T.C.

BİLECİK ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (MİLLİ KÜTÜPHANE 06 MİL YZ A 715) İNCELEME-METİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SERAP ŞAHİN

TEZ DANIŞMANI

DR. ÖĞR. ÜYESİ METİN SAMANCI

BİLECİK, 2024

10676493

T.C.

BİLECİK ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (MİLLİ KÜTÜPHANE 06 MİL YZ A 715) İNCELEME-METİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SERAP ŞAHİN

TEZ DANIŞMANI

DR. ÖĞR. ÜYESİ METİN SAMANCI

BİLECİK, 2024

10676493

BEYAN

Mecmû‘a-i Eş‘âr (Milli Kütüphane 06 Mil Yz A 715) İnceleme-Metin adlı yüksek lisans tezi hazırlık ve yazımı sırasında bilimsel araştırma ve etik kurallarına uyduğumu, başkalarının eserlerinden yararlandığım bölümlerde bilimsel kurallara uygun olarak atıfta bulunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, tezin herhangi bir kısmının Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını, aksinin tespit edileceği muhtemel durumlarda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

<table>
<tr><td colspan="4">Bu çalışmanın,
Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP), TÜBİTAK veya benzeri kuruluşlarca desteklenmesi durumunda; projenin ve destekleyen kurumun adı proje numarası ile birlikte, ETİK KURUL onayı alınması durumunda ise ETİK KURUL tarih karar ve sayı bilgilerinin beyan edilmesi gerekmektedir.</td></tr>
<tr><td>DESTEK ALINMIŞTIR</td><td></td><td>DESTEK ALINMAMIŞTIR</td><td>*</td></tr>
<tr><td colspan="4">Destek alındı ise;</td></tr>
<tr><td colspan="4">Destekleyen kurum;</td></tr>
<tr><td colspan="2">Desteğin Türü</td><td colspan="2">Proje Numarası</td></tr>
<tr><td colspan="2">1- BAP (Bilimsel Araştırma Projesi)</td><td colspan="2" rowspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="2">2- TÜBİTAK</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer;…… ……</td></tr>
<tr><td colspan="4">ETİK KURUL onayı var ise;</td></tr>
<tr><td colspan="2">ETİK KURUL karar tarih/sayı:</td><td colspan="2">……/…… ……..</td></tr>
</table>

SERAP ŞAHİN

Tarih

…….....

İmza

…….....

ÖN SÖZ

Mecmualar; didaktik, manzum ve mensur birçok eseri içerisinde bulunduran eserlerdir. Bu eserler sayesinde Klasik Türk edebiyatının içeriği her geçen gün büyümektedir. Mecmualar vasıtasıyla kimi şairlerin yeni şiirleri kimi şairlerin de isimleri duyulmaya başlanmıştır.

Milli Kütüphane'de Yazma Eserler Koleksiyonu'nda kayıtlı olan 06 Mil Yz A 715 numaralı *Mecmû'a-i Eş'âr* edebiyatımıza yeni bilgiler katması amacıyla günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Çalışmamızda Klasik Türk edebiyatında mecmua tanıtılmış olup daha sonra *Mecmû'a-i Eş'âr* hakkında geniş bilgi verilmiştir. Mecmuanın içerisinde bulunan şairler, şiirler, aruz kalıpları ve nazım şekilleri tanıtılmıştır. Daha sonra *Mecmû'a-i Eş'âr* neşredilen divanlarla mukayese edilerek günümüz Türkçesine çevrilmiştir.

Eserin tablo halinde bir bütün olarak görülebilmesi için MESTAP tablosu oluşturularak çalışmamızın sonuna MESTAP tablosu eklenmiştir.

Tezimin seçilmesinde, hazırlanmasında, sonuçlandırılmasında her türlü desteği sağlayan, tüm süreçte yanımda bulunan değerli danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Metin SAMANCI'ya, yüksek lisans süreci boyunca desteklerini esirgemeyen değerli hocalarım Sayın Prof. Dr. Mehmet ÖZDEMİR ve Sayın Prof. Dr. İbrahim DEMİRKAZIK'a, ve mecmuanın okunmasında ve kontrol edilmesinde bana destek olan değerli iş arkadaşım ve hocam Sayın Mehmet AMAÇ'a teşekkür eder saygılarımı sunarım. Yüksek lisans yapmam için beni teşvik eden ve benim yerime başvuruda bulunan değerli arkadaşıma ve öğrenim hayatım boyunca daima yanımda olan aileme teşekkürü bir borç bilirim. Yüksek lisans sürecini beraber geçirdiğim ve savunma sınavımda beni yalnız bırakmayan değerli arkadaşım, kardeşim Gamzenur Keser'e teşekkür ederim.

Savunma sınavımda bulunan değerli jüri üyeleri Sayın Prof. Dr. Mehmet ÖZDEMİR ve Sayın Doç Dr. Muzaffer KILIÇ'a çalışmamın son haline gelmesindeki değerli katkıları adına teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Bu çalışmamı hayatıma değer katan canım annem, babam ve tüm aileme armağan ediyorum.

Serap ŞAHİN

2024

ÖZET

MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (MİLLİ KÜTÜPHANE 06 MİL YZ A 715) İNCELEME-METİN

Çalışmamıza konu olan eser, Milli Kütüphane’de Yazma Eserler Koleksiyonu’nda kayıtlı olan 06 Mil Yz A 715 numaralı şiir mecmuasıdır. Çalışma çeşitli şairlerin şiirlerine yer verilerek bir araya getirilmiştir. Milli Kütüphane katolog bilgilerine göre mecmua suyolu filigranlı, sırtı kahverengi meşin 198 mm boy ve 130 mm eninde 143 varaktan oluşmaktadır. Mecmuanın müstensihi hakkında herhangi bir bilgi mevcut değildir. Milli Kütüphane Katalog bilgisinde 1962 yılında Ali Kocak Esen’den satın alındığı kaydı vardır. Çalışmamızda, mecmua hakkında genel tanıtım yapıldıktan sonra mecmuanın transkripsiyonlu metni verilmiştir. Mecmuanın mürettibi belli değildir ve mecmuada tertip tarihine dair herhangi bir kayıt yer almamaktadır. Mecmuada XV.-XVI. ve XVII. yüzyıllara ait şairlerin şiirlerinin yer alması mecmuanın tertip tarihinin XVII. yüzyıl ve sonrası olduğunu göstermektedir. Ayrıca mecmuada şiiri bulunan 17. yüzyıl şairi *Fethî’nin* ölüm tarihinin 1694-96 yılları arasında olması ve mecmuada 17. yüzyıl şairi *Mecdî’nin* 1716 yılında vefat etmesi mecmuanın tertip tarihinin XVII. yüzyıldan sonra olduğunu kanıtlamaktadır. Çeşitli nazım şekillerinde şiirlerin bulunduğu 143 varaklık mecmuada toplamda 810 şiir bulunmaktadır. Ayrıca mecmuada neşredilmiş divanı olan 57 şair divanı olmayan 103 şair mevcuttur. Mecmuadaki şiirler şairlerin yayımlanmış divanlarıyla mukayese edilerek okunmuş ve farklılıklar dipnotta gösterilmiştir. Şiirler harici tarihi metin ve latife yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mecmua, Şiir Mecmuası, Şiir, 06 Mil Yz A 715.

ABSTRACT

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (NATIONAL LIBRARY 06 MİL YZ A 715) REVIEW-TEXT

The work that is the subject of our study is the poetry magazine numbered 06 Mil Yz A 715, registered in the Manuscripts Collection at the National Library. The work has been brought together by including poems of various poets. According to the National Library catalog information, the magazine consists of 143 leaves with a waterway watermark and a brown leather spine, 198 mm long and 130 mm wide. There is no information about the copyist of the magazine. There is a record in the National Library Catalog that it was purchased from Ali Kocak Esen in 1962. In our study, after a general introduction about the magazine, the transcribed text of the magazine is given. The author of the magazine is unknown and there is no record of the date of publication in the magazine. Magazine XV.-XVI. and XVII. The publication of the poems of poets from the 17th century dates back to the 17th century. It shows that the century and later. In addition, the fact that the date of death of the 17th century poet Fethî, whose poems were published in the magazine, was between 1694-96 and the death of the 17th century poet Mecdi in 1716 in the magazine dates back to the 17th century. It proves that after a century. There are a total of 810 poems in the 143-leaf magazine, which contains poems in various verse forms. Additionally, there are 57 poets who have divans published in the magazine and 103 poets who do not have divans. The poems in the magazine were read in comparison with the published divans of the poets and the differences are shown in footnotes. Apart from poems, historical texts and jokes are included.

Keywords: Journal, Poetry Journal, Poetry, 06 Mil Yz A 715.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖN SÖZ……...i

ÖZET……ii

ABSTRACT……..iii

İÇİNDEKİLER……iv

TABLOLAR LİSTESİ……vi

KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ……vii

1. GİRİŞ……1

1. 1. Klasik Türk Edebiyatında Şiir Mecmuaları…….....1

2. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) GENEL BİLGİLER……3

2. 1. Mecmû‘a-i Eş‘âr Tanıtımı……...…….3

2. 2. Mecmû‘a-i Eş‘âr Tertibi……..…….…...3

2. 3. Mecmû‘a-i Eş‘âr’ın Edebiyat Araştırmalarına Katkıları……5

3. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) MUHTEVASI……..7

3. 1. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Yer Alan Şairler, Şiir Sayıları ve Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar……..…7

3. 2. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Kullanılan Nazım Şekilleri……...…...……15

3. 3. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Kullanılan Aruz Kalıpları…..…...…….....16

3. 4. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Neşredilmiş Divanlarda Yer Almayan Şiirler.....17

3. 5. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Bulunan Nazire Şiirler……....19

4. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) METNİ……...32

4. 1. Metnin Hazırlanmasında İzlenen Yöntem……32

4. 2. Transkripsiyon Sistemi……...35

4. 3. Mecmû‘a-i Eş‘âr Metni……...……36

5. SONUÇ……...639

KAYNAKÇA……..641

EKLER……...646

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 3. 1. Mecmû'a-i Eş'âr'da Yer Alan Şairler, Şiir Sayıları ve Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar……..**7**

Tablo 3. 2. Mecmû'a-i Eş'âr'da Kullanılan Nazım Şekilleri……...……**15**

Tablo 3. 3. Mecmû'a-i Eş'âr'da Kullanılan Aruz Kalıpları..……**16**

Tablo 3. 4. Mecmû'a-i. Eş'âr'da Neşredilmiş Divanlarda Yer Almayan Şiirler ……..**17**

Tablo 3. 5. Mecmû'a-i Eş'âr'da Bulunan Nazire Şiirler……...**19**

Tablo 4. 2. Transkripsiyon Sistemi……...**35**

KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ

a.g.e. : Adı geçen eser

B.Ş.E.Ü. : Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

B : Başlık

bk. : Bakınız

C : Cilt

D. : Divan

drk. : Derkenar

G : Gazel

K : Kaside

Kt : Kıta

L.E.E. : Lisanüstü Eğitim Enstitüsü

M : Mecmua

s. : Sayfa

YT : Yüksek Lisans Tezi

vb. : ve benzeri

vd. : ve diğerleri

(…) : okunamayan yerler

1. GİRİŞ

1. 1. Klasik Türk Edebiyatında Şiir Mecmuaları

Sözlük anlamı "dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak" anlamındaki cem' masdarından türeyen mecmû'dan (bir araya getirilmiş, toplanmış) gelmektedir. Mecmualar itibariyle bir veya birden fazla şair veya yazara ait çeşitli şekillerde dinî, din dışı nesir ya da şiirlerden oluşmuş olan derleme kitaplardır (Uzun, 2003: 265-268). Mecmua kelimesi, Ferit Devellioğlu'nun Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügati'nde, "Toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin tümü, seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap ve dergi" anlamlarına gelmektedir (Devellioğlu, 1984: 711).

Mecmua, ıstılâhî manada ise bir veya daha fazla yazar ya da şaire ait değişik biçim ve hacimdeki düzyazı ve şiirlerden oluşan derleme eserlere verilen addır. İslam medeniyetinde de edebî ve ilmî yönden köklü bir geçmişi vardır. Başlangıçta sadece hadislerin derlendiği eserler, zaman içerisinde üretildiği kültürün etkisiyle tür ve içerik olarak zenginleştirilmiştir. Daha sonra ayet, fetvâ ve ilâhi gibi dinî temaların yanı sıra toplumların sosyal hayatına renk katan cönk, latife, şarkı, bilmece gibi türlerin yer aldığı mecmua örnekleri ortaya çıkmıştır (Uzun, 2003: 265-268).

Mecmualar her ne kadar çeşitli içeriklerden oluşsa da akademi de en çok rağbet gören mecmualar şiir mecmualarıdır. Şiir mecmuaları, edebiyat araştırmalarına katkı sağladığı gibi kaynaklarda adı geçmeyen, divan tertip etmemiş, divanı kaybolmuş, unutulmuş şairlerin şiirlerine mecmualarda rastlamamıza katkı sağlarlar. Bunun yanı sıra bilinen şairlerin bilinmeyen veya divanlarında bulunamayan şiirlerine de mecmualarda rastlanır. Ayrıca mecmualar arasında bilinmeyen veya varlığı bilindiği halde nüshası tespit edilemeyen eserlerle de karşılaşmak mümkündür. Örnek olarak mi'raciye, mevlid, kırk hadis, biladiye, hasb-i hal ve münşeata dair risaleler gibi kısa türlere mecmualardan ulaşabiliriz. Tüm bunların yanı sıra mecmualarda şairlerin hayatına dair bilgilere ulaşabildiğimiz gibi başka mecmualarda yer alan çeşitli tarifler, tarih manzumeleri, ilaç tarifleri gibi edebiyat dışı bilgilere de yer vererek edebiyat dışı konulardaki farklı ve dağınık bilgileri sosyoloji, kültür tarih ve kültürel antropoloji gibi çalışma alanlarına önemli katkılar sağlayacaktır (Köksal, 2012: 417-420).

Milli Kütüphane'de kayıtlı 06 Mil Yz A 715 numaralı *Mecmû'a-i Eş'âr* isimli şiir mecmû'asında çeşitli şairlere ait farklı nazım şekilleriyle bir araya getirilmiş şiirler mevcuttur. Mecmuada neşredilmiş divanı bulunan şairlerin yanı sıra divanı olmayan ve unutulmaya yüz tutmuş çeşitli şairlerin şiirlerini de görmekteyiz. Bunların yanı sıra sabun tarifi, tarihi

manzumeler, du‘â, fetvâ, komutan kadrosu ve günlük çekilmesi gereken tespih sayısı gibi edebiyat dışı konularla ilgili bilgilerin mecmuada olduğu görülmektedir. Ayrıca neşredilmiş divanlarda yer almayan şiirlerin tespit edilmesi edebiyat dünyasına katkı sağlayacaktır.

2. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) GENEL BİLGİLER

2. 1. Mecmû‘a-i Eş‘âr Tanıtımı

Milli Kütüphane Yazma Eserler'de kayıtlı olan 06 Mil Yz A 715 numaralı *Mecmû‘a-i Eş‘âr* isimli mecmû'a XV.-XVI. ve XVII. yüzyıla ait çeşitli şairlerin şiirlerini bir araya getirilerek toplanmış bir şiir mecmuasıdır. *Mecmû‘a-i Eş‘âr*'ın müstensihi hakkında herhangi bir bilgi yoktur. Sadece Milli Kütüphane Katalog bilgisinde 1962 yılında Ali Koçak Esen'den alındığına dair bir bilgi verilmiştir. Milli Kütüphane Yazma Eserler Katalog bilgilerine göre suyolu filigranlı, sırtı kahverengi meşin, kâğıt kaplı, mukavva cilt olan mecmuanın 198 cm boy ve 130 mm eninde 143 varaktır. Mecmuanın yaprakları rutubet lekeli olup sonlarında boş sayfalar mevcuttur. Mecmuada eksik beyitlerin olması, bazı şiirlerin devamının başka sayfada yer alması, sayfaları kopmuş olduğunu daha sonra gelişi güzel olarak yeniden ciltlendiğini göstermektedir. Örneğin, Muhibbî'ye ait bir gazelin ilk beyitleri 76b varakta gazelin diğer beyitleri ise 71a varakta yer almaktadır. Buna benzer örnekler mecmuada mevcuttur.

*Mecmû‘a-i Eş‘âr'*ın mürettibi belli değildir ve tertip tarihine dair herhangi bilgi mevcut değildir. XV.-XVI. ve XVII. yüzyıla ait şairlerin şiirleri mevcuttur. Mecmuada şiiri bulunan XVII. yüzyıl şairi *Fethî*'nin vefat tarihinin 1694-96 yılları arasında olması, mecmuada bulunan *Mecdî* mahlaslı şiirin 16. yüzyıl şairi *Edirneli Mecdî* divanında yer almaması ve şiirin 17. yüzyıl *Mecdî* mahlaslı şaire ait olması ihtimali göz önünde bulundurularak mecmuanın XVII. yüzyıl sonrasında tertip edildiğini gösterir. Tespitlerimize göre mecmuada XVIII. yüzyıl ve sonrasına ait herhangi bir şairin şiiri bulunmamaktadır.

Mecmuada mahlassız veya şairini tespit edemediğimiz 125 şiir ile birlikte toplam 810 şiir vardır. Bu şiirler 600 gazel, 12 kaside, 3 mersiye, 1 mesnevi, 23 kıt‘a, 1 muamma, 1 mu'aşşer, 7 muhammes, 8 murabba, 120 müfred, 1 müsebba, 10 müseddes, 1 müstezat, 4 nazım, 2 rubai, 1 şarkı, 10 tahmis, 1 tesdis, 4 terci-i bentten ibarettir. Mahlası belirlenemeyen 125 şiir mevcuttur. Ayrıca mecmuada 32 Farsça şiir, 9 Arapça şiir, 2 latife, 7 nesir yer almaktadır. Nesir metinler tarihi metinlerdir.

2. 2. Mecmû‘a-i Eş‘âr Tertibi

Mecmû‘a-i Eş‘âr'ın, sayfa satır sayıları 10-20 arasında değişmekte derkenarlarda da şiirler mevcut olup mükerrer şiirlerde vardır. (Kemâlpaşazâde'nin 50a varak ve 58a drk. varaktaki şiirleri mükerrer şiirlere örnek gösterilebilir). Mecmua, *Nutkî'nin Ḳânûn-ı Mahabbet* isimli mesnevisi ile başlayıp Farsça kime ait olduğu bilinmeyen bir gazel ile bitmektedir. Mesnevi 1b ile 20b varaklar arasında (21 sayfa) yer almaktadır. Ancak mesnevi aralarına (5a-

5b-6a-6b-7a-7b varaklar) Bâkî, Gamî gibi şairlere ait şiirler yazılmıştır. Mecmuada 21a-44a-45a drk.-45b drk.-46a drk-46b drk.-47a drk.-47b drk.-99a drk.-115b-116a-124a-124b-125b varaklarda du'â'lar olup 127a varakta ise 3 adet fetvâ vardır. Mecmuada 108a-110a-114a-116b-123a-123b-125a-126a-126b-128b sayfaları boş bırakılmıştır. Ayrıca 98a-129a varakta sultan isimleri ile komutan kadrosu isimleri, 98b varakta Musa Peygamber'in kılınması gereken bazı namaz vakitlerini, 129b varakta ise sabun tarifi yer almaktadır. Tüm bunların yanı sıra mecmuada 45a-45b-48b-50b-74a drk.-111b-129a-129b varaklarda tarihî süslü nesir metinler de mevcuttur.

Mecmuanın şiirlerinin bir araya getirilmesinde herhangi bir redif, kafiye, vezin, şekil, tür, kronoloji gibi ölçüt olmadığı görülmektedir. Ancak, yer yer farklı şairlere ait aynı redifli şiirlerin arka arkaya sıralanmaya çalışılmıştır. 33a-33b-34a-34b varaklarda farklı şairlere ait "beklerüz" redifli şiirler arka arkaya sıralanmıştır. Buna benzer farklı örnekler de mecmuada görülmektedir. Bazı sayfalarda aynı şaire ait şiirler arka arkaya sıralanmış şiirlerin aynı şaire ait olduğunu göstermek için "velehu ve minhu" ibaresi şiirler arasında tekrarlanmıştır. Bu mecmuanın genelinde görülmektedir. Ayrıca 126 adet şiirde şiirin hangi şaire ait olduğuna dair başlık vardır. Bazı şiirlerde ise başlık da herhangi bir ibare de yoktur. Örnek verecek olursak 6a'da Kemâlpaşazâde'ye, 96a'da Fakîrî'ye ait olan şiirlere şairlerin mahlası başlık olarak atılmıştır. Mecmuada 3 adet şiirin "makta" beyti tek mısra, 5 adet şiirinde "makta" beyti eksik olarak yazılmıştır. Ayrıca 3 adet şiirin "makta" beytinin bazı kısımları okunamamıştır. Toplamda 125 adet mahlası olamayan/bulunamayan şiir mevcuttur. 120 adet müfred şiirin 11 adeti yukarıda belirttiğimiz gibi eksik, okunamamış veya tek mısra olarak yazılmıştır. Geriye kalan 38 adet şiirin mahlası "makta" beytinde/bendinde yazılmamıştır. Bu durum, şiirlerin hangi şaire ait olduğunun tespit edilmesini zorlaştırmıştır. Bazı yerlerde "velehu" veya "minhu" olarak ayırıcı ibarenin olmasına rağmen mecmuanın genelinde şiirlerin "matla" ve "makta" beyitlerinden önce veya sonra herhangi bir ayırıcı ibare yoktur. Özellikle derkenarlarda bu duruma daha çok rastlanmaktadır. Mecmuada 120 adet müfred şiir vardır ve bu 120 adet "müfred" şiirin 109 adetinde şiirler arasına boşluk, çentik işareti gibi bir ibare konulmuştur. 23 adetinde başlık olarak "müfred" ibaresi kullanılmıştır. Sayfalarda "müfred" şiirler sayfanın herhangi bir yerine gelişi güzel şekilde yazılmıştır. Genel olarak mecmuada eksik beyitlerin, eksik mısraların olduğu tespit edilmiştir. Birkaç tanede olsa aynı şaire ait bir şiirin bazı beyitlerinin şairin başka bir şiirinde yer aldığı görülmektedir. Azmizâde Haletî'nin 7a varakta mevcut olan şiiri şairin divanında 779. şiir olup mecmuadaki şiirin 3. ve 5. beyitlerinin şairin divanında 801. şiire ait olduğu görülmektedir. Hatta bu şiirin 4. beyti divanda yer almamaktadır.

Bunun gibi örnekler mecmuada görülmektedir. Ayrıca mecmuada bazı neşredilmiş divanı olan şairlerin şiirlerinin divanında yer almadığı tespit edilmiştir. Neşredilmiş divanlarda yer almayan şiirler tablo halinde verilmiştir.

Mecmuada; nesih, divânî, rik‘a ve ta‘lîk gibi yazı türleri kullanılmıştır. 1b varakta rik‘a hususiyetlerini barındıran yerler olsa da ağırlıklı olarak nesih, 5a varak divânî, 35b varak ta‘lîk, 113a varak rik‘a yazı türü ile yazılmıştır. Ayrıca 129a varak da hem nesih hem ta‘lîk hem de rik‘a yazı türleri kullanılmıştır. Mecmuanın bazı yerlerinde bu tarz örnekler görülmektedir. Mecmuada önemli olan hususlardan birisi de yazım hatalarıdır. Bazı harflerin yerleri değişmiş bazı yerlerde ise noktaları konmamıştır. Ayrıca birçok yerde “ŋ” harfi ile “n” harfi, nispet “y” si ile birleştirilmiş olup aynı kelimenin iki harfle kullanımına da rastlanmıştır. (Örneğin; 84b varakta “zülfine” olarak yazılmışken 86a varakta “zülfüŋe” olarak yazılmıştır). Mecmuada müstehsinden kaynaklanan veya yüzyıllara göre değişiklik gösteren düzlük yuvarlaklık uyumundan dolayı sorunların olduğu görülmektedir. Mecmuada yer alan vezinlerde özellikle müfred şiirlerde vezin kusurları çok olduğu için tespit edilemeyen vezinler mevcuttur.

2. 3. Mecmû‘a-i Eş‘âr’ın Edebiyat Araştırmalarına Katkıları

Araştırmamızda, mecmuada bulunan şairler hakkında biyografik incelemeler yapılmış ve yayımlanmış divanı olan şairlerin şiirleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda 57 şairin neşredilmiş divanının olduğu, 103 şairin ise divanının olmadığı tespit edilmiştir. Mecmuada, şiirleri bulunan şairlerin divanları ile mecmuadaki şiirleri karşılaştırılmış olup, 35 adet şiirin neşredilmiş divanlarda yer almadıkları görülmüştür. Bu şiirler, benzer mahlasları taşıyan şairlere de ait olabilir. Mecmuada olup da şairlerin divanlarında olmayan şiirler aşağıda tablo halinde verilmiş olup detaylı incelemesi yapılmıştır. Ayrıca neşredilmiş divanları olan şairlerin divanlarında bulunmayan 39 adet beyit tespit edilmiştir.

Mecmuada ismi unutulmuş veya daha önce duyulmamış yeni şairler tespit edilmiştir. Toplamda 160 şairin olması hacimli bir mecmua olduğunu göstermektedir. Necâtî gibi büyük bir şairin mecmuada 148 adet şiiri mevcuttur. Toplamda 810 adet şiir bulunan mecmuada en çok kullanılan nazım şekli 600 adet ile gazeldir. Mecmuada şairler genel itibariyle gazel nazım şekliyle şiirler yazmıştır. 148 adet şiiri olan Necâtî’nin 137 adet şiiri gazel nazım şekliyle yazılmıştır.

Mecmuda en çok kullanılan aruz kalıbı remel bahri olan *fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün* kalıbıdır. Mecmuada göze çarpan diğer bir hususta nazire şiirlerin yazılmış olmasıdır.

109 adet nazire şiirin genelinin neşredilmiş divanlarda ve diğer kaynaklarda olmadığı tespit edilmiştir.

Mecmua metninde 810 adet şiir tespit edilmiş olup MESTAP tablosu yapılarak çalışmanın sonuna eklenmiştir. Tüm bilgileri bir arada görme açısından oldukça önemlidir. Tez çalışması yapacakların işini oldukça kolaylaştıracaktır. Mecmua yazı çeşitleri olarak da oldukça çeşitlidir. Birkaç tane yazı çeşidi ile yazılmıştır.

Mecmua yukarıda bahsettiğimiz birçok yönden edebiyatımıza katkı sağlamış olup ileri de yapılacak çalışmalara da ışık tutacaktır.

3. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) MUHTEVASI

3. 1. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Yer Alan Şairler, Şiir Sayıları ve Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar

Mecmuada XV. - XVI. ve XVII. yüzyıllarda yaşayan şairlere ait şiirler bulunmaktadır. Mecmuada XV. yüzyılda yaşayan şair sayısı 24, XVI. yüzyılda yaşayan şair sayısı 77 ve XVII. yüzyılda yaşayan şair sayısı 7’dir. Toplamda 160 adet olan şair sayısında 108 şairin yaşadığı yüzyıl net olarak tespit edilmiş geriye kalan 52 adet şairin yaşadığı yüzyıl net olarak tespit edilememiştir. Yaşadığı yüzyılı tespit edilemeyen şairlerin neşredilmiş divanı olmadığından veya farklı yüzyıllarda (XV.-XVI. ve XVII.) yaşamış aynı mahlası kullanan şairlerin olmasından kaynaklıdır. Ayrıca mecmuada bulunan şiirin/şiirlerin tezkireler veya başka bir kaynakta yer almaması şairlerin yaşadığı yüzyılı tespit etmemizi zorlaştırmıştır. Mecmuada şiir sayısı en fazla olan şair Necâtî olup Şemsî Paşa, Yahyâ Bey, İshâk Çelebi, Muhibbî, Bâkî, Hayâlî Bey, Usûlî, Ahmed Paşa, Zâtî, Şem‘î, Fevrî, Revânî, ve Fuzûlî’yi diğer şairler takip etmektedir. Mecmuada yer alan şairler, şiir sayıları ve şairlerin yaşadığı yüzyıllar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3. 1. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Yer Alan Şairler, Şiir Sayıları ve Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar

Sıra	Şairin Mahlası	Yaşadığı Yüzyıl	Şiir Sayısı ve Nazım Şekli	Şiir Numarası	Toplam Şiir Sayısı
1.	‘Ahdî	16.	1 Müfred	439	1
2.	‘Askerî	16.	1 Tahmis	24	1
3.	‘Aşḳî	16.	1 Tahmis	174	1
4.	‘Aṭa	16.	1 Gazel	501	1
5.	‘Azîzî	16.	1 Kıt‘a	723	1
6.	‘Azmî	16. ?	1 Gazel	364	1
7.	‘İlmî	15. 16. ?	1 Gazel	350	1
8.	‘İşretî	16.	2 Gazel	324, 717	2
9.	‘Ömrî	15.	2 Gazel	348, 356	2
10.	‘Ubeydî	16.	1 Tahmis, 1 Muhammes, 1 Murabba‘, 2 Gazel	434, 655, 656, 659, 693	5
11.	‘Ulvî Beg	16.	1 Müseddes, 6 Gazel, 1 Müfred	14, 147, 202, 761, 817, 818, 838, 841	8
12.	‘Uşşāḳî	?	1 Gazel	709	1
13.	Aḥmed	15. 16. ?	1 Müseddes	783	1

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

14.	Aḥmed Pāşā	15.	12 Gazel, 1 Kıt'a, 1 Nazım	98, 183, 208, 210, 211, 214, 230, 332, 341, 357, 358, 365, 411, 520	14
15.	Aḥmedī	15.	1 Mu'amma	195	1
16.	Āhī Çelebī	15.	4 Gazel	207, 242 ,423, 698	4
17.	Amasyalı Refīḳī	17.	1 Terci'-i Bend	99	1
18.	Avnī	15.	1 Müfred	8	1
19.	Azād	15.	1 Gazel	303	1
20.	Aẓmīzāde Ḥāletī	17.	1 Gazel	13	1
21.	Bahārī	16.	3 Gazel	340, 695, 699	3
22.	Bāḳī	16.	17 Gazel	2, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 94, 127, 128, 347, 679, 739, 809, 813	17
23.	Bursalı Raḥmī	16.	3 Gazel, 1 Tesdis	206, 452, 526, 707	4
24.	Celīlī	16.	1 Gazel	536	1
25.	Cem Sulṭān	15.	2 Gazel	97, 101	2
26.	Cemālī	15. 16. ?	1 Murabba', 1 Gazel	209, 517	2
27.	Cevāhīr	?	1 Müstezad	197	1
28.	Cinānī	16. ?	3 Gazel	155, 156, 157	3
29.	Cinānī	16.	1 Tahmis, 2 Müfred	768, 775, 797	3
30.	Civānī	16.	6 Gazel	93, 109, 143, 469, 533, 708	6
31.	Dede Ömer Rūşenī	15.	1 Gazel	815	1
32.	Dehhānī	15.	1 Gazel	369	1
33.	Delīlī	16.	2 Gazel	505, 506	2
34.	Edirneli Naẓmī	16.	3 Gazel	285, 310, 498	3
35.	Emrī	16.	2 Gazel, 1 Müfred, 1 Kıt'a	326, 448, 528, 836	4
36.	Enverī	15. 16. ?	2 Gazel	435, 658	2
37.	Faḳīrī	16.	3 Gazel	637, 639, 714	3
38.	Fażlı Çelebi	16.	1 Gazel	355	1
39.	Ferdī	16.	1 Gazel	374	1
40.	Fetḥī	?	1 Tahmis, 1 Gazel	191, 470	2
41.	Fetḥī	17.	1 Müfred	730	1
42.	Fevrī	16.	7 Gazel, 1 Müsebba' , 1 Terci'-i Bend, 1 Müfred	33, 289, 322, 453, 668, 669, 670, 687, 733, 843	10

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

43.	Fevzî	17.	1 Kaside	764	1
44.	Fiġānî	16.	7 Gazel, 2 Kaside	257, 258, 355, 399, 421, 514, 525, 683, 710	9
45.	Fikrî ?	16. ?	1 Gazel, 1 Kıt'a	720, 726	2
46.	Firāḳî	16.	3 Gazel	345, 532, 644	3
47.	Firdevsî	16.	1 Gazel	115	1
48.	Fużūlî	16.	8 Gazel, 2 Müfred	398, 692, 718, 729, 809, 810, 811, 816, 820, 851	10
49.	Ġamî	16.	2 Gazel	3, 686	2
50.	Ġarîbî	15. 16. ?	1 Gazel	840	1
51.	Gelibolulu Sürūrî	16.	4 Gazel	193, 431, 432, 433	4
52.	Gelibolulu Ṣun'î	16.	1 Gazel	420	1
53.	Ġulāmî	16.	1 Gazel	512	1
54.	Ḥadîṣî	?	1 Tahmis	172	1
55.	Ḫadîdî	16.	1 Gazel	666	1
56.	Ḥāfıẓ	?	3 Gazel	225, 226, 227	3
57.	Ḥamdî	15. 16. ?	1 Gazel	403	1
58.	Ḥamîdî	15. 16. ?	1 Gazel	510	1
59.	Ḥarîmî	15.	1 Gazel	320	1
60.	Ḫaṭāyî	15. 16. ?	1 Gazel	288	1
61.	Ḫāverî	16.	2 Gazel	482, 511	2
62.	Ḫayālî Beg	16.	13 Gazel, 1 Terci'-i Bend, 1 Tahmis, 1 Nazım	27, 41, 166, 190, 194, 217, 291, 402, 422, 429, 480, 635, 650, 701, 702, 715	16
63.	Ḥaydarî ?	?	1 Müseddes	205	1
64.	Ḥayretî	16.	9 Gazel	212, 222, 371, 406, 471, 472, 473, 696, 697	9
65.	Ḫazānî	16.	1 Gazel	116	1
66.	Helākî	16.	1 Gazel	641	1
67.	Ḫıżrî	15. 16. ?	2 Gazel	300, 531	2
68.	Ḥilmî	16. ?	1 Gazel	765	1
69.	Hilālî	16.	2 Gazel	188, 308	2
70.	Ḫusrev	15. 16 ?	1 Gazel	91	1
71.	Ḳadîmî	16.	1 Gazel	316	1

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

72.	Ḳahrī ?	?	4 Gazel	504, 518, 521, 527	4
73.	Ḳalender Abdāl	16.	1 Müseddes	738	1
74.	Kāmī	16. ?	1 Gazel	642	1
75.	Kandī	16.	1 Müfred	417	1
76.	Karamanlı Niẓāmī	15.	2 Gazel	343, 377	2
77.	Kemāl-i Zerd	15.	2 Gazel 1 Müfred	311, 375, 419	3
78.	Kemālpāşāzāde	16.	3 Gazel	9, 221, 302	3
79.	Kerīmī	15. 16. ?	1 Müseddes	45	1
80.	Kesbī	17.	1 Gazel	119	1
81.	Keşfī	16. ?	1 Gazel	92	1
82.	Laʿlī	16.	1 Müfred	430	1
83.	Lāmiʿī	16.	1 Gazel	495	1
84.	Laṭīfī	15. 16. ?	3 Gazel	201, 307, 359	3
85.	Lemʿī	16. ?	1 Gazel	474	1
86.	Maḥremī	16. ?	1 Müfred	647	1
87.	Maḫfī	16.	1 Gazel	468	1
88.	Maḫlaṣsız		9 Gazel, 13 Kıtʿa, 2 Muhammes, 2 Murabbaʿ, 95 Müfred, 2 Rubaʿi, 1 Şarkı, 1 Tahmis	4, 5, 7, 8, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 26, 29, 95, 102, 103, 110, 149, 171, 175, 176, 177, 178, 198, 199, 200, 213, 220, 323, 344, 362, 407, 408, 409, 410, 413, 414, 415, 416, 424, 427, 437, 441, 446, 447, 449, 450, 462, 464, 548, 651, 652, 657, 661, 662, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 685, 700, 727, 734, 735, 740, 745, 769, 771, 772, 773, 774, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 812, 814, 822, 823, 824, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 837, 839, 844, 845, 847, 848, 849, 850, 852	125
89.	Manastırlı Celāl Bey	16.	3 Gazel	281, 282, 287	3
90.	Mecdī	16. ?	1 Gazel	317	1
91.	Medḥī	16. 17. ?	1 Gazel	108	1

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

92.	Meḥmed Paşa	16.	1 Gazel	716	1
93.	Mehî	15.	1 Gazel	467	1
94.	Mesîḥî	15.	7 Gazel, 1 Nazım	180, 189, 290, 299, 509, 513, 529, 649	8
95.	Meylî	16. ?	1 Gazel	653	1
96.	Mihrî Ḫātūn	15.	3 Gazel	260, 297, 298	3
97.	Muʿîdî	16.	1 Tahmis	192	1
98.	Muḥibbî	16.	24 Gazel	114, 158, 162, 163, 164, 165, 168, 169, 170, 233, 234, 235, 236, 237, 243, 244, 263, 264, 266, 267, 268, 277, 314, 640	24
99.	Muḫîṭî	16. ?	2 Gazel	483, 703	2
100.	Murādî	15. 16. ?	1 Gazel	148	1
101.	Müdāmî	16. ?	2 Gazel, 1 Müfred	106, 150, 465	3
102.	Naʿîmî	15. 16. ?	2 Gazel	346, 352	2
103.	Naḥîfî	16.	1 Gazel	722	1
104.	Nakşî	16.	1 Gazel	118	1
105.	Naẓmî	16. ?	1 Gazel	161	1
106.	Necātî Beg	15.	137 Gazel, 7 Kaside, 2 Kıtʿa, 2 Mersiye	25, 78, 85, 146, 181, 182, 276, 301, 315, 331, 349, 372, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389,390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 400, 401, 404, 428, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 500, 537, 538, 539, 540, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 549, 550, 551, 552, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 638, 645, 646, 654, 680, 681, 770	148
107.	Neşâtî	16.	1 Gazel	124	1
108	Nişârî	16.	1 Murabbaʿ	660	1
109.	Niyâzî	15. 16. ?	2 Gazel, 1 Kıtʿa	113, 713, 721	3

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

110.	Nūtkī	16.	1 Mesnevi	1	1
111.	Raḥīmī Çelebi	16. ?	1 Gazel	363	1
112.	Raḫīḳī	16.	1 Gazel	519	1
113.	Refīkī ?	16.	1 Gazel	719	1
114.	Revānī	16.	10 Gazel	160, 224, 269, 294, 304, 351, 360, 366, 497, 508,	10
115.	Rifʿatī	17.	1 Tahmis	6	1
116.	Rūḥī	15. 16. ?	1 Gazel	339	1
117.	Saʿdī	15. 16. ?	1 Gazel	515	1
118.	Ṣadıḳī	16. ?	1 Terciʿ-i Bend	105	1
119.	Ṣāfī	15. 16. ?	1 Gazel	361	1
120.	Sāʿī	16. ?	2 Gazel	187, 259	2
121.	Sehī Beg	16.	3 Gazel	152, 262, 426	3
122.	Selīm-i Ṣānīʿ	16.	2 Kıtʿa	731, 732	2
123.	Selmān	16.	1 Müseddes	35	1
124.	Semāʾī	16.	1 Gazel, 1 Müseddes	12, 541	2
125.	Seydī	15. 16. ?	1 Gazel	466	1
126.	Seyrī ?	16. ?	1 Gazel	643	1
127.	Sihrī	16.	5 Gazel	107, 154, 535, 663, 684	5
128.	Sipihrī	17.	4 Gazel	475, 476, 477, 478	4
129.	Ṣiyābī	16.	1 Gazel	523	1
130.	Suʿālī	15.	1 Müseddes	196	1
131.	Sūzī	16. ?	1 Gazel	494	1
132.	Sühāyī	16.	1 Gazel	540	1
133.	Sürūrī	15. 16. ?	1 Gazel	856	1
134.	Şehābeddin Fi Mūseʾl Buhārī	?	1 Müfred	746	1
135.	Şehīdī	15.	1 Gazel	397	1
136.	Şemʿī	16.	7 Gazel	292, 309, 370, 496, 5022, 503, 691	7
137.	Şemʿī	16. ?	12 Gazel	405, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 762, 763	12
138.	Şemsī Pāşā	16.	51 Gazel, 3 Muhammes, 3 Müfred	10, 30, 31, 32, 36, 37, 38, 39, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 327, 329, 330, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 667, 705, 766, 821	57
139.	Şevḳī	16.	3 Gazel	184, 418, 481	3
140.	Şeyḫī	16. ?	1 Muhammes	173	1

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

141.	Şeyḫī	15.	1 Gazel	376	1
142.	Şihābī Bey	16.	1 Gazel, 2 Müfred	63, 64, 706	3
143.	Şūrī	16.	4 Gazel	305, 522, 524, 530	4
144.	Tabʿī	15. 16. ?	1 Gazel, 1 Kaside	682, 750	2
145.	Tācī-zāde Caʿfer Çelebi	15.	4 Gazel	96, 100, 159, 286	4
146.	Ṭāliʿī	15.	5 Gazel	112, 250, 367, 507, 516	5
147.	Ṭālibī	16. 17. ?	1 Gazel	117	1
148.	Turābī	16.	1 Gazel	725	1
149.	Uṣūlī	16.	13 Gazel, 2 Murabbaʿ	28, 120, 131, 246, 247, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 261, 328, 479, 712	15
150.	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	16.	20 Gazel, 1 Kaside, 4 Müfred	104, 121, 122, 123, 126, 129, 130, 135, 136, 137, 151, 186, 218, 219, 249, 295, 313, 342, 451, 463, 664, 665, 689, 704, 841	25
151.	Vālihī	16.	1 Müseddes	40	1
152.	Vaṣfī	15.	2 Gazel	111, 153	2
153.	Vaṣī ?	16.	1 Gazel	248	1
154.	Vedāʿi	16.	1 Muʿaşşer	185	1
155.	Yaḥyā Beg	16.	33 Gazel, 1 Mersiye, 1 Murabbaʿ	34, 132, 133, 134, 138, 139, 141, 142, 144, 145, 229, 231, 232, 238, 239, 240, 241, 245, 265, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 279, 280, 284, 293, 306, 318, 319, 354, 368, 412	35
156.	Żaʿfī	16.	3 Gazel	321, 325, 648	3
157.	Zamānī	16.	1 Gazel	278	1
158.	Żamīrī	16. ?	1 Gazel	125	1
159.	Zārī ?	16. ?	1 Gazel	688	1
160.	Ẓātī	16.	11 Gazel, 1 Nazım	140, 179, 216, 283, 296, 312, 373, 499, 636, 690, 694, 711	12

Tablo 3. 1. Tablonun Devamı

161.	Ẓihnī	15. 16. ?	1 Müseddes	11	1
162.	Ẓuhūrī	16. ?	1 Gazel	167	1
Toplam					810

3. 2. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Kullanılan Nazım Şekilleri

Mecmuada 19 adet nazım şekli kullanılmıştır. En çok kullanılan nazım şekli gazeldir. Gazel nazım şeklini müfred, kıt‘a, kaside ve müseddes nazım şekilleri takip etmektedir. Gazel nazım şekliyle şiir yazan şair sayısı 130’dur. 600 adet şiirin gazel nazım şekliyle yazılması edebiyatımızda gazel nazım şekline verilen önemi göstermektedir. Gazelin başlıca konusu aşk’tır. Ancak farklı konularda yazılmış gazeller de vardır. Gazeller genellikle beş beyit ile dokuz beyit arasında şiirlerin yazıldığı nazım şeklidir. Bununla birlikte beyit sayısı on beşe kadar çıkan gazeller de görülmüştür. Aşağıdaki tabloda yer alan nazım şekilleri verilmiştir.

Tablo 3. 2. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Kullanılan Nazım Şekilleri

Sıra	Kullanılan Nazım Şekli	Kullanılan Nazım Sayısı
1	Gazel	600
2	Müfred	120
3	Kıt‘a	23
4	Kaside	12
5	Müseddes	10
6	Tahmis	10
7	Muhammes	7
8	Murabba‘	8
9	Nazım	4
10	Mersiye	3
11	Terci‘-i Bend	4
12	Ruba‘i	2
13	Mesnevî	1
14	Mu‘amma	1
15	Mu‘aşşer	1
16	Müsebba‘	1
17	Müstezad	1
18	Şarkı	1
19	Tesdis	1
Toplam		810

3. 3. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Kullanılan Aruz Kalıpları

Mecmuada 18 farklı aruz kalıbı kullanılmış olup bunlar arasında en çok kullanılan remel bahri *fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün* kalıbıdır. Mecmuada vezni tespit edilen şiirlerin %34,08’i *fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün* kalıbı kullanılmıştır. Bazı şiirlerde farklı iki vezin kullanımı vardır. Örneğin, mecmuada 769. şiirin matla beytinden sonra vezin değişmiştir. Bunun gibi örnekler mevcuttur. Şiirlerde vezin kusurları mevcuttur. Mecmuada kullanılan tespit edebildiğimiz aruz kalıpları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bazı müfred şiirlerin vezni aruz kusurlarından dolayı bulunamamış bu şiirlerin vezinleri tabloya dahil edilmemiştir.

Tablo 3. 3. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Kullanılan Aruz Kalıpları

Sıra	Kullanılan Vezin	Kullanılan Vezin Sayısı	Oran
1	*fā‘ilātün fa‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*	273	34,08
2	*fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün*	123	15,36
3	*mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün*	113	14,11
4	*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün*	98	12,23
5	*mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün*	55	6,87
6	*mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün*	31	3,87
7	*fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün*	27	3,37
8	*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*	17	2,12
9	*mef‘ūlü fā‘ilātün mef‘ūlü fā‘ilātün*	19	2,37
10	*mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün*	19	2,37
11	*fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün*	9	1,12
12	*müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün*	6	0,75
13	*mef‘ūlü mefā‘īlün mef‘ūlü mefā‘īlün*	3	0,37
14	*müfte‘ilün mefā‘ilün müfte‘ilün mefā‘ilün*	2	0,25
15	*mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün-mef‘ūlü fe‘ūlün*	1	0,12
16	*mef‘ūlü mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün*	1	0,12
17	*mefā‘īlün fe‘ūlün mefā‘īlün fe‘ūlün*	1	0,12
18	*müfte‘ilün fā‘ilün müfte‘ilün fā‘ilün*	1	0,12
19	*müfte‘ilün müfte‘ilün fā‘ilün*	1	0,12
20	*müstef‘ilātün müstef‘ilātün*	1	0,12

3. 4. Mecmû‘a-i Eş‘âr’da Neşredilmiş Divanlarda Yer Almayan Şiirler

Mecmuada yer alıp neşredilmiş divanlarda bulunmayan şiirler mevcuttur. Bu şiirler aynı mahlası kullanan başka şairlere de ait olabilir. Neşredilmiş divanı olup da divanlarda olmayan toplam da 35 adet şiir tespit edilmiştir. Bu şiirlerin 29 adeti gazel, 3’ü müfred, 2’si nazım, 1’ide mu‘ammadır. Bu 35 adet şiir arasında Şem‘î mahlaslı 12 adet gazel dikkat çekmektedir. Farklı yüzyıllara ait Şem‘î mahlaslı 11 adet şair bulunmaktadır. Şiirlerin hangi Şem’î’ye ait olduğunu tespit edebilmek için mecmuanın kapsadığı dönemden hareketle bir daraltma yoluna gitmek gerekmektedir. Yukarıda belirttiğimiz gibi mecmuanın kapsadığı dönem XVII. yüzyılın ilk yarısı ve öncesidir. Bu tarih aralığını göz önünde tutarak yaptığımız bir sınırlandırmada elimizde 5 şair kalmaktadır. Bu beş şair içerisinde *Prizrenli Şem‘î*, *Bursalı Şem‘î*, *Kadı Şem‘î*, *Şârih Şem‘î* ve *Reisülküttap Şem‘î* vardır. Neşredilmiş divanı olan *Prizrenli Şem‘î* divanında şiirler yer almamaktadır. İncelediğimiz bu 12 adet gazelin hangi Şem‘î’ye ait olduğunu tespit etmek oldukça zordur. Ancak makale olarak da incelediğimiz 12 adet şiirin 16. yüzyılda yaşamış iki *Şem‘î’*den birine ait olması muhtemeldir. Şiirlerin *Prizrenli Şem‘î* divanında olmaması Hasan Çelebi’nin *Kadı Şem‘î* için şiire yetenekli bir şair olduğunu söylemesi ve şiirlerde şairin *Halep*’te bulunmuş olması *Prizrenli Şem‘î’*ninde kaynaklarda *Halep*’te bulunduğuna dair bir bilginin olmaması *Kadı Şem‘î’*ye ait olabilme ihtimalini artırmaktadır. Tabi bu tespit tahminden ibarettir. Hatta şiirler tek bir *Şem‘î*’ye de ait olmayabilir. Mecmuada olup da neşredilmiş divanlarda olmayan diğer şiirler ‘Ubeydî, ‘Ulvî Bey, Ahmed Paşa, Ahmedî, Cinânî, Hayâlî Bey, Kemâlpaşazâde, Mecdî, Muhibbî, Şemsî Paşa, Şihâbî Bey ve Üsküblü İshak Çelebî’ye aittir. Bu şiirlerin 15’i gazel olup şiir mecmualarda, tezkirelerde tespit edilmemiştir. Diğer şiirlerin 2’si nazım nazım şekli olup 1’i Ahmed Paşa’ya 1’i de Hayali Bey’e aittir. Ahmedî’ye ait 1 mu’amma, Şihabî Bey’e ait 2 müfred, İshak Çelebî’ye ait 1 müfred vardır. Neşredilmiş divanlarda yer almayan şiirler ve şairler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3. 4. Mecmû'a-i Eş'âr'da Neşredilmiş Divanlarda Yer Almayan Şiirler

Şairin Mahlas	Şiir Numarası	Nazım Şekilleri
'Ubeydî	659	1 Gazel
'Ulvi Bey	147	1 Gazel
Aḥmed Pāşā	357	1 Nazım
	358	2 Gazel
	365	
Aḥmedî	195	1 Mu'amma
Cinānî	155	3 Gazel
	156	
	157	
Ḫayālî Beg	190	1 Nazım
Kemālpāşāzāde	221	3 Gazel
	302	
	807	
Mecdî	317	1 Gazel
Muḥibbî	267	1 Gazel
Şem'î	405	12 Gazel
	752	
	753	
	754	
	755	
	756	
	757	
	758	
	759	
	760	
	762	
	763	
Şemsî Pāşā	80	3 Gazel
	336	
	667	

Tablo 3. 4. Tablonun Devamı

Şihābī Bey	63	2 Müfred
	64	
	706	1 Gazel
Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	664	1 Müfred
Ẕātī	499	1 Gazel

3. 5. Mecmû'a-i Eş'âr'da Bulunan Nazire Şiirler

Mecmuada nazire şiir oldukça fazladır. Toplamda 109 şiir nazire olarak tespit edilmiştir. Ancak şiirlerin zemin şiirlerini tespit etmek mümkün olmadığından her hangi bir değerlendirme yapılamamıştır. Nazireler içerisinde "beklerüz" redifli yazılan şiirler arasında Benedek Peri'nin *16. Yüzyıldan Kalma Bir Osmanlı Nazire Ağı* başlıklı makalesinde bulunmayan farklı şairlere ait "beklerüz" redifli şiirler tespit edilmiştir (Peri, 2020). Mecmua ileriye yönelik yapılacak çalışmalara oldukça katkı sağlayacaktır.

Tablo 3. 5. Mecmû'a-i Eş'âr'da Bulunan Nazire Şiirler

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi
2	Bāḳī	Ġazel / 5 beyit	5a	gönül dāġ-ı ġamuŋla sīnede bir şem' uyandurmış çerāġ-ı 'ışḳa bir ġarrā ḳızıl altunı yandurmış	bugün bāḳīye ol āfet vişālin va'deler ḳılmış yalanlar söylemiş miskīni gerçekden inandurmış
3	Ġamī	Ġazel / 5 beyit	5a	dīn-i fıṭratda ol cism-i laṭīfuŋ nūra bandurmış getürmiş şem'veş-i cānā cihān bezminde yandurmış	ġamī pür sīnemin ancaḳ gine derd ile ḳan aġlar bulanduran bu şuyı çeşmesārından bulandurmış
6	Rif'atī	Taḫmīş / 5 bend	5b	ne dilde arzū-yı 'ıyş-ı nūş ṣoḥbet-i cem var ne mānend-i ṣafā-yı duḫter- i zer gibi maḥrem var getür cām-ı ṣarāb-ı dil- güşāyı bende bir ġam var ne cām-ı bāde-i gül-gūna beŋzer yār-ı hem-dem var ne ṣadr-ı gūşe-i meyḫāne gibi cāy-ı ḫurrem var	ṣadā-yı naẓm-ı dil-sūzuŋ serāpā ṭutdı āfāḳı edā-yı şi'riŋüŋ cānā cihān ḫalḳı müştāḳı eger yād eylemezse rif'atī gibi seni sāḳī ṣafā-yı ṣafvet-i ṭab'uŋ ider eglence ey bāḳī bi-ḥamdi'llāh ne ġam yirsin elüŋde sāġar-ı cem var

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

24	ʿAskerī	Taḥmīṣ / 7 bend	21b	gönül seyrān idüp berr ile baḥri cümle gördüñ ṭut yedi iḳlīme şāh olduñ münaḳḳaş ḫayme ḳurduñ ṭut bu ʿunvān ile ʿālem içre biñ yıl ʿömr sürdüñ ṭut cihān ḫalḳını hep bendeñ bu fānī mülki yurduñ ṭut geçüp ʿizzet serīrinde saʿādetle oturduñ ṭut	gönülden māsivā-yı fikrin gider mirʿatle pāk it yaḳīn āyīne-i ʿālem-nümāsın kendüñ idrāk it pirüñ ʿīsā gibi ey ʿaskerī cehd eyle eflāk it vücūduñ meskenet yolunda gel ey ḫayretī ḫāk it hevā ile nice yıl yel gibi yeldüñ yöpürdüñ ṭut
29	Maḫlaṣsız	Taḥmīṣ / 5 bend	23a	yār işiginde sürinür it gibi gerçi raḳīb dilde çünkim ʿışḳa baḳ bir ẕerre mihr itmez ḥabīb derd-i olmayan kişiye ne ʿilāç itsün ṭabīb ḫāk ol ey dil pertev-i ḫüsnünden istersen naṣīb kʿāfitābuñ tābına menzil türāb üstindedür	sen güzeller şāhısın baş üzre yir eyler sözüñ saʿd-ı ekberdür şeref burcında doġmuş yıldızuñ ḫüsn içinde āfitāb-ı ʿālem-ārādur yüzüñ yüzüñ üstinde vaṭan dutsa ʿaceb olmaz gözüñ menzil-i mirrīh [ki] dirler āfitāb üstindedür
35	Selmān	Müseddes / 5 bend	24a-24b	atdı cefā eli beni mülk-i melāmete irmek müyesser olmadı ol şūḫ-āfete ṣaldı felek firāḳ ile fülk-i felākete bād-ı fenā çıḳarmadı sūy-ı selāmete vā-ḥasretā ki irmedüm ol serv-ḳāmete vā-fürḳatā [ki] ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete	dimiş o meh ki öldi çü selmān-ı bī-nevā vardum mezārına didüm ehlen ü merḥabā ḫākinden irdi semʿüme pür-sūz-ı pür-ṣadā gūş eyledüm fiġānlar idüp didi merḥabā vā-ḥasretā ki irmedüm ol serv-ḳāmete vā-fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete
40	Vālihī	Müseddes / 5 bend	24b-25a	derd ü belā vü miḥnet ü ġam yetdi ġāyete ʿömr āḫir oldı fürḳat irişdi nihāyete tebdīl olundı kevkeb-i baḫtum saʿādete girdāb-ı ġuṣṣadan yine çıḳup selāmete minnet ḫudāya irmişem ol serv-ḳāmete şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete	başup o şāh-ı külbe-i aḥzānuma ḳadem ṣundı elüme sāġar-ı sīm ile cām-ı cem nūş eyleyince ḳalmadı ḫāṭırda hīç elem ʿālemde vālihī daḫı şimden girü ne ġam minnet ḫudāya irmişem ol serv-ḳāmete şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

41	Ḫayālī Beg	Taḥmīṣ / 5 bend	25a-25b	ʿāfiyetden çeksün el yār-ı vefādār isteyen kūy u ʿışḳa gelmesün nāmūs ile ʿār isteyen sīnesin pür-dāġ ider bir lāle-zār isteyen ḳan yudarsa ġam degül laʿl-i leb-i yār isteyen cān virür yolında bir zülf ü siyehkār isteyen	ġam nedīmündür ḫayālī ḳalbüni mesrūr ṭut ẕāhirüñ virāne eyle bāṭınuñ maʿmūr ṭut ṣalsa pertev cismüñe nār-ı maḥabbet nūr ṭut bī-vefā yaruñ muḥibbī cevrini maʿẕūr ṭut yārsuz ḳalur cihānda ʿaybsuz yār isteyen
91	Ḫusrev	Ġazel / 7 beyit	31a	ḫoş yaraşmış dostlar ol yāre yelken taḳyesi gökden inmişdür fikr-i yārana yelken taḳyesi	ḫusrev-i üftādeveş üstine pür pür titreyüp cān virür ol gözleri ʿayyāra yelken taḳyesi
92	Keşfī	Ġazel / 5 beyit	31a	virmege zīver meh-i tābāna yelken taḳyesi ṣaldı ʿaks-i ʿārıż-ı cānāna yelken taḳyesi	sevdügüm bir ḫūb göricek rūm ili maḥbūbıdur keşfiyā başında bir merdāne yelken taḳyesi
93	Civānī	Ġazel / 7 beyit	31a	ger muḳārin olsa ol cānāna yelken taḳyesi ḫavfdan lābüdd gelür lerzāna yelken taḳyesi	ey civānī her naẕar ḳatl itmede ʿuṣṣāḳını gör ne ẕālimdür boyanmış ḳana yelken taḳyesi
106	Müdāmī	Müfred	33a	raʿd āvāzı degüldür ey müdāmī görüp her gice ṣubḥa dek biz ḳalʿa-i gerdūnda nevbet beklerüz	
107	Sihrī	Ġazel / 5 beyit	33a	ʿışḳa ḳul olduḳ belā bābında ḫizmet beklerüz ṭāleb-i rāh-ı ġamuz kim mülk-i vaḥdet beklerüz	siḥriyā ṣemʿ-i cemāl-i yār içün pervāneveş cān ü dil yaḳup ṭarīḳ içinde ġayret beklerüz
108	Medḥī	Ġazel / 7 beyit	33a	geh gedāyuz bārigāh-ı burc-ı devlet beklerüz gāh şāhuz taḫt-ı ʿışḳ içinde raġbet beklerüz	nice kim cevr itseler yüz döndürüp terk itmezüz medḥī ḫūblar mihridür bu cāna minnet beklerüz
109	Civānī	Ġazel / 7 beyit	33a-33b	ḫayli demdür gūşe-i künc-i ferāġat beklerüz ehl-i faḳruz ḳalʿa-ı ḳāf-ı ḳanāʿat beklerüz	biz civānī etmişüz çün māsivādan dil berī ʿālem-i ʿuzletdeyüz emr ü irādet beklerüz
114	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	33b	ḫasteyüz kūyuñda yıllardur ki ṣıḥḥat beklerüz ey ṭabīb-i dil lebüñden yaʿnī şerbet beklerüz	bezm-i ġamda ey muḥibbī vāmıḳ u ferhād u ḳays geçdi anlar mest olup biz daḫı ṣoḥbet beklerüz
115	Firdevsī	Ġazel / 5 beyit	33b	kūy-ı yāri ṭolanup her gice ḳat ḳat beklerüz bāġbānūz ʿālem içre bāġ-ı cennet beklerüz	cennet-i ḳoyup vaṭan-ı kūy eyledügi firdevsiyā bu fenā dünyāya geldük şimdi rıḥlet beklerüz

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

116	Ḫazānī	Ġazel / 5 beyit	33b-34a	gerçi hecr-i yāre düşdük dār-ı ġurbet beklerüz kesmezüz ümmīdi feṯḥ-i bāb-ı nuṣret beklerüz	ḫānḳāh-ı dehrde olduk mürīd-i pīr-i ʿışḳ er ocaġından ḫazānī şimdi himmet beklerüz
117	Ṭālibī	Ġazel / 5 beyit	34a	nālelerle kūyuŋı ey serv ḳāmet beklerüz bülbülüz gūyā ki gülzār-ı leṭāfet beklerüz	ġam-ı ḥişār-ı bekleyen ferhād ile mecnūn içün ṭālibī çün bize geldi şimdi nevbet beklerüz
118	Nakşī	Ġazel / 5 beyit	34a	ḳısmet-i rūz-i ezeldür çün muḥabbet beklerüz tā ki biz mest-i elestüz bezm-i vaḥdet beklerüz	ḳulıyuz ehl-i kemālüŋ nakşiyā ʿār itmezüz cāhile meyl itmezüz ammā ẓarāfet beklerüz
119	Kesbī	Ġazel / 5 beyit	34a-34b	şāhbāz-ı ʿışḳ olup evc-i velāyet beklerüz her cihetden server-i erbāb-ı saʿādet beklerüz	kesbiyā ʿanḳā ṣıfat ḳāf-ı ḳanāʿat özlerüz ṣanma kim dünyāda biz şehr- i selāmet beklerüz
124	Neşāṭī	Ġazel / 6 beyit	34b	kaʿbe-yi kūyuŋda yaruŋ cāy- ı şefḳat beklerüz bir niçe mücrimlerüz bāb-ı saʿādet beklerüz	ey neşāṭī ʿişret-i aġyārdan fāriġ olup yār ile hem meclis olduḳ şimdi ṣoḥbet beklerüz
125	Żamīrī	Ġazel / 5 beyit	34b	pāsbānuz serḥad-i ʿışḳ içre nevbet beklerüz yaʿnī kim sulṭān-ı ʿışḳuz mülk ü vaḥdet beklerüz	olmayup dünyā-yı dūna ḫalḳ-ı ʿālemden ḳaçup bu żamīrī ḫaste birle genc-i ʿuẕlet beklerüz
146	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	38a-38b	yaşamuŋ ḳaṭresi geydür[di] zırhlar tenüme veh ki mānīʿ olmaz tīr-i ḫadeng efgenüme	yār dirmiş ki necātīnüŋ elinden ne gelür ah kim beni ḫuẕūr ile ḳomaz gülşenüme
151	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	38a drk.-38b drk.	şarılupdur bedenüm penbe- i dāġ-ı tenüme geymege ẕerrece yer ḳalmadı pīrāhenüme	şabrumuŋ ḫırmenidür sīnede cānum isḥāḳ āh [kim] sūz-ı dil āteş bıraġur ḫırmenüme
152	Sehī Beg	Ġazel / 5 beyit	38b	dāġlar ḫalḳası zırıhlar geydürdi tenüme cebe ṣatmak nicʿ olur göstereyin düşmenüme	feṯḥ-i bāb olup o mihr olsa sehī mihmānum ḫücre nūr ile ṭola cām ola [meh] revzenüme
153	Vaṣfī	Ġazel / 5 beyit	38b	her ki hecrüŋde naẓar eyleye cānā tenüme mūy ṣanur ki ṭolaşmış ola pīrāhenüme	gül yüzi vaṣfını vaṣfiden işidüp didi yār yaraşur kim ola bülbül bu benüm gülşenüme
154	Sihrī	Ġazel / 5 beyit	38b-39a	zülf-i zencīrini dilber daḳalı gerdenüme itdi rüsvāy beni dostumla düşmenüme	aldı dil-i şūrini siḥrī ġam-ı endūh ile mübtelā her biri bir dürlü belālu tenüme

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

158	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	38b drk.	nār-ı ġamda naẓar iden kişi tāb-ı tenüme didi fānūs-ı belā perdesi pīrāhenüme	ey muḥibbī dime aġyāra seg-i yār ṣaḳın ne içün beŋzedesin dostumı düşmenüme
165	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	40a	jeng-i ġamdan diler-iseŋ ola gönlüŋ ṣāfī ḳoma elden ḳo[ma] bir laḥẓa ṣarāb-ı ṣāfi	ḳanumı içmege geldükde benüm ġamze-i dost bu muḥibbī dir aŋa cān-ıla ṣıḥḥā ʿāfī
166	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	40a	ne ziyān itdi saŋa ṣūfī ṣarāb-ı ṣāfī yine alup ele ġaybetde çekersin ṣāfī	gelmege ḫavf ider ḫvāb ḫayālī gözüne olalı yaşı ile baḥr-i muḥīṭ eṭrāfı
167	Ẓuhūrī	Ġazel / 8 beyit	40a-40b	gitdi nūş eyler iken ṣūfī ṣarāb-ı ṣāfī nice ṭıfl eyler ile görüŋ onı inṣāfı	dilberüŋ ḳanḳısı raʿnā idigün bilmez iseŋ ṣor ẓuhūriye odurur ḫūblaruŋ ṣarrāfı
172	Ḥadīṣī	Taḥmiṣ / 5 bend	40b	debreder bād-ı ṣabā zülf-i niḳābın götürür bülbül āṣüftelenüp gülde niḳābın götürür baġrımuŋ bir nice cān naḳdi kebābın götürür bezm-i ġam muṭrībinüŋ sīne rebābın götürür çeşm-i giryān ḳabaġı ṭolu ṣarābın götürür	ey ḥadīṣī bu ġam vechine müşṭāḳ çeker her maḳāmāta yine rāzıḳ-ı rezzāḳ çeker bu cefā kim çekerüm ṣanma ki āfāḳ çeker ol cefā yüki ne cevr iylese isḥāḳ çeker ne ḳadar olsa anuŋ nāz u ʿitābın götürür
173	Şeyḫī	Muḥammes / 5 bend	41a	nām-ı nengi ḳo elüŋden ḳoma bir yār etegin ṭutagör yaḫşi müdām ister iseŋ var etegin mesken it bülbül-i şeydā gibi gülzār etegin pend gūş itme dilā alma ele ʿār etegin ḳo ne dirlerse disünler dutagör yār eteğin	şeyḫiyā ḫalḳda mürüvvetle ʿaṭā ḳalmadı çün oldı faẓl işi kesād şiʿr-i bahā ḳalmadı çün ḥaḳ-şinās kimse yoġ ʿālemde ṣafā ḳalmadı çün ey muḥibbī benī-ʿālemde vefā ḳalmadı çün sen de mecnūn ṣıfat ṭut yüri ṭaġlar eteğin
174	ʿIşḳī	Taḥmīṣ / 7 bend	41a-41b	ülfet-i ʿışḳ eyleyen ünsiyyet-i cān istemez iltifāt-ı ḫalḳ-ı teklifāt-ı insān istemez terk ider cümle cihān mülkini ʿunvān istemez iḫtiyār-ı faḳr iden dergāh-ı eyvān istemez zād-ı ġamdan özge hergiz kendüye nān istemez	ʿışḳiyā cām-ı ezeldür cānı bī-hūş eyleyen yād ḳılmaz ʿālemi kendin ferāmūş eyleyen ḳaṭreye ṣaymaz muḥīti ʿışḳ ile cūş eyleyen ey muḥibbī yār elinden bir ḳadeh nūş eyleyen ḫıżr elinden ger olursa āb-ı ḥayvān istemez

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

191	Feṯḥī	Taḥmīṣ / 5 bend	42b-43a	bir ʿarakçin ṭolu miske dime gīsūdur bu dil-i sevdāzedenüŋ başına ḳayġudur bu mor çeker kāküline mār didiler mūdur bu nice kākül nice mū sünbül-i gül-budur bu dil-i ʿuṣṣāḳı perīṣān idici budur bu	feṯḥiyā başlayıcaḳ meclise sen ḳul ʿamel ḫüsrev-i mülk-i maʿāni sözidür sende emel sen anuŋ şiʿrin oḳı kim diye her ṭabʿı güzel yine siḥr itdi necātī nice söz nice ġazel leb-i dilber şanʿatinde bir içüm ṣudur bu
192	Muʿîdî	Taḥmīṣ / 7 bend	43a-43b	cilve itdi yine bir ḳaç büt-i meh-rū begler niçe büt her biri bir serv ü semen-bū begler ṣalınur nāz ile ʿāṣıḳlara ḳarşu begler bir alay oldı perī şîveli āhū begler gözi āhūlaruŋ alayına yāhū begler	ey muʿîdī yiter olduŋ bu hevā yolında peyk niçe bir il sözine ola cevābuŋ lebbeyk ḥaḳ ʿināyet ḳıla bir gün diyesin tevbe ʿaleyk ne necātī ne güzeller ne selāmün ne ʿaleyk fāriġüz idemezüz kimseye ṭapu begler
197	Cevāhirī	Müstezād / 11 bend	44a-44b	geldi yine ḫoş faṣl-ı bahār dem-i nevrūz gitdi ḳamu ġam buldı cihān ṭaliʿ-i firūz ʿarż eyledi gül bülbüle dīdār-ı dil-firūz gel ṣaḥn-ı çemene bugün ey ʿāṣıḳ-ı cānsūz nergis gibi mest olma ḳoma lāle gibi zinhār elden cem-i cāmı	gel nuṭḳa bugün bir gülgūnu ṣaḥn-ı gülistān ḫoş nāz u niyāz it nitekim bülbül-i nālān sözine şekerüŋ eyā ṭūṭī-i ḫoş el-ḫān keşʿāruŋı gördükde diye saʿdî vü selmān bu daḫı cevāhirī ya ḫod-lülü-i şeh-vār ya naẓm-ı niẓāmī
206	Bursalı Raḥmī	Tesdīs / 7 bend	46b-47a	ḳabża-i ḳudretde himmetden kemānum var imiş menzil aldum tīrveş aʿlā nişānum var imiş mihr ile burc-ı şerefde iḳtirānum var imiş ṭāliʿüm ferḫunda ʿömr-i cāvidānum var imiş devlet ü iḳbāl ü baḫt-ı kāmrānum var imiş kim seni bir daḫı görmege zamānum var imiş	āfitābum gün gibi ḫüsnüŋ olalıdan ʿayān oldı envār-ı cemālüŋden münevver nev-cihān ey gül ister dem-i viṣālu[ŋı] cān-fezāŋı her zamān çün müyesser oldı cismüm ferāḥ buldı tāze cān devlet ü iḳbāl ü baḫt-ı kāmrānum vār imiş kim seni bir daḫı görmege zamānum vār imiş
207	Āhī Çelebī	Ġazel / 5 beyit	47a-48a	çıḳarsa n'ola sīnemden benüm dūd-ı siyāh egri dütüni ṭoġrı çıḳsun tek olursa dūd-gāh egri	gehī meyḫāne güninde gehī mesciddedür āhī ḫarāb-ı mest-i ʿışḳ olmış yürür geh ṭoġrı gāh egri

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

208	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 5 beyit	47a drk.-48a drk.	bugün bir serv-ḳad gördüm girür şeb külāh egri eliyle oynayup zülfin ider geh ṭoġrı gāh egri	ḳadeḥ ṭut lāle-vār aḥmed bu dem kim şevḳ-i bezmüŋle düzer nāzük ḳabāsın gül geyer ġonca külāh egri
210	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 5 beyit	48a	bugün bir māh-ı nev gördüm geyer bir şeb-külāh egri şarāb-ı nāz nūş itmiş yürür geh ṭoġrı gāh egri	kitāb-ı şun'-ı yezdān bī-ḥaṭādur ṭoġru baḳ aḥmed ḳalem yazmadı levḥ üstine bir ḥarf-i siyāh egri
211	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 5 beyit	48a	gümüş serv üzre ol dilber geyer bir şeb külāh egri ḳamer ol reşkden tācın geyer geh ṭoġrı gāh egri	cemālī ka'besin gördüŋ imām-i 'ışḳa uy aḥmed namāz ol vaḳt müşkildür kim ola ḳıble-gāh egri
214	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 6 beyit	48a drk.	külāhın ol hilāl-ebrū geyer geh ṭoġrı gāh egri bu ḥüsni görse māh-ı nev urınmazdı külāh egri	bugün ber-dār ider dilber giriftār aḥmedüŋ göŋlin anuŋ'çün zülfi çengālin ider geh ṭoġrı gāh egri
237	Muḥibbī	Ġazel / 8 beyit	52a	iḫtiyār-ı faḳr iden dergāh-ı eyvān istemez zād-ı ġamdan özge hergiz kendüye nān istemez	yār elinden ey muḥibbī bir ḳadeḥ nūş eyleyen ḥızır elinden ger olursa āb-ı ḥayvān istemez
245	Yaḥyā Beg	Ġazel / 7 beyit	52b-53a	bende-i faḳr ü fenā teklīf-i dīvān istemez emr-i ma'rūf-ı ḥudādan ġayrı fermān istemez	'ışḳ-ı dilber şöyle istiġnā virür yaḥyāya kim ḥażret-i loḳmāndan derdine dermān istemez
249	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 7 beyit	52b drk.-53a drk.	ḫusrevā aldanma sen efsāne-i ferhāda gel şan'at ögrenmek dilerseŋ ḳo anı üstāda gel	ẕerrece ḳalmadı ol gün yüzli dilberde vefā aġla ey isḥāḳ-ı bī-dil derd ile feryāda gel
250	Ṭālī'ī	Ġazel / 6 beyit	53a drk.	leylī vü mecnūn oḳırsaŋ ey göŋül üstāda gel ḫüsrev ü şīrīn gerekse ḫidmet-i ferhāda gel	bunca yıldur āsitānuŋda sürinür ṭālī'ī demedüŋ bir kerre gel gel derd-mend üftāde gel
269	Revānī	Ġazel / 5 beyit	55a drk.-55b drk.	māh-rūlarda seni medḥ iderem çün güzelüm n'ola bir ayda tamām ola benüm her ġazelüm	yoḳ durur çünki şarılmaġa revānī çāre eŋegin oḫşayalum bāri dudaġın emelüm
276	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	55b drk.	fikr-i sevdā-yı ser-i zülfüŋ ucından güzelüm ḳışşa-i leylī vü mecnūna dönüpdür meşelüm	ben necātī ḳapuŋuŋ ḫākine yüz sürdügüm ol umarum bir gün ire ayaġuŋ öpmege elüm
277	Muḥibbī	Ġazel / 7 beyit	56a drk.	gele başladı ḫaṭuŋ aŋa ne çāre idelüm giceyi güne ḳatup şankim irişür ecelüm	sözümüŋ sūzı ile yansa 'aceb mi dil ü cān yana odlara muḥibbī kim oḳursa ġazelüm
278	Zamānī	Ġazel / 5 beyit	56a drk.	oġ ise çāre şarulmaġa senüŋle güzelüm eŋegün oḫşayalum bārī dudaġun emelüm	n'ola meşhūr-ı cihān olsa benüm murġ-zāra bu zamānī gibi bir māhlikāyı sevelüm

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

282	Manastırlı Celāl Bey	Ġazel / 5 beyit	57a	ḫaddüŋ gibi gül-i ter bir gül-sitānda bitmez ḳaddüŋ miṡāli ʿarʿar bāġ-ı cinānda bitmez	dil-dāra sergüzeştüm nice derem celālī taḳrīre başlar isem iki cihānda bitmez
283	Ẕātī	Ġazel / 5 beyit	57a	zülfüŋ miṡāli sünbül bāġ-ı cinānda bitmez ḫālüŋ gibi ḳaranfül bir gül sitānda bitmez	ol yāri pür-cefādan umma vefāyı ẕātī meşhūrdur ki seyr-i sürūr anda bitmez
285	Edirneli Naẓmī	Ġazel / 5 beyit	56b drk.	leb ü ruḫsāruŋı medḥ eyledügüm-çün güzelüm oldı rengīn ü ter ü tāze benüm her ġazelüm	naẓmīyem laʿlüŋe cān virmege ey ḫüsrev-i ḫüsn ʿışḳ-ı şīrīn ile ferhāda dönüpdür meşelüm
286	Tācī-zāde Caʿfer Çelebi	Ġazel / 7 beyit	56b drk.	dest-būse nitekim saʿy iderüm irmez elüm dostum bāri icāzet vir ayaġuŋ öpelüm	caʿferem şemʿ gibi sözlerümüŋ süzından dil odlara yine her kim oḳursa ġazelüm
291	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	57b	tīr-i cefālar eyledi baġrum delik delik ġam oḳlarına dopdoluyam nitekim yelik	ḳutlu ḳapu açıldı ḫayālīnüŋ üstine alçaḳ göŋüllü olalıdan nitekim eşik
296	Ẕātī	Ġazel / 5 beyit	58a-58b	bir mehüŋ mihrin vire idi bārī allāhum saŋa gün gibi rūşen olurdı ḫālüm ey māhum saŋa	cennete varmaġa ey ḫūrī-ṣıfat bulur ṭarīḳ ṭoġrı ilterse eger kim ẕātīyi rāhum saŋa
299	Mesīḥī	Ġazel / 5 beyit	57b drk.	her kim ki ʿışḳuŋa rām olmadı münselik ʿunṣur degül mizācı ye ṭaṣdur ye ḫod çelik	çünki mesīḥī maḳdemüŋe sürmedi yüzin böyle neden ṣarardı ayaġuŋdaġı gelik
301	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	58a drk.-58b drk.	ʿāḳıbet cevr ile cān almaḳ olupdur ḫū saŋa biz ʿadem mülkīne yüz ṭutduḳ benüm yāhū saŋa	ol gözi mestāneye uyduŋ necātī yüri var giceler tā ṣubḥa dek olsun ḫarām uyḫu saŋa
303	Azād	Ġazel / 5 beyit	58b	itmedi āhum eṣer ey gözleri āhū saŋa bī-vefā dildār imişsin dostum yāhū saŋa	vaz gel [ey] āzād ol serve hevādār olmadan kim neler itmiş durur bilmez misin āh ol saŋa
304	Revānī	Ġazel / 5 beyit	58b	geh cefā geh cevr ü geh nāz oldı çünkim ḫū saŋa bī-vefā dildār imişsin dostum yāhū saŋa	devr-i ḫüsninde revānī şād-ı ḫandānsın yine luṭfı yüzinden ṭoġupdur beŋzer ol meh-rū saŋa
309	Şemʿī	Ġazel / 6 beyit	58b drk.	bu kemāl-i ḫüsni kim virmişdür allāhum saŋa virmemişdür kimseye illā ki ey māhum saŋa	dūd-ı āhı şemʿīnüŋ serkeşlik eyler dem-be-dem ḳorḳaram bir gün irişür ey yüzi māhum saŋa

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

310	Edirneli Naẓmī	Ġazel / 6 beyit	58b drk.-59a drk.	hey nice ḥüsn ü leṭāfet virmiş allāhum saŋa bir gören biŋ cān u dilden kul olur şāhum saŋa	ḫāk-i pāküŋden ıraġ olmazdı naẓmī derd-mend hem-dem olmasa eger aġyār- ı bed-ḫāhum saŋa
311	Kemāl-i Zerd	Ġazel / 5 beyit	59a drk.	bilmezem ṭaşdan mı virdi ḳalbi allāhum saŋa kʿāhene kār itdi āhum itmedi māhum saŋa	vaşlınuŋ dārüʿş-şifāsından kemāle ḳıl devā kim işi ol ḥastenüŋ ḳalmışdur allāhum saŋa
318	Yaḥyā Beg	Ġazel / 6 beyit	59b drk.	ġāyetde nā-tüvānem efendi inan baŋa rāh-ı fenāda oldı bār-ı girān cān baŋa	yaḥyā ġazelde çünki ferīd-i zemānemiş elḥaḳ dinürse ḫusrev-i şīrīn- zebān baŋa
319	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	59b drk.-60a drk.	ġarażum bu ki muṣāḥib idinem yārı baŋa vāy eger ḥażret-i çoḳ ḳılmaz ise yārī baŋa	secde eyler göricek ol güneşi ey yaḥyā öykinür yollarınuŋ sāye-i dīvārı baŋa
452	Bursalı Raḥmī	Ġazel / 5 beyit	77a	miyānuŋ mūya teşbīh eylemekde ḳīl ü ḳāl itdüm hilāle beŋzedüp ebrūlaruŋ yaŋlış ḫayāl itdüm	maʿārif ehli geymezmiş ḳabā- yı aṭlas-ı şāhī anuŋ'çün raḥmiyā bende libāsum köhne-şāl itdüm
453	Fevrī	Ġazel / 5 beyit	77a	ten-i zār u żaʿīfüm mūrveş kim pāy-māl itdüm süleymān-ı zamānumsın ṭapuŋa ʿarż-ı ḥāl itdüm	vücūdum maḥv iderdüm fevrī ḳaldum żuʿafāsı anuŋ'çün nişān tīrine bir üstüḫvān ḳalsun ḫayāl itdüm
465	Müdāmī	Ġazel / 5 beyit	77b	cemālüŋ āfītābından temennā-yı viṣāl itdüm anuŋ'çün ẕerreveş ḳapuŋda cismüm pāy-māl itdüm	müdāmī mülk-i naẓmuŋ ḫüsrev-i ḫāḳānī oldum ben anuŋ'çün sözlerimi ḥaydārı dīvānı kemāl itdüm
466	Seydī	Ġazel / 5 beyit	77b	ṣarıġ ruḫsārumı ḳanlu yaşumla pāy-māl itdüm saŋa ey ḫüsrev-i mülk-i melāḥat ʿarż-ı ḥāl itdüm	şu denlü aġladum yaruŋ şebi hecrüŋde ey seydī bu eşk-i çeşm-i ḫūn efşānumı ceyḥūn miṣāl itdüm
467	Mehī	Ġazel / 5 beyit	77b	gözümden eşk-i ḫūnīnim damıtdum pāy-māl itdüm saŋa ey serv-ḳadd derd-i derūnum ʿarż-ı ḥāl itdüm	cebīni ḥasretiyle her gice feryād ḳılmaḳdan mehī mihrī süleymān ey ġamī serkeşte ḥāl itdüm

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

468	Maḫfī	Ġazel / 5 beyit	78a	düşelden ʻışḳa ey meh elif ḳaddümī dāl itdüm serī kūyuŋda cān virüp vücūdüm pāy-māl itdüm	nedür bu görünen ḳanlu elifler dime ey maḫfī feżā-yı sīnem içre gül diküp bir ḳaç nihāl itdüm
469	Civānī	Ġazel / 7 beyit	78a	ḫam ebrūlaruŋ kim nisbeti māh-ı hilāl itdüm ne nisbet bu hilāle rāyetī egri ḫayāl itdüm	ḫaḳīḳat neydügini aŋladum māhīyetin dehrüŋ civānī ben libāsı fāḫirüm egnümde şāl itdüm
478	Sipihrī	Ġazel / 5 beyit	79a	āşüfteler cefā belāzedeleri belālaruz deyr-i cihānda bir ṣoḥbete mübtelālaruz	pervāz-ı āteşin ile degdük livā-yı yāre şimdi sipihrī mülk-i ġama pādişālaruz
479	Uṣūlī	Ġazel / 7 beyit	79a	āvāreler felek-zedeler bī-nevālaruz ʻālemde bir maḥabbet esīri gedālaruz	ḫablüʻl-metīn-i ḫaḳḳı bulup naḫnu aḳrebi bizde uṣūlī ṣanma ḫudādan cüdālaruz
490	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	80a	çınaruŋ ḳadd-i yāra nisbeti var eli yufḳa velī ḫoş himmeti var	ayaġuŋa yüzin sürer necātī eyü varur başında devleti var
494	Sūzī	Ġazel / 6 beyit	80b	demī ḫoş gör ki dehrüŋ luʻbeti vār bu deyrüŋ dürlü dürlü ṣūreti vār	yetişti birlige dilberle sūzī ḥarīm-i vaṣl içinde vaḫdeti vār
495	Lāmiʻī	Ġazel / 5 beyit	80b	gülācuŋ laʻl-i yāra nisbeti var dili yufḳa velī ḫoş himmeti var	elinden lāmiʻī ḳomaz ayaġı müdām olsun başında devleti var
496	Şemʻī	Ġazel / 5 beyit	80b	cemālüŋ şemʻinüŋ germiyyeti var beni yaḳmaġa beŋzer niyyeti var	muḳābil olalı ol āfitābe mehüŋ gün gibi şemʻī şöhreti var
497	Revānī	Ġazel / 5 beyit	81a	yüzüŋe āfitābuŋ nisbeti var saŋa yirden göge dek minneti var	güneş yüzlülere içti ṭoluyı revānīnüŋ ʻaceb germiyyeti var
498	Edirneli Naẓmī	Ġazel / 5 beyit	81a	ḳapuŋa ki āsumānuŋ nisbeti var özine gör ne ʻālī himmeti var	olursa daḫı naẓmī sırr-ı ʻışḳuŋ dime fāş ide ġayra ġayreti var
524	Ṣūrī	Ġazel / 5 beyit	83a drk.-83b drk.	şeh-i mülk-i cünūnam ḳayd-ı ālemden ferāġum var ne mīrüm ne vezīrüm vezāretüm ne otāġum var	saŋa ṣor ḳusūr-ı ṣūfī meydānımuz aŋa ṣūrī benüm cennet gibi muḳārin ḫoş ṭaraġum vār
531	Ḫıżrī	Ġazel / 5 beyit	83b drk.	gerekmez tevsen çarḫ-ı denīden ferāġum var bu ʻālem geşt-güzārında ne çiftüm ne orāġum var	gönülden dīdeden ḫıżrī çıḳardum āb-ı ḥayvānı leb-ā-leb ḫūn-ı eşk ile ṭolu iki ḳabāġum var

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

532	Firāḳī	Ġazel / 5 beyit	83b drk.-84a drk.	biḥamdillāh göŋül abdāl olaldan tāze dāġum vār cihānuŋ tekyegāhında benüm de bir çerāġum vār	ḳo minnetsüz ciger ḳanın içeyin lāleveş her dem firāḳī bezm-i kesretden benüm şimdi ferāġum vār
533	Civānī	Ġazel / 7 beyit	84a drk.	biḥamdillāh ġāmuŋla sīnem üzre tāze dāġum var belāyuz monla yanar gün gibi rūşen çerāġum vār	ferāġat mülkine şāhum n'ola artursa 'unvānum civānī isḥāḳ sāyebān gülgūn otāġum vār
635	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	96a	ḳan aġladuŋ görünce ben 'āşıḳı fütāde ey çeşm-i ḫūn-feşānum olsun demüŋ ziyāde	teşbīh sāde virmez zīnet vire ḫayālī rengīn edā gerekdür eş'ār-ı dil-güşāda
636	Ẕātī	Ġazel / 6 beyit	96a	āl ile dutdı öpdi la'l-i nigārı bāde virse 'aceb mi āhum bezm-i fenāyı bāde	yā ḳaşlaruŋ hilāle teşbīh itdi ẕātī eksüklük itdi ey meh ma'zūr ṭut bu rāda
637	Faḳīrī	Ġazel / 5 beyit	96a	ġamdan helāk olupdur cismüm benüm ziyāde ey sāḳī-i maḥabbet şun baŋa cām-ı bāde	'ışḳuŋ meyinden ey meh mest oldı bu faḳīrī 'aks-i lebüŋ görelden cām-ı cihān nümāda
639	Faḳīrī	Ġazel / 4 beyit	96a drk.	gülşende gül yüzüŋçün āh eylesem ziyāde bülbül kebāb olurdı döne döne hevada	ḳorḳar ki dūd-ı āhum aŋa sirāyet ider çerḫ-ı felek anuŋ'çün ḳaçar dönüp hevada
640	Muḥibbī	Ġazel / 6 beyit	96a	olsun tena"um içre ol yār-ı rūy-sāde ḳalsun belā vü ġamda bu 'āşıḳ-ı fütāde	gülzār-ı ḥüsnüŋ içre her gīce ṣubḥ olınca oḳur muḥibbī medḥüŋ bülbülleyin nevāda
641	Helākī	Ġazel / 5 beyit	96b	ben zār-ı nā-tüvānuŋ nerd-i ġam-ı belāda baḫt ḳapusı baġlu mümkin degül güşāda	ḳavs-i ḳuzaḥdan inse tīr-i ḳażā başuŋa olġıl helākī dā'im teslīm ile rıżāda
642	Kāmī	Ġazel / 5 beyit	96b	derdüm ḥikāyet itsem mecnūn-ı nā-murāda kendin ḳoyup benüm'çün aġlardı ol fütāde	oldum ġazelde kāmī 'allāme-i zamāne şi'rümden itse ṭaŋ mı şā'irler istifade
643	Seyrī	Ġazel / 5 beyit	96b	leylī için ki mecnūn āh eyledi ziyāde od urdı kāināta murġ uçmadı hevada	ṣaḥrā-yı 'ışḳ seyrī mecnūn ile ṣaġışımuz kim gördi iki şāhı seyrānda bir arada
647	Maḥremī	Müfred	96b drk.	sāḳī-i bezm-i miḫnet her kime ṣunsa bāda mest ü ḫarāb ḳodı ḫum-ḫāne-i belāda	
648	Ża'fī	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	ey meyl iden nuḳūşa bu deyr-i bī-fenāda ṣarf itme naḳd-i 'ömrüŋ gezme 'abes hevada	ża'fī ḳaçan ki buldum seb'ü'l-meşānī şırrın bildüm nedür kerāmet taḫmīr ü ṭīn-i māda

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

649	Mesīḥī	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	sūz ile āh ideydüm ḥadden eger ziyāde ḳuşlar kebāb olurdı döne döne havada	ta‘lim-i ‘ışḳ ideydim ferhāda ger mesīḥī ḳomazdı iki ṭaş ṭaġlarda bir arada
650	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	sözüm sirāyet itse mecnūn u nā-murāda ḳuşlar kebāb olaydı başındaki yuvada	[bir yayını çeküpdür ‘aşkuŋ ḫayālī ey meh] [kim oldı aŋa nisbet ḳavs-i ḳuzaḥ kepāde]
705	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	102b	nigāra bāde şundum içmedi peymāna döndürdi elüm ḳaṭ‘ itdi gūyā pençe-i mercāna döndürdi	görelden ol mehī şām içre ey şemsī ḳararuŋ yoḳ seni bu çarḫ-ı kej-rev mihr-i nūr-efşā[na] döndürdi
706	Şihābī Bey	Ġazel / 5 beyit	102b	bugün meclisde sāḳī sāġarı mestāna döndürdi ġażabdan la‘linüŋ ‘aksi şarābı ḳana döndürdi	şalup şem‘ī sa‘ādeti ey şihābī üstüŋe pertev beni şām-ı viṣālinde meh-i tābāna döndürdi
707	Bursalı Raḥmī	Ġazel / 5 beyit	103a	yār ebrūsı ‘araḳ-rīz [olsa] ḫoş-ter gösterür zāġalansa nitekim şemşīr cevher gösterür	raḥmīyi nālān idüp aġyārı şād eyler felek ṭūṭī-i gūyā ṭururken zaġa şekker gösterür
708	Civānī	Ġazel / 6 beyit	103a	şāhbāz-ı çeşmüŋ ebrūyı mu‘anber gösterür cilvegāh-ı gülşeni ḥüsn içre şeh-per gösterür	sūz-ı āhumdan civānī şöyle yanmışdur zebān her gören şanur ki dehenden dilber zer gösterür
715	Ḫayālī Beg	Ġazel / 6 beyit	104a	ḳayddan āzādeyüz kūy u ḳanā‘at beklerüz naḳd-i ṣabruŋ genciyüz künc ü ḳanā‘at beklerüz	bir ḥarāmī gözlü dildārüŋ elinden āh kim sīnemüz ṭablın dögüp derbend-i miḥnet beklerüz
716	Meḥmed Paşa	Ġazel / 5 beyit	104a	gice gündüz ḳal‘a-i dehr içre nevbet beklerüz pāsbānı dergehiz burc-i sa‘ādet beklerüz	bāde virmez ‘ömrümüz la‘lüŋ şarābın şun müdām sāḳiyā ṣun ‘ārıżuŋ şevḳiyle ṣoḥbet beklerüz
717	‘İşretī	Ġazel / 5 beyit	104b	kūh-ı ġam ḳaplanıyuz deşt-i meşaḳḳat beklerüz şaḥne-i şehr-i belāyuz mülk-i miḥnet beklerüz	şāh-bāz-ı evc-i tecrīd olmışuz ey ‘işretī maḥbes-i tenden ḫalāṣ olmaġa furṣat beklerüz
718	Fużūlī	Ġazel / 6 beyit	104b	ḫaylī yıllardur ser-i kūy-ı melāmet beklerüz leşker-i sulṭān-ı ‘irfānuz velāyet beklerüz	yatdılar ferhād u mecnūn mest-i cām-ı ‘ışḳ olup ey fużūlī biz olar yatduḳça ṣoḥbet beklerüz
719	Refīkī ?	Ġazel / 5 beyit	104b	yüz sürüp biz āsitānı dār-ı devlet beklerüz çarḫa çıḳdık biz mesīḥā gibi rif‘at beklerüz	ḫaṭṭ-ı ġül ol ḳıyāmet birle ḥaşr olsun diyü niçe yıllardur ki bir eşrāṭ-ı sā‘at beklerüz
722	Naḥīfī	Ġazel / 7 beyit	104b drk.	dostlar şānmayuŋ bizi āmedde ‘izzet beklerüz güşe-i divāruŋda yāran ile ẕillet beklerüz	ey naḥīfī baş açuḳ ḳaşlıyuz meydāndayuz ‘ādet olmuşdur bize bir vaḳitde cür‘et beklerüz

Tablo 3. 5. Tablonun Devamı

768	Cinānī	Taḥmīs / 5 bend	117a-117b	nev-bahār oldı güzellendi ser-ā-ser ʿālem oldı ezhār ile her gūşe gülistān-ı irem sīneler doldı ṣafā ḳalmadı endūh u ġam eyledi müjde-i gül dilleri şād u ḥurrem ġoncanuŋ göŋli açıldı güle düşdi şebnem	ey cinānī pür idüp şöhret ile āfāḳı ḥaşre dek nāmuŋ idüp devr-i felekde bāḳī dem-be-dem sākin idüp şūz-ı dil-i ʿuşşāḳı āb-dār olsa n'ola miyve-i şiʿr-i bāḳī urmadı kimse bu bāġ içre daḫı böyle ḳalem

4. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR (06 MİL YZ A 715) METNİ

4. 1. Metnin Hazırlanmasında İzlenen Yöntem

1. Metnin yazımında transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır.

2. Metnin sayfalarına varak numarası verilerek her şiirin dipnotuna varak numarası yazılmıştır. Mecmuanın bazı sayfaları mükerrer olduğu için verilmiş olan varak numaraları sayfa sayısının 2 fazlasına bakılarak bulunabilir.

3. Şiirler mecmuada yer aldıkları sıraya göre sıralanmış ve numara verilmiştir. Şiirin vezni de italik biçimde gösterilmiştir.

4. Mecmuada yer alan şiirler, şairlerin yayımlanan divanlarıyla karşılaştırılıp karşılaştırmalarda görülen farklılıklar dipnotta önce mecmuadaki kelime daha sonra “:” iki nokta koyularak divandaki şekli verilmiştir.

5. Metne yapılan eklemeler ve metin tamirleri “[]” işareti içinde gösterilmiştir.

6. Mecmuada başlığı olan şiirler dipnotta yazılmış olup başlığı olmayan şiirlere köşeli parantez içinde şairin mahlası ve şiirin nazım türü verilmiştir. Ayrıca mahlası olmayan/bulunamayan veya silik olduğu için okunamayan şiirler şiir mecmualarından, tezkirelerden, makalelerden vb. akademik kaynaklardan tespit edilmeye çalışılmış tespit edemediklerimize köşeli parantez içinde nazım şekli yazılmıştır. (Gazel, Müfred…)

7. Bazı kelimelerdeki medli okunuştan kaynaklanan ses türemeleri gösterilmiştir. (serābā, viŝāl…).

8. Mecmuada okunamayan kısımlar “(…)” şeklinde gösterilmiştir. Divanı olmayan şairlerin şiirleri şiir mecmualarından veya diğer kaynaklardan taranıp okunamayan kısımlar tamamlanmaya çalışılmıştır. Bazı yerlerde net okunamayan kelimelerin yanına “(?)” işareti konulmuştur.

9. Müstensih, izafet kesresini göstermek için bazen kelimelerin sonuna “ي” harfi eklemiştir. Bu durum kelimenin okunuşunu zorlaştırmış anlama göre bazen “i” bazen de tamlama halinde “-i” okunmuştur.

10. Karşılaştırma yapılan şiirlerin şairin divanında olmaması halinde "Divanda bu beyit yer almamaktadır" ibaresiyle dipnotta belirtilmiştir.

11. Mecmuadaki Arapça ve Farsça şiirlerin vezni, bahirleri, nazım şekilleri ve şairin mahlasını vermeyip mecmuadan ekran görüntüsü alınarak şiir numarasının altına eklenmiştir. Dipnota köşeli parantez içinde Arapça, Farsça ibaresi yazılmıştır.

12. Metinde başlıklar dahil büyük harf kullanılmamış özel isimlere gelen ekler de kesme işaretiyle ayrılmamıştır.

13. Atıf vavları kendinden önceki kelimeye uygun olarak kalınlık-incelik uyumuna göre yazılarak mecmuada yazılmayan atıf vavları köşeli paranteze alınmamıştır.

14. Mecmuada şiiri bulunan şairlerin yayımlanmış ya da tez olarak çalışılmış divanlarında bulunmayan şiirleri dipnotta belirtilmiştir.

15. Mecmuada Türkçe fiillerin sonunda bulunan "b"ler "p" ile yazılmıştır. (Görüp, idüp…)

16. Mecmuda vezin gereği ünlü düşmesi olan yerlerde " ' " kesme işareti kullanılmıştır. (N'ola, N'eydügin…)

17. Farsça edat ve ön ekler "-" kısa çizgi ile ayrılmıştır. Bī-çāre, nā'şāda…

18. Vezinleri aksayan mısralar dipnotta "vezin bozuktur" ibaresi ile gösterilmiştir.

19. Sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralına uyulmamış metindeki şekiller esas alınmıştır. (bakdı, gitdi…)

20. Mecmuada mükerrer olan şiirler ile başlangıcı ve sonu farklı varakta olan şiirler dipnotta belirtilmiştir.

21. Tespit edilmiş olan Farsça vāv-ı ma'dūleler "ā" önce üst konumda "v" işareti ile gösterilmiştir. ($h^{v}ān$)

22. Mecmuada yazılmayan redifler köşeli paranteze alınmamıştır.

23. Mecmuada karşılaştırma yapılan neşredilmiş divanların/kaynakların künyeleri yazılmıştır. Yapılan karşılaştırmada beyit numarası farklı ise dipnotta belirtilmiştir.

4. 2. Transkripsiyon Sistemi

Tablo 4. 2. Transkripsiyon Sistemi

ا (آ)	a, ā	ص	ṣ
ا (أ)	a, e, ı, i, u, ü	ض	ż, ḍ
ب	b, p	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	‘
ٹ	ṯ	غ	ġ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	ḳ
ح	ḥ	ك	k, g, (ñ)
خ	ḫ	ڭ	ñ
د	d	ل	l
ذ	z̲, d̲	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ى	y, ı, i, ī
		ء	’

4. 3. Mecmûʿa-i Eşʿâr Metni

1.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. ilāhī ʿayn-ı ʿaḳlum rūşenā ḳıl
cenāb-ı ḥażretüŋle āşinā ḳıl

şarāb-ı ʿışḳ ile refʿ it ḥicābı
küdüret virmesün benlik şarābı

3. dem ā dem cām-ı ʿışḳı eyleyüp nūş
ola kim ʿālemi idem ferāmūş

müyesser ḳıl [baŋa] bir cām-ı pür-şūr
kim içen anı olmaz hīç maḫmūr

5. ki ʿālem ser be ser endūh u ġamdur
ser ā ser miḥnet u derd ü elemdur

ġınā virsün baŋa ʿışḳuŋ cihāndan
ġamuŋ eksilmesün bir laḥẓa cāndan

7. meni celb eylesün ḳullāb-ı ʿışḳuŋ
baŋa meftūḥ olsun bāb-ı ʿışḳuŋ

müdām olsun gönülde ḥālet-i ʿışḳ
şarāb-ı şevḳ ile keyfiyyet-i ʿışḳ

9. ola kim terk idem ʿışḳ-ı mecāzı
ṭutam dāyim saŋa rūy-ı niyāzı

niçe bir bu hevā ile hevesler
nedür cān gülşeninde bunca ḫaslar

11. niçe bir bu hevā-yı zülf-i dildār
niçe bir ārzū-yı ʿārıż-ı yār

niçe bir ḳayd-ı bend-i zülf-i dilber
beni zār u esīr-i miḥnet eyler

---

1. 1[b]: Ḳānūnnāme-i Muḥabbet Teʿlif-i Yaḥyā Raḥimetuʿllāhi ʿAleyh: / (Karavelioğlu-Tığlı, 2011: 165)
3 Makalede (Karavelioğlu-Tığlı) bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Makalede bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
5 ki: bu.
6 cihāndan: cihānda.
cāndan: cānda.
7 meni celb: beni ceẓb.
12 Makalede bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.

13. beni bu ḳayd miḥnetden ḫalāṣ it
ḥarīm-i ḥażretüŋde ʿabd-i ḫāṣ it

gözümden perde-i pindārı refʿ it
baŋa māniʿ olan eşyāyı defʿ it

15. çıḳar dilden ḫayālāt-ı hevāyı
derūna ḳoyma fikr-i māsivāyı

baŋa genc-i maʿānī ḳapusın aç
sirāc-ı luṭfuŋ olsun dilde vehhāc

17. benüm ḥall eylegil ʿıḳd-ı lisānum
beyān itsün maʿānīyi zebānum

baŋa mekşūf ola her sırr-ı mübhem
cenābuŋdan irişe feyż her dem

19. ilāhī ḥüsn-i ẕātuŋ ʿizzetiyʿçün
saŋa ʿāşıḳ olanlar ḥürmetiyʿçün

vefā-yı vāṣılān-ı ḥażretüŋʿçün
ṣafā-yı ʿārifān-ı vaḥdetüŋʿçün

21. derūn-ı pāki içün ehl-i ẕevḳuŋ
dil-i bī-bāki içün ehl-i şevḳuŋ

ayırma ʿışḳdan bir laḥẓa cānum
ölünce tende tā rūḥ-ı revānum

23. baŋa ʿömr olduġınca ʿışḳı żamm it
ḥayātum muṣḥafın ʿışḳ ile ḫatm it

---

13 Makalede bu beyit 14. beyit olarak yer almaktadır.
ḥażretüŋde: ʿizzetüŋde.

14 Makalede bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.
eşyāyı: aġyārı.
defʿ: refʿ.

15 Makalede bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.

16 Makalede bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
olsun: eyle.

17 Makalede bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.

18 Makalede bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.
ola: olup.
irişe: irişsün.

19 Makalede bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.

20 Makalede bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.

21 Makalede bu beyit 22. beyit olarak yer almaktadır.

22 Makalede bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.

23 Makalede bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.

dilümde virdüm olsun ʻışḳ her dem
murādum bu-durur allāhu aʻlem

24 Makalede bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
her: ṣoŋ.
allāhu: vallāhu.

de[r]-beyān-ı āġāz-ı kelām

25. gel ey mest-i mey-i ḫum-ḫāne-i ʿışḳ
belā şehrindeki dīvāne-i ʿışḳ

işit bir ḫoş kelām-ı ḥikmet-āmīz
semāʿ-ı ẕevḳ-baḫş u ḥālet-enġiz

27. ḥadiṯ-i ʿışḳdur bu dürr-i meknūn
degül efsāne-i leylī vü mecnūn

budur ādāb-ı ʿışḳ-ı ʿiffet-āmīz
degüldür ṣūr-ı ṣīrīn ile pervīz

29. bunı gūş eyler ise gūş-ı cānuŋ
ṣafālar kesb ide rūḫ-ı revānuŋ

meger bir gün ki bu çarḫ-ı zer-endūd
duḫān-ı āhum ile oldı pür-dūd

31. egerçi yoġ idi nām u nişānum
velī eflāke irmişdi fiġānum

gehī bī-kesligümden eyleyüp yād
iderdüm derd ü ḥasret birle feryād

33. gehī ġam-ḫārsızlıḳ miḫnetinden
gehī dil-dārsızlıḳ ḥasretinden

gehī gerdūn-ı dūnuŋ gerdişinden
gehī dehrüŋ olur olmaz işinden

35. iderdüm kendü kendüme şikāyet
ḳılurdum ġamlarum bir bir ḥikāyet

bu ḥālet içre eylerken tefekkür
beni almış meger ġūl-i taḥayyür

---

25 Makalede bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.
26 Makalede bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.
27 Makalede bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.
28 Makalede bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
29 Makalede bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
30 Makalede bu beyit 31. beyit olarak yer almaktadır.
31 Makalede bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.
32 Makalede bu beyit 33. beyit olarak yer almaktadır.
33 Makalede bu beyit 34. beyit olarak yer almaktadır.
34 Makalede bu beyit 35. beyit olarak yer almaktadır.
35 Makalede bu beyit 36. beyit olarak yer almaktadır.
36 Makalede bu beyit 37. beyit olarak yer almaktadır.

37. iletmiş vādī-i ḥayretde ḥayrān
ḳomış olmış hemān kendüsi pinhān

gözüm açdum ne gördüm bir beyābān
görinmez ins ü cāndan hīç bir cān

39. hevāsı görem hemçün vādī-yi nār
ṣusuz ḫāḳī giyāhı ṣanasın mār

ider bī-dānelikden murġ nefret
ḳılur bī-āblıḳdan vaḥş vaḥşet

41. biraz dīvāneveş yildüm yüpürdüm
yüzüm cārūb idüp yirler süpürdüm

ne ol ṣaḥrāya bulundı nihāyet
ne bir kes kim baŋa ide dalālet

43. ne deŋlü eyledüm anda şitābı
açılmadı baŋa bir rāh bābı

tek ü pūdan gidüp tāb u tüvānum
be-ġāyet ıżṭırāba düşdi cānum

45. gezerken ol beyā[bā]n içre ḥayrān
yaluŋuz her ṭaraf üftān u ḫīzān

görindi nāgehān bir pīr-i ʿārif
yüzinde berḳ urur nūr-ı maʿārif

47. birūnı pes maʿārif birle pür-nūr
derūni maʿrifetle beyt-i maʿmūr

cemālinde ṣafā nūrı hüveydā
ruḫında āfitāb-ı ʿaḳl peydā

49. hemān dem gördi anı çeşm-i giryān
göŋül ḳurtıldı ġamdan oldı ḫandān

varup pāyına düşem ol ʿazīzüŋ
elini öpdüm ol ṣāḥib-temīzüŋ

51. didüm sensin meger ḫıżr-ı ḥuceste
ki dil ġamdan senüŋle oldı reste

---

37 Makalede bu beyit 38. beyit olarak yer almaktadır.
38 Makalede bu beyit 39. beyit olarak yer almaktadır.
39 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
41 yirler: yollar.
47 pes maʿārif birle: nūr-ı irfān-ıla.
50 düşem: düşdüm.

hemānā rūḥdur cism-i laṭifüŋ
nedür i‘lām ide nām-ı şerīfüŋ

53. nedür işbu beyābān-ı firāvān
ki yoḳdur aŋa hergiz ḥadd ü pāyān

ne rāh u resm ü ne ḫod tūşe-i rāh
meded ḳıl baŋa ḳaldum şöyle gümrāh

55. didi nāmum benüm pīr-i ḫıreddür
ṭarīḳum dāyimā rāh-ı reşiddür

felekde mihrveş rūşen-żamīrem
cüvān-rāyem eger ṣūretde pīrem

57. benem ḥikmetde iksīr-i sa‘ādet
benem hem kīmyā-yı ‘izz ü devlet

benem īcādda ūlā-yı aḳdem
benem hem bā‘iṣ-i ikrām-ı ādem

59. baŋa peyrev olan buldı hidāyet
baŋa tābi‘ olan görmez ḍelālet

bu ṣaḥrā vādī-i dünyā-yı dūndur
niçe ferzāneler bunda zebūndur

61. idüp her biri bir sevdā-yı sūdı
bu vādīde telef eyler vücūdı

virenler dil bu tīh-i dīvsāra
düşerler ‘āḳıbet vādī-yi nāra

63. neden dil virmek āsyāb-ı cihāna
neden āteş bıraḳmaḳ cism ü cāna

bu rūşendür ki çarḫ-ı fitne-engīz
ṣalar başuŋa her gün tīġ-ı ser-tīz

65. seni bilmezsüŋ işbu çarḫ-ı devvār
ider döne döne dolābveş zār

bu dehrüŋ ‘āleminüŋ ẕevḳi kemdür
baḳarsaŋ ‘ayn-ı ‘ibretle elemdür

67. ṣafā-yı vaḳti cümle miḥnet-engīz
şarāb-ı ṣāfı her dem derd-amīz

---

55 rāh-ı: rāy-ı.
59 buldı: bulur.
66 dehrüŋ ‘āleminüŋ: dehr-i bī-beḳānuŋ.

sipihrüŋ gerçi mihri var cihāna
velī yaḳmaġ içün eyler bahāne

69. görürsin gerçi mihr-i ʿālem-efrūz
velīkin ol bir āteşdür cihān-sūz

seni besler bu çarḫ-ı ejdehā-şekl
olasın ʿāḳıbet tā ḳābil-i ekl

71. yüzi üzre ṭutar gerçi seni yir
aġız açup velī bir gün seni yir

virür gerçi saŋa çoḳ genc-i medfūn
yudar āḫir velī mānend-i ḳārūn

73. ne ḫoş dimişdür ol merd-i süḫan-dān
kemāl-i naẓm ile ḥassān-ı devrān

sipihrüŋ ḫayrı yoḳdur gerdişinde
ṣebāt eglenmez anuŋ bir işinde

75. didüm ey pīr-i dānā-yı ḫıredmend
nişār eyler lebüŋ çün pend ile ḳand

ḫalāṣ olmaġa var mı baŋa çāre
gelür mi şāhid-iḍ baḫtum kenāra

77. baŋa himmet ḳıl ey pīr eyle irşād
dil-i maḫzūnumı luṭfuŋla ḳıl şād

atālıḳ ḳıl baŋa ṭıfl-ı yetīmem
giriftār-ı ġam u derd ü elīmem

79. naẓar idüp baŋa ol kān-ı şefḳat
didi kim ey püser ḳıl ʿışḳa himmet

ḳılursaŋ ʿışḳ-ı ʿālem-sūzı rehber
bu vādīden ḫalāṣ itdüŋ hemān ser

81. delīli ʿışḳdur kim olsa kem-rāh
kimesne ḳalmaya ʿışḳ ile gümrāh

kime kim rehber ola hādī ʿışḳ
aŋa cār ola ṣadr nādī-ı ʿışḳ

83. didüm ey mürşid-i rāh-ı ḥaḳīḳat
delīl-i rūşen-i mülk-i saʿādet

---

74 işinden: işinde.

81 ḳalmaya: olmaya.

83 Makalede bu beyit 82. beyit olarak yer almaktadır.

beyān eyle baŋa gel ism-i ʿışḳı
bilem tā kim nişān ü nām-ı ʿışḳı

85. didi kim ey püser ʿışḳuŋ beyānı
idüpdür lāl niçe [yüz] biŋ zebānı

münezzehdür anuŋ żātı resimden
müberrādur müsemmāsı isimden

87. özi maḫkūmdur aḥkāmı muḥkem
hemānā beŋzer oldur rūḥ-ı ʿālem

sebeb oldur vücūd-ı mümkināta
şeref oldur cemīʿ-i kāyināta

89. cihān tendür cihānüŋ cānıdur ʿışḳ
ḥaḳīḳat mülkinüŋ sulṭānıdur ʿışḳ

çü ādem ʿışḳ ile olmışdı mevcūd
melāʿik zümresine oldı mescūd

91. ḫalīle ʿışḳ ile gülşen olup nār
ser ā ser āteş oldı cümle gülnār

kelīmī ṣāḥib-i ṭūr eyledi ʿışḳ
şecerden nāẓırı nūr eyledi ʿışḳ

93. devā-yı ʿışḳ içündür derd-i eyyūb
ṣafā-yı ʿışḳ içündür ḥüzn-i yaʿḳūb

bulupdur ʿışḳ ile faḫr-ı risālet
maḳām-ı ḳurb-ı ev-ednāya vuṣlāt

95. muḥaṣṣal ʿışḳdur ʿālemde maḳṣūd
velīkin ʿışḳ-ı pāk-i ẕāt-ı maʿbūd

---

84 Makalede bu beyit 83. beyit olarak yer almaktadır.
kim: ki.
nişān ü: nişān-ı.

85 Makalede bu beyit 84. beyit olarak yer almaktadır.

86 Makalede bu beyit 85. beyit olarak yer almaktadır.
żātı: nāmı.

87 Makalede bu beyit 86. beyit olarak yer almaktadır.
maḥkūmdur: mestūrdur.

88 Makalede bu beyit 87. beyit olarak yer almaktadır.

89 Makalede bu beyit 88. beyit olarak yer almaktadır.

90 Makalede bu beyit 89. beyit olarak yer almaktadır.
olmuşdı: bulmuşdı.

91 Makalede bu beyit 90. beyit olarak yer almaktadır.

92 Makalede bu beyit 91. beyit olarak yer almaktadır.

93 Makalede bu beyit 92. beyit olarak yer almaktadır.

94 Makalede bu beyit 93. beyit olarak yer almaktadır.

95 Makalede bu beyit 94. beyit olarak yer almaktadır.

ḫudādan ġayrınuŋ ʻışḳı hevādur
hevā-yı nefse tabʻiyyet ḫaṭādur

97. velīkin iḫtilāfāt-ı meşārib
teḳāẓā eyler envāʻ-ı meṭālib

kimi dīvāne-i ʻışḳ-ı ḫudādur
kimi āşüfte-i ḥüsn ü bahādur

99. kimi meftūnı ḥüsn-i lā-yezālüŋ
kimi mecnūnı erbāb-ı cemālüŋ

kimi cām-ı ḥaḳīḳīden olup mest
kimi şeyh-i mecāzīden alur dest

101. olur dīvāne-i zencīr-i mūyān
görür rüyā-i ḫayāl ḫūb-rūyān

ider tesbīḥ zülf-i müşk-bārı
dem ā dem ẕikr ider ism-i nigārı

103. gehī fürḳatde olur zār u pür-ġam
gehī vuṣlatda olur şād u ḫurrem

sülūk-ı himmet ü saʻy ile āḫir
olur kūy-ı ḥaḳīḳatde mücāvir

105. ḥaḳīḳat rāhıdur ʻışḳ-ı mecāzī
odur ehl-i hevānuŋ kār-sāzı

odur ebkār-ı fikrüŋ cilve-gāhı
ḥaḳīḳat kaʻbesinüŋ şāh-rāhı

107. odur eglencesi ehl-i ṣafānuŋ
ṣafā vü ḳıblesi erbāb-ı vefānuŋ

ḥaḳīḳī ger mecāzī ʻışḳ muṭlaḳ
kerāmetdür benī ādemde el-ḥaḳ

---

96 Makalede bu beyit 95. beyit olarak yer almaktadır.
97 Makalede bu beyit 96. beyit olarak yer almaktadır.
98 Makalede bu beyit 97. beyit olarak yer almaktadır.
99 Makalede bu beyit 98. beyit olarak yer almaktadır.
100 Makalede bu beyit 99. beyit olarak yer almaktadır.
ḥakīḳīden: ḥaḳīḳatden.
102 Makalede bu beyit 100. beyit olarak yer almaktadır.
103 Makalede bu beyit 101. beyit olarak yer almaktadır.
104 Makalede bu beyit 102. beyit olarak yer almaktadır.
105 Makalede bu beyit 103. beyit olarak yer almaktadır.
hevānuŋ: ṣafānuŋ.
106 Makalede bu beyit 104. beyit olarak yer almaktadır.
107 Makalede bu beyit 105. beyit olarak yer almaktadır. Vezin bozuktur. Vezni bozan nüsha farkıdır.
ḳıblesi: ḳalbi.

109. eger meftūn-ı ʿışḳ olmazsa insān
ḥaḳīḳatde çi insāŋ u çi ḥayvān

ne ḥayvān belki seng-i ḫāradur ol
iki ʿālemde yüzi ḳaradur ol

111. ten-i bī-ʿışḳ bir cānsuz bedendür
füsürde-dil olanlar mürde-tendür

gerekdür ādemüŋ ʿışḳ ile rāzı
ḥaḳīḳi yoġ ise bārī mecāzi

113. gerekmez ʿışḳ līkin şehvet-ālūd
ki tā cān u dile andan ire sūd

şu kim şehvet hevāsına uyupdur
behīmiyyet belāsına düşüpdür

115. buŋa rūşen delīl oldur naẓar ḳıl
ki her ḥayvān olur çiftine māyil

hevā-yı nefsī ṣanma ʿışḳ-ı yāri
degüldür ey birāder ʿışḳ bāzī

117. ne her ʿāşıḳ cihānda ʿāşıḳ olur
ne her maʿşūḳ ʿışḳa lāyıḳ olur

niçe ādābı vardur rāh-ı ʿışḳuŋ
niçe ḳānūnı vardur rāh-ı ʿışḳuŋ

---

108 Makalede bu beyit 106. beyit olarak yer almaktadır.
109 Makalede bu beyit 107. beyit olarak yer almaktadır.
110 Makalede bu beyit 108. beyit olarak yer almaktadır.
111 Makalede bu beyit 109. beyit olarak yer almaktadır.
112 Makalede bu beyit 110. beyit olarak yer almaktadır.
113 Makalede bu beyit 111. beyit olarak yer almaktadır.
114 Makalede bu beyit 112. beyit olarak yer almaktadır.
uyupdur: düşüpdür.
115 Makalede bu beyit 113. beyit olarak yer almaktadır.
116 Makalede bu beyit 114. beyit olarak yer almaktadır.
ey: hey.
117 Makalede bu beyit 115. beyit olarak yer almaktadır.
118 Makalede bu beyit 116. beyit olarak yer almaktadır.
rāh-ı: şāh-ı.

der-beyān-ı şarṭ-ı ʿāşıḳ ki şeş-heft mevṣūfat

119. gerek ʿāşıḳda evvel ʿışḳ ġālib
dil ü cān ile olmaḳ yāre rāġib

tevaḳḳuf itmeye meyl-i nigāra
dem ā dem ṭālib ola vaṣl-ı yāra

121. degüldür ol kişi ʿışḳ içre ṣādıḳ
vefā eylerse dilber ola ʿāşıḳ

eger cevr eyleye dilber eger nāz
gerekdür ʿāşıḳa kim ola ser-bāz

123. vaẓīfe ʿāşıḳa zirā ṭalebdür
ṭaleb vuṣlat ḥuṣūline sebebdür

ṭalebsüz kimse yāra vāṣıl olmaz
ṭalebsüz hīç nesne ḥāṣıl olmaz

125. gerek ʿāşıḳ ola ʿışḳ içre pūyān
ya cānāna ire yā ḥod vire cān

işitdi bunı ol mestūre-i dehr
ḫiṭāb idüp didi ey zāhid-i şehr

127. baŋa elbetde lāzım oldı bir şūy
senüŋ gibi bulınmaz merd-i ḫoş-ḫūy

ḳabūl eyle meni ḫidmet içün sen
ḳabūl itdüm seni men cān u dilden

---

119 Makalede bu beyit 117. beyit olarak yer almaktadır.
rāġib: ṭālib.
şevk: ʿışḳ.

120 Makalede bu beyit 118. beyit olarak yer almaktadır.

121 Makalede bu beyit 119. beyit olarak yer almaktadır.

122 Makalede bu beyit 120. beyit olarak yer almaktadır.

123 Makalede bu beyit 121. beyit olarak yer almaktadır.

124 Makalede bu beyit 122. beyit olarak yer almaktadır.

126 Makalede bu beyit 199. beyit olarak yer almaktadır.
dehr: gebr.

127 Makalede bu beyit 200. beyit olarak yer almaktadır.

128 Makalede bu beyit 201. beyit olarak yer almaktadır.
meni: beni.
men: ben.

129 Makalede bu beyit 202. beyit olarak yer almaktadır.

130 Makalede bu beyit 205. beyit olarak yer almaktadır.
māhuŋ: ayuŋ.

129. görürsin ẓāhir āmāl ü menālüm
eger görmek dilerseŋ sen cemālüm

göricek zāhid ol māhuŋ cemālüŋ
hemān dem bildi anuŋ çeşm ü ḫālin

131. didi sensin beni dīvāne iden
cemālüŋ şem'ine pervāne iden

hemānā iḫtiyārı gitdi elden
alup iḳrār-ı 'aḳd ol bī-bedelden

133. nikāḥ ile tezevvüc itdi yārin
ṣafā-y-ile geçürdi rūzgārın

olup rāh-ı ṭaleb içre şitābān
beyābān-ı firāḳa buldı pāyān

135. ṭalebden olmadı bir laḥẓa ḫālī
anuŋ'çün 'āḳıbet buldı viṣāli

viṣāl ammā viṣāl-i pāk-i yārān
ṣān aḳṭār-ı laṭīf-i rūze-dārān

137. ṭaleb kim 'iffete ola muḳārin
kenārında kişi bulur nigārın

131 Makalede bu beyit 206. beyit olarak yer almaktadır.
132 Makalede bu beyit 208. beyit olarak yer almaktadır.
133 Makalede bu beyit 209. beyit olarak yer almaktadır.
134 Makalede bu beyit 210. beyit olarak yer almaktadır.
135 Makalede bu beyit 211. beyit olarak yer almaktadır.
136 Makalede bu beyit 212. beyit olarak yer almaktadır.
137 Makalede bu beyit 213. beyit olarak yer almaktadır.
ola: olur.
kişi bulur: bulur kişi.

ḥeft-i düvüm

ikinci bu ki her ne sevse maḥbūb
ola ʿāşıḳ ḳatında cümle merġūb

eger hecr ü firāḳ isterse dilber
dil-i ʿāşıḳ anuŋla ola ḫoş-ter

kemāl-i ʿışḳa bu eyler delālet
ki maʿşūḳa ide ʿāşıḳ iṭāʿat

vire yāre ʿinān-ı iḫtiyārı
rıżāsına uya mecmūʿ-ı kārı

şu deŋlü ola teslīm ü rıżāsı
ki bir ola cefāsı vü vefāsı

viṣāl-i yār ile hicrān-ı cānān
ola ʿāşıḳ ḳatında cümle yeksān

kimi kim mest ider cām-ı muḥabbet
bir olur aŋa nisbet vaṣl u fürḳat

138 Makalede bu beyit 214. beyit olarak yer almaktadır.
bu: ol.
maḥbūb: dilber.
merġūb: ber-ser.

139 Makalede bu beyit 215. beyit olarak yer almaktadır.
dilber: maḥbūb.
ḫoş-ter: merġūb.

140 Makalede bu beyit 216. beyit olarak yer almaktadır.

141 Makalede bu beyit 217. beyit olarak yer almaktadır.

142 Makalede bu beyit 218. beyit olarak yer almaktadır.
teslīm ü: teslīm-i.
cefāsı vü vefāsı: vefāsı vü ḫafāsı.

143 Makalede bu beyit 219. beyit olarak yer almaktadır.

144 Makalede bu beyit 220. beyit olarak yer almaktadır.

ḥikāyet

145. meger mecnūna ḳıldılar suʿāli
firāḳ-ı leylī mi ḫoş yā viṣāli

didi ʿışḳ ile oldum tā ki medhūş
viṣāl ü hecri ben itdüm ferāmūş

147. saʿādetdür egerçi vaṣl-ı cānān
olur gönlüm velī fürḳatde rüchān

olur vuṣlatda zīrā bī̇m-i fürḳat
firāḳ içre hemān ümmī̇d-i vuṣlat

149. anuŋ'çün fürḳati tercīḥ iderler
ki ümmī̇d ile geçer ʿömr ekṣer

helāk eyler kişiyi bī̇m-i fürḳat
ḥayāt rūḥdur ümmī̇d-i vuṣlat

145 Makalede bu beyit 221. beyit olarak yer almaktadır.
146 Makalede bu beyit 222. beyit olarak yer almaktadır.
147 Makalede bu beyit 223. beyit olarak yer almaktadır.
olur: bulur.
148 Makalede bu beyit 224. beyit olarak yer almaktadır.
vuṣlatda: fürḳatde.
149 Makalede bu beyit 225. beyit olarak yer almaktadır.
geçer: geçe.
150 Makalede bu beyit 226. beyit olarak yer almaktadır.
helāk: hilāl.

heft sivüm

üçünci bu-durur iy yār-ı ṣādıḳ
perākende naẓar olmaya ʿāşıḳ

görinmeye gözine ġayrı dilber
eger ḥüsn ile olsa māh-peyker

cemāl-i yār ola meşhūdı el-ḥaḳ
viṣāl-i yār ola maḳṣūdı el-ḥaḳ

temāşa itmeye ġayruŋ cemālin
gönŋülden ırmaya yāruŋ ḫayālin

ki ṣāyed münʿakis ola bu ḥālet
ide hercāylıḳ yāra sirāyet

degül hercāyī dilber ʿışḳa lāyıḳ
ḳıyās it kim ola hercāyī ʿāşıḳ

ḥikāyet

ḥikāyet olunur bir şeyḫ-i mışrī
teferrüc eyler iken şehr-i mışrı

görindi bir kenīz-i ḫūb-ṣūret
ki ḥüsninde geçerdi mihri ġayret

cemāli ḥüsn-i yūsuf gibi pür-nūr
züleyḫā gibi kendü genc-i mestūr

göricek anı şeyḫ-i ʿışḳ-āyīn
cemāli ayına çoḳ ḳıldı taḥsīn

151 Makalede bu beyit 227. beyit olarak yer almaktadır.
152 Makalede bu beyit 228. beyit olarak yer almaktadır.
153 Makalede bu beyit 229. beyit olarak yer almaktadır.
154 Makalede bu beyit 230. beyit olarak yer almaktadır.
155 Makalede bu beyit 231. beyit olarak yer almaktadır.
156 Makalede bu beyit 232. beyit olarak yer almaktadır.
157 Makalede bu beyit 233. beyit olarak yer almaktadır.
158 Makalede bu beyit 234. beyit olarak yer almaktadır.
ġayret: ġāyet.
159 Makalede bu beyit 235. beyit olarak yer almaktadır.
160 Makalede bu beyit 236. beyit olarak yer almaktadır.

ḥikāyet

161. meger var idi bir zāhid bişir-nām
‘ibādetle geçermiş niçe eyyām

ġıdā-yı rūḥ olmışdı anuŋ ṣavm
gözi görmez meger kim ṣūret-i nevm

163. gezerken bir gün ol eṭrāf-ı şehri
ḳażā-y-ile görür bir māh-çihri

ṣabā çözmüş meger bend-i niḳābın
cihāna ‘arż ḳılmış āfitābın

165. füsūnlar oḳuyup bādām u sībe
ḫam urmuş ebrū-yı ‘ābid-fīrībe

bir āfet nāzenīn ü ḫūb-endām
libās içre teni ṣān maġz-ı bā-dām

167. nigār-ı meh-cebīn ḫūb-ruḫsār
ḳıyāmet-ḳāmet ü hem kebk-reftār

ol āhū-yı ḫoten tenhā ṣūb-rāh
iderdi seyri ṣaḥrā-yı çerā-gāh

169. nigār olmışdı meşġūl-i temāşā
iderdi seyri zāhid bī-muḥābā

teferrüç ḳılduġınca ol nigārı
ḫārab oldı dil-i perhiz-kārı

171. leb-ā-leb cām-ı ‘ışḳ eyleyüp nūş
belā bezminde oldı mest ü med-ḥūş

---

161 Makalede bu beyit 124. beyit olarak yer almaktadır.
162 Makalede bu beyit 125. beyit olarak yer almaktadır.
meger kim: hergiz.
163 Makalede bu beyit 126. beyit olarak yer almaktadır.
164 Makalede bu beyit 127. beyit olarak yer almaktadır.
165 Makalede bu beyit 128. beyit olarak yer almaktadır.
166 Makalede bu beyit 129. beyit olarak yer almaktadır.
167 Makalede bu beyit 130. beyit olarak yer almaktadır.
ḫūb: ḫurşīd.
168 Makalede bu beyit 131. beyit olarak yer almaktadır.
ṣūb: ṣanup.
seyri: seyr.
ṣaḥrā-yı: ṣaḥrā vü.
169 Makalede bu beyit 132. beyit olarak yer almaktadır.
170 Makalede bu beyit 133. beyit olarak yer almaktadır.
171 Makalede bu beyit 134. beyit olarak yer almaktadır.

ḥarāret birle itdi āh-ı dil-sūz
ki anuŋ āhı oldı ʿālem-efrūz

173. işitdi ol nigār anuŋ çü āhın
seḥāb-ı burḳaʿ-ı setr itdi māhın

şitāb ile revāne oldı rāha
meger kim döymedi ol māh āha

175. o gitdi ḳıldı zāhid zār u giryān
ser-ā-ser āteş-i ʿışḳ ile sūzān

ne bilür ol hümānuŋ āşiyānın
ne istifsār ide bilür nişānın

177. ne zūr u zer ne ṣabr u ṭāḳati var
ʿibādet-ġāhına ʿazm itdi nā-çār

niçe gün eyledi iḳdām u ibrām
gönülden çıḳmadı fikr-i dil-ārām

179. namāz içün eger ḳılsa iḳāmet
gelürdi yādına ol serv-ḳāmet

olurdı secdeye ḳılduḳça niyyet
iki ebrūsı miḥrāb-ı ʿibādet

181. ne denlü eyledi ṣabr u taḥammül
gönülden çıḳmadı ol ʿārıżı gül

hemān ʿazm eyledi ḳuds-i şerīfe
sücūd itdi muṣallā-yı laṭīfe

183. didi yā rāb sensin vāḳıf-ı ḥāl
baŋa ol verd-i [a]ḥmer eyledi al

beni ḫāk itdi ol serv-i ser-efrāz
ḫarāb itdi füsūn-ı çeşm-i ġammāz

---

172 Makalede bu beyit 135. beyit olarak yer almaktadır.
173 Makalede bu beyit 136. beyit olarak yer almaktadır.
174 Makalede bu beyit 137. beyit olarak yer almaktadır.
175 Makalede bu beyit 138. beyit olarak yer almaktadır.
176 Makalede bu beyit 139. beyit olarak yer almaktadır.
177 Makalede bu beyit 140. beyit olarak yer almaktadır.
178 Makalede bu beyit 141. beyit olarak yer almaktadır.
179 Makalede bu beyit 142. beyit olarak yer almaktadır.
180 Makalede bu beyit 143. beyit olarak yer almaktadır.
181 Makalede bu beyit 144. beyit olarak yer almaktadır.
taḥammül: taġammül.
182 Makalede bu beyit 145. beyit olarak yer almaktadır.
183 Makalede bu beyit 146. beyit olarak yer almaktadır.
184 Makalede bu beyit 147. beyit olarak yer almaktadır.

185. müyesser eylegil baŋa viṣālin
derūnumdan birūn it yā ḫayālin

beni zāhidken itdüŋ çün ki ʿāşıḳ
ḥarīm-i vuṣlata sen eyle lāyıḳ

187. niçe kez eyledi işbu niyāzı
niyāzı ola tā ki çāre-sāzı

meger bir gice bir ḥükm-i ṭabīʿat
hücūm eyler aŋa nāgāh ġaflet

189. görür hābında ol merd-i di[l]-efgār
aŋa el ṣaluban kim dārū dildār

zihī ḫābī ki yeg bīdārlıḳdan
zihī mestī ki yeg huşyārlıḳdan

191. o dem kim ḫᵛāb-ı ġafletden uyandı
velī nār-ı teşevvuḳ birle yandı

hemīn ʿazm itdi sūy-ı şehr-i yāra
irem şāyed diyü ol şehriyāra

193. aŋa bir kimse oldı yolda hem-rāh
güzāf-ı lāf urup eyderdi her gāh

benem ol zū-fünūn-ı ilm ü ḥikmet
nücūm u hendese vü ṭıbb u heyʿet

195. nedür kevkebüŋ ismī vü resmī
nedür her künc medfūnuŋ ṭılsımı

zemīn ü āsmān u māhī vü māh
ḳamūnuŋ sırrına ben oldum āgāh

---

185 Makalede bu beyit 148. beyit olarak yer almaktadır.
186 Makalede bu beyit 149. beyit olarak yer almaktadır.
187 Makalede bu beyit 150. beyit olarak yer almaktadır.
kez: yıl.
ki: kim.
188 Makalede bu beyit 151. beyit olarak yer almaktadır.
189 Makalede bu beyit 152. beyit olarak yer almaktadır.
aŋa el şaluban kim: kim aŋa el şaluban.
190 Makalede bu beyit 153. beyit olarak yer almaktadır.
191 Makalede bu beyit 154. beyit olarak yer almaktadır.
192 Makalede bu beyit 155. beyit olarak yer almaktadır.
193 Makalede bu beyit 156. beyit olarak yer almaktadır.
194 Makalede bu beyit 157. beyit olarak yer almaktadır.
195 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
196 Makalede bu beyit 158. beyit olarak yer almaktadır.

197. dem-ā-dem felsefiyyātı idüp yād
iderdi zāhid ile baḥṣ-i bünyād

ṣorardı mümkinātuŋ ʿilletini
arardı kāyinātuŋ ḥikmetini

199. beyān itmezdi zāhid hīç taʿlīl
ḫudāya eyler idi cümle tevkīl

ḳılup ḳānūn-ı ḥikmet üzere rāyı
iderdi zāhide her dem ezāyı

201. gehī baḥṣ ü cedel ki ḳāl u geh ḳīl
iderler ḳaṭʿ-ı menzil mīl-der-mīl

bular olmışdı rāh içre pūyā
görindi nāgehān bir ulu ṣaḥrā

203. hevāsı germ bir ulu beyābān
düşe murġ içine ger ola büryān

velīkin bir dıraḫt-ı şāḫsārı
meyānında anuŋ ṭutmış ḳarārı

205. dibinde vażʿ olınmış bir ḫum-ı āb
ṣuyı leẕẕetde olmış ṣan ki cüllāb

taʿaccüb eyleyüp ol merd-i elfāf
didi eyle beyān bu ṣūdan evṣāf

207. ki bu ṣaḥrā-yı germ içre bu ābı
neden vażʿ eylemişler vir cevābı

didi zāhid ḳomış bir ṣāḥib-i ḫayr
gelürse kim ki bunda iderek seyr

---

197 Makalede bu beyit 159. beyit olarak yer almaktadır.
198 Makalede bu beyit 160. beyit olarak yer almaktadır.
199 Makalede bu beyit 161. beyit olarak yer almaktadır.
200 Makalede bu beyit 162. beyit olarak yer almaktadır.
201 Makalede bu beyit 163. beyit olarak yer almaktadır.
202 Makalede bu beyit 164. beyit olarak yer almaktadır.
içre: içinde.
203 Makalede bu beyit 165. beyit olarak yer almaktadır.
murġ içine ger: ger murġ içine.
204 Makalede bu beyit 166. beyit olarak yer almaktadır.
205 Makalede bu beyit 167. beyit olarak yer almaktadır.
206 Makalede bu beyit 168. beyit olarak yer almaktadır.
207 Makalede bu beyit 169. beyit olarak yer almaktadır.
208 Makalede bu beyit 170. beyit olarak yer almaktadır.

209. bu ṣusuz yirde içüp işbu mādan
o ṣāḥib-ḫayrı yād idüp duʿādan

işitdi çün bunı ol merd-i ḫod-bīn
bu miskīne hezārān itdi nefrīn

211. eyitdi ṭaʿn ile ey gūl ü aḥmaḳ
cevābı virmedüŋ sen mā-hüveʿl-ḥaḳ

kimüŋ eksügidür ʿālemde bu ḫayr
ki ṣu ṭaşıya bunda ol içe ġayr

213. bu ḫummı vażʿ idüpdür bunda ṣayyād
ola tā kim vuḥūş ol āba muʿtād

içerken gelüp işbu ṣuda teşne
uralar ġāfil iken tīr ü teşne

215. velīkin isterem yunmaḳ bu ḫumdan
ki tā ṭāhir olam çirk-i bedenden

yuyup aʿżāmı çün kim eyleyem pāk
bu ḫummı eylerem seng ile ben çāk

217. buradan çün ki maʿdūm ola bu ṣu
ḫalāṣ-ı ṣayd olurlar vaḥş u āhū

didi zāhid aŋa luṭf eyle yoldaş
ṣuyı murdār idüp urma küpe ṭaş

---

209 Makalede bu beyit 171. beyit olarak yer almaktadır.
idüp: ide.

210 Makalede bu beyit 172. beyit olarak yer almaktadır.
çün bunı: bunı çün.

211 Makalede bu beyit 173. beyit olarak yer almaktadır.
mā-hüveʿl-ḥaḳ: bā hüveʿl-ḥaḳ.

212 Makalede bu beyit 174. beyit olarak yer almaktadır.
ol: tā.

213 Makalede bu beyit 175. beyit olarak yer almaktadır.

214 Makalede bu beyit 176. beyit olarak yer almaktadır.
içerken gelüp işbu ṣuda teşne: ṣu içerken gelüp āhū-yı teşne.
tīr ü: tīġ u.
teşne: deşne.

215 Makalede bu beyit 177. beyit olarak yer almaktadır.

216 Makalede bu beyit 178. beyit olarak yer almaktadır.
eylerem seng ile ben: seng ile ben eylerem.

217 Makalede bu beyit 179. beyit olarak yer almaktadır.

218 Makalede bu beyit 180. beyit olarak yer almaktadır.
<aŋa> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

müsāfir menzilidür işbu sāye
gelürler ṣu recāsıyla buraya

bozup ḫayr yine sen bir ḫayr-ḫāhuŋ
giderme revnaḳın bu kūçe-gāhuŋ

‘inād idüp hemāŋ ol merd-i ḫod-rāy
meyān-ı māda itdi kendüye cāy

ṭalup māhī gibi ṣu içre gitdi
özini ṣuda o dem ġarḳ itdi

görüp zāhid anı itdi ta‘accüb
ki ādem ġarḳ ide anuŋ gibi küb

meger kim çāh-ı bī-pāyān-ımış ol
degül ḫum belki vāfir āb-ımış ol

muḳaddermiş anuŋ merk bu ṣuda
‘adū-yı merk dururmış puṣuda

bu ṣuya ṣūy-ı ẓan itmiş[i] ol merd
anuŋ’çün virdi cān anda o nā-merd

humı ẓann itmemişdi dām-ı ṣayyād
anuŋ’çün itmedi cānını azād

alup zāhid o şaḫṣuŋ cümle varın
libās u zād-ı rāh u berg ü bārın

bu deŋlü kār u bāra oldı mālik
hemān-dem şāh-rāha oldı sālik

---

219 Makalede bu beyit 181. beyit olarak yer almaktadır.
220 Makalede bu beyit 182. beyit olarak yer almaktadır.
ḫayr yine sen bir: sen ḫayrını bu.
221 Makalede bu beyit 183. beyit olarak yer almaktadır.
222 Makalede bu beyit 184. beyit olarak yer almaktadır.
o: ol.
223 Makalede bu beyit 185. beyit olarak yer almaktadır.
224 Makalede bu beyit 186. beyit olarak yer almaktadır.
225 Makalede bu beyit 187. beyit olarak yer almaktadır.
merk: mevti.
merk: mekr.
226 Makalede 2. mısra 188. beytin 1. mısrasında yer almaktadır.
Makalede 1. mısra yer almamaktadır.
227 Makalede 1. mısra 188. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.
Makalede 2. mısra yer almamaktadır.
228 Makalede bu beyit 189. beyit olarak yer almaktadır.
Vezin bozuktur.
229 Makalede bu beyit 190. beyit olarak yer almaktadır.
Vezin bozuktur.

gelüp irişdi çün kim menziline
virüp iki direm dellāl eline

231. ṣorup buldı o ṣaḫṣuŋ ḫānesini
virüp malın ḳomadı dānesini

idüp ḫātūnına teslīm-i emvāl
ṭurup ḳapuda itdi ʿarż-ı aḥvāl

233. getürdi mācerāyı çün beyāna
aŋa taḥsīn idüp bānū-yı ḫāne

didi ancaḳ olur sende emānet
bu deŋlü mala ḳılmaduŋ ḫıyānet

235. buyur içerü idelüm żiyāfet
ḳılalum niʿmet ile şükr-i niʿmet

didi zāhid ki ey bānū-yı ʿizzet
içerü girmege māniʿ şerīʿat

237. ki sen mestūre vü nā-maḥremem ben
ḥarīm-i ḫāṣa hergiz giremem ben

gidüp elden ʿinān-ı iḫtiyārı
varup yanına ḳodı neng ü ʿārı

239. didi ey ḥüsn ile mümtāz u fāyiḳ
cemālüŋ gördüm oldum saŋa ʿāşıḳ

şu deŋlü gönlüm oldı saŋa meşġūl
dilerseŋ sen kenīze olayın ḳul

241. kenīzek didi kim ey merd-i kāmil
neden oldı bu ḥālet saŋa ḥāṣıl

---

230 Makalede bu beyit 191. beyit olarak yer almaktadır.
231 Makalede bu beyit 192. beyit olarak yer almaktadır.
virüp: alup.
232 Makalede bu beyit 193. beyit olarak yer almaktadır.
233 Makalede bu beyit 194. beyit olarak yer almaktadır.
234 Makalede bu beyit 195. beyit olarak yer almaktadır.
235 Makalede bu beyit 196. beyit olarak yer almaktadır.
niʿmet: ḫidmet.
236 Makalede bu beyit 197. beyit olarak yer almaktadır.
237 Makalede bu beyit 198. beyit olarak yer almaktadır.
238 Makalede bu beyit 237. beyit olarak yer almaktadır.
239 Makalede bu beyit 238. beyit olarak yer almaktadır.
mümtāz u: mümtāz-ı.
240 Makalede bu beyit 239. beyit olarak yer almaktadır.
gönlüm oldı: oldı gönlüm.
241 Makalede bu beyit 240. beyit olarak yer almaktadır.
merd-i: şeyḫ-i.

taʿaşşuḳ itdüŋ ise reng-i būya
taʿalluḳ ḳılduŋ ise bend-i mūya

243. benüm bir ḫāherüm vardur perī̇-rūy
semen-ber serv-ḳāmet ʿanberī̇n-mūy

cemāli fiʿl-meṣel māh-ı münevver
benüm ḥüsnüm anuŋ ḳatında aḫter

245. senüŋ gibi ʿazī̇z-i ḫūb-sīret
sezādur eylese aŋa maḥabbet

naẓar ḳıl kim durur arduŋda ol ḫūb
temāşā eyle kim gör nice maḥbūb

247. sözin gūş idecek şeyḫ-i ilāhī̇
aŋa uġrılayın ḳıldı nigāhı

kenī̇zek urdı şeyḫe bir ṭabanca
yüzinde ẓāhir oldı naḳş-ı pençe

249. didi ṣandum ıraḳdan seni zāhid
riyāżet ehli muḫliṣ merd-i ʿābid

yaḳī̇n geldüŋ baŋa oldı yaḳī̇nüm
kʿolasın ʿāşık-ı rūy u cebī̇nüm

251. ḥaḳīḳatde ne ʿāşıḳsın ne zāhid
bu vaż‘ ile vaḳāruŋ cümle zāyid

çü baŋa eyledüŋ ʿarż-ı maḥabbet
neden efsāne ile ġayra raġbet

253. bunuŋ gibi kişi çün ola rüsvā
nice ʿāşıḳ ola her bir ser ü pā

gerek ʿāşıḳ olan yek-rūy u yek-dil
ola tā ʿāḳıbet maʿşūḳa vāṣıl

---

242 Makalede bu beyit 241. beyit olarak yer almaktadır.
būya: rūya.
243 Makalede bu beyit 242. beyit olarak yer almaktadır.
244 Makalede bu beyit 243. beyit olarak yer almaktadır.
ḳatında: yanında.
245 Makalede bu beyit 244. beyit olarak yer almaktadır.
246 kim gör: gör kim.
248 urdı şeyhe: şeyhe urdı.
250 geldüŋ baŋa: geldi saŋa.
Vezin bozuktur.
251 zāhid: ʿābid.

ḥeft-i çehārüm

bu[dur] dördünci kim aʿżā-yı maḥbūb
ola ʿāşıḳ ḳatında cümle merġūb

baḳa çeşm-i maḥabbetle nigāra
naẓar ḳılmaya hergiz ʿayb-ı yāra

yüzinden demeye pehlūsı yegdür
ya çeşminden ḫam-ı ebrūsı yegdür

ki baʿżı ʿużva virmek böyle rücḥān
ider işʿār-ı baʿża nevʿ-i noḳṣān

hemān baḥr-i tecellīde ola ġarḳ
ser-i mū ḳılmaya aʿżāsını farḳ

naẓar ḳılduḳça ser-tā-pāy dilber
görine gözine rūḥ-ı muṣavver

muḥabbet ḳılletinden görinür ʿayb
bu maʿnīde ser-i mū yoḳ durur reyb

255 cümle merġūb: cümleten ḫūb.

260 gözine: çeşmine.

ḥikāyet

meger baġdādda bir merd-i ʿāşıḳ
severdi bir güzel maḥbūb-ı fāyiḳ

ara yirden geçerdi nehr-i dicle
yoġ-idi ḳābiliyyet meşy-i ricle

hücūm itse ḳaçan mihr ü maḥabbet
gönülde ġālib olsa şevḳ-ı vuṣlat

sefīne eyleyüp āb içre sīne
geçer vāṣıl olurdı sevdügine

hezārān rāz-ı ʿāşıḳ nāz-ı dilber
olur mābeynde çün kim müyesser

yine ʿāşıḳ idüp seyrine ʿavdet
geçerdi dicleyi bī müzd ü minnet

bu ḥālet üzre ol merd-i maḥabbet
ʿubūr-ı dicleyi itmişdi ʿādet

meger bir gün naẓar iderdi yāra
yüzinde gördi ṭırnaḳ deŋlü yāra

aŋa şordı nedür işbu nişāne
dimiş maʿşūḳ aŋa ol bu nişāndur (ki virmüşdür ḫırāşı rūy-ı cāna)

o merd-i ʿāḳıl itmez nükteyi fehm
bu sözden ʿibret alup eylemez fehm

varur çün kim girer ol āb-ı nehre
geçe tā ʿādet üzre sūy-ı şehre

---

266 rāz-ı ʿāşıḳ nāz-ı dilber: nāz-ı dilber rāz-ı ʿāşıḳ.
müyesser: muvafık.
267 ʿavdet: daʿvet.
bī: [ol].
268 itmişdi: idindi.
269 iderdi: eylerdi.
270 Makalede 2. mısra 271. beytin 1. mısrasında yer almaktadır.
Makalede olan 2. mısra mecmuada mısra arasına yazılmıştır.
271 Makalede bu beyit 272. beyit olarak yer almaktadır.
ʿāḳıl: ġāfil.
sözden: sırdan.
fehm: vehm.
272 Makalede bu beyit 273. beyit olarak yer almaktadır.
sūy-ı: rūy-ı.

273. muḥālif bulur anda rūzgārın
virür bād-ı fenāya kār u bārın

göründi çeşmine çün ʿayb-ı cānān
kemāl-i şevḳına irişdi noḳṣān

275. gidicek bādbān-ı şevḳ elden
şikest oldı gemi bād-ı ecelden

taḥayyür birle semtin itmeyüp farḳ
vücūdı fülkin itdi diclede ġark

273 Makalede bu beyit 274. beyit olarak yer almaktadır.
274 Makalede bu beyit 275. beyit olarak yer almaktadır.
275 Makalede bu beyit 276. beyit olarak yer almaktadır.
276 Makalede bu beyit 277. beyit olarak yer almaktadır.
diclede: dicleye.

heft-i pencüm

277. beşinci bu durur yārān-ı maḥbūb
ola ʻāşıḳa hemçün yār-ı merġūb

ḥużūr-ı yārda kim ola maḳbūl
ola ʻāşıḳ ḳatında muḥterem ol

279. berāy-ı ḫāṭır-ı yār-ı ser-efrāz
ide yārānına ikrām-ı iʻzāz

raḳīb-i bed-liḳā sevse dilber
riʻāyet ide ʻāşıḳ aŋa ber-ser

281. kemālin bulıcaḳ ʻışḳ-ı meveddet
seg-i yāra ider ʻāşıḳ maḥabbet

ḥikāyet

idenler ʻışḳ-ı mecnūn-ı ḥikāyet
bu resme ḳıldılar anı rivāyet

283. çü gördiler ki mecnūn-ı maḥabbet
ider bir kelbe ikrām ile ʻizzet

didiler ḳanda kelb üḳanda mecnūn
neden olduŋ sege sen böyle meftūn

285. bunı seg ṣanma āhū-yı ḥaremdür
benüm yanımda ḫaylī muḥteremdür

277 Makalede bu beyit 278. beyit olarak yer almaktadır.
278 Makalede bu beyit 279. beyit olarak yer almaktadır.
279 Makalede bu beyit 280. beyit olarak yer almaktadır.
280 Makalede bu beyit 281. beyit olarak yer almaktadır.
281 Makalede bu beyit 282. beyit olarak yer almaktadır.
meveddet: maḥabbet.
maḥabbet: meveddet.
ider: ide.
282 Makalede bu beyit 283. beyit olarak yer almaktadır.
283 Makalede bu beyit 284. beyit olarak yer almaktadır.
284 Makalede bu beyit 285. beyit olarak yer almaktadır.
285 Makalede bu beyit 287. beyit olarak yer almaktadır.
ḫaylī: sizden.

heft-i şeşüm

budur altıncı ṭa‘n itdükçe aġyār
ziyāde ola şevḳ-i rūy-ı dildār

287. eger kim alsalar ṭa‘n ile cānın
nigārın itmeye terk āsitānın

iderlerse eger kim pāre pāre
yine şevḳ ile vara kūy-ı yāre

289. aŋa pend ü naṣīḥat ḳılmaya sūd
hemān dildār şevḳi ola maḳṣūd

ki pend-i nāṣıḥ ile levm-i lāyim
mizāc-ı ‘āşıḳa olmaz mülāyim

286 Makalede bu beyit 288. beyit olarak yer almaktadır.
287 Makalede bu beyit 289. beyit olarak yer almaktadır.
nigārın: nigāruŋ.
288 Makalede bu beyit 290. beyit olarak yer almaktadır.
289 Makalede bu beyit 291. beyit olarak yer almaktadır.
maḳṣūd: bī-sūd.
290 Makalede bu beyit 292. beyit olarak yer almaktadır.

ḥikāyet

291. rivāyetdür ki bir merd-i fütāde
ḳażā-y-ile sever bir şāh-zāde

aŋa yārānı eylerler naṣīḥat
ki bunuŋ āḫiri olur fażīḥat

293. senüŋ ḥaddüŋ degüldür şāh sevmek
ne lāzım mūra hergiz māh sevmek

dilinde nūr-ı ʿışḳ olmışdı lāyıḥ
aŋa bend olmadı pend ü neṣāyıḥ

295. ne imkān-ı ferāġ oldı ne vuṣlat
ḫayāl-i yār ile itdi ḳanāʿat

niçe yıl bulmayup derdine çāre
ıraḳdan kūyına ḳıldı neẓāre

297. meger kim var idi bir mīr-i ẓālim
bunuŋ ḥāline ol olmışdı ʿālim

cenāb-ı dilbere mensūb idi ol
ḥarīf-i meclis-i maḥbūb idi ol

299. bunı kūy-ı ḥabīb içinde ol beg
görüp itdi hücūm üstine çün seg

şıdı bir ṭaş ile iki ayaġın
göre tā kūy-ı dilberden ferāġın

301. düşüp ol merd-i üftāde ber-ser
o merd-i ẓālime ḳıldı duʿālar

---

291 Makalede bu beyit 293. beyit olarak yer almaktadır.
292 Makalede bu beyit 294. beyit olarak yer almaktadır.
293 Makalede bu beyit 295. beyit olarak yer almaktadır.
lāzım: lāyık.
294 Makalede bu beyit 296. beyit olarak yer almaktadır.
bend olmadı: sūd itmedi.
295 Makalede bu beyit 297. beyit olarak yer almaktadır.
296 Makalede bu beyit 298. beyit olarak yer almaktadır.
297 Makalede bu beyit 299. beyit olarak yer almaktadır.
298 Makalede bu beyit 300. beyit olarak yer almaktadır.
299 Makalede bu beyit 301. beyit olarak yer almaktadır.
çün: ol.
300 Makalede bu beyit 302. beyit olarak yer almaktadır.
301 Makalede bu beyit 303. beyit olarak yer almaktadır.
merd-i: merdüm-i.
ḳıldı: itdi.

didi kim eylesün ḥaḳ saŋa yarı
ki baŋa mesken itdüŋ kūy-ı yāri

303. ölince gitmezem hergiz buradan
müṣāb olduŋ be-ġāyet sen bu rādan

ne kim eylerseŋ ile saŋa maʿẕūr
beni tek eyleme bu kūydan dūr

302 Makalede bu beyit 304. beyit olarak yer almaktadır.
303 Makalede bu beyit 305. beyit olarak yer almaktadır.
304 Makalede bu beyit 306. beyit olarak yer almaktadır.
kim eylerseŋ ile saŋa maʿẕūr: eylerseŋ baŋa heb cümle maʿẕūr.

ṭaʿarruḳ-ı der-beyān şarṭ-ı maʿşūḳ ki şeşti heft mevṣūfest

305. tamām oldı fuṣūl-i bāb-ı ʿāşıḳ
mufaṣṣal oldı hep ādāb-ı ʿāşıḳ

gerek maʿşūḳa daḫı niçe ādāb
ki şāh olana lāzım niçe esbāb

307. degül kāfī mücerred ḥüsn-i ṣūret
gerekdür ḫūb rūya ḫūb sīret

güzeller olmaġa maḳbūl-i ʿālem
gerekdür cümle esbāb-ı müsellem

309. güzellik ṣanma ancaḳ çeşm ü ebrū
gerek maḥbūbda aḫlāḳ-ı nīgū

dimek her sāde-rūya ḫūb dilber
ki her āyīneci olmaz sikender

311. gerek cān gibi maḳbūl ola cānān
gönül mülkinde tā kim ola sulṭān

güẕāfın kār ṣanma dil-rübālıḳ
igen āsān degüldür pādişāhlıḳ

313. niçe ādāb vardur ḫūblıḳda
niçe erkān var maḥbūblıḳda

---

305 Makalede bu beyit 307. beyit olarak yer almaktadır.
306 Makalede bu beyit 308. beyit olarak yer almaktadır.
307 Makalede bu beyit 309. beyit olarak yer almaktadır.
308 Makalede bu beyit 310. beyit olarak yer almaktadır.
esbāb-ı: evżāʿı.
309 Makalede bu beyit 311. beyit olarak yer almaktadır.
310 Makalede bu beyit 312. beyit olarak yer almaktadır.
311 Makalede bu beyit 313. beyit olarak yer almaktadır.
gerek: gerekdür.
maḳbūl ola: maḳbūl.
312 Makalede bu beyit 314. beyit olarak yer almaktadır.
güẕāfın: güẕāf-ı.
313 Makalede bu beyit 315. beyit olarak yer almaktadır.

ḥeft-i evvel

gerek [ki] maḥbūb ola pür-leṭāfet
kemāl-i ḥüsn ile kān-ı melāḥat

laṭīf ü nāzenīn maḳbūl-i güftār
ẓarīf ü nāzük ü maḳbūl-i eṭvār

sehī-ḳadd yā simīn būy-ı semen-ten
ʿarūs-ı gül gibi pākīze-dāmen

cihān bāġında ola serv-i āzād
eli irmeye bir şaḫṣuŋ meger bād

cemālin seyr idenler ola med-hūş
taṣavvur itmeye būs u der-āġūş

igen uymaya erbāb-ı hevāya
velī māyil ola ehl-i ṣafāya

ne deŋlü pāk-dāmen olsa dilber
o deŋlü ḥüsnini mümtāz eyler

dil ü cānı bulur ḥüsniyle ʿiffet
virür nā-pākliki ʿuṣṣāka nefret

---

314 Makalede bu beyit 316. beyit olarak yer almaktadır.
maḥbūb ola: ola maḥbūb.

315 Makalede bu beyit 317. beyit olarak yer almaktadır.
eṭvār: güftār.
güftār: eṭvār.

316 Makalede bu beyit 318. beyit olarak yer almaktadır.
yā simīn būy-ı semen-ten: ü semen-būy u simīn-ten.

317 Makalede bu beyit 319. beyit olarak yer almaktadır.

318 Makalede bu beyit 320. beyit olarak yer almaktadır.
med-hūṣ: bī-hūṣ.
itmeye: itmeyeler.
der-āġūṣ: āġūṣ.

319 Makalede bu beyit 321. beyit olarak yer almaktadır.

320 Makalede bu beyit 322. beyit olarak yer almaktadır.

321 Makalede bu beyit 323. beyit olarak yer almaktadır.
dil ü: dili.

ḥikāyet

meger var idi bir maḥbūbe-i dehr
kemāl-i ḥüsn ile meşhūre-i şehr

cemāli gün gibi meşhūr-ı āfāḳ
yüzinüŋ nūrına ḫūrşīd müştāḳ

ẓarīf ü dil-firīb ü ʿişve-perver
zen-i şāhid-perest ü nāz-güster

cihānda olmamışdı rām şūya
velī[kin] cān virürdi māh-rūya

göreydi bir nigār-ı nāzenīni
aŋa arż eyler idi kendüzini

hezārān şīve ile idüp efsūn
çü anı kendüye eylerdi meftūn

göre ol sāde-rūdan çün miḥnet
iderdi anuŋ ile ʿıyş u ʿişret

şeker-lebler şikār eylerdi ekṣer
ṭoyınca yimek içün ney-şekerler

meger bir şāh-zāde māh-peyker
ser-āmed ḥüsn iḳlīminde server

güzelüŋ gülşeninde serv-i tāze
ḫirāmı ṭaʿn eyler serv-i nāze

cemāliyle şeh-i iḳlīm-i ḫūbī
behişt-i ḥüsn içinde ḳaddi ṭūbī

---

322 Makalede bu beyit 324. beyit olarak yer almaktadır.
323 Makalede bu beyit 325. beyit olarak yer almaktadır.
324 Makalede bu beyit 326. beyit olarak yer almaktadır.
nāz: nār.
325 Makalede bu beyit 327. beyit olarak yer almaktadır.
326 Makalede bu beyit 328. beyit olarak yer almaktadır.
nigār-ı: cüvān-ı.
327 Makalede bu beyit 329. beyit olarak yer almaktadır.
328 Makalede bu beyit 330. beyit olarak yer almaktadır.
329 Makalede bu beyit 331. beyit olarak yer almaktadır.
eylerdi: iderdi.
330 Makalede bu beyit 332. beyit olarak yer almaktadır.
331 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
332 Makalede bu beyit 333. beyit olarak yer almaktadır.

süvār olup semend-i nāza ol şāh
iderdi seyr-i ṣaḥrā vü çerā-gāh

o fettānuŋ gözi oldı aŋa duş
hemān-dem kendüyi itdi ferāmūş

füsūn u siḥre itdi ol dem āġāz
cüvāna ʿarż ḳıldı niçe pek nāz

göz ü ḳaş eyleyüp seḫḫārlıḳlar
idüp hem ġamzeler mekkārlıḳlar

ḳıyāmetler ḳopardı ḳadd-i dil-cū
cihāna fitne ṣaldı çeşm ü cāzū

gehī güftār ü geh reftār ü geh nāz
civānı vālih itdi ol siḥr pür-sāz

sevüp maḥbūbeyi ol şāh-zāde
maḥabbet dem-[be]-dem ziyāde

iki cānibden oldı çün maḥabbet
müşeyyid oldı erkān-ı meveddet

riʿāyet eyleyüp nāz u niyāzı
iderlerdi nihānī ʿışḳ-bāzı

nigār eyler ammā gāh u geh cūş
cüvān ile dilerdi ola āġūş

cüvān-ı pāk-bāz u himmet bāz
bilürdi nʿeydügin esrār-ı ʿiffet

gözetmezdi bu maʿnīde rıżāsın
dem-ā-dem defʿ iderdi muḳteżāsın

velīkin ḫāṭıra oldı cüvāna
ki bu mahbūbe-i devr-i zemāne

---

333 Makalede bu beyit 334. beyit olarak yer almaktadır.
334 Makalede bu beyit 335. beyit olarak yer almaktadır.
335 Makalede bu beyit 336. beyit olarak yer almaktadır.
pek: biŋ.
336 Makalede bu beyit 337. beyit olarak yer almaktadır.
337 Makalede bu beyit 338. beyit olarak yer almaktadır.
cāzū: ebrū.
338 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
340 müşeyyid: müşeddet.
341 riʿāyet: be-ġāyet.
342 eyler: iderdi.
gāh u: gāh.
343 himmet-bāz: pāk-himmet.
344 defʿ: refʿ.

ʿaceb olmış durur bu kimseye rām
kimesne bu güzelden aldı mı kām

ʿaceb bu şūḫ-ı şehr-i dehr midür
ve yāḫūd dil- firīb-i dehr midür

bileydüm kāşki aḥvālini anuŋ
ki ġāyet gizlüdür mekri zamānuŋ

alupdur benden ol dildār ārām
dirīġā oldı mı ki ġayrıya rām

tefekkür eyleyüp ol şāh-ı ʿāḳil
didi olmayalum bu işde ġāfil

bu cānibden nigār iderdi fikri
ki bādeyle cüvāna ide mekri

müheyyā eyleyüp cām-ı şarābı
nevā-sāz eyleyüp çeng ü rebābı

cüvānı ḫānesine ḳıldı daʿvet
didi gelsün idelim pes ziyāfet

ḫaber irişdi çün kim ol cüvāna
düşüp tāb-ı maḥabbet cism ü cāna

nigāra cān atup oldı revāne
oḳurdı şevḳden şiʿr ü terāne

irişdi meclis-i yāra çün ol şāh
ḳarīn oldı şanasın zühreye māh

iki cānibden itdiler niyāzı
çıḳardılar firāz-ı çarḫa nāzı

çü geldi ortaya çarḫuŋ simāşı
döşediler simāṭ-ı inbisāṭı

tenāvül idüp envāʿ-ı niʿamdan
temāmet oldılar āsūde ġamdan

işāret eyledi yār-ı gül-endām
getürdi sāḳī bezme rāḥ-ı gül-fām

---

346 olmış durur bu: olmış mıdur bir.
347 dehr midür: şehr midür.
349 oldı mı ki: oldı ise.
353 ḳıldı: itdi.
didi gelsün idelim pes: eyitdi ideyin gelsün.
355 şiʿr ü: şiʿr-i.
358 simāṭ-ı: bisāṭ-ı.
360 bezme: bize.

361. alup bir cām doldurdı revāne
hemān dem nūş ḳıldı ʿāşıḳāne

yine bir cām daḫı doldurup tīz
cüvāna şundı yār-ı ʿışḳ-engīz

363. cüvān alup elini ol nigāruŋ
eyitdi bāde içmez derd-ḫāruŋ

benem mest-i mey-i ḫumāre-i ʿışḳ
baŋa besdür hemān peymāne-i ʿışḳ

365. çü içdüm ʿışḳ ile ben cām-ı pür-şūr
baŋa lāzım degüldür āb-ı engūr

nigār-ı lāle-rūḫ baḳdı yüzine
şekerler taʿbiye itdi sözine

367. didi iy nev-cüvān-ı ḫūb-peyker
kerem eyle sözümden çekmegil ser

baŋa ey gözi āhū olma ser-keş
od urma cānuma mānend-i āteş

369. ḳadeḥdür şunduġum saŋa degül ḳan
elümden n'ola içseŋ bir iki cām

nihāyetde idüp ibrām u ilḥāḥ
içürdi ol cüvāna gül gibi rāḥ

371. bir iki devr döndi cām-ı bāde
cüvāna oldı keyfiyyet ziyāde

ruḫı reng-i mey ile gül gül oldı
açıldı gül gibi hem bülbül oldı

373. bir iki būse virdi ol cüvāna
ḳarışdurdı hemāŋ dem cānı cāna

cüvānı būse ile itdi med-ḫūş
şoyup ʿuryān idüp itdi der-āġūş

---

364 humāre-i: ḫum-ḫāne-i.
366 itdi: idüp.
369 Makalede 2. mısra 370. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.
370 Makalede bu beyit 371. beyit olarak yer almaktadır.
371 Makalede bu beyit 372. beyit olarak yer almaktadır.
372 Makalede bu beyit 373. beyit olarak yer almaktadır.
373 Makalede bu beyit 374. beyit olarak yer almaktadır.
374 Makalede bu beyit 375. beyit olarak yer almaktadır.
med-ḫūş: bī-ḫūş.

375. civān eylerdi yatup ḫᵛāb-ı nāzī
ṭutar zerrīn şemʿe sīm-gāzī

uyandı nāgehān ol şāh-zāde
görür kim ʿaḳlın almış şevḳ-i bāde

377. olup ʿuryān çözilmiş bend-i şalvār
miyān-bend olmış aŋa dest-i dildār

urup ġayret odı dilden zebāna
hücūm itdi yine ʿiffet cüvāna

379. didi ḥayfā ki bu muḥtāle imiş
dem-ā-dem ḳaṣdı mekr ü āle imiş

esīr-i nefs-i bed-[gir]kār imiş bu
dirīġā kim zen-i bāzār imiş bu

381. ṣanurdum anı ġoncaveş nühüfte
dirīġā gül gibi olmış şüküfte

gidüp elden ele bu verd-i raʿnā
cihānda niçe yüz görmiş dirīġā

383. dür-i nā-süfte ẓann itdüm anı ben
velīkin niçe geçmiş aŋa sūzen

ġıdā-yı nefs içün itmezdi tedbīr
eger olmasa idi çāşnīgīr

385. dirīġā dil virüp bu ḥīle-bāza
keder virdüm derūn-ı ʿışḳ-bāza

baŋa meger eyledi ḥayfā ki bu zen
zen olam tābiʿ olursam aŋa ben

387. kenārından hemān oldı girīzān
hezāran laʿnet ü nefrīn ü gūyān

ḫudānuŋ adına hem itdi sevgend
zen ile itmeye hīç ʿahd ü peyvend

---

375 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
376 şevḳ-i: cām-ı.
377 aŋa: iki.
380 [gir]kār: girdār.
382 bu: ol.
383 niçe geçmiş aŋa: geçmiş aŋa niçe.
387 nefrīn ü: nefrīn.

389. reh-i merdānı uran cümle zendür
reh-i ʿışḳ anlara çün rāh-zendür

gürūh-ı zen baʿīd olur vefādan
ıraḳdur ḥālet-i ehl-i ṣafādan

389 anlara çün: içre anlar.

ḥeft-i düvüm

391. ikinci bu gerek dilber mudaḳḳiḳ
bile kimdür muḳallid yā muḥaḳḳiḳ

muḳalliddür cihānuŋ ḫalḳı ekṣer
ṭarīḳ-ı ʿāşıḳa taḳlīd iderler

393. ide muḫliṣlere luṭf u ʿināyet
muḳallid olana zecr ü ḥaḳāret

ne var olsa muḳallid cevre lāyıḳ
ʿaẕāba müsteḥaḳ olur münāfıḳ

395. bunı fehm itmeye mādām [ki] maḥbūb
olımaz ehl-i dil ḳatında merġūb

ne kendü ḥüsnine virür revācı
ne ʿāşıḳ derdine ḳılur ʿilācı

393 ide: ire.
395 fehm: fark.
396 ḳılur: eyler.

ḥikāyet

397. işütdüm var imiş bir şāh-zāde
cemāli pertevi günden ziyāde

cihān āşüfte-i ḥüsn ü cemāli
ḳamerden ḫoş-nümā idi hilāli

399. özine lāzım idüp dil-rübālıḳ
iderdi mülk-i ḥüsne pādişāhlıḳ

ne şehler ḳaldı ne erbāb-ı devlet
aŋa heb ḳıldılar ʿarż-ı maḥabbet

401. idüp her birine bir imtiḥānı
ḳamu ṣāḥib-ġaraż buldı cihānı

meger bir derd-mend üftāde dervīş
ġarīb ü bī-kes ü bī-ḫūş dil-rīş

403. görür nāgāh ol bedr-i tamāmı
olur cān ile anuŋ hem ġulāmı

ne yirden kim geçerse şāh-zāde
durup yol üzre ol merd-i fütāde

405. iderdi aŋa envāʿ-ı duʿālar
ṣafā vü ẕevk ile medḥ ü ṣenālar

dir idi vuṣlata yoḳ çün ki çāre
ıraḳdan ide ben yārı neẕāre

407. bu yoldan seyr idüp [ol] māh-rūyı
anuŋla defʿ iderdi ārzūyı

bunuŋ bir gün duʿāsın işidüp şāh
anuŋ derd-i dilinden oldı āgāh

409. dönüp ḥışm eyleyüp ol dil-figāra
didi ḥabs eyleŋüz anı ḥişāra

cihāŋ seyyāḥıdur cāsūsa beŋzer
bu merd-i bed-liḳā kābūsa beŋ[z]er

---

398 hilāli: cemāli.
402 ḫīş: ḫūş.
403 hem: kim.
anuŋ: ʿālem.
407 ārzūyı: āb-rūyı.
408 dilinden: diline.
işidüp: diŋleyüp.

411. hemān bir ḳaç zebānīveş sipāhī
ḥerīfe menzil itdi ḥabs-gāhı

sarāy-ı ḥāṣṣa geldi çün yine şāh
irişdi menziline ṣanasın māh

413. getürdi ḳatına ol derd-mendi
vire tā kim şarāb-ı sūd-mendi

eyitdi sen ne yirdensin di dervīş
nedür aduŋ saŋa bunda nedür iş

415. didi cāsūsam iy şāh-ı yegāne
tecessüs eylerem ḥāne-be-ḫāne

bulup tā bir güzel tāze cüvānı
revān idüp yolına baş u cānı

417. didi bulduŋ mı bu şehr içre bir ḫūb
terāzūdan iner merġūb-ı maḥbūb

didi buldum eyā şāh-ı güzīnüm
benüm gün yüzlü zībā[ca] cebīnüm

419. didi ma'şūḳ kimdür saŋa 'āşıḳ
didi ṭoġrusını ol merd-i fābıḳ

ġażab iẓhār idüp ol şāh-ı ḫūbān
eline aldı ol dem tīġ-i bürrān

421. virüp cellāda tīġ-i ḫūn-feşānı
didi bundan revāne eyle ḳanı

çü cellād oldı ḳatline revāne
o dervīş itdi şevḳinden terāne

423. didi aḥsentü ey baḫt-ı bülendim
ki ḳatl emr eyledi baŋa efendim

bu devlet kime olmışdur müyesser
ki yāra ḳarşu 'āşıḳ terk ide ser

425. zihī devlet zihī baḫt-ı yegāne
ḥabīb öŋinde ölmek 'āşıḳāna

---

416 Vezin bozuktur.
idüp: idem.
417 iner: ayar.
merġūb-ı: mevzūn u.
419 fābıḳ: ṣādıḳ.
422 şevḳinden: ḳatlinden.

bunuŋ gibi oḳıyup niçe eş‘ār
ṭurup cellād öŋinde āḫir-i kār

itdi tīz ḳıl fermānı şāhı
yazılmaz deftere hergiz günāhuŋ

anuŋ ṣıdḳını gördi şāh-ı ḫūbān
yirinden ḳalḳuban oldı şitābān

didi ey ‘āşıḳ-ı pāḳīze-ḫaṣlet
tamām oldı hemīn şarṭ-ı mürüvvet

niçe kes baŋa itdi da‘vī-i ‘ışḳ
birinden gelmedi bu ma‘nī-i ‘ışḳ

seni ‘ışḳ içre buldım çün ki ṣādıḳ
hemīn sensin baŋa ‘ālemde ‘āşıḳ

dilerdim ḥüsne mir‘āt-ı ṣāfī
baŋa sensin cihān içinde ḳāfī

ne gülşen kim aŋa olmaya bülbül
içinde żāyi‘ olur her biten gül

427 itdi tīz ḳıl: didi ḳıl ne ise.
şāhı: şāhuŋ.
429 mürüvvet: maḥabbet.
431 dilerdim ḥüsne: dilerem ḥüsnüme.

heft-i sivüm

üçinci bu ki dilber ola ḥāẕıḳ
fünūn-ı şīvede mümtāz u fāyiḳ

ola maḥbūblıḳ fenninde māhir
taṣarruf itmege ʿuṣṣāḳı ḳādir

gehī ʿāşıḳlara eylerse nāzı
yine itmek gerekdür dil-nüvāzī

marīż-ı ʿışḳa şerbet nāz-ı dilber
ziyān eyler velī ḥaddinden ekṣer

ne deŋlü dilber olursa ser-efrāz
yaraşmaz her zamān kim eyleye nāz

gerekdür nāz gerçi nāzenīne
sebeb olmaya hergiz nāz enīne

ne deŋlü ṭālib olursa ḫarīdār
gerekdür ḫāce olmaya dil-āzār

ḥikāyet

rivāyetdür ki leylī-i siḥr-sāz
iderdi ḳaysa gāhī niçe pek nāz

gehī varup ṣorardı ḥasbiḥālin
geh istiġnā-y-ile ṣardı sifālin

bilenler ʿışḳ-ı maḥmūd-ı ayāzı
gehī mecnūndan idüp iḫtirāzı

bilür[ler] nʿeydügin nāz u niyāzı
düşüp pāyına geh ḳıldı niyāzı

gerekdür iʿtidāl-i nāz u dilber
ki ʿāşıḳ olmaya ġāyetde mużṭar

---

441 biŋ: pek.
442 varup: varur.
443 Makalede 1. mısra 444. beytin 1. mısrasında yer almaktadır. Makalede 2. mısra aynı beytin 1. mısrasında yer almaktadır. maḥmūd-ı: maḥmūd u.
444 Makalede 1. mısra aynı beytin 2. mısrasında yer almaktadır. Makalede 2. mısra 443. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.
445 nāz u: nāz-ı.

heft-i çehārüm

budur dördinci kim ʿuṣṣāḳ farżā
iderse dest-būs itmek temennā

aŋa el vire maḥbūb-ı ser-firāz
bu maʿnīde igen çoḳ ḳılmaya nāz

recā eylerse yāḫūd būs-ı sāʿid
aŋa olmaḳ gerek dilber müsāʿid

ne yüzden kim ḥüsni eyler tecellī
dil-i ʿāşıḳ anı eyler taḳāżā

degüldür ḥālet-i ʿāşıḳ iḫtiyārī
ḳoyardı cānına bulsa nigārı

bu ḥālātı ki dilber menʿ idüpdür
zevāl-i ḥüsne bil ki bu sebebdür

447 firāz: efrāz.
448 yāḫūd: ʿāşıḳ.
449 kim ḥüsni: ḥüsni kim.
tecellī: tecellā.
450 ḥālet-i: ḥāl-i.
451 ḥālātı ki dilber menʿ-i edebdür: ḥāletde çü menʿ terk-i edebdür.
ki: kim.

ḥikāyet

bir āfet var idi şehr-i herīde
ki ḥüsni yoġ idi ḫūr u perīde

semen-sīmā sehī-ḳad yāsemen-bū
hilāl-ebrū vü mihr ü ʿanberīn-bū

egerçi ḥüsn ile ferd idi ol māh
velī ʿāşıḳdan almışdı çoḳ āh

çeker ʿāşıḳları ḫār-ı cefāyı
o gülden görmemiş būy-ı vefāyı

meger kim bir gün ol şāh-ı ḥuceste
ḳażā-y-ile olur nāgāh ḫaste

aŋa ʿārıż olur bir zaḫmet-i bed
büzülür iki ʿārıż bükülür ḳad

olur pejmürde rūy-ı ḫūb u rengīn
gül-i surḫ iken oldı verd-i nesrīn

ne deŋlü kim ʿilāc itdi eṭibbā
müfīd olmadı aŋa hīç müdāvā

meger var idi bir remmāl-i māhir
ki reml içinde olmışdı o sāḥir

varup aŋa iderler ʿarż ḥālin
ṭutup gördi anuŋ remmāl fālin

didi kim buŋa olmaz çāre hergiz
ʿilāc olmaz sem içün māra hergiz

bunı şanmaŋ ṭabīʿī bir marażdur
duʿā-yı beddür irmiş bir ʿarażdur

duʿā-yı bed yıḳar mülk-i cihānı
duʿā-yı bed yaḳar cism ile cānı

---

452 herīde: berīde.
453 bū: mū.
454 ʿāşıḳdan: ʿuşşāḳdan.
458 oldı: olur.
459 aŋa hīç: hīç aŋa.
461 gördi: geldi.
fālin: ḥālin.
464 Makalede bu beyit 465. beyit olarak yer almaktadır.

465. nice mażlūmun āhın almış ol māh
bilürsin yirde ḳalmaz hīç bir āh

bulur nekbet ḥabīb-i ʿāşıḳ-ı arar
saʿādetler bulur yār-ı vefā-dār

467. kimine bāʿiş-i nekbet olur ḥüsn
kimine mūcib-i devlet olur ḥüsn

ʿadālet itmese şāh-ı cüvān-baḫt
olur berbād cümle raḫt ile baḫt

469. ġurūr-ı ḥüsn ile nāz itse dilber
hücūm-ı ʿışḳ-ı ʿāşıḳ olur ekṣer

idicek kendü ẕātın ʿışḳ iẓhār
olur maḥv āfitāb-ı rūy-ı dildār

---

465 Makalede bu beyit 464. beyit olarak yer almaktadır.
mażlumun: mażlumuŋ.
466 arar: zār.
467 nekbet: devlet.
devlet: nevbet.
468 raḫt ile baḫt: baḫt ile raḫt.
470 Makalede bu beyit 471. beyit olarak yer almaktadır.

heft-i pencüm

471. beşinci bu ki ṭaʿn-ı ʿayb-cūyān
zebān-ı herze-yi bī-hūde-gūyān

aŋa teʿṣīr idüp olmaya maġrūr
yanından ḳılmaya ʿuṣṣāḳı mehcūr

473. ki ʿālem ḫalḳı ekṣer ʿayb-cūdur
müsāvī-peşşe vü bī-hūde-gūdur

metāʿ-ı ʿışḳı bī-ḥāṣıl ṣanurlar
maḥabbet ḳārını bāṭıl ṣanurlar

475. selīmüʿl ʿaḳl olan anlara uymaz
o bāṭıl sözleri[n] ġūşına ḳoymaz

471 Makalede bu beyit 472. beyit olarak yer almaktadır.
herze-yi: herze [vü].
472 Makalede bu beyit 473. beyit olarak yer almaktadır.
473 Makalede bu beyit 474. beyit olarak yer almaktadır.
474 Makalede bu beyit 475. beyit olarak yer almaktadır.
475 Makalede bu beyit 476. beyit olarak yer almaktadır.

ḥikāyet

meger maġribde bir maḥbūb-ı devrān
ẓuhūr itmiş çü ḫurşīd-i dıraḫşān

yüzi āyīne-i nūr-ı ḫudāyī
cebīni eyledi pejmürde ayı

gören ol dilber-i ʿālī-cenābı
ṣanur maġribde ṭoġmış āfitābı

vezīroġlı idi gerçi ol āfet
velīkin oldı şeh-i mülk-i melāḥat

aŋa bir pür-hüner idüp ʿalāḳa
ḫam oldı ḳaddi ol ebrū-yı ṭāḳa

anuŋla āşinālıḳ itdi ḥāṣıl
aŋa ol serv-ḳāmet oldı māʿil

aŋa ʿarż eyledi niçe hünerler
göŋülden sevdi anı ol semen-ber

muṣāḥib oldı anuŋla hemīşe
mülāzım oldı her dem ẕevḳ u ʿıyşa

vezīr aḥvāle oldı çün ḫaber-dār
cüvāna virdi ḫayli renc ü āzār

hevādan eylediler ḳīl ü ḳāli
o māha itdiler çoḳ gūşmāli

cüvāna itdiler çoḳ serzenişler
ḥerīfe daḫı niçe niçe işler

476 Makalede bu beyit 477. beyit olarak yer almaktadır.
477 Makalede bu beyit 478. beyit olarak yer almaktadır.
pejmürde: şermende.
478 Makalede bu beyit 479. beyit olarak yer almaktadır.
ṭoġmış: ṭoġdı.
479 Makalede bu beyit 480. beyit olarak yer almaktadır.
480 Makalede bu beyit 481. beyit olarak yer almaktadır.
481 Makalede bu beyit 482. beyit olarak yer almaktadır.
482 Makalede bu beyit 483. beyit olarak yer almaktadır.
483 Makalede bu beyit 484. beyit olarak yer almaktadır.
oldı anuŋla: anuŋla oldı.
her dem: maḥrem.
484 Makalede bu beyit 485. beyit olarak yer almaktadır.
485 Makalede bu beyit 486. beyit olarak yer almaktadır.
hevādan: hemān dem.
486 Makalede bu beyit 487. beyit olarak yer almaktadır.

487. bularuŋ ḳalmadı ṣabr u ḳarārı
muḳarrer itdiler terk-i diyārı

hemān bir gice oldılar revāne
teveccüh itdiler hindū-sitāne

489. vezir işitdi oġlınuŋ ḳarārın
çıḳardı göklere āh u şerārın

ṣalup ardınca anuŋ niçe leşker
ġażabdan her biri mānend-i ejder

491. eyitdi kim bula bunlara furṣat
vireyin aŋa niçe māl u niʿmet

muḥaṣṣal gitdiler leşker arayı
bulalar müşterīle tā ki ayı

493. ne deŋlü oldılar eṭrāfa pūyān
ẓuhūr itmedi hergiz māh-ı tābān

tek ü pūdan olup bī-tāb u muẓṭar
vezīre geldi ser-tā cümle leşker

495. ser-ā-ser eyleyüp aḥvāli taḳrīr
didiler itmedük ḫidmetde taḳṣīr

velīkin nʿidelüm emr-i ilāhī
bize göstermedi hergiz o māhı

497. vezīr ider derūnından hemān āh
ferāġat itdi andan ḫāh nā-ḫāh

bular irişdi şehr-i hindūsitāne
ṣafālar eylediler ʿāṣıḳāne

---

487 Makalede bu beyit 488. beyit olarak yer almaktadır.
488 Makalede bu beyit 489. beyit olarak yer almaktadır.
489 Makalede bu beyit 490. beyit olarak yer almaktadır.
490 Makalede bu beyit 491. beyit olarak yer almaktadır.
491 Makalede bu beyit 492. beyit olarak yer almaktadır.
492 Makalede bu beyit 493. beyit olarak yer almaktadır.
493 Makalede bu beyit 494. beyit olarak yer almaktadır.
ne: şu.
494 Makalede bu beyit 495. beyit olarak yer almaktadır.
geldi ser-tā: geldiler ser.
495 Makalede bu beyit 496. beyit olarak yer almaktadır.
496 Makalede bu beyit 497. beyit olarak yer almaktadır.
497 Makalede bu beyit 498. beyit olarak yer almaktadır.
ider: idüp.
hezār: hemān.
498 Makalede bu beyit 499. beyit olarak yer almaktadır. Vezin bozuktur.
hindūsitāne: hindūvāne.

499. ṣafā-yı ḳalb ile bī-ṭa‘n-ı aġyār
dem-ā-dem ‘ıyş u ‘işret itdiler kār

cüvāne ol hüner-ver itd[i] ta‘līm
niçe esrār-ı ḥikmet itdi tefhīm

501. aŋa ta‘līm idüp hem kīmyāyı
hüner-ver eyledi ol yüzi ayı

çü oldı ṣūret ü ma‘nāsı ma‘mūr
kemāli ḥüsni gibi oldı meşhūr

503. atasına irişdi bu ḫaberler
ki oġluŋ ḥāṣıl itdi çoḳ hünerler

atası oldı andan ḫayli mesrūr
ġażab āṣārını hep eyledi dūr

505. irişdi bir gün ol māh-ı tamāma
mühürlü bir güzel merġūb nāme

yazılmış nāmda ey yār-ı cānum
tenümde fi‘l-meṣel rūḥ-ı revānum

507. ża‘īf oldum senüŋ hecrüŋle ey māh
esirge gel beni lillāhi fillāh

daḫı hem ‘aḳluma geldi seḳāmet
mu‘aṭṭal oldı ahvāl-i vezāret

509. senüŋ meşhūrdur bunda kemālüŋ
muḳarrerdür ser-ā-ser ḥasb ü ḥālüŋ

saŋa tevcīh olmuşdur vezāret
yetiş kim başuŋa ṭoġdı sa‘ādet

511. cüvān bu sözleri ḳılmadı bāver
eyitdi bu ḫaberdür ḥīle-güster

---

499 Makalede bu beyit 501. beyit olarak yer almaktadır.
501 Makalede bu beyit 502. beyit olarak yer almaktadır.
502 Makalede bu beyit 503. beyit olarak yer almaktadır.
503 Makalede bu beyit 504. beyit olarak yer almaktadır.
504 Makalede bu beyit 505. beyit olarak yer almaktadır.
505 Makalede bu beyit 506. beyit olarak yer almaktadır.
506 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
507 gel beni: beni gel.
lillāhi fillāh: allāh allāh.
509 ḥasb ü: bunda.
510 olmuşdur: olınmışdur.
511 ḫaberdür: ḫaberler.

bir iki gün aŋa idüp teġāfül
teveccüh emrine itdi tekāsül

513. irişdi yine bir peyk-i sebük-pāy
selām eyler didi şāh-ı girān-rāy

saŋa hem virmek içün istimālet
bile gönderdi uş mühr ü vezāret

515. göricek mühri ol mihr-i melāḥat
ḫaberden anladı ḫoş istiḳāmet

hemān dem ʿazm ḳıldı girdi rāha
irişdi bār-gāh-ı pādişāha

517. vezāret oldı ol şāha müsellem
aŋa iḳbāl ḳıldı cümle ʿālem

zihī ḥüsn ü zihī mülk ü melāḥat
kʿolur sermāye-i devlet ü ʿizzet

512 aŋa idüp: idüp aŋa.
itdi: ḳıldı.
513 eyler: ile.
514 mihr ü: mihr-i.
515 melāḥat: vilāyet.
ḫaberden: ḫaberde.
516 ḳıldı: girdi.
518 kʿolur. kʿola.
zihī ḥüsn ü zihī mülk ü: zihī luṭf u zihī ḥüsn ü.
devlet ü ʿizzet: ʿizz ü saʿādet.

ḥeft-i şeşüm

519. budur altıncı ide ʿāşıḳa raḥm
cefā tīġiyle her dem urmaya zaḫm

budur ʿuşşāḳa ancaḳ raḥm u şefḳat
ki maḥbūb itmeye ġayr ile ṣoḥbet

521. ʿavāma olmaya hergiz muṣāḥib
olur ʿāşıḳda zīrā vehm-i ġālib

budurur muḳteżā-yı ʿışḳ-ı ṣādıḳ
gözinden ṣaḳınur maḥbūbı ʿāşıḳ

523. olur ʿāşıḳ cefā vü cevre ḫursend
hemān yār itmesün ġayr ile peyvend

cihānda ihṭilāṭ-ı yār u aġyār
dil-i ʿuşşāḳı eyler dāyimā zār

525. bu maʿnīden durur ʿālemde ekṣer
ḫalāyıḳ içre olan şūr ile şer

521 ʿāşıḳda: ʿuşşāḳda.
522 budurur: budur hem.
523 ḫursend: ḫūrend.

ḥikāyet

meger var idi bir māh-ı gül-endām
cihānuŋ cāndur ammā cihāŋ-nām

bezendi ḥüsn ile çün kim cihāna
cihān didiler anuŋ'çün cihāna

leṭāfet ile ṭutup iklīm ü cānı
ḳul itdi kendüye ḫalḳ-ı cihānı

yolında cān virürdi ḫalḳ-ı 'ālem
anuŋla hem-nişīn olmaġa bir dem

meger bir 'āşıḳı var idi anuŋ
yolında terkin urmış baş u cānuŋ

yolında ḳalmaz idi baş u cāna
degişmiş 'ışḳ ile cānı cihāna

görür kim ol cüvān-ı māh-peyker
olur olmaz kişiyle ṣoḥbet eyler

dem-ā-dem pend idüp ol nāzenine
dir idi nār-ı ġayret urma cāna

beni 'ışḳuŋ idüpdür cümle şeydā
cihān içre bıraḳma şūr u ġavġā

igen yüz virmegil ehl-i hevāya
ki āhum irmesün saḳf-ı semāya

gel itme ġayr ile luṭf ile ṣoḥbet
helāk eyler beni vallāhi ġayret

dem-ā-dem eyleyüp bunuŋ gibi pend
dilerdi eyleye ol āhuyı bend

---

526 cāndur ammā: cānı ammā kim.
527 cihāna: o cāna.
528 leṭāfet ile: leṭāfetde.
iklīm ü: iklīm-i.
531 māh: mā.
533 nāzenine: nev-cüvāna.
534 cümle: çün ki.
535 Makalede bu beyit 537. beyit olarak yer almaktadır.
536 Makalede bu beyit 538. beyit olarak yer almaktadır.
ile: eyle.
537 Makalede bu beyit 539. beyit olarak yer almaktadır.

velīkin ol meh-i zībā-şemāyil
olurdı her zamān bir şaḫṣa māyil

539. ol ʻāşıḳ ḳılmayup aŋa taḥammül
özin ḳatl itmegi ḳıldı teʻemmül

olup sevdā-y-ile dīvāne miskīn
hemīn alur eline tīr ü sikkīn

541. urur kendüzine bir iki yara
meger anuŋla bula mevte çāre

irişüp ol cüvān-ı māh-peyker
elinden ḫançerini almaḳ ister

543. bıçaġı ile vurur ol nev-cüvāna
ki gelmemiş gibi olur cihāna

cüvānı öldürür ol ʻāşıḳ-ı mest
urur ḫançer özine bir niçe dest

545. düşer bī-ṭāḳat u bī-ṣabr u bī-ḥūş
cihān u cānı hep eyler ferāmūş

görür kim cānını çıḳmaz bedenden
ḳafesdür murġ-ı cāna diyüben ten

547. urur bir ḳaç başına seng-i ḫāre
ider başını daḫı pāre pāre

firāḳ-ı derd-i ruḫsarla idüp āh
dir-idi nʻeyleyem eyvāh eyvāh

---

538 Makalede bu beyit 540. beyit olarak yer almaktadır.
zībā: ḥaydar.

539 Makalede bu beyit 541. beyit olarak yer almaktadır.

540 Makalede bu beyit 542. beyit olarak yer almaktadır.

541 Makalede bu beyit 543. beyit olarak yer almaktadır.

542 Makalede bu beyit 544. beyit olarak yer almaktadır.
almaḳ: almaġ.

543 Makalede bu beyit 545. beyit olarak yer almaktadır.
Vezin bozuktur.

544 Makalede bu beyit 546. beyit olarak yer almaktadır.

545 Makalede bu beyit 547. beyit olarak yer almaktadır.
hep eyler: eyler hep.

546 Makalede bu beyit 548. beyit olarak yer almaktadır.

547 Makalede bu beyit 549. beyit olarak yer almaktadır.
bir ḳaç başına: başına bir ḳaç.

548 Makalede bu beyit 550. beyit olarak yer almaktadır.
derd-i ruḫsarla: cevr ü ḥasretle.
eyvāh: veylāh.

549. cihānı nʿeyleyem yā rabb cānsuz
bu cānı nʿeyleyem yāhud cihānsuz

elem virdi baŋa yā rab ḥayātum
baŋa bir dem önŋürdi vir memātum

551. bunuŋ gibi niçe feryād u efġān
ḫudāya eyledi teslīm ol cān

ʿaceb ḥālet-dur[ur] bu ḥālet el-ḥaḳ
kişi ġayretle öz cānına ḳıymaḳ

553. velīkin nʿeylesün nʿitsün bir ādem
ḳażā-yı ḥaḳ aŋa olınca mübrem

geçicek cāna zaḫm-ı tīġ-i āzār
olur cān u cihāndan kişi bīzār

549 Makalede bu beyit 551. beyit olarak yer almaktadır.
cihānı: ḥayātı.
550 Makalede bu beyit 552. beyit olarak yer almaktadır.
551 Makalede bu beyit 553. beyit olarak yer almaktadır.
552 Makalede bu beyit 554. beyit olarak yer almaktadır.
553 Makalede bu beyit 555. beyit olarak yer almaktadır.
aŋa olınca mübrem: olınca aŋa muḥkem.
554 Makalede bu beyit 556. beyit olarak yer almaktadır.

ḫātime-i ḳānūn-ı muḥabbet ü evṣāf ʿāṣıḳ-ı maʿṣūḳ-ı ḥaḳīḳī

555. budur ḳānūn-ı ʿışḳ-ı pāk ey dil
bunı taḥṣil idüben saʿy ḳılġıl

zihī ʿāṣıḳ zihī maʿṣūḳ-ı raʿnā
ki bu ḳānūnı anlar ider icrā

557. içerler bir ṣarāb-ı ḫoş-güvārı
ki ṣoŋra derd-i ser virmez ḫumārı

ʿaceb devlet durur bu devlet-i ʿışḳ
ʿaceb ḥālet durur bu ḥālet-i ʿışḳ

559. kime kim olsa bu ḥālet müyesser
mis-i ḳalbini eyler ʿāḳıbet zer

dadıcaḳ çāşnī-i ʿışḳı bir dil
ider ʿışḳ-ı ḥaḳīḳī daḫı ḥāṣıl

561. bu ḥālet ehl-i dil sermāyesidür
cihānda āb u gil pīrāyesidür

odur maʿṣūḳ iden ṣāḥib-cemāli
odur ʿāṣıḳ iden ehl-i kemāli

563. felek sulṭānıdur dīvāne-i ʿışḳ
melek enbāzıdur pervāne-i ʿışḳ

ḫudā ʿışḳ olmasa hergiz bulınmaz
vuṣūl-i ḳurb-ı ḥaḳ ansuz bulınmaz

565. naẓar eyle ḫurūf-ı ʿışḳa evvel
ider her biri bir remzi muḫayyel

---

555 Makalede bu beyit 557. beyit olarak yer almaktadır.
taḥṣil idüben saʿy ḳılġıl: saʿy eyleyüp taḥṣil ḳılġıl.

556 Makalede bu beyit 558. beyit olarak yer almaktadır.
Taḳdim tehir yapılmıştır.

557 Makalede bu beyit 559. beyit olarak yer almaktadır.

558 Makalede bu beyit 560. beyit olarak yer almaktadır.

559 Makalede bu beyit 561. beyit olarak yer almaktadır.
eyler: ider.

560 Makalede bu beyit 562. beyit olarak yer almaktadır.

561 Makalede bu beyit 563. beyit olarak yer almaktadır.

562 Makalede bu beyit 564. beyit olarak yer almaktadır.

563 Makalede bu beyit 565. beyit olarak yer almaktadır.

564 Makalede bu beyit 566. beyit olarak yer almaktadır.

565 Makalede bu beyit 567. beyit olarak yer almaktadır.
muḫayyel: muḫtel.

ider ʿirfāna ʿaynʿı ḫoş işāret
eger ʿārif iseŋ eyler delālet

şühūd-ı ḥaḳḳı eyler şīnʿı iẓhār
ider ḳurb-ı ḫudāyı ḳāfʿı işʿār

bu ḥālātı iderseŋ dilde ḥāṣıl
olursuŋ ʿāḳıbet insān-ı kāmil

eger olmazsa bu ḥalet müyesser
fünūn-ı ʿilm ü ḥikmet ile ezber

çü ḳādir olmaduŋ āb-ı ḥayāta
yetiş cehd eylegil ʿilm-i necāta

dürüş taḥṣīl ḳıl ʿilm-i ilāhī
münevver eylegil ḳalb-i siyāhı

kemāl-i ḥaḳḳa eyle ʿömrüŋi ṣarf
fünūn-ı ḥikmet ögren ḥarf-ber-ḥarf

çıḳar dilden ḫayālāt-ı havāyı
gider cümle küdūr-ı māsivāyı

şikest it cümle aṣnām-ı hevāyı
hemān maʿbūd idin dār-ı ḫudāyı

ṣaḳın dünyā-perest olma cihānda
ṭamaʿ toḫmını ekme mülk-i cānda

cihānda yoḳ durur bir ḥabbe ḥāṣıl
hemān yoḳ yire olma mużṭarib-dil

---

566 Makalede bu beyit 568. beyit olarak yer almaktadır.
delālet: kifāyet.

567 Makalede bu beyit 569. beyit olarak yer almaktadır.

568 Makalede bu beyit 570. beyit olarak yer almaktadır.

569 Makalede bu beyit 571. beyit olarak yer almaktadır.
ʿilm ü: ʿilm-i.

570 Makalede bu beyit 572. beyit olarak yer almaktadır.
ḳādir olmaduŋ āb-ı ḥayāta: ḥāṣıl itmedüŋ ʿışḳ ile ḥālet.
yetiş cehd eylegil ʿilm-i necāta: yüri ʿilm-i ʿamelle eyle ḳāʿat.

571 Makalede bu beyit 573. beyit olarak yer almaktadır.

572 Makalede bu beyit 574. beyit olarak yer almaktadır.
kemāl-i: kelām-ı.

573 Makalede bu beyit 575. beyit olarak yer almaktadır.
ḫayālāt-ı hevāyı: hevā-yı īn ü ānı.
küdūr-ı māsivāyı: küdūrāt-ı cihānı.

574 Makalede bu beyit 576. beyit olarak yer almaktadır.
dār-ı: żāt-ı.

575 Makalede bu beyit 577. beyit olarak yer almaktadır.

576 Makalede bu beyit 578. beyit olarak yer almaktadır.

577. ṭaleb itme hevesle cāh u manṣıb
olursın ʿāḳıbet ḥasretle ḫāʿib

ʿömürler ḫarc idüp māl ü menāle
nedāmetle ṣoŋucı ḳılma nāle

579. ya ʿāşıḳ ol ya ʿārif ol ya ʿābid
bulardan ġayrısı ḫod cümle zāyid

577 Makalede bu beyit 579. beyit olarak yer almaktadır.
578 Makalede bu beyit 580. beyit olarak yer almaktadır.
579 Makalede bu beyit 581. beyit olarak yer almaktadır.

ḥamd ü ṣenā-yı ḫüdā-yı teʿālī̇

ilāhī̇ yoġ iken nuṭḳa mecālüm
niẓām-ı naẓma uymazken maḳālüm

beni faẕluŋla itdüŋ çün ki gūyā
dil oldı ʿarṣa-i naẓm içre pūyā

olup ġavvaṣ bu ṭabʿ-ı şināver
çıḳardı baḥr-i dilden niçe gevher

felek gūşına anı eyle zī̇ver
melekler eylesünler dāyim ezber

bulup ʿuşşāḳ içinde ḳadr u raġbet
şeref bulsun bu ḳānūn-ı maḥabbet

olup ḳānūn-ı şāhī̇ gibi meşhūr
bunuŋla milket-i ʿışḳ ola maʿmūr

ire şāyed ki bir ṣarrāf-ı dehre
baŋa naḳd-i ḳabūli ola behre

ide ben bendeye luṭf ile himmet
ki rūşen-dil ide nūr-ı maḥabbet

recā olursa yārān-ı ṣafādan
bu defter kim degül ḫālī̇ ḫaṭādan

ḫaṭā-pūş olalar zeyl-i keremle
ʿaṭā-pūş olalar luṭf u himemle

ʿuyūbın ideler luṭf ile mestūr
meṣeldür çün ki el-meʿmūru maʿẕūr

---

580 Makalede bu beyit 582. beyit olarak yer almaktadır.
581 Makalede bu beyit 583. beyit olarak yer almaktadır.
582 Makalede bu beyit 584. beyit olarak yer almaktadır.
baḥr-i: ṭab-ı.
583 Makalede bu beyit 585. beyit olarak yer almaktadır.
584 Makalede bu beyit 586. beyit olarak yer almaktadır.
585 Makalede bu beyit 587. beyit olarak yer almaktadır.
586 Makalede bu beyit 588. beyit olarak yer almaktadır.
587 Makalede bu beyit 589. beyit olarak yer almaktadır.
588 Makalede bu beyit 590. beyit olarak yer almaktadır.
olursa: oldur ki.
589 Makalede bu beyit 591. beyit olarak yer almaktadır.
ʿatā-pūş: ʿatā-pāş.
590 Makalede bu beyit 592. beyit olarak yer almaktadır.

591. ümīd oldur ki her yire ki ire
duʿālar ideler nuṭkī fakire

591 Makalede bu beyit 593. beyit olarak yer almaktadır.

2.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. gönŋül dāġ-ı ġamuŋla sīnede bir şem‘ uyandurmış
çerāġ-ı ‘ışḳa bir ġarrā ḳızıl altunı yandurmış

gönŋüller naḳdin almış yār gir[miş] ḥalḳa-i ẕikre
bir iki der-mend āvāreyi varmış tolandurmış

3. görüp saḳḳā-yı hicrān teşne-dil ṣaḥrāda mecnūnı
ecel peymānesin ṣunmış ḥayāt ābına ḳandurmış

dimeŋ mecnūna gelmiş ‘āḳıbet leylādan istiġnā
belā-yı ‘ışḳ o ser-gerdānı cānından uṣandurmış

5. bugün bāḳīye ol āfet viṣālin va‘deler ḳılmış
yalanlar söylemiş miskīni gerçekden inandurmış

3.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. dīn-i fıṭratda ol cism-i laṭīfuŋ nūra bandurmış
getürmiş şem‘veş-i cānā cihān bezminde yandurmış

seḥer gelmiş nezāketle lebüŋ yād eylemiş ey gül
çemende ġoncanuŋ bād-ı ṣabā aġzun ṣulandurmış

3. ṣabāḥ-ı ṣubḥa dek encüm gibi bī-dār olur ey meh
ḫudā ṣol gözlerin kim ḫ[v]āb-ı ġafletden uyandurmış

n’ola cānā gönŋüller kişverin fetḥ eylese ġamzeŋ
aŋa çün ġamzeŋüŋ tīġünde yed-i ḳudret ḳuşandurmış

5. ġamī pür sīnemin ancaḳ gine derd ile ḳan aġlar
bulanduran bu ṣuyı çeşmesārından bulandurmış

---

2. 5[a]: Bāḳī: *Bāḳī Dīvānı:* G. 219 / (Küçük, 2019: 234)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
görüp: bulup.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3. 5[a]: Naẓīre-i Ġamī:

4.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ölümün geç bilüben fırṣatı ferdāya ṣalar
ḫaberüŋ ṣıḥḥatini irte muṣallāda duyar

5.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. benüm yüz dutduġum ẓerreveş sen mihr-i ʿālemden
güler yüzdür ġaraż yoḫsa ne umar ādem ādemden

4. 5ª: Müfred:

5. 5ª: Müfred: Vezin Bozuktur.

6.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

I

1. ne dilde arzū-yı ‘ıyş-ı nūş ṣoḥbet-i cem var
   ne mānend-i ṣafā-yı duḫter-i zer gibi maḥrem var
3. getür cām-ı ṣarāb-ı dil-güşāyı bende bir ġam var
   ne cām-ı bāde-i gül-güna beŋzer yār-ı hem-dem var
5. ne ṣadr-ı güşe-i meyḫāne gibi cāy-ı ḫurrem var

II

1. cihānda görmedüm hergiz firāḳı yārdan müşkil
   anuŋ’çün ṣabr eylemez arām-ı sīnem içinde dil
3. metā‘-ı kişt zār-ı ‘ömri berbād itdi el-ḥāṣıl
   beni ‘ayb eylemeŋ dā’im olursam mest-i lā-ya‘ḳıl
5. ki bī-hūş olmuşam āsūde ḳılmaz bende bir ġam var

III

1. eger ol kīne-cū dilber iderse nāz u istiġnā
   anuŋ ṣemşīr-i hecrinden yüzüm döndürmezem ḳaṭ‘ā
3. vefālar itmeyüp itse cefā incinmezüm aṣlā
   ġam-ı hicrānda ḥālet var dimişler ‘ehl-i derd ammā
5. mülāyim dilber-i şūḫuŋ dem-i vaṣlında ‘ālem var

IV

1. ḥarīm-i kūyuŋı cānā gelür eller gezer her gün
   saŋa ṭālib olup kuhsār ile deşti gezer her gün
3. hemān kelb-i ‘aḳūr-āsā gibi görse ürür her gün
   ruḫuŋ bāġın raḳīb-i dīv-sīret seyr ider her gün
5. yüzüŋi göremez yıllarca ammā bunda ādem var

V

1. ṣadā-yı naẓm-ı dil-sūzuŋ serāpā ṭutdı āfāḳı
   edā-yı şi‘riŋüŋ cānā cihān ḫalḳı müştāḳı
3. eger yād eylemezse rif‘atī gibi seni sāḳī
   ṣafā-yı ṣafvet-i ṭab‘uŋ ider eglence ey bāḳī
5. bi-ḥamdi‘llāh ne ġam yirsin elüŋde sāġar-ı cem var

---

6. 5[b]: [Taḥmīṣ-i Rif‘atī]: [Ġazel-i Bāḳī]:

7.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. çü geldük şehrüŋe şāhum müsāfir
anı lāyıḳ mı red itmek mücāvīr

8.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. bunca gündür çekerem ʿışḳ ile derd ü elemüŋ
ṣabrumuŋ cāmesini doġradı mıḳrāż-ı ġamuŋ

9.

mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. baş egmez oldı bize ol ṭurre-i mücaʿad
iḳlīm-i ḥüsn içinde olalı şāh-ı sermed

ḳaddīni zülfüŋüŋ dil zencīre beŋzedürse
mecnūndurur ḳayırmaz olma aŋa muḳayyed

3. ḫaddüŋe lāle dirdüm lāle olaydı gül-bū
ḳaddüŋe serv dirdüm serv olsa erġuvān-ḫad

zülfüŋ düninde gizlü esrār-ı nār-ı mūsā
yüzüŋ güninde ẓāhir āṣār-ı nūr-ı aḥmed

5. bir vech ile virür nūr āyīne-i cemālüŋ
kim yüzini gören dir ṣallī ʿalā muḥammed

10.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿayş u ʿişret vaḳtidür irdi çü eyyām-ı bahār
ġāfil olma tīz geçer ẓevḳ eyle hengām-ı bahār

---

7. 5[b]: [Müfred]:

8. 5[b]: [Müfred-i Avnī]: *Fātiḥ Dīvānı ve Şerhi:* G. 77 / (Doğan, 2004: 247)

1 bunca gündür çekerüm ʿaşḳ ile derd ü elemüŋ: cigerüm pāreledi ḫançer-i cevr ü sitemüŋ.

9. 6[a]: Kemālpāşāzāde: *İbn-i Kemāl Dīvān Tenkidli Metin:* G. 42 / (Demirel, 1996: 34)

2 ḳayırmaz: sözine.
aŋa: anuŋ.

3 virdüm: dirdüm.

10. 6[a]: [Müfred-i Şemsī Pāşā]: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. Bahārnāme / (Akkaya, 1992: 752)
Mecmuada 62[b] drk. varak ile 120[b] varaktaki şiirle mükerrerdir.

1 irdi çü: çün irdi.
ġafil olma: naġme-sāz.

11.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. yandı cānum āteş-i fürḳatle nār-ı ḥasrete
tende yoḳ tāb-ı taḥammül nār-ı derd-i miḥnete
3. düşdi gönlüm ḳaṭreveş deryāya meger ḥayrete
nice döysün nātuvān cismüm belā-yı fürḳate
5. yoḳ elümde iḫtiyārum neyleyem kim rıḥlete
düşmesün kāfir daḫı ḳalam diyār-ı ġurbete

II

1. mużṭarib duyar seni arar tutunmaz gönlümüz
vaṣl eyyāmı olan ẕevḳi unutmaz gönlümüz
3. bir dem olmaz derd ile ḫūnāba tutmaz gönlümüz
düşmişüz ayrūda kim deryāye ṣolmaz gönlümüz
5. yoḳ elümde iḫtiyārum neyleyem kim rıḥlete
düşmesün kāfir daḫı ḳalam diyār-ı ġurbete

III

1. ḳanlar aġlar ʿāşıḳ-ı şūrīde yārinden cüdā
aġlasa benleyinʿaceb mi gül-ʿizārından cüdā
3. dil cüdā dildārından cān-ı cismüm zārından cüdā
kimse ben teg olmasun yāru diyārından cüdā
5. yoḳ elümde iḫtiyārum neyleyem kim rıḥlete
düşmesün kāfir daḫı ḳalam diyār-ı ġurbete

IV

1. rām ider dīvāne gönlüm bir perī ruḫsāra yoḳ
dilrübālık fevt idinmiş bir gözi mekkāre yoḳ
3. dost ilin terk eylemiş bir ben gibi āvāre yoḳ
miḥnet ü hicrāna hecr-i vaṣl-ı yāre çāre yoḳ
5. yoḳ elümde iḫtiyārum neyleyem kim rıḥlete
düşmesün kāfir daḫı ḳalam diyār-ı ġurbete

11. 6[b]: [Müseddes-i Ẕihnī]:

V

ẕihniyā hecr āteşi ʿuşşāḳa teşʿīr imiş
ayru düşmek yār iden billāh ecelle bir imiş
çarḫ-ı işin ki tebdīl ki teftīş imiş
ġālibā rūz-i ezel fürḳati bende taḳdīr imiş
yoḳ elümde iḫtiyārum neyleyem kim rıḥlete
düşmesün kāfir daḫı ḳalam diyār-ı ġurbete

12.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün fāʿlün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / – –

I

egerçi devlet-i dünyāya iḳtidārum yoḳ
saʿādet ehliyem ammā ki iʿtibārum yoḳ
mezemmet eyleseler ʿışḳuŋ ile ʿārum yoḳ
cihāna ḥükm ider olsamda iftiḫārum yoḳ
seŋünle faḫr iderem senden özge yārum yoḳ
ġamuŋla eglenürem ġayrilerle kārum yoḳ

II

kimi meşaḳḳatde dünyā ile olur pür-ġam
kimi muḥabbetde ʿuḳbā ile olur ḫurrem
egerçi her kişi bir vech ile olur ādem
teveccühüm saŋadur rūz-ı şeb benüm ḳıblem
seŋünle faḫr iderem senden özge yārum yoḳ
ġamuŋla eglenürem ġayrilerle kārum yoḳ

III

ne yüzden olsa cemālüŋ ḳılur müşāhed dil
ne sözle gelse celālüŋ bilür degül ġāfil
ġamuŋla salṭanat-ı dehre olmazam māʿil
cihān gözüme göz itmez efendi veʿl-ḥāṣıl
seŋünle faḫr iderem senden özge yārum yoḳ
ġamuŋla eglenürem ġayrilerle kārum yoḳ

IV

eyā żamīr-i münīr ḳulūba feyż ü ṣafā
yiter tecelli-i mihrüŋ iki cihānda baŋa
göŋülden ṣevḳ-i cemālüŋ gözümde nūr-ı żiyā
bi ḥaḳḳı nūr-ı muḥammed bi ḥaḳḳı ʿışḳı ḫudā
seŋünle faḫr iderem senden özge yārum yoḳ
ġamuŋla eglenürem ġayrilerle kārum yoḳ

12. 7[a]: [Müseddes-i Semāʿī]:

V

1. ben ol semāʿîyem ey pādişāh-ı devr-i cihān
devām-ı ʿışḳ ile derdüŋ yiter baŋa dermān
3. ṣafā-yı ḳalb ile yād eyleyüp seni her ān
bu maṭlaʿ-ı iderem her nefesde vird-i zebān
5. seŋünle faḫr iderem senden özge yārum yoḳ
ġamuŋla eglenürem ġayrilerle kārum yoḳ

13.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ġam-ı ‘ışḳuŋ ‘alāḳa eylemişdür ḳalb-i nā-şāda
daḫı cānā ta‘alluḳ ḳılmadan ervāḥ ecsāda

aḳıtdı ṣu gibi ḥalḳ-ı cihānuŋ keŋdüye göŋlin
ne ḫāssiyyet ḳomış bilmem ḫudā ol serv-i bālāda

3. viṣāl istерseŋ ey dil cām-ı [mey ṣun destine zīrā]
ne deŋlü ḳaçsa bir dilber yetişdükce dutar [zīrā]

ki senin cihetde didār olur gülzār-ı (…)
saŋa beŋzer civān gelmez benüm cānum (…)

5. kemīn-gāh-ı cihāna gelmedi ey ḥāletī maḳṣūd
ṣikār itmek durur bir [murġ-ı] şehr-āṣūb dünyāda

---

13. 7[a]: [Ġazel-i Aẓmīzāde Ḥāletī]: *Aẓmīzāde Ḥāletī Dīvānı:* G. 779-801 / (Kaya, 2017: 536-544)

1 ‘aşḳuŋ: la‘lün.
eylemişdür: eylemişdi.

3 Dīvānda bu beyit 801. gazelin 4. beytinde yer almaktadır.
Mısra sonu mecmuada çıkmamıştır.

4 Dīvānda bu beyit yer almamaktadır.
Mısra sonu mecmuada çıkmamıştır.

5 Dīvānda bu beyit 801. gazelin 5. beytinde yer almaktadır.
Mısra sonu mecmuada çıkmamıştır.

14.

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ḫalḳ-ı ‘ālemden biraz gönlüm cüdā olsun derin
‘ārzū-yı cāh-ı devlet hep hebā olsun derin
3. bendeŋ olmaġa şehā senden rıżā‘ olsun derin
ḳuluŋa gāhī cefā gāhī vefā olsun derin
5. gönlümi ḳo ‘ışḳuŋ ile mübtelā olsun derin
‘āḳıbet bir şāha ḳul olur saŋa olsun derin

II

1. cevrüŋe ṣabr eylemezsem vaṣluŋa şād olmayan
seng-i miḥnetden ḳaçarsam hergiz ābād olmayan
3. āstānuŋ terk idersem ḫayr ile yād olmayan
özge şāha ḳul olursam ġamdan āzād olmayan
5. gönlümi ḳo ‘ışḳuŋ ile mübtelā olsun derin
‘āḳıbet bir şāha ḳul olur saŋa olsun derin

III

1. naḳd-i ‘ömrüm yoluŋa rūḥum revān itsem gerek
ḫançer-i müjgān ile teslīm-i cān itsem gerek
3. gizlü rāzum ‘āleme bir bir ‘ayān itsem gerek
ah şāhum diyü yollarda fiġān itsem gerek
5. gönlümi ḳo ‘ışḳuŋ ile mübtelā olsun derin
‘āḳıbet bir şāha ḳul olur saŋa olsun derin

---

14. 7[b]: [Müseddes-i ‘Ulvī Beg]: *Derzi-zāde ‘Ulvī Beg Dīvānı:* M. 21 / (Çelik, Kılıç, 2018: 279)

I

4 vefā: cefā.
vefā: cefā.

II

1 olmayan: olmayam.
2 olmayan: olmayam.
3 olmayan: olmayam.

III

1 ‘ömrüm: ‘ömri.

IV

1. ol şehüŋ eyvānına dirsem n'ola dārü's-selām
   'arş u ferş itmiş serīrinde felek ḫūrşīde cām
3. ḳaṣrınuŋ eyvānına gördüm bir üstād-ı be-nām
   ṣafḥa-i dīvārına yazmış bu maṭla'-ı tamām
5. gönlümi ḳo 'ışḳuŋ ile mübtelā olsun derin
   'āḳıbet bir şāha ḳul olur saŋa olsun derin

V

1. 'ulviyā gül-zāra vardum ḳılmaġa def'-i melāl
   ṣundı bir dīvān elüme ol gül-i bāġ-ı cemāl
3. bir teġāfül idicek geldi bu naẓm-ı pür-ḫayāl
   oḳıyup ol şāh-ı ḥüsne ḳarşu itdüm arż-ı ḥāl
5. gönlümi ḳo 'ışḳuŋ ile mübtelā olsun derin
   'āḳıbet bir şāha ḳul olur saŋa olsun derin

15.

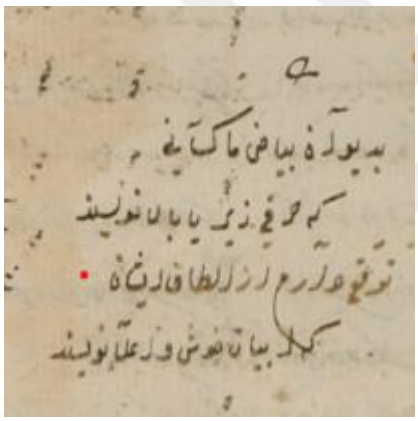

IV

2 itmiş: olmış.
ḫūrşīde: destinde.

3 eyvānına gördüm: eṭrāfına baḳdum.

4 yazmış bu maṭla'-ı: bu maṭla'-ı yazmış.

V

1 ḳılmaġa: itmege.

3 teġāfül: tefe"ül.
naẓm-ı: fāl-i.

15. 21[a]: [Farsça]:

16.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. efendim çün ḳul oġlı dilberidür
tamāmundan ṣaḳın ey dil geridür

17.

mefāʿīlün feʿūlün mefāʿīlün feʿūlün

+ – – – / + – – / + – – – / + – –

1. didüm şehā ki ḫayli zamāndür ki cüdā kim
didi bilürem ḫayli zamān (...)

18.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ele alduḳça cefāya beni bu çarḫı felek
ben mi ḳaldı ġam oḳına nişān eyleyecek

19.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. senüŋ ġayrūŋa şehliḳ taḫt u tācı
şāh olmaḳ gibidür saṭranç aġacı

20.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. doludur tīr ü müjgānı siyeh-çeşm ṣadaġında
alur dil-kişverin bildüm ḳuṣūrı yoḳ yaraġında

21.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. ḳapuŋ yārab tagayyür dergehīdür
cihān senden ne ṭolu ne tehīdür

---

16. 21[a]: [Müfred]:
17. 21[a]: [Müfred]:
18. 21[a]: [Müfred]:
19. 21[a]: [Müfred]:
20. 21[a]: [Müfred]:
21. 21[a]: [Müfred]:

22.

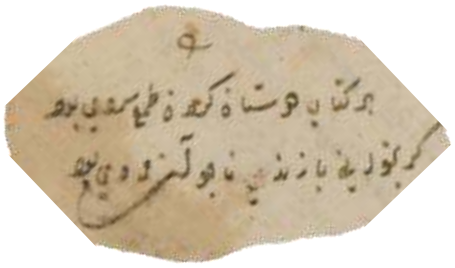

23.

1. uzatmış ḳor gibi zülf ü ḳolun beŋzer
ṭūṭī gibi çeşme-i ḥayvāna beŋzer
gözüŋ biri ahūya biri fettāna beŋzer

22. 21[a]: [Farsça]:
23. 21[a]: [Müfred]:

24.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

I

1. gönŋül seyrān idüp berr ile baḥri cümle gördüŋ ṭut
yedi iḳlīme şāh olduŋ münaḳḳaş ḫayme ḳurduŋ ṭut
3. bu ʿunvān ile ʿālem içre biŋ yıl ʿömr sürdüŋ ṭut
cihān ḫalḳını hep bendeŋ bu fānī mülki yurduŋ ṭut
5. geçüp ʿizzet serīrinde saʿādetle oturduŋ ṭut

II

1. taṣavvur idelüm kim ḳahramānısın bu dünyānuŋ
ṣalābetle eger sührābı olursuŋda dünyānuŋ
3. bu çarḫ-ı zāl tīrine siper olsa gerek canuŋ
idüp ḳavs-i ḳuzaḥ gibi dü-tā ḳaddini aʿdānuŋ
5. çeküp rüstem kemānını bugün şīrāne ḳurduŋ ṭut

III

1. ümīdüm çarḫlar devr ider ʿaksine gerdişler
ḥayāsızdur utanmaz kimseden her bildügini işler
3. nice ṣayyādı ṣayd itmiş şikār ardınca görmişler
düşüp ḥayret feżāsına idüp beyhūde nālişler
5. bülend āvāz ile yazıda şehbāzuŋ uḳurduŋ ṭut

IV

1. ṣaḳın emmāre nefsüŋden seni ḥaḳdan ider ġāfil
marażdur fikr-i fāsid eyleme endīşe-i bāṭıl
3. ecel cāmı saŋa ṣunsa gerekdür şerbet-i ḳātil
elinden rūzgāruŋ ḳurtuluş yoḳdur çün ey ġāfil
5. hezārān pençe-i pūlādı bir luʿb ile burduŋ ṭut

V

1. gider ḳaṣr u serāfiler ile eyvān-ı ḫāṭırdan
vezīr ü mīr-i mīrānı ile sulṭānı ḫāṭırdan
3. nişān u ism ü resmī ḳāz-ı hep ʿunvān-ı ḫāṭırdan
sürüp cümle murādātı çıḳar eyvān-ı ḫāṭırdan
5. cihān içinde yıllarla murād atını sürdüŋ ṭut

VI

1. ümīdüm ger felek farḳına baş irgürse eyvānuŋ
perī yüzlü meleklerle gülistān olsa devrānuŋ
3. eger cem gibi zībā sāḳīlerle geçse devrānuŋ
yıḳulup ser-nigūn āḫir dökilür curʿaveş ḳānuŋ
5. ne aṣṣı defterüŋ dāʿim ṣafā bezmini dürdüŋ ṭut

---

24. 21[b]: [Taḥmīṣ-i ʿAskerī]: [Ġazel-i Ḥayretī].

V

1 < surāḳlar ile> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

VII

gönülden māsivā-yı fikrin gider mirʿatle pāk it
yaḳīn āyīne-i ʿālem-nümāsın kendüŋ idrāk it
pirüŋ ʿīsā gibi ey ʿaskerī cehd eyle eflāk it
vücūduŋ meskenet yolunda gel ey ḥayretī ḫāk it
hevā ile nice yıl yel gibi yeldüŋ yöpürdüŋ ṭut

25.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

ey ceng-cūy u 'arbede-sāz ü yegāne tiġ
vey ḫışm u kīn ü ḥiddet odına zebāne tiġ

serdār ü kārsāz ü ser-efrāz-ı ma'reke
bebr-i beyān ü pīl-i demān-ı zemāne tiġ

rūşen-żamīr ü pāk-sirişt ü 'adū-figen
dīn-i nebī yolında yegin-ḫoş yegāne tiġ

küfrüŋ ne ṭāḳati ola kim ola pāy-dār
şol dem ki allāh ide ṣalā ṣādıḳāne tiġ

şol bir demür ḳuşaḳlu cihān-pehlevān gibi
demdür ki ḳuşaġın iki yirden ḳuşana tiġ

islāma meyli olmasa durmazdı ṣolda
kendüyi nisbet eyleyüben ṭaylesāna tiġ

def'ī hilāl-i 'īd-i ẓafer olur āşikār
bir kerre ṣalsa pertevini āsumāna tiġ

döndürdi allāh emri ile selsebīl vār
islām būsitānını bāġ-ı cināna tiġ

yūsuf-cemāl ü mıṣr-nijād olduġı içün
allāh ki bunca ṭa'neler ider sināna tiġ

feṭḥ āyetini yazsa 'iẓārına filmeŝel
beŋzer şu bir güzel ḫaṭı gelmiş cevāna tiġ

ḫūrşīd-i āsumān gibi baş üzre yiri var
dil uzadursa ṭaŋ mı fülān bin fülāna tiġ

kār itmez oldı ḫançer-i ḫūn-rīz-i rūzigār
ḳudret ṣunalı ḫusrev-i ṣāḥib-ḳırāna tiġ

yer yüzinüŋ ḫalīfesi sulṭān bāyezīd
ki anuŋ şerīf adına geldi cihāna tiġ

---

25. 22[a]: Ḳaṣīde-i Necātī Beg: *Necātī Beg Dīvānı:* K. 11 / (Tarlan, 1963: 48-51) Mecmuada şiirin devamı 72[a] varaktadır.

2 serdār ü kārsār: serdār-ı kārzār.
demāne-i zemāne: demāne ü jiyāne.

3 yegin-ḫoş yegāne: yegin ü yegāne.

4 allāh ide ṣalā: allāh allāh ide.

7 olur āşikār: āşikār olur.

9 ṭa'neler: lūṭflar.

cānın alur ʿadūnuŋ iner yıldırım gibi
durduġı yirde ṣalsa ḫıdīv-i cihāna tīġ

ḥükm eyler ise çekmeye ḫūrşīd-i ṣubḥ-dem
şemʿ-i sitāre-peyker ü āteş-zebāna tīġ

sulṭān-ı rezm ü ḫusrev-i bezm olmaġın ṭutar
ṣol elde cām-ı devlet ü ṣaġda nişāne tīġ

ʿummān-ı dür-niṣārdürür dest-i pādişāh
dil gibidür o ḳulzüm-i gevher-feşāna tīġ

düşman güni ki ḳından el urup çıḳara şāh
beŋzer şu inden çıḳan efʿī yılana tīġ

devrān sikenderinüŋ elinden ḫıżır gibi
her dem ḥayāt ṣuyın içer ḳana ḳana tīġ

ḳul oldı işiginde salāṭīn-i nām-dār
bel baġlayalı ḫıdmet-i şāh-ı cihāna tīġ

ḥaḳḳ ṣundı dest-i şāha hidāyet çerāġıdur
tā kim yolını göstere yol varmayana tīġ

meydān yüzine ḫaşm ḳanından mekr sürüp
yir yir ʿadū ḳafāsın ider ḫāl-dāne tīġ

ẕātında cevheri var anuŋ'çün açup zebān
taḥsīn ider bu maṭlaʿ-ı nāzüg-beyāna tīġ

taḥsīn ü āferīn ile cānlar niṣār ider
germ oluben bu maṭlaʿ-ı ḫoş dāstāna tīġ

düşmen yolında beŋzer ol āb-ı revāna tīġ
kim gāh başdan aşa geh ire miyāna tīġ

---

14 iner: irer.
cihāna: zemāne.
15 Divanda bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.
peyker ü āteş: peyker-i āteş.
16 rezm: bezm.
bezm: rezm.
17 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.
18 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
inden: pūstdan.
19 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
20 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.
21 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.
24 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
25 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.

geh boġazın alur ele geh beline girür
göz açdurur mı degme cihān-pehlevāna tīġ

27. ey server-i zemāne eyā mālikerriḳāb
ṣal kim cihāna ḥükm ide ḫoş mālikāne tīġ

adı vefāsuz idi yaruŋ beklemek ile
hindū-yi muḳbil aŋılur uş cāvidāne tīġ

29. her dem ṣalāḥ-ı ʿālem içün ʿadldür işüŋ
yan başsa ṭaŋ mı sen şeh-i kişver-sitāna tīġ

devr-i felek ki ẕerre ḳadar ẓulme [meyl] ide
dest-i ʿadāletüŋ ṣala çaḳ kehkeşāna tīġ

31. ben şöyle aŋların ki ecelden serīʿdür
ḫāżırdurur inanmaz iseŋ imtiḥāna tīġ

her gün gelür kenārına maʿşūḳa-i ẓafer
bu resme beglerüŋ ki ṣalar ʿāşıḳāne tīġ

33. cömerd elin mi aldı ki yolında sen şehüŋ
baḳmayup aza çoġa ḳıyar başa cāna tīġ

ḫavf ile ḫaşmı giceler uyutmasun diyü
ekṣer ḳara libās geyer şeb-revāne tīġ

35. düşmanlaruŋ gözine ecel uyḫusı gelür
çün ser-güẕeşti ḫaşmuŋa ide fesāne tīġ

meydān-ı yüzini bezm-geh idindi ḫusrevā
idüp ʿadū ḳafāsını cām-ı şebāne tīġ

37. ne deŋlü ḳarga dernegi gibi çoġ ise ḫaşm
şehbāz-ı tīz-bāldürür ḫusrevāne tīġ

lāzım degül saʿādet-i şāh-ı cihāna ola
lāyıḳ degül ṣalābet-i şīr-i jiyāna tīġ

---

26 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
27 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.
server-i zemāne eyā: sever-i zemāne ve yā.
28 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.
yaruŋ: yanuŋ.
29 Divanda bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.
30 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
ẕerre: arpa.
36 meydān-ı yüzini: maydān-ı rezmi.
38 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
ola: ḫışm.

39. ġavġāyı başına ṣatun almaḳda dā‘imā
olur miyancı ortada ḫaṣm-ı cihān tīġ

gūyā kim oldı nāḫun-ı tīz-i ‘uḳāb-ı merg
kim sīnesinde ḫaṣmüŋ ider āṣiyāne tīġ

41. ḫoṣdur deminde ḫışm ki olur ide nār-ı gül
lāzımdürür ‘arūs-ı memālik ḳocana tīġ

sevdā-yi mülk iderdi ‘adū āb ile aŋa
sevdā ‘ilācın eyledi ol nā-tuvāna tīġ

43. tāc üstine ḫoroslanup ḫaṣmı döndürür
başını ṣāḫ ṣāḫ idüp mākiyāna tīġ

ḫaṣmuŋ gözinde aḳanı yaṣ ṣanma ḳandur ol
ki ezdi eritdi baġrını döndürdi ḳana tīġ

45. bir tāb vardur anda ki gāh baġrını ezüp
döndürdi la‘l-i nābı mey-i erġavāna tīġ

bir berg-i sebz diyü ṣunup düşmana ecel
döndürdi ḫaṣm çihresini za‘ferāna tīġ

47. ṣaflar söker dolāblar açar ḳalbler yarar
bebr-i yabān ü pīl-i demān ü zemāne tīġ

gūṣ eyler ise bu ġazel-i āb-dārumı
her ṣā‘iri getüre gibi tercemāna tīġ

49. ṣal kim doḳuna yā cigerüme yā cāna tīġ
lāyıḳ degül ki murçelerden yacana tīġ

---

39 Divanda bu beyit 38. beyit olarak yer almaktadır.
40 Divanda bu beyit 39. beyit olarak yer almaktadır.
kim: ki.
sīnesinde ḫaṣmüŋ: ḫaṣm sīnesinde.
41 Divanda bu beyit 49. beyit olarak yer almaktadır.
ḫoṣdur deminde ḫışm ki olur ide nār-ı gül: devr-i ruḫuŋda kirpügüŋe dayanur gözüŋ.
42 Divanda bu beyit 40. beyit olarak yer almaktadır.
āb ile aŋa: nā-gehān irüb.
43 Divanda bu beyit 41. beyit olarak yer almaktadır.
44 Divanda bu beyit 42. beyit olarak yer almaktadır.
45 Divanda bu beyit 43. beyit olarak yer almaktadır.
gāh: kān.
46 Divanda bu beyit 44. beyit olarak yer almaktadır.
47 Divanda bu beyit 46. beyit olarak yer almaktadır.
demān ü zemāne: demān-ı zemāne.
48 Divanda bu beyit 47. beyit olarak yer almaktadır.
49 Divanda bu beyit 48. beyit olarak yer almaktadır.

ey serv-i nāz ġamzeye ögretme gözlerüŋ
zinhār virme mest olıcaḳ türkmana tīġ

51. ḳaddüŋe ḳarşu idemezin āh-ı āteşin
yazuḳ degül mi kim çeke serv-i revāna tīġ

zülf itmese idi siḥr ile her ḳılın ejdehā
göstermez idi ġamzelerüŋ cāvidāne tīġ

53. dil ḫānesinde ġamzesi dursun ḳo parlayup
çoḳ çoḳ ṣevāb olur imiş ṣaḳlayana tīġ

ṣıḳ dost olmışuz ki ṣu ṣıġmaz aramuza
düşman olalı ol ḫaṭṭ-ı ʿanber-feşāna tīġ

55. neyler ki ʿārżuŋda senüŋ ḫaṭṭ-ı mürçe
ki etmez ṣafā ile heves-i müriyāne tīġ

ḥaḳḳ budurur ki ġamze yaraşur güzellere
şol vech ile ki ḫusrev-i ṣāḥib-ḳırāna tīġ

57. şol şāhı kim kemālini vaṣf idemez ḳalem
idüp redīf ḳāfiye-i ṣāyegāne tīġ

ben nice ʿāciz olmayayın kim dil uzadup
vaṣfuŋ ne ḫāme şerḥ idebilür şehā ne tīġ

59. vāṣfuŋla derc olalı güher-bār sözlerüm
işitdügi dem oldı ziyāne zemāne tīġ

oldum zebāne tīz ile aḳrānuma yegin
sāʿir yaraġ içinde nitekim yegāne tīġ

61. kec-ṭubūʿ olalar eylese ṭaʿnı necātīya
ṣabr idelüm şu resme ki ider kemāna tīġ

---

50 Divanda bu beyit 51. beyit olarak yer almaktadır.
51 Divanda bu beyit 50. beyit olarak yer almaktadır.
çeke: çala.
54 ṣıġmaz: ṣızmaz.
57 şāhı: şah.
59 olalı: olursa.
oldı ziyāne zemāne: ola zebāne zebāne.
60 tīz: tīg.
61 ṭubūʿ olalar eylese ṭaʿnı: ṭabʿlar tefevvuḳ iderse.
ki: kim.

gördüm ḳılıc ile yenür itmek anuŋ‘içün
şāhā getürmişem bu yuca āsitāna tī̇ġ

63. tā kim kilīd-i rehn ola dendāne-i ḳalem
tā kim semend-i feṯḥe ola tāziyāne tī̇ġ

yanuŋdan ve elüŋden ebd eksük olmaya
bir keyḳubādī cām ile bir ḫusrevāne tī̇ġ

65. rūy-ı zemīn ḳılıcuŋuŋ efgendesi ola
ṣalduḳca āfitāb zemīn ü zamāna tī̇ġ tī̇ġ

63 rehn: ẕihn.

65 tī̇ġ tī̇ġ: tī̇ġ.

26.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. dağlar ṣabr idemez sūz-i dile baş degül
āteş-i ʿışḳa demürler döyemez ṭaş degül

26. 21[b]derkenar: [Müfred]:

27.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿīlātün fāʿilün

remel – +– – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. bir güzel gördüm ki reşk-i ṣūret-i büt-ḫānedür
kendüsinden ġayrıya āteş gibi bī-gānedür
3. kim zebānından gelen efsūn ile efsānedür
müʿmin ü küffār ile hem-ṣoḥbet ü hem-ḫānedür
5. cām-ı zerrīn nūş ider bir bī vefā mestānedür
nūş ider bir cürʿasın biŋ yıl yeri meyḫānedür
7. tīġ çekmiş bir dilāverdür ki ḳaṣdı cānadur
nū[r] u ṭabʿından çerāġın yaḳmamışdur yā nedür
9. rāstı ben şemʿ-i dil-sūzam ʿadū pervānedür
kim dolaşsa āteşe pervāne yā dīvānedür

II

1. bir nihālem kim baŋa berġ-i ḫazān oldı naṣīb
sūd içinde ġayrīler baŋa ziyān oldı naṣīb
3. cismden ʿār eyler oldum tā ki cān oldı naṣīb
bir hümā-yi nūr-bālem üstüḫᵛān oldı naṣīb
5. gel ḫaber vir ʿışḳdan çünkim zebān oldı naṣīb
sūz u ḥasret āşikāra vü nihān oldı naṣīb
7. baŋa yanmaḳ bī-tereddüd bī-fiġān oldı naṣīb
kendü ḥālümden baŋa çünkim beyān oldı naṣīb
9. rāstı ben şemʿ-i dil-sūzam ʿadū pervānedür
kim dolaşsa āteşe pervāne yā dīvānedür

III

1. ṣūretüm naḳş-ı fenā göstermege mirʿātdur
ʿayn-ı ḫūrşīdem baŋa pervāneler ẕerrātdur
3. şöyle gūyāyem ki yanumda cihān aşmātdur
geh dilümden siḥr cārī gāh nārencātdur
5. ṭāḳ-ı ʿışḳa çıḳmaġa himmet baŋa mirḳātdur
āb-ı ḥayvānem şeb-i muẓlim baŋa ẓulmātdur
7. tende cānum pertev-i envār-ı baḥr-i ẕātdur
māverā-yi ṣūretüm fehm eylemek heyhātdur
9. rāstı ben şemʿ-i dil-sūzam ʿadū pervānedür
kim dolaşsa āteşe pervāne yā dīvānedür

---

27. 22ᵃderkenar: Terciʿ-i Bendi Ḫayālī Beg: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* T. 1 / (Tarlan, 1945: 71) Divanda muʿaşşer olarak yer almaktadır.

I

3 ider: iden.

II

8 ṭabʿundan: ṭabʿumdan.

IV

gerçi devrān benden öŋden ġayra virdi furṣatı
pāy-i taḫt-ı ʿışḳda çalındı mecnūn nevbeti
āḫiri ferhādı hem ergürdi başa ṣanʿati
ḳıble gāhı oldı çü maḥmūdun eyāzuŋ türbeti
vāmıḳuŋ ʿaẕrā ile aŋuldı bunca ḥāleti
lācerem her ʿāşıḳuŋ bir demde oldı şöhreti
bunlaruŋ başındadur iḳlīm-i ʿışḳuŋ devleti
şām-ı ġamda bunlaruŋ oldum çerāġ-ı ṣoḥbeti
rāstı ben şemʿ-i dil-sūzam ʿadū pervānedür
kim dolaşsa āteşe pervāne yā dīvānedür

V

ey ḫayālī tā ki gördüm ol ḳamer-ruḫsārumı
mihr-i ʿālem tābdan germ eyledüm bāzārumı
vuṣlatı hicrāna ṣatdum aldılar iḳrārumı
deyr-i ʿışḳuŋ rāhibi idüm kesdiler zünnārumı
ḫāṣılı aṣnāmdan pāk itdiler ferḫārumı
aldı bir şāh-ı cihān göŋlüm ile esrārumı
nār-ı ʿışḳuŋla yanup yaḳılma itdüm kārumı
mā[h]-rūlar şevḳine nūr eyledüm destārumı
rāstı ben şemʿ-i dil-sūzam ʿadū pervānedür
kim dolaşsa āteşe pervāne yā dīvānedür

IV

2 Vezin bozuktur.

5 bunca: dürlü.

V

10 Mecmuada bu mısra 72[a] derkenar varakta yer almaktadır.

28.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. [işigüŋ ṭaşı başuma efser-i devlet yeter]
   [itlerüŋle hem-dem olduġum baŋa ḥürmet yeter]
3. ḳuluŋa ḳul olduġum ben bendeŋe ʿizzet yeter
   hey efendim sevdügüm ʿömrüm memi şāhum benüm

II

1. ben uṣūliyem diyār-ı ġurbete ṣalduŋ beni
   gönlümüŋ dāʿim cehennem odı oldı meskeni
3. kāfir olmadı ne var bī-çāre sevdiyse seni
   hey efendim sevdügüm ʿömrüm memi şāhum benüm

---

28. 23[a]: [Murabbaʿ-i Uṣūlī]: *Uṣūlī Dīvānı:* M. 10 / (İsen, 2020: 139)
Mecmuada bu şiir 62[b] varakta mükerrerdir.

I

3 Divanda bu mısra 5. bendin 3. mısrası olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu mısra 5. bendin 4. mısrası olarak yer almaktadır.

II

1 Divanda bu mısra 6. bendin 1. mısrası olarak yer almaktadır.
diyār-ı ġurbete: ki dār-ı fürḳate.

2 Divanda bu mısra 6. bendin 2. mısrası olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu mısra 6. bendin 3. mısrası olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu mısra 6. bendin 4. mısrası olarak yer almaktadır.

29.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ḫāl-i ruḫsāruŋ ki levḥ-i āfitāb üstindedür
noḳṭa dökmüş her ṭaraf müşkül ḥisāb üstindedür
3. dūd-i āhumdur ṣaçuŋ kim pīç-tāb üstindedür
ḫattuŋ ol pīrūzedür kim laʿl-i nāb üstindedür
5. leblerüŋ ol laʿl kim dürr-i ḫoşāb üstindedür

II

1. yār işiginde sürinür it gibi gerçi raḳīb
dilde çünkim ʿışḳa baḳ bir ẕerre mihr itmez ḥabīb
3. derd-i olmayan kişiye ne ʿilāç itsün ṭabīb
ḫāk ol ey dil pertev-i ḥüsnünden istersen naṣīb
5. kʿāfitābuŋ tābına menzil türāb üstindedür

III

1. serv olupdur ʿaşıḳ-ı şūrīde ḥāl-i ḳaddüŋüŋ
müntehādür sidreden zībā nihāli ḳaddüŋüŋ
3. rāyeti cennetde bulınmaz miṣāli ḳaddüŋüŋ
çeşm-i giryānumda ey dilber ḫayālī ḳaddüŋüŋ
5. bir nihāl-i tāzedür kim cūy-ı āb üstindedür

IV

1. tā ʿanāṣır bu sipihr-i lāciverd altındadur
dūd-i āhumdur vücūdum bād-ı serd altındadur
3. dūd-i āhum rūy-i zerdüm ḳāra gird altındadur
kāmetüm şol dāle dönmişdür ki derd altındadur
5. gözlerüm şol ʿayna beŋzer kim ʿazāb üstindedür

V

1. sen güzeller şāhısın baş üzre yir eyler sözüŋ
saʿd-ı ekberdür şeref burcında doġmuş yıldızuŋ
3. ḥüsn içinde āfitāb-ı ʿālem-ārādur yüzüŋ
yüzüŋ üstinde vaṭan dutsa ʿaceb olmaz gözüŋ
5. menzil-i mirrīh [ki] dirler āfitāb üstindedür

29. 23ª: Ġazel-i Niẓāmī [Taḫmīṣ-i ?]: Mecmuada muhammes olarak yazılmıştır.

30.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gerd-i ruḫsārında yāruŋ ḫaṭṭ mıdur sünbül midür
yoḫsa māhuŋ çevresinde hāle midür gördügüŋ

ṣūfiyā ʿāşıḳ n'ola beglik sürerse yār ile
kim gedāyı şāh ider ʿışḳ-ı ʿālemi̇dür gördügüŋ

3. sı̇ne-i ʿāşıḳda yir yir dāġ mıdur güller midür
yoḫsa ey dil baġrı açıḳ lāle midür gördügüŋ

şemsiyā laʿlinde yāruŋ zaḫm-ı dendān mı ʿaceb
āh-ı ʿāşıḳdan yāḫūd tebḫāle midür gördügüŋ

31.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿışḳ meydānında ʿāşıḳlar helāk olmaḳ gerek
dilberüŋ biŋ cān ile yolında ḫāk olmaḳ gerek

isteriseŋ kim gönül āyi̇nesi jeng olmasun
ġıll u ġışşdan tā ḳalender gibi pāk olmaḳ gerek

3. bezm-i ġamda iŋledükce dem-be-dem ey ʿandelı̄b
ney gibi enfās-ı ʿāşıḳ sūz-nāk olmaḳ gerek

dilberā her kim diler ʿālemde vuṣlat bāġını
lāle gibi baġrı yanuḳ sı̇ne çāk olmaḳ gerek

5. cān ile ol māha dil virdüŋse el çek ġayrıdan
ʿışḳ içinde şemsiyā bi̇-iştirāk olmaḳ gerek

---

30. 23ᵃderkenar: [Ġazel-i Şemsī Pāşā]: *Şemsī Pāşā Dı̄vānı:* G. 195 / (Akkaya, 1992: 413)
Matla beyti eksiktir.

1 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
dāġ mıdur: dāġlar.
<yanuḳ> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

31. 23ᵃderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dı̄vānı:* G. 197 / (Akkaya, 1992: 415)

4 yanuḳ: yanup.

32.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ḫadeng-i ġamzesiyle sīnemi cānān delmişdür
girüp ṣırça sarāya ṣanasın bir kān delmişdür

ʿaceb mi ḫançer-i ġamzeŋ ḳarār itmezse göŋülde
o bir keskin ḥarāmīdür nice zindān delmişdür

3. görenler tīr-i ġamzeŋ ʿaksini cismümde ey ḫūnī
ṣanurlar ṣanʿatla şīşeyi peykān delmişdür

ġamuŋla ḳanlu yaşum kirpügüm üzre görenler dir
gözüm merdümleri elmās ile mercān delmişdür

5. n'ola yaş yirine ḳan aḳıdursa şemsiyā çeşmüm
benüm dürr gibi baġrum ġayret-i aḳrān delmişdür

32. 23ªderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 44 / (Akkaya, 1992: 262)

5 aḳrān: efrān.

33.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. cān çıḳarsa kūy-ı fürḳatde ġam-ı dildārdan
   baş giderse ʿışḳ içinde cünbiş-i aġyārdan
3. câme-i ten yansa nār-ı sīne-i bīmārdan
   tāc-ı ser düşer hevā-yı āh-ı āteş-bārdan
5. el çekem hep cān u baş u cübbe-yi destārdan
   geçmezem hergiz belā-yı derd-i ʿışḳ-ı yārdan
7. dönmezem ḳālū belāda itdügüm iḳrārdan

II

1. nāẓır isem nergise ol ġamze-kārı terk idüp
   ḳāyil isem serve ol ḳadd-i çenārı terk idüp
3. rāġib isem gülşene ol gül-iẕārı terk idüp
   ṭālib isem ḥūriye ol şīve-ḳāri terk idüp
5. ḳāniʿ isem kevşere laʿl-i nigārı terk idüp
   ḳāyil isem cennete ruḫsār-ı yāri terk idüp
7. rūz-ı maḥşer zāhidā maḥrūm olam dīdārdan

III

1. başda dāġ-ı ḫāl-i ruḫsāruŋ ḳaranfül vardur
   tende ki ah tīr ü müjgānuŋ gül-i bī-ḫārdur
3. dīdede çeşmüŋ ḫayālī nergis-i bīmārdur
   bāġ-ı cānda naḫl-i ḳaddüŋ serv-i ḫoş-reftārdur
5. dilde fikr-i āteş-i laʿl-i lebüŋ gülnārdur
   çeşm-i müjgānum ruḫuŋ ʿaksiyle bir gülzārdur
7. kim anuŋ eṭrāfına ḥavlı çekilmiş ḫārdan

IV

1. ol ṣanem kūyına eylerseŋ saʿādetle sefer
   yoluŋ izüŋ açuḳ olsun līk iy bād-ı seḥer
3. işigine yüz sürüp benden duʿā itdükde ger
   deyr-i miḥnetde ṣorarsa çekdügüm ġamdan ḫaber
5. diyesin şimdi belā-yı hicr-ile ey sīm-ber
   şöyledür żaʿfum benüm dīvāra söykensem eger
7. peykerüm teşḫīṣ olınmaz ṣūret-i dīvārdan

---

33. 23[b]: Müsebbaʿ-i Fevrī:

V

cān u dilden varı yoġı ʿāşıḳuŋ didüm aŋa
virsem olmaz mı dehān-ı laʿlüŋe ey bī-vefā
didi ancaḳ bunlara dünyā vü ʿuḳbādur behā
sen tereddüd eyleyüp baḳup dururken her yaŋa
gūş-ı cāna irdi hātifden bu beyt-i cān-fezā
irmek isterseŋ dehān-ı laʿl-i yāre fevriyā
geç iki ʿālemde el çek cümle yoḳdan vardan

34.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

I

1. ziyāde olmasun āhum yelinden nār-ı hicrānum
   żaʿīf ü nā-tuvānam göklere irgürme efġānum
3. yazuḳdur mūr-ı maẓlūma cefālar ḳılma sulṭānum
   efendim pādişāhum sevdügüm cānum süleymānum

II

1. ıraġ ol ehrimen ḳısmına dünyāda yaḳın olma
   hemīşe ḳadrüŋi bilmezler ile hem-nişīn olma
3. ḫaṭādur ḫalḳa-i bezmine aġyāruŋ nigīn olma
   efendim pādişāhum sevdügüm cānum süleymānum

III

1. nesīmi ʿışḳuŋ idelden beni mecnūn u dīvāne
   düşürdüm zevrāḳ-ı cismi miyān-ı baḥr-i ʿummāna
3. ḫayālüŋle vücūdum döndi bir taḫt-ı süleymāna
   efendim pādişāhum sevdügüm cānum süleymānum

IV

1. revādur yoġ ise ʿāşıḳlaruŋuŋ ḥadd ü pāyānı
   ḳulı çoġ olsa artar beglerüŋ zīrā ki ʿunvānı
3. bugün mışr-ı cemāl içinde sensin yūsuf-ı ṣānī
   efendim pādişāhum sevdügüm cānum süleymānum

---

34. 24ª: Yaḥyā: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* M. 36 / (Çavuşoğlu, 1977: 209)

I

4 cānum: ḫānum.

II

4 cānum: ḫānum.

III

1 nesīmi: hevā-yı.
ʿummāna: hicrāna.

4 cānum: ḫānum.

IV

1 ʿunvānı: dīvānı.

4 cānum: ḫānum.

V

1. ne var bir laḥẓa gelseŋ derde dermān olsaŋ olmaz mı
ölümlükdür senüŋ yaḥyāya loḳmān olsaŋ olmaz mı
3. vefālar eyleseŋ cevre peşīmān olsaŋ olmaz mı
efendim pādişāhum sevdügüm cānum süleymānum

V

1 ne var bir laḥẓa gelseŋ derde dermān olsaŋ olmaz mı: gelüp ġam-hāneme bir gice mihmān olsaŋ olmaz mı.
Divanda 2. mısra aynı bendin 3. mısrasıdır.
ölümlükdür senüŋ: ölümlü ḫastadur.

2 Divanda 3. mısra aynı bendin 2. mısrasıdır.

4 cānum: ḫānum.

35.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

I

1. atdı cefā eli beni mülk-i melāmete
irmek müyesser olmadı ol şūḫ-āfete
3. ṣaldı felek firāḳ ile fülk-i felākete
bād-ı fenā çıḳarmadı sūy-ı selāmete
5. vā-ḥasretā ki irmedüm ol serv-ḳāmete
vā-fürḳatā [ki] ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

II

1. dildār-ı dilden ayru görüp zār u pür-melāl
gördüm bu fānī tekyede bir bāġ-ı pür-nihāl
3. dil murġı andan ilerü şūrīde perr ü bāl
oḳur bu beyti söz ile ḳaddin büküp hilāl
5. vā-ḥasretā ki irmedüm ol serv-ḳāmete
vā-fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

III

1. öldürmek istemiş beni şāh-ı sīmīn-tenüm
tek kendü kessün işte ḳılıç işte gerdenüm
3. eflāka çıḳdı hecr ile feryād u şīvenüm
ey raḥm idüp fiġānuma ḥālüm ṣoran benüm
5. vā-ḥasretā ki irmedüm ol serv-ḳāmete
vā-fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

IV

1. viṣal hevāsı 'ömrümizi eyledi telef
derd ehli göregeldi vü üstüme ṭutdı ṣāf
3. dür dökdi dīde bunları gördükde çün ṣadef
ḫūn-ı dil aḳdı gözden ü yazıldı her ṭaraf
5. vā-ḥasretā ki irmedüm ol serv-ḳāmete
vā-fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

35. 24[a]: Müseddes-i Selmān: [Ġazel-i Aḥmed Pāşā]:

V

dimiş o meh ki öldi çü selmān-ı bī-nevā
vardum mezārına didüm ehlen ü merḥabā
ḫākinden irdi sem'üme pür-sūz-ı pür-ṣadā
gūş eyledüm fiġānlar idüp didi merḥabā
vā-ḥasretā ki irmedüm ol serv-ḳāmete
vā-fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

36.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gülşen içre serv gibi ol perī āzādedür
āşināsın gözlemez her demde meyli yādadur

ṣanasın kim şol siyeh ḫālī ʿiẕār-ı yārda
milket-i rūma ḥabeşden geldi bir beg-zādedür

3. kimine şīrīn lebī oldı müyesser kime ġam
ḳısmet olmışdur ezel seng-i belā ferhādadur

ʿāşıḳı meyḫānede zāhid görüp ʿayb eyleme
böyle sermest olduġın ṣanma ki fiʿl-i bādedür

5. ey ṭabībüm laʿl-i nābuŋ şerbetiyle ḳıl ʿilāc
işigüŋde şemşī-i dil-ḫasta bir üftādedür

37.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. bāġ-ı leṭāfetüŋ çemen-ārāsı sen misin
gülzār-ı ʿālemüŋ gül-i raʿnāsı sen misin

jāleyle her seḥer gözlerin açа uyḫudan
bāġuŋ yüzinde nergis-i şehlāsı sen misin

3. reşk itdi ṭūbā ḳaddüŋi gördi ser-nigūn
cennetde sidreʿnüŋ ḳadd-i bālāsı sen misin

ḫalḳ-ı cihānı bir naẕaruŋla ḳul eyledüŋ
mışruŋ ʿazīzi yūsuf-ı zībāsı sen misin

5. her ġonca gül ki açıla devr-i zamānede
şemsī yanında bülbül-i şeydāsı sen misin

---

36. 23[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 107 / (Akkaya, 1992: 325)

4 ʿayb: ṭan.

37. 23[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 275 / (Akkaya, 1992: 493)

2 açа: açan.

3 ḳaddüŋi gördi: ḳaddüne vü oldı.
<oldı> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

5 devr-i: bāġ-ı.

38.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. ṭurrasın açsa zülf-i pür-çīnüm
açılurdı bu ḳalb-i gam-gīnüm

bir senüŋ gibi bī-bedel zībā
görmedi dīde-i cihān-bīnüm

3. ber-murād oldum āsitānuŋda
işigüŋ ṭaşı oldı bālīnüm

ḥamdülillah ki var ḳolumda yine
bir ḳara gözli yavrı şāhīnüm

5. şemsiyā yārın aŋup āh eyler
kim oḳursa bu şiʿr-i rengīnüm

39.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ġubār-ı ḫaṭṭuŋ esrārıyla [ḫod] ḥayrān-durur göŋlüm
anuŋ'çün her zamān ey ġonca-leb ḫandān-durur göŋlüm

ʿaceb şūrīdedür ṣu gibi bir yirde ḳarār itmez
yaŋılmaz ḳanda gitse başına sulṭān-durur göŋlüm

3. biḥamdillah ki bāzār-ı fenāda hāce-i ʿışḳam
metāʿ-ı cevr-i dilberle ṭolu dükkān-durur göŋlüm

ʿaceb midür gözümden ey ḳaşı yā ḳanlu yaş aḳsa
cefā nāveklerinden ser-be-ser peykān-durur göŋlüm

5. maʿārif dürrini her āşinā geldükçe beẕl itsem
dükenmez şemsiyā hergiz benüm ʿummān-durur göŋlüm

---

38. 24ªderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 245 / (Akkaya, 1992: 463)

4 yine: benüm.

39. 24ªderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 233 / (Akkaya, 1992: 451)

40.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

I

1. derd ü belā vü miḥnet ü ġam yetdi ġāyete
'ömr āḫir oldı fürḳat irişdi nihāyete
3. tebdīl olundı kevkeb-i baḫtum sa'ādete
girdāb-ı ġuṣṣadan yine çıḳup selāmete
5. minnet ḫudāya irmişem ol serv-ḳāmete
şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete

II

1. ol māh-çihre ḫaste-dile mihribān olup
burç-ı şerefde sa'd ile baḫtum ḳırān olup
3. ẕevk ü ṣafāyla 'işret ile şādumān olup
luṭf u vefā vü şevḳ ile ḫūş-kāmurān olup
5. minnet ḫudāya irmişem ol serv-ḳāmete
şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete

III

1. oldum egerçi ol meh içün niçe kez ḥazīn
fürḳat şebīnde eyleyüben nāle vü enīn
3. rūz-ı viṣāle irişüp oldum yine emīn
her ṣubḥ u şām vird-i zebānum budur hemīn
5. minnet ḫudāya irmişem ol serv-ḳāmete
şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete

IV

1. dest-i ecel irüp gül-i maḳṣūdı bulmadın
berg-i ḫazān gibi yüzümüñ rengi ṣolmadın
3. derd ile ġoncaveş yüregüm ḳanı ṭolmadın
hecr ü firāḳ vü derd ile 'ömr aḫir olmadın
5. minnet ḫudāya irmişem ol serv-ḳāmete
şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete

40. 24[b]: Vālihī:

V

1. baṣup o şāh-ı külbe-i aḥzānuma ḳadem
   ṣundı elüme sāġar-ı sīm ile cām-ı cem
3. nūş eyleyince ḳalmadı ḫāṭırda hīç elem
   ʿālemde vālihī daḫı şimden girü ne ġam
5. minnet ḫudāya irmişem ol serv-ḳāmete
   şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete

41.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ʿāfiyetden çeksün el yār-ı vefādār isteyen
kūy u ʿışḳa gelmesün nāmūs ile ʿār isteyen
3. sīnesin pür-dāġ ider bir lāle-zār isteyen
ḳan yudarsa ġam degül laʿl-i leb-i yār isteyen
5. cān virür yolında bir zülf ü siyehkār isteyen

II

1. kaʿbe-i maḳṣūda ol kim ergürür saʿy ile el
cān[ını] ḳurbān virür olur ḥayātından melūl
3. naġme-i ʿuşşāḳa āheng idemez her bī-uṣūl
terk idüp zühd ü ṣalāḥı ḳılmışam zülfüŋ ḳabūl
5. rūz u maḥşerde benem ey dost zünnār isteyen

III

1. yāra ḳalmaz ḫāṭırı olduġına āvāre dil
yanduġına ṣabr ider pervāne var her nāra dil
3. ḳanlu dāġum gibi boyandı ḳızıl ḳanlara dil
ḳāniʿ olmaz kūyuŋa vaṣluŋ diler bīçāre dil
5. hīçe ṣatdı cenneti ʿışḳ ile dīdār isteyen

IV

1. ʿışḳ-ı bāḳi cāndadur cān cismüm içre ʿāriyet
teşne iseŋ ḳanumı nūş eyle ṣaḥḥā[n] ʿāfiyet
3. cevher-i pāk-i maḥabbetde fenādur ḫāṣıyet
ḥāṣıl eyler derd ü miḥnet ʿālem içre ʿāḳıbet
5. naḳd-i ʿömrün ḫarc ider yār-ı vefādār isteyen

---

41. 25ª: Ġazel-i Muḥibbī Muḥammes-i [Taḥmīṣ] Ḫayālī: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* T. 1 / (Tarlan, 1945: 78)

I

3 zār: ruḫsar.

4 ġam: ṭaŋ.

5 yolunda: bu yolda.

II

1 el: yol.

2 olur: olmaz.

III

2 pervāne var: pervānedür.

IV

5 ider: idüp.

V

ġam nedīmüŋdür ḫayālī ḳalbüŋi mesrūr ṭut
ẓāhirüŋ virāne eyle bāṭınuŋ maʿmūr ṭut
ṣalsa pertev cismüŋe nār-ı maḥabbet nūr ṭut
bī-vefā yaruŋ muḥibbī cevrini maʿẕūr ṭut
yārsuz ḳalur cihānda ʿaybsuz yār isteyen

42.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. taḫt-ı cemden firār ider gönlüm
kūyuŋı iḫtiyār ider gönlüm

devlet ü ʿizzet ü saʿādetle
ṣanma kim iftiḫār ider gönlüm

3. ẕerrece iderse ger ʿināyet-i dost
gün gibi āşikār ider gönlüm

yaḳmasun dīni yaʿni ṭop-ı emel
teni cāna ḥişār ider gönlüm

5. ḳaçmasun şemsiyā o kebk-i ḫırām
bir gün ānı şikār ider gönlüm

42. 24[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 247 / (Akkaya, 1992: 465)

3 iderse: gelse.
dost: ḥaḳḳ.

43.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

I

1. ġarḳa varur bu cihān gözlerümüŋ yaşından
ṣanki bir āb-ı revān oldı bıŋar başından
3. nice bir güç çekeyin yāy gibi ḳaşından
nice bir ḳan yudayın laʿl-i güher-pāşından
5. göz göre şīşe-i dil ṣındı cefā ṭaşından

II

1. dilberüŋ zülf-i dil-āvīzi ʿaceb sāḥirdür
tīr-i müjgān ile ḫod ḳan dökmede māhirdür
3. tīġ-ı cevr ile çalarsa başımuz ḥāżırdur
acıman yolına öldügüme ḥaḳḳ nāẓirdür
5. tek mezārumda dikilsün işigi ṭaşından

III

1. ṣahn-ı gülşende görüp sen gül-i nāzük bedeni
yaṣdanur bülbül-i ṣeydā gibi her şeb dikeni
3. sen ṣaçı leylā içün dil n'ola iŋletse beni
ḳuşlar itmiş göre mecnūn başı üzre vaṭanı
5. ʿāşıḳuŋ anca belālar geçiser başından

IV

1. kişiyi bī-ġam ider dirler idi āb-ı ʿineb
yārsuz hīç göze görinmez imiş ʿayş u ṭarab
3. dilberā çekdüm işigüŋde nice renc ü taʿab
seg-i kūyuŋ baŋa ḳarşu gelür ise ne ʿaceb
5. iyüligi şimdi mi gördi kişi yoldaşından

V

1. şemsiyā çekdügüm ʿālemde nigāruŋ ġamıdur
baḥr-i ḳulzüm ki dinür ḳaṭrece çeşmüm nemidür
3. vaṣl-ı dilber dil-i mecrūḥumuzuŋ merhemidür
ey ecel şerbetüŋi necmiye ṣun kim demidür
5. ki ṭoyupdur felegüŋ minneti çoḳ aşından

---

43. 24[b]derkenar: Muḥammes-i Şemsī: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* M. 7 / (Akkaya, 1992: 714)

II

2 ḫod ḳan dökmede: ḳan dökmede ḫod.

III

2 şeb: gün.

5 geçiser: giçise.

44.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. sīneme yara uran ḫançer-i dil-cūyuŋdur
beni medhūş iden ol kākül-i gül-būyuŋdur

ṭalbanursın ne ʿaceb uçmaġa kūy-ı yāra
çekmez ey dil seni [yā] ḫālüŋ ve yā ṣuyuŋdur

3. beni ḳaṭl itmege ḳaṣd eyler imiş ġamzelerüŋ
ʿāşıḳ öldürmek ezelden bilürem ḫūyuŋdur

sū-be-sū vādi-i gülzār-ı maḥabbetde bugün
bülbüli mest iden ey ġonca-dehen būyuŋdur

5. nice biŋ ḫaste-dili dām-ı belāya ṣalduŋ
bend iden şemsīyi zülfüŋdeki bir mūyuŋdur

45.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. olmasun şāyed diyü şerʿ-i muḥabbetde günāh
niçe müddet sırrı ʿışḳ-ı sīnede ḳıldım tebāh
3. ʿāḳıbet bildüm ki rāzum fāş ider eşk ile āh
aŋlasun bu maṭlaʿumdan bāri herkes iştibāh
5. biri ʿaşr ḫᵛān sevdi dil-nām şerīfi muṣlī şāh
ḥizb-i ʿuşşāḳa cemālī muṣḥaf-ı ḥaḳ nūr-ı ilāh

II

1. ʿazm-i bāġ-ı rāġ iderler her kişi seyrān içün
ḫarc iderler sīm ü zer ʿişret diyü bir an içün
3. bir şeh-i ḥüsne ḳul olur niçeler iḥsān içün
ḫalḳ-ı ʿālem cān virürler vuṣlat-ı cānān içün
5. biri ʿaşr ḫᵛān sevdi dil-nām şerīfi muṣlī şāh
ḥizb-i ʿuşşāḳa cemālī muṣḥaf-ı ḥaḳ nūr-ı ilāh

---

44. 25ᵃderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 132 / (Akkaya, 1992: 350)

2 çekmez: çeken.
ve: mi.

45. 25ᵇ: Müseddes-i Kerīmī:

46.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. [lāle gibi çāk çāk itdüŋ ḳabāyı şemsiyā]
deşt-i ġam mecnūnuyuz biz sīnemüz çāk isterüz

47.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dil-rübālar var mıdur ʿālemde hīç aġyārsız
ġonca-i raʿnā olur mı gülşen içre ḫārsız

iki yerden ger beni bend itseler zencīr ile
olmazam ben bir nefes ol zülf-i ʿanber-bārsız

3. ḳāmetüm döndi hilāle görmeyelden ol mehi
gündüzüm gice olupdur ol ḳamer ruḫsārsız

cennetüʿl meʿvā eger meʿvā olursa ey göŋül
baŋa külḫanla berāberdür hemān dīdārsız

5. şemsiyā bākī degül fānīdür ʿālem bilmiş ol
ḳoma elden ayaġı bir laḥẓa olma yārsız

48.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. yöri zāhid maʿārif baḥrına sen ṭala-bilmezsin
meʿānī dürrinüŋ biŋde birini āla-bilmezsin

uṣūlinden düşersin dögmeyince def gibi sīneŋ
elüŋ çek muṭribā ṭanbur-ı ʿışḳı çala-bilmezsin

3. yaŋılmazsın hevā-yı ʿışḳa uyduŋ dem ḳadem olsun
yöri şimden girü ey dil benümle ḳala-bilmezsin

kesilmezsin yanumdan her seḥer aḫşāma dek derdā
baŋa ey sāye bilmem sen ne virdüŋ ala-bilmezsin

5. ḫaṭā ḳılmaz olurdı şemsī ol kebg-i ḫırāmānı
göŋül şehbāzını sen menzilinden ṣala-bilmezsin

---

46. 26ª: [Müfred-i Şemsī Pāşā]: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 146 / (Akkaya, 1992: 364)

1 Divanda bu beyit 5. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.
Mecmuada gazelin ilk dört beyti yer almamaktadır.

47. 26ª: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 147 / (Akkaya, 1992: 365)

3 ḳamer: güneş.

48. 26ª: [Ġazel-i Şemsī Pāşā]: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 284 / (Akkaya, 1992: 502)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

49.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ey gönül bir gözelün ʿışḳıyla dāġın yaḳasın
uyarup penbe-i dāġunla çerāġın yaḳasın

saŋa lāyıḳ mıdur ey āyine yüz göstere yār
tāb-ı mihr ile dönüp yine yaŋagın yaḳasın

3. bāġbāndan ḥaẕer itmez misin ey murġ-ı çemen
āteş-i āhuŋ ile ġonca budāġın yaḳasın

ḥasret ile eger āh itsen o şīrīn dehenüŋ
ey gönül kūhkenüŋ odlara ṭaġın yaḳasın

5. şeb-i vuṣlat eger olursa müyesser şemsī
baġruŋuŋ ṣubḥa degin şevḳ ile yaġın yakasın

50.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. bülbül gibi ben eyledüm efġān gice gündüz
sen yādlar ile gül gibi ḫandān gice gündüz

bekler ḳapuŋı şām u seḥer māh ile ḫūrşīd
sulṭān işigin niteki derbān gice gündüz

3. ḳarşumda içer ol gözi mestāne şarābı
ben leblerüŋ esrārına ḥayrān gice gündüz

bir arada kim sen olasın şemʿi nʿiderler
zīrā ki olur ey meh-i tābān gice gündüz

5. devr itse ne ṭaŋ şām u seḥer kūy-ı nigārı
lāzım mı degül şemsīye cevelān gice gündüz

---

49. 26[a]: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 288 / (Akkaya, 1992: 506)

50. 25[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 151 / (Akkaya, 1992: 369)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
leblerüŋ: lebleri.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
kim: ki.

51.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dilerem şāhum seni ḥaḳdan ḫaṭādan ṣaḳlasun
serv-ḳaddüŋ bāġ-ı ʿālemde belādan ṣaḳlasun

gördügi dem nāfe-i miskīnüŋ dilā ḳanı ḳurur
büy-ı zülfin ol güzel misk-i ḫıṭādan ṣaḳlasun

3. bülbül açmaz ġonca ebkārı yüzinden perdesin
bāġbāna diŋ anı bād-ı ṣabādan ṣaḳlasun

gönlümüŋ vīrānesin luṭfından ābād itdi yār
bir duʿā eyleŋ ki ʿāṣıḳlar fenādan ṣaḳlasun

5. yāddan ḫavf eylemez şemsī eyā dürr-i yetīm
baḥr-i ʿışḳ içre seni bir āşinādan ṣaḳlasun

52.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gözlerümde görinen merdüm degüldür dostum
ey perī mirʿāt içinde ʿaks-i ḫālüŋdür senüŋ

al geydükçe dil-i ʿuşşāḳı alduŋ āl ile
al geymek ey perī bildüm ki āluŋdur senüŋ

3. gerdeninde ol hümā-ṭalʿat nigāruŋ şemsiyā
zülfi ṣanma boynına düşmiş vebālüŋdür senüŋ

---

51. 25[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 286 / (Akkaya, 1992: 504)

1 şāhum: ḥaḳdan.
ḥakdan: şāhum.

2 miskīnüŋ: müşkīnüŋ.

52. 26[a]derkenar: [Ġazel-i Şemsī Pāşā]: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 208 / (Akkaya, 1992: 426)
Maṭla beyti eksiktir.

1 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

53.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. şuʿle-i āhum olupdur başda tāc-ı devletüm
cismüme ḫūn-āb-ı eşkümdür ser-ā-ser ḫilʿatum

içmişem bezm-i maḥabbetde belānuŋ cāmını
ḥaşr olınca zāhid geçmez benüm keyfiyyetüm

3. göklere çıksaŋ da ḳurtulmazsın ey kebk-i ḫırām
ṣayd ider bir gün seni bu şāhbāz-ı himmetüm

eşk-i ḫūn-āhum şarāb itdüm ḳara baġrum kebāb
ehl-i ʿışḳ içre yine rindāne ḳıldum ṣoḥbetüm

5. ey ṭabībüm şemsī-i dil-ḫastaŋa vir bir cevāb
ṭurmayup günden güne artar belā vü ʿilletüm

54.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. başlar üzre olduġiçün dāyimā meʿvā-yı gül
bu sebepden ʿandelībe oldı istiġnā-yı gül

meclis-i gülde ṣafā geldüŋ diyü bülbüllere
sāġar-ı laʿl ile ṣundı rāḥ-ı rūḥ-efzā-yı gül

3. kimine vuṣlat naṣīb oldı kimine ʿışḳ-ı yār
ḳısmet olmışdur ezel bülbüllere ġavġā-yı gül

ġonca ṭaŋ mı ḳarşusında bülbülüŋ aça dehān
çün dimāġında ṭoludur dāyimā sevdā-yı gül

5. bulmaz idi reng ü rūşen itmeyeydi şemsiyā
sāḳi-i devrān elinden sāġar-ı ṣaḥbā-yı gül

---

53. 26ᵃderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 228 / (Akkaya, 1992: 446)
2 zahidā: zahid.
3 <devletüm> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.
4 eşk-i: çeşm-i.
5 ḳıldum: itdüm.
54. 26ᵃderkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 216 / (Akkaya, 1992: 434)
3 ʿışḳ-ı: hicr-i.

55.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. beni zāhid içüp meyḫānede ṣanma ki mest olmış
müdāmīdür bu keyfiyyet baŋa rūz-ı elest olmış

‘iẕāruŋda nigārā secde ḳılmış baş ḳaldurmaz
ḫaṭuŋ ṣol kāfir-i hindū gibi āteş-perest olmış

3. yaŋılmaz dostlar bu gözlerüm yaşı aḳar her dem
dirīġā şīşe-i dil seng-i miḥnetden şikest olmış

görüp meclisde öykünmiş ruḫı şevḳına cānānuŋ
anuŋ’çün şem‘-i bezm-ārā aṣılmış pāy-best olmış

5. girüp meyḫāne-i vaḥdetde ẕevḳ itmiş nigār ile
ṣarāb-ı ‘ışḳı içmiş ṣemsī bir evkār-ı mest olmış

56.

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. müjde ey dil görinen ḳarşuda cānān ancaḳ
fer virür ‘āleme bir mihr-i dıraḫşān ancaḳ

işiginde nice sulṭānlar olupdur aŋa ḳul
mıṣr-ı ḥüsn içre bugün yūsuf-ı ken‘ān ancaḳ

3. ġarḳa virürse cihān mülkini eşküm ne ‘aceb
‘āṣıḳuŋ gözlerinüŋ yaşı bir ‘ummān ancaḳ

pādişāhum ayaġuŋ ṭopraġıdur başuma tāc
gerd-i rāhuŋ gözüme küḥl-i ṣıfāhān ancaḳ

5. ruḫlaruŋ üzre ṭaġılmış yine zülf-i siyehüŋ
dil-i şemsī gibi ol daḫı perīşān ancaḳ

---

55. 26[b]: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 157 / (Akkaya, 1992: 375)

56. 26[b]: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 178 / (Akkaya, 1992: 396)

57.

mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. gün yüzüni görelden ṣabr u ḳarāra yir yoḳ
ʿışḳ ile mübtelāyam nāmūs u ʿāra yir yoḳ

yaġmāya virdi çeşmi dil mülkini ser ā ser
ʿadlüŋ güninde ṣāhum yaġı tātāra yir yoḳ

3. gün gibi girdi ebre göstermedi cemālin
hicrān şebinde ḳaldum bu intiẓāra yir yoḳ

ol rū siyeh raḳībüŋ gelmek diler bu bezme
gül ruḫlaruŋ ṭururken meclisde ḫāra yir yoḳ

5. şemsī didüm nigāra bir būse ide iḥsān
nāz ile geldi didi būs u kenāra yir yoḳ

58.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. göŋül benden ferāġat eyledi cānāna ṭapşurdum
teni pejmürde ḳaldı cānumı bir cāna ṭapşurdum

elüm çekdüm ḳuyūdından cihānuŋ fāriġuʿl-bālam
vücūdum şehri ābādān iken vīrāna ṭapşurdum

3. ḫayālin ʿarża ḳıldum göŋlüme nāgeh o mehrūnuŋ
ṣanasın yūsuf-ı gül-çihre-i kenʿāna ṭapşurdum

atup müjgānı tīrin cānumı almaġa göndermiş
emānetdür ḫıyānet itmedüm peykāna ṭapşurdum

5. temāşā itmegiçün her naẓarda mihr-i ruḫsārın
göŋül mirʿātını şemsī şeh-i ḫūbāna ṭapşurdum

---

57. 26[b]: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 180 / (Akkaya, 1992: 398)

5 ide: eyle.

58. 27[a]: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 251 / (Akkaya, 1992: 469)

1 teni: tenüm.

59.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. cevr oḳlarına sīnemüz ey dil siper olsun
yir yir görinen dāġlar āyīneler olsun

at tīr-i müjeŋ sīneme ey ḳaşı kemānum
dil bülbüline uçmaġa kūyuŋa per olsun

3. dil-i ḫānesine geldi ḫayāl-i leb-i cānān
cān tuḥfesini çek öŋine mā-ḥażar olsun

çevgān-ı ser-i zülfine ol şāh-ı cihānuŋ
meydān-ı maḥabbet bugün ṭop-ı siper olsun

5. raḥm eylemeyen 'āşıḳ-ı üftādeye şemsī
ḥaḳdan dilerem dünyāda benden beter olsun

59. 27[a]: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 270 / (Akkaya, 1992: 488)

2 tīr-i müjeŋ sīneme: sīneme tīr-i müjeŋ.
uçmaġa kūyuŋa: kūyuŋa uçmaġa.

3 cānān: la'lüŋ.

60.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ʿāşıḳa cevr itmegi ġāyetde cānānum sever
nāle itdükçe varup kūyında efġānum sever
3. bülbülin zār itmegi ol verd-i ḫandānum sever
ḳāmetüm dāl olduġın serv-i ḫırāmānum sever
5. ʿāşıḳa cevr eyleyen cānānı cānānum sever

II

1. egnüŋe geyme ḳabā-yı ṣabrı ʿuryān ol göŋül
pā-bürehne tekye-i ʿışḳ içre ʿuryān ol göŋül
3. anda esrār-ı leb-i yār ile ḫayrān ol göŋül
vaḳtidür tennūr-ı şevk içinde biryān ol göŋül
5. yanduġın pervānesin şemʿ-i şebistānum sever

III

1. meclisinde ney gibi feryād u efġān eyledüm
derd ile sāġar gibi baġrum ṭolu ḳan eyledüm
3. şol ḳara zülfüŋ gibi ḫālüm perīşān eyledüm
cānumı biŋ cāŋ ile yolında ḳurbān eyledüm
5. ol sebebdür kim beni ḫāl-i perīşānum sever

IV

1. bād-ı āhum ile gözüm yaşı ṣu gibi çaġla
ey müjem ġark itmesün çeşmüm yolına baġla
3. nār-ı ḥasretle göŋül ṭurma cigerler ṭaġla
aġla ey ḫūnī̇ gözüm hicrān demidür aġla
5. çünki ol dilber benüm eşk-i firāvānum sever

---

60. 27ª: Muḥammes-i Şemsī̇: *Şemsī̇ Pāşā Dīvānı:* M. 10 / (Akkaya, 1992: 720)

I

1 ġāyetde: ammā ki.

II

2 ʿuryān: mihman.

III

5 sebepdür kim: sebepdendür.
ḫāl-i: zülf-i.

IV

1 āhum: āh.

2 çeşmüm: ḥabībüm.

V

1. ṣaḳlamaġa gevher-i rāzı eyā dil maḥzen ol
rāzuŋı fāş eyleme aġyara ṣaḳın sen sen ol
3. mihr-i ḫāver gibi yāruŋ ruḫların gör rūşen ol
şemsiyā ḳarşuŋda aʿdā aġlasun sen gülşen ol
5. ḫurrem ol sen ẕerreyi ḫurşīd-i raḫşānum sever

V

4 aʿdā: aġyār.

61.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ey gönül gel ʿayş u nūş eyle geçer ṭurmaz gül
nāgehān bād-ı ḫazān ile ider pervāz gül

rīsmān-ı şāḥ-ı gülde nice luʿbet gösterür
oldı meydān-ı gülistān içre bir cān-bāz gül

3. setr-i ʿışḳı ṣaḳlamaz gülşende çoḳ söyler diyü
virmez oldı bu sebebden ʿandelībe rāz gül

beŋzedürler şiʿr içinde dilberüŋ ruḫsārına
her çiçekden olduġı budur dilā mümtāz gül

5. şemsiyā ḫalḳ-ı cihānuŋ başı üzre yeri var
ʿandelībe bāġda eylerse ṭaŋ mı nāz gül

62.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. görür ḫār ile hem-demdür nigārın her zamān bülbül
anuŋ'çün eyler ey gül-çihre feryād u fiġān bülbül

ṭolanur ṣubḥa dek bāġı levendāne gözin yummaz
olupdur şehr-i gülde gūyiyā bir pās-bān gül bülbül

3. ʿacebdür sırr-ı ʿışḳı ṣaḳlamaz bir laḥẓa kendünde
çemende defter-i gülden oḳur ḫalḳa ʿayān bülbül

dilā bāġ-ı cihān içre güneşden ṣaḳınur rengin
ṭutar bāl ü perin şāh-ı gül üzre sāye-bān bülbül

5. kitāb-ı ʿışḳı ḫūb ezberlemişdür yılda birḳaç gün
olur hengām-ı gülde şemsiyā bir ḳıṣṣa-ḫān bülbül

---

61. 26[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 217 / (Akkaya, 1992: 435)

62. 26[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 224 / (Akkaya, 1992: 442)

2 pāsbān gül: pāsbān.

63.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳadd-i raʿnāsı nigāruŋ serv-i bī-endāzedür
şiʿr-i rengīnüm gibi ruḫsār-ı gülden tāzedür

64.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. şevḳ-i mihrüŋ birle dāʿim dilleri pür-nūr ṭut
tuḥfemüz mihr ü muḥabbetdür bizüm maḳdūr ṭut

65.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. baġrum delindi ney gibi cānā firāḳdan
nālem cihānı ṭutsa gerek iftirāḳdan

ġam perde baġladı dil-i ʿuşşāḳa nāgehān
muṭrib nevāya başla hicāz ü ʿırāḳdan

3. gün gibi ẓāhir ay yüzüŋi görmedi gözüm
dil saŋa ʿāşıḳ oldı nigārā ḳulaḳdan

yāruŋ ḳatında bendeyi zemm itme ey raḳīb
yüz ḳarası olur saŋa ḥāṣıl nifāḳdan

5. hicrüŋde mihr-i enverüŋ ey mehliḳā senüŋ
beŋzi ṣarardı şemsī gibi iştiyāḳdan

---

63. 27[a]derkenar: Müfred-i Şihābī Bey: Divanda yer almamaktadır.

64. 27[a]derkenar: Velehu: Divanda yer almamaktadır.

65. 27[a]derkenar: Şemsī: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 299 / (Akkaya, 1992: 517)

1 gerek: n'ola.

66.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ey ṭabīʿbüm ḫasta diller derdinüŋ dermānısın
mürdedür cismi cihānüŋ sen içinde cānısın

ḳāināta ṭaŋ mıdur pertev ṣalarsaŋ gün gibi
āsumān-ı devletüŋ bir mihr-i nūr-efşānısın

3. ḳo beni ʿışḳuŋla nālān olayın yaʿḳūbveş
mışr-ı cānūn ey ʿazīzüm yūsuf-ı kenʿānısın

eyle bir gül-ġoncasın gördükçe dāyim nāleŋi
ey göŋül gülzār-ı ʿışḳuŋ bülbül-i nālānısın

5. gice gündüz ḫidmetinde mihr ile māh-ı felek
ṣemsiyā bir pādişāhuŋ ḳulısın ḳurbānısın

66. 27[a]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 302 / (Akkaya, 1992: 520)

4 ʿışḳuŋ: naẓmuŋ.

67.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ḥamdülillah kim irişdi yine eyyām-ı [nev]-bahār
ber münaḳḳaş ḫayme ḳurdı her dıraḫt şāh-vār
3. geydi zanbaḳ başına tāc-ı muraṣṣaʿ şāh-vār
servler bil baġlayup ḫizmetde kāyimdür çenār
5. seyr-i bāġ it kim temāşā vaḳtidür ey gül-ʿiẕār

II

1. dil uzatdı daʿvet-i dildāra şimdi her çemen
bāġı tezyīn eyledi sünbül benefşe yāsemen
3. ġoncalar dürr almaġa şebnemden açdılar dehen
bāġlar hep kākül-i dilber gibi ṣalmış resen
5. seyr-i bāġ it kim temāşā vaḳtidür ey gül-ʿiẕār

III

1. būy-ı şebbūy ile olmışdur muʿaṭṭar her dimāġ
yaḳdı her nergis çemen ṣaḥnında bir zerrīn çerāġ
3. lāleler bezm ehline ṭutar elinde bir ayaġ
muntaẓırdur saŋa ey rūḥ-ı revānum ehl-i bāġ
5. seyr-i bāġ it kim temāşā vaḳtidür ey gül-ʿiẕār

IV

1. tīġ elinde ṣanki sūsen oldı bir ṣāḥib-ḳırān
ḳaddini dāl eyleyüp zülf-i nigār olmış kemān
3. bāġ-ı cennet gibi olmışdur müzeyyen bu cihān
başuŋı ḳaldur benefşe gibi olma nā-tüvān
5. seyr-i bāġ it kim temāşā vaḳtidür ey gül-ʿiẕār

V

1. şemsiyā ḳalbüŋde yoḳdur ẕerrece ġamdan eṣer
erġuvānī cāmelü maḥbūba döndi her şecer
3. ʿāşıḳuŋ mirʿāt-ı ḳalbi ṣāfdur ḳonmaz keder
aç gözüŋ firdevse döndi şimdi bāġ u deşt ü der
5. seyr-i bāġ it kim temāşā vaḳtidür ey gül-ʿiẕār

---

67. 27[b]: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* M. 8 / (Akkaya, 1992: 716)

I

1 eyyām-ı: faṣl-ı.

III

3 çemend ehline: ehline.
Vezin bozuktur.

V

4 gözüŋ: gözin.

68.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gülsitān-ı ʿışḳuŋ içre ey gül-i nāzük-nihāl
çeşm-i ḫūnīnüm ḳaranfildür serüm aŋa sifāl

ṣāf ḳaldum āteş-i ʿışḳ içre yandum zer gibi
olalı ey sīm-ten ben pūte-i ʿışḳuŋda ḳāl

3. ṣun vefā destin elüm al ḫākdan ḳaldur beni
gözlerüm yaşı gibi merdümsin itme pāy-māl

vaṣl-ı yāra irdügüŋ ey dil senüŋ rüʿyā-y-ımış
uyanup ġam askeriyle eyleme ceng ü cidāl

5. şāhbāzuŋdur göŋül murġı ḳoluŋda şemsiyā
avıdur ṣayd eylesün gel bir hümā-pervāza ṣal

69.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ġamdan özge saŋa bir kimse dilā yār degül
saŋa cevr eyleyen ʿālemde hemāŋ yār degül

şerbet-i vaṣlūŋa ʿālemde ölümli çoḳdur
ey ṭabībüm hemān ancaḳ dil-i bīmār degül

3. ġuṣṣadan cānı küşādide cihānda kim ola
tās-ı çarḫ içre bugün döne döne zār degül

zāhidi bezme getürmeŋ ṣaḳınuŋ ʿāṣıḳlar
fāş ider meclisümüz vāḳıf-ı esrār degül

5. bir yaŋa ḳurb-ı ʿadū bir yaŋadan bād-ı nigār
şemsiyā ḫālüŋe hīç kimse ḫaber-dār degül

---

68. 28ª: Velehu: *Şemsi Pāşā Dīvānı:* G. 222 / (Akkaya, 1992: 440)

2 yandum: oldum.

69. 28ª: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 223 / (Akkaya, 1992: 441)

2 vaṣlūŋa: laʿlüŋe.
hemān: ṣaḳın.

70.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. derd-i dilden nāme yazdum şāhid-i ṭannāzuma
bī-ḫaberdür sevdügümden vāḳıf olmaz rāzuma

dökdi yaşın ney gözinden şöyle geçdüm naġmeler
bezm-i ġamda uydurup ḳānūn-ı ʿışḳı sāzuma

3. şāh-ı ʿışḳam çün süvār oldum semend-i devlete
çarḫ-ı aʿlādan hümā olsa ʿaceb mi bāzuma

bī-sütūn-ı ġamda feryād eyledüm ferhādveş
raḥm idüp yir yir ṣadā virdi benüm āvāzuma

5. her seḥer ṭāvūs-ı ḳudsī gibi cevlān eyledüm
şemsiyā murġ-ı cihān irmez benüm pervāzuma

71.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. sīne-i ʿāşıḳı ey ḳaşları yā ġamze deler
dilde peykānın arar cān virüp ol ġam-zedeler

ey ṭabībüm dil-i bīmār nice bula şifā
günde biŋ kerre gelür miḥnetle ġamze deler

3. būse-i laʿlüŋe virmez diyü ben cān u dilin
müddeʿīler beni lāyık mı saŋa ġamz ideler

ṣabra ṭāḳat mı ḳalur eyle girībānuŋı çāk
ḫūblar meclis içinde saŋa çün ġamz ideler

5. şemsiyā ney gibi baġrum delinüpdür nice kez
nitekim sīne-i mecrūḥumuzı ġamze deler

---

70. 28[a]: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 346 / (Akkaya, 1992: 564)

3 devlete: himmete.

71. 27[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 129 / (Akkaya, 1992: 347)

72.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ḳapuŋda boynı baġlu çākerem ey serv-ḳāmet ben
çekeyin her ne cevrüŋ var ise dünyāda ṣaġ ol sen

cihān gülzārınuŋ virseŋ gerekmez verd-i raʿnāsın
baŋa ey serv-ḳadd sensüz olur ḫār-ı belā[d] gülşen

3. bilürsin kim senüŋ mecnūnuŋam ey ṣaçları leylā
güzergāhum ʿaceb midür olırsa vādi-i eymen

n'ola bülbül gibi ben eylesem tā ṣubḥa dek feryād
ḳadīmī ʿādet olmışdur bilürsin ʿāşıḳa şīven

5. o gül yüzlü hevāsında bilürsin dāyimā oldı
semender gibi saŋa şemsiyā ʿışḳ āteşi mesken

73.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / – – –

1. dehānuŋ ġoncadur ey serv-ḳāmet ʿārıżuŋ güldür
göŋül ḳarşuŋda bir feryād ider şūrīde bülbüldür

nihāl-i erġūvāndur tāze yara bāġ-ı sīnemde
sifāl-i serde ʿaynum çeşm-i hūnīnüm ḳaranfildür

3. ʿaceb midür nigārā devr-i gülde cām ögersem ben
ġaraż gülden ʿiẕāruŋ cāmdan keyfiyyet-i müldür

ṭabībā çekme zaḥmet baŋa şerbetle ʿilāc olmaz
ki sevdāyı ḳılan bir ruḫları gül ṣaçı sünbüldür

5. gülistān içre nāz ile ṣalın[sun] ey serv-i āzādem
ḳapuŋda şemsī-i dil-ḫasta boynı baġlu bir ḳuldur

---

72. 27[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 274 / (Akkaya, 1992: 492)

1 çākerem: bendeŋem.
cevrüŋ: cevrin.

73. 28[a]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 126 / (Akkaya, 1992: 344)

1 bir feryād: feryād.

4 <şerbet> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

74.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. rūy-ı yāra bir naẓar mehtāb beŋzer beŋzemez
ḳaşlarınuŋ ṭāḳına miḥrāb beŋzer beŋzemez

aġlamaḳdan ṣanasın deryāya düşmiş ṭālibdür
dīdemüŋ müjgānına ġarḳ-āb beŋzer beŋzemez

3. sūre-i veş-şemsdür gūyā cemāli dilberüŋ
tāze gelmiş ḫaṭṭına irāb beŋzer beŋzemez

pīre-zendür dehre meyl itme gözüŋ aç merdiseŋ
leẕẕet-i dünyāya bir dem ḫʷāb beŋzer beŋzemez

5. ṭolınup feryād idersin bu cihānı şemsiyā
çarḫ içinde devrüŋe ṭolāb beŋzer beŋzemez

75.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ġoncanuŋ gülşende ḫandān olduġından baŋa ne
bülbülüŋ bāġ içre nālān olduġından baŋa ne

ṣubḥ olınca bunda ben feryād idem anda nigār
yād ḳoynında ʿuryān olduġından baŋa ne

3. sāyesinde ḫoş geçem dirdüm müyesser olmadı
hey yüri servüŋ ḫırāmān olduġından baŋa ne

külbe-i aḥzān içinde ben ḳalam yaʿḳūbveş
ol ʿazīzüm mıṣra sulṭān olduġından baŋa ne

5. ẕerre gibi ben olam kūyında yaruŋ ḫāk-sār
gün gibi ol māh raḫşān olduġından baŋa ne

---

74. 28[a]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 140 / (Akkaya, 1992: 358)

75. 28[b]: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 348 / (Akkaya, 1992: 566)

5 yaruŋ: şemsī.

76.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. zāl-ı dehre nāẓır olmaz merd olan ehl-i naẓar
sākin-i künc-i ḳanāʿat olana eyler naẓar

yine bir vāʿiẓ mey ü maḥbūbı taḥḳīr eylemiş
şīşe-i ḳalbe dirīġā virdi ol cāhil keder

3. lebleri ol ḥūrīnüŋ kevşer ṣuyınuŋ ʿaynıdur
ḳāmet-i bālāsı ḫod virür ḳıyāmetden ḫaber

sen hümā-pervāzsın her kime kim sāyeŋ düşer
gün gibi baş ḳaldırup [ol] evc-i aʿlāya çıḳar

5. şemsiyā ṭolar dimāġum būy-ı misk ile o dem
zülfini yāruŋ ṭaġıtsa her ḳaçan bād-ı seḥer

77.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. bilmezem laʿl-i dil-ārādaki teb-ḫāle midür
bāġda ġonca dehānına düşen jāle midür

devr iden aŋlamadum [ol] yār-ı ḳamer-ruḫsārı
tāze gelmiş ḫaṭṭ-ı müşkīni midür hāle midür

3. şöyle feryād ideyin derd ile ey gül-çihre
yaʿni bülbüllerüŋüŋ eyledügi nāle midür

---

76. 28[b]: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 116 / (Akkaya, 1992: 334)

1 ḳanāʿat: ferāġat.

5 dimāġum: dimāġı.
misk: müşk.

77. 28[b]: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 121 / (Akkaya, 1992: 339)

2 tāze: nāza.

78.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – /+ – – – /+ – – – /+ – – –

1. yaŋaġuŋ alnını açar ser-i zülf-i perīşānuŋ
ḳaraŋu giceler açar cemālin māh-ı tābānuŋ

senüŋ ḥüsn-i cihān-efrūzuŋı tercīḥ ider cānum
baḳāyi żamm iderler gerçi gül-zārına īmānuŋ

3. olurmış ḳatlüme māniʿ görüŋ billāhi yāranlar
yine ḳana beraber işlerin bu çeşm-i giryānuŋ

yüzüŋdür aydın ey meh içinde beŋlerüŋ tīre
żamīri geldi bir yire bugün dānānuŋ ednānuŋ

5. açup ṣūfī-i zerrāḳı dönüp incinme ey sāḳī
alışmaz cānı cānuŋla ḳavuşmaz ḳanına ḳanuŋ

yüzüŋ göster de ḳanum dök nice zerd ü nizār itmek
çün olmaz ey hilāl-ebrū hilāli ʿīd-i ḳurbānuŋ

7. ġam atam oldı derd anam yine hecrüŋde yek-sānem
esirge [bu] yaluŋuzın bugün atanuŋ ananuŋ

egerçi ġālib olmaz bir müselmāna iki kāfir
begüm sāḥirdürür sāḥir senüŋ bu çeşm-i fettānuŋ

9. inanduŋ zülfine ey dil yürürsin ġāfil ü fāriġ
senüŋ boynuŋdadur āḫir bir ucı şimdi urġānuŋ

bu ḥüsn ile seni ey meh ne yaratmış teālallāh
meleksin mülketin geldüŋ müşerref itdüŋ imānuŋ

11. zihī ḫāl ü ḫaṭ-ı raʿnā [ki] ider cān mülkini yaġmā
zihī iḳlīm-i pür-ġavġā ki olmış alan alanuŋ

didi bir yār-ı nesrīn-ḫad degildür ʿömrümüz sermed
ne deŋlü dir iseŋ bī-ḥad cefā vü cevri cānānuŋ

13. eger dünyā-yı fānīde dilerseŋ ʿizzet-i bāḳī
yürüŋ varuŋ şu bir ʿālī-cenāb işigi yaṣdanuŋ

---

78. 29ª: [Ḳaṣīde-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* K. 13 / (Tarlan, 1963: 55)

4 dānānuŋ ednānuŋ: dānā vü nā-dānuŋ.

5 açüp: içüb.
dönüp: ṭutub.
incinme: öpüşme.
ḳavuşmaz: ḳarışmaz.

6 hilāl-ebrū: kemān-ebrū.

10 mülketin: mülkini.

didüm kimüŋ bu ʿālī der ki olmış ʿarş ile hem-ser
didüm ervāḥ-ı ḳudsīler bizüm dāvūd pāşānuŋ

yemininde yesārında eger tīġ ü eger ḫāme
biḥamdillāh ki cemʿ olmış kemāli şāh-ı devrānuŋ

nihāyetde dil-āverdür vilāyetde temām erdür
şecāʿatde bu serverdür bugün merdānı meydānuŋ

gel ey enfās-ı kerrūbī bugün rifʿatde enṣāruŋ
gel ey ervāḥ-ı ḳudsīsi bugün ḳudretde aʿvānuŋ

refī-ül ḳadr pāşāsın ne ʿālī dergehuŋ var kim
felek ṭāḳında keyvān işin işler naḳş-ı eyvānuŋ

ʿadūŋ kim serd ü ser-keşdür aŋa ḫışm eylemek ḫoşdur
bilürsin tāb-ı āteşdür gülistānı zemistānuŋ

icāzet virmese ʿadlüŋ bahārı bād-ı ḫulḳ ile
el oynın oynamaġa cānı yoḳdur serv-i bostānuŋ

iderler ey seḫā-pīşe dil ü senginden endişe
acıtduŋ cānını baḥruŋ yüregin doġraduŋ kānuŋ

eger berr ü eger baḥren dil-āverlikler itdüŋ sen
ḳamu efsānedür destānları sām ü nerīmānuŋ

derūnı şāf olanlar ḫıdmetüŋde ḳılıcuŋ gibi
ḳuşaġını iki yerden ḳuşanup bekledi yanuŋ

cihānı şöyle rūşen itdi zülf-i aḳbiye kim
güzeller aġzı gibi ancaḳ adı ḳaldı bühtānuŋ

---

14 didüm: didi.
15 yemininde: yemīninde.
olmış kemāli: itmiş kemālin.
devrānuŋ: merdānuŋ.
17 enṣāruŋ: enṣaruŋ.
ḳudsīsi: ḳuddūsī
18 pāşāsın: paşasın.
dergehuŋ: yılduzuŋ.
19 ʿadūn: ʿadū.
20 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
ḫulḳ: ṣubḥ.
21 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.
senginden: destüŋden.
22 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
berr ü eger: berren eger.
sen: kim.
23 Divanda bu beyit 26. beyit olarak bulunmaktadır.
24 Divanda bu beyit 27. beyit olarak bulunmaktadır.
zülf-i aḳbīye: ẕihnüŋ āfitābı.

25. sebep olduŋ selef aŋılmaġa ḫayr-ül ḫalef sensin
revānın şādumān itdüŋ bugün maḥmūd pāşānuŋ

senüŋ erkāndān olduġuŋ daḫı erkenden umarduḳ
bugün bir kimsede yoḳdur senüŋ ādāb erkānuŋ

27. öger kilk-i kef-i dür-pāşuŋı lā'l'-ı güher-gīrüm
ṣadef aġzın açup eyler ṣenāsın ebr-i nīsānuŋ

didüm devletlu sulṭānum baŋa yazuḳ degül mi dür
cenāb[uŋ] gülşenüŋden dūr ola murġ-ı ḫoş-elḥānuŋ

29. didüm bir kez yüz urmaḳdur dilersüŋ 'izzet-i bāḳī
ki bir kez içme kāfīdür ṣuyından āb-ı ḥayvānuŋ

senüŋ rūşen bilüŋ vallāh ṭaġıdur düşmanı her dem
nitekim mehrū-meh ey ezer baġrını kettānuŋ

31. necātī ber-murād olduŋ du'ā-yi devlete başla
du'ā-yı devleti ḫod virdidür bu cümle insānuŋ

---

25 Divanda bu beyit 30. beyit olarak bulunmaktadır.

26 Divanda bu beyit 31. beyit olarak bulunmaktadır.
ādāb: ādābuŋ.

27 Divanda bu beyit 32. beyit olarak bulunmaktadır.
la'l-ı: ṭab'-ı.
gīrüm: rīzüm.
<du'āsın> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

28 Divanda bu beyit 34. beyit olarak bulunmaktadır.
dür: kim.
gülşenüŋden: gülşeninden.

29 Divanda bu beyit 35. beyit olarak bulunmaktadır.
didüm: didi.
urmaḳdur dilersüŋ: urmaḳdan bulursın.
'izzet-i bāḳī: devlet-i bāḳī.

30 Divanda bu beyit 36. beyit olarak bulunmaktadır.
mehrū-meh ey ezer: māh-tāb ey meh ezer.

31 Divanda bu beyit 37. beyit olarak bulunmaktadır.
Divanda bu beyit 36.beyit olarak yanlış yazılmıştır.

79.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. var ḥalḳa gibi ka'be-i kūyında bābın öp
ey dil ṣabā-ṣıfat yüzüŋi sür türābın öp

itmiş cemāl-i ka'besine zülfini niḳāb
şāyed ki feṯḥ-i bāb ola evvel niḳābın öp

3. ṭolsun ṣurāḥī gibi raḳībüŋ derūnı ḳan
peymāne gibi ḳarşuda sen la'l-i nābın öp

gül ṣoḥbetini isterisen bī-cefā-yı ḫār
yollara düş nişāne-i pāy-ı gül-ābın öp

5. şemsī ḳulından ol şeh-i 'āli-cenāba var
ey nāme pāyına yüri yüzsür riḳābın öp

80.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. 'ışḳ āteşine yanmaġı pervāneden ögren
kūhsār-ı belā rāhını dīvāneden ögren

düş āyīne-yi sāfiye ṣor ṣan'at-ı bezmi
la'l-i lebi emmegi peymāneden ögren

3. zāhid ne bilür leẕẕetini bāde-yi telḥīn
meyḫāneye var ṭa'mını mestāneden ögren

ey dil ḫazer eyle ḳurı sevdāya düşersin
zülfine dolaşmayı cevri-paşāneden ögren

5. dermān idemez şemsī ṭabīb 'illeti 'ışḳa
ḳānunu şifā resmini cānāneden ögren

---

79. 28[b]derkenar: [Ġazel-i Şemsī Pāşā]: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 20 / (Akkaya, 1992: 238)

2 evvel: ol.

5 yüri yüzsüz: yüzüŋi sür.

80. 28[b]derkenar: Velehu: Divanda yer almamaktadır.

81.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. hem demüm hem ḳadeḥüm oldı şehā nāle vü ġam
sen gidelden berü yār oldı baŋa derd ü elem

82.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ruḫuŋ ey ġonca-dehen berg-i gül-i ḫod-rūdur
dir gören zülf-i siyeh-kāruŋ çün şeb-būdur

ruḫlaruŋdan ne ʿaceb būse temennā ḳılsam
ey lebi ġonca ʿiẕāruŋ gül-i şeftālūdur

3. gerçi ḫāl u ḫaṭuŋ āşüftesi çoḳdur ammā
beni dīvāne ḳılan silsile-i gīsūdur

ʿāşıḳuŋ ḳaʿr-ı yem-i ġuṣṣa-i hicrānuŋda
ṣadef-i dīde ġam-dīdesi pür-luʿlūdur

5. şol ḳadar cevr ider oldı baŋa çarḫ-ı bed-mihr
ṣanki bir dilber-i meh-rūy u hilāl-ebrūdur

n’ola meyl itseler eşʿāruŋa erbāb-ı ṣafā
bāḳīyā şiʿr degüldür bu bir aḳar ṣudur

83.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. zülfüŋi görsem ʿiẕāruŋ üzre ey ḥūr-ı cemīl
ṣanuram zencīr şeklin bağlamışdur selsebīl

secde-i ḫāk-i ser-i kūyuŋla māh-ı çār-deh
çihre-i zerdin ġubār-ālūde ḳılmış bir ẕelīl

3. cāmiʿ-i ʿışḳında yāruŋ çarḫ bir ḳandīldür
āfitāb-ı ʿālem-efrūz aŋa bir rūşen fetīl

yollar itdi çihre-i zerdümde seyl-i eşk ile
çeşm-i giryān beŋzer ol saḳḳāya kim eyler sebīl

5. muntaẓır olsa n’ola nergis ġubār-ı kūyına
tūtiyāya bākīyā muḥtāc olur çeşm-i ʿalīl

---

81. 28[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 229 / (Akkaya, 1992: 447)

82. 29[a]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 46 / (Küçük, 2019: 128)

83. 29[a]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 285 / (Küçük, 2019: 276)

84.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. beŋzetdiler o māha diyü mihr-i enveri
biri birine ḳoydı fiġānum felekleri

çekdi çevürdi sāḳī-i meclis piyāleyi
āl ile öpdi diyü leb-i la'l-i dilberi

3. 'āşıḳ güşāde meşreb olur cām-ı mey gibi
hem-dem idinse kendüsine ṭaŋ mı sāġarı

yāruŋ raḳībi gibi iti görmedüm daḫı
olmaya gerçi eşk-i revānum gibi cerī

5. bāḳī şarīr-i kilk-i bedāyi' nigārdur
şeh-bāz-ı dest-i fikretümüŋ ṣīt-i şeh-perī

84. 29[a]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 504 / (Küçük, 2019: 413)

85.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. leb-i cān-baḫşuŋ ile ḳāmet-i dil-keş ṣanemā
yeter olur ʿāşıḳ-ı dil-ḫastelere bāl ü belā

āferīn ol gül-i ḫandān-ı dil-efrūzuŋa kim
virdi ḥüsni ile cihān gülşenine zīb ü bihā

3. ṣalın ey dost [ṣalın] ḳāmet-i raʿnāŋ ile kim
ḫilʿat-ı ḥüsni biçüpdür boyuŋa ṣunʿ-ı ḫudā

ne düşer āb-ı ʿiẕāruŋda ol iki sünbül
ne tüter āteş-i ḫaddüŋde ḫaṭ-ı ʿanber-sā

5. arturur zemzemeyi çün göre ʿuṣṣāḳ yüzüŋ
varaḳ-ı gülden olur bülbül-i bī-dil gūyā

ʿālemi yıḳdı bugün ḳaşuŋ ile ġamzelerüŋ
kerem it virme begüm türküŋ eline ṭuġrā

7. kesme zülfüŋ ki ruḫuŋ tābına döymez bu cihān
gice kūtāh olıcaḳ ʿālemi yaḳar germā

ḳo çoġalsun ruḫuŋ üstinde perīşān zülfüŋ
çünkim eyyām-ı bahār olıcaḳ artar sevdā

9. vuṣlatuŋ eyyāmına çün saʿy kemendi iremez
çıḳsun āhum yeridür saḳf-ı felekden bālā

ölicek ḫançer-i ġamdan işigi ṭopraġına
dest-i cevr ile yaza ḫūn-ı dil āyāt-ı vefā

11. aġladup çākerini ġayrīyi güldürmek ile
ʿışḳ-ı cānāneyi terk eylemezem ben ḥāşā

derd-i dildār üküş miḥnet ü gerdūn efzūn
kim ola ḳurtara cānı bu sitemden ʿacebā

13. baŋa gösterse gözüm āṣaf-ı devrān işigin
dir idüm gözlerimüŋ şīşesine ḳıble-nümā

---

85. 29[b]: [Ḳaṣīde-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* K. 2 / (Tarlan, 1963: 24)

9 eyyāmına: bāmına.

10 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.
Divanda bu beyit 10. beyit olarak yanlış yazılmıştır.

11 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.
Divanda bu beyit 11. beyit olarak yanlış yazılmıştır.

12 miḥnet ü gerdūn: miḥnet-i gerdūn.

menbaʿ-ı cūd u kerem merciʿ-i eşrāf-ı cihān
āṣaf-ı şāh-ı şehenşāh muḥammed pāşa

15. ẕihn-i pür-nūrı ile mülk-i ʿimāret ḫurrem
ẕāt-ı mesrūrı ile ṣadr-ı vezāret zībā

çıkmaġa rāyetinüŋ gerden gerdūn mekān ḳademe
felek aṭlası ide işigine perde-serā

17. devletüŋ aḫterine südde-i gerdūn mekān
[ʿizzetüŋ gevherine keff-i kerīmüŋ deryā]

nitekim sāye olur tābiʿ-i ḫūrşīd-i münīr
emr-i infāzına rām sipihr-i oldı ʿulyā

19. esmedi fikretinüŋ gülşenine bād-ı melāl
ḳonmadı reʿyinüŋ āyīnesine gerd-i ḫaṭā

āb-ı elṭāfuŋ eger muṣliḥ olursa arada
yaḳmaya āteş-i mey ḫırmen-i ʿaḳlı ebedā

21. baḥr-i ʿizzetde saŋa kimse ḫaşm beraber olmaz
bir iki gün ne ʿaceb yüzine gülse dünyā

gevhere öyküne mi bād-ı ġurūr ile ḥabāb
ṭutalum öyküne ol ḳani ṣebāt ile şinā

23. yanar od gibi [girer] ḳalb-i ʿadūya tīrüŋ
ṣu yerine ḳılıcuŋ ḳanlar içer rūz-ı ġazā

ḳalmadı ẓulm u sitem ʿadlüŋüŋ eyyāmında
ḳaraŋuluḳ mu olur göstere çün şemʿ żıyā

25. dem-i ʿīsā ḳomış allāh kelāmında ki olur
lutf-i lāfẓuŋla bugün memleket-i rūm iḥyā

tuḥfe iltür çemene şemme-i ḫulḳuŋı seḥer
göŋline girmek içün ġoncalaruŋ bād-ı ṣabā

---

14 cihān: kirām.
şāh-ı şehenşāh: ḫaṣṣ-ı şehenşāh.
pāşa: paşa.
15 ʿimāret: emāret.
16 rāyetinüŋ gerden gerdūn mekān ḳademe: ḳadrinüŋ eyvānına gerdūn ḳademe.
ide: ola.
Vezin bozuktur.
18 infāzına rām sipihr-i oldı: neffāẕına rām oldı sipihr-i.
19 <ḥanne> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.
21 baḥr-i ʿizzetde saŋa kimse ḫaşm: ʿizz ü devletde saŋa ḫaşm.
23 tīrüŋ: nīzeŋ.
24 olur: ḳalur.
25 bugün: senüŋ.

27. deŋiz içinde olur çeşmelerüŋ çeşm-i girān
oldur ol gevher-i ḳalbüŋdeki ḥilm ile ṣabā

kendüyi gördi gider cūduŋ işidüp ʿummān
yüzine ṣu sepeler dest-i seḫāb ile ṣabā

29. ṭoludur kāse-i gerdūn keremüŋ ḫānı ile
sofra-i terbiyetüŋden ṭoyunur bay ü gedā

getürür neyde necātī ḳapuŋa iki şefīʿ
birisi ḥüsn ü ḫaṭ-ı birisi şiʿr-i ġarra

31. ey ser-efrāz-ı cihān ḳapuŋı idindi penāh
ḳoma kim dest-i cefā eyleye pā-māl-i ʿanā

dilerüm ḥaḳdan anı kim ebededdehr idesin
ḫalḳa sen luṭf u kerem ḫalḳ saŋa medḥ ü ṣenā

33. rūz nevrūz u şebüŋ ḳadr ola baḫtuŋ pīrūz
her murāduŋı müyesser ide allāh saŋa

---

27 çeşmelerüŋ çeşm-i girān: çeşmeler ü kūh-ı girān.
gevher-i ḳalbüŋdeki ḥilm ile ṣabā: ṭabʿ-ı revānuŋdaki ḥilm ile seḫā.

28 kendüyi: kendüden.
ṣabā: hava.

30 neyde: bende.
ḳapuŋa: ṭapuŋa.
ḥüsn ü ḫaṭ-ı: ḥüsn-i ḫaṭ u.

31 ḳapuŋı: ṭapuŋı.

86.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. dil derdini ġamuŋla dil-efgār olan bilür
bimār ḥālini yine bīmār olan bilür

'ışḳuŋ ġamıyla sırrını eşk-i revānumuŋ
cūyā-yı yār u 'āşıḳ-ı dīdār olan bilür

3. āsīb-i rūzigārı gülistān-ı dehrde
sen serv-i gül-'iẕāra hevā-dār olan bilür

cān acısını ḫaste-i derd-i firāḳ olup
dil-dāde-i nigār-ı sitem-kār olan bilür

5. sevdā-yı zülf-i yār ile bāḳī ne çekdügin
bend-i kemend-i 'ışḳa giriftār olan bilür

87.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. çekdi zencīre beni 'ışḳuŋ nitekim şīrler
eşk-i çeşmüm iki yanumdan iki zencīrler

na'l kesmiş farḳına her biri olmış sīne-rīş
nāvek-i müjgānuŋuŋ efgendesidür tīrler

3. yanına alsun diyü kāfir gözüŋ ġamzeŋ gibi
girdiler şimdi çelīpā şekline şemşīrler

şu'le-i şem'-i cemāli şevḳine cem' oldılar
bir çerāġ idindiler ol nev-cevānı pīrler

5. irmege ṣubḥ-ı viṣāl-i yāre hergiz çāre yoḳ
bāḳīyā āfāḳı ṭutdı nāle-i şeb-gīrler

---

86. 29[b]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 83 / (Küçük, 2019: 151)

3 rūzigārı: rüzgārı.

87. 29[b]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 104 / (Küçük, 2019: 165)

88.

mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. gül-gūn ḳabāsı ol ṣanemüŋ ṣanki lāledür
cism-i laṭīfi lāle-i ḥamrāda jāledür

ḳarşumda allar geyüp ol lāle-ruḫ yine
gülgūnīlerle ‘aḳlum alur ṣan piyāledür

3. ṭāḳ-ı cefāda manẓara-i çeşm-i dil-rübā
kūy-i belāda ḫāne-i cāna ḥavāledür

sünbül ṭaḳınmış alnına ṣanmaŋ o gül-‘iẕār
çıḳmış külāh gūşeye tār-ı külāledür

5. kūyuŋdan itse ‘azm-i sefer cān-ı mübtelā
zād-ı reh aŋa ġuṣṣa vü nāle nevāledür

bir bezme mīr-i meclis olupdur göŋül k‘aŋa
baḥr-i muḥīṭ cür‘a vü gerdūn piyāledür

7. bāḳī sipihr āhum okına siper ṭutar
farḳ-ı felekde ẓāhir olan ṣanma hāledür

89.

mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. cānān odur ki meyl ide anı görince cān
esbāb-ı ḥüsni ḫūb ola ammā be-şarṭ-ı ān

cānā metā‘-ı mihrüŋe dil müşterī iken
olmamış idi ‘ışḳ iline kārvān revān

3. mihmān olınca derd ü ġamuŋ dilde mā-ḥażar
iki enār dāneledi çeşm-i ḫūn-feşān

ceng itmege sitāre-i baḫtumla eyledüm
bu āh-ı pür-şirārumı bir tīġ-i zer-nişān

5. a‘dāya baş egdüremez kimse bāḳīyā
şemşīr gibi olmayıcaḳ ser-be-ser zebān

---

88. 30[a]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 84 / (Küçük, 2019: 152)

4 ṣanmaŋ: ṣanman.

89. 30[a]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 362 / (Küçük, 2019: 324)

90.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫār-ı ġamda ʿandelīb eyler fiġān u zārlar
ġoncalarla ṣalınur ṣaḥn-ı çemende ḫārlar

bende-i fermān olur gīsū-yı kāfir-kīşünŋe
ḥidmete bil bağlayupdur ey ṣanem zünnārlar

3. ġonca-āsā ḳan ile ṭolmış gönüller açmaġı
leblerünŋden ögrenür var ise şīrīn-kārlar

sünbül-i ter zülfünŋüŋ hindi ġulāmıdur senüŋ
ḫāksārıdur gül-i ruḫsāruŋuŋ gül-zārlar

5. fürḳatünŋde ṭaŋ mı şeftālū dilerse cān u dil
mīve-i bī-vaḳt iderler ārzū bīmārlar

ḫāl-i yāruŋ müşg bir ḫūnīn kefen maḳtūlidür
āl vālāya ṣarupdur ṣanmaŋuz ʿaṭṭārlar

7. ḥaḳ budur bāḳī naẓīr olmaz bu muʿciz naẓmuŋa
şiʿre āġāz itseler şimden girü seḥḥārlar

91.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫoş yaraşmış dostlar ol yāre yelken taḳyesi
gökden inmişdür fikr-i yārana yelken taḳyesi

tāb-ı ḫurşīd-i felekten ictinābın fehm idüp
sāye ṣalmış ol gül-i ruḫsāra yelken taḳyesi

3. ol daḫı ḳul gibi ol şāha beglik ḥāli virür
dem-be-dem el ḳavuşturur didāra yelken taḳyesi

perçemī ʿanber sirişt-i yāre hem-dem olalı
egmedi baş nāfe-i tātāre yelken taḳyesi

5. yol bulam diyü leb-i cānāna olup müşterī
gör ne ṣūretler virür bāzāra yelken ṭaḳyesi

gerden-i sīmīnine yüzler sürüp kef kef geçer
bizden artuḳ cān virür bī-çāre yelken taḳyesi

7. ḫusrev-i üftādeveş üstine pür pür titreyüp
cān virür ol gözleri ʿayyāra yelken taḳyesi

---

90. 30[b]: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 85 / (Küçük, 2019: 153)

2 olur: olup.

91. 31[a]: [Ġazel-i Ḫusrev]: Mecmuada şiirin başlangıcı 34[b] varaktadır.

92.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. virmege zīver meh-i tābāna yelken taḳyesi
ṣaldı ʿaks-i ʿārıż-ı cānāna yelken taḳyesi

ḫacletden ser-nigūn olup ḳızardı āfitāb
yaraşaldan ol gül-i ḫandāna yelken taḳyesi

3. irmesün diyü ḳamer alnına tāb-ı āfitāb
sāyebāndur ol şeh-i ḫūbāna yelken taḳyesi

kime gel dir nāzükāne kime git dir remz ile
her ṭarafdan el ṣalar yārāna yelken taḳyesi

5. sevdügüm bir ḫūb göricek rūm ili maḥbūbıdur
keşfiyā başında bir merdāne yelken taḳyesi

93.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ger muḳārin olsa ol cānāna yelken taḳyesi
ḫavfdan lābüdd gelür lerzāna yelken taḳyesi

beŋzeyelden ḫaṭṭ-ı sebz üstinde verd-i aḥmere
virdi ḥālet bülbül-i mestāne yelken taḳyesi

3. ebr gibi gāh olur mihr-i cemālin setr idüp
perde ol meh-i tābāna yelken taḳyesi

başa çıḳmaz kimse anuŋla iken çoḳ başludur
laʿl-i yāri öpmege rindāne yelken taḳyesi

5. sevdā budur kim ḫaṭṭ u ḫāliyle kāfirlik idüp
çekdi ʿasker mülket-i oṣmāna yelken taḳyesi

tīġ-i ḫūnrīzī cān almada her kūşede
beŋzemişdür ḫançer-i bürrāna yelken taḳyesi

7. ey civānī her naẓar ḳatl itmede ʿuşşāḳını
gör ne ẓālimdür boyanmış ḳana yelken taḳyesi

92. 31[a]: [Ġazel-i Keşfī]:

93. 31[a]: [Ġazel-i Civānī]:

94.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫalḳ-ı ʿālem gül seveydi kāşḳī bülbül gibi
ol lebi ġonca baŋa ḳalurdı tenhā gül gibi

zülf-i ʿanber-būyuŋ[uŋ] sevdālarıdur dostum
ʿāşıḳuŋ ḥālin perīşān eyleyen sünbül gibi

3. eksük olmaz sīneden gül gibi tāze dāġlar
nāleler ḳılsa ʿaceb mi murġ-ı dil bülbül gibi

kākülüŋ sevdālarından düşdi göŋlüm zülfüŋe
bir belā daḫı ol oldı başuma kākül gibi

5. çeşmüm üzre görinen ḫūn-ābe ṣanma bāḳīyā
gözüme geldi şarāb-ı ʿışḳ-ı dilber mül gibi

95.

1. allāh vire mi göstere mi baŋa ol güni
oynayavuz emīnle peyġamber oyunı

96.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ya rāb sitem ola ide benden peyām aŋa
öpüp iki gözin ide biŋ biŋ selām aŋa

ḥüsni ḳıyāmet olduġına ḫoş güvāhdur
rūy-ı bihişt ü ḳāmet-i ṭūbī-ḫırām aŋa

3. görürse ʿāşıḳ-ı serī kūyında reşk ide
firdevs içinde zāhid-i ʿalī maḳām aŋa

ṣun bāde-yi ki cennet-i kūyuŋda sāḳiyā
sen ḥūr elinden olsa kim ider ḥarām aŋa

5. ġam nāvekinden irmemege caʿfere elem
laʿlīn siper olur ḳadeḥ-i lāle fām aŋa

---

94. 30[b]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 492 / (Küçük, 2019: 406)

1 ḳalurdı tenhā: tenhā ḳalurdı.

95. 30[b]derkenar: [Müfred]:

96. 31[a]derkenar: [Ġazel-i Tācī-zāde Caʿfer Çelebi]: *Tācī-zāde Caʿfer Çelebi Dīvānı:* G. 7 / (Erünsal, 2018: 319)

1 sitem ola ide: kim ola kʿilede.

2 ṭūbī-ḫırām: ṭūbā-ḫırām.

3 ide: ider.

97.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. olıcaḳ zülfüŋ yüzüŋ üzre niḳāb
ṣan olur ebr içre pinhān āfitāb

ḳapuŋa yüz sürerem her rūz u ṣeb
olmadı lı̄kin baŋa bir feṯḥ-i bāb

3. dil cefādan ḳaçtı vardı kūyuŋa
kʿişidür cennet içinde olmaz ʿazāb

cān-ḫalāṣ ola mı zülfüŋden diyü
lebleründen ṣoraram virmez cevāb

5. cān-ı cem yoluŋda olmışdur meṣel
söz budur vallāhi aʿlem biʿṣ-ṣavāb

---

97. 31[a]derkenar: [Ġazel-i Cem Sulṭān]: *Cem Sulṭān Türkçe Dı̄vānı:* G. 77 / (Ersoylu, 1981: 78)

1 olur ebr içre pinhān: nihān oldı bulıtda.

2 sürerem her rūz u ṣeb: sürdügüm gören didi.

3 olmadı lı̄kin baŋa bir feṯḥ-i: levḥa-i zerle ne zeyn olmış bu.
kʿişidür: bileli.
Vezin bozuktur.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
cān-ḫalāṣ ola mı zülfüŋden diyü: cān virüp sırr-ı dehānun remzini.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
yoluŋda: yolına.
meṣel: fidā.

98.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿāşıḳuŋ göŋli şınıḳdur ʿahd ü peymānı dürüst
zāhidüŋ olmaz şaçuŋ küfrinsüz īmānı dürüst

mest olupdur çeşm ü ebrūsı ḫayālinden imām
kʿoḳımaz miḥrābda bir ḥarf-i ḳurʿanı dürüst

3. diş bilermiş laʿline yāruŋ raḳīb-i seng-dil
varsun ögütsün eger ḳalursa dendānı dürüst

gül yüzüŋde ḫaṭṭ-ı reyḥānuŋ ki cān ḥayrānıdır
nāme-i tezvīrdür ben dutmazam anı dürüst

5. diŋleseŋ raġbetle bir gün aḥmedüŋ bir beytini
gül gibi her yıl çıḳa bir tāze dīvānı dürüst

98. 31[a]derkenar: [Ġazel-i Aḥmed Pāşā]: *Aḥmed Pāşā Dīvānı:* G. 21 / (Tarlan, 2005: 169)

2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
ebrūsı: ebrūŋuŋ.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

99.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

remel + + – – / + – + – / + + –

I

1. eydeyin bir ḥikāyet-i nādir
ey cihān ḫalḳı diŋle göz vāfir
şek ḳomaŋ dilde ẓāhir ü bātın
ki bu söz ḥaḳdur evvel ü āḫir
3. ulular maḥreminde ḫalvet-i ḫāṣ
ṣalnu yā bir anuŋ gibi kāfir
ḳanda var ise bir ʿabūsüʿl-vech
ḳodılar adını anuŋ şāṭır
5. ne ḳadar var ise belīd ü pelīd
adları oldı ṭayyib ü ṭāhir
gitdi leẕẕet meẕāḳ-ı dünyādan
ehl-i ʿirfān ṭurup bunı acır
7. muḳbil adın ḳazandı muḳbiller
iş eri oldı cānī vü cābir
ṭoġrılar oḳ gibi yayındurulup
muʿtemed oldı ḫāʿin ü ḫāsir
9. ḳaldı ʿuryān zümre-i ẓurefā
geydi cühhāl ḫilʿat-ı fāḫir
ḳayd-ı miḥnetde zāhid ü ʿābid
yürür āzāde fāsıḳ u fācir
11. bu zamān bir ʿaceb zamān oldı
yaḫşılıḳlar ḳamu yaman oldı

---

99. 31[b]: [Tercīʿ-i Bend Refiḳī]: *Refīḳī ve Tercīʿ-Bendi*: / (Koncu, 2006: 265-280)

I Makalede 1[32] bendde yer almaktadır.

3 maḥreminde ḫalvet-i ḫāṣ: ṣoḥbetinde maḥrem-i ḫāṣ.

6 Makalede bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Makalede bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
muḳbil: müdbir.
cānī vü cābir: ḫāʿin ü ḫāsir.

8 Makalede bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
ḫāʿin ü ḫāsir: cānī vü cābir.

9 Makalede bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.
cühhāl: cāhhal.

10 Makalede bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

11 Makalede bu beyit 12. beyit olarak yer almaktadır.

II

der ü dīvār-ı gülsitān pür-ḫār
ṭaşradan ḥasret ile bülbül-i zār
bāġbān bülbüle güle baḳmaz
görse aġlar anı hezār hezār
yārdan ʿāşıḳ-ı ḥazīn mehcūr
mesned-i ḳurbda ḳamu aġyār
ḳurb-ı leylīde merdek-i bī-derd
ḫasta mecnūn[a] dāmen-i kühsār
ne baŋa bezm-i fürḳat içre nedīm
ne dile dāl-ı dilde bir deyyār
bāde gülgūnına süvār olmaz
ārzū eyleyen behişt ü burāḳ
müfsid olanlaruŋ adın ḳodılar
ẕurefā-yı zamāne ehl-i meẕāḳ
bu nice ḫayr olur ki ḫ[v]āce-i ʿaṣr
ʿadd ider bāde beẕlini infāḳ
bunı tenhā ben ırlamam ṭoludur
rāstī bu terāneden āfāḳ
bu zamān bir ʿaceb zamān oldı
eylükler ḳamu yaman oldı

II Makalede ilk beş beyit 4^{55} bendde son beş beyit 7^{77} bendde 8. beyitten sonra yer almaktadır.
5 dāl-ı dilde bir deyyār: dār-ı ġamda bir dildār.
6 Makalede 7^{77} bend 8. beyitte yer almaktadır.
7 Makalede 7^{77} bend 9. beyitte yer almaktadır.
8 Makalede 7^{77} bend 10. beyitte yer almaktadır.
9 Makalede 7^{77} bend 11. beyitte yer almaktadır.
10 Makalede 7^{77} bend 12. beyitte yer almaktadır.

III

ṭoldı her sı̄ne fitne vü vesvās
az ḳalupdur cihānda ḫayrü'n-nās
ne yapılsun cihān ki bānı̄-i mülk
miḥnet ü ābād ü ẓulme ṣaldı esās
çekdiler bār-gāh-ı şer'a sütūr
bir bölük ḫar ne şūm ider ne hirās
ẓāhirı̄ ādemı̄ vü bāṭinı̄ dı̄v
ṣūretā-nās ü ma'nāda na-şinās
yanlarında beraber olmışdur
bang-ı ḫar birle 'īsevı̄ enfās
māl-i ḳārūna olanı maḳrūn
'arż ider kendü ṭonını iflās
'ulemā böyle idecek yā rab
n'eylesün zümre-i 'avāmü'n-nās
nekebāt olmaz idi ehl-i berāt
ger olaydı cihānda ḳadr-şinās
yedi ṭasdan geçer aḡu-yı felek
içirür teşne dillere ṭas ṭas
buŋa ḥad yoḳ taṣavvur olmaz bu
bunda virmez netı̄ce fikr ü ḳıyās
bu zamān bir 'aceb zamān oldı
yaḫşılıḳlar ḳamu yaman oldı

III Makalede 8[78] bendde yer almaktadır.
2 miḥnet ü ābād ü: miḥnet-ābād-ı.
3 Makalede 8[78] bendde 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Makalede bu beyit yer almamaktadır.
7 'ulemā: fużalā.

100.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. ḳapuŋdur ḳıble-i erbāb-ı ḥācāt
işigüŋ menbaʿ-ı ʿizz ü saʿādet

bizümle ṣoḥbeti teʿḫīre ṣalma
bilürsün çünki fitʿteḫīr-i āfāt

3. şifādur laʿl-i çeşm-i ḥikmetüʿl-ayn
rumūzu ġamzesi şerḥ-i işārāt

çü vaṣlı vaʿdesin ferdāya ṣaldı
çaġırdı cān ü dil heyhāt heyhāt

5. lebüŋ vaṣf eylese caʿfer gören dir
zihī ṣīrīn-maʿānī ter-ʿibārāt

101.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. dil ṣaçuŋdan oldı sevdā-yı mizāc
şerbet-i laʿlüŋ buyur aŋa ʿilāc

dilden umma iḥtimāl-i ṣabrı kim
[kim alur dīvāneden bāc ü harāc]

---

100. 31[b]derkenar: [Ġazel-i Tācī-zāde Caʿfer Çelebi]: *Tācī-zāde Caʿfer Çelebi Dīvānı:* G. 11-12 / (Erünsal, 2018: 323)

1 ʿizz ü: ehl-i.

101. 31[b]derkenar: [Ġazel-i Cem Sulṭān]: *Cem Sulṭān Türkçe Dīvānı:* G. XXVI / (Ersoylu, 1981: 87)

1 buyur: dürür.

2 umma: atma.

102.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. aḥmedüŋ seyr eylerüz varup cemāl-i bağını
ṣaḳlasun başılmadan ḥaḳ nerdūbān ayağını

103.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dilberüŋ gönŋli baŋa aḳmaz dime ey dil aḳar
āteş-i ʿışḳa beni yaḳmaz dime yalvar yaḳar

104.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ne derd āteş-i ḥasret ne reşk odıyla dağum var
ferāġat mülkine şāhum ne tūġum ne otağum var

---

102. 32[a]derkenar: [Müfred]:

103. 32[a]derkenar: [Müfred]:

104. 32[a]derkenar: [Müfred-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]:*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* M. 11 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1990: 351)

1 derd: dilde.

105.
feʿilātün feʿilātün feʿilün
remel+ + – – / + + – – / + + –

1. var idi bir nigār-ı zībācıḳ
ki olmuşdı faḳīr aŋa ʿāşıḳ

ölüben leylī zülfüne mecnūn
şanki ʿaẕrāʿ ʿiẕārına vāmıḳ

3. pāk dāmenliḳ eyleyüp ḫayli
geçinürdüm yolunda ben ṣādıḳ

şeyṭanet birle ol süleymānum
aldadı aldı ḫātemin mārıḳ

5. benden uṣandı oldı ġayriye yār
bu mudur ehl-i devlete lāyıḳ

baŋa luṭf eyle ḥażret-i pāşā
diyecek didi ḥakim-i ḥāẕıḳ

7. hīç işütmedüŋ mi ey miskin
ki demişdi aŋa pir-i sābıḳ

ki ṭutun bize iʿtimādı gözin
ʿāḳıbet kör ider murādı gözin

9. vardum andan efendi hażretine
ʿarż-ı ḥāl eyleyem çü ḫizmetine

didüm ey ḥażret-i efendi mollā
raḥm ḳıl ben faḳīr miḥnetine

11. var idi bir güzel efendicigüm benüm
virmiş idüm göŋül muḥabbetine

ḫarc idüp yollarına mā-meleküm
cān virür idüm hemīşe ṣoḥbetine

13. āḫirī bir raḳīb rūy-ı siyāh
mekr ile ṣaldı bizi fürḳatine

daʿvā-yı merd iderken ol ẓālim
düşdi nā-merdlik melāmetine

15. baŋa luṭf eyle diyecek didi
sevdügüŋ degmedi nedāmetine

ki ṭutun bize iʿtimādı gözin
ʿāḳıbet kör ider murādı gözin

105. 32[b]: [Tercīʿ-i Bend-i Ṣadıḳī]: Mecmuada şiirin devamı 35[a] varaktadır.

17. ḳāḍıdan çāre bulmadum gördüm
şehir ṣu başısına tīz vardum

didüm ey ḥākim-i vilāyet-i şehr
raḥm eyle benüm görüp derdüm

19. bir nigārum var idi ḫūb u laṭīf
aṣl u nesliyle ḫaylī merdüm

bir raḳīb-i münāfık aldayuben
zaḥm-ı zehr urdı cāna çün geçdüm

21. yārumı eyleyüp baŋa aġyār
şeyṭanetle ayırdı pür virdüm

leblerinden cidden helāk oldum
baŋa çāre nedür diyü ṣordum

23. didi kim hīç işitmedüŋ mi daḫı
bir meṣel var ben daḫı gördüm

ki ṭutan hemīn iʿtimādı gözin
ʿāḳıbet kör ider murādı gözin

25. çāre bulmadum ehl-i ḥikem ile ben
şeyḫe didüm ki ey mollā-yı aḫir zamān

bir güzel dilberüm var idi benüm
ismī anuŋ ḥüsnī ve ḫulḳī ḥasen

27. boyı serv idi kākül-i sünbül
ruḫları ġonca idi ḫaṭṭ-ı ḥüsn-i semen

bilüp cāngīn o ġonca-ı gül
aŋa hem ṣoḥbet oldı zāġ u zeġan

29. bir münāfıḳ aŋa muṣāḥib olup
gül yüzine muḳārin oldı dīken

o raḳīb şeyṭanetle efsūnlar
geçdi baŋa hezār mekr ile fen

31. çāre eyle baŋa dedüm didi
daḫı işitmedüŋ mi bu sözi sen

ki ṭutan hemīn iʿtimādı gözin
ʿāḳıbet kör ider murādı gözin

33. vardum andan babası melʿūna
raḥm ide tāb u ḫasta maḥzūna

didüm ey sevdügüm babacuġum
n̓ola luṭf eyleyesin bu meftūna

35. sen bilürsin muḥabbeti mi benüm
nice oldum ḳarīn her dūna

ayrılup leylī kākülünden dil
dönmüşüm deşt-i ġamdan mecnūna

37. deliḳanlu ġam dutar gözümi
n'ola raḥm eylesüŋ bu pür-ḫūna

ki cihānı fesāda virmeye āh
didi uyma fesānı efsūna

39. bu ḳadīmi meşel degül midür
ki yazılmış bu ṭāḳı gerdūna

ki ṭutan hemīn i'timādı gözin
'āḳıbet kör ider murādı gözin

41. geçdüm andan hemān māderine
aġlayaraḳ varup ṭurup derine

didüm ey cān anā baŋa raḥm it
düşmüşem çün firāḳ ḫançerine

43. bizden uşandı oġluŋ ey anā
dāmenin ṭutturuben āḫarına

meni dīvāneden ṣūret ḳazıdı
nice daḫı yazıldı defterine

45. zer dükendiyse ḳalblık itdi
aldanup bir münāfıḳuŋ sözine

baŋa raḥm eylemezse uġrayısar
gülşen-i ḥüsn āh ṣarṣarına

47. didi ey cān oġul muḳaddemden
yazılupdur zamāne defterine

ki ṭutan hemīn i'timādı gözin
'āḳıbet kör ider murādı gözin

49. didüm andan birāderine ki gel
ne içün bunca fenn ü mekr viṣāl

sen idüŋ bey' idüp aramızda
ol metā'-ı viṣāle ṭutduran el

51. kesdügince barışdurup alduḳ
olan ıṣlāḥcı düşünce ḫalel

bir döşekde bile yaturı viren
sen idüŋ 'uḳdemizi iden ḥal

53. ṣuçumuz nʿoldı ey gönül bābı
ki birini daḫı edindi bedel

kūy-ı bekçisi nīk (…)
kim ider her (…) ḥal

55. didi kim sen işitmedüŋ mi daḫı
ḫaylī meşhūr olupdur bu meṣel

ki ṭutan hemīn iʿtimādı gözin
ʿāḳıbet kör ider murādı gözin

57. çünki yitdi bu cevr oḳı cāna
geçdüm andan varup o cānāne

didüm ey yār-ı bī-vefā niçün
böyle ḳıyduŋ muḥabbet-i yārana

59. senüŋle nice zamāne iyiydi
yir içerdük geçüp emirāna

saŋa nʿoldı ki bizi terk itdüŋ
uyuben ol raḳīb şeyṭāna

61. gözlerüm yaşı yaġmura döndi
raḥm eyle bu çeşm-i giryāna

bunı didümde aġladum yāra hemīn
didi işütmedüŋ mi dīvāne

63. bu meṣel kim ḳadīmi eyyāmdan
ṣebt olupdur sicilli devrāna

ki ṭutan hemīn iʿtimādı gözin
ʿāḳıbet kör ider murādı gözin

65. gördüm ol bī-vefāda yoḳ ġayret
sözlerinden anuŋ alup ʿibret

cümle yārānlar ile iḫvāna
dönüp itdüm bu kerre ben raġbet

67. didüm ey yār ġam-küsārlarum
baŋa bir cümleniz idün himmet

bī-vefālıḳ idüp nigār baŋa hemān
itdi āḫarlarıyla ol bīʿat

69. baŋa bir çāre eyleŋüz öldüm
size cān ile ideyüm ḫizmet

didiler cümlesi ki ey ḳardeş
çekme bir hemīn bu ḳadar ḥasret

71. bilmemisin çü bir meṣel vardur
ḫalk içinde bulupdurur şöhret

ki ṭutan hemīn iʿtimādı gözin
ʿāḳıbet kör ider murādı gözin

73. dönüben kendüme didüm ey dil
ne içün böyle olasın cāhil

düşüben ol vefāsız oġlana
nice bir böyle olasın māyil

75. ġāfil olma cihān degül bāḳī
sāyeveş bir gün ol olur zāyil

āḫiri yirlere ṣoḳup ecelin
saŋa tābūt idiser maḥmil

77. dem-be-dem ʿömür māyesi dükenüp
ecelüŋ avlayup seni ġāfil

vazgel bī-vefā güzellerden
çünki żabṭa bular degül ḳāyil

79. ne dimiş bildüŋ mi ṣādıḳī sen
ʿilmiyle ʿışḳda olan kāmil

ki ṭutan hemīn iʿtimādı gözin
ʿāḳıbet kör ider murādı gözin

81. yüz ṭutup dönmüşüm çü mevlāya
esfeli ḳoyuben ol aʿlāya

kim didüm ey kār-sāz bende nuvāz
raḥm ḳıl bu kemīne ednāya

83. çoḳ iş itdi cehālet ile ḳuluŋ
n̓ola raḥm eyleseŋ bu şeydāya

dil virüp bī-vefāsızlara ben
düşürüp kendü özimi ġavġāya

85. ki ṭutan hemīn iʿtimādı gözin
ʿāḳıbet kör ider murādı gözin

106.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. raʿd āvāzı degüldür ey müdāmī görüp her gice
ṣubḥa dek biz ḳalʿa-i gerdūnda nevbet beklerüz

107.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿışḳa ḳul olduḳ belā bābında ḫizmet beklerüz
ṭāleb-i rāh-ı ġamuz kim mülk-i vaḥdet beklerüz

ġam şebī āhum ʿasesdür dil-kebāb dīde-i cām
biz ḥiṣār-ı bezm-i miḥnet içre nevbet beklerüz

3. başı bir gördüŋ sifāl-i kelb-i leylā ile biz
mülk-i ġam mecnūnuyuz bir tāc-ı devlet beklerüz

zülf-i zünnārına bend özini bir ʿisī demüŋ
deyr-i ʿışḳda gūyiyā ṭıflūz ki ḥalvet beklerüz

5. siḥriyā şemʿ-i cemāl-i yār içün pervāneveş
cān ü dil yaḳup ṭarīḳ içinde ġayret beklerüz

106. 33ª: [Müfred-i Müdāmī]: Mecmuada sadece makta beyti mevcuttur.

107. 33ª: [Ġazel-i Siḥrī]:

108.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. geh gedāyuz bārigāh-ı burc-ı devlet beklerüz
gāh şāhuz taḫt-ı ʿışḳ içinde raġbet beklerüz

pāsbānuz kim ḥişār-ı miḥnet içre giceler
çaġrışup nevbetçiler çalınca nevbet beklerüz

3. dürlü dürlü āhdan ḥāżır tüfeŋkler ṭutuben
leşker-i ġam cenginüŋ refʿ-ine nuṣret beklerüz

burc-ı mihrüŋden ḳurup ey dost düşmen cānına
geh frenk gāh ṭop urmaġa fırṣat beklerüz

5. bir bölük yoldaşlaruz aylaḳ güzeller şevḳine
ḳalʿa-i ʿışḳ içre biz bāb-ı miḥnet beklerüz

ehl-i derdüz bunca yıldur aşḳdur dizdārımuz
aġamuzdur ulumuzdur aŋa ʿizzet beklerüz

7. nice kim cevr itseler yüz döndürüp terk itmezüz
medḥī ḫūblar mihridür bu cāna minnet beklerüz

109.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫayli demdür gūşe-i künc-i ferāġat beklerüz
ehl-i faḳruz ḳalʿa-ı ḳāf-ı ḳanāʿat beklerüz

yüz sürüp ḫāk-i dergāhına her ṣubḥ u şām
şol gedā-yı bāb-ı ʿirfānuz ki rifʿat beklerüz

3. ʿāşıḳ-ı rindüz mesīḥā-leb güzeller şevḳine
mest olup meyḫāneler küncünde ḥālet beklerüz

zāʿir-i beytüʿl-ḥarām olmaḳdur maḳṣūdumuz
anuŋʾçün ḫum-ı mey gördükçe ḥürmet beklerüz

5. tevbe alduḳ zāhidā pīr-i muġāndan şimdi biz
sākinüz deyr-i mesīḥā içre ḥalvet beklerüz

ẕerre-i pāmāliyüz bir āfitāb-ı ʿālemüŋ
işiginde ṣubḥa dek māh ile nevbet beklerüz

7. biz civānī etmişüz çün māsivādan dil berī
ʿālem-i ʿuzletdeyüz emr ü irādet beklerüz

---

108. 33ª: [Ġazel-i Medḥī]:

109. 33ª: [Ġazel-i Civānī]:

110.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ṣormaduŋ bir kerre ḥīç ḥāl-i perişānum benüm
gūşuŋa girmez mi yoḫsa āh u efġānum benüm

raḥm idüp gel yanuma ey derde dermānum benüm
āh ümīdüm sevdigümdür tesellī süleymānum benüm

111.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ḫaṭṭuŋ ḳaçan ki gün yüzüŋe perdedār olur
ʿālem gözüme ḳara ṣaçuŋ gibi tār olur

ḳo atuŋuŋ öŋince beni seyr idüm şehā
kʿekṣer öŋince bād-ı ṣabānuŋ ġubār olur

3. hecrüŋde anduġumca şehā gül yüzüŋ senüŋ
ḳanlu yaşumla her ṭarafum lālezār olur

tīġ-i cefāŋı çekme vü çāk itme sīnemi
kʿey dost ḫalḳa rāz-ı derūn āşikār olur

5. vaṣfī cihāndan al bile git tīġi zaḫmını
ġurbetde yārdan saŋa ol yādigār olur

---

110. 32[b]derkenar: [Ḳıṭʿa]:

111. 33[a]derkenar: [Ġazel-i Vaṣfī]: *Vaṣfī Dīvānı:* G. 12 / (Çavuşoğlu, 1980: 70)

1 ḫaṭṭuŋ: zülfüŋ.

2 beni seyr idüm: yile ben ḳuluŋ.

5 cihāndan: cihānda.

112.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ferāġat eyle ey dil gel ümīd-i vaṣl-ı dilberden
ki hergiz bu cihān içre vefā gelmez güzellerden

ṣaḳın bu çarḫ-ı kec-revden ki bir oyunla kişiyi
ne deŋlü pehlevān olsa başarlar dest-i çenberden

3. ʿalāyıḳdan mücerred ol ki erkān-ı ṭarīḳatda
ḳalender olmasa kişi ḳazırlar anı defterden

bugün minberde bir vāʿiẓ güzel sevmek menʿ itmiş
bulunmamış ki bir ʿāṣıḳ çeke indüre minberden

5. saŋa ey ṭāliʿī hep bu felāketler felekdendür
ne lāzım yoḳ yire her dem şikāyet itmek aḫterden

113.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bir nefes şād olmadı vīrān olan gönlüm benüm
ġuṣṣadan ḳurtulmadı büryān olan gönlüm benüm

gitdi maʿmūr olmadı ḳaldı ḫarāb-ābālarda
dostum ʿışḳıyla şol vīrān olan gönlüm benüm

3. itdi rüsvā-yı cihān ben ʿāṣıḳ-ı şūrīdeye
[ʿışḳ derdiyle] destān olan gönlüm benüm

kimseye baş egmez iken ʿışḳa oldı esīr
ʿālem içre başına sulṭān olan gönlüm benüm

5. ḳan aġudur gice gündüz bilmez niyāzī kendüyi
kāʿināt-ı dehrede ḥayrān olan gönlüm benüm

---

112. 33ªderkenar: [Ġazel-i Ṭāliʿī]: *Ṭāliʿī Türkçe Dīvānı*: G. 76 / (Gedik, 2022: 142)

1 Vezin bozuktur.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
olsa: ısa.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
minberde: mescidde.
menʿ: ḫaṭā.
bulunmamış ki: şunı yoḳ mıydı.
çeke indüre: ki indüreydi.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

113. 33ªderkenar: [Ġazel-i Niyāzī]:

114.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫasteyüz kūyuŋda yıllardur ki ṣıḥḥat beklerüz
ey ṭabīb-i dil lebüŋden yaʿnī şerbet beklerüz

vādī-i deşt-i ġamuŋ āvāre bir mecnūnıyuz
tā ölince anda biz rāh-ı maḥabbet beklerüz

3. göreli ḥüsnüŋ zülfüŋde şemʿîne pervāneveş
cān u dilden yanmaġa ey dost nevbet beklerüz

āteş-i hicre yanar dil ḳorḳaram āh itmege
aşikār ola diyü ʿışḳuŋı ġayret beklerüz

5. bezm-i ġamda ey muḥibbī vāmıḳ u ferhād u ḳays
geçdi anlar mest olup biz daḫı ṣoḥbet beklerüz

115.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. kūy-ı yāri ṭolanup her gice ḳat ḳat beklerüz
bāġbānūz ʿālem içre bāġ-ı cennet beklerüz

şāh-ı ʿışḳuŋ ḳulıyuz ġam mülkinüŋ sulṭānuyuz
bu cihān içre bugün bizde velāyet beklerüz

3. āsitān-ı yāri biz çarḫ-ı berīne virmezüz
pādişāh derbānıyuz bāb-ı saʿādet beklerüz

ḫidmetinde olmaġ ile iftiḫār itsek n'ola
çün senüŋ gibi begüm bir ehl-i devlet beklerüz

5. cennet-i ḳoyup vaṭan-ı kūy eyledügi firdevsiyā
bu fenā dünyāya geldük şimdi rıḥlet beklerüz

---

114. 33^{b}: [Ġazel-i Muḥibbī]: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 1363 / (Yavuz, 2016: 753)

1 ṣıḥḥat: miḥnet.

3 hüsnüŋ zülfüŋde: zülfüŋde ḥüsnüŋ.
dost: māh.

115. 33^{b}: [Ġazel-i Firdevsī]:

116.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gerçi hecr-i yāre düşdük dār-ı ġurbet beklerüz
kesmezüz ümmīdi feṯḥ-i bāb-ı nuṣret beklerüz

burc-ı eflāke irer her şeb ṣadā-yı nālemiz
pādişāhum ḳalʿā-yı ʿışḳ içre nevbet beklerüz

3. ʿışḳ sancaġun çeküp iklīm-i dilde bir şehüŋ
bizde begler gibi ʿālemde velāyet beklerüz

bu misāfirḫāneden göçmek gerek līkin henüz
tamamdur eyyāmımuz bir saʿd-ı saʿat beklerüz

5. ḫānḳāh-ı dehrde olduk mürīd-i pīr-i ʿışḳ
er ocaġından ḫazānī şimdi himmet beklerüz

117.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. nālelerle kūyuŋı ey serv ḳāmet beklerüz
bülbülüz gūyā ki gülzār-ı leṭāfet beklerüz

fürḳat içre ḫoşdur cāna ḫayāl-i çeşm-i yār
ṣūfiyā bādām ile genc-i riyāżet beklerüz

3. rüstem-i meydānı ʿışḳuz biz tehī ṣanma bizi
mülk-i ġam dārāsıyuz şāhum vilāyet beklerüz

hem-sifāl olsaḳ segi kūyuŋı ṭan mı rūz-ı şeb
dergehüŋde sāyilüz geldük riʿāyet beklerüz

5. ġam-ı ḥişār-ı bekleyen ferhād ile mecnūn içün
ṭālibī çün bize geldi şimdi nevbet beklerüz

116. 33[b]: [Ġazel-i Ḫazānī]:

117. 34[a]: [Ġazel-i Ṭālibī]:

118.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳısmet-i rūz-i ezeldür çün muḥabbet beklerüz
tā ki biz mest-i elestüz bezm-i vaḥdet beklerüz

biz ki ʿāriflig ile ʿuzlet hümāsın avlayup
ʿāşıḳ-ı ʿanḳā şikār olup ḳanāʿat beklerüz

3. cān virüp şol bir ḳıyāmet ḳadd ile ḥaşr olmaġa
inṭiẓār-ı cānib-i ḥaḳdan icāzet beklerüz

kendüm ʿömre fenā bulsa şöyle ġam degül
āsiyāb-ı çarḫ içinde biz de nevbet beklerüz

5. ḳulıyuz ehl-i kemālüŋ naḳşiyā ʿār itmezüz
cāhile meyl itmezüz ammā ẓarāfet beklerüz

119.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. şāhbāz-ı ʿışḳ olup evc-i velāyet beklerüz
her cihetden server-i erbāb-ı saʿādet beklerüz

zāhid-i ḫodbīn ider ṭaʿnı sefīhāne müdām
bī-ḫaber bizden ki biz genc-i riyāżet beklerüz

3. kesmişüz bend-i ʿalāyıḳ olmışuz rind-i girān
bu sebebden dāʿimā kūy-ı ferāġat beklerüz

gice gündüz ʿarż-ı ḥācāt iderüz dergāha biz
feyż-i ḳūdsīdür murād u hem hidāyet beklerüz

5. kesbiyā ʿanḳā ṣıfat ḳāf-ı ḳanāʿat özlerüz
ṣanma kim dünyāda biz şehr-i selāmet beklerüz

---

118. 34ª: [Ġazel-i Nakşī]:

119. 34ª: [Ġazel-i Kesbī]:

120.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. diyār-ı ġurbete düşdüm bu yād illerde yārum yoḳ
beni ġam ḫāksār itdi meded bir ġam-güsārum yoḳ

belā-keş öksüzem derd ile miḥnetdür ḳarındaşum
ġam ile ġuṣṣadan özge daḫı aŋlayana kārum yoḳ

3. bugün zībā cemālüŋe göŋülden ʿāşıḳam ʿāşıḳ
gerek öldür gerek dirgür severüm iḫtiyārum yoḳ

hemīşe sāyeveş göŋlüm diler pāyuŋa düşmeklig
nicʿidem sensüz ey serv-i revānum hīç ḳarārum yoḳ

5. ne işüm var benüm taḳvā ile zühd ile ey zāhid
uṣūlīyem bugün bī-kārlıḳdan özge kārum yoḳ

121.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. nev-bahār oldı şükūfeyle bezendi ṣaḥn-ı bāġ
lāle gördüm tāzelendi dildeki her eski dāġ

açmaz idi mihr ü meh ḫᵛāb-ı ʿademden gözlerin
ger fürūġ-ı ṭalʿat-i ḥüsnüŋ uyarmasa çerāġ

3. ḫaṭṭ-ı sebzüŋle nʾola cemʿ olmasa zülf ü ruḫuŋ
hem-nīşīn olmak yaraşmaz bāġda ṭūṭī vü zāġ

saʿy idüp merd-i mücerred olagör şemşīrveş
ṣoldan çıḳmaḳ gerek olmak gerek bu demde ṣaġ

5. var yüri isḥāḳ ʿuzlet iḫtiyār it ʿārif ol
ger ṣürerseŋ genc-i ʿvuṣlatdur saŋa künc-i ferāġ

---

120. 33[b]derkenar: [Ġazel-i Uṣūlī]: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 66 / (İsen, 2020: 216)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
özge: artuḳ.
aŋlayana kārum: ḫīş u tebārum.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
bugün: begüm.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
sāyeveş göŋlüm diler pāyuŋa düşmeklig: sāye gibi pāyuŋa düşmek diler göŋlüm.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
bugün: benüm.

121. 34[a]derkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 123 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 196)

5 sürerseŋ: bilürseŋ.
vuṣlatdur: ʿizzetdür.

122.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. hey yolında öldügüm bilsem ne ḥāl oldı baŋa
senden ayru bir nefes dirlik muḥāl oldı baŋa

degme bir miḥrāba baş egmezdi gönlüm āh kim
secdegāh ol ṭāḳ-ı ebrū-yı cemāl oldı baŋa

3. nār-ı şevḳuŋla bu sīnem üzre yir yir dāġlar
ṣuffe-i ʿuşşāḳda ṣaff-i niʿāl oldı baŋa

bunca müddet rūze-i hicrān ile meʿlūf iken
ārzū-yı ṭalʿat-i ʿīd-i viṣāl oldı baŋa

5. hīç bir dem gülmedüm isḥāḳ dil-şād olmadum
ḳısmet rūz-ı ezel çünkim melāl oldı baŋa

123.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. çün bu vech ile virildi ḥüsn-i bī-hemtā saŋa
mübtelā olsa ʿaceb midür bütün dünyā saŋa

bir söz ile ʿālemüŋ ḳalbini teshīr eylemek
cānib-i ḥaḳdan kerāmetdür begüm gūyā saŋa

3. ẓāhir oldı cümle āfāḳ ile itdi ittifāḳ
mihr ü mehden yeg yaraşur ṭalʿat-i zībā saŋa

ʿāleme olmış durur ʿışḳumla ḥüsnüŋ dāstān
her ne kim il söyler ise yā baŋadur yā saŋa

5. dostum bilmezlik ile kendüme ẓulm eyledüm
ben ne ḥaddümdür ki olam ʿāşıḳ-ı şeydā saŋa

dil kesilsün diyü ṣoḥbetde zebānın kesdiler
dil uzatdı diyü beŋzer şemʿ-i bezm-ārā saŋa

7. zāhidā menʿ eyleme isḥāḳı kūy-ı yārdan
ger naṣīb olsun dir iseŋ cennetü'l-meʿvā saŋa

---

122. 34ᵃderkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 5 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 114)

123. 34ᵃderkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 7 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 116)

3 ile: ehli.

4 il söyler: söylerler.

6 diyü: gibi.

124.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. kaʿbe-yi kūyuŋda yaruŋ cāy-ı şefḳat beklerüz
bir niçe mücrimlerüz bāb-ı saʿādet beklerüz

pāyımuz aʿlādadur gün gibi ammā ey refīḳ
çarḫ-ı kec-reftārdan ḫāk-ı meẕellet beklerüz

3. giceler tā ṣubḥa dek feryād olup kārımuz
yaʿnī kim burc-ı bedende nice nevbet beklerüz

geştgīr-i ʿālem-i ʿışḳuz cihānda ṣaḥne var
başmaġa yolında dil-i nefs-i fırṣat beklerüz

5. ṣūretā pestüz velī maʿnīde rifʿat bulmışuz
bulmışuz genc-i ḳanāʿatda ferāġat beklerüz

ey neşāṭī ʿişret-i aġyārdan fāriġ olup
yār ile hem meclis olduḳ şimdi ṣoḥbet beklerüz

125.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. pāsbānuz serḥad-i ʿışḳ içre nevbet beklerüz
yaʿnī kim sulṭān-ı ʿışḳuz mülk ü vaḥdet beklerüz

geçerüz ḫumḫānede derd-i firāḳuŋ üstine
ḫusrev-i taḫt-ı belāyuz ṣadr-ı ʿiẕẕet beklerüz

3. çoḳ zamānlar dergeh-i ẕillet girdinüŋ nişānıyuz
tūtiyā-yı çeşm içün rāh-ı meẕellet beklerüz

tarik-i dār-ı fenāyuz itmezüz fikr-i baḳā
ṭālib-i didār-ı yār olup miḥnet beklerüz

5. olmayup dünyā-yı dūna ḫalḳ-ı ʿālemden ḳaçup
bu żamīrī ḫaste birle genc-i ʿuẕlet beklerüz

---

124. 34[b]: [Ġazel-i Neşāṭī]:

125. 34[b]: [Ġazel-i Żamīrī]:

126.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. şāhā yanuŋda neyki günāhum benüm 'aceb
'azl eylemek neden bu faḳīri bilā-sebeb

işigi ḳıblesi işigi ṭaşı ḳıblesi
birisi farż u 'ayn u o birisi müsteḥab

3. ḳaṣd itdi bī-ḥayālıḳ idüp la'lüŋe şarāb
ḳalmaz idi ayaḳda ger olmasa bī-edeb

gerçek degül mi eşküme bārān didükleri
gökden iner gibi kişiye vāḳı'ā laḳab

5. dīvānını güzellerüŋ isḥāḳ seyr idüp
bu cümleden seni begenüp itdi münteḫab

127.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ol şeh-i ḥüsnüŋ gözi üzre baḳanlar ḳaşına
sāye-i perr-i hümā düşmiş ṣanurlar başına

ġayrıdan ḫālī anuŋ'çün eyledüm dil ḫānesin
tā senüŋ raḫt-ı ġam-ı 'ışḳuŋ içine taşına

3. şöyle aġlar merdüm-i çeşmüm ki ġarḳ itdi özin
gūyiyā bir ṭıfldur ol şimdi girdi yaşına

ṣūret-i zībāya meyl itsem baŋa ṭa'n eyleme
var sü'āl it böyle dil-keş naḳş iden naḳḳāşına

5. bāde-i 'ışḳa vücūdı cāmesin rehn itdi ḳays
āferīnler ol melāmet kūyınuŋ ḳallāşına

meclis-i cānāneye sāḳī çoġ alsun bādeyi
başḳa bir destī gerek zīrā raḳībuŋ başına

7. naḳş-ı ḥüsnüŋ kimse bāḳī gibi taṣvīr itmeye
ṣafḥa-i eş'ārda anca ḳalemler aşına

---

126. 34[b]derkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 10 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 118)

127. 35[a]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 421 / (Küçük, 2019: 360)

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
kūyinüŋ: bezminüŋ.

128.

mefāʿīlün mefāʿīlün faʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. ḳanāʿat ḳıl dilā pā-būs-ı yāre
elinden būse alınmaz ne çāre

saŋa taṣvīr-i māhı beŋzedince
ne gözler nūrını dökdi sitāre

3. miyān-ı baḥr-i istiġnādan āḥır
gelürsin rūzgār ile kenāra

yıḳar bünyād-ı çarḫı bād-ı āhum
efendi nesne döymez rūzgāre

5. belādur gel bu sevdādan geç ey dil
ṭolaşma ḥalḳa-i zülf-i nigāre

ḳıyāmı ḳāmet-i bālāna eyler
anuŋ'çün mescide girmez menāre

7. saŋa açmaz efendi gerçi bāḳī
ġamuŋdan gögsin itdi pāre pāre

128. 35[a]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 468 / (Küçük, 2019: 390)

1 dilā: göŋül.

129.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. fürḳate düşdi gönül derd ü belāya cān virür
cānına kār itdi ġurbet āşināya cān virür

būse menʿ itme nigārā ʿāşıḳ-ı dil-ḫasteden
luṭf u ṭabʿ ehli güzeller mübtelāya cāŋ virür

3. ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ sevincinden ölür sögse nigār
iʿtiḳādı pāk olan kişi duʿāya cān virür

raḥmet ol āşüfte vü şeydāya kim dildārdan
bir göz ucıyla ıraḳdan merḥabāya cān virür

5. tevbe itdüm dir imiş isḥāḳ dilber sevmeden
hey inanmaŋ taŋrı ḥaḳḳı muṣṭafāya cān virür

130.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. diyār-ı ġurbete düşdüm o yār-ı cāna vedāʿ
gel ey ecel ider oldum diyār-ı cāna vedāʿ

bahār mevsimi geçdi ṣavuldı ḫurmen-i gül
gel eyle bülbül-i bī-çāre gülsitāna vedāʿ

3. ḥużūrı uçdı gönül murġunuŋ ḳarārı yoḳ
hevā-yı zülfüŋ ile itdi āşiyāna vedāʿ

cüdā düşürdi beni kendü dūdmānumdan
o ḥaḳḳ-ı nān u nemek bilmeyen fülāna vedāʿ

5. eger seferde ki hem-rāhum ola cānānum
yeridür eylesem isḥāḳ ben cihāna vedāʿ

---

129. 35[b]derkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 33 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 135)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
luṭf u: luṭf-i.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
sevmeden: sevmege.
hey: hāy.

130. 35[b]derkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 121 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 195)

131.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. vücūd-ı muṭlaḳuŋ baḥri ne mevci kim ider peydā
ene'l ḥaḳ sırrını söyler eger maḫfī eger peydā

meʿādindür ḳamu eşyā ider öz kendü ẕātından
kimisi sīm ü zer ẓāhir kimi seng ü meder peydā

3. bu bāġuŋ ger ḥaḳīḳatde ṣuyı bir bāġbanı bir
velī olmış ḥaḳāyıḳdan niçe yüz biŋ şecer peydā

naẓar ḳıl nevʿ-i insāna kimi zehr ü kimi sükker
ʿaceb ḥikmet bir aġaçdan olur dürlü şemer peydā

5. düzilür nice biŋ işler bozılur nice cünbişler
ne kār-ı büʿl-ʿacebdür bu kim olmaz kārger peydā

şu serverler ki ṭaġlar gibi baş egmezdi eflāke
yaturlar yirde pest olmış ne tīġ u ne kemer peydā

7. niçe ṣūrīde ʿāṣıḳlar gezerler cümle tāʿihler
bu tīh-ī bī-nihāyetde ne reh ne rāh-ber peydā

yolumuz bir beyābāŋa irişdi nā-gehān kʿana
girer biŋ kārbān olmaz biŋünden bir eşer peydā

9. bu toḳuz ḳubbe vü şeş sū içine geldüŋ ve gitdüŋ
ne geldügüŋ ḳapu ẓāhir ne gitdügüŋ memer peydā

niçe gündüz gice oldı niçe biŋ ay u yıl geldi
dirīġā olmadı ḳaldı şeb-i hecre seḥer peydā

11. niçe zaḥmet çeker kesb-i kemāl idince bir ʿārif
belī çoḳ ḳan yudar kān eyleyince bir güher peydā

niçe biŋ ādem oġlanı helāk olmaḳ gerek tā kim
yalancı ḳaḥbe dünyādan ola bir gerçek er peydā

13. ḳamu neẓẓārede ebkār-ı maʿnī muntaẓırlardur
uṣūlī gibi tā kim ola ṣāḥib-naẓar peydā

---

131. 36[a]derkenar: [Ġazel-i Uṣūlī]: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 1 / (İsen, 2020: 144)

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

8 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
binüŋden: birinden.

9 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
içine: içinde.

132.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. odlara yaḳup beni göz göre giryān eyleme
kendüŋi her ṣoḥbete ṣemʿ-i ṣebistān eyleme

ey perī̆-peyker ne cevr eylerseŋ eyle tek hemān
cemʿ olup aġyār ile ʿaḳlum perī̆şān eyleme

3. cümle ʿālem cān virür yoluŋda ḳurbān olmaġa
ḥażret-i eyyūb-ı enṣārī̆de seyrān eyleme

yā ilāhī̆ māh-ı rūze gibi ol meh-ṭalʿatı
ḳadrini bilmezlere bir gice mihmān eyleme

5. gözine zindān [idüp] dünyāyı ey yūsuf-cemāl
baṣ ḳoṣup aġyār ile yaḥyāyı bī̆-cān eyleme

133.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. dilā rāh-ı maḥabbetde belādan ictināb olmaz
cefādan incinüp ʿöẕr eylemek hergiz cevāb olmaz

güneş yüzlü ḳamer-sī̆mā güzeller çoġ olur ammā
benüm serv-i ḫırāmānum gibi [bir] ʿālī̆-cenāb olmaz

3. sevüp bir tāze maḥbūbı cemāli gencine irmez
yıḳılup cām-ı ʿışḳ ile şu kim mest ü ḥarāb olmaz

belānı çekmek içüŋ ḥaşra dek ṣaġ olmaḳ isterdüm
dirī̆ġā kaʿbe ḳapuŋda duʿāmuz müstecāb olmaz

5. viṣāl isterseŋ ey [yaḥyā] vücūduŋ perdesin çāk it
hemī̆şe ʿāṣıḳ u maʿşūḳ arasında ḥicāb olmaz

---

132. 37[a]: [Ġazel-i Yaḥyā Beg]: *Yaḥyā Beg Dī̆vānı:* G. 414 / (Çavuşoğlu, 1977: 534)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

133. 37[a]: [Ġazel-i Yaḥyā Beg]: *Yaḥyā Beg Dī̆vānı:* G. 144 / (Çavuşoğlu, 1977: 372)

2 çoġ olur: çoḳ durur.
ḫırāmānum: bülendüm.

3 cemāli: viṣāli.

4 olmaḳ: olmaġ.

134.

müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

recez – – + – / – – + – / – – + – / – – + –

1. dīvāne-i ʻışḳ olduġum bir ḳayd olur cānānuma
bu bir żarūrī derd imiş müşkil belādur cānuma

aldı ayaġum ʻışḳ eli derd ü belāyam ḥāṣılı
hem kendüme hem yāruma hem cümle-i yārānuma

3. bāb-ı ḥabībümden yaŋa gün [gibi] gündüz varmazın
sāyem daḫı ṭaḳılmasun yārum yolında yanuma

sulṭān-ı ʻışḳ oldum velī serv-i bülendüm āh kim
itmez gönül alçaḳlıġın gelmez benüm dīvānuma

5. yaḥyā rıżāsın gözlerin hep aġlamaġ olur işüm
ḫoş gelse giryān olduġum ol ġonca-i ḫandānuma

135.

fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. baġrumı ḫūn itdi ġam terk-i diyār itmek gerek
nāfe gibi būy-ı ʻışḳı āşikār itmek gerek

sende yoḳ ey dil taḥammül bende yoḳ ṣabr u ḳarār
uy baŋa dīvāne ġurbet iḫtiyār itmek gerek

3. dir imiş ʻāşıḳ gerek terk ide cümle varını
cān fedā itmek degül midür ne var itmek gerek

hecr ile dām-ı belāya ṣalmadın ṣayyādını
fırṣat eldeyken ol āhūyı şikār itmek gerek

5. ister iseŋ kʻidesin isḥāḳ ʻālemde ḥużūr
ġayreti elden ḳomayup terk-i ʻār itmek gerek

---

134. 37[a]: [Ġazel-i Yaḥyā Beg]: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 424 / (Çavuşoğlu, 1977: 540)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

135. 36[b]derkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 140 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 208)

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

136.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bī-naẓīr ü bī-şebīh ü bī-bedeldür sevdügüm
dimek ḥāşılı olmaz ġāyet güzeldür sevdügüm

kimi benümʿçün ayaġuŋ öpdi dir kimi elüŋ
her biri bir dürlü söz söyler bu eldür sevdügüm

3. ḫūblar sengīn-dil olur didügümden göŋlüŋe
hīç ḳatı gelmesün türkī meşeldür sevdügüm

dil virelden saŋa ben cevrüŋ çekem mihrüŋ raḳīb
çāre ne çün ḳısmet-i rūz-ı ezeldür sevdügüm

5. vir zekāt-ı laʿlüŋi isḥāḳı maḥrūm eyleme
gerçi ḳuluŋdur velī ġāyet maḥaldür sevdügüm

137.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ḫaṭı geldi diyü terk itme dilā ol güzeli
be deli olma anuŋ var mı cihānda bedeli

138.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. [āh u efġān ile artar ṭurmayup ġavġā-yı ʿışḳ]
[āh kim bu iki şāhidle olur daʿvā-yı ʿışḳ]

[ẓāhirin vīrāne eyler bāṭının maʿmūr ider]
ḫalḳ içinde gizlü [genc] olur yürür rüsvā-yı ʿışḳ

3. bu siyāsetgāh içinde ḳulle-i ḳāfa bedel
bir binā yapdı ser-i ʿuşşāḳdan bennā-yı ʿışḳ

āḫiret yolında derbend-i ecelden ġam yimez
ʿāşıḳı dünyāda bī-pervā ider sevdā-yı ʿışḳ

5. cūş ider şevkā gelür yaḥyā gibi eyler semāʿ
ehl-i ḥāli döndürür oḳlı şikāra nāy-ı ʿışḳ

---

136. 36[b]derkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 180 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 234)

1 ḥāşılı olmaz: olmaz ḥāşılı.

4 çekem: görem.

137. 36[b]: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 323 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 328)

138. 37[a]derkenar: [Ġazel-i Yaḥyā Beg]: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 201 / (Çavuşoğlu, 1977: 408)

139.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. alsa eline tīġini ol gül-'iẕārumuz
cān virür ölmege bir uġurdan hezārumuz

eglence fikr-i vuṣlat u ġamdur nedīmümüz
hem-dem belā vü şehr-i fenādur diyārumuz

3. yollarda ḳalur atı izi gibi gözlerüm
geçse semend-i nāz ile ol şehsüvārumuz

şāyed esirgeye [beni] ḫayr ile yād ide
cānānenüŋ yolında ḳazasız mezārumuz

5. yaḥyā bedende ḳalmadı āh itmege mecāl
derdā ki geçdi miḥnet ile rūzgārumuz

140.

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. seni bir serv-i āzāda efendi mübtelā dirler
cihān aŋa ġulām iken ḳul oldı bir şāhā dirler

saŋa ol gösterür dünyā gibi itdüklerüŋ bir bir
cemāl-i dilbere āyīne-i gītī-nümā dirler

3. be hey ẕālim seni cevr ile öldürürse ḫūnī
baŋa cevr eyleme yoḫsa işidenler ġazā dirler

benüm cānum acır cānā seni cevr ile acıtsa
işidenler velī itdüklerin buldı revā dirler

5. neler çekdügüŋi cānā sen anuŋ ḳaşı yayından
görenler ẕātīye cevr eylemek ḫoş mı idi yā dirler

---

139. 37[a]derkenar: [Ġazel-i Yaḥyā Beg]: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 146 / (Çavuşoğlu, 1977: 373)

140. 37[a]derkenar: [Ġazel-i Ẕātī]: *Ẕātī Dīvānı I. Cild:* G. 201 / (Tarlan, 1968: 201)

1 bir şāhā: pādişā.

3 ẕālim: kāfir.

141.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. dil-i maḥzūnumı bir gün ger tesellā itseŋ olmaz mı
ṭutalum düşmanuŋ oldum müdārā itseŋ olmaz mı

beni tīġ-i celālüŋle gül-i ṣad-berge döndürseŋ
kemāl-i ʿışḳumı ḫalḳa hüveydā itseŋ olmaz mı

3. baŋa gelmezseŋ ey ḳaşı kemānum bārī tīrüŋden
ḫoş-āmed eyleseŋ bir nāme peydā itseŋ olmaz mı

bulutlar gibi bād-ı āhum ile ṭaġlara düşdüm
gelüp mecnūn tegi bir gün temāşā itseŋ olmaz mı

5. güneş gibi irişüp āsumānı āsitānuŋdan
bugün ʿīsā gibi yaḥyāyı iḥyā itseŋ olmaz mı

142.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. gelüŋüz ʿışḳ ile dīvāne vü şeydā olalum
yaḳalar çāk idelüm ḫalḳa temāşā olalum

açalum ṭūr-ı niyāz ile göŋül āyinesin
göz göre maẓhar-ı envār-ı tecellā olalum

3. virelüm kendümüze mihr ü maḥabbetle vücūd
ẕerreler gibi bugün mihr ile peydā olalum

acı dil virdügine ḳalmayalum nādānuŋ
ey göŋül ʿārif iseŋ gel berü deryā olalum

5. kimi cān naḳdini alsun kimi dil ey yaḥyā
varup ol çeşmi ḥarāmīlere yaġmā olalum

---

141. 37[b]: [Ġazel-i Yaḥyā Beg]: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 484 / (Çavuşoğlu, 1977: 576)

1 Vezin bozuktur.
gün ger: gün.

3 gelmezseŋ: gelmezsin.

4 tegi bir gün: şeydāŋı.

5 āsumānı āsitānuŋdan: āsitānuŋ āsumānından.

142. 37[b]: [Ġazel-i Yaḥyā Beg]: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 275 / (Çavuşoğlu, 1977: 453)

2 ile: içre.

143.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḥālet-i ʿışḳ ile şūrīde vü şeydā olalum
nām-ı nengi ḳoyalum ʿāleme rüsvā olalum

silelüm āyīne-yi dildeki jengi elemi
açalum gönlümüzü maẕharı esmā olalum

3. idelüm saʿy u ṭavāf itmege kūyuŋ ḥaremin
sāliki dār-ı hudā kaʿbe-yi ʿulyā olalum

ṭatlucaḳ dirilelüm acı civānı ḳoyalum
ṭorṭu sözüyle bulanmaya deryā olalum

5. be civānī dil ü cān naḳdini alup virelüm
göz göre gözi ḥarāmīlere yaġmā olalum

144.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. cihāna ʿışḳumı fāş itmek iftiḫārumdur
münāfiḳāne dirilmek benüm [ne] kārumdur

açıldı nergis ile gül gibi gözüm göŋlüm
ne kim ḥicāb ola cānum gözine ʿārumdur

3. miṣāl-i dāl-i ʿademdür ḫayāl-i ẓıll-i vücūd
baŋa vücūd viren ʿayn-ı iʿtibārumdur

aḳar su gibi yolum baḥr-i bī-kenāra çıḳar
ḥayāt-ı kāẕibe derbend-i reh-güẕārumdur

5. muḥammed-i ʿarabīnüŋ cemāli ḥaḳḳı içün
maḥabbetüm güneşi dilde yār-ı ġārumdur

ṣabā öŋince yüri ẕerre-i ġubār gibi
beni sürüp götüren bunda ʿışḳ-ı yārumdur

7. sarāy-ı sırr-ı ḥaḳīḳat göŋüldür ey yaḥyā
şerīʿat ile ṭarīḳat iki ḥişārumdur

---

143. 37[b]: [Ġazel-i Civānī]:

144. 38[a]: [Ġazel-i Yaḥyā Beg]: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 102 / (Çavuşoğlu, 1977: 344)

6 yüri: gelen.

145.

mef'ūlü mefā'īlün mef'ūlü mefā'īlün

hezec – – + / + – – – / – – + / + – – –

1. bu āhum ile yaşum bu nāle vü efġānum
cānāna beyān eyler aḥvāl-i perīşānum

ṭoġruluġ ile sevdüm sen serv-i ḫırāmānı
aġyāre ḳıyās itme ben bendeŋi sulṭānum

3. sevdügine 'āşıḳlar maḳdūrını ṣarf eyler
cānum daḫı isterseŋ olsun yoluŋa cānum

bir bir dimege ḫalḳa esrār-ı ġam-ı 'ışḳı
gūyā dehen olmışdur bu çāk-ı girībānum

5. yaşı gibi yaḥyānuŋ ḳarşuya çıḳar cānı
nāz ile ḳaçan gelseŋ ey āfet-i devrānum

145. 38[a]: [Ġazel-i Yaḥyā Beg]: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 281 / (Çavuşoğlu, 1977: 457)

3 bendeŋi: ḳuluŋı.

5 āfet-i devrānum: ḫusrev-i ḫūbānum.

146.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. yaşamuŋ ḳaṭresi geydür[di] zırhlar tenüme
veh ki māniʿ olmaz tīr-i ḫadeng efgenüme

bu hevā ile ḳapuŋda beni ben ḫāk iderem
ey cefā-pīşe meger geçmeye ḥükmüm tenüme

3. dem-be-dem sīnemi çāk itmemek içün dikeyim
zülfüŋüŋ riştesini zıh gibi pīrāhenüme

cennet-i kūyuŋı terk eylemeyen ādem isem
dāne-i ḫālüŋ od urmazsa eger ḫırmenüme

5. ḳulaġı ḥalḳa gibi hīç ḳapuŋdan gitmez
dikilür iki gözüm cām gibi revzenüme

yār dirmiş ki necātīnüŋ elinden ne gelür
ah kim beni ḥużūr ile ḳomaz gülşenüme

147.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. zīr-i ḫāke varısar āḫiri çünkim tenimüz
şimdi ḫāk üzre niçün itmeyevüz meskenimüz

kibr ü ʿucbu ḳoyalum ḫāk ile yeksān olalum
cümleten ḫāk olısar āḫiri çünkim tenimüz

çün kefendür bilesin gidecek her kişinüŋ
gel kefen fikr idelüm biz daḫı pīrāhenimüz

5. biz ki itdük niçe mevtāmuz içün şīvenler
ʿāḳıbet şöyle bizimde ideler şīvenimüz

aŋalum şol güni ʿulvī ki ecel tīġine āh
cümlemüz vaḳt iricek ṭutusaruz gerdenimüz

---

146. 38[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 557 / (Tarlan, 1963: 492)

1 tīr-i ḫadeng: türk-i ḫadeng.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
sīnemi: yaḳamı.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
ḳapuŋdan: ḳapumdan.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
ne gelür: yandum.
gülşenüme: meskenüme.

147. 37[b]derkenar: [Ġazel-i ʿUlvī]: Divanda yer almamaktadır.

148.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. bugün bir gözleri āhū güzel dilber şikār itdüm
bu ‘ālem ṣayd-gāhında ‘aceb şāhum ne kār itdüm

şu denlü aġlasam derd-i derūnumla niçün āḫir
duyuldum yoḳ yire rāz-ı derūnum āşikār itdüm

3. baŋa oḳ gibi dogruldı çü gördüm ol kemān-ebrū
sevincümden ayaġına hemān cānum niṣār itdüm

dime şehrümden durma çıḳ kefilüŋ yoḳ diye cānā
ben ol zülfüŋ boyın virüp andan firār itdüm

5. murādī bir ġazel didüm lebi vaṣfında cānānuŋ
ṣulu şeftālūdur güyā ki şöyle āṣikār itdüm

149.

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. sen beni yārab kemāl-i ḥırṣla
derbeder gezdirseŋ ne fā‘ide

ac idüp nāmerde muḥtāç eyleme
rabbenā enzil ‘aleynā mā‘ide

150.

mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. dolaşdı dām-ı zülfüŋe murġ-ı dil oldı bend
raḥm it aŋa ki ḳaldı şeḥā zār u müstemend

ṣayyād-ı zülf-i pür-meylüŋ gūşegīr olup
ātar ġazāl-i çeşmüŋe (…) yā (…) kemend

3. yavuz göz irmesün diyü cānā cemālüŋe
sīnem sifāl-i micmerdür dāġlar sipend

baḳduḳça ḥālüme beni benden uṣanurum
āyīne-i cemālüŋ ider seni ḫursend

5. meydān-ı naẓm-ı gūşe müdāmī (…) hüner
olur şihāb-ı çarḫ-ı (…)

---

148. 37[b]derkenar: [Ġazel-i Murādī]:

149. 38[a]derkenar: Şarḳı:

2 Mā‘ide Suresi 114. Ayet.

150. 38[a]derkenar: [Ġazel-i Müdāmī]: Noktalı yerler silik olduğu için okunamamıştır.

151.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ṣarılupdur bedenüm penbe-i dāġ-ı tenüme
geymege ẕerrece yer ḳalmadı pīrāhenüme

ṣoyunup ʿışḳ ile mecnūn gibi ʿuryān oldum
ki gelüp kimse yapışmaya benüm dāmenüme

3. ḳanda bir bār-ı girān-ı ġam u miḥnet varsa
yār-ı cānum gibi muḥkem yapışur gerdenüme

ʿālemi dīde-i giryānuma ḥayrān itme
gel gülünç itme beni dostuma düşmenüme

5. ṣabrumuŋ ḫırmenidür sīnede cānum isḥāḳ
āh [kim] sūz-ı dil āteş bıraġur ḫırmenüme

152.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. dāġlar ḥalḳası zırıhlar geydürdi tenüme
cebe ṣatmak nicʿ olur göstereyin düşmenüme

ḥaḳḳ oġuldur yaḳadan geçme begüm eşk-i yetīm
ṭıfl iken daḫı bıraḳmışdı gözüm dāmenüme

3. sīmden heykel aṣar boynım güyā meh-i nev
ṭoladuḳça ḳolını yār benüm gerdenüme

sīnede dāġ-ı ġamuŋ derdini setr itmek içün
tügmeler daḳdı yaşum ḳaṭresi pīrāhenüme

5. feṭḥ-i bāb olup o mihr olsa sehī mihmānum
ḥücre nūr ile ṭola cām ola [meh] revzenüme

---

151. 38[a]derkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 258 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 286)

3 yapışur: ṣarılur.

5 cānum: dāġum.

152. 38[b]: [Ġazel-i Sehī Beg]: *Sehī Beg Dīvānı:* G. 203 / (Yekbaş, 2020: 273)

1 zırıhlar geydürdi: geydürdi zırıhlar.

4 dāġ-ı: derd-i.
derdini: dāġını.

153.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. her ki hecrüŋde naẓar eyleye cānā tenüme
mūy ṣanur ki ṭolaşmış ola pī̇rāhenüme

dostumdur seg-i kūyuŋ saŋa varduḳça beni
menʿ ider gitmege ḳomaz yapışur dāmenüme

3. düşmenüŋ ḫod degülem aġladuban miḥnetle
gel gülünç itme beni dostuma düşmenüme

kendümi bileli bu āh-ı ciger-sūzumdan
cevce yoḳ ḥāṣılum odlar bıraġur ḫırmenüme

5. gül yüzi vaṣfını vaṣfiden işidüp didi yār
yaraşur kim ola bülbül bu benüm gülşenüme

154.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. zülf-i zencī̇rini dilber daḳalı gerdenüme
itdi rüsvāy beni dostumla düşmenüme

penbe-i daġ ile cismī̇mi ṭutdı ġam-ı yār
çekerem ẕerrece minnet daḫı pī̇rāhenüme

3. sī̇nede çī̇n-i seyrdür görünen dāġ degül
naẓar it dilde benüm āyī̇ne-yi çevşenüme

evvelce rūy-ı meşʿale-yi āh ile ʿışḳ olduġu
şerer-i sūz degmedi mi ol üzre ḫarmenüme

5. aldı dil-i şūrini siḥrī̇ ġam-ı endūh ile
mübtelā her biri bir dürlü belālu tenüme

---

153. 38^{b}: [Ġazel-i Vaṣfī]: *Vaṣfī Dī̇vānı:* G. 73 / (Çavuşoğlu, 1980: 131)

2 saŋa: aŋa.
ḳomaz: her dem.

5 kim: ger.

154. 38^{b}: [Ġazel-i Sihrī̇]:

155.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ġam bu dehr-i fānīde fiġān-ı ahdur ancaḳ
penāhında ṭutan dāʿim beni allāhdur ancaḳ

vücūdum geşt-i zārında temettuʿ itmedüm hergiz
bu miḥnet ile ten-i zerdüm benüm bir gāhdur ancaḳ

3. ḥużūrum ḥāletin ṣorsaŋ enīsim derd ü miḥnetdür
ne cānibe kim sefer ḳılsam belā hem-rāhdur ancaḳ

fevākundan gözüm encüm feşān oldugına her şeb
güvāhüm kevkebin bī-cedd ile gökde māhdur ancaḳ

5. cinānī herkesi ṣanma ġayb aḥvāline vaḳıf
rumūz-ı ḥikmete maḥrem dil-i agāhdur ancaḳ

156.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ger çekim bir naḫl-i terdür bāġbānuŋ degmesi
gülbün-i himmetdürür şāh-ı cihānuŋ degmesi

dilde tīrüŋ servidür ṭūbāya başın egmeyen
böyle serkeş naḫl olursan dil-sitānuŋ degmesi

3. gerçi kūteh ḳāmetüm alādur ammā himmetüm
çergiyāhum oldum ol serv-i revānuŋ degmesi

ḫāk-i rūy-ı dergehuŋ eflāke irdi ḳadr ile
gör ne ʿālī rutbet olur asitānuŋ degmesi

5. ey cinānī ol gülüŋ ḳadd-i bülend-i yādına
naḫl-i serv-i tāzedür her bāġbānuŋ değmesi

---

155. 39ª: [Ġazel-i Cinānī]:

156. 39ª: [Ġazel-i Cinānī]:

157.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḥamdülillāh kim olupdur ġam ḫazānı nev-bahār
müjde-i himmetle oldı ṣaḥn-ı gülşen her kenār

tīġ-ı cevher-dār-ı nuṣret-bār kim destünḏedür
ḳabża-i ḥükmünḏedür lā-büd musaḫḫar her diyār

3. gerçi kim mecmūʿ idi ḫayl-i adüv pervin-miṣāl
eyledi ḳahruŋ benātün-naʿş gibi tār-u-mār

şāhid-i destinde ḳıldı meskenin şāhin ṣıfat
ol tīz-rū ḫoş ḫırāmı eyleyen ider şikār

5. ey cinānī gözlerüm encüm dökerler pāyine
ḥüsn ile ol māh-çehre buldı tā kim iştihār

158.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. nār-ı ġamda naẓar iden kişi tāb-ı tenüme
didi fānūs-ı belā perdesi pīrāhenüme

bülbül-i cān iremez gülşen-i şādīye velī
ḳanda kim ḫār-ı ġam olsa alışur dāmenüme

3. ḥaşre dek raḳṣ idüm ey dilber alup başum ele
tīġ-i cān-baḫşuŋ eger irse benüm gerdenüme

ser-i kūyında ḳılam ḳaddümi ya āhumı tīr
tā ki her zāġ raḳīb uġramaya gülşenüme

5. ey muḥibbī dime aġyāra seg-i yār ṣaḳın
ne içün beŋzedesin dostumı düşmenüme

---

157. 39[a]: [Ġazel-i Cinānī]:

158. 38[b]derkenar: [Ġazel-i Muḥibbī]: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 3155 / (Yavuz, 2016: 1566)

2 alışur: yapışur.

3 idüm: uram.
irse: ire.

159.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. derūnum āteş-i derde yaḳupdur mihr-i mehrūlar
bu cismümden çıḳan yir yir tütünlerdür degül mūlar

teferrüc itmege bāġ-ı cemālin alnı ṭāḳında
egilmiş düşmege durur temāşā ḳıl ol ebrūlar

3. hevā-yı ḳadd-i yār ile delürmiş diyü gülşende
nihāl-i sevr ayaġına gümüş zencīr urur şular

ḥarīfüm gözlerüm fikri düşüpdür vādi-i ġamdan
beyābānlarda mecnūna olupdur mūnis āhūlar

5. didüm āb-ı ʿizāruŋda niçün zülfeynüŋ olmaz ter
didi caʿfer ʿaceb olmaz şuya düşmezse ahūlar

160.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿāşıḳı odlara yaḳar dil-rübāsı bursanuŋ
bilmeyenler dir ki ıssıdur havāsı bursanuŋ

rā ḳaşıyla her hilāl-ebrūsı eyler merḥabā
dostlar ḫoşca gelür baŋa burası bursanuŋ

3. kendüyi yüksek dutar ḫurşīd-i ʿālem-tābdan
gökden inmez neyleyem her meh-liḳāsı bursanuŋ

yarayʿ ibrişüm götürmez zülf-i yārī gören
ḫᵛāce-i ʿālem geçer her bir gedāsı bursanuŋ

5. ıssıcaḳ yüz gösterüp dilberlerin öper ḳuçar
rind-i ʿālemdür revānī ḳaplucası bursanuŋ

---

159. 39ᵃderkenar: [Ġazel-i Tācī-zāde Caʿfer Çelebi]: *Tācī-zāde Caʿfer Çelebi Dīvānı:* G. 65 / (Erünsal, 2018: 370)

2 ṭāḳında: ṭāḳından.
ḳıl: it.

4 gözlerüm: gözlerüŋ.
ġamdan: ġamda.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
düşmezse āhūlar: batmasa cādūlar.

160. 39ᵃderkenar: [Ġazel-i Revānī]: *Revānī Dīvānı:* G. 213 / (Avşar, 2017: 299)

1 bilemeyenler dir ki: ey göŋül germ olma.

3 gökden: yere.

4 yārī: dildārı.

5 dilberlerin öper ḳuçar: öper ḳuçar dilberleri.

161.

feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + –

1. dolaşup ḳākül-i perişāna
dil-i miskīnüm oldı dīvāna

mey-i laʿlüŋ ḫayāli ile müdām
gözlerüm yaşını döndi mercāna

3. mezraʿa-ı dilde ḥāṣılum ġam iden
ḫarmen-i ḥüsn içinde bir dāne

şol ṣaçı leylā-yi görenler hep
düşdi mecnūn gibi beyābāna

5. ḳuzı baġırluyum helāḳ ḳılma
cigerüm ḫūnı döndi büryāna

büyüdi bitdi bugün şimdi
çekerem ehl-i naẓmī meydāna

162.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. vaṣl-ı cānān isteyenler ġam yimezler cān içün
yolına bir cān nedür biŋ cān fedā cānān içün

sen melek ruḫsār içün hercāyī dirlerse n'ola
olmaduḳ sözler dinür ḫurşīd-i nūr-efşān içün

3. leblerüŋ dāyisini n'ola ger tutsa ḫaṭuŋ
didiler ẓulmet içinde çeşme-i ḥayvān içün

fitne-i āḫir zamāndur fitneler andan ḳopar
dostlar ben nʿeyleyem ol gözleri fettān içün

5. ger buyursaŋ cān fedā ide muḥibbī yoluŋa
ādem olan ad u ṣanın terk ḳılmaz cān içün

---

161. 39[a]derkenar: [Ġazel-i Naẓmī]:

162. 39[b]: [Ġazel-i Muḥibbī]: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 2704 / (Yavuz, 2016: 1363)

3 dāyisini n'ola ger: eṭrāfını cānā n'ola.
didiler: yir olur.

163.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dostum görme tehī bu ʿāşıḳuŋ nem-dīdesin
ser-te-ser ġarḳ ola ʿālem döke eşk-i dīdesin

gülşen-i ḥüsninde yāruŋ ey göŋül bülbülleyin
nāle eyle ṣubḥ olınca sen de bir şūrīdesin

3. çekerem cevr ü cefāŋı bu ümīde dostum
bir gün ola ḥālüme bakup baŋa raḥm idesin

ḫāk-i pāyinden eşer bulduŋ mı ey bād-ı ṣabā
niçe yıllardur eser durmaz [bir] ʿālem-dīdesin

5. görmese cānā seni olmaz muḥibbīye ḥayāt
anuŋʿiçün tende cān çeşmümde nūr-ı dīdesin

164.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. gözüm yaşın revān itdüm benüm bir servi dalum var
bi-ḥamdillāh ki ʿışḳıyla benüm bir özge ḥālüm var

felek germ olmasun görüp iŋende mihr-ile māhı
benüm de yüzi gül alnı ḳamer ḳaşı hilālüm var

3. dilā mülk-i ġama şāham niçe şād olmasun göŋlüm
duḫān u dūd-ı āhumdan otaġum ḳara şālum var

düşüp meyḫāne küncinde içüp mest ü ḫarāb oldum
anuŋ’çün ġamdan āzādam ne ġuṣṣa ne melālüm var

5. muḥibbī ḫalvet-i dilde hemān eglencedür ancaḳ
ögünüp şiʿr-ile kimse dimesün kim kemālüm var

---

163. 39[b]: [Ġazel-i Muḥibbī]: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 2677 / (Yavuz, 2016: 1352)

164. 39[b]: [Ġazel-i Muḥibbī]: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 1169 / (Yavuz, 2016: 662)

1 benüm: yine.

3 duḫān u: başumda.

165.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. jeng-i ġamdan diler-iseŋ ola gönlüŋ ṣāfī
ḳoma elden ḳo[ma] bir laḥẓa ṣarāb-ı ṣāfi

meclis-i ʿışḳda ar aŋlamaga pervāne yiter
bülbül-i gülşeni aŋma gider ol leffāfī

3. işigi dār-ı şifāsına irem diyü bu dil
giceler ṣubḥa degin vird idinür yā ṣāfī

yine ġavvāṣ-ṣıfat baḥr-i maʿānīye ṭalup
niçe dürler çıḳarup oldum anuŋ ṣarrāfı

5. ḳanumı içmege geldükde benüm ġamze-i dost
bu muḥibbī dir aŋa cān-ıla ṣıḥḥā ʿāfī

---

165. 40ª: [Ġazel-i Muḥibbī]: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 3466 / (Yavuz, 2016: 1702)

1 gönlüŋ: ḳalbüŋ.

2 ar aŋlamaga: cān yakmaga.

3 işigi: lebleri.
giceler: ḫastadur.
vird idinür yā: virdi bu deryā:

5 geldükde: geldükçe.

166.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün faʿlün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + –

1. ne ziyān itdi saŋa ṣūfī ṣarāb-ı ṣāfī
yine alup ele ġaybetde çekersin ṣāfī

naḳd-i gencine-i cemşīd-i cevān baḫtdur ol
yaraşur olur ise pīr-i muġān ṣarrāfı

3. ḥaşre dek seyr-i liḳāŋ itmez isem āhum ile
dūzaḫ-ı āteş idem cennet ü aʿrāfı

benem ol zinde ki yirden getüre gerd-miṣāl
himme[tüm] ṣarṣarı esdükde cibāl-i ḳāfı

5. gelmege ḫavf ider ḫ[v]āb ḫayālī gözüne
olalı yaşı ile baḥr-i muḥīṭ eṭrāfı

166. 40[a]: [Ġazel-i Ḫayālī Beg]: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* G. 68 / (Tarlan, 1945: 424)

1 çekersin: çalarsın.
ġaybetde: ḫalvetde.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
ḥaşrüŋ: ḥaşrde.
ü: ile.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
zinde: merd.
getüre: götürür.

167.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. gitdi nūş eyler iken ṣūfī şarāb-ı ṣāfī
nice ṭıfl eyler ile görüŋ onı inṣāfı

gūş idüp şeyne-yi ʿışḳı kişi taḳrīr idemez
ḥaşre dek medresede oḳursa keşşāfı

3. kimine raḥm idüben vuṣūluŋı iḥsān itdüŋ
baŋa bir būse ʿināyet ider iseŋ kāfī

girürüz ḳoynına ol zülfi semensānuŋ eger
mārlarla ṭolu olursa daḫı eṭrāfı

5. dil-rübālar nice haẓẓ itmeyeler şiʿirümden
medḥ idüp söyledügüm kendülerüŋ evṣāfı

ehl-i küfrüŋ ṣaluben nāra ṣaḳlasın ḥāḳ
eyledidür nicesi dilberler içün aʿrāfı

7. çünki meyḫānede mi içmege oldı yaṣāḳ
bozāḫānede yüri iç yüzüŋe ur lāfı

dilberüŋ ḳanḳısı raʿnā idigün bilmez iseŋ
ṣor ẓuhūriye odurur ḫūblaruŋ ṣarrāfı

168.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. bugün gülzār-ı ḥüsn içre biten berg-i semensin sen
yāḫūd nāz-ıla reftāra gelen serv-i çemensin sen

yüzüŋi gösterüp evvel giriftār eyledüŋ ʿışḳa
ḳoyup tenhā beni derd ü belā bile gidensin sen

3. ben oldum gülşen-i kūyuŋ içinde bülbül-i nalān
olan gül gibi hercāyī bu ʿālem içre sensin sen

kime şīr ü şeker virseŋ dökersin ʿāḳıbet ḳanın
anuŋ'çün bī-vefā dünyā dimişler ehrimensin sen

5. muḥibbī şiʿr ü eşʿāruŋ ḳo dem dem sūzināk olsun
kelāmı sūz-ı ḫusrevden yaḳar mīr-i suḫensin sen

---

167. 40[a]: [Ġazel-i Ẓuhūrī]:

168. 39[b]derkenar: [Ġazel-i Muḥibbī]: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 2658 / (Yavuz, 2016: 1343)

2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

169.

feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + –

1. delinüpdür ġam-ı müjeŋle yürek
birez ey ḳaşı ya oḳuŋ çekerek

seyr-i bustān ider benümle o yār
felege dimezem ʿaceb mi kelek

3. redd ider ḳapusından aġlar-ısam
igitlige daḫı sitāre gerek

ḥayfdur ḳullaruŋı çignetme
şehsüvāram atuŋ başın çekerek

5. ey muḥibbī daḳīḳ-i naẓmumdan
ʿaḳd-i pervīne ṭabʿum aşdı elek

170.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ʿāşıḳ olan ḳomaz elden ebedī yār etegin
ḳoya mı kendü göŋülle kişi dildār etegin

ne ḳadar ḫūb-ı ḥüsni var ise aġyār iledür
zeyn ider ḳanda ise ġonca olan ḫār etegin

3. ḳalem-i sırr ile ḫaṭā olmaya dergehden ʿayān
o da dünyā degile ṭutasın inkār etegin

mülki ʿışḳuŋ şehisin kūh-ı ġamı terk eyle
ne revādur şeh olan gözleye ṭaġlar etegin

5. müddeī dāmen-i dildāra irişse ne ʿaceb
ḳanda kim açıla gül ṭutar anuŋ ḫār etegin

---

169. 39[b]derkenar: [Ġazel-i Muḥibbī]: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 1857 / (Yavuz, 2016: 978)
2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
ider: ide.
yār: māh.
3 Divanda bu 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu 2. beyit olarak yer almaktadır.
170. 40[a]derkenar: [Ġazel-i Muḥibbī]: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 2705 / (Yavuz, 2016: 1363)
1 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
Vezin bozuktur.
4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

171.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. girmeyince onına dilbere el ṣunmayalar
seveler hem on ikisinde iki ṣanmayalar

on ikisinden erince yine on dördine hem
öpeler hem ḳocalar üstine denmeyeler

3. geçicek andan öte ire yigirmi beşine
iniş olsun yoḳuş olsun bünyād itmeyeler

çün yigirmiden aşa tāze yegnicek ola
ardına düşmeyeler anı utandırmayalar

5. bu derd-i müzmin ileri ki gice andan öte
ki şeker-pesend meges gibi aŋa ḳonmayalar

171. 40[a]derkenar: [Ġazel]:

172.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

I

1. debreder bād-ı ṣabā zülf-i niḳābın götürür
bülbül āşüftelenüp gülde niḳābın götürür
3. baġrımuŋ bir nice cān naḳdi kebābın götürür
bezm-i ġam muṭrībinüŋ sīne rebābın götürür
5. çeşm-i giryān ḳabaġı ṭolu şarābın götürür

II

1. ey göŋül söyleseŋe sen daḫı evrād-ı ṣabā
tā kim ol māh işidüp nāle-i feryād-ı ṣabā
3. dönicek çarḫ-ı felek ḳomaġa bünyād-ı ṣabā
ġonca-i ṭıflın gülistān oḳıdur bād-ı ṣabā
5. ḳulıdur şāh-ı gül ardınca kitābın götürür

III

1. dönmezem ḳalsa tenüm ṭīn-i türāb altında
şöyle ẕerrede olan bir meh-tāb altında
3. yürümez ʿāşıḳ olan degme cenāb altında
yāra yalvarımasa ḳalsa ḥicāb altında
5. bir ḳadeḥ mey kişinüŋ cümle ḥicābın götürür

IV

1. rind-i rüsvāy olanı sevmişem efsāne
cān-ı yandırmaġ içün şemʿe gerek pervāne
3. bir duʿācı ḳulı kim bende bugün dīvāne
sögesin sīneme derdüŋle ölürsem cānā
5. meyyite ḫayr u duʿā ḳabr ʿazābın götürür

V

1. ey ḥadīṣī bu ġam vechine müştāḳ çeker
her maḳāmāta yine rāzıḳ-ı rezzāḳ çeker
3. bu cefā kim çekerüm ṣanma ki āfāḳ çeker
ol cefā yüki ne cevr iylese isḥāḳ çeker
5. ne ḳadar olsa anuŋ nāz u ʿitābın götürür

172. 40[b]: [Taḥmiş-i Ḥadīṣī]: [Ġazel-i İsḥāḳ]:

173.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

I

1. nām-ı nengi ḳo elüŋden ḳoma bir yār etegin
ṭutagör yaḫşi müdām ister iseŋ var etegin
3. mesken it bülbül-i şeydā gibi gülzār etegin
pend gūş itme dilā alma ele ʿār etegin
5. ḳo ne dirlerse disünler dutagör yār etegin

II

1. yüz urup pāyına ol gözleri seḥḥāra didüm
siḥr-i efsūn ile itdüŋ beni āvāre didüm
3. düşmüşem şemʿ-i rūḫuŋ şevḳıyle nāre didüm
cān virüp būsuŋa ey dost nedür çāre didüm
5. gül gibi geldi didi ṭut yüri nāçār etegin

III

1. çünki ḳassām-ı ezel çekdügi sāʿatde raḳam
alnuma yazdı benüm cevr-i cefāyla elem
3. çeşmimüŋ çeşmeleri dökdi bī̇yādına dem
baŋa her demde gelür cevr ü cefā miḥnet ü ġam
5. müşkil işdür kişi kim ṭuta sitemkār etegin

IV

1. leb-i mey-gūn dişi dür-dāne vü teri duḫter-i al
ḳāmet-i servi māt eyler anuŋ kāküli dal
3. demidür fırṣatı fevt eyleme ḳol boynına ṣal
ḫ^{v}ābda yāri bulup fırṣat ile būsesin al
5. uyanup ḫışma gelürse ḳoma inkār etegin

V

1. şeyḫiyā ḫalḳda mürüvvetle ʿaṭā ḳalmadı çün
oldı faż̇l işi kesād şiʿr-i bahā ḳalmadı çün
3. ḥaḳ-şinās kimse yoġ ʿālemde ṣafā ḳalmadı çün
ey muḥibbī̇ benī̇-ʿālemde vefā ḳalmadı çün
5. sen de mecnūn ṣıfat ṭut yüri ṭaġlar etegin

173. 41[a]: [Muḫammes-i Şeyḫī̇]: [Ġazel-i Muḥibbī̇]:

174.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ülfet-i ʿışḳ eyleyen ünsiyyet-i cān istemez
iltifāt-ı ḫalḳ-ı teklifāt-ı insān istemez
3. terk ider cümle cihān mülkini ʿunvān istemez
iḫtiyār-ı faḳr iden dergāh-ı eyvān istemez
5. zād-ı ġamdan özge hergiz kendüye nān istemez

II

1. eyleyenler gūşe-i faḳr-ı fenāyı iḫtiyār
tāc-ı ḫūrşīd-i felek taḫtında eylerler ḳarār
3. mā-sivādur ʿayna almazlar bu fānī kār-ı bār
şol ki istiġnā serīrinde oturdı şāh-vār
5. ser-te-ser olmaġa heft-iḳlīme sulṭān istemez

III

1. nūr-ı allāh ile çünkim müʿminüŋ ḳalbi ṭolar
feyż-i ḥaḳdan ṭutar āfāḳı żiyāsı ser-te-ser
3. sāyesinden mihr-i māh eyler temennā nūr u fer
şuʿle-i āhı ki anuŋ ʿāleme pertev ṣalar
5. ẕerreye almaz güni ol māh-ı tābān istemez

IV

1. dāġlarla lāle-zār-ı sīnem olmış bāġ u rāġ
cūybār-ı eşküm ol bāġ içre aḳar çaġ çaġ
3. n'ola gülzār-ı çimen seyrinden eylersem ferāġ
sīnesine her [ki] kesdi naʿlü çeḳdi tāze dāġ
5. lāleye ḳalmaz naẓar seyr-i gülistān istemez

V

1. ḳılsalar kūyuŋda cānā cism-i efgārum dü nīm
işigüŋden bir ḳadem gitmem yabana ḥaḳ ʿalīm
3. çün buyurmış ḥażret-i sulṭān süleymān bin selīm
ol kim ʿışḳ ehlidür olur kūy-ı dilberde mukīm
5. eyleyüp dīvāneliḳ daġ u beyābān istemez

174. 41[a]: [Taḥmīş-i ʿIşḳī]: [Ġazel-i Muḥibbī]:

VI

1. daġ-ı ġamdan ġayrı ʿışḳ ehlinde olmaz p̈irehen
meclis-i ʿuṣṣāḳda b̈i-lafẓ u ṣavt olur suḫen
3. bāb-ı ḥaḳdan redd olınmaz kimse varur isteyen
pādişāh-ı ʿışḳ dergāhı açuḳ gelsün gelen
5. menʿ olınmaz hi̇̈ç kes ʿışḳ ehli derbān istemez

VII

1. ʿışḳiyā cām-ı ezeldür cānı b̈i-hūş eyleyen
yād ḳılmaz ʿālemi kendin ferāmūş eyleyen
3. ḳaṭreye ṣaymaz muḥ̈iti ʿışḳ ile cūş eyleyen
ey muḥibb̈i yār elinden bir ḳadeh nūş eyleyen
5. ḫıżr elinden ger olursa āb-ı ḥayvān istemez

175.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. bezm ile ṣunmaz isen bir çanaġa
önümden ḳalḳanı saŋa ḳoyayın

176.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ādemüŋ yenmez eti gerçi kesilmez derisi[n]
yedi ol benüm etüm ki yedüm etüŋ derisin

177.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. baŋa balıḳ yemezüm derdüŋ nigāra her zamān
gözüm önünde yedi ki hele ḳalḳan balıġı

178.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. ḫākden olan kişi miskīn gerek
ḫāki olana ne kibr ü kīn gerek

179.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ey mesīḥī her birisi ʿırż uġrusı ʿayyārdur
şehr-i şiʿrüŋ şāhısun bir dürlü daḫı oldı iş

mülk-i naẓm-ı ẕātīnüŋ uġurlanup maʿnāları
girüben dīvānuŋa tebdīl-i ṣūret eylemiş

175. 40[b]derkenar: [Müfred]:
176. 40[b]derkenar: [Müfred]:
177. 40[b]derkenar: [Müfred]:
178. 40[b]derkenar: [Müfred]:
179. 40[b]derkenar: [Naẓm-ı Żātī]: *Mesīḥī Dīvānı:* G. / (Mengi, 2020: 10)

180.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ṣaŋma kim maʿnā-yi nādāna beni el uzadan
degilüm ṭıfl gibi ḫāyīde idinem ifṭār

tendeki rūḥ baŋa ʿāriyyeti olduġıyçün
günde biŋ kere iderüm kendü ḥayātümdan ʿār

181.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ey destmāl göndereyin seni yāra ḥaḳ
kirpiklerümi eyleyeyin çevreŋe ṣaçaḳ

gözüm ḳarasını ezeyin naḳş yazayın
bu şīve ile ol ṣanemüŋ var yüzine baḳ

182.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ey destmāl yaruŋ elin ṭut lebini öp
sīb ü ṭurunca ṭāʿne iden ġabġabını öp

nā-geh ġubār irerse mübārek żamīrine
dūş ayaġına başmaġınuŋ kebkebini öp

183.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. bir tāze ʿarūs oldı bu dünyā-yı denī gör
niçe benzemiş kendüyi ol pīrezeni gör

iydür ki yir altında [ki] esrārı ṣorarsaŋ
var lāleye başındaki ḳanlu kefeni gör

3. şol tāze bedenler ki yir altında yaturlar
ḥālin dimek içün dil uzatmış çemeni gör

---

180. 40[b]derkenar: [Naẓm-ı Mesīḥī]: *Mesīḥī Dīvānı:* G. / (Mengi, 2020: 10)

1 kim: ki.
gibi: ki.

181. 41[a]derkenar: [Ḳıṭʿa-ı Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* K. 49 / (Tarlan, 1963: 130)

182. 41[a]derkenar: [Ḳıṭʿa-ı Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* K. 7 / (Tarlan, 1963: 120)

183. 41[a]derkenar: [Aḥmed Pāşā]:

184.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. sen mehliḳāya beŋzeyemez ḥüsnle melek
öge öge göge çıḳarur ise ger felek

mercān dimege la'l-i güher-pāşuŋa şehā
yāḳūt gibi ādeme ṭaşdan ger yürek

3. ey şāne kāküli ile el oynını ḳo
küstaḫlıġı yiter it elüŋi geriye çek

her gün [gelür] cemālüŋe ṣabr ṣūreti ile
āyīne gibi görmedüŋ inṣāf yüzi pek

5. ruḫṣārıyıla ḳāmeti vaṣfında şevḳiyā
ṣi'rüŋ laṭīf ü ter ġazelüŋ müntehā gerek

184. 41[a]derkenar: [Ġazel-i Şevḳī]: *Şevḳī Dīvānı:* G. 94 / (Durmuş, Canım, 2018: 231)
1 ḥüsnle: ḥüsnde.
2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
ger yürek: yürek gerek.
3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
geriye: ipe.
4 ṣabr ṣūreti: cesr ṣūreti.
5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

185.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. şol ḳadar nevrūz ile zeyn itdi dehr-i nev-bahār
ʿasker-i sermā ḳudūmundan olupdur tāru-mār
3. düşdi hāmūn üzre yir yir ḫayme ḳurdı lāle-zār
gül zümürrüd taḫtına geçdi serve ḳarşu şāh-vār
5. nergis-i zerrīn-i ḳabā olmış yine mest ü ḫumār
lāle-ḫad bir dil-rübādur gūyiyā (…) şāh-vār
7. naṭʿ-ı ḫāke döşemiş ferş-i zümürrüd sebze-vār
būy-ı enfāsıyla reşk-i ʿadn olupdur her diyār
9. ġāfil olma işbu zīnet dāʿim olmaz ber-ḳarār
ʿayş u ʿişret çāġıdur nūş eyle cām-ı ḫoş-güvār

II

1. būy-ı ʿanber-i yār ile dolmış meşāmm-ı kāʿināt
ebr-i nisān ile bulmış sebzeler neşv-i ḫayāt
3. eylemiş nuṭʿ-ı felekde verd-i aḥmer şāh-māt
şemşīr-i sūzen ḳılur keşf-i rumūz-ı şeş-cihāt
5. ayaġına yüz sürer yüz luṭfıyla servüŋ nebāt
bülbül-i gūyā ḳılur gülşende ḫall-i müşkilāt
7. zāhidā eyler çemen seyrānı defʿ-i iştidād
vaḳit geldükde bāde-nūş itmek degildür seyyiʿāt
9. zehr-i ḳahrından cihānuŋ bulmaḳ istersen necāt
ʿayş u ʿişret çāġıdur nūş eyle cām-ı ḫoş-güvār

III

1. ḫᵛāb-ı ġafletden uyan gel gülşen-i zībāya baḳ
āfitāb-ı tāb-ı ʿālem bir gül-i ḫamrāya baḳ
3. mest-i ʿışḳ olmış yatur şol nergīs-i şehlāya baḳ
ʿayş-ı yārān ebr-i nisān itdügi iḥyāya baḳ
5. lāle-i nūr-ı saʿādetle dāmen-i saḥrāya baḳ
seyr-i envārı ḫudā ḳıl cennet-i envāra baḳ
7. çeşm-i bīdāruŋ öper gel berg-i ʿanber-sāya baḳ
gör nice zeyn eylemişdür ḫāliḳ-i eşyāya baḳ
9. hey yabān dīvānesi gel serv-i bāġ-ı ārāya baḳ
ʿayş-ı nūş çāġıdur nūş eyle cām-ı ḫoş-güvār

185. 42ᵃ: [Muʿaşşer-i Vedāʿi]:

IV

şöyle tezyīn oldı ezhārıŋa dil dāmeni
çeşm-i nergis mest olup gözler ḳabayı süseni
lāleler yir yir belirdi ḥayātı siyāh dāmeni
geydiler güller çemen ṣaḥnında pullar cevşeni
bülbül-i şeydā ḳılur feryād u āh u vāhını
varmadın zāhid fenā bādına ʿömrüŋ ḫarmeni
ṣaḥn-ı bāġa gel fenā küncinde ḳılma meskeni
aç gözüŋ seyr-i çemen ḳıl sen seni bil sen seni
ger temāşa ise maḳṣūduŋ beni eyle beni
ʿayş u ʿişret çāġıdur nūş eyle cām-ı ḫoş-güvār

V

gördi ezhār ile zeyn oldı felek fevḳaṭṭürāb
verdi aḥmer māh-tāb şāh-ı gültire şihāb
döndi raġmından felek didi *ʿyā leyte nī künt ü turāb*ʾ
germ olup aldı felekde cengine zemini āsiyāb
bezm-i gülşen içre nergis mest-i maḫmūrun olup
ʿayş u ʿnūş eyyāmıdur gel meyden itme ictināb
çarḫ-ı gerdūndan bilirsüŋ eksük olmaz inḳılāb
ey vedāʿi diymez girmez ele ʿömr ü şebāb
dem bu demdür dem bu dem vallāh u ʿālem biṣ-ṣavāb
ʿayş u ʿişret çāġıdur nūş eyle cām-ı ḫoş-güvār

V

3 Nebe Suresi 40. Ayet.

4 Vezin bozuktur.

186.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. niçe ḫoş vaḥdet idi gice ki cemʿiyyetimüz
reşk-i firdevs-i berīn olmış idi ṣoḥbetimüz

içelüm bāde-yi ayılmadın ölüp gidelüm
ayaġı götürelüm elde iken ḫurmetimüz

3. murġ-ı dil serv-i ser-efrāzı hevāsında uçar
ḳadrimüz gibi degüldür yücedür himmetimüz

iki gündür gelürüz gelmedi dükkānına yār
elimüzden ne gelür işlemedi devletimüz

5. bize şehrüŋ güzeli nāz ider oldı isḥāḳ
var gibi şimdi güzel sevmek ile şöhretimüz

187.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. canda çoḳdur bī-elem dilde ġam-ı yārum var
ġam ola gözde daḫı eşk-i kehrübārum var

laʿle dönse eşkimüŋ rengi n'ola aḳsinden
dilde çünki ḫayāl-i rūḫ u dildārum var

3. ġam beni şöyle żaʿīf eyledi kim dildāra
ṭāḳatüm yoḳ dimege bir iki güftārum var

ḳaçan itdi ḥüsn-i yār ile ḫırām-ı yāruŋ
ṣaḳın ey yüri dime bir daḫı iḳtidārum var

5. nice cūş-ı dil olup sāʿī belā küncinde
bister-i ġamda taḳdir-i dil-i bimārum var

---

186. 41[b]derkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 98 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 181)

1 <ṣoḥbet> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

187. 41[b]: [Ġazel-i Sāʿī]:

188.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. gün germ olup ineŋde ḥüsnini itmesün ʿarż
kim farḳ var senüŋle beyneʿs-semāʿi veʿl-arż

hicrüŋle sīm-i eşke ol deŋlü kādirem kim
kaʿbe ḳapuŋ ṭavāfı olmışdurur baŋa farż

3. bir oda yaḳdı ġurbet gözüm yaşı ucından
oldı revān ḳapuŋa ḥālümi itmege ʿarż

bir ḳaṭre yaş ḳomadı çeşmümde şevḳ-i laʿlüŋ
gerçi ki ḫūn-ı dilden çoḳ aldı gözlerüm ḳarż

5. zülf ü raḫuŋ ṣıfātın yazmaġ içün hilālī
bir müşg ile varaḳda ḫoş çekdi ṭūl ile ʿarż

189.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. ġoncayla [çü] aġızdan çün o dilber döker elfāẓ
dürc-i deheni içre çün olur dürer elfāẓ

çün vaṣluŋ aŋasın begenilür kelimātuŋ
maʿnāsı olıcaġız olur muʿteber elfāẓ

3. lüʿlüʿ dişüŋüŋ vaṣfını derc eyledügümce
silk-i süḫanum içre olur ṣan güher elfāẓ

feḥvā-yı derūn nicesi maʿlūm olur idi
ger ṭaşrasına eylemeyeydi ḫaber elfāẓ

5. taḳdīr-i maʿānī-i bediʿ eylemeyince
şiʿr içre mesīḥī bulımaz zīb ü fer elfāẓ

---

188. 41[b]derkenar: [Ġazel-i Hilālī]:

1 Bakara Suresi 164. Ayet.

189. 42[a]derkenar: [Ġazel-i Mesīḥī]: *Mesīḥī Dīvānı:* G. 113 / (Mengi, 2020: 189)

1 içre çün olur: içre olur ṣan.

2 vaṣluŋ: vaṣlın

3 vaṣfını: naẓmını.
içre: üzre.

190.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. maʿānī mülkini tīġ-ı zebānum birle feṯḥ itdüm
ulā-yı pādişāhumsın serīr-i rūm sulṭānı

süḫan bezminde ben bir rind-i derdāşām ḳopdum kim
maʿānī cāmını içmekde oldum cāmī-i şānī

3. bahāristān-ı ṭaʿbumda açıldı bir gül-i sūrī
ḳaçan eyler anuŋ her berg-i evrāḳ-ı gülistānı

nevāyı ger işidüpdi nevāyı bilüp ṭaʿbum
deyipdi teşerrüf ṭabmışdur idüp süleymānı

5. ne tozlar kim ḳoparsa semīne ṭaʿb-ı mevzūnum
gözine tūtiyā eyler şifāʿında kemāl anı

necātī gitdiyse bendeŋ ḫayālī ṣaġ ol şāhum
irenlerʿçün ḳomaz ḫāli cihān içre bu meydānı

7. ḥużūr-ı şāh-ı ʿālemde ne ḥaddüm laflar urmaḳ
velī erbāb-ı şiʿrüŋ eksük olmaz böyle yalanı

190. 42[a]derkenar: [Naẓm-ı Ḫayālī Beg]: Divanda yer almamaktadır.

191.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – + / + + – – / + + –

I

1. bir ʿaraḳçin ṭolu miske dime gī̈sūdur bu
dil-i sevdāzedenüŋ başına ḳayġudur bu
3. mor çeker kāküline mār didiler mūdur bu
nice kākül nice mū sünbül-i gül-budur bu
5. dil-i ʿuṣṣāḳı perī̈ṣān idici budur bu

II

1. dimiş ol dem beni bu dünyede oġul oyalar
bu delürmiş diyü bu ardıma eṭfāl uyalar
3. ʿaceb ölsem ölümi ki beni elden ḳoyalar
ḳorḳarum ḥaşrde cān oynaduġımdan duyalar
5. māh-rūlar diyeler birbirine odur bu

III

1. binüben zühd atına bezm-i mey yapıldı şerʿ
daḫı mey içme diyü rind olına yayıldı şerʿ
3. ġayret ey pī̈r-i muġān gör ki yine neyledi şerʿ
gözümüŋ penceresin yummaġa ḥükm eyledi şerʿ
5. ki nigāruŋ ḥarem-i ḥüsnine ḳarşudur bu

IV

1. gerçi gitdi begüm ʿaḳla uyup ṣabr u ḳarar
hele hem-demdi baŋa āh idicek girye-i zār
3. dün ü gün işde idi göŋül ve göz leyl ü nehār
ne göŋül ḳodı ne göz ḫāl-i rūḫ-ı ʿārız-ı yār
5. oda yanmaz ṣuya batmaz nice cādūdur bu

V

1. feṭḥiyā başlayıcaḳ meclise sen ḳul ʿamel
ḫüsrev-i mülk-i maʿāni sözidür sende emel
3. sen anuŋ şiʿrin oḳı kim diye her ṭabʿı güzel
yine siḥr itdi necātī̈ nice söz nice ġazel
5. leb-i dilber ṣanʿatinde bir içüm ṣudur bu

191. 42[b]: [Taḥmī̈ṣ-i Feṭḥī̈]: [Ġazel-i Necātī̈]:

192.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – + / + + – – / + + –

I

1. cilve itdi yine bir ḳaç büt-i meh-rū begler
niçe büt her biri bir serv ü semen-bū begler
3. ṣalınur nāz ile ʿāşıḳlara ḳarşu begler
bir alay oldı perī̇ şī̇veli āhū begler
5. gözi āhūlaruŋ alayına yāhū begler

II

1. irişüp yine dimāġuma nesī̇m ü seḥeri
lāleveş tāzeledi her yaŋa dāġ u cigeri
3. dökülirse yiridür ṭopraġa çeşmüm güheri
bir perī̇ içün aḳar iki gözüm çeşmeleri
5. ṣaḳınuŋ bilmiş oluŋ ılıdur ol ṣu begler

III

1. yiridür gice gibi olsa günüm daḫı ġam
uydı uşdı iki ṣūḫ-ı siyeh dil baŋa āh
3. biri āyuḳ ṭulur biri ider dürlü ṣikār
kimseye uymasun ulaşmasun allāh allāh
5. zülf-i bī̇-dī̇n ile ol ġamze-i cādū begler

IV

1. murġ-ı cān kim öter eski vaṭanın unutmaz
bizi feryād ile uzun giceler uyutmaz
3. ṭursa biŋ kez bu cihān içre nişī̇n ṭutmaz
raḫt u baḫtum götüre oda ururssam tütmez
5. bir iki gün beni bu dünyede maḥbūb egler

---

192. 43[a]: [Taḥmī̇ṣ-i Muʿīdī̇]: [Ġazel-i Necātī̇]: *Muʿīdī Dīvānı:* T. 2 / (Tanrıbuyurdu, 2012: 425)

I

3 ṣalınur: ṣalınup.

II

1 nesī̇m ü: nesī̇m-i.

2 dāġ u: dāġ-ı.

3 çeşmüm: eşküm.

III

1 Divanda bu mısra yer almamaktadır.

2 Divanda bu mısra yer almamaktadır.

3 Divanda bu mısra yer almamaktadır.

IV

1 Divanda bu mısra 3. bendin 1. mısrasıdır.

2 Divanda bu mısra 3. bendin 2. mısrasıdır.

3 Divanda bu mısra 3. bendin 3. mısrasıdır.
biŋ kez: yüz yıl.

4 Divanda bu mısra yer almamaktadır.

5 Divanda bu mısra yer almamaktadır.

V

1. ʿāşıḳ-ı ḫaste-dilem bir gül-i nāzük-bedene
baḳmazam bülbül-i şeydā gibi serv-i çemene
3. āh kim döndi yüzüm ḥasret ile nesterene
bī-vefālıḳlar ider yolına cānlar virene
5. ʿacebā böyle mʿolur dünyede hep bu begler

VI

1. ey muʿīdī yiter olduŋ bu hevā yolında peyk
niçe bir il sözine ola cevābuŋ lebbeyk
3. ḥaḳ ʿināyet ḳıla bir gün diyesin tevbe ʿaleyk
ne necātī ne güzeller ne selāmün ne ʿaleyk
5. fāriġüz idemezüz kimseye ṭapu begler

V

1 Divanda bu mısra 4. bendin 1. mısrasında yer almaktadır.
2 Divanda bu mısra 4. bendin 2. mısrasında yer almaktadır.
serv-i: ṣaḥn-ı.
3 Divanda bu mısra 4. bendin 3. mısrasında yer almaktadır.
döndi yüzüm ḥasret ile: ḥasret ile döndi yüzüm.
4 Divanda bu mısra 4. bendin 4. mısrasında yer almaktadır.
5 Divanda bu mısra 4. bendin 5. mısrasında yer almaktadır.

VI

1 Divanda bu mısra 5. bendin 1. mısrasında yer almaktadır.
2 Divanda bu mısra 5. bendin 2. mısrasında yer almaktadır.
3 Divanda bu mısra 5. bendin 3. mısrasında yer almaktadır.
4 Divanda bu mısra 5. bendin 4. mısrasında yer almaktadır.
5 Divanda bu mısra 5. bendin 5. mısrasında yer almaktadır.

193.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. çeşm-i pür-ḫūnumda ḫālüŋ naḳşi ey ārām-ı cān
miske beŋzer kim ḳızıl vālāda eylerler nihān

oḳlaruŋ olmazsa sīnemde ḳarār itmez göŋül
murġ-ı vaḥşīdür dikensüz yirde dutmaz āşiyān

3. baḫt-ı deni fermānveş nā-mihribān dil esīr
bilmezem yā rab ne tedbīr eylesem ben nā-tüvān

ḳāmetüŋ servin görüp dīvāne olmışdur meger
kim dem-ā-dem kendü kendüden gider āb-ı revān

5. ey sürūrī şöyle baş çekdi derūnum şuʿlesi
kim eger āh eylesem yanar zemīn ü āsmān

194.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. çeşm-i pür-ḫūnumda ebrūŋuŋ ḫayālī bī-gümān
māh-ı nevdür kim şafaḳ içinde olmuşdur ʿayān

ölicek ḳanlu yaşumdan çihre-i zerdüm benüm
bitüre ḫāk-i mezārum üzre mīr-i ʿāşıḳān

3. serv ü gül şanma görünen ḫaṭṭ u ḳaddüŋ yādına
sīnesine dāġımdur çekdi elifler būstān

yazmaġ içün ḫāme-i tīrüŋle miḥnet-nāmesin
sürḫ ile zaḫmum devātı pürdür ey ḳaşı kemān

5. rāvī iltürse ḳaramana ḫayālī şiʿrüŋi
bula naẓm-ı rūḥ-baḫşuŋdan niẓāmī tāze cān

---

193. 42[b]derkenar: [Ġazel-i Gelibolulu Sürūrī]: *Gelibolulu Sürūrī Dīvānı:* G. 353 / (Ünver, 2020: 235)

1 naḳşi: ʿaksi.

3 Divanda 1. mısra yer almamaktadır.
Divanda 2. mısra 4. beytin 2. mısrasıdır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
kendü kendüden gider: kendüden gidüp gider.

5 ey sürūrī şöyle baş çekdi derūnum şuʿlesi: sūz-i ʿaşḳ ile sürūrī şöyle oldum āteşī.

194. 42[b]derkenar: [Ġazel-i Ḫayālī Beg]: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* G. 7 / (Tarlan, 1945: 303)

3 dağımdur: dağ urup.

195.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. nedür ol kim ṣanʿatda ḳuşa beŋzer al ola
gāh ebyāż geh-i çüḫāl ola

ḳuvvet ü ḳalbi altın ile gümüş
lācerem sīne ittiṣāl ola

3. dört beşi iki ayaġ iki gözi
ʿömr ü ḫavf dünyede dümāl ola

adınuŋ evvel ü āḫiri mīm
fikr iderseŋ cemʿi vü dāl ola

5. uçıcaḳ çün hevāya ʿazm var
derūn-i çehresi ġazāl ola

bu muʿammāyı fikr eden kişinüŋ
dünyede begdeşi muḥāl ola

7. işbu vech ile vaṣfın itdügüŋ
aḥmedī olmasun ḫayāl ola

195. 43[a]derkenar: [Muʿammā-ı Aḥmedī]: Divanda yer almamaktadır.

196.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – + / + + – – / + + –

I

1. yine naḳḳāş-ı ezel naḳş-ı ruḫuŋ sāde ḳodı
yüzüŋe ḳarşu gönül murġını feryāda ḳodı
3. beni göz yaşı gibi bir ulu deryāda ḳodı
seni cān gülşenine serv-ḫoş-āzāde ḳodı
5. kimini sevdi ḫudā kimini sevdāda ḳodı
gül ārāyiş idüp bülbüli feryāda ḳodı

II

1. işigüŋ yaşlanuben çün iderüm derd ile zār
ṣaḳınuram ki ẓafer eylemesün sen güle ḫār
3. dehenüŋ fikri ile oldı cihān başıma dār
baŋa gülmek ṣanemā aġlamaḳ oldı baŋa kār
5. kimini sevdi ḫudā kimini sevdāda ḳodı
gül ārāyiş idüp bülbüli feryāda ḳodı

III

1. n'ola yoluŋda çekersem elemi derd ü ġamı
dünyede kimse mi var çekmeye derd-i elemi
3. hele sen ẓevḳ ü ṣefā ile süregör bu demi
ki ezel kātibi bu resme çekipdür ḳalemi
5. kimini sevdi ḫudā kimini sevdāda ḳodı
gül ārāyiş idüp bülbüli feryāda ḳodı

IV

1. göreli sen güli nāzüg gibi ḳan oldı yürek
göge yir yir diküle āh ü düḫānumla direk
3. naẓar it ḥāl-i suʿālīye gel ey ḳatı yürek
beni aġlatma didüm didi o dilber gülerek
5. kimini sevdi ḫudā kimini sevdāda ḳodı
gül ārāyiş idüp bülbüli feryāda ḳodı

196. 43[b]: [Müseddes-i Suālī]:

197.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün-mef'ūlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – – / – – +/ + – –

I

1. geldi yine ḫoş faṣl-ı bahār dem-i nevrūz
gitdi ḳamu ġam buldı cihān ṭali'-i firūz
3. 'arż eyledi gül bülbüle dīdār-ı dil-firūz
gel ṣaḥn-ı çemene bugün ey 'āşıḳ-ı cānsūz
5. nergis gibi mest olma ḳoma lāle gibi zinhār
elden cem-i cāmı

II

1. gülşende çü bir nāz ile gösterdi tekāsul
başladı girüp naġmelere sūz ile bülbül
3. ṭurmuş ḳamu serv ü semen sūsen ü sünbül
lāle dögünüp nergis-i maḫmūre ṣunar mül
5. eydür ki bu cāmı ele al eyleme gel 'ār
ḳo neng ü nāmı

III

1. oldı yine efġān-ı siḥr-i bülbüle īcāb
çün ġonca niḳābında belürdi gül-i sīrāb
3. berg-i semen ü serv ile ṭoldı ṭaraf-ı āb
bād aldı serā perde-i gülşen çü bevvāb
5. esdükçe mu'aṭṭar ḳılur ol böyle her bār
bir cāy u temāmi

IV

1. çün ġonca urundı başına tāc-ı muraṣṣā'
lāle daḫı geydi egnine dībā-yı mülemmā'
3. her dürlü süḫan ṣaḥn-ı gülistānda mücemmā'
ḳuruldı la'lden güle taḫt-ı muṣannā'
5. kim 'adille göstere çıḳup bülbüle dīdār
tā kim ola rāmī

197. 44[a]: [Müstezād-ı Cevāhirī]:

V

çün oldı cihān bāġ-ı cinān ile muḥabbet
ḥavra gibi eşcār alur ḥülle mülebbis
serv ü sehī vü nesteren lāle vü nergis
tenhā gülle ḳurdı serāperde mücellis
gör ki üstine aġaç ḳılur aḳçalar işār
her laḥẓa tamāmi

VI

gül taḫtına çıḳup urdı lā'lden başına tāc
'adl virüp nesterene taḫtile hem-tāc
yüz ġonca ile gösterdi yüzin ġanc u ġannāc
başladı girüp naġmelere ḳumrı vü ṭarrāc
kim 'āşıḳ olanuŋ işi efġān ile geçer zār
her ṣubḥ u şāmı

VII

çıḳup çemen üstine dururlar ḳadem her dem
şunlar ki cihānuŋ dimāġına virür sem
miṣl-i süḫan vü yāsemen vü ḫaṭmi vü çigdem
hem sünbül-i nesrīn benefşe siper-i ġam
serv-i bulara ḳarşu durup göstere dīdār
gülşende müdāmi

VIII

gül ḳurdı çü dīvānı nitekim şeh-i aḫter
gül ister ki vezīri ola nilüfer ü 'anber
el açup ider aŋa du'ā serv-i ṣanevber
kim mülk-i cihānda ola ḥükm ü muẓaffer
suyun çeküp ḫançerini ola hevādār
çün ḫāṣ u ġulāmı

IX

bilüp göricek gül ḳılısar anda fiġānı
sezer ki bahāruŋ geliser ṣoŋra ḫazānı
bu naḳşa gönül 'ārif iseŋ baġlama cānı
naḳḳāşı gözet bunlaruŋ olur ṣoŋı fānī
bir dāneye olur iseŋ bāri ḫarīdār
kim olmaya dāmı

X

saḳḳa-yı ki āb itdi çemen ṣaḥnını nem-nāk
yaʿni ki ḳılur faṣl-ı ḫazānda gül-i bī-pāk
bunı işidüp ġonca revān itdi yaka-çāk
lāle bunı görüp ḳara başına ḳoyar ḫāk
bülbül daḫı gül ile vedāʿ eyledi nāçār
ḳaṭʿ itdi peyāmı

XI

gel nuṭḳa bugün bir gülgūnu ṣaḥn-ı gülistān
ḫoş nāz u niyāz it nitekim bülbül-i nālān
sözine şekerüŋ eyā ṭūṭī-i ḫoş el-ḫān
keşʿāruŋı gördükde diye saʿdī vü selmān
bu daḫı cevāhirī ya ḫod-lülü-i şeh-vār
ya naẓm-ı niẓāmī

198.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. muḥibbem saŋa şāhum ʿāşıḳāne
lebüŋ ḳandine cānum ḳanda ḳāne

yanuŋa gelmedin maḳṣūdı bu kim
elüŋe ṭurra uram ʿāşıḳāne

199.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ilāhi bu nizār olmış tenüm ḳoyma kefen içre
ikimiz girmeyince yār ile bir pirehen içre

200.

müfteʿilün müfteʿilün fāʿilün

serīʿ – + + – / – + + – / – + –

1. ʿilm-i ḥikmetde māhir olsa cuhūd
eylemez ḫastaya ʿilāc-ı nefʿ

eger ol nesne bilse ṣafrāyı
kendü başından eylemez miydi defʿ

201.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ol ṣanem ḳʿitdi yüzi üzre perīşān kākül
oldı āşüfte aŋa niçe perīşān kākül

sitem-i hecrle helāk oldı niçe zār u ḥazīn
mārveş her kime ki eyledi ṭuġyān kākül

3. her ḳaçan zülf-i perīşān diyeler şāna çile
dilüŋe yüz ḫançer urur cāna ol yamān kākül

kimse dāmān-ı siyāhına anuŋ irmedi hīç
oldı şebrev gibi ʿayyār-ı girīzān kākül

5. genc-i ġam ṣaḳlamaġa yaḳdı laṭīfī pençe-i dil
yine ejder tīġin eyledi virān kākül

---

198. 43^{b}: [Ḳıṭʿa]:
199. 43^{b}: [Müfred]:
200. 43^{b}: [Ḳıṭʿa]:
201. 43^{b}: [Ġazel-i Laṭīfī]:

202.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. āşyān itmiş idi sīnede ʿışḳuŋ göçdi
şimdi şeh-bāz-ı muḥabbet o yuvadan uçdı

yine bir luʿb ile ʿuşşāḳ-ı perīşān itdüŋ
bir oyundur buŋa dirler güzelüm köy göçdi

3. görmedi ḳadd-i bülendüŋ gibi bir tāze nihāl
bāġ-ı ʿālemde nice ince miyānlar ḳuçdı

cān-ı şerbetini cānānına ḳılmaġa revān
kūh-ken daġa çıḳarken uçurumdan uçdı

5. tevbesini bozuben sözi uzatdı ʿulvī
mest-i ʿışḳ oldı meger cān u cihāndan geçdi

202. 44ª: [Ġazel-i Derzi-zāde ʿUlvī]: *Derzi-zāde ʿUlvī Dīvānı:* G. 803 / (Çelik, Kılıç, 2018: 784)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
cānānına ḳılmaġa: ḳılmaġa reh-i ʿışḳa.

5 bozuben sözi uzatdı: bozup azıtdı ṭarīḳın.
cān [u] ciḥāndan: tāc u ḳabādan.

203.

bir gün bir pādişah bir div öldürmek istedi div eyitdi beni öldürme ben saŋa bir nesne ögredeyüm cemʿī-i canavarlaruŋ dilini bilesin didi aç aġzuŋı açdı div aġzuna tükürdi eyitdi zinhār ne işüdürseŋ kimseye dimegil eger dirseŋ helāk olırsun didi gitdi pādişah sarāyına geldi ʿavretiyle yaturken güldi eyitdi ḳulaġuma bir ʿaceb āvāz geldi hīç işitdigüm yoġ idi pādişah göreyüm diye ṭaşra çıḳar ḫorus öküze eydür niçün yimek yimedüŋ? öküz eydür niçe yiyeyüm? irte beni boġazlarlar pādişah içerü girdi ʿavreti eyitdi elbetde dimek gerek sen neden ötri ṭaşra çıḳduŋ? pādişah eydür diyecek nesne degildür ḫatun elbetde di didi sefer ʿāciz ḳaldı öküzle ḫorus söyleşdi anuŋ'çün güldüm didi ʿavret ne didi diyü ibrām eyitdi pādişah eger dirsem ölirüm dir ʿāḳıbet şöyle eyledi kim diyecek oldı vaʿde ḳıldı kim falan gün diyeyim didi bir gün pādişah yimek yirken bir kelbe bir pāre ekmek atdı ḫorus seyirtdi ḳapdı kelp eyitdi niçün ekmegüm elümden alduŋ? uşta benüm efendim yarın ʿavretine rāzın dise gerek ölür ḫorus eyitdi ḳo canum çıḳsun benüm bunca ʿavretüm birine rāzum dimezem ol niceler dir ʿavretine rāzın diye çün bu sözlerden pādişah ḫaberdār oldı irte ʿavretine rāzum dimedi

204.

sulṭan maḥmūd bir gün bir eve ḳonuḳ oldı meger bir derviş-i āgeh canavarlar dilin ögrenmiş imiş ol ḳonuḳ olduġı yirde ev ıssınuŋ bir eşegi ve bir öküzi var imiş o ev ıssı aḫşamın öküziyle eşegin getürür aḫura baġlar eşek öküze eydür ḥālüŋ ne? öküz eydür ḥālüm ne olsun? ṣabāḥdan aḫşama dek yir yırtmaḳdan ṭāḳatüm ḳalmadı eşek eydür ben aḫşama dek oynadum yuvalandum öküz eydür ne baḫtlusuŋ eşek eydür ben saŋa bir nesne ögredeyüm birḳaç gün yimek yime rāḥat olırsun ḫastadur dirler didi öküz ol gice yimek yemedi ev ıssı ʿavretine eyitdi nidelüm? öküz ḫaste oldı ʿavret eyitdi ḫaste oldıysa eşegi çifte ḳoş ev ıssı daḫı eşegi çifte ḳoşdı öküz ol gün evde ḥużūr itdi eşek yorġun gelüp köp düşdi ṣığır eyitdi nedür ḥālüŋ? eşek eyitdi yerüm çayır yuvalandım ḥużūr eyledüm ammā bir nesne işitdüm ev ıssı eyitdi çün öküz ḫaste oldı irte boġazlayalum eti yabana gitmesün irte seni boġazlarlar yimegi yi didi öküz daḫı ḳorḳusından yimegi yimege başladı eşek daḫı ḳażāsına uġradı gerü ḳurtuldı sulṭan maḥmūd bunı işitdükde güldi ev ıssınuŋ ʿavreti eyitdi ḳonuḳ niye güldi? bizim ne ʿaybımız gördi ola? didi ev ıssı ibrām eyitdi ṣorucaḳ ḥikāyeti deyiverdi bes her kişi ne bulursa dilinden bulurmış

203. 45ª: Laṭīfe:

204. 45ª: Laṭīfe:

205.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. dūr idüp senden beni ey meh bu çarḫ-ı nīl-gūn
āh kim düşdi sitārem baḫtum oldı ser-nigūn
3. ḳaṭre ḳaṭre gözlerümden aḳıpdur seylāb-ı ḫūn
laʿl-i cānāndan beni maḥrūm idelden dehr-i dūn
5. ḫāṭırum maḥzūn baġrum ḫūn baḫtum ser-nigūn
ṣabra ṭāḳat ḳalmadı ġāyet zebūn oldum zebūn

II

1. geçdi eyyām-ı şitā irdi yine devr-i bahār
dāġ-ı sīnem gibi her vādī olıpdur lāle-zār
3. ben nice arturmayam feryādı mı leyl ü nehār
ḫār-ı ḥasretden ṣanursuŋ ḫālimi ey gül-ʿiẕār
5. ḫāṭırum maḥzūn baġrum ḫūn baḫtum ser-nigūn
ṣabra ṭāḳat ḳalmadı ġāyet zebūn oldum zebūn

III

1. ḥalḳa ḥalḳa kākülüŋ cān boynına ṣaldı kemend
murġ-ı dil dām-ı belā içinde ḳaldı pāy-bend
3. āh ben āvāre vü şeydā vü zār u müstemend
ḳalmışam ḥayretde bilmem nidem ey serv-i bülend
5. ḫāṭırum maḥzūn baġrum ḫūn baḫtum ser-nigūn
ṣabra ṭāḳat ḳalmadı ġāyet zebūn oldum zebūn

IV

1. şerḥa şerḥa sīnemi çāk eyledi tīġ-ı sitem
sen raḳībüŋle dem-ā-dem nūş idersin cām-ı cem
3. bir yaŋa zülfüŋ firāḳı bir yaŋa endūh u ġam
ey dirīġā ḳalmışam āvāre bilmem neyleyem
5. ḫāṭırum maḥzūn baġrum ḫūn baḫtum ser-nigūn
ṣabra ṭāḳat ḳalmadı ġāyet zebūn oldum zebun

205. 46[a]: [Müseddes-i Ḥaydarī]:

V

1. gūş idüp feryādumı kūyuŋda ey şīrīn dehen
   bī-sütūnuŋ nālelerle deldi baġrın kūhken
3. ḥayderīyem boynıma zencīr-i zülfüŋdür resen
   bir naẓar ḳıl ḥālüme ey ḫüsrev-i şīrīn süḫan
5. ḫāṭırum maḥzūn baġrum ḫūn baḫtum ser-nigūn
   ṣabra ṭāḳat ḳalmadı ġāyet zebūn oldum zebun

206.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ḳabża-i ḳudretde himmetden kemānum var imiş
menzil aldum ṯīrveş aʿlā nişānum var imiş
3. mihr ile burc-ı şerefde iḳtirānum var imiş
ṭāliʿüm ferḫunda ʿömr-i cāvidānum var imiş
5. devlet ü iḳbāl ü baḫt-ı kāmrānum var imiş
kim seni bir daḫı görmege zamānum var imiş

II

1. üştür-i gerdūna bār-ı ʿışḳı maḥmil eyledüm
pertev-i ḫurşīdden zerrīn selāsil eyledüm
3. beyża-i sīmīnini māhuŋ aŋa zīl eyledüm
gün [gibi] her rūz u şeb ḳaṭʿ-ı menāzil eyledüm
5. devlet ü iḳbāl ü baḫt-ı kāmrānum vār imiş
kim seni bir daḫı görmege zamānum vār imiş

III

1. ben ki bir sīmā-yı ʿışḳam ġam diyārın seyr idüp
yār-ı ġāruz kūhkenle kūhsarın seyr idüp
3. kesb-i ḥālet eyledüm mecnūn mezārın seyr idüp
ḥāşılı dehrūŋ ser-ā-ser geşt-zārın seyr idüp
5. devlet ü iḳbāl ü baḫt-ı kāmrānum vār imiş
kim seni bir daḫı görmege zamānum vār imiş

---

206. 46[b]: [Tesdīs-i Bursalı Raḥmī]: *Bursalı Raḥmī Dīvānı*: T. 13 / (Erdoğan, 2017: 114)

I

4 ṭāliʿüm: ṭāliʿ-i.

5 seni bir daḫı görmege: seni görmege bir daḫı.

II

5 seni bir daḫı görmege: seni görmege bir daḫı.

III Divanda bu bend 4. bend olarak yer almaktadır.

1 sīmā-yı: seyyāḥ-ı.

5 seni bir daḫı görmege: seni görmege bir daḫı.

IV

niçe eyyām idi gerçi ḫıdmetüŋden dūr idüm
ṭaʿn-ı aʿdā ile ḳahr-ı dehr ile maḳhūr idüm
yād olup her āşnādan ḫalḳdan mehcūr idüm
ittiṣālüŋ līk yād itdükçe [key] mesrūr idüm
devlet ü iḳbāl ü baḫt-ı kāmrānum vār imiş
kim seni bir daḫı görmege zamānum vār imiş

V

döndi bu ḳuṭb u murādum üzre çarḫ-ı bī-ḳarār
devlet el virdi baŋa oldı müsāʿid rūzigār
olmış iken gül yüzüŋ yādına bülbül gibi zār
ġonca-i ümmīd mi açdı bugün perver-digār
devlet ü iḳbāl ü baḫt-ı kāmrānum vār imiş
kim seni bir daḫı görmege zamānum vār imiş

VI

gözlerüm hecrüŋ ġamından dem-be-dem giryān idi
āteş-i fürḳatde hem cān u ciger büryān idi
bezm-i miḥnetde dem-ā-dem hem demim efġān idi
leblerüŋ ḳandine bu dil irmedi ḫayrān idi
devlet ü iḳbāl ü baḫt-ı kām-rānum vār imiş
kim seni bir daḫı görmege zamānum vār imiş

VII

āfitābum gün gibi ḫüsnüŋ olalıdan ʿayān
oldı envār-ı cemālüŋden münevver nev-cihān
ey gül ister dem-i viṣālu[ŋi] cān-fezāŋı her zamān
çün müyesser oldı cismüm ferāḥ buldı tāze cān
devlet ü iḳbāl ü baḫt-ı kām-rānum vār imiş
kim seni bir daḫı görmege zamānum vār imiş

IV Divanda bu bend 3. bend olarak yer almaktadır.
2 Divanda bu mısra 3. mısrada yer almaktadır.
3 Divanda bu mısra 2. mısrada yer almaktadır.
4 līk: gerçi.
5 seni bir daḫı görmege: seni görmege bir daḫı.
V Divanda bu bend yer almamaktadır.
VI Divanda bu bend yer almamaktadır.
VII Divanda bu bend yer almamaktadır.

207.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. çıḳarsa n’ola sīnemden benüm dūd-ı siyāh egri
dütüni ṭoġrı çıḳsun tek olursa dūd-gāh egri

benüm rāh-ı maḥabbetde günāhum neydi a ẓālim
günehlüler saŋa ṭoġrı olam ben bī-günāh egri

3. ḳamer gibi yüzi beŋlü güzeller pādişāhısın
yaraşur māh-ı nev gibi geyerseŋ şeb-külāh egri

igende kec-rev olmasun benüm[le] beydāġ-ı ḫālüŋ
ki şaṭranc-ı maḥabbetde degüldür rāh-ı şāh egri

5. gehī meyḫāne güninde gehī mesciddedür āhī
ḫarāb-ı mest-i ʿışḳ olmış yürür geh ṭoġrı gāh egri

---

207. 47ª-48ª: [Ġazel-i Âhī]: *Âhī Çelebi Dīvānı:* G. 116 / (Kaçalin, 54)
Mecmuada mükerrerdir.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
neydi: nʿoldı.
olam: ola.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 kec-rev: kej-rev.
benüm[le]: bizümle.
beydaġ-ı: beydaḳ-ı.

5 güninde: yolında.

208.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. bugün bir serv-ḳad gördüm girür ṣeb külāh egri
eliyle oynayup zülfin ider geh ṭoġrı gāh egri

nigār egri baḳan gözden cemālin gizler ey zāhid
sen ol dīdārı görmezsin idersin çün nigāh egri

3. raḳībi kendüŋe maḥrem idinme ḥasbeten lillāh
maʿāẕallāh ki yaraşmaz nedīm-i pādişāh egri

didi serv-i bülendüm de anuŋ'çün egridür zülfüm
ki meyl itdükçe bālāya olur dūd-i siyāh egri

5. ḳadeḥ ṭut lāle-vār aḥmed bu dem kim ṣevḳ-i bezmüŋle
düzer nāzük ḳabāsın gül geyer ġonca külāh egri

208. 47ᵃderkenar-48ᵃderkenar: [Ġazel-i Aḥmed Pāşā]: *Aḥmed Pāşā Dīvānı:* G. 332 / (Tarlan, 2005: 414) Mecmuada mükerrerdir.

1 girür ṣeb: urınmış bir.

2 idersin çün: çün eylersin.

3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
kendüne maḥrem idinme ḥasbeten lillāh: ḥasbeten lillāh idinme ḥüsnüne maḥrem.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
ṣevḳ-i: yād-i.

209.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. bir güzel sevdüm aŋa şāh-ı gedā üftādedür
   müntehā ḳaddi anuŋ serv-i gibi azādedür
3. vaṣlına irmek diler gönlüm ʿaceb sevdādadür
   şehr-i şamuŋ māh-tābānı müʿeẕẕin-zādedür

II

1. nāz ile ol nāzenini gördüm yunar ḥammāmda
   reşk idüp gönlüm gibi günden günler cāmedür
3. kimseler görmüş degül bu serv bu endāmda
   şehr-i şamuŋ māh-tābānı müʿeẕẕin zādedür

III

1. pāsbāndur ḳaʿlasında ey gün zühre züḥal
   māh-rūlarda o gün yüzliye bulunmaz bedel
3. ḫūblar içre nʾola ġurrelenürse ol güzel
   şehr-i şamuŋ māh-tābānı müʿeẕẕin zādedür

IV

1. māh-tāban ol mehüŋ mihrinde ser-gerdānıdur
   serv ḳadler arasında ḫūblar sulṭānıdur
3. pādişāh heft kişver bende-i fermānıdur
   şehr-i şamuŋ māh-tābānı müʿeẕẕin zādedür

V

1. nūr-i aḥmed pertevünden gāh isterseŋ eṣer
   ḳıl cemālī āfitābına anuŋ her gün naẓar
3. zemde-i ḫūbān içünde baŋa ol dilber yiter
   şehr-i şamuŋ māh-tābānı müʿeẕẕin-zādedür

209. 47[b]derkenar: [Murabbaʿ-ı Cemālī]:

210.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. bugün bir māh-ı nev gördüm geyer bir şeb-külāh egri
şarāb-ı nāz nūş itmiş yürür geh ṭoġrı gāh egri

dil ü cānlar aşılmaḳdan egilmişdür bu kāküller
yüzüŋde ol sebebdendür ser-i zülf-i siyāh egri

3. güneş yüzüŋle ay itmiş kemāl-i ḥüsnde daʿvā
her ay ol naḳş içün olur felekde rūy-i māh egri

bahār-ı ḥüsni sen servüŋ ṣalalı sāyesin māha
maḥabbet būstānında bulınmaz bir giyāh egri

5. kitāb-ı ṣunʿ-ı yezdān bī-ḫaṭādur ṭoġru baḳ aḥmed
ḳalem yazmadı levḥ üstine bir ḥarf-i siyāh egri

---

210. 48[a]: [Ġazel-i Aḥmed Pāşā]: *Aḥmed Pāşā Dīvānı:* G. 331 / (Tarlan, 2005: 414)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
aşılmaḳdan: şalınmakdan.
siyāh: dü-tāh.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
māha: cāna.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
üstine: üzre çü.

211.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. gümüş serv üzre ol dilber geyer bir şeb külāh egri
ḳamer ol reşkden tācın geyer geh ṭoġrı gāh egri

ḳaşuŋ miḥrābını görmez ṣorar mescid yolın ṣūfī
bu ḥüsni görmeyen gözsüz ne ṭaŋ varursa rāh egri

3. ʿaceb ṣafā leşker-i zülfüŋ neden ṣır ḳalb-i ʿuşşāḳı
çü manṣūr olmaz ol leşker ki ola anda sipāh egri

yüzi āyīnesi yāruŋ dürüst āyīnedür zāhid
sen anı rāst görmezsin kim idersin nigāh egri

5. cemālī kaʿbesin gördüŋ imām-i ʿışḳa uy aḥmed
namāz ol vaḳt müşkildür kim ola ḳıble-gāh egri

---

211. 48ª: [Ġazel-i Aḥmed Pāşā]: *Aḥmed Pāşā Dīvānı:* G. 330 / (Tarlan, 2005: 413)

1 geyer bir şeb: ḳomış zerrīn.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
ʿaceb ṣafā: çeküp ṣaf.
zülfüŋ: ḥüsnüŋ.
leşker ki ola: leşker ola.
Vezin bozuktur.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
zāhid: ammā.
sen anı: anuŋʿçün.
kim idersin: idersin çün.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
kim: ki.

212.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ilāhī isterem sīnemde dāyim tāze dāġ olsun
münevver eylesün gönlüm evin rūşen çerāġ olsun

şen ol gül ey yüzi gülşen cihāŋ bāġında sen dāyim
benüm miḥnet bucaġında ḳo işüm aġlamaġ olsun

3. benüm senden ıraġ olsun duraġum ġam bucaġı ḳo
senüŋ yirüŋ tek ey serv-i revānum bāġ u rāġ olsun

ayaḳ bağı durur cān bülbüline sensüz ey gül-rū
gerek gülşen temāşāsı gerekse seyr-i bāġ olsun

5. şaḳaluŋ ʿışḳ yolında aġardı ḥayretī çün kim
bugün bir iḫtiyārısın ṭarīḳüŋ yüzüŋ aġ olsun

212. 47[b]derkenar: [Ġazel-i Ḥayretī]: *Ḥayretī Dīvānı:* G. 461 / (Musluoğlu, 2022: 623)

2 ḳo işüm: işüm ḳo.

213.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bir güzel terzinüŋ oldı bu gönŋül āvāresi
kim anuŋ ʿuṣṣāḳa dāʿim eksük olmaz pāresi

214.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. külāhın ol hilāl-ebrū geyer geh ṭoġrı gāh egri
bu ḥüsni görse māh-ı nev urınmazdı külāh egri

ḫaṭuŋ tefsīr-i ḥüsnüŋdür ḫaṭā ṣanmış anı zāhid
ʿaceb mi dīde-i keç-söz eger itse nigāh egri

3. bu dilde kūh-i ġam vardur dil ol kāküldedür lā-büd
benüm bār-i girānumdandur ol zülf-i dü-tāh egri

ṣaçıyla ay yüzin gizler gözi zülf-i ḫamın gözler
bulutlu günde insāna görinür ḳıble-gāh egri

5. bu ḫaṭṭ u ḥācib ol ḥācib inanma ḳanuma girme
dürüst olur mı ol nāme ola anda güvāh egri

bugün ber-dār ider dilber giriftār aḥmedüŋ gönŋlin
anuŋ'çün zülfi çengālin ider geh ṭoġrı gāh egri

---

213. 47[b]derkenar: [Müfred]:

214. 48[a]derkenar: [Ġazel-i Aḥmed Pāşā]: *Aḥmed Pāşā Dīvānı:* G. 329 / (Tarlan, 2005: 412)

2 söz: bīn.
itse: ḳılsa.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
bu: çü.

4 Divanda bu beyit 3. beyit .olarak yer almaktadır.
gözi: gözüm.

5 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

6 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

215.

meclis-i menbaʿ ki menbaʿ-ı mekārim ve feżāʿildür ve maḥfel-i vesīʿ ve eʿāliye ve refiʿ-i vüżelānuŋ ki fenāyı saʿādet maṣīri ki muʿarra ve maṣīr ḥācetmendāndur gird-i fenādan cānib ve devr ve saḥa-i bī-mesaḥa-i ʿizzet mesīrinden ʿāli melce-i maḳarrı müstemendāndur ḫass u ḫāṣāk tebeddül ve teġayyülden maḥcūr ve mehcūr ola āmin yā muʿīn pāyigāh-ı devlet penāhı her çend şifāh-i ufūle iştiḳāḳlı mülṣem-i ve her-gāh cibāh-ı iştiyāḳ-ı bī-iştibāh ile müzdeḥam ḳılındıḳdan ṣoŋra evye-i edʿıyye-i ṣaffaki cevāhir-i zevāhir ḥubb u velādan māli ve reyb ü riyādan ḫālidür ḫāk-pāy-i kimyā īsālarına īṣār ve āyine-i iṣniyyede münzevī ve meknūz olan ki ṣadef-i meveddet ve baḥr-i ṣıdḳ u ṣafādan ḥāṣıldur ʿözr-i valā-yı maʿālīdur ʿabīr-i ġubār-ı zer-i ʿayār sīm ve sīmādur gāh şeref intimālar ne olunur mütevvaḳḳi ve meteferridür ki ḳadem nihāde-i pāye-i mirḳat-i kemāhi ḥüsn-i ḳabul u bī-ḳuṣur ve miʿrāc ḳuṣur-u laṭif pür serverlerine pāy-ı ümīd-i ʿāc u vāṣıl olmaġla cinān-ı cenānda şāḫ-sār-ı eşcār-ı elemden işmār-ı bī-şumāra neşāṭ vuṣūl ḥāṣıl ola gül ravża-i ḫāṭırındadur nesīm-i (…) baʿd-ı el-ṭāf-ı mālā-nihāyeden āṣār-ı ʿināyet mebẕūl buyrulup şerāif-i aḳlām-ı muḥabbet-şiʿar ve leṭāif-i erḳām-ı muṣadaḳat diṣār irād olınmuş hümā-yı hümāyunu pür ve ṭavus u cilve-ger gibi hevā-yı muṣāfāt ve ḳażā-yı ālūdi nāzükligi bezme daʿvet idüp ammā seni eger bu ḫuṣūṣda raḳīblerden denī edeblerden baʿżı mülābetine bu ṭarārlar iḫlāl iderler ise esīr-i siyāset idüp muşārün-ileyh göŋül nām ḳulunı bu cānibe irsāl eyleyesiz ve daḫı şenligi baʿżı kimseler ʿarża müteʿalliḳ olup ḳānūnı ḳoyup ol ṭarafa māʿil olduġuŋuz bā-şehā dil ü tekāṣül ve terāhil ve teġāfül ḳıldıġuŋuz istimāʿ olunırsa ʿaẕāb-ı elim ü ʿuḳūbāt-ı ʿaẓīm ile sizi helāk itdügümden ġayri evlād-ı ensāb u ʿiḳābıŋuz envāʿ-ı ʿiḳāb ile helāk idüp ḫalḳ-ı ʿālemi ve zümre-yi beni-ādemi sizler ile ḳorḳudayın şüphesüz ve bu siyāset-i ʿuẓmānuŋ ve bu ḥaḳāret-i kübrānuŋ eṣeri bāb-ı iʿlāmda ẓāhir ve bāhir olursa ḫoş ve illādur kāh ʿālem penāhıma kendüyi berāber ādemler ve göz birle ʿarżu bī-ġaraż ve iʿlām-ı tamām idesüz bir dürlü daḫı eylemeyesüz ʿalāmet-i şerīfime iʿtimād ve iʿtiyād ḳılasuz serdār-ı ol faḫr-i şehr-i ẓiʿl-ḳaʿde sene iḥda ve ḫamsīn ve tisʿa miʾe (11 şubat 1545) nişān-ı şerīf-i ʿālişānı ve ṭuġra-yı ġarra-yı cihān-sitānı ḫāḳāni ḥükm olur ki ḥāliyā memālik-i maḥrūsemde baʿżı kimseler rāh-ı edebden ḫāriç olup efʿāl-i ḳabīḥa ve evżāʿ-i ṣebihe ile ḥareket itdükleri ecilden işbu dārende-i menşūr ve meşhūr-ı mūcib-i (...) faḫrü’z-ẓürāfā-i ʿārifin ve ḳıdvetü’l-fużalāi’l-kāmīlin ṣāḥib-i naẓar ḳaddünüŋ alına bu berāt-ı saʿādet āyātı virdüm ve buyurdum ki maḳām-ı dīvānda ve kendü ṭuracaḳ ve oturacaḳ yerin bilmeyüp miḳdārından ziyāde ḥareket iden ve ʿabeṣ yire söyleyen ḳomiserlerüŋ ve fużūllerüŋ pāṣālar dīvān-ḫānelerinde pāṣālarıyla bile ḳaldıḳtan ṣoŋra girü ḫalvet-ḫānelerine girüp engel olanlaruŋ ve pāṣālar ve ḳādılar ve defterdārlar ve aġalar mülāzemetine taḫfīf ve gicelik ve yaġmurluḳ ile varanlaruŋ ve erkān-ı devlet meclīsinde daḫı yerin bilmeyüp taṣaddur idenlerüŋ ve üsküf ve dülbend ve fāḫir libās giyüp yaraşmayan ve yaraşdı ṣanup kendü o yanına ve bu yanına baḳanlaruŋ ve alābārda ṣaruḳ ṣarunup öŋine ve ardına ve yanına ṭaylasan ṣoḳanlaruŋ ve çaylaḳ ata binen pīrlerüŋ ve ḳatıra binen yigitlerüŋ ve pādişāh dīvānında yimek yiyüp ol gün ol gice ḫıdmetkārına peynir ve yoġurd yedirenlerüŋ ve ġalataya geçüp atını ve oğlanını balıḳ bāzārında aç ḳoyanlaruŋ ve ṣaḳālını ḳazıtmayan şerīr erlerüŋ ve ṣaḳalını boyayan pīrlerüŋ ve otuz yaşında olan ırġatlara ne ġarrā güzel olur diyen rencūrlaruŋ ve kendü g* ḳurtarmayup baʿżı maḥbūblara uyuz geçen ḥızlı temizlerüŋ ve kendü ṣatılmaḳdan ḳalup ġayrılara p* iden çulfa nā-pāklerüŋ ve ʿāṣıḳ-ı ḥaḳīḳat ile bilüp ġayra meyil

215. 48[b]: İnşā (…):

iden deli g* murādı ʿārī olmayup evinden buḫūr ve miskler ve gül ṣuları ḫarzemesine ḳatup ṣaḳalından utanmayup g* uranlaruŋ ve kendü boġazına degin borçlu olup ʿavretin zīvere ġarḳ iden köfteḫorlaruŋ ve maḥallesinde olanı ḳoyup cemāʿatine ġayrı ġayrı maḥalle ḥamāmına destūr viren geyiklerüŋ ve ʿavretine tuman çaḳşur ve ḳadife nīmten idiveren maʿrūslaruŋ ve ʿavretüŋ ʿavret sever zıbıḳçılıḳ ider dedikde āh ʿavret ʿavret sever diyüp hīç ḳulaġına ḳomayup ve ḳulaġı dibinde çatal çatal boynuzlu sünüklerüŋ ve bir ḳarı gelüp efendi muştuluḳ ḳadıncıḳ ṭoġurdı bu gice oġlan ṭoġusuna daʿvet iderler didikde giyüŋ şāh bizi bile ḳabūl iderlerse varsun dedikde ʿacūze-i zamāne bārekallāh sizden sizden kim ḳaçar diyüp laġ ile ʿavreti oynaşı evine yatıya gönderüp idrāksüz kör gidilerüŋ ve gül gibi şarābı ḳoyup ve söyler iken uyuyup ve yimek yir iken ḳaşuġun elinden düşürüp tiryāk-i zehir ḳatup ve semm-i helāk yiyen çelebilerüŋ ve şarābından vazgelüp yāran muṣāḥabetinden ayrulup buna ve bozup ve bāl ve isme ve müṣelleṣ ḥarāmi ḥalāl içen ḥalālzādelerüŋ ve her ne poḫ ise içüp sarḫ[oş]luḳla urup yatanlaruŋ ve bir pīr ki māldar olana cemiʿ-i ʿömrini mal içün ṣarf etmiş ola daḫı bī-ḥad malı olup ve āḫir ʿömrinde ġāyet ḥırṣından ārzū-yı sefer-i hindistān iden ḥarīs pīrlerüŋ ve kendünden ḥaẓẓ itmeyen yirlere varan bī-idrāk ʿaḳılsuzlaruŋ ve Türkçe ıṣṭılāḥ ve ʿibārātın ḳaṣan kölelerüŋ ve āḫir yanlaruŋ ve hem-şehrisi yanında yaluŋ yüzlüce suḫteciŋün apadan yolsuz suḫtelerüŋ ve keşf ü kerāmetden dem uran ḥarāmi köle ṣūfīlerüŋ vel-ḥāṣıl bu ẕikrolan efʿāl-i ḳabīḥa ve aʿmāl-i şaḳīḳa ile ʿamel iden ṭavābʿuŋ ve muḥtesīblerüŋ raḥmı ile fehm ü müddehem tecāvüz itdürmeyüp muḥkem ḥaḳlarından geleler ki her kişi rāh-ı edebden ṭaşra çıḳup bī-edeblük itmeyüp ḥāline göre ḥareket ideler bu bābda mezkūra hīç mānīʿ ve dāfiʿ olmayalar şöyle bileler: ʿalāmet-i şerīfe iʿtimād ḳılalar bir dürlü daḫı eylemeyeler

216.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. senüŋ ḳaşuŋ gibi bir ya ḳurılmaz
benüm gönlüm gibi maḫcīr urılmaz

n'ola ḳanum boynına çalsa tīġuŋ
bulmayınca cānā ṣu bulınmaz

3. didüm n'içün raḳībi oḳlamazsın
didi yaḳın nişān kördür urılmaz

keser başın kim emsem dirse laʿlin
kesilür başlar ḳanlar ṣorılmaz

5. niẓāmi görse bu ebyāt-ı ḫamseyi
diye idi ẕātiyā pençeŋ burılmaz

217.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. görüp cān virdüm ol nā-mihribānı
ḥużūrından uçurdum murġ u cānı

girer destine vaṣl-ı zülf-i dilber
olursa şāne mecnūn üstüḫ[v]ānı

3. lebünle ġonca hem-rāz oldı cānā
ʿaceb mi lālenüŋ ḳurursa ḳanı

gözüm yaşı ile rūy u zerdüme baḳ
geçür gel ṣoḥbet-i meyle ḫazānı

5. yolum düşdi ḫayālī kūy u ʿışḳa
didiler geldi bir mecnūn u ṣānī

---

216. 49[a]derkenar: [Ġazel-i Ẕātī]: *Ẕātī Dīvānı II. Cild:* G. 509 / (Tarlan, 1970: 13)

2 boynına: yüzine.

5 ḫamseyi: penci.

217. 49[a]derkenar: [Ġazel-i Ḫayālī Beg]: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* G. 36 / (Tarlan, 1945: 408)

2 vaṣl-ı zülf-i dilber: şām-ı zülf ü leylī.

3 ḳurursa: ḳurusa.

218.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. gele mi ol gül-i gülzār-ı leṭāfet bu gice
ide mi ḫānemüzi gülşen-i cennet bu gice

degme sulṭāna naṣīb olmadı ey dil gözüŋ aç
sen gedāya açılan genc-i saʿādet bu gice

3. ʿizz ü nāz ile o şeh meclise geldügi yiter
rind-i meyḫārelere keşf-i kerāmet bu gice

gel begüm gel bizi ḥasretle ḳoma nʿolsa gerek
ölevüz şevk-i viṣālüŋde nihāyet bu gice

5. göre idüŋ necʿ olur ẕevḳ-i viṣāli ṣūfī
sende olaydı eger bendeki ḥālet bu gice

ġamzesi tīġ çeküp sīneŋi gözler isḥāḳ
saŋa çıḳmazsa ʿacebdür yine ṣoḥbet bu gice

219.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ġamzeŋ begüm oḳ atmada ehl-i hüner geçer
naʿl-i hilāli şīşe-i mihri deler geçer

aŋduḳça ġamzeŋ oḳlarını ey ḳaşı kemān
ben bilürem ki sīneden ol dem neler geçer

3. bilmez ki ġayra meyl ile ġayretden öldürür
mecrūḥ sīneme müjesi zaḫm ider geçer

ol bī-vefāya derd-i dilüm nice bildürem
aġzum açınca medḥ ü ṣenāya söger geçer

5. isḥāḳ ġam sipāhına maġlubdur yine
sen pādişāhı var ise ġālib sever geçer

---

218. 49ᵃderkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 248 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 279)

2 Divanda bu beyit 4. beyit .olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 5. beyit .olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 2. beyit .olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit .olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 7. beyit .olarak yer almaktadır.

219. 49ᵇderkenar: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 55 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 151)

3 Divanda bu beyit 4. beyit .olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit .olarak yer almaktadır.

220.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. bize bir nāzenīn nigār gerek
lebleri ġonca gül-ʿiẓār gerek

tīrüŋi cāndan isterem zīrā
bize ey devlet ṭoġrı yār gerek

3. cān dimāġın muʿaṭṭar eyle ki
bize bir zülf-i müşk-bār gerek

dūd-ı āhum eger murād olaldan berü
didiler aŋa ki rūzigār gerek

5. bāġ-ı sebz derūnunda her gice bize
būstan seyrīne bahādur gerek

221.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. maraż-ı ʿışḳı gör şifā yerine
alagör derdini devā yerine

baŋa sevdā-yı zülfüŋ āḫir-i kār
ḳara çul geydürür ʿabā yerine

3. sīnemüŋ sırrı fāş olur yoḫsa
çāk iderdüm tenüm ḳabā yerine

müft mesken ṣanur cihānı kişi
naḳd-i ʿömrin virür kirā yerine

5. baḳmadan yüziŋe geçüp gitme
sög begüm bārī merḥabā yerine

---

220. 49[b]derkenar: [Ġazel]:

221. 50[a]derkenar: [Ġazel-i Kemālpāşāzāde]: Divanda yer almamaktadır. Mecmuada 58[a]drk. varakta mükerrerdir.

222.

feʿilātün mefāʿīlün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. cānā yār ayrılığı kār itdi
tīġ-i miḥnet dili figār itdi

kime ḳaldı bu naḳş-ı būḳalemūn
baŋa şol naḳşı kim nigār itdi

3. bülbülüŋ āşiyānın itdi diken
ḳarġanuŋ yerini bahār itdi

ḳanġı beg a benüm efendicügüm
bir ḳulından bu deŋlü ʿār itdi

5. ḥayretī her belāŋa sulṭānum
hep belī didi iḫtiyār itdi

222. 50ᵃderkenar: [Ġazel-i Ḥayretī]: *Ḥayreti Dīvānı:* G. 565 / (Musluoğlu, 2022: 724)
2 ḳaldı: ḳıldı.
naḳş-ı: çarḫ-ı.
3 yerini: yuvasın.
4 Divanda bu beyit 6. beyit .olarak yer almaktadır.
5 Divanda bu beyit 7. beyit .olarak yer almaktadır.

223.

saʿādetlü sulṭānum ḫażretlerinüŋ ġubār-ı maḳdem-i tūtiyā ʿayār u celīlüʿl-iʿtibārlaruŋa ki fīʾl-ḥaḳīḳa kuḥl-ı ʿuyūn-ı aʿyān-ı maʿārif-i rūzigār ve ʿarż-ı bende-i bī-miḳdār budur ki: ol āfitāb-ı ʿālem ārā ve cihān peymānuŋ envār-ı refeti nā-yān ve dıraḫşān olup bu zerre-i nā-tüvānuŋ aḫvāli pür melālinde fīʾl-cümle tefeḫḫuż-ı şerīf buyrılur ise elḥamdüllillāh himem-i ʿāliye gözin berekātında el-ān murġ-i rūḥ-ı ḳafeṣ-i tende gūyā olup fīʾl leyl-i ven-nehār evrād-ı ezkārların dilde tekrārdur lākin rūzigār-ı zūkār bu ẕerre-i bī-miḳdārı ol ḫurşīd-i cemşīdinden dur ve şaʿşa-i cemālī envārından mehcūr maḳṣadlı evrāḳ-ı ṭabʿ-ı muctemiʿ perākende ve perīşān olup gāhi ol deryā-yı dil ve kān-ı maʿārifden kesb-i taḥṣīl olunan dürr-i cevher-i maʿāniyetden az ḳalmışdur fe ammā yine ol baḥr u cūd

223. 50[b]:

224.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. pādişāhsın ḫaṭṭ-ı ʿanberbāruŋı eyle tırāş
bir ḳarınca dil uzatmasun süleymānum saŋa

zülf-i miskīnüŋ kulaġuŋa egildügi bu kim
söylemek ister benüm ḥāl-i perīşānum saŋa

3. meclisüŋde sūz-ı şevḳümden beyān itmek diler
aġız açduġı budur çāk-i giribānum saŋa

şalınup gögüs gerersin çü revāniyi görüp
ol sebebden ben didüm serv-i ḫırāmānum saŋa

225.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫançerüŋle her ḳıyā baḳtuḳça çāk itdüŋ beni
nʿeyledüŋ ey gözleri ḫūnī helāk itdüŋ beni

sevdügümden ġayrı nem gördüŋ behey inṣāfsız
kʿāteş-i hicrāna yaḳdın böyle ḫāk itdüŋ beni

3. fürḳatüŋle tāze tāze eski derdümden beter
günde biŋ derde düşürdüŋ derd-nāk itdüŋ beni

ārzū itdükçe vaṣluŋ geçmedüm dīdārdan
ḥamdülillāh dostum yolunda pāk itdüŋ beni

5. ḥāfıẓ-ı dil ḫaste kim derdüŋde dermān itmeyüp
iŋledürsün nālişim pür sūz-nāk itdüŋ beni

---

224. 51ª: [Ġazel-i Revānī]: *Revānī Dīvānı:* G. 2 / (Avşar, 2017: 175)

1 Divanda bu beyit 2. beyit .olarak yer almaktadır.

2 Divanda bu beyit 3. beyit .olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 5. beyit .olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit .olarak yer almaktadır.

225. 51ª: Ḥāfıẓ:

226.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. būseye cān virmek ile ṣanma kim bāzār olur
māh-rūlar müşterī bulduḳça ḳıymet-dār olur

būseler umduḳça ben dil virdi hīç söyletmedi
vay nice ḥüsnüne ölür allāh ne ṣīrīn-kār olur

3. cānı gibi isteyüp umarken eyā cān-ı laʿlüŋ
şöyle eylersin ki cāndan kişi bizār olur

ṣorduġum ʿayb olmasuŋ ey laʿl-i cān-perver nedür
şerbet-i laʿlüŋ içenler ṣaġ iken bīmār olur

5. ḳand-i laʿlüŋ nūş idüp baḳduḳça ṣol mirʿatıŋa
ṭūṭī-i gūyā gibi ḥāfıẓ şeker-güftār olur

227.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿizz ü nāz ile ḫırām itdükçe cānānum benüm
gürleyüp ol dem ayaġına aḳar cānum benüm

ārzū-yı vuṣlat öldürdi helāk itdi bu dem
hey teraḥḥum vaḳtidür devletlü sulṭānum benüm

3. ʿāşıḳ-ı şürideyem cām-ı muḥabbet mestīyem
ḥālüme şāhid yiter çāk-i giribānum benüm

zehr-i hecrüŋ yutmuşam nūş-ı lebüŋ emsem buyur
ḥoḳḳa-i laʿlüŋdurur āḫir bu dermānum benüm

5. naẓmıma ger ẕerrece raġbet ide ḥāfıẓ nigār
gün gibi şöhret bula bir tāze dīvānum benüm

---

226. 51[a]: Velehu:

227. 51[a]: Velehu:

228.

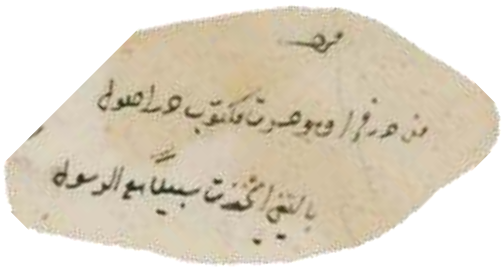

229.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. yoluŋa virmez isem ḫānümānı gösgötüri
benümle ḳorḳud efendi cihānı gösgötüri

muḥabbet aŋa dirin kim aŋılsa nām-ı ḥabīb
unuṭdura saŋa kevn ü mekānı gösgötüri

3. iki cihānda murādum nigārdur el-ḥaḳ
göze hīç görünmez ḳalanı gösgötüri

örümcek aġına ṣaymaz ziyāde ʿāṣıḳ olan
ḳapuŋda ḫayme-i heft-āsumānı gösgötüri

5. getürmek olur idi ḳāle ḥāli ey yaḥyā
ṣıġaydı ẓarf-ı ḥurūfa maʿānī gösgötüri

228. 50[b]: [Arapça-Farsça]:

229. 50[b]derkenar: [Ġazel-i Yaḥyā]: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 468 / (Çavuşoğlu, 1977: 566)

1 ḫānümānı: baṣ u cānı.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

230.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. [serv-i āzāde dimeŋ bāġ-ı cihāŋdan çıḳmaz]
boynı baġlu ḳulıdur bir yaŋaġı gül-gūnuŋ

ġam-ı cānānı gönŋül cānı gibi gizlü dutar
yine tiryākī bilür ḳıymetini afyonuŋ

3. būsem aldı diyü borçlu çıḳarur aḥmed yār gibi
cānını alsun nesi var ancılayın medyūnuŋ

231.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. dāġlar ṭoldı tenüm vuṣlata imkānum yoḳ
ḳaldum ayaḳda ḳara başuma dermānum yoḳ

aġladuġum bu durur gülşen-i ʿālemde benüm
gönŋlümi eglemege bir gül-i ḫandānum yoḳ

3. beni bī-cān idüben gitdi raḳīb ile ḥabīb
hey meded görince seyr eylemege cānum yoḳ

ʿāṣıḳ olanları ḳulluġa kabūl itmeyici
ben de bildüm ki o beg-zāde gibi ḫānum yoḳ

5. baŋa bayram yirini aŋma ṣaḳın ey yaḥyā
bile ṣalınmaġa bir serv-i ḫırāmānum yoḳ

---

230. 51[a]derkenar: [Ġazel-i Aḥmed Pāşā]: *Aḥmed Pāşā Dīvānı:* G. 172 / (Tarlan, 2005: 288)

1 Divanda 2.mısra 2. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.

2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır ve divanda mısralar eksiktir.

231. 51[a]derkenar: Yaḥyā: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 206 / (Çavuşoğlu, 1977: 411)

3 görince: kūyını.

232.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. sevdüm ol yārı mübtelā oldum
kendü kendüme bir belā oldum

baŋa yetmez mi bu saʿādet kim
āşināsına āşinā oldum

3. kim ne dirse disün bi-ḥamdiʿllāh
hele ben lāyıḳ-ı cefā oldum

ol elif-ḳad selāmum almayalı
dālveş ġuṣṣadan dü-tā oldum

5. begligüm var cihānda ey yaḥyā
yār işiginde bir gedā oldum

233.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. niçe iŋler dostum bencileyin dolāba baḳ
anı gerdūn itdüren çeşmümden aḳan āba baḳ

çünki döndi ḳāmetüm tār oldı iŋler her ḳılum
ġam eli ṭurmaz çalar destindeki mıżrāba baḳ

3. mestle geçmiş gözleri ḫalḳa imāmetliḳ ider
cāmi-i ḥüsn içre gel kaşındaki miḥrāba baḳ

kimseye itmez vefā ḳılmaz teraḥḥum bu cihān
bilmek isterseŋ şehā iskender ü dārāya baḳ

5. baḥr-i eşkümden ne mümkin ḳurtıla dil zevrāḳı
ey muḥibbī eşk-i çeşm içre olan girdāba baḳ

---

232. 51[a]derkenar: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 265 / (Çavuşoğlu, 1977: 447)

233. 51[b]: Pādişāh-ı ʿĀli-penāh Ḥażretlerinüŋdür: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 1677 / (Yavuz, 2016: 898)

1 gerdūn itdüren çeşmümden: gerdan eyleyen gözümden.
bencileyin: gönŋlümdeki.

3 imāmetliḳ ider: imāmet itmege.

4 itmez: ḳılmaz.
ḳılmaz: itmez.
şehā: vefā.

234.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. olaldan ḫasta-dil ʿışḳıyla şeydā
alupdur başına biŋ dürlü ġavġā

bugün ʿışḳıyla ben mecnūn dehrem
alup küḥl idine cennetde ḥavrā

3. reh-i ʿışḳ içre ölsem ṭopraġumı
görinür ḳanda baḳsam rūy-ı leylā

müdām aḳar gözüm yaşı gözümden
uraldan kirpük oḳın ol ḳaşı yā

5. içüp rūz-ı ezelde cām-ı ʿışḳı
anuŋʿçündür muḥibbī böyle rüsvā

235.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gözlerümden ḫūn-ı dil turmaz aḳar çün mā gibi
mevc urur āhum toḳındukça [aŋa] deryā gibi

tīr-i āhum geçdi bu çarḫuŋ toḳuz ḳalḳanı[nı]
bükeli ḳaddümi cevriyle benüm ol yā gibi

3. gerçi her ʿāşıḳ diler dāyim temennā-yı viṣāl
baŋa hicri dilberüŋ ṭatlu gelür ḥelvā gibi

leẕẕet-i dünyāya aldanma meges gibi göŋül
ḳaṣduŋ olursa ḳanāʿat ḳāf-ı ger ʿanḳā gibi

5. başuŋı ṭop it muḥibbī zülfinüŋ çevgānına
göklere aġa ṭopuŋ mihr-i cihān-ārā gibi

---

234. 51[b]: Velehu: *Muḥibbī Dīvānı*: G. 17 / (Yavuz, 2016: 137)

2 Divanda 2. mısra 4. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.
ben: çün.

3 Divanda 1. mısra 4. beytin 1. mısrasında yer almaktadır.
Divanda 2. mısra 2. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
gözüm yaşı: ciger ḫ[v]ānı.

5 rūz-i: bezm-i.

235. 51[b]: Velehu: *Muḥibbī Dīvānı*: G. 3440 / (Yavuz, 2016: 1691)

5 göklere aġa ṭopuŋ: ṭopuŋ aġa göklere.

236.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. olmışam cām-ı lebüŋden ben senüŋ ey yār mest
nitekim būy-ı gül ile bülbül-i gülzār mest

her kişi cām-ı mül ile mest olur ammā ki ben
içeli ʿışḳuŋ şarābın oluram her bār mest

3. sırr-ı ʿışḳı fāş iderse göz yaşı ʿaceb olmaz
çün olagelmişdür eyler sırrını iẓhār mest

laʿlüŋi aŋdum feraḥdan yoḳ yire ḳan aġladum
gāh olur kim meclis içre yoḳ yire aġlar mest

5. gözleri tārāca virdi yine bu dil şehrini
şöyle beŋzer kim muḥibbī olmış ol güftār mest

237.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. iḫtiyār-ı faḳr iden dergāh-ı eyvān istemez
zād-ı ġamdan özge hergiz kendüye nān istemez

şol ki istiġnā serīrine oturur şāh-vār
ser-te-ser olmaġa heft iḳlīme sulṭān istemez

3. şuʿle-i āhı kimüŋ kim ʿāleme pertev ṣalar
ẕerreye alınmaz güni ol māh-ı tābān istemez

ol ki ʿışḳ ehlidür olur kūy-ı dilberde muḳīm
eyleyüp dīvāneliḳ ṭāġ u beyābān istemez

5. pādişāh-ı ʿışḳ dergāhı açuḳ gelsün kalan
menʿ olınmaz hīç kes ʿışḳ ehli derbān istemez

ol ki dildāruŋ cefāsını vefādan yig bilür
minnet itmez kimseye derdine dermān istemez

7. sīnesine her ki kesdi naʿl ü yaḳdı tāze ṭāġ
eylemez bāġa naẓar seyr-i gülistān istemez

yār elinden ey muḥibbī bir ḳadeḥ nūş eyleyen
ḫıżr elinden ger olursa āb-ı ḥayvān istemez

---

236. 52ª: Velehu: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 293 / (Yavuz, 2016: 261)

4 kim meclis içre: meclis içinde.

237. 52ª: Velehu: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 1339 / (Yavuz, 2016: 742)

2 serīrine oturur: serīrinde oturdı.

238.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. dil-i maḥzūnumı bir gün tesellā itseŋ olmaz mı
ṭutalum düşmānuŋ oldum müdārā itseŋ olmaz mı

beni tīġ-i celālüŋle gül-i ṣad-berge döndürseŋ
kemāl-i ʿışḳumı ḫalḳa hüveydā itseŋ olmaz mı

3. baŋa gelmezsin ey ḳaşı kemānum bārī tīrüŋden
ḫoş-āmed eyleseŋ bir nāme peydā itseŋ olmaz mı

bulutlar gibi bād-ı āhum ile ṭaġlara düşdüm
gelüp mecnūn gibi bir gün tesellā itseŋ olmaz mı

5. güneş [gibi] irişüp āsitānuŋ āsumānından
bugün ʿīsā gibi yaḥyāyı iḥyā itseŋ olmaz mı

239.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. baŋa yitmez mi bu devlet ki cefā eyleyesin
vāy aŋa kim ne cefā vü ne vefā eyleyesin

pādişāhum umaram ben ḳuluŋı bir gün ola
himmete lāyıḳ u iḥsāna sezā eyleyesin

3. işte ben ʿışḳuŋ ile cānumı teslīm itdüm
bārī aŋduḳça baŋa ḫayr duʿā eyleyesin

öldügüm işide şāyed ki ṣafālar süre yār
ey müʿeẕẕin ölicek baŋa ṣalā eyleyesin

5. bir gice ḫāne-i yaḥyāya gelem dimiş idüŋ
hīç ola mı varasın ʿahde vefā eyleyesin

---

238. 51[b]derkenar: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 484 / (Çavuşoğlu, 1977: 576)

4 mecnūn gibi bir gün tesellā: mecnūn-ı şeydānı temāşa.

239. 51[b]derkenar: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 318 / (Çavuşoğlu, 1977: 479)

2 umarım: umarın.

3 bārī aŋduḳça: sögesin bārī.

240.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. gel bir gün öŋürdi beni öldür kerem eyle
ḳanumı döküp cānumı al dem ḳadem eyle

lāyıḳ degülüz çünki senüŋ cevr ü cefāŋa
hīç olmazsa bārī cefā vü sitem eyle

3. egri naẓarum var ise ol serv-i revāna
yā rab deheni gibi vücūdum 'adem eyle

dervīş-i ḫarābāt iseŋ elden ḳoma cāmı
kendüŋi ḫayālat ile cemşīd ü cem eyle

5. ḫūbuŋ çoġ olur ḳahrı döküp ḳaṭra-i eşki
yaḥyā yüri ölince ḥisāb it raḳam eyle

241.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳırmızı câme geyüp al ile öldürme beni
çaḳ boyınca ḳana girmiş dimesün gören seni

dir gören bir pāre od olmış cihānı yaḳmaġa
câme-i surḫ ile her dem sen gül-i nāzük-teni

3. öldürürmişsin seni sevdüm diyen 'āşıḳları
hey yolında öldügüm anuŋ'içün sevdüm seni

gerdiş-i gerdūna ḳılma rif'atle sen naẓar
kimseye raḥm eylemez hergiz bu dünyā-yı denī

5. ṭaŋ mıdur yaḥyā şafaḳ içre güneşdür dir isem
her seḥergeh aṭlas-ı surḫ ile gördükçe anı

---

240. 52ᵃderkenar: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 395 / (Çavuşoğlu, 1977: 524)

1 gel bir gün öŋürdi beni öldür kerem eyle: öldür beni gel bir gün öŋürdi kerem eyle.

2 cevr ü cefāŋa: mihr ü vefāŋa.

4 Divanda bu beytin 4. beyitten sonra yer aldığı bilgisi vardır.

241. 52ᵃderkenar: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 492 / (Çavuşoğlu, 1977: 580)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 gerdiş-i gerūna ḳılma rif'atle sen naẓar: yarşur yaruŋ libāsında muṭabbaḳ tügmeler.
kimseye raḥm eylemez hergiz bu dünyā-yı deni: ġoncalarla şanki zeyn olmış vücūdı gülşeni.

242.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ḥükm-i taḳdīrüŋe çün irmedi tedbīr senüŋ
fikr-i tedbīr benüm ḳısmet-i taḳdīr senüŋ

bir başum bir ḳılıcuŋ bir sen ü bir ben berü gel
bu cihān böyle olur bir benüm ü bir senüŋ

3. birisi cāna ṭanıḳdur birisi ʿışḳa güvāh
şāhid-i ʿışk benüm ol ḫaṭ-i tezvīr senüŋ

tīrüŋe ḳarşu senüŋ sīne siper eylemişem
berü gel ceng idelüm sīne benüm tīr senüŋ

5. kūyınuŋ dār-ı şifāsına varup āhī didi
uşda dīvāne benem bend ile zencīr senüŋ

242. 52[a]derkenar: Āhī: *Āhī Çelebī Dīvānı:* G. 52 / (Kaçalin, 25)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

243.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ey dil-i bī-çāre itme cevr-i dilberden enīn
mā-teḳaddemden meṣeldür nāz ider her nāzenīn

ḥaydarīler gibi taḳdum gūṣa ḳullık ḥalḳasın
boynıma ḥalḳa olalıdan o zülf-i ʿanberīn

3. ne ḳadar cevr ü cefā itse göŋül eyler ḳabūl
dostlar gökden ne yaġarsa götürür çün zemīn

küfr-i zülfüŋi götür göster ruḫuŋ īmānını
bir yire cemʿ olmamışdur dostum küfr ile dīn

5. gün yüzüŋsüz giceler feryād ü efġān eylesem
nāleme āheng idüp bülbül baŋa dir āferīn

göŋlümüŋ peymānesin zülfüŋ gibi ḳılduŋ şikest
luṭf ise senden hemāŋ u ṣabr ise benden hemīn

7. ol lebi şīrīn yolında ger ölem ferhādveş
meşhedüme yazasız hāẓā şehīdüʿl-ʿāşıḳīn

olaşaldan zülfüŋüŋ sevdāsına dil ḫastadur
ṣabruŋ dārüʿş-şifāsından buyur sirkencübīn

9. niçe şīrīn olmasun cānā muḥibbīnüŋ sözi
çünki medḥüŋ söylerem olur kelāmum şekkerīn

---

243. 52[b]: Velehu: *Muḥibbī Dīvānı*: G. 2703 / (Yavuz, 2016: 1362)
4 dīn: kīn.
5 gün: gül.
6 ḳılduŋ: itdüŋ.
luṭf: cevr.
7 yolında: elinden.
yazasız: yazalar.
8 olaşaldan: tolaşaldan.
ṣabruŋ: leblerüŋ.
9 söylerem: okuram.

244.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿāşıḳ olmışdur meger ol ʿārıż-ı ruḫsāra ṣu
anuŋʿiçün ṭaġlara düşüp yürür āvāre ṣu

vādi-i ẓulmetde bu dil ḳaldı iskender gibi
teşnelikden virdi cān bulmadı ol bī-çāre ṣu

3. ḫūblar gönli ḳatıdur çünki seng-i ḫāreden
göz yaşı yir eylemez nite ki seng-i ḫāre ṣu

bāġ-ı ḥüsnünde şehā bir ṭoġru ḫızmetkārdur
durmaġ ile indi servüŋ ayaġına ḳara ṣu

5. naḫl-i ḳaddüŋi nigārā eşk-i çeşmümden ṣaḳın
keṣret itse didiler eyler ziyān eşcāra ṣu

şām-ı miḥnetde muḥibbī key ḳatı dil-ḫastedür
çıḳmadın cānı lebüŋden gel vir ol bīmāra ṣu

245.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bende-i faḳr ü fenā teklīf-i dīvān istemez
emr-i maʿrūf-ı ḫudādan ġayrı fermān istemez

ḫalḳa-i ẓikre nigīn olan güzīn-i evliyā
ʿāleme ḥükm itmege mühr ü süleymān istemez

3. başına dīvāneveş ḫalḳı üşürmez dāyimā
padişāh-ı ʿışḳ olan ʿunvān-ı dīvān istemez

ṣaymayan çetr-i hümāyūnı örümcek aġına
künç-i ʿuzlet var iken eyvān-ı keyvān istemez

5. māniʿ olmaz kimsenüŋ tesbīḥine dervīş olan
gül ḳoparmaz bāġdan seyr-i gülistān istemez

ehl-i ḥāle başḳa bir ʿālem durur derd-i firāḳ
ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ visāl-i yārı āsān istemez

7. ʿışḳ-ı dilber şöyle istiġnā virür yaḥyāya kim
ḥażret-i loḳmāndan derdine dermān istemez

---

244. 52[b]: Velehu: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 2772 / (Yavuz, 2016: 1392)

1 ruḫsāra: cānāna.
meger: ezel.

245. 52[b]: Yaḥyā: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 150 / (Çavuşoğlu, 1977: 375)

1 teklīf-i dīvān: teklīf-i sulṭān.

2 mühr ü: mühr-i.

246.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ṣūfiyā ṣāfī dil olmazsaŋ ṣafā gelmez saŋa
ḫod-nümāsın ẕevḳ-i peyġām-ı ḫudā gelmez saŋa

kenz-i lā-yefnāya gir ey ḫᵛāce irmezse elüŋ
ḥırṣ ile dünyāyı cemʿ itseŋ ġınā gelmez saŋa

3. ey marīżuʿl ḳalb bu şerbetle ṣaḳın gözüŋ aç
em sem itme semm-i ḳātilden şifā gelmez saŋa

loḳma-i loḳmān ile ṭabʿuŋ alışmaz ey ḥakīm
anuŋ'çün ḫān-ı ḥikmetden ġıdā gelmez saŋa

5. niçe bir ālūde-dāmān olasın dünyā ile
ḳaḥbe zenden ḫod bilürsin kim vefā gelmez saŋa

bu sevāḥilde ʿaceb girdāba düşmişsin gönül
ʿizẕet it ṣadra geçür andan ḫaṭā gelmez saŋa

7. ḳaçma tīr-i yārdan devlet nişānıdur gönül
nʿoldı ḥālüŋ ṣormaġa bir āşınā gelmez saŋa

cān ile şöyle belī didüŋ belā-yı ʿışḳa kim
her ṭarafdan biŋ belā gelse belā gelmez saŋa

9. ey uṣūlī ġarḳ olup ʿaynüʿl-ḥayāt-ı vaḥdete
ḥayyu lā-yefnāya irişdüŋ fenā gelmez saŋa

247.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gerçi zencīr-i ser-i zülfüŋe çoḳdur şeydā
delü gönlüm gibi yoḳ vādi-i ġamda tenhā

yine dīvāneliġüm dutdı görüŋ şeydālar
zülfi zencīrini depretdi gibi bād-ı ṣabā

3. durmadan leşker-i ġam bu dil-i vīrāna gelür
bilmezem ḳanda ḳarār eyleye bu deŋlü belā

künc-i miḥnetde yatur ölmelü bir ḫasteyem āh
bu belālarla eger ḳalur isem vāh baŋa

5. ḳaldı hecr ile cehennemde uṣūlī miskīn
cennet-i vaṣla eger irmez ise vāveylā

---

246. 52ᵇ: Uṣūlī: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 3 / (İsen, 2020: 147)

3 gözüŋ aç: kendüŋe.

247. 53ᵃ: Velehu: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 4 / (İsen, 2020: 148)

248.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bī-ḥużūr olma gönül kim bu bedende ḳalmazuz
ṭoġmadan çün ḳalmaduḳ biz ölmeden de ḳalmazuz

atalu oġullu oldı pīr ʿışḳıyla gönül
pāk tecrīdüz bu çarḫ-ı pīre-zende ḳalmazuz

3. çünki ʿuryān gelmişüz dünyāya ʿuryān giderüz
murād-ı cisme ṣarılup köhne kefenden ḳalmazuz

şāh-ı ġam muṭrīblerinden aŋulur güyendeyüz
bülbül-i gūyā ki gibi biz bu çemenden ḳalmazuz

5. dünyede aramaz yoḳ ʿāfiyet fikrindeyüz
ḳaṣdımız vaṣī seyāḥatle vaṭandan ḳalmazuz

248. 52[b]derkenar: Vaṣī:

249.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫusrevā aldanma sen efsāne-i ferhāda gel
ṣanʿat ögrenmek dilerseŋ ḳo anı üstāda gel

öldürüp ben muḳbilini ġamdan āzād eyledi
vaḳtidür ey ḥālimi ṣoran mübāreḳ-bāda gel

3. ehl-i dilden yüz çevürme müddeʿīden incinüp
cānumı şükrāna al göster yüzüŋ tenhāda gel

ḥayretinden kendüden varur yüzüŋ gören kişi
bu ümīd ile ki bir gün diyesin üftāde gel

5. dest-i cevrüŋle bu göŋlüm ḳellesin vīrān idüp
gel ṭayanma dostum bu ḥüsn-i bī-bünyāda gel

varmasun gül gibi dirseŋ ḥüsnüŋ evrāḳı yile
serv-i raʿnā gibi ṣaḥn-ı gülşene āzāde gel

7. ẕerrece ḳalmadı ol gün yüzli dilberde vefā
aġla ey isḥāḳ-ı bī-dil derd ile feryāda gel

---

249. 52[b]derkenar: İsḥāḳ: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 154 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 217)

2 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
ḥālimi: ḫāṭırum.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu 3. beyit olarak yer almaktadır.

7 dilberde vefā: vaṣlından ümīd.

250.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. leylī vü mecnūn oḳırsaŋ ey göŋül üstāda gel
ḫüsrev ü şīrīn gerekse ḫidmet-i ferhāda gel

ṣūfiyā senden el alanlar ayaġa düşdi hep
başuŋ içün ḳo anı şimden gerü irşāda gel

3. ey benüm ḥālüm ṣoran āzāde oldum ġuṣṣādan
bir iki hindūya ḳul oldum mübārek-bāda gel

nice aḳar göreyin dirseŋ bu yaşum diclesin
bir gün ey mışr-ı melāḥat seyr ide baġdāda gel

5. ḫüsn esāsı bir ḳıl üzredür aŋa yoḳdur iʿtibār
dostum billāh coşmagıl anı bünyāda gel

bunca yıldur āsitānuŋda sürinür ṭālīʿi
demedüŋ bir kerre gel gel derd-mend üftāde gel

---

250. 53ᵃderkenar: Naẓīre-i Ṭālīʿi: *Ṭālīʿi Türkçe Dīvānı*: G. 62 / (Gedik, 2022: 133)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
ḳo anı: tevbe it.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
iki: beŋi.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
gün: kez.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
yoḳdur iʿtibār: yoḳ iʿtimād.
coşmagil anı: ṭayanma o bī.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
kerre gel: kerrecük.

251.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. iller ile ṭatlu ṭatlu dilleşür ol dil-rübā
el ucıyla bize ıraḳdan dimez bir merḥabā

fiʿl-meṣel aḳar ṣudur ṭayanma ḥüsnüŋ çaġına
bu daḫı ḳalmaz geçer rūḥ-ı revānum muṣṭafā

3. çün düşürdüŋ ʿāḳıbet bizi belā girdābına
bāri n'olaydı evvelden olmayayduḳ āşinā

pādişāh-ı vaḳt idüm bir şaḥṣa dimezdüm belī
biŋ belāya uġradum saŋa olaldan mübtelā

5. and içerdüm kim vefāsuz yār hergiz sevmeyen
dostlar bir bī-vefā sevdüm yine yazuḳ baŋa

ʿāşıḳa zehr-i belā ṣunıldı ḫalḳa ʿıyş u nūş
illere ẕevḳ ü ṣafā virildi vü bize cefā

7. yolına cānuŋ fidā ḳılma uṣūlī ol perī
saŋa yār olmaz ki sensin bir gedā ol pādişā

---

251. 53[b]: Velehu: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 5 / (İsen, 2020: 149)

3 n'olaydı evvelden: evvelden n'olaydı.

252.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. seçer mi ādemi ḥayvān olanlar
ne bilsüŋ gevheri nā-dān olanlar

cihānuŋ mülk ü mālın ḥīçe ṣayar
vücūdı şehrine sulṭān olanlar

3. hümā-himmet gedālardur cihānda
meʿānī kişverine ḫ^{v}ān olanlar

gerekmez devlet-i dünyāyı neʿyler
ḥaḳāyıḳ gevherine kān olanlar

5. bu köhne tekyenüŋ esrārın aŋlar
bu meyden vālih ü ḥayrān olanlar

bulur yol kaʿbe-i maḳṣūda öŋ soŋ
bu vadīlerde ser-gerdān olanlar

7. ögüdüŋ dutmaz ehl-i ʿışḳ vāʿiẓ
ki uymaz cāhile nādān olanlar

yoluŋa git oturmaḳ fikrin itme
bu evden tīz göçer mihmān olanlar

9. müsellem dutdılar şiʿrüŋ uṣūlī
uṣūl-i naẓmda selmān olanlar

---

252. 53^{b}: Velehu: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 25 / (İsen, 2020: 170)

7 nādān: ʿirfān.

8 fikrin: ḳaṣdın.

253.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. şol gönül kim ṣūretüŋ naḳşı temāşāsındadur
on sekiz biŋ ʿālemüŋ dāʿim temāşāsındadur

nice rūşen olmasun āyīneveş gönlüm gözüm
çün dem-ā-dem ṭalʿatuŋ mihri tecellāsındadur

3. her nefesde ʿālem-i ḥüsnüŋ durur seyrānumuz
ḥamdüliʿllāh bu delü gönlüm tesellāsındadur

bir güzeller şāhına biŋ cān ile ḳul oldı dil
bu cihānuŋ ne vezīrinde ne paşāsındadur

5. ṭaŋ mıdur ger gevher-i maḳṣūda olsa āşinā
şol dil ü cān kim maḳāmı ʿışḳ deryāsındadur

her ne ʿāşıḳ kim ser-i kūyuŋda ṭutmışdur mekān
ḥaḳ teʿālānuŋ bugün firdevs-i aʿlāsındadur

7. cān ataldan ḳaşlaruŋ yāsına ḳurbān olmaġa
çaḳ uṣūlī ḳābe ḳavseynüŋ ev ednāsındadur

254.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳanı şol gün ki[m] cemāl-i yār idi eglencemüz
devletinde her cihetle var idi eglencemüz

murġ-ı dil ʿışḳ āyetin oḳurdı bülbüller gibi
ḥüsn bāġında gül-i gülzār idi eglencemüz

3. besler idi ṭatlu dillerle dili ṭūṭi gibi
mışr-ı cānda bir şeker-güftār idi eglencemüz

cān u dil mūsīyi ġark itdi tecellī nūrına
ṭūr idi seyrānumuz dīdār idi eglencemüz

5. ṣoḥbetinde yoġ idi aġyārdan ḫavf u melāl
ey uṣūlī bir gül-i bī-ḫār idi eglencemüz

---

253. 54ª: Velehu: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 26 / (İsen, 2020: 171)

2 çün: kim.

6 mekān: vaṭan.

254. 54ª: Velehu: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 43 / (İsen, 2020: 191)

255.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. buldı ʿāşıḳ cezbe-i ʿışḳ ile vecd ü ḥāller
āḫir olmadı mı ey vāʿiẓ bu ḳīl ü ḳāller

şevḳ-ı dīdāruŋla ey nūr-ı cemāl-i muṣṭafā
bir semāʿ itdüm ki cūşa geldiler abdāllar

3. dār-ı dünyāda senüŋ miṣlüŋ güzel gelmez baŋa
gerçi naḳḳāş-ı ezel yazmış güzel timṣāller

gitdi ṣabrum gitdi ṭāḳat gitdi ḫūş-ı gitdi ʿaḳl
ʿışḳ içinde başuma geldi ʿacāʿib ḥāller

5. kimdür olan müşterī biŋ cān u biŋ baş bir pula
ʿışḳ bāzārında böyle çaġırur dellāllar

ādem olmaz sırr-ı esmādan ḫaber duymaz kişi
zāhidā terk olmayınca bu ḳabīḥ efʿāller

7. maʿrifet ehline çün gencine-i ʿirfān yeter
ey uṣūlī ġam degül olmazsa mülk ü māller

aldar alur [dil] metāʿın gözlerinden ṣaḳınuŋ
ḥüsn bāzārına gelmiş ol iki ḳattāller

---

255. 54ª: Velehu: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 36 / (İsen, 2020: 184)
2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
ṣabrum: ṣabr u.
gitdi ḫūş-ı gitdi ʿaḳl: gitdi ʿaḳl u gitdi ḫūş.
6 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

256.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. laʿl-i yāre hem-ḳadeḥ olmış yine beŋzer şarāb
cevher-i cāna ṣafālar virdi ol yāḳūt-ı nāb

dil suʿāl eyler lebüŋ dārüʿş-şifāsından şifā
öldi derdā derd ile irişmedi[n] şāfī cevāb

3. ḳan olası göz belāsıylan getürdi başuma
ḫāne-i ṣabrum yıḳıldı dostlar ḥālüm ḫarāb

ʿışḳ odından dem-be-dem göŋlüm döker göz yaşların
āteş-i sūzāndan niteki ḳan aġlar kebāb

5. ey dirīġā yıḳdı vü yaḳdı vücūdum ʿālemin
tende tāb u dide āb u göŋülde ıẕṭırāb

ḫaste cāŋum buldı tīġ-ı ābdāruŋdan ḥayāt
dirlige dirler sebebdür bu cihān içinde āb

7. bend-i zindān-ı belāda ḳaldı biŋ derd ile āh
olmadı ḳaldı uṣūlī bendeŋe bir feṯḥ-i bāb

256. 53[b]derkenar: Uṣūlī: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 8 / (İsen, 2020: 152)

257.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. gözümüŋ ḳaṣrını idinse ḫayālüŋ n'ola cāy
şeh-i ʿālemdür idinse yiridür ṣırça sarāy

şeb-i fürḳatde gözüm cān ile ceng eylemege
müjeden baġladı ey meh yine bir ḳara alay

3. bām-ı çarḫ üstine nālem çıḳuban ṭıfl gibi
aşaġa inmege ḳorḳar çıġırupdur ey vāy

bir nefes nālemi dem olmaġa durmaz diyüben
gösterür illere parmaḳla bezmde beni nāy

5. ayaġı illere taḳsīm idecek bezmgede
n'içün ey sāḳī fiġānī ḳuluŋa degmeye pāy

258.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. aġlamazsa beni dem dem acıyup dīdelerüm
göreyin ṭursun iki gözine ḫūn-ı cigerüm

yirden üstün ola anı göreyin ḥaşre degin
ki cihān içre benüm üstime oldur dönerüm

3. görinen ṣanma ṣafaḳ dün gice çarḫuŋ ey meh
yüzini ḳana yudı sille-i āh-ı seḥerüm

ġam-ı hecrüŋle fiġānī ruḫı zer-gūn oldı
daḫı meyl itmemisin aŋa eyā sīm-berüm

---

257. 53[b]derkenar: Fiġānī: *Fīġānī ve Dīvānçesi:* G. XCVI / (Karahan, 1966: 126)
1 ḳaṣrını idinse: ḳaṣını eylerse.
2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
cān: ḫ[v]āb.
3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
çıġırupdur ey: çıġırup eydür.
4 olmaġa durmaz: urmaġa ḳomaz.
bezmde beni: beni bezmde.
5 ayaġı illere: illere ayaġı.
idicek bezmgede: idesin bezm içre.
258. 54[a]derkenar: Velehu: *Fīġānī ve Dīvānçesi:* G. LVI / (Karahan, 1966: 86)
2 anı: gerdūn.
4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

259.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. nāleni gözyaşı mı oldı ciger-i büryānum
ḫāne-i dilde ḫayālüŋ olalı mihmānum

levḥ-i çehremde yazar sürḫ ile ʿışḳ āyetin
ḳıl ḳalemlerle benüm dīde-i ḫun-efşānum

3. ḫār-ı ḫasdur ki getirmüş anı seylāb-ı sirişk
ṣanmaŋuz çeşm-i terimde görünen müjgānum

nem ziyān ola niṣār eyleleyüm yoluŋda
gevher-i eşkiyle yir eyleyüp dāʿimā ġamum

5. şerm-sarum baḳalı sāʿī saŋa dilberden
üstüḫᵛān-ı tenümi nār-ı dil-i sūzānum

259. 54ᵃderkenar: Sāʿī:

260.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫoş görür benden raḳībi raḥm idüp cānān aŋa
nice ḳatlansun bu yürek nice döysün cān aŋa

ʿāşıḳuŋ ḥaḳḳında çoḳ söz söyler inanmaz raḳīb
ʿādet olmışdur cihānda dostum bühtān aŋa

3. atsa ġamzeŋ tīrini cān pūtesine ḳaşlaruŋ
gösterür dil daḫı cānā cevherī peykān aŋa

her seḥer bād-ı ṣabā bāġ-ı cihānda dilberüŋ
zülfine urduḳça şāne meşk ider efşān aŋa

5. ṣafḥa-i ḥüsninde başlamış vefā resmin yazar
lāciverd ile yed-i ḳudret ḫaṭ-ı reyḥān aŋa

ʿışḳ meydānında ṭop olsa güneş olmaz ʿaceb
kim ḳamer her dem hilālinden ṣunar çevgān aŋa

7. dil delermiş ʿīd-i vaṣluŋʿçün kemān ebr[ū]laruŋ
çoḳdan itdüm cānumı ben dostum ḳurbān aŋa

ḫaṭṭuŋ inşāsın ḥadüŋ üstinde kim yazdı ʿaceb
kim kirāmen kātibin olmış durur ḥayrān aŋa

9. yollar üzre mihrīnüŋ her dem görür ḫāk olduġın
bir naẓar ḳılmaz ʿaceb cürmi nedür sulṭān aŋa

---

260. 54[a]derkenar: Mihrī: *Mihrī Ḫātūn Dīvānı:* G. 3 / (Arslan, 2018: 52)
2 inanmaz: inanma.
3 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
meşk: misk.
5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
cānumı ben dostum: dostum ben cānumı.
8 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.
9 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.
ʿaceb cürmi nedür: nedür cürmi ʿaceb.

261.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ey baṣīretsüz göz aç aġyāra baḳma yāri gör
māsivādan gözüŋi yum ṭalʿat-ı dīdārı gör

baḳmaġıl bu kāʿinātuŋ câme vü destārına
bu dü-rengi perdenüŋ içindeki settārı gör

3. bu dükān içinde maḫfī dīde-i aġyārdan
dil-berüŋ ʿāşıḳlarıyla itdügi bāzārı gör

varma gelme yoḳ durur ḥaḳḳa eyā ṭālib hemān
geç enāniyyet ṭarīḳinden bu remze varı gör

5. on sekiz biŋ ālemi devr eyleyen pergārda
bir durur hem merkez ü hem devr ü hem devvārı gör

ejdehā-yı heft-serdür nefs-i ḫod-kām ey ġulām
ceddüŋi cennetden iḫrāc eyleyen ol mārı gör

7. cevhere ol ḳılma aʿrāżuŋ ḫuṭūṭına naẓar
bu ḫuṭūṭı seyr ḳıl ol noḳṭa-i seyyārı gör

261. 54[b]derkenar: Velehu: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 30 / (İsen, 2020: 177)

3 itdügi: ḳılduġı.

262.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. seni bu ḥüsn ü cemāl ile gören şāh diye
dil ü cāndan ḳul olup yārıcun allāh diye

niçe ferzāne-yi şaṭranc-ı maḥabbet ide māt
beydaḳ-ı ḫāl-i rūḫuŋ bir kez eger şāh diye

3. ṣıfr ile naḳş-ı elifdür çeken sīnemde
her ne dem cān vire dil derd ile ol āh diye

niçe er diyem aŋa kim zen-i dünyāya uyup
devlet ü ʿizz-i şeref manṣıbına cāh diye

5. rūḫ-ı selmān irişürse sehī ehliyetüŋe
gele diz çöke öŋünde raḍıyallāh diye

263.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. olurdı yārı ḳuçmaḳ pīrehensüz
eger cān tensüz olsa gül dikensüz

güzeller ṣayd olalı sīm ü zerle
degüldür kīse-i çeşmüm diremsüz

3. dükendi ḳalmadı yolında varum
ḳalursam ġam degül āḫir kefensüz

içersem gülşen içinde benefşe
ḥarām olsun nigāra baŋa sensüz

5. şehā derdü[ŋ] muḥibbīye devādur
ki bir laḥẓa degüldür derd-i ġamsuz

---

262. 54[b]: Sehī: *Sehī Beg Dīvānı*: G. 246 / (Yekbaş, 2020: 297)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
naḳş-ı: şekl-i.
çeken: yazıla.
derd: ʿaşḳuŋ.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
devlet ü ʿizz-i: devlet-i ʿizz ü.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
irişürse: işidürse.

263. 55[a]: Velehu: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 1216 / (Yavuz, 2016: 686)

1 olsa: ola.

2 diremsüz: ṣemensüz.

5 şehā derdü[ŋ] muḥibbīye devādur: şehā oldı muḥib derdüŋle mūnıs.
ki bir laḥẓa degüldür derd-i ġamsuz: ola mı kim ola bir cān bedensüz.

264.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. güzeller nāz ile reftār iderler
dönerler ġoncaveş güftār iderler

ḳoyup ʿāşıḳların ol māh-rūlar
raḳīb ile varup bāzār iderler

3. dün iḳrār eylemişken būseyi yār
ʿaceb nʿoldı bugün inkār iderler

güzellerden vefā ummaḳ ne mümkün
cefā dirseŋ iŋen bisyār iderler

5. muḥibbī sırr-ı ʿışḳı itme iẓhār
ṣaḳın manṣūrveş ber-dār iderler

265.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. yolına geldi cefālar itdügi cānānumuŋ
pür-cefādur sevdügi ol āfet-i devrānumuŋ

yā ilāhī gözi yaşı ḥaḳḳı içün āşıḳuŋ
yārını eyle mülāyim yār-ı ʿālī-şānumuŋ

3. nev-cüvānum cevre döymez baŋa itsün cevrini
eydüŋüz maḥbūbına ol gözleri fettānumuŋ

āfitābuma cefālar ideli ol mehliḳā
bir ucı yirde bir ucı gökdedür efġānumuŋ

5. n'ola ey yaḥyā ṣaḳınsam düşmen-i bed-ḫāhdan
cānumuŋ cānı degül mi sevdügi cānānumuŋ

---

264. 55[a]: Velehu: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 1134 / (Yavuz, 2016: 645)

4 ne mümkün: ʿacebdür.

265. 55[a]: Yaḥyā: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 219 / (Çavuşoğlu, 1977: 419)

266.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. iŋleden çarḫı dilā feryād-ı zāruŋdur senüŋ
görinen encüm degül her şeb şerāruŋdur senüŋ

bezm-i ġamda sāġar-ı çeşmüŋle nūş [it] ḫūn-ı dil
meclisi germ it [belā vü] derd yāruŋdur senüŋ

3. sīne āteş gözde nem başumda sevdā-yı hevā
niçe yıllardur yatur dil ḫāksāruŋdur senüŋ

cān niṣār itdüm didüm yoluŋda ey ārām-ı cān
didi ne minnet gerek bu eski kāruŋdur senüŋ

5. işiginde itleriyle yār bir görmiş seni
devlet el virdi muḥibbī iʿtibāruŋdur senüŋ

267.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ezelden nūş olan cāna senüŋ ʿışḳuŋ şarābıdur
anuŋ'çün bezm-i ʿışḳ içre yanan baġrum kebābıdur

yaşum nārını al itdüm kemāna döneli ḳaddüm
belā bezminde nālişler iden sīnem rebābıdur

3. belā kuhsārı başımdur iki ʿaynum anuŋ ʿaynı
ġamam eksük degül andan meger āhum seḥābıdur

selāmet gözleyen zāhid melāmet isteyen ʿāşıḳ
anuŋ'çün nām-ı ʿuşşāḳuŋ cihān içre ḫarābıdur

5. temevvüc itse ṭaŋ mıdur muḥibbī eşk-deryāsı
anı cūş itdüren her dem bu göŋlüm ıżṭırābıdur

266. 54[b]derkenar: Muḥibbī: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 1859 / (Yavuz, 2016: 979)

267. 55[a]derkenar: Velehu: Divanda yer almamaktadır.

268.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gül yüzünde ẓāhir oldı çünki ḫaṭṭuŋ mürveş
çarḫ elinden iŋler isem ṭaŋ mıdur ṭanbūrveş

gi̇celer ḥüsnüŋ bahārın fikr idüp āh eylesem
çın seḥer bu gözlerüm yaşını döker yaġmurveş

3. laʿl-i şi̇rī̇ŋi cānā almadın ben aġzuma
ġamze okın si̇neme urduŋ benüm zenbūrveş

çeşm-i ḫūn-rī̇züŋ içer her laḥẓa ʿāşıḳ ḳanını
anuŋʿiçün ġamze-i mestüŋ olur maḫmūrveş

5. ḳaddümi çeng eyleyüp ḳānūna āheng eyledi
buralı güşum muḥibbi̇ bu felek ṭanbūrveş

269.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. māh-rūlarda seni medḥ iderem çün güzelüm
n'ola bir ayda tamām ola benüm her ġazelüm

hāba varsam ḫaṭṭ-ı miski̇n görürem ḫaddüŋde
ḳorḳaram ol ḳara düşde[n ki] yaḳındur ecelüm

3. gerçi yoḳ saŋa bedel ʿişve vü nāz eyleme
derd ü ġam çekmede olmaya benümde bedelüm

baḥr-i eşkümde nidem inci [vü] mercān oldı
gözümüŋ ḳanlu yaşın silmeden ey dost elüm

5. yoḳ durur çünki ṣarılmaġa revāni̇ çāre
eŋegin oḫşayalum bāri dudaġın emelüm

---

268. 55ᵃderkenar: Muḥibbi̇: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 1466 / (Yavuz, 2016: 798)
1 ẓāhir oldı çünki ḫaṭṭuŋ: çünki ḫaṭṭuŋ ẓāhir oldı.
2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
yaşını: yaşlar.
3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
5 bu felek: dest-i ġam.
269. 55ᵃderkenar: Revāni̇: *Revānī Dīvānı:* G. 238 / (Avşar, 2017: 314)
1 ola benüm: olur ise.
3 inci vü: pençe-i.
4 oldı: olmış.

270.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. çıḳsun ol göz ki senüŋ ġayruŋa ide naẓarı
ṭopraġ ol başa ġamuŋ olmaz ise derd-i seri

bu yiter baŋa ki tābūtumuŋ ardınca benüm
gidesin rūḥ-ı revān gibi bedenden ileri

3. yalımum alçaġ olup yürimez idüm ṣu gibi
olsa sen serv-i bülendüŋ baŋa ʿālī naẓarı

bu yıḳıḳ gönlümi yapmaġa heves eyledi kim
oldı ʿışḳuŋla senüŋ seyl-i fenā reh-küderi

5. şiʿr-i yaḥyāyı ṣaḳın ey gül-i ḫāŋdān oḳıma
aġladur bülbüli zīrā ki anuŋ şiʿr-i teri

---

270. 55[b]: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 476 / (Çavuşoğlu, 1977: 571)

1 ġamuŋ: ola.

2 ardınca: öŋince.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
eyledi: eyleme.
küderi: güẓeri.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
bülbüli: ādemi.

271.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. āh kim nāme-i ʿışḳuŋ beni bed-nām itdi
gözlerüm yaşı gibi ʿışḳumı iʿlām itdi

ol elif-ḳāmetüm āl ile göŋül alur imiş
bir selām ile benüm ḳāmetümi lām itdi

3. ḫāne-i cānuma mihrüŋ güneşi girmek içün
ṣāniʿ-i ḳudret iki gözlerümi cām itdi

ʿālem-i vuṣlatı mı fürḳate tebdīl oldı
yine bu devr-i ḳamerde rūzumı şām itdi

5. nāmesi yāruŋ eli gölgesidür ey yaḥyā
göricek cān u göŋül diŋlenüp ārām itdi

272.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. niçe bir vādī-i ġamda dil-i maḥzūn yerine
bağlamaz ol ṣaçı leylī beni mecnūn yerine

tende cānā dehenüŋ ẕikri durur rūḥ-ı revān
cānda ḳaddüŋle ḳaşuŋdur elif ü nūn yerine

3. öldügüm ağlamazın ḳorḳum odur kim ölicek
seni kimler seve ben ʿāşıḳ-ı maḥzūn yerine

allar gey yaraşur saŋa yeter baŋa hemān
dem-be-dem ḳanlu yaşum cāme-i gülgūn yerine

5. ʿaḳl u fikrüm gider oynar yüregüm ey yaḥyā
nev-cüvānum ki gele nāz ile oyun yerine

---

271. 55ᵇ: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 458 / (Çavuşoğlu, 1977: 560)

1 ʿışḳuŋ: şiʿrüm.
ʿışḳumı: ḥālümi.

3 mihrüŋ: mihri.

4 vuṣlatı mı: vuṣlatumuz.
ḳamerde rūzumı: felek rūzumuzı.

272. 55ᵇ: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 418 / (Çavuşoğlu, 1977: 537)

273.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. aġyārdan yine ḫālī bulup cihānı ben
pehlūya çekdüm ol ṣanem-i mihribānı ben

ebrūsı gibi egri ḫayāl itmeŋüz baŋa
ṭoġruluġ ile sevdüm o serv-i revānı ben

3. nāzüklük ile öpmişdüm düşde leblerin
ḫavf ile cānum aġzuma geldi uyanuban

irdüm hemān-ı himmet ile āsitānına
yapdum felekler üzre yine āşiyānı ben

5. yaḥyā nigārsuz neme yarar benüm cihān
bir daḫı görsem iki olur bu cihānı ben

274.

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. beni bir kimse yoḳ mı ḳapusında ide biŋ pāre
bahāne ola iẓhār-ı maḥabbet itmege yāre

cefāya ṣabr ider ölüp gidince 'āşıḳ-ı ṣādıḳ
'adāvet idemez yāra maḥabbet itmez aġyare

3. dirīġā iki şāhid oldı [yāra] āh ile yaşum
ṭuyuldı 'ışḳ-ı pinhānum mecāl olmadı inkāre

ḫayāl-i yār [bir] hicrānı yoḳ maḥbūba beŋzer kim
anuŋla eglenürdi 'āşıḳ-ı maḥzūn u āvāre

5. mükedder oldı yaḥyā derd-mendüŋ ḥāli ġāyetde
meger allāhdan olur olursa derdine çāre

---

273. 55[b]: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 304 / (Çavuşoğlu, 1977: 470)
1 yine ḫālī bulup: görüp yine ḫālī.
2 baŋa: beni.
4 hemān-ı: hümā-yı.
274. 56[a]: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 373 / (Çavuşoğlu, 1977: 511)
2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
eglenürdi: eglenür.
5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

275.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. vefāda miṣli bulınmaz bugün bir nev-cüvān buldum
görince sevdüm anı ölmiş iken tāze cān buldum

yiŋile ʿāşıḳ oldum eski derdüm tāzelendürdüm
olanca bende olmalı ki bir şāh-ı cihān buldum

3. viṣālüŋ derdini bilmez firāḳa düşmeyen ʿāşıḳ
ġam-ı hicrāna ṣabr idenleri hep şādmān buldum

ilāhī gölgesini üstümüzden ırma dünyāda
baş egmez sidretü'l-aʿlāya bir serv-i revān buldum

5. bu miḥnetḫāne-i ʿālemde yaḥyā gibi ʿuṣṣāḳı
esīr ü derd-i hicrāna faḳīr ü nā-tüvān buldum

275. 56ᵃ: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 264 / (Çavuşoğlu, 1977: 447)
2 bende: bendesi.
olmalı ki: olmalı.
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
derdini: ḳadrini.
ʿāşıḳ: hergiz.
4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
5 esīr ü: esīr-i.
hicrāna: hicrān u.

276.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. fikr-i sevdā-yı ser-i zülfüŋ ucından güzelüm
ḳıṣṣa-i leylī vü mecnūna dönüpdür meṣelüm

çün lebüŋ şerbeti her ḫasta dile emsem idür
anı ben ḫaste-dile luṭf ile buyur emelüm

3. şevḳ-i ḫūrşīd-i cemālüŋde dehānuŋdan eṣer
bulmadum ẕerrece hīç olmadı mā-ḥaṣalum

devr-i ḫaddüŋde gelüp zülfüŋi maḥv itdi lebüŋ
ey dirīġā dükenüp ʿömrüm irişdi ecelüm

5. nice rengīn dimeyem lāle ruḫuŋ medḥini kim
gülüben ḫurrem olur her kim oḳursa ġazelüm

mescide ḳoymadılar meygededen sürdiler
ne ḥelāle yarar olduk ne ḥarāma nʿidelüm

7. ben necātī ḳapuŋuŋ ḫākine yüz sürdügüm ol
umarum bir gün ire ayaġuŋ öpmege elüm

---

276. 55[b]derkenar: Necātī: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 366 / (Tarlan, 1963: 367)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
ben: biz.
idür: olur.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
olmadı: oldı ḳamu.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
lebüŋ: ḫaṭuŋ.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
gülüben: gül gibi.

6 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

7 umarum: umarın.

277.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. gele başladı ḫaṭuŋ aŋa ne çāre idelüm
giceyi güne ḳatup ṣankim irişür ecelüm

ne ḳadar cehd iderem kaʿbe-i kūyuŋa irem
saʿy ile olmaz imiş vaṣla müyesser nʿidelüm

3. heves-i fikr-i ruḫ u laʿlüŋ ucından ṣanemā
ḳıṣṣā-i vāmıḳ u ferhāda dönüpdür meṣelüm

nite kim olmadı hemtā saŋa ʿālemde bugün
yoḳ durur derd ü belā içre benüm de bedelüm

5. mümkin olmaz ki şehā ḳoyam elümden eteğüŋ
ger elüm ḳatʿ ideler ḳalur eteğüŋde elüm

māh u sāl ile irem zülfine anuŋ dir-idüm
fāyide ḳılmadı āh [ki] baŋa bu ṭūl-ı emelüm

7. sözümüŋ sūzı ile yansa ʿaceb mi dil ü cān
yana odlara muḥibbī kim oḳursa ġazelüm

277. 56[a]derkenar: Muḥibbī: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 2369 / (Yavuz, 2016: 1213)

1 ṣankim: ṣanki.

4 ʿālemde bugün: ḫüsn içre begüm.

6 ḳılmadı āh: itmedi veh.

7 sözümün: şiʿrümün.

278.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. yoġ ise çāre ṣarulmaġa senüŋle güzelüm
eŋegün oḫṣayalum bārī̄ dudaġun emelüm

düşde gördüm ḫat rengī̄n ile gülşen-i ḫaṭṭuŋ
ġālibā yaḳın olıpdur gele gibi ecelüm

3. iderdüm medḥini bir şöhre-i şehrüŋ dün ü gün
çünki pābus-ı şerifüŋe şehā irmez elüm

ḳo beni ḫāk ile sāyeŋ gibi yeksān olayın
diyesüŋ kim yüzüŋ kūyı meşhūr olam

5. n'ola meşhūr-ı cihān olsa benüm murġ-zāra
bu zamānī̄ gibi bir māhlikāyı sevelüm

279.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ʿīd irdi mübtelāları aġlatma dilberā
ʿāṣıḳlara el ucı ile ḳılma merḥabā

yūsuf senüŋ gibi güzeli düşde görmedi
ben niçe beŋzedem seni ey mehliḳā aŋa

3. hey gözlerini sevdicegüm bī̄-günāh iken
ḳanlar dokucu ġamzelerüŋ ḫışm ider baŋa

ʿālemde dostum ne belādur belā-yı ʿışḳ
düşmānlarum daḫı aŋa olmaya mübtelā

5. yaḥyā ne ḳara günlere ḳalduk zemānede
dehr ise pür-cefā vü nigār ise bī̄-vefā

---

278. 56[a]derkenar: Zamānī̄:

279. 56[b]: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 9 / (Çavuşoğlu, 1977: 284)

1 irdi: oldı.

2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

280.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ġamuŋdan öldi bir ‘āşıḳ senüŋ ‘ömrüŋ ziyād olsun
mezārın gel ziyāret eyle bārī rūḥı şād olsun

ṣoŋında eyü adıdur hemān bāḳī ḳalan ancaḳ
gerek ferhād-ı ‘ışḳ olsun gerekse keyḳubād olsun

3. ṣaḳın maẓlūmuŋ āhından iŋen cevr itme ‘uşşāḳa
güzeller pādişāhısın ḳapuŋda ‘adl ü dād olsun

dil-i dīvānuma gönder ziyāde ḫoş gelür tīrüŋ
hemīşe kūyuŋa uçmaġa baŋa ḳol ḳanad olsun

5. ḳo sögsün dostum düşmān söge bildükçe yaḥyāya
yanuŋda bir bahāneyle tek ol miskīne yād olsun

281.

mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. gördüm hezār nāz ile ol meh-liḳā gelür
cānlar şikār ḳılmaġa ol dil-rübā gelür

pāk eyle eşk-i çeşm ile ey dil sarāyuŋı
cānuŋı vir özine yine pādişā gelür

3. ülfet dutalı mihrüŋ ile cān u dil şehā
‘ālem ṣafāsı gözüme bād-ı hevā gelür

bār-ı ġamuŋı çekmişem ol ḥadde şimdi tā
aŋduḳça sūz-ı hecrüŋi gözüm dola gelür

5. dirmiş celālī zülf-i nigārı heves ḳılur
bilmez anı ki başına andan belā gelür

---

280. 56[b]: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 334 / (Çavuşoğlu, 1977: 488)

2 eyü: yaḫşı.

4 dīvānuma: bīmāruma.

5 miskīne: bī-çāre.

281. 56[b]: Celālī:

282.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. ḫaddüŋ gibi gül-i ter bir gül-sitānda bitmez
ḳaddüŋ miṣāli 'ar'ar bāġ-ı cinānda bitmez

didüm ki geldi ḫaṭṭuŋ şeftālüden 'aṭā ḳıl
güldi didi ki mīve faṣl-ı ḫazānda bitmez

3. kökin kesem dimişsin kūyuŋda ḳullaruŋuŋ
ey tāze gül nihāli cān būstānda bitmez

sünbül saçuŋ igende elden ele düşürme
ṣāḳın ṭaġıtma anı 'ömrüm yabānda bitmez

5. dil-dāra sergüzeştüm nice derem celālī
taḳrīre başlar isem iki cihānda bitmez

283.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. zülfüŋ miṣāli sünbül bāġ-ı cinānda bitmez
ḫālüŋ gibi ḳaranfül bir gül sitānda bitmez

bu bāġbān-ı dehrüŋ nevreste dikmesidür
sünbüllerüŋ daġıtma 'ömrüm beyābānda bitmez

3. 'āşıḳlaruŋ gügenmese kesmege diş bilesin
ey ġonce bu meşhūr cān büstānda bitmez

odlar yanar yürekde ihmāl-i sūz-ı 'ışḳuŋ
dāġ-ı dilüm anuŋ'çün oŋmaz cihānda bitmez

5. ol yāri pür-cefādan umma vefāyı ẕātī
meşhūrdur ki seyr-i sürūr anda bitmez

---

282. 57[a]: Celālī:

283. 57[a]: Naẓire-i Ẕātī: *Ẕātī Dīvānı II. Cild*: G. 563 / (Tarlan, 1970: 67)

1 bāġ-ı cinānda: hindūstanda.
ḫālüŋ gibi ḳaranfül bir gül sitānda: tağıtma ey perī-şān anı yabanda.

2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

5 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

284.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. aḫiret yolı gibi ġurbete tenhā gitdüm
gitdüm ammā ki ʿaceb vālih ü şeydā gitdüm

rāh-ı kūyuŋ gibi boynumı burup ḥasret ile
aġlayu aġlayu sensüz yine cānā gitdüm

3. yaʿnī cānum gibi ḫoş ṭutmadum ey māh-ı ṣıyām
bilmedüŋ ḳadrüŋi ḥayfā vü dirīġā gitdüm

ne gönül ḳaldı ne ʿaḳl u ne firāset ne ḳarar
eyledüm kendümi bir ẓālime yaġmā gitdüm

5. çāre yoḳ ṣabra elümden ne gelür ey yaḥyā
emr-i taḳdīr-i ḫudā ḳıldı taḳāżā gitdüm

285.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. leb ü ruḫsāruŋı medḥ eyledügüm-çün güzelüm
oldı rengīn ü ter ü tāze benüm her ġazelüm

ben dilerdüm dolayam boynuma ʿömrüm zülfüŋ
irmedi neyleyeyin rişte-i maḳṣūda elüm

3. emr-i mühimdür lebüŋe gelmesün ey dost ḫaṭṭuŋ
ey diriġā benüm andurur āḫir ecelüm

göz gönül bezmde eylemege kesb-i sürūr
şāhid ü şemʿ-ile rez-duḫterini seyr idelüm

5. naẓmīyem laʿlüŋe cān virmege ey ḫüsrev-i ḥüsn
ʿışḳ-ı şīrīn ile ferhāda dönüpdür meṣelüm

---

284. 57[a]: Yaḥyā: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 261 / (Çavuşoğlu, 1977: 445)
3 yaʿnī: seni.
bilmedüŋ: bilmedüm.
285. 56[b]derkenar: Naẓmī: *Edirneli Naẓmī Dīvānı:* G. 4492 / (Üst, 2018: 2406)
2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
ʿömrüm: ʿömr-i.
3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
4 eylemege kesb-i sürūr: kesb eylemek nūr u sürūr.
şāhid ü: şāhid-i.
5 cān virmege: dil vireli.

286.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. dest-būse nitekim saʿy iderüm irmez elüm
dostum bāri icāzet vir ayaġuŋ öpelüm

oldı ʿālemde ḥarīfim ġam u endūh u belā
ḳafes-i bülbül-i cān oldı hemānā meṣelüm

3. ḫaṭ getürmüş beni öldürmege ḫaddüŋ ṣanemā
āh kim vaṣla elüm irmedin irdi ecelüm

ʿışḳuŋ ey ḥūr beni eyledi ʿālemde muḳīm
ʿāḳıbet cennete iletdi bu gögçek ʿamelüm

5. zülfi ḳaṭʿ olalı dil ḳadd-i hevāsında yiler
irdi ʿömr āḫire kesilmedi ṭūl-i emelüm

mest olupdur nice ḳan itse gerek ḫūnī gözüŋ
aŋa merdümlük idüp hey dimez iseŋ güzelüm

7. caʿferem şemʿ gibi sözlerümüŋ sūzından
dil odlara yine her kim oḳursa ġazelüm

286. 56[b]derkenar: Caʿfer: *Tācī-zāde Caʿfer Çelebi Dīvānı:* G. 128-126 (Erünsal, 2018: 420)

1 nitekim: nice kim.
3 vaṣla: saŋa.
4 ʿālemde: kūyuŋda.
5 kesilmedi: eksilmedi.
7 yine: yanar.

287.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. müşgini nāfe-i çīnüŋ sere sevdā getürür
seḥmi nāvek çekmek dile ġavġā getürür

ḳonmasun diyü ġubār ayaġuŋa yollaruŋı
kirpügüm pāk ider ü dīdelerüm mā getürür

3. dutmaġa kişver-i rūmı ḫaṭuŋ ey ḫūb-ı ḫıṭā
hind ilinden gelüben ḥükm ile ṭuġrā getürür

sefer itdügine ṣafā-yı zülfüŋ her şām u seḥer
dil ü cāŋ ḫastesine būy-ı mesīḥā getürür

5. ḫaste göŋlini celālī ḳulınuŋ ṣormaġa yār
pür idüpdür bī-lebine sükkeri ḫurmā getürür

288.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. demidür ḳanlar aġlarsuŋ benüm ey çeşm-i pür-ḫūnum
ḳabāyı al geymişdür bugün ol ḫadd-i gülgūnum

yüzüme bir güle baḳup tebessüm itdi ol ġamla
açıl ey gülmedük baḫtum sevin ey ḳalb-i maḥzūnum

3. göŋül yıllarla yolında şu deŋlü yeldi yüpürdi
demez ol ṣaçları leylüm benüm āvāre mecnūnum

nigār ile ferāġatda göŋül ālām-ı miḥnetde
niçe ʿarż eyleyem yā rab benüm ḫāli digergūnum

5. ḫaṭāyī sāyeveş anuŋ n’ola yolında ḫāk olsa
ḫırāmānī ḫırāmānī yüri ol serv-i mevzūnum

---

287. 57[a]derkenar: Celālī:

288. 57[a]derkenar: Ḫaṭāyī:

289.

mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. bāri n’olaydı benüm alsa cānumı
ġayrilerle görmesem ol dil-sitānumı

çekdüm ölince cevrüŋi ey yār-ı şekker kim
‘ālemde ḫoşluġıla geçirdüm zamānumı

3. zülfüŋ hevāsıyla görenler hümā ṣanur
şehbāz-ı devrān felek-i āşiyānumı

sūz-ı derūnu n‘eyleyem ol şem‘e ṭaŋ degül
āh dilüm zebānesi yaḳdı zamānumı

5. dūd-ı siyāh-ı āhuŋa şehbāz-ı ‘ışḳdur
jeng eyledüm ayaġuŋa fevrī̆ figānumı

290.

mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. āh ide ide nī̆zeŋ içün derd-i ġamuŋda
dūd-ı siyehüm perçem olupdur ‘alemüŋde

ḳanlu yaş ile vaṣlı metā‘ın diledükçe
ol sī̆m beden dir ki baḳır var diremüŋde

3. yaşum aġar iken ayaġın öpmege vardum
didi nicesin şimdi eyitdüm ḳademüŋde

luṭf u keremüŋ tī̆r-i cefā ise muḥibbe
ey ḳaşı kemān ḳomadı eksük keremüŋde

5. ḳılmazdı mesī̆ḥī̆ heves-i ka‘be vü nūrın
kūyūŋa varup görse yüzüŋi ḥaremüŋde

---

289. 57[a]derkenar: Fevrī̆:

1 < ḫüdā> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

290. 57[b]: Mesī̆ḥī̆: *Mesī̆ḥī̆ Dī̆vānı:* G. 218 / (Mengi, 2020: 257)

291.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿilü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. tīr-i cefālar eyledi baġrum delik delik
ġam oḳlarına dopdoluyam nitekim yelik

bennāy-i aşḳ bir ulu bünyāda ḳıldı ṭarḥ
kim ol bināya kelle-i ʿuşşāḳdur helik

3. öpmek dilerken ol mehi āheng-i cevr idüp
şehnāza başladı ṣoŋunu ḳıldı būselik

tāb-ı ruḫundan eyledi dil zülfünü mekān
gün germ olunca kendüye edindi gölgelik

5. ḳutlu ḳapu açıldı ḫayālīnüŋ üstine
alçaḳ göŋüllü olalıdan nitekim eşik

292.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. incinme gördügümce seni eylesem niyāz
cānā cefāyı artuġ iderseŋ vefāyı az

benden bilindi dünyede gülzār-ı ʿışḳ
senden yayıldı ʿāleme ey serv-i nāz nāz

3. miṣlüŋ güzel mi geldi bu dünyā serāyine
bulduŋ cihāŋda gün gibi ey māh imtiyāz

ey gül budāġı sen daḫı tāze nihālsin
n'ola büyüdüŋ olduŋ ise böyle ser-firāz

5. cānlar eritdi şemʿī-yi pür-sūz şevḳ ile
tā kim getürdi bezmüŋe bir şiʿr-i cān-güdāz

---

291. 57[b]: Ḫayālī: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* G. 1 / (Tarlan, 1945: 237)
1 oḳlarına: oḳları ile.
2 aşḳ: çarḫ.
ḳıldı: urdu.
3 idüp: eder.
292. 57[b]: Şemʿī: *Şemʿī Dīvānı:* G. 72 / (Karavelioğlu, 2014: 172)
2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
5 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

293.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. dergāh-ı pādişāh idüp ol serv-ḳāmeti
devrān ḳapuya yine getürdi ḳıyāmeti

sürini sürini varasın āsitānına
dergāhdan süre seni ḫışm ile ġayeti

3. çoḳ ẓulm idüp durur baŋa ben böyle ṣanuram
dīvāna varan andan ider hep şikāyeti

çāk itdi ḳapu sīnesini dest-i şevḳ ile
gün gibi çin seḥerde görince ol āfeti

5. yaḥyā görince aŋa hemān kendüden giçer
derdā ki bār-ı cevr ile ṭāḳ oldı ṭāḳati

294.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. devr ider ḫurşīde beŋzer gerdişi peymānenüŋ
ṣanāsın ṣaḥn-ı felekdür gerdişi kāşānenüŋ

cengümüz var idi yār ile öpüşdürdi hele
yaşı çoġ olsun ki gördük eylügin peymānenüŋ

3. virme pīş-ḫʷān taḫtasın ey dil süleymān taḫtına
ḫātem-i cām ile çün sulṭānısın meyḫānenüŋ

gerçi kim ṭāk-ı felekde şemselerdür ay u gün
ṣaḳın aldanma göŋül naḳşına bu vīrānenüŋ

5. ḳanı dökülsün revānī öpdi laʿlün çünki cām
el uzatdı zülfüne eli ḳurusun şānenüŋ

---

293. 58ª: Yaḥyā: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 449 / (Çavuşoğlu, 1977: 555)

1 dergāh-ı: derbān-ı.
ḳapuya yine: yine ḳapuya.

2 varasın: varayın.
seni: beni.

3 böyle: şöyle.

5 görince: baḳınca.
geçer: gider.
cevr: ḳahr.

294. 58ª: Revānī: *Revānī Dīvānı:* G. 200 / (Avşar, 2017: 292)

1 gerdişi: gūşesi.

2 yār ile: sākīyle.

295.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. saŋa kim didi dili derd ile bīmār eyle
ey ṭabībüm yüri dil-ḫasteŋe tīmār eyle

tolana çekse gönül zülfi metāʿın yeridür
aŋa kim didi ki var ḳalb ile bāzār eyle

3. ey ecel yum gözümi görmesün aġyārı gözüm
kerem eyle ṭuru gel ḳapuyı dīvār eyle

ʿaḳl u ṣabr u dil yaġmāya ki virdi zülfüŋ
berü gel ṣulḥ idelüm būseye iḳrār olsun

5. bār-ı ġam boynuŋa düşdi yüri var ey isḥāḳ
saŋa kim didi ki ṣu mihrini iẓhār eyle

296.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bir mehüŋ mihrin vire idi bārī allāhum saŋa
gün gibi rūşen olurdı ḥālüm ey māhum saŋa

ḳatı sengīn ḳalb imişsin ṭop-ı āhumdan saŋa
ḳoya geldi ṭaġ u ṭaş itmez eṣer āhum saŋa

3. raḥm kılmazsın baŋa ʿarż eylemez mi od gibi
her gice çekdüklerüm āh-ı seḥer-gāhum saŋa

iŋledürsin döne döne dem-be-dem dolābveş
yirde ḳalmaz irer [ey] gerdūn-ı dūn āhum saŋa

5. cennete varmaġa ey ḥūrī-ṣıfat bulur ṭarīḳ
ṭoġrı ilterse eger kim ẕātīyi rāhum saŋa

---

295. 58ª: İsḥāḳ: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 264 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 290)

4 yaġmaya ki virdi zülfüŋ: alup kākülüŋ inkār it.
olsun: eyle.

5 Divanda bu beyit 7. Beyit olarak yer almaktadır.
yüri var ey isḥāḳ: ne çekerseŋ yeridür.
saŋa kim didi ki su mihrini iẓhār: n'ola isḥāḳ gerek kendüŋi berdār.

296. 58ª: Ẕātī: *Ẕātī Dīvānı I.Cild:* G. 23 / (Tarlan, 1968: 23)

297.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. nʿeyleyem bī-çāre gönlüm bir dem olmaz yārsuz
epsem olmaz nitekim cehd eylerem bu ʿārsuz

vaṣlını iḳrār idüp ṣaldı beni sevdālara
döndi inkār eyledi bu dīni yoḳ iḳrārsuz

3. ey ṭabīb-i cān meded bīçāre kim öldüm didüm
didi ḫūdur ʿāṣıḳ öldürmek baŋa tīmārsuz

görmedüm bir ḫūb kim yanında olmaya raḳīb
bu cihān bāġında hīç gül olmaz imiş ḫārsuz

5. ḫūblar[uŋ] mihrini mihrī ölürüz terk itmezüz
kim ne dir ise disün biz olmazuz yārsuz

298.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ne ḥüsnüm āfitāb u ne ḫod māh gencidür
ne ḳaşlarum keman u ne zülfüm nişāncıdur

bühtānlar eylemiş bize raʿnā diyü ḥaṭīb
şāʿirlerüŋ birincisi ġāyet yalancıdur

3. lāġ ile būse istese bizden ʿaceb degül
ṣaḳalı gülse her kişi iller gülencidür

şimden girü maḳāmı bizüm būsemüz hemān
yıllarla yürek aġrısı isḥāl rencidür

5. her āsitāna yüz süriyüp būse cerr ider
mihrī daḫı bu bābda sizden dilencidür

---

297. 57[b]derkenar: Mihrī: *Mihrī Ḫātūn Dīvānı:* G. 63 / (Arslan, 2018: 84)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
bīçāre kim: bīmāruŋam.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

298. 57[b]derkenar: Mihrī: *Mihrī Ḫātūn Dīvānı:* G. 51 / (Arslan, 2018: 78)

5 mihrī daḫı bu bābda sizden: bu bāb içinde mihrī de senden.

299.

mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. her kim ki ‘ışḳuŋa rām olmadı münselik
‘unṣur degül mizācı ye ṭaşdur ye ḫod çelik

baḫre düşerse ‘aksi ger elmās-ı ġamzeŋüŋ
ġavvaş dürr ü güvheri bula delik delik

3. hindū-yı ḫālī rūma n’ola beglik eylese
ẓıll-ı hümādan eyledi kendüye gölgelik

sinemden eylegil ḥazer ey ḳaşları kemān
kim tīr-i āh ile ṭoludur nitekim belik

5. çünki mesīḥī maḳdemüŋe sürmedi yüzin
böyle neden ṣarardı ayaġuŋdaġı gelik

300.

mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. çarḫuŋ egerçi māh-ı nev ey şāh gencidür
ḳaddin anuŋ kemān iden ebrūŋ rencidür

kirpüklerüŋle ḳaşlaruŋ ey dost beŋlerüŋ
her biri ḫaste dillere bir ḳara sancıdur

3. yazmış ‘izār-ı ḫaṭṭuŋa ṭavus ḳuyruġun
ṣankim berāt-ı ḥüsnüŋe zülfüŋ nişāncıdur

mihri ‘aceb mi mührüni sīnemde ṣaḳlasam
dil şehriyārınuŋ hele gör key güvencidür

5. ‘ahdum budur ki būseŋe ḳarşuda cān virem
ṣun leblerüŋi ṣanma maḳāmī yalancıdur

---

299. 57[b]derkenar: [Ġazel-i Mesīḥī]: *Mesīḥī Dīvānı:* G. 133 / (Mengi, 2020: 202)

1 ‘ışḳuŋa rām: silk-i ‘ışḳuŋa.

3 eylese: itse çün.

300. 58[a]derkenar: Ḫıżrī:

301.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿāḳıbet cevr ile cān almaḳ olupdur ḫū saŋa
biz ʿadem mülkine yüz ṭutduḳ benüm yāhū saŋa

seyle virüp ʿālemi her dem aḳıtma yaşumı
dostum ḫayr eylemez āḫir bu ḳanlu ṣu saŋa

3. çünki virdi bū-yi zülfin itme vaṣlından ümid
yüri ey bād-ı ṣabā ölince yeter bu saŋa

ḳaşlaruŋ fikri ile döndi hilāle ḳāmetüm
gerçi cānum ḳılca gelmez ey hilāl-ebrū saŋa

5. ol gözi mestāneye uyduŋ necāti yüri var
giceler tā ṣubḥa dek olsun ḥarām uyḫu saŋa

302.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. maraż-ı ʿışḳı gör şifā yerine
alıgör derdüni devā yerine

baŋa sevdā-yı zülfüŋ āḫir-i kār
ḳara çul giydürür ʿabā yerine

3. baḳmadın yüzüme geçüp gitme
sög begüm bāri merḥabā yerine

[müft] mesken ṣanur cihānı kişi
naḳd-ı ʿömrin virür kirā yerine

---

301. 58ᵃderkenar: Necāti: *Necāti Beg Dīvānı:* G. 10 / (Tarlan, 1963: 150)

1 olupdur: çün oldı.
biz ʿadem mülkine yüz ṭutduḳ benüm: ben de geçdüm cān ü dilden ey ṣanem.

2 her dem aḳıtma: aḳıtma her dem.

3 virdi: alduŋ.
itme: ṭutma.

302. 58ᵃderkenar: [Ġazel-i Kemāpāşāzāde]: Divanda yer almamaktadır. Mecmuada 50ᵃ drk. varakta mükerrerdir.

303.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. itmedi āhum eṣer ey gözleri āhū saŋa
bi̱-vefā dildār imişsin dostum yāhū saŋa

oḳ gibi ben ṭoġruyam yoluŋda ammā kim raḳib
egri sözler söylemişdür ey kemān-ebrū saŋa

3. hey vefāsuz yaŋulup mihr ü vefā ḥarfuŋ oḳı
nice bir cevr ü cefā ezberlemekdür hū saŋa

ey gönül ʿışḳ odına yanmaḳ saŋa oldı ḥelāl
ey gözüm mihrüŋde ol māhuŋ ḥarām uyḫu saŋa

5. vaz gel [ey] āzād ol serve hevādār olmadan
kim neler itmiş durur bilmez misin āh ol saŋa

304.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. geh cefā geh cevr ü geh nāz oldı çünkim ḫū saŋa
bi̱-vefā dildār imişsin dostum yāhū saŋa

ḳıble ḥaḳḳı ṭoġruyam yoluŋda ben li̱kin raḳi̱b
igri sözler söylemişdür ey hilāl-ebrū saŋa

3. göz ḳarardup ṭaġlara düşmiş yürür mecnūn gibi
ey ṣaçı leyli̱ meger ʿāşıḳ durur āhū saŋa

gördi senin zülfin öpdügüm baŋa dilber didi
varasın lā[yı]ḳ orasın ger ḳalursa bu saŋa

5. devr-i ḥüsninde revāni̱ şād-ı ḫandānsın yine
luṭfı yüzinden ṭoġupdur beŋzer ol meh-rū saŋa

---

303. 58[b]: Naẓi̱re: Āzād.

304. 58[b]: Revāni̱: *Revāni̱ Dīvānı:* G. 10 / (Avşar, 2017: 181)

1 dostum: ey ṣanem.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
senin zülfin: zülfin.
baŋa: ḫışm eyleyüp.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

305.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dil ki deyri ʿışḳda nār-ı muḥabbetden yanar
fi'l-meṣel ḳandil-i ḥikmetdür ki ḳudretden yanar

bir içüm ṣudur yanında tīġ-ı fürḳat ʿāṣıḳuŋ
teşne durur ol arzū-yı āb-ı vuṣlatdan yanar

3. niçe bāl açup ḫurde şehbāz-ı ʿışḳuŋ ḥaddine
şehber-i ṭāvus ʿarş-ı ol ḳurbi ġurbetden yanar

şuʿle-i āhumdan ey meh ḫarmen-i ḥüsnüŋ ṣaḳın
geşt-zār-ı çarḫ gāhı berḳ-i ġayretden yanar

5. şūri-i pervāne yanduḳça o şemʿ-i rūşene
niçe diller her ṭarafdan nār-ı ḥasretden yanar

306.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. hey benüm cānum yiter cevrüŋle pāmāl it beni
yā baŋa raḥm it yā öldür ya bir ḥāl beni

duymasun yārab vücūdum nār-ı hicrān acısın
ey perī̇ ʿaḳlum perī̇şān eyle abdāl it beni

3. hecr ise yaluŋ ḳılıç aʿdā ise pāyānı yoḳ
sāḳiyā bir cām-ı cemle rüstem-i zāl it beni

ʿāṣıḳ oldum yolda ḳaldum yavı ḳıldum kendümi
yā ilāhī̇ menzil-i maḳsūda i̇rsāl it beni

5. zinde olsun ḥaşre dek yaḥyā gibi adum benüm
ey elif-ḳāmet dem-ā-dem derdüŋe dāl it beni

---

305. 58[b]: Şūrī̇:

2 <miḥnet> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

306. 59[a]: Yaḥyā: *Yaḥyā Beg Dī̇vānı:* G. 496 / (Çavuşoğlu, 1977: 582)

1 <eyle> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

2 yārab: bārī̇.

4 i̇rsāl: i̇ṣāl.

307.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ey gönül ol bī-vefā mihrin yeter umduŋ unut
eyle ṣankim luṭfuna erdüŋ vefālar ḳıldı ṭut

bunca yıllıḳ ḫastesın bir gün aŋup yād itmedi
ol ṭabīb-i cān unutdı sen bizi daḫı unut

3. āteş-i ḥasretle yaḳarsa seni ol lāle-ḫad
sen daḫı bir ġonca sev gönlüŋ hevāsıyla ṣovut

dilberüŋ nūş eylesün aġyār ile cām-ı şarāb
bezm-i ġamda dem-be-dem ḥasret ile ḫūnābe yut

5. ey laṭīfī dimedüm mi bī-vefā sevme saŋa
hecr ile çıḳsun ḳo cānuŋ çünki ṭutmaduŋ ögüt

308.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. tāb-ı meyden ki ʿaraḳ ʿārıż-ı dildāra düşe
beŋzer ol jāleye berg-i gül-i gülzāra düşe

öpdi ḫāk-i ḳademin sāyesi ol serv-ḳadüŋ
tār-ı zülfi gibi ayaġına yalvara düşe

3. cān virüp ṣaḳladuġum dilde budur peykānuŋ
ḳorḳarın ey ḳaşı [yā] sīne-i ʿaġyāra düşe

rāh-ı kūyında yüzüm yirlere yeksān ideyin
ḫāk-i pāyı ola kim dīde-i ḫūnbāra düşe

5. ey hilālī yazuġ ol ʿāşıḳ-ı bī-çāreye kim
dil-i üftādesi bir yār-ı cefākāra düşe

---

307. 59ª: Laṭīfī:

308. 59ª: Hilālī:

309.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bu kemāl-i ḥüsni kim virmişdür allāhum saŋa
virmemişdür kimseye illā ki ey māhum saŋa

gün gibi nāzüksin ey serv-i ser-efrāzum benüm
ḳorḳaram kār itmesün āh-i seḥergāhum saŋa

3. ṣaḳınurken āfitābum kendü göŋlümde seni
bilmezem nʿeyler diye aġyār-i bed-ḫāhum saŋa

zaḫm-i ḫūn-ālūdemi ḳanlu yaşumla yuma kim
ḳanı ḳanı ile yumaḳ düşmez benüm şāhum saŋa

5. yıllar olmışdur ser-i kūyuŋda ser-gerdānuŋem
bu ne ḥikmetdür ki bir gün uġramaz rāhum saŋa

dūd-ı āhı şemʿînüŋ serkeşlik eyler dem-be-dem
ḳorḳaram bir gün irişür ey yüzi māhum saŋa

310.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. hey nice ḥüsn ü leṭāfet virmiş allāhum saŋa
bir gören biŋ cān u dilden kul olur şāhum saŋa

her ne deŋlü germ olup raʿnālanursa āfitāb
beŋzemez bir ẕerrece bu ḥüsn ile māhum saŋa

3. künc-i ġamda ne belālar çekdügüm ʿışḳuŋla ben
umaram kim bildüre bu nāle vü āhum saŋa

her gice ben bülbülüŋ nālān u giryān itme kim
tāze gülsin irmesün āh-ı seḥergāhum saŋa

5. ḳanlu yaşum dem-be-dem seyl-āb olup baġlar yolum
bilmezem kim dostum ḳandan vara rāhum saŋa

ḫāk-i pākünden ıraġ olmazdı naẓmī derd-mend
hem-dem olmasa eger aġyār-ı bed-ḫāhum saŋa

---

309. 58[b]: Şemʿî: *Şemʿî Dīvānı:* G. 3 / (Karavelioğlu, 2014: 132)

2 gün: gül.

310. 58[b]derkenar: Naẓmī: *Edirneli Naẓmī Dīvānı*: G. 299 / (Üst, 2018: 268)

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

311.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bilmezem ṭaşdan mı virdi ḳalbi allāhum saŋa
kʿāhene kār itdi āhum itmedi māhum saŋa

her gice bülbül gibi zār itme ey gül-ruḫ beni
gey şaḳın ḫayr eylemez āh-ı seḥergāhum saŋa

3. cevr idersüŋ her nefes baŋa raḳībe mihr idüp
nʿeyledüm ben bī-sitāre bilsem ey māhum saŋa

ṭoġruyam dirse inanma rāh-ı ʿışkuŋda raḳīb
kej durur nūr-ı ruhuŋ ḥaḳḳıçün ey şāhum saŋa

5. vaşlınuŋ dārüʿş-şifāsından kemāle ḳıl devā
kim işi ol ḫastenüŋ ḳalmışdur allāhum saŋa

312.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. her ḳaçan kim sīnemüŋ ey dil nişānı depreşe
el urur ol māh-peyker ḳavs ü tīr ü tirkeşe

sīnemi çignetdi ol çābuk süvārüm atına
cānı tesḫīr itmek içün naʿl şaldı āteşe

3. atınuŋ [dörd] ayaġı yirin bulup ḳoçdum bugün
uġradum bir çāre-ebrū bī-bedel pehlū-keşe

ḫırmen-i ʿaḳlı yanar kim görse anı şevḳden
şevḳumuzdan kim vire rūşen ḫaber ol mehveşe

5. ẕātī ile ḥaşr olup söyleşmedüŋ itdüŋ helāk
hey ḳıyāmet ol ḳıyāmetde senüŋle söyleşe

311. 59ᵃderkenar: Naẓīre-i Kemāl:

312. 59ᵃderkenar: Ẕātī: *Ẕātī Dīvānı III. Cild:* G. 1258 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1987: 161)

313.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. fülk-i dil çıkmadan kenāra daḫı
mevc-i ġam ṣaldı bir diyāra daḫı

fürḳat öldürmedin görem dir idüm
gitdi şimdiden girüye çāre daḫı

3. beni ʿışḳında ey felek öldür
mübtelā itme bir nigāra daḫı

ġarażuŋ cān ise gel al ḳurtar
borcumuz var mı intiẓāra daḫı

5. baŋa cevr itse vechi var ol yār
nʿoldı bilsem bu rüzgāra daḫı

hey ne müşkil nihān güzel sevmek
vaz gelmek güc āşikāre daḫı

7. hecre isḥāḳ çāre ölmekdür
kimse itmez bu derde çāre daḫı

313. 59[b]: İsḥāḳ: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı*: G. 302 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1990: 316)

2 girüye: girü ne.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

314.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. maḥabbet cāmın içelden dilā çoḳ derd-i ser çekdüm
yanaldan āteş-i ‘ışḳa neler çekdüm neler çekdüm

cülūs itmege geldükçe göŋül taḫtına şāh-ı ġam
ayaġına niṣar içün gözüm[den] sīm ü zer çekdüm

3. semend-i ḥüsn ile cānān el ursa zülf-i çevgāna
girüp meydān-ı ‘ışḳ içre aŋa bir top ser çekdüm

ḳoluma ṭāġlar yaḳdum anı zeyn eyledüm bir bir
ḳuşane bilüŋe ey meh-rū saŋa bir zer kemer çekdüm

5. muḥibbī gülşene varma temāşā eyle bu sīnem
ḳızıl güller ḳılup dāġum elifden servler çekdüm

314. 59[b]: Muḥibbī: *Muḥibbī Dīvānı:* G. 2367 / (Yavuz, 2016: 1212)

2 geldükçe: şāh-ı ġam.
şāh-ı ġam: geldükçe.

3 ḥüsn ile: nāz ile.
cānān: dildār.

315.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. nice bir ḫūn dökeyin bu dil-i biryānumdan
nice bir besleyeyin ġamzelerüŋ yanumdan

nice bir ġayr ile sen būseye bāzār tutup
beni bī-zer diyü bīzār idesin cānumdan

3. bulsa dünyāyı ṭabīb olan iderdi tīmār
dilberüŋ derdi mi var bulmaya dermānumdan

kesse mıḳraż-ı ġamuŋ başumı eger şemʿ gibi
yine bir baş çıḳa şevḳ ile giribānumdan

5. pistenüŋ aġzını meclisde bıçaḳlar açamaz
bir söz açılsa eger ġonca-i ḫandānumdan

sen gül-i cennet iseŋ ben de cinān bülbüliyem
el çek ey serv-i ḫırāmān bir avuç ḳanumdan

7. yine ben baŋa necātī yatacaḳ yir ḳomadum
ki uyumaz ḫalḳ-ı cihān giceler efġānumdan

315. 59[b]: Necātī: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 424 / (Tarlan, 1963: 403)

1 ḫūn: ḫ[v]ān.

3 tīmār: bīmār.
bulmaya: böyle ya.

5 meclisde: ṣoḥbetde.
eger: benüm.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
yine ben baŋa necātī yatacaḳ yir ḳomadum: yatacak yir ḳomaduŋ sen saŋa dīvāne göŋül.

316.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. nār-ı ḥasret yanalı sīne-i sūzānumda
görmez oldum eṣer-i rāḥat ben cānumda

sāyeveş ḫāk-ı mezellette düşüp ḳalmazdım
zerrece mihr ü vefā olsa o cānānumda

3. daġlar ṣanma olan sīnede ey kemān ḳaş
hedefi tīr-i belādur ten-i ʿuryānumda

beslerüm merdüm-i dīdem gibi ḫūna bile
ʿāks-i ḫālüŋ düşeli dīde-i giryānumda

5. isteyenler dem-i fürḳatde neler çektügimi
ey ḳadīmī göreler defter-i dīvānumda

317.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ger laʿl-i ābdāruŋı cānā göre şeker
meclisde ḫacletinden o saʿat ezer geçer

ḫūn ile baġrumuz niçe pür olmasun bizüm
kim bezm içünde sāḳī ṣürāḥīye yan baḳar

3. cānā hevā-ı ʿışḳuŋ ile murġ-ı dil senüŋ
şebān-ı żaʿīf olupdur eger üf dirseŋ uçar

yār içün eyledüm ten-i (…) raḳībe kim
ıssını aġırlayan itine üstüḫʷān atar

5. müjgān ṣanmayuz ey meh ṭutar elin
mihr-i ruḫuŋa itmek içün gözlerüm naẓar

bulmayasın perī gibi bir ḫūb bir güzel
ararsa ġayb erenleri dünyāya ser-te-ser

7. ṭoldı göŋül hevāyı ġam-ı ʿışḳ-ı yār ile
yerinde şimdi ʿakluŋ eyā mecdī yel eṣer

316. 60ᵃ: Ḳadīmī:

317. 60ᵃ: Mecdī: Divanda yer almamaktadır.

318.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ġāyetde nā-tüvānem efendi inan baŋa
rāh-ı fenāda oldı bār-ı girān cān baŋa

müşkil budur ki ḳalmadı āh itmege mecāl
eglence idi nāle vü āh u fiġān baŋa

3. ḫaṭṭuŋ irişmedin dürişem rām [idem] seni
allāh eger virürse ecelden amān baŋa

baḳmaz yüzine yār oluben bende-i raḳīb
uydum zamāna uymadı çünkim zamān baŋa

5. öldügüm istemez benüm ol yār-ı kīne-cū
çoḳ çoḳ cefālar itmek içün her zamān baŋa

yaḥyā ġazelde çünki ferīd-i zemānemiş
elḥaḳ dinürse ḫusrev-i şīrīn-zebān baŋa

---

318. 59[b]derkenar: Yaḥyā: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 12 / (Çavuşoğlu, 1977: 286)

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
yüzüne: yüzüme.
oluben: olayın.
çünkim: çünki.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
çünki: şimdi.
zemānemiş: zemāneyem.
elḥaḳ: n'ola.

319.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ġarażum bu ki muṣāḥib idinem yārı baŋa
vāy eger ḥażret-i çoḳ ḳılmaz ise yārī baŋa

elümüzden ne gelür virmez ise yolda selām
baḳmadan geçmesün ol şāh-ı cihān bārī baŋa

3. ġayrı maḥbūblaruŋ leẕẕet-i güftārından
ḫoş gelür sevdügümüŋ şīve-i reftārı baŋa

minnet-i allāhu teʿālī ki taḳdīr itmiş
şīve-i nāzı saŋa nāle ile zārı baŋa

5. secde eyler göricek ol güneşi ey yaḥyā
öykinür yollarınuŋ sāye-i dīvārı baŋa

320.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ayaġuŋ ṭopraġına öykündügiyçün tūtiyā
irişüp anı tozıtdı dostum bād-ı ṣabā

ḫaṭṭuŋa aŋun içün benefşe dostum yüz ḳarası
çeşmüŋe nerkis naẓīr olmaḳ senüŋ ʿayn-ı ḫaṭā

3. secde ḳılmazdı ṣurāḥī ayaġına ṣāġaruŋ
görmese ebrūlaruŋ ʿaḳsini meyde sāḳıyā

tāze tāze ṭaġlar yaḳdum görenler cismümi
bir peleng postını çoḳ giydi ṣanurlar bir gedā

5. ey ḥarīmī ʿāşıḳuŋ göŋlin perīşān it diyü
ol nigāruŋ zülfini taḥrīk ider bād-ı ṣabā

---

319. 59[b]derkenar: Velehu: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 10 / (Çavuşoğlu, 1977: 285)

1 ḥażret-i çoḳ ḳılmaz ise yārī baŋa: ḳılmaz ise ḥażret-i ḥaḳ yārī baŋa.

2 Divanda bu beyitin 2. beyitten sonra yer aldığı bilgisi vardır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
teʿālī: taʿālāya.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
öykinür: öykinüp.

320. 60[a]derkenar: Ḥarīmī:

321.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. kīseler zerrīn benekler sīmten cāneler
gūyiyā eṭrāfı şemʿe cemʿ olur pervāneler

gördiler kim mihrü rūḫsāruŋla yanmış raḫm idüp
döndiler şemʿüŋ nigāra üstine pervāneler

3. pamucaġ ile meger yapuşturalar gülleri
şöyle ṭoldı ġonca leblerle muʿallim-ḫāneler

göricek bu ḥüsn ile ey yūsuf-ı ṣāni seni
ellerini pāre pāre eylediler şāneler

5. servüŋ eṭrāfında nergisler açılmış ṣanuram
kīse zerrīn benekler żāʿfiyā cānāneler

322.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

I

1. ḳāil-i ḳavl-i elest ü rūḥ-ı aʿẓam ḥaḳḳıʿçün
ʿālem-i esmā-yi ḥaḳḳ yaʿni ki ādem ḥaḳḳıʿçün
3. nūḥ-ı idrīs ü ḫalīlullāh ibrāhim ḥaḳḳıʿçün
mūsā-yi ʿimrān ile ʿīsā bin meryem ḥaḳḳıʿçün
5. eşref-i ḫalḳ u ḥabīb ḥaḳḳ muḥammed ḥaḳḳıʿçün
hem anuŋ alnındaki nūr-ı mükerrem ḥaḳḳıʿçün
7. ʿābid ü zāhidlerüŋ itdükleri efgān içün
ʿāşıḳ u ṣādıḳlaruŋ çeşmündeki nem ḥaḳḳıʿçün
9. cennet ü ṭūba vü ḥūr u kevṣer ü rıżvān ile
sidre vü levḥ ü ḳalem ʿarş-ı muʿaẓẓam ḥaḳḳıʿçün
11. geçmezem hergiz belā-yı derd-i ʿışḳ-ı yārdan
dönmezem *ḳāl ü belā*da itdügüm iḳrārdan

---

321. 60[a]derkenar: Żāʿfī:

322. 61[b]: Muʿaşşer-i Fevrī:

I

3 Mecmuada <hem> fazla yazılmıştır vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

II

1. sīnemi dāġ-ı muḥabbet lāleveş ḳan eylese
baġrumı bār-ı belā-yı hecr ile büryān eylese
3. bād-ı miḥnet beŋzümi berg-i ḫazāna döndürüp
eşk-i pür-ḫūnum cihān bāġını gülistān eylese
5. keştī-i cismi ṣalup girdāb-ı derde rūz-gār
çeşm-i gevher baġrumı deryā-yı ʿummān eylese
7. eşkümi tennūr-ı sīmīnde temevvüc itdirüp
ʿālemi ġarḳ itmege mānend-i ṭūfān eylese
9. başumı çevgān-ı ġamla şehsuvār-ı ʿışḳ-ı yār
kūyveş meydānı muḥabbet içre ġalṭan eylese
11. geçmezem hergiz belā-yı derd-i ʿışḳ-ı yārdan
dönmezem *ḳāl ü belā*da itdügüm iḳrārdan

III

1. şol zamān kim ḫāne-i hicrāndı baŋa maḳām
tā seḥer her şeb gözüme uyḫu olmışdı ḥarām
3. baḫt-ı ḫūn-ālūd uyandı uyḫudan bir şeb meger
ḫābā vardum ben düşümde gördüm ey leylī ḫarām
5. ḳapum açdı nazla virdi selām ol nāzenin
ʿizzet ile söyledi mecnūna birḳaç kelām
7. didi ʿışḳ-ı yārdan gel geç yeter çek derd ü ġam
kim muḥabbet rūz-ı hicrān gibi hīç olmaz tamām
9. pāyına oldum yüzüm sürdüm ṭutup dāmānını
zār u efġān ile didüm ey şeh-i ʿāli-maḳām
11. geçmezem hergiz belā-yı derd-i ʿışḳ-ı yārdan
dönmezem *ḳāl ü belā*da itdügüm iḳrārdan

IV

1. şol hilāl ebrūŋa reşk eyler meh nev-ḳāşına
naḳşını seyreyleyen taḥsīn ider naḳḳāşına
3. cām-ı laʿlin ʿarż idüp bezm-i ezelde göŋlümi
şöyle mest itmiş daḫı ʿaḳlı gelmez başına
5. tā ezel bīmār-ı ʿışḳam derd ile bir gün eger
cān niṣār eylersem anuŋ laʿl-i gevher pāşına
7. dostlar ʿāşıḳ gelüp dünyāya ʿāşıḳ gitdügüm
ẓāhir olsun diyü ḫalḳuŋ rindine ḳallāşına
9. diyesüz kim tīşe-i derd ile ferhād bād
luṭf u himmet eylesün yazsun mezarum ṭaşına
11. geçmezem hergīz belā-yı derd-i ʿışḳ-ı yārdan
dönmezem *ḳāl ü belā*da itdügüm ikrardan

V

fevrī kim derdüŋle rāh-ı miḥnet içre oldı ḫāk
ḫançer-i ʿışḳuŋla olmuşdur ezelden sīne-çāk
tīġ-ı hecrüŋden senüŋ hergiz yüzin döndürmedi
olmayınca dilberā şemşīr-i ʿışḳuŋla helāk
çünki teʾṣīr eyleyüp zaḫmum muḥabbet cānına
şevḳ ile ey cān niṣār itdi yoluŋda rūḥ-i pāk
seyr iderken uġradum bir gün mezārı yanına
semʿime ḳabründen irdi bir ṣadā-yı sūz-nāk
üstine vardum ḳulaġ urdum mezārından müdām
çaġırup derd-i zebān-ı ḥāl ile her ẕerre ḫāk
geçmezem hergiz belā-yı derd-i ʿışḳ-ı yārdan
dönmezem *ḳāl ü belā*da itdügüm iḳrārdan

323.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. nāz ile cevr eyleyüp luṭfuŋı az itmek neden
ḳarşuŋa ben bendeŋi ehl-i niyāz itmek neden
3. nāz idüp cevr ü cefādan iḥtirāz itmek neden
a benüm çoḳ sevdügüm çoḳ böyle nāz itmek neden

II

1. itdügimce gül yüzüŋ ḳarşusına feryādlar
nāz idüp ey nāzenīnüm eyledüŋ bī-dādlar
3. āşinālar yād olup hem-dem olıpdur yādlar
a benüm çoḳ sevdügüm çoḳ böyle nāz itmek neden

III

1. içdügümce bādeler cānān şarāb-ı nābdan
mest-i nāz olup ḳıya baḳışlı çeşmüŋ ḫᵛābdan
3. nāra yandum bu durur ʿarż itdigüm her bābdan
a benüm çoḳ sevdügüm çoḳ böyle nāz itmek neden

IV

1. gerçi kim bir servi boylı lāle-rūḫ dildārsın
nʿeyledüm nʿitdüm saŋa ben benden bī-zārsın
3. nāz ile cevr ü cefāsı çoḳ vefāsız yārsın
a benüm çoḳ sevdügüm çoḳ böyle nāz itmek neden

V

1. tā ki ʿışḳuŋ ġuṣṣasın sen āşinā itdüŋ baŋa
nāz ile cevr eyleyüp çoḳ cefā itdüŋ baŋa
3. düşmān itmez anı kim sen bī-vefā itdüŋ baŋa
a benüm çoḳ sevdügüm çoḳ böyle nāz itmek neden

323. 62ᵃ: Murabbaʿ:

324.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ṣanma ʿışḳ ehlini mevt ile güẕār eylediler
ʿışḳa ḫayr eylemeyüp terk-i diyār eylediler

ṣūretā görmeyelüm diyü raḳībüŋ yüzini
bindiler maḥmil-i tābūta ḳarār eylediler

3. terk idüp tāc u ḳabāyi ṣarılup bir kefene
cāme-i ḫalkı giyüp gitmege ʿār eylediler

götürüp ayaġı bu memleket-i fānīden
vardılar ʿālem-i bāḳīde ḳarār eylediler

5. arḳası üzre yatup ehl-i ḳubūr itdi ḥużūr
ġam u miḥnet beni ey ʿişretī zār eylediler

325.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. sevdi bu gönlüm yine bir dilber-i ʿāli-cenāb
kimler görmiş dikligin aḳduġını bālāyā āb

yazmadı bedr-i tamāmı alnuŋa ey meh-miṣāl
gerçi kim yazmaḳda gözler nūrını gör āfitāb

3. ṣūfī virdi ḫırḳa vü tācını meye ey muġbeççe
geşt ider āvāre vü tergeşte mānend-i ḥābāb

ḫacletinden yirlere geçdi ḳararup ay u güneş
āfitāb şol ḳadar başdı yüzüŋ görmedi ḥicāb

5. būse alduġın lebinden ben mi didüm sevüp
fāş olan rāz içün benden ṭutar cām şarāb

aġzı var mı diyü yārüŋ itseler benden suʾāl
bu suʾāle żaʿfiyā ben bildügüm yoḳdur cevāb

---

324. 61[b]derkenar: İşretī:

325. 61[b]derkenar: Żaʿfī:

326.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. ḳadeḥle meclis-i nā-dāna girme
ayaġuŋla varup zindāna girme

biliş yār ile andan ʿışḳına düş
degülseŋ āşinā ʿummāna girme

3. içerler ḳanuŋı ey bāde-i nāb
lebiyle baḥş idüp meydāna girme

dil-i ġam-nāka gelme ey feraḥ gel
yanarsın āteş-i sūzāna girme

5. ḳabā-yı āl geyme ḳat ḳat ey gül
helāk olmasun emrī ḳana girme

327.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. maḥabbet bezminüŋ nūş itmeyen cām-ı muṣaffāsın
çeker gerdūn-ı dūnuŋ günde yüz biŋ dürlü ġavġāsın

görenler ruḫların ol ġoncanuŋ cām-ı maḥabbetde
cihān gülzārunuŋ ey dil nʿiderler verd-i ḥamrāsın

3. ḥużūrında beni incitmesün var söyle ey zāhid
baŋa dīdār-ı yārı ṣūfiye cennet temāşāsın

der-i meyḫāneden geçmez ider mescidde ġavġāyı
ʿibādetle ġurūra vardı zāhid yıḳdı ʿuḳbāsın

5. maʿārif dürlerin īṣār idersin şemsīyā ḫalḳa
egerçi ẓāhirā bir ḳaṭresin maʿnīde deryasın

---

326. 62ªderkenar: Emrī: *Emrī Dīvānı:* G. 482 / (Saraç, 255)

327. 62ªderkenar: Minkelām-ı Aḥmed Pāşā: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 268 / (Akkaya, 1992: 486)

2 cām-ı: bāġ-ı.

328.

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. tāze gülsin dostum gel almaġıl āhum benüm
pādişāhsın ḳuluŋa ẓulm eyleme şāhum benüm
3. ger ġarīb isem ne var yoḳ mıdur allāhum benüm
hey efendim sevdügüm ‘ömrüm memi şāhum benüm

II

1. āh kim aġyārı ol meh kendüye yār eyledi
ben gedāsını ‘aceb derde giriftār eyledi
3. yaḳdı fürḳat ayrılıḳ çāk cānuma kār eyledi
hey efendim sevdügüm ‘ömrüm memi şāhum benüm

III

1. giceler şol çekdügüm yā şāhdan ḳorḳmaz mısın
ey ḳaşı yay yoḳsa tīr-i āhdan ḳorḳmaz mısın
3. ẓulm idersin yoḳ yire allāhdan ḳorḳmaz mısın
hey efendim sevdügüm ‘ömrüm memi şāhum benüm

IV

1. dimezem kim bu dil-i bī-çāreme bir çāre ḳıl
yüregümi tīġ-i miḥnet birle pāre pāre ḳıl
3. dönmezsem senden gerekse baġrumı biŋ pāre ḳıl
hey efendim sevdügüm ‘ömrüm memi şāhum benüm

V

1. işigüŋ ṭaşı başuma efser-i devlet yiter
itlerüŋle ḳaravaş oldıġum baŋa ḥürmet yiter
3. [ḳuluŋa ḳul olduġum ben bendeŋe ‘izzet yiter]
hey efendim sevdügüm ‘ömrüm memi şāhum benüm

---

328. 62[b]: Uṣūlī: *Uṣūlī Dīvānı:* M. 10 / (İsen, 2020: 139)
Mecmuada 23[a] varakta mükerrerdir.

I

1 gülsin: begsin.

II

1 meh: şeh.
2 birle: miḥnetlerle.
3 fürḳat: ḥasret.

329.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. [şemsiyā ḳorḳum odur kim bu ġazel yārānı]
nāgehān bir gün olur baḥşle meydāna çeker

330.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. cān u dil ʿazm eyledi kūy-ı dil-ārādan yaŋa
şanki varmaḳdur göŋül yüz ṭutdı ʿiẕārdan yaŋa

ʿayn-ı dünyā ile kim görse cemālüŋ ey perī̈
āḫiretde baḳmaya cennet-i ḥavrādan yaŋa

3. eylemez ʿāşıḳlara ol māh-rū ʿarż-ı cemāl
dem-be-dem yüz döndürür zülf-i muṭarrādan yaŋa

nice feryād itmesün bülbüllerüŋ ey ġonca-fem
el uzatdı ḫārlar sen verd-i raʿnādan yaŋa

5. ol şaçı leylā gözi āhūya çünkim irmez el
şemsiyā ʿazm eyle mecnūn gibi ṣaḫrādan yaŋa

---

329. 63ª: [Ġazel-i Şemsī]: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 77 / (Akkaya, 1992: 295)

1 Mecmuada sadece 2. mısra yer almaktadır.

330. 63ª: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı* G. 3 / (Akkaya, 1992: 222)

4 <dilāradan> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

331.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. güzeller yine bayrama beg olmış
donanmış biribirinden yeg olmış

der-āgūş itmek içün ol nigārı
seḥer bād-ı ṣabā gönlekçek olmış

3. kimi laʿluŋ açar kimisi destüŋ
naṣīḥbimiz bizüm öpüşmek olmış

seni ṣayd eyledi derlerdi aġyār
işitdüklerimüz hep gerçek olmış

5. necātī senüŋ itdüklerüŋ hep
ḳamu ʿāşıḳlaruŋa örnek olmış

331. 63ª: Necātī Beg: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 254 / (Tarlan, 1963: 300)

1 yine: geldi.

2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

5 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

332.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ol büt-i çīn ü ḫaṭā kim ṭurra-i müşgīni var
ne ḫaṭāmuz gördi kim ebrūlarınuŋ çīni var

bāġ-bān-ı bāg-ı cennetdür ruḫında zülf-i dost
bezm-i ḥüsne gelmiş avcında gül ü nesrīni var

3. ben nice teşbīh idem bī-dīn raḳībi kāfire
kāfirüŋ ḫod kendü zuʿm-ı fāsidince dīni var

hüsn ilin seyr eyleyen ġam çekmek itsün ʿādetin
çünki her bir milketüŋ bir resmi bir āyīni var

5. bister-i nesrīnde yatan gül ne bilsün ḥālini
bülbül-i dil-ḫastenüŋ kim ḫārdan bālīni var

bu sebebden aḥmedüŋ ṣormaz ṣınuḳ göŋlini kim
zülfinüŋ her bir ḳılında biŋ dil-i miskīni var

---

332. 63ª: Aḥmet Pāşā: *Aḥmet Pāşā Dīvānı:* G. 53 / (Tarlan, 2005: 195)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
dil-ḫastenüŋ: ṣūrīdenüŋ.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

333.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿayş u ʿişret vaḳtidür çün irdi eyyām-ı bahār
ġāfil olma tīz geçer çünkim bu eyyām-ı bahār

naġme-sāz oldı muġannīler gibi dil bülbüli
gūşına peyk-i ṣabādan irdi peyġām-ı bahār

3. bāġa gelsün ʿayş u nūş eyyāmıdur ehl-i ṣabā
lāleler elde ayaḳ üzre ṭutar cām-ı bahār

vaṣl-ı gülden ötme gel ey bülbül-i şeydā naṣīb
cevr taḳsīm itmişdür saŋa ḳassām-ı bahār

5. cāmiʿ-i gülşende bülbül şemsiyā āvāz ile
minberi serv uzun oḳur ḫuṭbe-i nām-ı bahār

334.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿāşıḳa dilber viṣālinden ḫayāl eksük degül
vuṣlat eyyāmında hicrinden melāl eksük degül

yüzüm üzre her seḥer varduḳça kūy-ı dilbere
aramuzda seg raḳīb ile cidāl eksük degül

3. dilbere ḫarc eyledüŋse n'ola cümle varuŋı
tek hemān ṣaġ ol gönŋül dünyāda māl eksük degül

cennet-i kūyında dildāruŋ bilürsin ey gönŋül
ʿāşıḳa her dem temāşā-yı cemāl eksük degül

5. bir ḳalendersin ki devr itdüŋ bütün dünyāyı sen
şemsiyā ḳarşuŋda bir ḳaşı hilāl eksük degül

---

333. 62[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. Bahārnāme / (Akkaya, 1992: 752)
Mecmuada 6[a] varakta ve 120[b] varakta mükerrerdir.

1 ġafil olma: naġme-sāz.
çünkim: zevḳ eyle.

2 peyk-i: çünkim.

3 <bād-ı> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

4 bülbül-i şeydā: bülbül saŋa yoḳdur.
itmişdür: eylemişdür.

5 bülbül şemsiyā: şemsiyā bülbül.

334. 62[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 226 / (Akkaya, 1992: 444)

335.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. leblerinde dilberüŋ tebḫāle midür gördügüŋ
ġonca evrāḳında yāḫūd jāle midür gördügüŋ

336.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. kūyına varduḳça dil görmek diler cānāneyi
nitekim dīdār olupdur ṣūfī cennetden murād

eyleyem cānum fedā ben vuṣlat-ı cānāna yine
ʿālem içre şemsiyā budur muḥabbetden murād

337.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. itmedi cān u dile tīġ-i cefā-kār meded
meded eyle baŋa ey ṣūḫ-ı cefā-kār meded

sīnemi tīġ-i ġam u cevrüŋ ile çāk itdüŋ
delme müjgānuŋ ile baġrumı tekrār meded

3. hem-sifāl olduġumı ben seg-i kūyuŋla senüŋ
ḳorḳarum kim duya aġyār dil-azār meded

göz göre murġ-ı dili dāma düşürdi zülfüŋ
dāne-i ḫālüŋ idüpdür āŋı inkār meded

5. ḫārlar dāmenüŋe ṣunmış elin gülşenden
eyledi şemsīyi bülbül gibi ġam-zār meded

---

335. 62[b]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı* G. 195 / (Akkaya, 1992: 413)

1 Mecmuada sadece 1. beyit yer almaktadır.

336. 63[a]derkenar: [Ġazel-i Şemsī]: Divanda yer almamaktadır.

337. 63[a]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı* G. 35 / (Akkaya, 1992: 253)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
dil-azār: ānı inkār.

4 inkār: efḳār.

338.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

remel – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ey mey egerçi ṣoḥbetümüzde müdāmsın
ġılmān elinden olmayıcaḳ sen ḥarāmsın

sulṭān-ı 'ışḳ olanı ḳapuŋda ḳul eyledüŋ
ey yūsuf-ı zamāne egerçi ġulāmsın

3. eş'ār içinde nāmuŋı yād eylesem n'ola
şimdi güzeller içre efendi be-nāmsın

baş egme degme 'āşıḳa luṭf eyle serkeş ol
gülzār-ı 'ālem içre çü serv-i ḫırāmsın

5. evṣāf-ı ḥüsnin eyleyeli māh-rūlaruŋ
şemsī cihānda ṭūṭī-i şīrīn-kelāmsın

339.

fā'ilātün fa'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫūb olanuŋ ḫusrevā billāh düşer mi adına
kim görüp kūh-ı belāda baḳmaya ferhādına

her zamān dil ḫānesin ẓulm ile virān eylemek
pādişāh olanlaruŋ billāh düşer mi ādına

3. niçe birin ḫastenüŋ ḳatlinde ḫançerler çeker
hay ẓālim haydi luṭf it ġamzeŋüŋ cellādına

ey yüzi gül ṣaḥn-ı gülşende ṭurup serv-i çenār
dem-be-dem taḥsīn oḳurlar ḳaddiŋüŋ şimşādına

5. dün gice ġam meclisinde ey ḳamer ṣubḥa dek
nāylar āheng iderdi nālemüŋ feryādına

rūḥiyā şīr'üŋ cihānda ṭutmasun mu iştihār
başladuŋ tāze güzeller medḥinüŋ bünyādına

---

338. 63[a]derkenar: Velehu: *Şemsī Pāşā Dīvānı* G. 261 / (Akkaya, 1992: 479)

1 mey: meh.
ṣoḥbetümüzde: meclisümüzde.

3 efendi: efendim.

339. 63[b]: Rūḥī:

340.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ḳanġı āşüfte ki zāhid der-i cānānda yiler
ka'be-i vaṣla irer ṣanma beyābānda yiler

irişem diyü ruḫı güllerine bād-ı nesīm
nice yıldur bu hevāyile gülistānda yiler

3. mū-be-mū ḳıṣṣa-i leylā vü mecnūn ne bilür
her ki sevdā-yı seyr-i zülf-i perīşānda yiler

göreli ʿaks-i lebüŋ sāḳi-i sāġarda müdām
ḳanda kim cām-ı ṣarāb olsa müdām anda yiler

5. raḥm idüŋ ḥāl-i bahārīye kim ol üftāde
yıllar oldı ki düşüp vādi-i hicrānda yiler

341.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ṣaldı āvārelıġa zülfi gibi yār beni
ḳıldı sevdā-zede bu baḫt-ı siyeh-kār beni

ḥālümi yanmaġa ḫoş mūnis olur nār-ı ġamuŋ
ki ṭutar şemʿ gibi her gice bīdār beni

3. mest ü sevdā-zedeyem nergis-i şehlāsı gibi
içmeden ṭutdı mey-i laʿl-ı şeker-bār beni

ne perīsin ki dili ḥüsnüŋe pervāne idüp
ḳılduŋ ol şekl ü şemāyille giriftār beni

5. nāz-perverd-i viṣāluŋde bu aḥmed ḳuluŋı
zār idüp hecrüŋ ile ḳılma dilā zār beni

---

340. 63^{b}: Bahārī:

341. 63^{b}: Aḥmet Pāşā: *Aḥmet Pāşā Dīvānı:* G. 319 / (Tarlan, 2005: 405)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
idüp: ḳılup.
ḳılduŋ: itdüŋ.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
viṣālüŋde bu: viṣālüŋ durur.
ḳılma: itme.

342.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ol bī-vefā ki cevr ü cefādan berī degül
nʿiçün görinmez ādeme çünkim perī degül

āyīne al elüŋe vü aġır göz ile baḳ
sen māh-ṭalʿata göre kim müşteri degül

3. nāzüklük ile iller arasında leblerüŋ
öpüp başa ḳomaġa ne ammā yeri degül

ḳıymetde her ki laʿlüŋi yāḳūta beŋzede
bir ẕerrece başīreti yoḳ müşteri degül

5. sāḳī nedür bu cām-ı şarābı elüme ṣun
ol daḫı bir mehüŋ leb-i cān-perverī degül

nūş itmeyen bu pīre-zen-i dehr zehrini
ʿışḳuŋ ṭarīḳına giremez yol eri degül

7. isḥāḳ ölince cāŋ u göŋülle ḳul olduġı
cān mülki şāhıdur bu cihān begleri degül

---

342. 64ª: İsḥāḳ: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı*: G. 156 / (Çavuşuğlu, Tanyeri, 1990: 218)

2 aġır: alur.

3 leblerüŋ: ellerüŋ.

4 müşterī: cevherī.

5 cām-ı: nāz.

343.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ḳanım dökerse ġamzelerüŋ ey perī ṣıfat
şekker lebüŋden eyle muʿayyen aŋa diyet

ġamzeŋ gelürse ḳatlüme ehlen merḥabā
laʿlüŋ içerse ḳanumı ṣıḥḥā vü ʿāfiyet

3. irmez bisāṭ-ı ḳurba göŋül kimse saʿy ile
devlet anuŋ ki ṭāliʿi eyler muʿāvenet

ten ḳaldı ġāret itmedügi göz göre hemīn
gör niçe ḳara çölde ḳodı beni ʿāḳıbet

5. eflāke irdi āhı niẓāmīnüŋ ey ʿaceb
nʿiçün işitmez ol meh-i ḫurşīd-menzilet

343. 64ª: Niẓāmī Çelebī: *Karamanlı Niẓāmī Dīvānı*: G. 4 / (İpekten, 2020: 107)

2 ḳatlüme ehlen merḥabā: ḳaṣduma ehlā vü merḥabā.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
göz göre: gözlerüŋ.

344.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ey gözüm nūrı efendim cānımuŋ cānānesi
cān u dilden oldı göŋlüm ḥüsnüŋüŋ dīvānesi
3. (…) çāre bir cān ile çāresizler çāresi
muṣlı şāhum sevdügüm raḥm eyle cānum pāresi

II

1. bilmezüm nʿoldum ne itdüŋ baŋa ḳurbān olduġum
görmedüm kendüm belā resānı böyle ḥayrān olduġum
3. ḳıyma ben üftādeŋe yoluŋda ḳurbān olduġum
muṣlı şāhum sevdügüm yolunda ḳurbān olduġum

III

1. ṣabr u ṭāḳat ḳalmadı luṭf eyle şāhum ḳıl aṭā
ṭāḳatum ṭāḳ oldı şimden girü çekdirme cefā
3. hey ḳara gözlüm yiter ḳılduŋ cefā eyle vefā
muṣlı şāhum [sevdügüm raḥm eyle cānum pāresi]

IV

1. ḥüsn ü ḫulḳıyla göŋül taḫtında hem sulṭānsın
cānımuŋ içinde cānsın niçe cānlar cānānsın
3. ḥūrī neslisin egerçi ṣūretā insānsın
muṣlı şāhum [sevdügüm raḥm eyle cānum pāresi]

V

1. bu diyār-ı ġurbet içre seni ḳıldum iḫtiyār
dilerüm sen de olasın cān u dilden baŋa yār
3. ḫāṭır-ı şān-ı şerīfe gelmesün billāh ġubār
muṣlı şāhum sevdügüm raḥm eyle cānum paresi

---

344. 64ª: Murabbaʿ:

I

3 (…) silik olduğu için okunamamıştır.

345.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. vefālar eyle ʿuṣṣāḳa cefākār olma sulṭānum
ʿadālet göster āfāḳa sitemkār olma sulṭānum

baş egme her ḳafadāra ḳoşulma her hevādāra
olur olmaz ḫas u ḫāra ḫırīdār olma sulṭānum

3. açıl güllerle ḳıl ḫande ṣalın serviyle gülşende
ṣaḳın bendeŋ gibi bende giriftār olma sulṭānum

güneşsin yaḳma āfāḳı güzellik ḫūb degül bāḳī
dil-figār itme ʿuṣṣāḳı dil-āzār olma sulṭānum

5. firāḳī gibi merdāne yüri baş egme devrāna
yazıḳdur degme nādāna ṭaleb-kār olma sulṭānum

346.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. cāna zülfüŋ ẓulm elin uzatdı bī-dād itmege
ʿadl-i zencīri ḳatı yapışa feryād itmege

vaḳt-i güldür seyre gel kim ṣanma mīmāri yine
başladı gülşen süvārın cennet-ābād itmege

3. ṣoḥbet-i germ eyleyüp pīr-i süḫandān gibi cānum
geldi bezm-i ehlin ṭarīḳ-ı ʿışḳa irşād itmege

sen ki seng-i cevr ile yıḳduŋ bu göŋlüm ḫānesin
kaʿbeye gūyā ḫalīl el urdı bünyād itmege

5. bir perīveşdür beni bu āşinādan yād iden
ey naʿīmī ḳorḳaram adıyla yād itmege

345. 63[b]derkenar: Firākī:

346. 63[b]derkenar: Naʿīmī:

347.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. ḥaremüŋ ravża-i cennāt yalŋız
işigüŋ saḳf-ı āsumāna deger

ḫançerüŋ sīnemi delerse eger
şöyle bir ḫayr ider ki cihāna deger

3. zer-i tāb oldı rūy-ı zerrād
miḥnet-i ol ḥāk-i asitāne deger

bilüŋe yok bedel velī ṣaçuŋuŋ
girihin çözseŋ ol miyāne deger

5. elüŋ ol zülfe deġmek ey bāḳī
ḥāṣılı ʿömr-i cāvidāne deger

348.

fāʿilātün mefāʿilün feʿilün

hafīf – + – – / + – + – / + + –

1. sīnemi ḫançer-i sitemle yarar
anda kirpikleri oḳını arar

ʿanber-āmīz eser nesīm-i ṣabā
yā rāb ol māh kākülüni ṭarar

3. severüm dedigüm diyeler ol dilbere
aġzıma mehi aŋmaġa bahāne arar

baḫt anuŋ kim o perī rūşenīde seni
devlet anuŋ ki sīnesine ṣarar

5. ʿömriyā çek cefā-yı ʿāşıḳınuŋ
nāza ḳatlan güzellere bu yarar

---

347. 63[b]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 113 / (Küçük, 2019: 171)

2 saḳf-ı: ṭāḳ-ı.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

348. 64[a]derkenar: ʿÖmrī:

349.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

hafīf – + – – / + – + – / + + –

1. bir gülüŋ gülşen-i cināna deger
sünbülüŋ ʿömr-i cāvidāna deger

ḳulluġuŋ salṭanat berāberidür
işigüŋ kevn ile mekāna deger

3. bir gice işigüŋi yaṣdananuŋ
başı ḳadr ile āsumāna deger

vireyin yoluŋa bu bir cānı
nice bir cān iki cihāna deger

5. ey necātī güzel dime ḥūra
nā-gehān bu ḫaber fülāna deger

350.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. şarāb içmek güzel sevmek be ṣūfī ḫoşça ḥāletdür
eger ol ḥāleti fehm eylemezseŋ ḫoş cehāletdür

muḥabbet rāhına gitmek ṭarīḳ-i derd imiş zāhid
benüm bildüm ki yolında günāhum bī-nihāyetdür

3. lebüŋ nūşirevānı dād iderdi ḫusrevā ammā
ḳomaz bu çeşm-i cellāduŋ ne ẓālimdür ne āfetdür

çü geldüŋ gitme cān u dil degül gitdigüne rāżī
begüm gelmek irādetdür velī gitmek icāzetdür

5. cefāya ṣalma cānuŋı delü olma naṣīḥat ṭut
vefāsuz yāra dil virmek be hey ʿilmī saʿādetdür

---

349. 64ᵃderkenar: Necātī Beg: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 73 / (Tarlan, 1963: 190)

3 başı ḳadr ile: ḳadr ile başı.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
yoluŋa: vaṣluŋa.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

350. 64ᵃderkenar: ʿİlmī:

351.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. dil-rübālar içün ġazel didiler
senüŋ içün iŋen güzel didiler

itlerüŋle görüp maḥalleŋde
beni her devlete maḥal didiler

3. mey ü maḥbūb ile geçen ʿömre
zāhidā ʿömr-i bī-bedel didiler

dil cidāl eylemez dehānuŋ içün
yoḳ yire olmasun cedel didiler

5. ṣūfiler ile revānī aŋlamaz
ḫūblar ṣoḥbetine gel didiler

352.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. raḳībe rāzuŋ açduŋ maḥrem-i esrār mı ṣanduŋ
sen ol aġyār-ı bedḫāhı özüŋe yār mı ṣanduŋ

geçüp ḳarşuŋa şol kim sulṭānum efendimdür
hemān gerçekden anı mübtelā-yı zār mı ṣanduŋ

3. yüzümi ferş-i rāh itdüm ṣaḳınduŋ yoḫsa ayaġuŋ
gözüm yāşını ḳan müjgān-ı çeşm-i ḫār mı ṣanduŋ

didi bir būsem al cān vir işütdüŋ aŋa cāh itdüŋ
o kāfir kişüŋ iḳrārın gerçek iḳrār mı ṣanduŋ

5. nigāruŋ çīn-i zülfine elüŋ ṣunduŋ ḫaṭā ḳılduŋ
ṣabā yoḫsa yaŋılduŋ nāfe-i tātār mı ṣanduŋ

be ṣūfī gözüŋ aç oturduġuŋ mescīd bucāġıdur
nedür bu şūr-ı ġavġa ḫāne-i ḫumār mı ṣanduŋ

7. saŋa ʿāşıḳ geçer şimdi egerçi bī-nihāyetdür
naʿīmī gibi yār-ı muvāfıḳ vār mı ṣanduŋ

---

351. 64[a]derkenar: Revānī: *Revānī Dīvānı:* G. 93 / (Avşar, 2017: 229)

1 bilemeyenler dir ki: ey göŋül germ olma.

5 ṣūfiler ile revānī aŋlamaz: nicʿola zühdi bu revānīnüŋ.
ḫūblar: aŋa gül.

352. 64[b]: Naʿīmī Çelebī:

353.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. pīşe-i ʿışḳ içre ferhāduŋ hemān bir ādı var
kār-ı ʿışḳı baŋa şor kim şanʿatuŋ üstādı var

ṭop-ı āhumdan benüm bir ṭaşına gelmez ḫalel
ḳalʿa-i derd ü firāḳuŋ ne ʿaceb bünyādı var

3. ehl-i ḥāl olan çeke meyḫānelerde erbaʿīn
pīr-i ʿışḳuŋ ṣūfīyā bu vech ile irşādı var

ḫalḳ-ı ʿālem hep senüŋ dīvāneŋ olmış ḫusrevā
leylīnüŋ mecnūnı şīrīnüŋ hemān ferhādı var

5. vādi-i tende nice ārām ide rūbāh-ı ʿömr
fażlīyā pīr-i ecel gibi anuŋ ṣayyādı var

354.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. duyuldı ʿışḳ-ı pinhānum ziyāde iltiyāmumdan
seni sevdügüm aŋlandı tevāżuʿla selāmumdan

vefā ṣūretlerin gördüm bugün mirʿāt-ı ḥüsnüŋde
şefāʿat nūrı berḳ ursa n'ola faḫrüʿl-enāmumdan

3. aŋa şādam ki ʿışḳuŋla uyandum ḫᵛāb-ı ġafletden
murādum bu idi çoḳdan ḫudā-yı lā-yenāmumdan

ġarīb olduġum içün adumı anmaġa ʿār eyler
bu istiġnālar umulmazdı ol yār-ı be-nāmumdan

5. anuŋ'çün oḳımaz eşʿārumı cānānum ey yaḥyā
şefāʿat eylemek lāzım gelür sūz-ı kelāmumdan

---

353. 64ᵇ: Fażlī Çelebī:

354. 65ᵃ: Yaḥyā: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 309 / (Çavuşoğlu, 1977: 473)

355.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. murādı gönŋlümüŋ senden vefādur
ki ol cevr ile çoḳdan mübtelādur

benüm ḥālümi ol ḫāl-i siyāhuŋ
bilür bilmezlenür yüzi ḳaradur

3. kimüŋ kim bir büt-i sīmīni yoḳdur
eger şāh-ı cihān ise gedādur

meges el açuban zārīlıġ eyler
murādı ḥāl ile dilden duʿādur

5. aḳar ṣudur meger gönŋlüŋ fiġānī
ki her serve aḳar gönŋlüŋ belādur

356.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. ṣabā ol serv-i ḫoş reftāre geldi
leb-i ġonca yüzi gülzāre geldi

oḳu ol muṣḥaf-ı ḥüsn-i cemāli
yaŋaġı maṭlaʿ-ı envāre geldi

3. gözüm yol gözedür dil muntaẓırdur
enīs-i ʿāşıḳ-ı bīmāra geldi

ölüm derdündeyüz āḫir nefesdür
görelüm bir nefes ol yāre geldi

5. beni öldürmedin düvecihle fürḳat
yolında öldügüm dildāre geldi

tamām oldı işte ʿömrī-i zāruŋ
niçe zār-ı baḫtıdur sen vāre geldi

---

355. 65ª: Fiġānī Çelebī: *Fiġānī ve Dīvānçesi*: G. XXVI / (Karahan, 1966: 56)

2 ḥālümi ol: her ḥālümi.

3 sīmīni yoḳdur: sīmīn-teni yoḳ.

5 gönŋlüŋ: gönŋlüm.
gönŋlüŋ: gönŋül.

356. 65ª: ʿÖmrī:

357.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. ṭapuŋ'çün eyledüm bir meclis-i ḫāṣ
ki zühre muṭribīdür māh raḳḳāṣ

mülāyim ḫūb var ṣāfī ṣarābı
münāsib ṭatlu yārān ehl-i iḫlāṣ

3. yirüŋ ṣorar iseŋ ṣor ṣaḳalara
gözüm üstindedür tek gel ḳadem bāṣ

358.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. elā ey şemʿ-i cemʿ-i encümen bāb
sürūr-ı sīne-i yārān u aḥbāb

ḳadem rengiyle ḳıl taʿcin pürşikem
ṭapuŋa muntaẓırdur cümle azhāb

3. mübārek destüŋe varduḳda mektūb
duʿāʿ-yı cümle virdükde müretteb

gelesüz luṭf idüp sürʿatle bezme
ḳurımadan suṭūrında mürekkeb

359.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. yüzlerin dūdı benüm şerḥ-i ġamdan nāmeler
ḥālime mātem dutup girdi ḳaraya ḫāmeler

yüze sürüp nāmemi dildāra göndersem n'ola
zaʿferān-ālūde olur çünki ḥasret nāmeler

3. tāze destān oldı ḫalka ḳıṣṣa-i derd-i dilim
ḳıṣṣa-ḫānlarla ʿaceb mi eylesem hengāmeler

şevḳden pervāneveş cānına şemʿüŋ od düşer
giyse ol ḥüsn-i āfītābı ḫūb zerrīn cāmeler

5. ey laṭīfī nāmeye raḥmet anuŋ'çün yazılur
dem-be-dem yāre selāmum irgürürsüz nāmeler

---

357. 64[b]derkenar: Aḥmed Pāşā: Divanda yer almamaktadır.

358. 64[b]derkenar: Velehu: Divanda yer almamaktadır.

359. 65[a]derkenar: Latīfī:

360.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. terk itdi kūyuŋı yine aġyār idüp sefer
her kim işitdi ki fi'n-nāri fi's-saḳar

dilberler içre gün gibi çün bī-naẓīrsin
göster cemālüŋi görelüm biz de bir naẓar

3. gül nisbet itdügi özini ḳaddüŋe bu kim
nāzüglüg ile ḫalḳa şehā kendüyi ṣatar

bezmüŋde şevḳden ezilür dāyimā saŋa
ben bilmezem mi ne boġazı iplüdür şeker

5. tīġ-i 'itāb ile depelersin revānīyi
ölsün mi neylesün seni ey bī-vefā sever

361.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. boyun bir serv-i ra'nādur güli var
semen üzre perīşān kāküli var

ne nazükdür cemālüŋ gülşeni kim
gül-i ter üzre müşkīn kāküli var

3. ne gülşendür yüzüŋ kim her ṭarafda
figān eyler hezārān bülbüli vār

nice mest ü ḫarāb olmaya çeşmüŋ
öŋinde çün lebüŋ gibi müli vār

5. inanma zülfinüŋ 'ahdine ṣāfī
ki'anuŋ bir başı ve biŋ dili vār

---

360. 65ªderkenar: Revānī Fermayed: *Revānī Dīvānı:* G. 64 / (Avşar, 2017: 213)

361. 65ªderkenar: Ṣāfī:

362.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. zülfinüŋ her bir ḳılında biŋ dil-i miskīnī var

363.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. dirīġā yād idüp bir gün beni ol bī-vefā gelmez
firāḳ-ı derd ile öldüm vefā idüp baŋa gelmez

beni yād itmeyüp bir kez be hey ẓālim riṣālüŋden
niçün hecr ile öldürdüŋ yüri senden vefā gelmez

3. firāḳ-ı hecr ile zār oldıġum yetmez begüm bir gün
aŋup ben bendesin bir gün niçün ol pādişā gelmez

düşelden bu uzun sevdāya zülfünden ārā yerde
gönül bir bī-vefā oldı aŋa varur saŋa gelmez

5. żaʿīf ü bī-mecāl oldı raḥīmī ḫasta ey ʿömrüm
lebüŋ darüşşifāsından aŋa niçün devā gelmez

364.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. içelden ẓulm ile ḳanum boyandı leblerüŋ āle
ṣaḳın yazıḳdur aldanma ala gözlüm iken āle

bugün bāzār-ı ḥüsnüŋde meger dervāzeye girmiş
ḳalenderveş şehā zülfüŋ giribdür bir siyāh ṣāle

3. cefā vü şīve ü nāzuŋ bilür her bābını dildār
vefā ʿilmin tamām itmiş iricek çabūk sāle

egerçi dilrübā çoḳdur çeker zülfüŋ hevāsına
gönül murġını gör servüm ḳonar mı degme bir dāle

5. ṣabīdür dilberüŋ ʿazmī virür gönlüni her şeye
gelürse başuŋa ʿaḳluŋ daḫı dil virme meyyāle

---

362. 65^{b}: [Müfred]:

363. 65^{b}: Raḥīmī Çelebi:

364. 65^{b}: ʿAzmī:

365.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ṣabr idüp ey dil yüri nʿeylerse hicrān aġlama
kim ṣoŋu vuṣlatdur anuŋ ey gözüm ḳan aġlama

cevr iderse daḫı ol itme şikāyet kimseye
raḥm ide ḥālüŋ görüp şāyet ki cānān aġlama

3. būstān-ı ġamda çün bildük bitermiş şādlıḳ
ey göŋül ġayret idüp ṣabr eyle bir ān aġlama

ġoncaveş dil-teng olup ḳan yutma ey dil kim seni
bir gün ol yār idiser gül gibi ḫandān aġlama

5. ġamzesi tīġin çeküp ḳaṭʿ itse aḥmed başuŋı
ṭut boyın fermān anuŋ nʿeylerse sulṭān aġlama

366.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. didüm ey meh beni hicrüŋde çoġ aġlatdı felek
yaġmuruŋ geçmesine didi ki ṭutma kepenek

didüm ey ġonca leblerüŋ emmek olam mı
didi biŋ nāz ile yoḳ yire ṣaḳın çekme emek

3. görmeyen tāze nihāli gül-i nesrīnler ile
görsün ol ṣūḫı ḳaçan kim geyer altunlu benek

ḳanumı ġamzelerüŋ göz göre itmek ṭoġrar
yoḳdur arada meger anuŋ ile ḥaḳḳ-ı nemek

5. gel begüm cān [virelüm] būsene didigüm içün
baŋa ol ġonce-dehen gitdi revānī sögerek

---

365. 65[b]: Aḥmed Pāşā: Divanda yer almamaktadır.

366. 66[a]: [Ġazel-i Revānī]: *Revānī Dīvānı:* G. 196 / (Avşar, 2017: 289)

1 yaġmuruŋ geçmesine didi ki: didi nāz ile geçen yaġmura.

2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

367.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bize şol deŋlü cefā itdi o sengīŋ-dilümüz
daḫı güzeller adın aŋmaġa varmaz dilümüz

ġamdan āzād ideyüm dimiş idün ḳullaruŋı
ey efendi daḫı yitmedi mi yoḫsa yılumuz

3. bir bölük ḳaşı kemān ġamzesi tīrüŋ ġam-ıla
ṭoġrusın mı diyeyin iki bükildi belimüz

kaʿbe-i ʿışḳ yolında ḳatı mecnūn oluruz
nāfe-i leylī getürürse eger maḥfilümüz

5. ṣūfiyā biz mey-i ṣāf içmeyecegiz ölirüz
āb-ı engūr ile yoġrulmış ezelden gilümüz

bunca yıldur yādız ʿışḳ-ı maḥabbet yolına
bir kerre idemedük yār eşigin menzilimüz

7. ṭāliʿī ger ṣorarsın cāna cefāsın anuŋ
dād u feryād idüben çağıra her bir ḳılumuz

---

367. 66ª: Ṭāliʿī: *Ṭālīʿi Türkçe Dīvānı:* Ġ 36 / (Gedik, 2022: 115)

1 itdi: eyledi.

2 ideyim: ideyin.
efendi: efendim.

5 ṣāf içmeyecegiz ölirüz: içicek ölimezüz.

6 ṣararsın cānā cefāsın anuŋ: ṣoralar cevr ü cefāsın ṣanemün.

368.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳalmasun noḳṣānuma gün yüzlü māhum söylesün
sevdügümden ġayrı var ise günāhum söylesün

söylemezse şimdi āh itmek żarūrī̇dür baŋa
sevdügüm luṭf eylesün almasun āhum söylesün

3. sögmek ile gönŋli ḫoş olursa sögsün rāżiyem
tek hemān ben ḳulına bir kerre māhum söylesün

leblerinüŋ her sözi gūyā ḫıṭāb-ı ġaybdur
söylesün baŋa o māh-ı ḳıblegāhum söylesün

5. öldügümden ṣoŋra ey yaḥyā zebān-ı ḥāl ile
ḥālümi ḳabrümdeki cümle giyāhum söylesün

368. 66[a]: Yaḥyā Beg: *Yaḥyā Beg Dīvānı:* G. 338 / (Çavuşoğlu, 1977: 491)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
rāżiyem: ḳāyilem.
bir kerre māhum: ol pādişāhum.

4 māh-ı: ḳaşı.

369.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. ʿaceb bu derdimüŋ dermānı yoḳ mı
yā bu ṣabr itmegüŋ pāyānı yoḳ mı

yanaram mūm gibi bāṣdan ayaġa
begüm bu yanmaġuŋ oranı yoḳ mı

3. ḳararsuŋ ṣu gibi ṭopraġa ḳanum
ne ṣanursuŋ ġarībuŋ ḳanı yoḳ mı

güler düşmen benüm aġladuġuma
ʿaceb ṣol kāfirüŋ īmānı yoḳ mı

5. begüm bu aḥmeduŋ ölmezden evvel
ṭapuŋa varmaġa imkānı yoḳ mı

369. 65[b]: [Ġazel-i Dehhānī]: *Hoca Dehhānī Dīvānı:* G. 100 / (Ersoy, Ay, 2017: 129)

1 pāyānı: oranı.

2 mūm gibi: mumlayın.
begüm: nedür.
oranı: pāyānı.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
ḳararsuŋ ṣu gibi ṭoprāġa ḳanum: ṣu gibi ḳanumı ṭopraġa ḳarduŋ.
ṣanursuŋ: ṣanursın.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
bu aḥmeduŋ: dehhānīye.
evvel: öŋdin.
varmaġa: irmegüŋ.

370.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. ey lebi ġonce vü beli ince
baŋa oldı ḫayālüŋ eglence

bulıcaḳ yāri cāme-ḫᵛābında
ṣanuram uġradum yatur gence

3. vaṣf idelden miyān ü kākülüŋi
sözlerüm oldı inceden ince

nice rüstemleri zebūn eyler
ṭutamaz kimse ʿışḳ ile pençe

5. kimse ṭaʿn eylemezdi ṣūfiye ger
ṣemʿiyā depreneydi ḥālince

371.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. āh kim ser-menzil-i maḳṣūd uzaḳ ben pā-ṣikest
bir belā vādīsine düşdüm gezer tenhā ṣikest

ḫurd olursa kāse-i ser seng-i cevr-i yār ile
gelmesün ey dil ṣaḳın āyīneŋe aṣlā ṣikest

3. olmadı mecnūn-ı maḥzūnuŋ ṣınuḳ gönli dürüst
itmedin bī-çārenüŋ çaḳ kāsesin leylā ṣikest

buldı dil-cū ḳāmetüŋden serv-i raʿna inkisār
oldı cādū gözlerüŋden nergis-i ṣehlā ṣikest

5. ben ṣikeste-ḳāmetüŋ çoḳ çıḳdı āhı göklere
oḳı çıḳmaz ḥayretī gerçi olıcaḳ yā ṣikest

---

370. 65ᵇ: [Ġazel-i Ṣemʿī]: *Ṣemʿī Dīvānı:* G. 153 / (Karavelioğlu, 2014. 219)

1 lebi ġonce vü beli ince: beli ince vü lebi ġonce.

371. 66ᵃderkenar: [Ġazel-i Ḥayretī]: *Ḥayretī Dīvānı:* G. 85 / (Musluoğlu, 2022: 277)

372.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. aldum aġzuŋ ölçüsini ẕerre deŋlü yoḳ vefā
pür-cefāsın hey güneş yüzlü ḥabībüm muṣṭafā

tīġ-i ġam boynum muḥarref çalup eylerse ḳalem
yaza aḳan ḳanum işigüŋde āyāt-ı vefā

3. luṭfuŋa idüp binā yapdum maḥabbet-ḫānesin
rence ḳılursaŋ ḳadem ehlen ve sehlen merḥabā

gide mi zülfüŋ necātī sīneden ey seng-dil
çün bilürsiŋ muḥkem olur kāfir itdügi binā

5. nāmeye ṣıġmaz necātīnün muṭavvel ḳıṣṣası
göz yaşı ile ḳapuya ʿarż ola bāḳī mācerā

373.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. indi nūr āyeti rūy-i meh-i tābānuŋ'içün
oḳuduḳça dili pür-şevḳ ider anuŋ'içün

cūş idince bu gice çeşm-i kāfūr oḳudum
sūre-i kevṣeri būs-i leb-i ḫandānuŋ'içün

3. görmedüm kimsede cānā senüŋ anuŋ gibi ān
severem cāŋ ü göŋülden seni ben ānuŋ'içün

göreyin dār-i fenāda ola çengel çiçegi
kim ki sünbül dir ise zülf-i perīşānuŋ'içün

5. oḳumuŋ her birisi rūḥa ġıdādur didi yār
ẕātiyā sīnede ṣaḳla kerem it cānuŋ'içün

---

372. 66[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 1 / (Tarlan, 1963: 145)

4 zülfüŋ necātī sīneden ey seng-dil: ey seng-dil zülfüŋ ḫayāli sīneden.

5 muṭavvel: oransuz.
ḳapuya: ḳapuŋa.

373. 66[b]: Ẕātī: Ẕātī *Dīvānı III. Cild:* G. 1045 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1987: 27)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

374.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

titreden cismimi gün ruḫların tāb-ı betidür
ḳara günler getüren başıma zülfüŋ şebidür

sünbülüŋ yüzüni yere düşüren kāküldür
ġoncaya gül gibi açıl diyen anuŋ lebidür

3. gönlümüŋ ġoncasını gülşen-i dehr içre açan
bāġı ḥüsnünde o gül-i berg-i ter ġabġabıdur

şeb-i zülfinde tamām āba müşābih ruḫ-ı yār
dāne dāne görünen anda ʿaraḳ kevkebidür

5. bir ḳul oġlı güzeli sīneme urdı tüfegin
fındıġun gördi göŋül ṣandı demir leblebidür

yeni dīn ṭutdı sever ṣūfī o kāfir becceyi
ferdiyā gerçi anuŋ eskiden ol mezhebidür

375.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ey nev-cüvānum eyle baŋa destgīrlük
ʿışḳuŋı başa iletmedüm irdi pīrlük

yaşumla reng-i rūyumı sīm ü zer itdüm āh
ʿāşıḳ olana müşkül imiş bu faḳīrlük

3. kimdür bu bī-nevā diyü her kişi ṭaʿn ider
ġurbetde ʿāşıḳa güç olurmuş esīrlük

geldi kenār-ı laʿlüŋe ḫaṭṭ-ı müzevver
nūşirevāna baḫtuŋ ider ṣan vezīrlük

5. öpüp lebüŋi zülfüŋe el ṣunduġı kemāl
tiryākile olur ṣanma mārgīrlük

374. 66[b]: Ferdī Çelebī:

375. 66[b]: Kemāl: [Kemāl-i Zerd]:

376.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. düşeli gönlüme sen cān u cihānuŋ hevesi
ḳalmadı tende ḳarār itmeye cānuŋ hevesi

yaşum ırmaġ oluban seyl dökerim şām ü seḥer
biteli cānda sen serv-i revānuŋ hevesi

3. yārdan ben ne şikāyet ideyin çünki beni
nā-murād itmek imiş devr ü zamānuŋ hevesi

dutuşup başdan ayaġa yanuban şemʿ bigi
cān oda atmaġ imiş ḫūba uyanuŋ hevesi

5. şeyḫī dirdi hevesini bileli sen ṣanemüŋ
girmez oldı gözine ḥūr u cinānuŋ hevesi

377.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ayaġuŋ altına her kim yüzüni ḫāk eyler
gün gibi kendüyi tāc-ı ser-i eflāk eyler

ẕerrece bulmaduġından dehenüŋ sırrına rāh
ġonca-i dil-teng aluban yaḳasını çāk eyler

3. leb ü dendānuŋa baḳduḳca gider ġuṣṣa vü ġam
dürr ü yāḳūta naẓar cānı feraḥ-nāk eyler

dile endūh u ġam ol ṭurre-i bī-dīnden irür
cāna cevr ü sitem ol gözleri bī-bāk eyler

5. ṭutuban elde gözüm merdümi cārūb-ı müje
ġayrıden gözlerimüŋ gūşesini pāk eyler

zāhid ol ṭurre vü ruḫsārı niẓāmī ne bilür
giceden gündüzi aʿmā ḳaçan idrāk eyler

---

376. 67ᵃ: Şeyḫī: *Şeyḫī Dīvānı:* G. CCIV / (Biltekin, 2018: 196)

2 dökerim: döker.

377. 67ᵃ: Niẓāmī Çelebi: *Karamanlı Niẓāmī Dīvānı:* G. 22 / (İpekten, 2020: 125)

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
gözleri: ġamze-i

378.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. virelüm şive-i ferhāda ṣūret
ki artupdur birāder şimdi ṣanʿat

leb-i sāḳīye itdük cānı teslīm
belī ıssında yaraşur emānet

3. lebüŋ yādına yıllarla dirildi
iki gün olmayan ʿīsāya ümmet

ḳapuŋda secde itdüm ḫāk-i pāyuŋ
cebīnümde görinür nūr-ı ṭaʿat

5. götürdüŋ bezm-i keşretden ayaġı
necātī var imiş başuŋda devlet

379.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. zülf-i dilber dolamış ayaḳ saŋa
hay miskīn olmış olacaḳ saŋa

āşinālıḳ vire diyü ey faḳīr
nice yüzlerden göründi ḥaḳ saŋa

3. baḳsaŋa ḥaḳdan yaŋa ey bülheves
nice kerre dimedüm mi ben saŋa

ey ʿazīzüm yūsuf-ı bāzār-ı ḥüsn
kendüyi ṣatmaḳ diler aylaḳ saŋa

5. ırmaḳ itme serv-i ḳaddüŋ dostum
ḳanlu yaşum ideyin ırmaḳ saŋa

kime şeydāsın necātī dir iseŋ
çaḳ saŋa ey gül-ʿiẕārum çaḳ saŋa

---

378. 67[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 37 / (Tarlan, 1963: 167)

4 ḳapuŋda secde itdüm ḫāk-i pāyuŋ: ayaġuŋ ṭopraġına secde itdüm.

379. 66[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 6 / (Tarlan, 1963: 148)

3 ben: baḳ

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
ideyin: ideyim.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
şeydāsın: şeydādur.

380.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gül yüzünŋde zülfüŋ örter ḫaṭṭ-ı reyḥānı dürüst
kim görüpdür kāfiri ḥıfẓ ide īmānı dürüst

şöyle kim ardıncadur dāʿim züleyḫāveş ṣabā
sezmezem gül yūsufınuŋ ḳala dāmānı dürüst

3. ḥüsn meydānında ṭop olalı zülf-i müşg-bār
ḳalmadı bir şehriyāruŋ elde çevgānı dürüst

eyledi ṣīrīn lebüŋ ẕikrini pīr-i ḫānikāh
ol ḳadar kim ḳalmadı aġzında dendānı dürüst

5. didi başuŋ kāse-i mecnūn gibi ṣınmaḳ nice
didüm ey ʿāṣıḳlaruŋ dīni ve īmānı dürüst

olamaz ṭabʿ-ı necātī gibi bülbül beẕle-güy
fil-meṣel ḥıfẓ itse ebyāt-ı gülistānı dürüst

381.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿilü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. terk eyle varı dost yolında gedālıġ it
ʿālem içinde başı açuḳ pādişālıġ it

ʿaḳl ister imiş ayıra gönlümi ʿışḳdan
kim dir aŋa ki araya gir ketḫudālıġ it

3. ey pīr-i mey-fürūş başumda ḫumār var
gel bir ayaġ ṣun elümi al atalıġ it

ġarḳ oldı baḥr-i miḥnete dil zevraḳı meded
ey ḫıżr-ı pey ḫuceste yetiş dil-rübālıġ it

5. cānā necātī çoḳ seni dünyā ḳadar sever
dünyā gibi gel imdi yeter bī-vefālıġ it

---

380. 66[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 36 / (Tarlan, 1963: 167)

1 imānı: ḳurʿānı.

381. 67[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 31 / (Tarlan, 1963: 164)

1 yolında: yolına.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

382.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. pāre pāre eyler ise baġrumı peykān-ı dost
dīdeden her pāresi çıḳup diye kim ḳani dost

ol boyı şimşād-ı yāra yapışursa dād-ḫāh
serv gibi her ṭarafdan dest ola dāmān-ı dost

3. külbe-i aḥzānumuz ġamla müşerrefdür yine
şād ol ey dil şād ki oldu dostlar mihmān-ı dost

rumdur bu rumda ʿömr-i dırāz olmaz dimeŋ
uzasun ḳoŋ ruḫlarında zülf-i müşg-efşān-ı dost

5. vaṣla dermān isteyenler derde dermān itmesün
derde dermān eylesün [kim] derddür dermān-ı dost

kaʿbe-i dergāhda kimdür necātī dir iseŋ
ʿīd-i vaṣla cān virici yaʿnī kim ḳurbān-ı dost

382. 67ᵃderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 30 / (Tarlan, 1963: 163)

2 şimşād-ı yāra: şimşāda yarın.

383.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

ḳani ol mihribān olan arpa
ṣayruya ṣıḥḥat ata cān arpa

ġālibā çāha düşdi yūsuf-vār
ol ʿazīz-i cihān olan arpa

nev-bahār-ı maʿīşetümi benüm
ah kim eyledi ḫazān arpa

ḳalmadı faḳa ṭaḳıcaḳ buġdayı
ilde olalıdan girān arpa

at arıḳladı üf dir iseŋ uçar
dağları eyledi ṣaman arpa

arpa derdi ile şol ḳadar dögdüm
kendümi ki oldı üstüḫʸān arpa

şimdi at arpa diyü cān virür
evvel ata virürdi cān arpa

ḳalmadı ṭon u hem daḫı ḫarçluḳ
eyledi ḫalḳa çoḳ ziyān arpa

yükleri yolda ḳodı atsuzluḳ
begleri eyledi yayan arpa

ḳalmadı hīç bir at ki ḳalmadı
ideli kendüzin nihān arpa

dānesin aḳçeye alan ögünür
ki eline girdi rāyegān arpa

varupan didüm arpa ṣalıcıya
ṣalı vir baŋa ey fülān arpa

didi kim gökteki sitāre ḳadar
der-i āṣafda var cihān arpa

eger emr itse ḫażret-i pāṣā
gerüne rāh-ı kehkeşān arpa

---

383. 67[b]: Ḳaṣīde-i Arpa: *Necātī Beg Dīvānı:* K. 24 / (Tarlan, 1963: 92)

1 yār-ı mihribān: mihribān olan.

4 buġdayı: buġday.

8 ṭon u hem daḫı: at ü don u hem.
çoḳ: çak.

10 ḳalmadı: arıḳlamadı.

14 görüne: getüre.

15. ḥükm iderse bahārı ḳudretinüŋ
bitüre ḫāk her zemān arpa

buyurursa aŋa ide filḥāl
necm yirine āsumān arpa

17. eyler enbār-ı luṭf u himmetden
atı ḳalmışlara revān arpa

bu ümīde gelür necātī kim
ki vire āṣaf-ı cihān arpa

19. ey ṭabīb-i zemān cevāb buyur
ki beni ḳıldı nā-tuvān arpa

nice kim bu ribāṭ-ı gerdūnda
ola matlūbda revān arpa

21. vire ḳadrüŋ ṣṭabl-ı ʿāmireden
ḫıng-ı gerdūna cāvidān arpa

16 buyurursa aŋa ide: buyruk eylerse yaġdura.
18 kim: daḫı.
19 ki beni ḳıldı: ki eyledi beni.
20 maṭlūbda: maṭlūb-ı reh.

384.

mefāʿīlün mefāʿīlün faʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

belā yükinde fevt olalı ḳatır
şikeste-ḥāl olupdur ḫaylı ḫāṭır

ne ḳatır bir ḳara daġ idi miskīn
geçen bugünki gün ṣaġ idi miskīn

ecel çengāline düşdi dirīġā
o yāl ü bāl o turuşdı dirīġā

çü gördi ʿömr ekinini ṣarardı
oraḳ gibi belin bükdi ḳarardı

şu resme ḳatır idi ḳara ḳatır
neye ʿazm itse öŋünde idi ḥāżır

yürüdükçe ayaġı tīz olurdı
ġubār aŋız u āteş-rīz olurdı

ṣabā-reftār ü ṣeb-reng ü seḥer-ḫīz
dil ārām ü feraḥ baḫş u teraḥ-rīz

yürürse yerleri göke ḳarurdı
ne yorulur diyü ne ḫod arurdı

geçerdi naʿlinüŋ mīḫi semekden
ḳulaġı rāz diŋlerdi felekden

bahār olduḳça kim göke çıḳardı
ḫar-i ʿīsāya minnetle baḳardı

olupdı ḳulluġı birle ʿazīz ol
eşek gibi degüldi bī-temīz ol

zemīn-peymā zemān-sürʿat felek-naḳş
duruşda gergedan reftārda raḫş

---

384. 68ª: [Merṣiye-i Ester Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* Merṣiye-i Ester. / (Tarlan, 1963: 97)

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
öŋünde idi: öŋüde.

6 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

8 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
ne yorulur diyü ne ḫod: ne yorulur ne ḳalur ne.

9 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.

10 Divanda bu beyit 12. beyit olarak yer almaktadır.

11 Divanda bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.

12 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.

13. kime kim binmek için ʿarż ola idi
yigitlik kaʿbe gibi farż ola idi

eger kim çekmese rākib ʿinānı
geçe bir lāḥẓada iki cihānı

15. ölen ardınca ölmiş yoḳ necātī
ḳatır gitdi ḫudā ṣaḳlasun atı

bir ölmiş ḳatırı nice ögersin
dönersin ḳara baḫtuŋa sögersin

17. daḫı biŋler dolu ıṣṭabl-ı ṣāḥī
dilerseŋ bozı dilerseŋ siyāhı

ıraḳdur gerçi çāker devletinden
velīsini allāh ṣāhuŋ himmetinden

19. ne deŋlü kim gide ḳara gele aḳ
gice ehli ola gündüze müştāḳ

bu ʿāc-ı ābenūsī ola taḫtuŋ
ḳamudan yucala iḳbāl ü baḫtuŋ

13 Divanda bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.
farż: ʿarż.
14 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
rākib: rāhib.
15 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
16 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.
17 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.
18 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
velīsini allāh: baʿīd olmaya.
19 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
20 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.

385.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. devr-i zemāne itmez imiş ādemi feraḥ
devr eylesün piyāle gidersün ġamı feraḥ

daḥḥāk gibi biŋ yaşamaḳ ārzū ise
gül gibi gül hemīşe geçür mi her demi feraḥ

3. müşkil olurdı gülmese gül bigi leblerüŋ
ne olurdı zīnet itmese cām-ı cemi feraḥ

fürḳat diyārınuŋ eŋ eyüsidürür melāl
vuṣlat bahārınuŋ nitekim eŋ kemi feraḥ

5. sāḳī lebüŋ zülālidürür mücib-i ḥayāt
cām-ı şarāb-ı nāb [beni] ide mi feraḥ

āb-ı neşāṭ ile ṭolanur zevraḳ-ı ḳadeḥ
bād-ı murād ile yürür ey meh gemi feraḥ

7. göz yaşı ile necātiye ġamdan gelür sürür
olsa ʿaceb midür kişiye hem-demi feraḥ

---

385. 67[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 43 / (Tarlan, 1963: 171)

2 Vezin bozuktur.
geçür mi: geçür.

7 olsa: virse.

386.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ele girmez mi begüm āye ḳadar aḳ kāġıd
ḳaralama nice ola idi iki parmaḳ kāġıd

başladum leşker-i hicrān ile ceng eylemege
ʿalemüm elde ḳalem oldı ve bayraḳ kāġıd

3. oyuna ṭaldı kebüter gidemez nice ola ḥāl
il temāşāmuza baḳar uçurursaḳ kāġıd

üstüḫ[v]ānum seg-i kūyuŋa yeter nāme-i ʿarż
kiçiden ʿādet ise uluya varmaḳ kāġıd

5. bārī ḥiç olmaz ise bir iki kez aġzuma sög
dostum güç degül ʿāşıḳa yazmaḳ kāġıd

yazılup irmeye pāyānına dek nāme-i şevḳ
hep aġaçlar ḳalem olsa ḳamu yapraḳ kāġıd

7. sen şeker-lebden umar vaṣl necātī yi żaʿīf
ki ṣararlar eyü ḥalvālara alçaḳ kāġıd

386. 67[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 45 / (Tarlan, 1963: 172)

7 ṣararlar: ṣarılur.

387.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ol perī perçemlerinden çengine çevgān alur
her kimüŋle ḥüsn ṭopın oynasa meydān alur

nūş ider bīgānelerle rum ili ṭoluların
āşinālar bezm-i ġamda cān virüben cān alur

3. bülbülüŋ āhından almaz ol gül-i raʿnā dirīġ
ḥüsnine maġrūrdur çoḳ nāle vü efġān alur

derd-mend olanlaruŋdur devlet-i dārüşşifā
ḳanḳı bī-devletdür ol kim derdi ḳor dermān alur

5. rūzigārā idemezsin yārısen benden cūdā
fārigˇ ol ey müddeʿī cānı viren sulṭān alur

hep ḳaraman baḫşişidür rūzigāruŋ virdügi
ḥāżır ol kim virdügin senden bütün devrān alur

7. gerçi ṣaf çekdi necātī ʿaḳl ü nāmūs u ṣalāḥ
ġamze-i sāḳī bu resme düşmeni āsān alur

---

387. 68ᵃderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 55 / (Tarlan, 1963: 178)

3 dur: olup.

5 yārısen: yārumı.

6 bütün: girü.

388.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. ḫaṭṭ-ı reyḥān ile ol zībā ʿiẕār
ṣanasın muṣḥafdur āyet-ber kenār

ḫoş yaraşdurmış dehānuŋda lebüŋ
cānı yoḳdan var iden perverdigār

3. yoḳ ḥisābındadur aġzuŋla belüŋ
anları öpmekde ḳocmaḳda ne var

aġıza gelmiş ṣulu şeftālūlar
bāġ-ı ḥüsnüŋ çaġıdur ey gül-ʿiẕār

5. şevḳ-i bezmüŋle nice āh itmeyem
şemʿ-i dil-sūzem başumda od yanar

çeşm-i āhū dāġ-ı ḥasret gibidür
leylī olmayınca mecnūna şikār

7. bir ıl öŋdin olıgör ḫāk-i ḳadem
minnet itmedin necātī rūzigār

---

388. 68[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 99 / (Tarlan, 1963: 205)

2 yaraşdurmış: yaratmışdur.

3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

389.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ey vezāret eline rāst gelen zer ḫātem
görmedi çeşm-i felek bir saŋa beŋzer ḫātem

yirini bekleyenüŋ ḳulıyuz ey çeşme-i cūd
ʿayn-ı luṭf ile iden ey beni çāker ḫātem

3. neye dirlerdi kim olmaz yaluŋuz ṭaş dīvār
fitne yeʿcūcına ey sedd-i skender ḫātem

nedür āfāḳa bu deŋlü kerem ü bunca ʿaṭā
hele ey genc-i revān-ı dür ü gevher ḫātem

5. sensin ol ʿizz ü saʿādetde ser-efrāz nigīn
sensin ol devlet ü baḫt ile muẓaffer ḫātem

ebr ile ḳavs-i ḳuzaḥdan bedel olmış gibidür
alsa ʿizzetle ele aṣaf-ı ṣaf-der ḫātem

7. yaraşur devr-i felekde nitekim ay ile gün
yaraşur dest-i vezāretde mükerrer [ḫātem]

getürür adını yazmaġa ʿalī paşanuŋ
belki gün başına bir çarḫ-ı müdevver ḫātem

9. güneş altunlu yüzük ḳaşı gümüş burma hilāl
devletüŋ parmaġına çarḫ mücevher ḫātem

baḫt-ı bīdār gibi gözi açuḳdur dāʿim
gözedür cümle-i āfāḳı ser-ā-ser ḫātem

11. ey kefüŋ nūr u benānuŋ meṣel-i āb-ı ṭahūr
yaraşur bu kim ola çeşm-i kevṣer ḫātem

ʿālemi ucdan uca avucuŋa alsaŋ ne ʿaceb
ṣubḥ-ı devletdür elüŋ mihr-i münevver ḫātem

13. ʿīd-i eḍḥā mıdur ol dest kim eṭfāl-miṣāl
ḫūn-ı ḳurbān ile alnın ider aḥmer ḫātem

devletüŋ oynada bir parmaġı üzere feleki
nitekim dest-i ġınā ile ulurlar ḫātem

---

389. 68[b]: [Ḳaṣīde-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* K. 19 / (Tarlan, 1963: 72)

1 bir saŋa: ṭapuŋa.

11 nūr u benānuŋ: nūr benānuŋ.

12 ne ʿaceb: yiridür.

13 Divanda bu beyit 14. beyit olarak yer almaktadır.

14 Divanda bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.
ulurlar: ulular.

15. devletüŋ ḫātemine çarḫ nümūdārdürür
geh ide ḳurşundan anı bir eyü zer-ger ḫātem

baḫşişüŋ laʿl ile zer olduġını işideli
geh olur aḥmer olur gāh olur aṣfar ḫātem

17. mühr kim zehr ile perverde yüzük ḳaşık ile
ide mihrüŋle anı ḳurṣa-i ṣükker ḫātem

mühri aḥkāmıdürür mirvaḥa-i emn ü emān
her yaŋa devlet eli ile anı ṣalar ḫātem

19. dostuna āyīne-i nuṣrat olur düşmana dāġ
mühr kim ḥükm-i cihān-pervere yazar ḫātem

zer fesād eylemsün diyü ṭutup kısıleyüp
eyledi ẕerre ḳadar müma müsaḫḫar ḫātem

21. ben umarın kim aŋa rüstem-i destān diyeler
devletüŋde her işin ad ile işler ḫātem

aça parmaḳ ḳadarı kāġad ile nice ḳılāʿ
ne yaraġ isteye bir ẕerre ne leşker ḫātem

23. āṣafā meclise dürler dökeyin dirse eger
eylesün bu ġazelüŋ maṭlaʿın ezber ḫātem

ġayret-i zülfüŋ ile olalı çenber ḫātem
ḥasret-i laʿlüŋ ile ḳan yudar ekṣer ḫātem

25. dāġ-ı fürḳat nicedür bilmez idi eylemese
alnınuŋ ḳara yazularını ezber ḫātem

dirmiş ki daḫı mührümleyin allāh bilür
ṣaḳın ey dost ṣaḳın aġzuŋı arar ḫātem

---

15 Divanda bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.
geh: ki.

16 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.
geh: gāh.

17 ile: ola.

18 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.

19 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.
dostuna: dosta.

20 Divanda bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.

21 Divanda bu beyit 22. beyit olarak yer almaktadır.
işin: işi.

22 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.

23 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.

24 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.

25 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.
ezber: defter.

26 Divanda bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.

27. dehenüŋ al şeker ḳurṣasıdur laʿlünle
kim aŋa virmiş ola mühr ile zīver ḫātem

güzelüŋ ḳaşı gözi bir eyü sermāyedürür
anuŋʿiçün göz ile ḳaş ile söyler ḫātem

29. gözüme sürme revādur ayaġuŋ ṭopraġını
ki sevād olsa yaraşur bilürüz her ḫātem

ḫaṭ u ḫalüŋle yüzük gizleme oynar dehenüŋ
ḳızarur leblerüŋ andan bulunısar ḫātem

31. genc-i ʿışḳ oldu vu sīnem berevātı mālī
dāġlar mühr ü nişān ḳadd-i muʿammer ḫātem

ʿömr menşūrı ki āḫir ola mühr urmaġ içün
eyledi ḳaddümi bu çarḫ-ı sitem-ger ḫātem

33. kendü gibi ṭutar ucdan uca āfāḳı niçün
dimeye ṭabʿ-i necātīye füsūn-ger ḫātem

el irişmez bu maḳālāta egerçi çoḳ çoḳ
pūte-i ḳāle döker nice suḫan-ver ḫātem

35. yüzük urunmaġ ile her kişi hem-ser olımaz
ṭaḳınur ger çü süleymān peyamber ḫātem

gel temāşāya ki ḳudret işidür ucdan uca
bu ḳadar kimseye olmadı müyesser ḫātem

37. ṭabʿ dūşīzelerin gör ki nice her birinüŋ
serçe parmaġına zeyn oldı bu cevher ḫātem

gösterürken işigüŋde beni parmaġ ile il
ne revādur bu ki ola ḥalḳa-i her der ḫātem

---

ki: kim.

27 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.

28 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.

29 Divanda bu beyit 31. beyit olarak yer almaktadır.

30 Divanda bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.

31 Divanda bu beyit 33. beyit olarak yer almaktadır.
oldu vu: oldum u.

32 Divanda bu beyit 34. beyit olarak yer almaktadır.

33 Divanda bu beyit 35. beyit olarak yer almaktadır.

34 Divanda bu beyit 36. beyit olarak yer almaktadır.

35 Divanda bu beyit 37. beyit olarak yer almaktadır.

36 Divanda bu beyit 39. beyit olarak yer almaktadır.

37 Divanda bu beyit 40. beyit olarak yer almaktadır.

38 Divanda bu beyit 41. beyit olarak yer almaktadır.
bu ki ola: kim ola.

39. pīrlükde kim ola kim beni yerden götüre
‘ādet oldur götürür gerçi ki begler ḫātem

kim baḳar müflise kim ṣol ele gelmez sāġar
itmeyince zer ü sīm ile tüvān-ger ḫātem

41. demidür kim dürişem ḥażret-i pāṣāyi ögem
demidür kim [el] açup ola ṣenā-ger ḫātem

nice kim ṣoḥbet içün geh gele geh gide ḳadeḥ
nice kim zīnet içün ola muḳarrer ḫātem

43. ṭutalum öyküneler ḳani cihān-gīrlügi
bir midür mühr-i süleymān ile beŋzer ḫātem

devletüŋ nāz ile donatmaġ içün bedr ü hilāl
gāh āyīne-i sīmīn ola geh zer ḫātem

39 Divanda bu beyit 42. beyit olarak yer almaktadır.
40 Divanda bu beyit 43. beyit olarak yer almaktadır.
41 Divanda bu beyit 45. beyit olarak yer almaktadır.
42 Divanda bu beyit 46. beyit olarak yer almaktadır.
43 Divanda bu beyit 38. beyit olarak yer almaktadır.
44 Divanda bu beyit 47. beyit olarak yer almaktadır.
sīmīn: sīmī.

390.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. devr-i ruḫuŋda 'āşıḳa şun la'l-i nāblar
gül mevsiminde içilür ince şarāblar

elden ḳoma ayaġı diyü muttaşıl baŋa
cām-ı cemüŋ ḥikāyetüŋ eyler ḥabāblar

3. aŋlamayan ḫayālini mecmū'a-i gülüŋ
'ārif degüldür oḳusa yüz biŋ kitāblar

göstermesün şaḳın saŋa parmaḳ ḥisābını
māh-ı felek ki naḳd-i ḥayātuŋ ḥisāblar

5. bir yaŋa oldı ḫāl ü ḫaṭ ü zülf-i müşg-bār
cān gülşenini ḳapladı ṭutdı ġurāblar

yāruŋ cemāli nūrı güneşden 'ayān iken
kimdendürür necātīye bunca ḥicāblar

7. faṣl-ı bahār 'ayn-ı behişt olmaya idi
yazmazdı şeyḫ sa'dī gülistāna bāblar

391.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. gülşene serv-i çemen şöyle eli ḳurı varur
anuŋ'içün bir adım yir gidemez ṭurı varur

dik gelürmiş ḳadd-i cānāneye yabanda çınār
gelüŋ inṣāf idelüm kim ḳatı aşurı varur

3. bulanur ḳanlu yaşum ḥüsn bahārında velī
hele sen serv ayaġına varıcaḳ ṭurı varur

yine ḫışm ile ṭurup gitdüŋ eyā serv-i revān
saŋa yol kesmek içün göz yaşı arḳurı varur

5. 'ışḳuŋuŋ çavı bütün 'ālemi ṭutdı şanemā
gün gibi kim yedi iḳlīme degin nūrı varur

şöyle burdı ḳulaġın dehr necātīnüŋ kim
iŋlese zühreye dek nāle-i ṭanbūrı varur

---

390. 68[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 105 / (Tarlan, 1963: 209)

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

391. 69[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 161 / (Tarlan, 1963: 244)

5 'ışḳuŋuŋ: ḥüsnüŋüŋ.

6 nāle-i: naġme-i.

392.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. yine yüzüŋ güneşine meh-i tābān ezilür
meh-i tābānı görüp nite ki kettān ezilür

bet-i hicrān ile başumda bir od yanar kim
şemʿ-vār aġladuġumca ten erir cān ezilür

3. ehl-i ser-bāz aŋa dirler ki şeker gibi gelüp
başın ortaya ḳoyup laʿlüŋe andan ezilür

duyaruz bir kişi ḳaraŋuda göz ḳır[p]duġını
bilürüz leblerüŋe çeşme-i ḥayvān ezilür

5. ḳarışu[r] gül-be şeker gibi olur anuŋʿiçün
şekkerīn leblerüŋe çeşme-i ḥayvān ezilür

şekker-i vaṣluŋa hicrān aġusın ḳatma şehā
yoḫsa ol şerbet ile ey nice sulṭān ezilür

7. bu cihān aġzına sen bir şeker ezdüŋ nitekim
ey necātī sözüŋe nice süḫan-dān ezilür

---

392. 69[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 199 / (Tarlan, 1963: 268)

2 bet-i: teb-i.

3 ehl-i: aṣlı.

5 çeşme-i ḥayvān: ġonca-i ḫandān.

7 nice: anca.

393.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

I

dilā cerīde-yi ülfetten aduŋ eyle tirāş
ḳalender ol ki mücerredler ideler sāpāş
esirge cānuŋı bil baġlama cihāna göŋül
esīr-i çāh-ı belā itdi yūsufı ḳardaş
alur gözi ile baḳma cihāna kim güneşüŋ
yüzine ṭoġru baḳanuŋ gözinden aḳar yaş
vücūd köhne ḳabādur [sen] aŋa aldanma
ki çārsūyı-baḳḳāda ziyān ider bu ḳumāş
dayanma şol bir avuç ṭopraġa ki yeg andan
hezār bār ṣebāt ü baḳāda bir ḳuru dāş
nigūn kāsesi çarḫuŋ ḥayāt ḫānından
cihānda kimesneye virmedi doyınca aş
bu ḥalḳa ḥalḳa olup görineni felek demegil
bir ejdehā imiş ol yedi başlu ḫażır baş
ol itdi milketī vīrān ol itdi genci nihān
ne mülk mülk-i ḳaraman ne genc genc-i nihān

II

bu kār-ı bārı felek itdi tārmār felek
bu ʿayş u nūşı felek itdi zehr-i mār felek
berāber itdi yire bürc gibi seddimüzi
yıḳıla dilegüm oldur bu nüh ḥiṣār-ı felek
yur ise ḳurṣa-i ṣābūn-ı mihr ile yüz yıl
bu yüz ḳarasını mehden ḳaçan yuyar felek
dolundı mihr-i żiyā şemʿ gibi cānımuzı
nice ṣafaḳ odına dāmenüŋ yaḳar felek
pür itmesün daḫı meh sāġarını sāḳī-i mihr
şeh almaz oldı ele cām-ı ḫoş-güvār felek
çerāġ-ı māhı söyündür ṣabāḥ revzenin ört
bu derd ü ḥasret ile dün ü gün ḳarār felek
niçün ṣafaḳ odına yanmaya ʿimāme-i ṣubḥ
niçün ruveyde degül çin-i zer-nigār felek
ki pīr-i dehr o şehī genc iken ḫarāb itdi
ḥayāt-ı ābını tāb-ı ecel sīrāb itdi

393. 69[b]: [Merṣiye-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* M. 1 / (Tarlan, 1963: 102)

III

ciger firāḳ ḳılıcı ile oldı pāre dirī̇ġ
ne mülkden ki nihān oldı ol diyāra dirī̇ġ
cihānda kimesneden mal u mülk ü genc-i ruzi
dirī̇ġ eylemeyen tāze şehriyāra dirī̇ġ
götürmedi bu felek şevket ü vaḳārın anuŋ
bu şevkete yazuḳ ol ḥaşmet ü vaḳāra dirī̇ġ
götürdi naḳş-ı se şeş ka'beteyn ü 'ömri velī
bulımadı bu ecel şeş derine çāre dirī̇ġ
gerekmez idi ese idi yavuz yel üstünden
yaraşmaz idi ḫazān serv-i nev-bahāra dirī̇ġ
söyündi şem'i vü dağıldı cem'i cum'a güni
o şem'-i neyyir ü ol cem'-i tārmāra dirī̇ġ
cihān kebūteri ṣaydumdürür diyen bāzı
'uḳāb-ı merg düşürdi bugün şikāra dirī̇ġ
hümā-yı salṭanātuŋ şeh-perine ḥayf ve āh
sarāyuŋ ma'diletüŋ serverine ḥayf [ve] āh

IV

ol āfitāb-ı sa'ādetden ayru ḫalḳ-ı cihān
ḳara geyüp sürinür gölge gibi bī-cān
ḳamer ṭutuldı mı kim şehr içine düşdi fiġān
güneş ṭolundı mı kim ḳaraŋuluġ oldı cihān
güneş ṭulunsa yazdı niçe çerāġ bugün
söyindi niçe çerāġ ve göyündi niçe revān
çıḳarduḳ elden ānı kim eline girse idi
zebūn ola idı destinde rüstem-i destān
bu renc ü derd ile düşsün 'aṣāya tī̇r ü teber
bu jeng ü ḳahr ile delsün dilimi seyf-i sinān
yüzin yusun ḳana bayraḳ ṣaçını yolsın ṭuġ
gidermesün yüzi çī̇nini tā ebed ḳalḳan
bu ḥasret-i bu firāḳ-ı bu derd ü ġamdan
başına ḫāk ḳoyup derd ile disün meydān
firāḳ-ı āh kim oldı yigitliginde tebāh
sfendiyār-ı zemān şah-zāde 'abdullāh

V

gelin fiġān idelüm rūzigārı aġladalum
bu derd ile felek-i bī-ḳarārı aġladalum
ne deŋlü ḳara göŋüllü ve ṭaş bağırlu ise
ḳara bulutlar ile kūhsārı aġladalum
seḫā-yı nefsi firāḳ ile kānı iŋladalum
ʿaṭā-yı keffini anup bihārı aġladalum
güler yüziyle şīrīn sözini vaṣf idelüm
gül ile gülşen içinde hezārı aġladalum
düşürdi efser-i şāhenşehīden ecel
baş açalum varalum şehriyārı aġladalum
bu ṣaʿb vāḳ-ı ʿayi işigine ʿarż idelum
bu ḥasret ile ḫudavendigārı aġladalum
bu zehr-i ḳahr ile kevn ü mekānı acıdalum
bu zehr-i hecr ile dār ü diyārı aġladalum

394.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. dīvāne gibi bāġda gül bī-sebeb güler
gördükçe anı gül gibi her ġonca-leb güler

ḫūrşīd-i rūzı şem'-i şeb-efrūzı neylesün
bir ḥüsn ister ehl-i naẓar rūz u şeb güler

3. pervāne gerçi ḫandesine şem'uŋ aldanur
bilmez anı ki çoḳ kişi vaḳt-i ġażab güler

germ oldugınca meclis-i 'uṣṣāḳ-ı mey-perest
aṣḥāb-ı şevḳ girye idüp bī-edeb güler

5. gül-zār-ı ḥüsn içinde açılur gül-i murād
her dil-rübā ki būse idicek ṭaleb güler

ben götürürken iki omuzında mār-ı zülf
ḍaḥḥāk gibi lebleri nice 'aceb güler

7. aġlar necātī ḥasret ü derd ü firāḳ ile
dā'im nite ki ḫusrev-i 'ālī-neseb güler

---

394. 69[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 153 / (Tarlan, 1963: 239)

1 dīvāne gibi bāġda gül bī-sebeb güler: fānī cihānda gerçi ki çoḳ ġonca-leb güler.
gördükçe anı gül gibi her ġonca-leb güler: her kim gülerse gül gibi hep bī-sebeb güler.

2 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

4 idüp: ider.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
dil-rübā: ġonca-leb.

6 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
ben: baş.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
ḥasret ü derd ü firāḳ ile: ḥasret ile çaḳ şu ḥadde kim.
dā'im nite ki: bezm-i ṣafāda.
<diyār ile> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

395.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿāşıḳa cānından ise vaṣl-ı cānān ṭatludur
dünyelikden derd-mend olana dermān ṭatludur

ġamze-i ḫūn-rīz-i cānān acıdupdur cānumı
leblerine meyl idersem ṭaŋlamaŋ cān ṭatludur

3. vuṣlat umanlar duyar mı acısını ademüŋ
ṭālib-i gevher olana baḥr-i ʿummān ṭatludur

ḫadd ü ḫaṭṭuŋ devridür meyl it dil-i sūzāna kim
nev-bahār u sebze eyyāmında biryān ṭatludur

5. ārzū-yi būse itsem ol şeker-leb diş ḳışar
bellüdür cām-ı şarāb-ı nāb pinhān ṭatludur

bāde şīrīn leblere öyküdügini işidüp
acısındandur didügi laʿl ü cānā[n] ṭatludur

7. maʿrifet virmez necātī cāhile fāḫir libās
kimse dimez rengine baḳup zaʿferān ṭatludur

---

395. 69[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 144 / (Tarlan, 1963: 233)

1 dünyelikden: cümlesinden.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
ademüŋ: fürḳatüŋ.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
meyl it dil-i sūzāna kim: yanup yakılsun ḳo göŋül.
sebze eyyāmında: sebzeler vaktinde.

6 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
cānā[n]: mercān.

7 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

396.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. būse ile ġayre dilber cān virür
ḳatlümi ol şūḫ ister cān virür

lebleri ölümlüsi bir ben degül
çeşme-i ḫızr-ı peyember cān virür

3. yoldaşı ḳurʿān ile īmān olur
şol ki ḫadd ü ḫaṭṭuŋ aŋar cān virür

ṭopṭolu iken rūḥ-ı ṣānī̇ yaʿnī̇ mey
leblerüŋ öpmege sāġar cān virür

5. görmege yāruŋ leb ü dendānıŋı
çeşm-i ter-dāmen dür ü mercān virür

ben nice cān virmeyem şol dilbere
kim ḫudā-yi bende-perver cān virür

7. gerçi virür dilbere her kişi cān
ey necātī̇ saŋa dilbere cān virür

---

396. 70ᵃderkenar: [Ġazel-i Necātī̇ Beg]: *Necātī̇ Beg Dīvānı:* G. 71 / (Tarlan, 1963: 189)

2 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
ḳurʿān ile īmān: īmān ile ḳurʿān.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

397.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫāme-i ḳudretle yazdı naḳş-bend-i ḳāf u nūn
ḥüsn-i ḫulḳıyla seni ser-defter-i *mā-yenzurūn*

maʿnī olup ol ʿadūlar vaṣluŋa vir didüm
āyet-i *subḥānehū ʿammā yeḳūlü'z-ẓālimūn*

3. *len tenālü'l birra ḥattā tünfiḳu* dersüŋ ol
cān u dil terk idüp *küllün ledeynā muḫdarūn*

ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ benem ʿışḳuŋ yolında rastı
ṣıdḳ u daʿvāma delil *innā le naḥnüṣ-ṣādiḳūn*

5. bu şehīd-i çeşm-i ḫūnrīz-i cefā engizüŋe
eyledi teslim-i cān *innā ileyhi rāciʿūn*

398.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. her kitāba kim leb-i laʿlüŋ ḥadīsin tāzeler
rişte-yi cān birle ẕevḳ ehli anı şīrāzeler

bu ne sırdur sırr-ı ʿışḳuŋ dimedin bir kimseye
şehre düşmiş ben seni sevdüm diyü āvāzeler

3. şeyḫler meyḫāneden yüz dönderürler mescide
bī-ṭarīḳatlar gerek kim doġru yoldan āzeler

çākler gögsümde ṣanmaŋ kim açupdur tīġ-i ʿışḳ
gönlümüŋ şehrine mihrüŋ girmege dervāzeler

5. ey fużūlī yār eger cevr itse andan incinme
yār cevri ʿāşıḳa her dem maḥabbet tāzeler

---

397. 71ª: [Ġazel-i Şehīdī]:

3 Āl-i İmrān Suresi 92. Ayet.
Yāsin Suresi 32. Ayet.

4 Sāffāt Suresi 165. Ayet.

5 Bākārā Suresi 156. Ayet.

398. 71ª: Fużūlī Fermāyed: *Fużūlī Dīvānı:* G. 96 (Kılınç, 2021: 460)

1 her: bir.
tāzeler: yazeler.

399.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. virdüm dehān-ı dilbere dil ġāʿibāne ben
miḳdār-ı ẕerre görmedim andan nişāne ben

meclisde laʿl-i dilberi öpmek dilerse cām
ḳanını ṣu yirine içem ḳana ḳana ben

3. bezm-i belāda şemʿuŋ özi görinür baŋa
sūz-ı derūnum aġlar isem yana yana ben

ṣaçdum ümīd ḫākine toḫm-ı sirişkümi
ḫāl-i ʿiẕār-ı yāri görüp dāne dāne ben

5. ʿavn-i ilāh rehber olursa fiġāniyā
mülk-i suḫanda beglük idem ḥüsrevāne ben

399. 71[a]: [Ġazel-i Fiġānī]: *Fiġānī ve Dīvānçesi*: G. LX / (Karahan, 1966: 90)

1 görmedim: görmedin.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
ṣaçdum: ekdüm.

400.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. hezār pāre gönül oldı yine yār ile bir
şu resme kim gül-i ṣad-berg ola hezār ile bir

yüzüme gül ki olam bülbül-i hezār-nevā
hezār olur ṣanemā çünki iʿtibār ile bir

3. zemāne eylemez idi benüm niyāzuma nāz
sen olmaya idüŋ iki yüzlü rūzigār ile bir

gönül kināra getürmek diler miyānuŋı lı̈k
cihānda olduġı yoḳdur miyān kenār ile bir

5. birisi didi baŋa kim güzellerüŋ ʿāṣıḳ
cihānda ḳaçını sevdüŋ didüm nigār ile bir

ṣafā-yi āh ile bulur havā-yi ʿışḳ feraḥ
ṣabā gibi kim ola tāze nev-bahār ile bir

7. ikide bir dil-i dı̈vānemi çeküp çevirür
beŋüŋ olalı ser-i zülf-i tāb-dār ile bir

necātiyā yürüyüp ʿışḳuŋ āḫirin ṣanasın
ol görʿe çıḳışur mısın intiẓār ile bir

---

400. 70[b]derkenar: [Ġazel-i Necātı̈ Beg]: *Necātī Beg Dı̈vānı:* G. 193 / (Tarlan, 1963: 264)

5 didi: ṣordı.

6 <şehā> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

7 çeküp: çeker.

8 yürüyüp: nice bir.
ol görʿe: gör evvela.

401.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. cānā cefāŋı ʿāşıḳ-ı bī-dil vefā bilür
her ṭaş ki āta reddüŋ eli müntehā bilür

zülfüŋ hevāsı ile göŋül düşdi ġurbete
[boynı uzaḳ yola giden ḫudā bilür]

402.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. yār olaldan raḫş-ı ḥüsn ile cihānuŋ yügrügü
eşk-i āhumdur zemīn ü āsumānuŋ yügrügü

dil ṭaşur dildār kūyundan cefā nāveklerin
oḳ götürmek ʿādetidür peyk olanuŋ yügrügü

3. pertev-i ḫūrşīdi geçdüm ṭabʿ-ı pür envār ile
lā-cerem bir şaḫṣ olur her bir zemānuŋ yügrügü

lā-cerem seyrinde ʿanḳā ile olur hem-cenāḥ
bāl-i himmetle şol anadan doġanuŋ yügrügü

5. şāhbāzuŋdur ḫayālīnüŋ ele al göŋlünü
beŋzemez aŋa hezārān āşiyānuŋ yügrügü

---

401. 70[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 87 / (Tarlan, 1963: 198)

1 müntehā: merḥabā.

2 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

402. 71[a]derkenar: Ḫayālī Beg: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* G. 5 (Tarlan, 1945: 393)

4 lā-cerem: lā-mekān.

403.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. yār-ı ṣādıḳ dedigüŋ pīç ü vefā çoḳdur
mübtezel kevnī mezādda bī-bahā çoḳdur

çār-ı dest olup dururmuş kisbet-i aʿẕām ile
çaldırırmış meçüŋi bir şūrzā çoḳdur

3. vardıysa yefʿallemişdür çoḳ murāḥıḳler anı
gün dūde ile pür olmuş rüsvā çoḳdur

çoḳ kişinüŋ kibrini ġadrelemiş ol ḫum baḫş
derd-i kibr ile dili olmuş bī-ḫayā çoḳdur

5. her zamān vār raḥmāna pāk ola żamīr-i anı
kibr idermiş gününi birer rusyā çoḳdur

serv-i perderdüŋ yolına ḥamīd-i vefā-dārın diyü
yār diyü çekdüklerüŋ ʿusretler hevā çoḳdur

7. ey dirīġā görüŋüz kim ṭāliʿ-i murġ-ı dili
şöyle ḫayr u temīze mübtelā çoḳdur

kūy u şīrīnden edā idüp melūṭ-ı yārdan gibi
ẕebḥ-i muṣidini ṣabr it ḥamdiyā çoḳdur

9. o zamān-ı ḫayrla ḥikāye içün didiler tārīḫ
nicāset ṣoġulcanıdur ḫayliden cümlesi çoḳdur

403. 71[a]derkenar: 79: [Ġazel-i Ḥamdī]:

404.

mefʿūtü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ey ʿizzet ü saʿādet ile muʿteber nişān
vey nām-ı padişāh-ı cihāna maḳarr nişān

devr eyleyeli bu felek-i āb-gīne-reng
yazılmadı senüŋ gibi ʿālī-güher nişān

3. ẓāhir yüzinde aḥsene-i eşkāle mā-ṣadaḳ
maʿnā yüzinde çarḫ-ı melāyik-siper nişān

teşbīh olmasa idi süleymān yüzügine
ḫalḳa musallaṭ olmaz idi bu ḳadar nişān

5. her düşmana ki vara ider ḥükmini revān
gūyā ki bile alı varur yüz biŋ er nişān

şemşīr ki oldı şeh-per-i ṭāvūs-ı salṭanat
bir beyżadur ki gösterür andan eṣer nişān

7. bād-ı murād ile ṭoludur iki bād-bān
oldı meger sefīne-i fetḥ ü ẓafer nişān

ḳullāba aldı çekdi iki yayı bir kezin
eyledi iki başda ẓaferden durur nişān

9. başın ṣarar etegine mektūb ile varur
bir parmaġ ile ey nice iḳlīm açar nişān

serkeşleri muṭīʿ ide cābirleri helāk
gösterse ḫalḳa ḫalḳa kemendini ger nişān

11. ẓāhir budur ki dosta vü düşmana yarar
çün göstere ʿalāmet-i tīġ u siper nişān

---

404. 71[b]: [Ḳaṣīde-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* K. 21 / (Tarlan, 1963: 79)

3 Divanda bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
ṭāvūs-ı salṭanat: şāhīn-i salṭanat.

7 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

8 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.
başda: başa.
durur: veter.

9 Divanda bu beyit 12. beyit olarak yer almaktadır.
ile: alur.

10 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

11 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

żımnında mużmer olmasa şemşīr-i āb-dār
pūlād beyża vaż‘ına olmazdı her nişān

13. beŋzer ki ceng itmege ṣaflar düzer suṭūr
bayraḳları ile öŋce ‘alemler çeker nişān

ḫalḳ-ı zemāne dā‘ireden çıḳmasun diyü
oldı müdevver ey melik-i dād-ger nişān

15. naḳş itdi sīnesinde iki pādişāh adın
virse ‘aceb mi feṯḥ ü ẓaferden ḫaber nişān

şāhı vü şāh-zāde bilā-miṣl ü bī-bedel
kim virmedi naẓīrini cinn ü beşer nişān

17. nev-bāve-i ser āmed-i sulṭān bāyezīd
maḥmūd-ı şehriyār ü şeh-i tāc-ver nişan

cism-i lāṭīfi ile bulur zīb ü fer cihān
ism-i şerīfi ile olur nām-ver nişān

19. sen şehriyār ḥükmini tenfīẕ itmege
baġlandı beline iki yerden kemer nişān

birisi şer‘ dā‘iresidür birisi ‘urf
virse ‘aceb mi ḫāṣiyet-i nef‘ ü ḍar nişān

21. çoḳ tāc-dārı ṭavḳ-ı ‘ubūdiyyete çeker
çoḳ şehriyārı ḥalḳa be-gūşı ider nişān

hindūstānı almaġ içün dem-be-dem virür
ṭāvūs gibi kendüsine zīb ü fer nişān

23. altunlu geydi çıḳdı gümüş taḫt üstine
ḥükm eyledi cihāna ferīdūn-fer nişān

---

12 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
şemşīr-i: tīġ-i.

13 Divanda bu beyit 14. beyit olarak yer almaktadır.
beŋzer: gūyā.

14 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.

15 Divanda bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.

16 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
şāhı vü şāh-zāde: şol şāh-ı şāh-zāde.

17 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
şehriyār: şāh-zāde.

18 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.

19 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.

20 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.

23 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.

içindeki beyāżı işārātı bes nedür
żabṭ itmedi ise memleket-i rūmı ger nişān

25. fındıḳlara sitāreler altun varaḳ ṣarup
ta'līm-ḫānesine anuŋ atalar nişān

yazıldı şol zemīne berāt-ı müsellemī
kim anda na'l-i sümm-i semendüŋ ider nişān

27. tevḳī'üŋe hilāli şebīh idemez güneş
altun ḳalemler ile ider gerçi zer-nişān

bir çarḫī ṭāsdur felek-i heft-cūş kim
beglik diyü kenārına yazar ḳamer nişān

29. emrūd şekl olmaz idi ey nihāl-i luṭf
olmasa bāġ-ı salṭanatuŋda ṣemer nişān

itmez ise ḳalem gibi yoluŋda doġruluḳ
ey nice şehlerüŋ belin iki büker nişān

31. mektūbı ġayrı şehlerüŋ olmaz bu vech ile
destār gibi hīç ola mı āster nişān

'oṣmānoġullarında sen ey şāh-ı muḥterem
cūd-ı 'alī-maḥallsin ü 'adl-i 'ömer nişān

33. şehzādelerde saŋa eyā gevher-i şerīf
ḫayrü'l-umūri evsaṭuhā ḫod yeter nişān

yedi sa'ādet encümi içinde sen melik
ḫūrşīd-ziynet olduġıdur ḫūb-ter nişān

---

24 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.
25 Divanda bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.
atalar: atdılar.
26 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
27 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.
28 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
29 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
30 Divanda bu beyit 31. beyit olarak yer almaktadır.
31 Divanda bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.
32 Divanda bu beyit 33. beyit olarak yer almaktadır.
maḥallsin [ü]: 'alemsin ü.
33 Divanda bu beyit 34. beyit olarak yer almaktadır.
saŋa: ṣanūŋa.
eyā: ey.
Aḥmed b.Ḥüseyin el-Beyhaḳī. *Şu'abü'l-īmān*, 261/5.
34 Divanda bu beyit 35. beyit olarak yer almaktadır.
melik: şehüŋ.
ziynet: rütbet.

35. medḥüŋ sefīnesin donadurken bu baḥrde
ġavvāṣ-ı ṭab‘ bir ġazel-i ter ider nişān

çekdi çevürdi kendüyi ey sīm-ber nişān
müşgīn ṣaçuŋa beŋzemek ister meger nişān

37. döne döne çekilmez idi böyle ġālibā
bir kez de beŋzese ḳaşuŋa ey püser nişān

bir yaŋa cānı ḳodı gözüŋ bir yaŋa dili
ya‘nī her atıcıya gerek ikişer nişān

39. öldügüme ḳayırmazım ey ḳaşları kemān
ġamzeŋ oḳına ben gidicek kim diker nişān

ey ḥaşre münkir ol ḥaṭ ü ol ḫāle ḳıl naẓar
yetmeye mi ḳıyāmete bu fitneler nişān

41. zülfüŋe beŋzemek ile külli vücūh ile
ey dil-rübā kenārda olur meger nişān

ḥükm ile söylemezse olur rāstı ḫacīl
zülf-i dehān öŋinde eger mühr eger nişāŋ

43. olsun hemişe başlar üstinde yiri var
manṣūr ile ne nitekim ider sefer nişān

dem beste eyledükce necātīyi zülf-i dost
luṭf ile ḫāṭırın ele alup yazar nişān

45. taḥṣīl-i kesb ü kemālāt faẓl eyleyüp
gerçi ḳodı cihānda her ehl-i hüner nişān

---

35 Divanda bu beyit 36. beyit olarak yer almaktadır.
36 Divanda bu beyit 37. beyit olarak yer almaktadır.
saçuŋa: ḳaşuŋa.
37 Divanda bu beyit 38. beyit olarak yer almaktadır.
38 Divanda bu beyit 39. beyit olarak yer almaktadır.
39 Divanda bu beyit 40. beyit olarak yer almaktadır.
ḳayırmazım: ḳayırmazın.
40 Divanda bu beyit 41. beyit olarak yer almaktadır.
ḥaṭ: ḳad.
41 Divanda bu beyit 42. beyit olarak yer almaktadır.
42 Divanda bu beyit 43. beyit olarak yer almaktadır.
söylemezse olur rāstı ḫacīl: söylemez ki ḫacīl oldu rāstı.
eger: ege.
43 Divanda bu beyit 45. beyit olarak yer almaktadır.
hemişe başlar: hemīşe başlarüŋ.
ile ne nitekim: ola ne yaŋa kim.
45 Divanda bu beyit 46. beyit olarak yer almaktadır.
kesb ü kemālāt faẓl: faẓl ü kesb-i kemālāt.
gerçi ḳodı cihānda her: ḳodı cihānda gerçi çok.

buʿaṣr içinde daʿvī-i şiʿr eyleyenlere
inṣāf bu ḳaṣīde yiter mā-ḥażar nişān

47. evṣāf-ı şehriyār ile elfāẓ-ı bendeye
bu naẓm-ı āb-dār yiter muḫtaṣar nişān

ʿizz ü tenaʿʿum ehli söze vire mi şeref
ḫāme gibi ḳaçan yaza her ney-şeker nişān

49. levḥ-i zeberced üstine her ay başında bir
yazılduġınca ey melik-i baḥr ü ber nişān

düşman ḥişārı ile ḳara kāfir illerin
ḳalb-i ʿadū gibi ide zīr ü zeber nişān

51. evṣāf-ı şehriyār ile elfāẓ-ı bendeye
bu naẓm-ı āb-dār ile yiter muḫtaṣar nişān

---

46 Divanda bu beyit 47. beyit olarak yer almaktadır.
47 Divanda bu beyit 48. beyit olarak yer almaktadır.
Beyit 51. beyit ile aynıdır.
āb-dār yeter: dil-peẕīrdürür.
48 Divanda bu beyit 49. beyit olarak yer almaktadır.
ʿizz ü: ẕevḳ ü.
49 Divanda bu beyit 50. beyit olarak yer almaktadır.
50 Divanda bu beyit 51. beyit olarak yer almaktadır.
51 Divanda bu beyit 48. beyit olarak yer almaktadır.
Beyit 47. beyit ile aynıdır.
āb-dār ile yeter: dil-peẕīrdürür.

405.

müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

rezec – – + – / – – + – / – – + – / – – + –

1. maḥrūse-i şehbāda kim ḳızı/ḳurbī̇ (?) dilberi
ḫaḳ ʿömrüni ḳılsun mezīd hep ḥalḳ-ı ālem müşteri

zenbūrveş ḫalḳ-ı ḥaleb eṭrafın almış ser-te-ser
ṭob u ġalṭān almış destine her şaḫṣuŋ seri

3. anuŋla bir dem ʿış iden neyler ṣafāsın cennetüŋ
vaṣlı ṣarābın nūş iden nūş etmez āb-ı kevṯeri

ḳırḳ günle işbu murġ-ı dil bir āfete düş oldı kim
rūy-ı zemīni geşt iden bulmaya böyle bir perī̇

5. hem fülfül-i seyyāresi ruḫsārı üzre bī̇-şümār
ʿadd eylemek ḳābil midir rūy-ı semāda ülkeri

sīm-berden meyl-i ṭabīʿat fehm eylerse bir kişi
ġam yir mi yolında anuŋ bezletmege sīm ü zeri

7. bu şehr-i ʿuẓmāda bugün cān ile eyle ki emri
olmaḳ ne ḳābil şemʿiyā ol āsitānuŋ mehteri

405. 71[b]derkenar: [Ġazel-i Şemʿī]:

406.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. gönǧül virme bu ẕāl-i dehre ey dil erkek ol erkek
tek ü tenhā yüri bir ḳaḥbeye cüft olma şāhum tek

yalancı ḳaplamışdur gerçi gerçek şimdi dünyāyı
velī meydān bizümdür gerçegüm sen gerçek ol gerçek

3. gel ey başum emīn olsun diyen fiʿl-cümle ġavġādan
ferāġat dāmenine al ayaġuǧ cümleden el çek

ḥayāt ābın içüp ʿömr-i ebed bulmaḳ nedür ey dil
düşüp ʿışḳ u maḥabbet ṭīġine ölmek durur ölmek

5. bile yanuǧca ṣalınsa şemşīrüǧ gibi olmaz mı
ḳuluǧdur ḥayretī meydānda ṣafī-dil ḳuşaġı pek

407.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. sen gidersin kūy-ı yāre ey gönǧül ben bunda āh
derd-i ġamla mülk-i miḥnetde ġarīb oldum ġarīb

408.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿilün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. cemālüǧ āfitābını görem diyü seḥergehden
açup iki elin cānā ider ḥaḳḳa duʿā revzen

409.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dilberüǧ yā ḳaşların miḥrāba beǧzetdüǧ diyü
cumʿada şehrüǧ ḫaṭībi üstüme çekdi ḳılıç

---

406. 72ᵃderkenar: Ḳim Ṭolaşsa Āteş-i Pervāne Yā Divārına Diyü Ġazel-i Ḥayretī Beg: *Ḥayretī Dīvānı:* G. 271 (Musluoğlu, 2022: 449)

5 yanuǧca ṣalınsa şemşīrüǧ gibi: ṣalınsa şemşīrüǧ gibi yanuǧca.

407. 72ᵃderkenar: Müfred:

408. 72ᵃderkenar: Müfred:

409. 72ᵃderkenar: Müfred:

410.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḥamdülillāh kim cihānda ṭāliʿim oldı saʿid
ayaġın öpmek müyesser oldı yāruŋ rūz-ı ʿid

411.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. ḥikāyet-i ġam-ı hicrān ile yārı mı diyelüm
şikāyet-i sitem-i rūzigārı mı diyelüm

yā ḫod bu şīşe-i nāzüg mizāc gönlimüze
o seng-dilden iren inkisārı mı diyelüm

3. yazup leṭāʿif-i ḥüsnün beyān varaḳlarına
benefşe berg-i gülüŋ perde-dārı mı diyelüm

girih girih resen-i müşg-bārı mı aŋalum
dizin dizin güher-i āb-dārı mı diyelüm

5. belālu bülbülin aŋup ṣorarsa aḥmed dost
gülüŋ firāḳını yā zaḫm-ı ḫārı mı diyelüm

---

410. 72[a]derkenar: Müfred:

411. 72[b]: [Ġazel-i Aḥmed Pāşā]: *Aḥmed Pāşā Dīvānı:* G. 189 / (Tarlan, 2005: 302)

1 hicrān ile: hicrān-ı.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

412.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

I

1. meded meded bu cihānuŋ yıḳıldı bir yanı
ecel celālīleri aldı muṣṭafā ḫānı
ṭulundı mihr-i cemāli bozuldı dīvānı
vebāle ḳoydılar āl ile āl-i ʿoṣmānı
3. geçerler idi geçende o merd-i meydānı
felek o cānibe döndürdi şāh-ı devrānı
yalancınuŋ ḳurı bühtānı buġż-ı pinhāŋı
cināyet itmedi cānī gibi anuŋ cānı
5. aḳıtdı yaşumuzı yaḳdı nār-ı hicrānı
boġuldı seyl-i belāya ṭaġıldı erkānı
n'olaydı görmeye idi bu mācerāyı gözüm
yazuḳlar aŋa revā görmedi bu rāyı gözüm

II

1. ṭonandı aġlar ile nūrdan menāra dönüp
güşāde-ḫāṭır idi şevḳ ile nehāra dönüp
yüridi ḳulları yanınca lālezāra dönüp
el öpmege yüridi mihr-i bī-ḳarāra dönüp
3. otaġı ḫaymeleri ḳarlu kūhsāra dönüp
müzeyyen idi bedenlerle aḳḥişāra dönüp
ṭutuldı gelmedi çünkim o māh-pāre dönüp
görenler aġladılar ebr-i nev-bahāra dönüp
5. bir ejdehā-yı dü-serdür bu ḫayme-i dünyā
dehānına düşen olur hemīşe nā-peydā

---

412. 73ª: Ḳaṣīde-i Yaḥyā Beg Berā-yı (…): *Yaḥyā Beg Dīvānı:* M. 8 / (Çavuşoğlu, 1977: 165) Yedinci bend 76ª varaktadır. Divanda merṣiye olarak yer almaktadır.

I

2 Divanda 1. mısra aynı bendin aynı. beytin 2. mısrasıdır.
Divanda 2. mısra aynı bendin 4. beytinin 2. mısrasıdır.

4 Divanda 2. mısra aynı bendin 5.beytinin 1. mısrasıdır.

5 Divanda 1. mısra aynı bendin 4.beytinin 2. mısrasıdır.

II

3 Divanda 1. mısra aynı bendin aynı beytin 2. mısrasıdır.
Divanda 2. mısra aynı bendin 4.beytinin 1. mısrasıdır.

4 Divanda bu beyit aynı bendin 5. beytinde yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit aynı bendin 6. beytinde yer almaktadır.

III

1. o bedr-i kāmil ü ol āşinā-yı baḥr-i ʿulūm
fenāya vardı telef itdi anı ṭāliʿ-i şūm
dögündi ḳaldı hemān ḥasret ile dāġ-ı nücūm
ḳara geyürdi ḳaramana ġuṣṣa itdi hücūm
3. rıżā-yı ḥaḳ ne ise rāżī̆ oldı ol merḥūm
[ṭolandı gerdenine hāle gibi mār-ı semūm]
ḫaṭāsı ġayr-ı muʿayyen günāhı nā-maʿlūm
zihī̆ saʿī̆d ü şehī̆d ü zihī̆ şeh-i maẓlūm
5. yıḳıldı yer yüzine aṣlına rücūʿ itdi
saʿādet ile hemān ḳurb-ı ḥażrete gitdi

IV

1. getürdi arḳasını yire zāl-i devr-i zebān
vücūdına sitem-i rüstem ile irdi ziyān
dem-i memātı ḳıyāmet güninde oldı nişān
ġirī̆v ü nāle vü zār ile ṭoldı kevn ü mekāŋ
3. aḳar ṣu gibi müdām aġlamaḳda pī̆r ü cüvān
vücūd iline aḳın ṣaldı aḳdı eşk-i revān
eyā serī̆r-i saʿādetde pādişāh-ı cihān
o cān-ı ādemiyān oldı ḫāk ile yeksān
5. nesī̆m-i ṣubḥ gibi yirde ḳoma āhumuzı
ḥaḳāret eylediler nesl-i pādişāhumuzı

III

2 ḥasret ile dāġ-ı: dāġ-ı ḥasret ile.
Divanda 2. mısra aynı bendin 3. beytinin 1. mısrasıdır.

3 Divanda 1. mısra aynı bendin aynı beytinin 2. mısrasıdır.

4 Divanda bu beyit aynı bendin 5. beytinde yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit aynı bendin 6. beytinde yer almaktadır.

IV

1 zebāŋ: zamāŋ.

2 Divanda 1. mısra aynı bendin aynı beytinin 2. mısrasıdır.
Divanda 2. mısra aynı bendin 3. beytinin 1. mısrasıdır.

3 Divanda 1. mısra aynı bendin 3. beytinin 2. mısrasıdır.
Divanda 2. mısra aynı bendin 4. beytinin 1. mısrasıdır.

4 Divanda 1. mısra aynı bendin 4. beytinin 2. mısrasıdır.
Divanda 2. mısra aynı bendin 5. beytinin 1. mısrasıdır.

5 Divanda bu beyit aynı bendin 6. beytinde yer almaktadır.

V

1. bir iki egri fesād ehli nitekim şemşīr
bir iki nāme-i tezvīri ḳıldı ḳatline tīr
gelür ezelde muḳadder olan ḳalīl ü keşīr
hezār ḳayṣerüŋ oldı leyāl-i ʿömri ḳaṣīr
3. eceldür ādeme derbend-i teng ü tār-ı ʿaṣīr
żarūrīdür bu ki uġrar aŋa cüvān ile pīr
yirini zīr-i zemīn o mihr-i münīr
yirini gitdi cihāndan niteki merd-i faḳīr
5. bunuŋ gibi işi kim gördi kim işitdi ʿaceb
ki oġlına ḳıya bir server-i ʿömer-meşreb

VI

1. ferīd-i ʿālem idi ʿālim idi aʿlem idi
muḥammed ümmetine mevti mevt-i aʿẓam idi
ziyāde mātem idi ḫaylī emr-i muʿaẓẓam idi
ṣalāḥ u zühdi ḳavī iʿtiḳādı muḥkem idi
3. meşāyiḫ ile muṣāḥib ricāle hem-dem idi
kerāmet ile kerīmüʿl-ḫıṣāl ādem idi
nücūm gibi cihān-dīde vü mükerrem idi
vücūdı muḥteşem ü şevketi muʿaẓẓam idi
5. tevāẓuʿ ile selāmında ḫod müsellem idi
ʿaceb o bedr-i tamāmuŋ ne ʿādeti kem idi
ḫayflar oldı aŋa iftirā ile gitdi

VII

1. sipihrüŋ āyinesinde göründi rūy-ı fenā
ḳodı bu keşret-i dünyāyı ḳıldı ʿazm-i baḳā
ġarībler gitdi gibi o yollara tenhāya
çekildi ʿālem-i bālāya hemçü murġ-ı hümā
3. ḥaḳīḳaten sebeb-i rifʿat oldı düşman aŋa
naṣībi olmasa ṭaŋ mı bu cīfe-i dünyā
ḥayāt-ı bāḳiye irişdi rūḥı ey yaḥyā
şefīki rūḥ-ı muḥammed refīḳi ẕāt-ı ḫudā
5. enīsi ġayib erenler celīsi ehl-i ṣafā
ziyāde ide yaşum gibi raḥmetin mevlā
ilāhī cennet-i firdevs aŋa turaġ olsun
niẓām-ı ʿālem olan pādişāh saġ olsun

V

5 Divanda bu beyit aynı bendin 6. beytinde yer almaktadır.

VI

1 ʿāẓmi: ʿālem.

VII Ḥużūr-ı Ḥaḳḳa Duʿā vü Ṣenā İle Gitdi. Mecmuada bu bend 76[a] varaktadır.

413.

feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + –

I

1. yüz cefā gördüm ey ṣanem senden
bu ne sözdür kim uṣanam senden
3. ṭāliʿimdür seni vefāsuz iden
anı ben ṣanma kim ṣanam senden

414.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. rūz u şeb ḥasretle geçdi günüm āh nidem
baŋa ḳısmet ġamuŋı eylemiş allāh nidem

415.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. cān virmeden özge yoluŋa cümle ḫalāyıḳ
bir tuḥfe arayup bulımazlar saŋa lāyıḳ

416.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ger ol nūr-ı hidāyetden fetīl-i cāna bir lemʿa
irişmezse döner cismüm hemān bir nūrı yoḳ şemʿe

417.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳanda ḳandum ey ṣanem cüllāb-ı laʿlüŋ ḳandine
ki baŋa ḳandī diyü bühtān idersin her nefes

---

413. 72[b]derkenar: Rubāʿī:
414. 72[b]derkenar: Müfred:
415. 72[b]derkenar: Müfred:
416. 72[b]derkenar: Müfred:
417. 72[b]derkenar: [Müfred-i Ḳandī]:

418.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. evvel ḳaşuŋ hilālini itmiş müsevvede
yazan hilāl şeklini ṭāḳ-i zebercede

meyḫārenüŋ du'āsı n'ola olsa müstecāb
zīrā ḳadeḥ du'āsın oḳur pīr-i meygede

419.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. zāhidlenüp raḳībüŋ mey içmezem dir idi
meyḫānede ol iti gördüm yalanı çıḳdı

420.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. bāġ-ı cihānda sen ḳadd-i servi gözetdiler
biri birine nergīsi bāġuŋ göz itdiler

ben ġār-ı hecrde niçe biŋ sāl yatduġum
aṣḥāb-ı kehf işideli bir pāre yatdılar

3. tenhā senüŋle ḳalmaḳ içün bu zemānede
birḳaç 'azīz-i yūsuf-ı mışrīyi ṣatdılar

buluşmadı ṣabā ile gül ġonca munḳabıż
bād ile bülbül anlara beŋzer söz atdılar

5. dil şīşesinde ḥabs idi ġam dīvi ṣun'iyā
anı da seng-i cevr [ile] perīler uşatdılar

---

418. 72[b]derkenar: [Ġazel-i Şevḳī]: *Şevḳī* Dīvānı: G. 181 / (Durmuş, Canım, 2018: 318)
Divanda gazel olarak yer almaktadır. Mecmuada şiire rubai başlığı verilmiştir.

1 Divanda 1. ve 2. mısra yer değiştirmiştir.

2 zīrā: her dem.

419. 72[b]derkenar: [Müfred-i Kemāl-i Zerd]:

420. 73[a]derkenar: [Ġazel-i Gelibolulu Ṣun'ī]: *Gelibolulu Ṣun'ī Dīvānı ve Tahlīli:* G. 29 / (Yakar, 2002: 464)

1 bāġ-ı cihānda: ṣaḥn-ı çemende.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
gül ġonca: ġonca gül.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
perīler: ḥublar.

421.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳanını dökmege ḫalḳuŋ ki müjeŋ āl eyler
bize geldükçe ṭoḳınmaz geçer ihmāl eyler

merdüm-i dīde kinā[…] itmege ol serv ḳadı
yitmiş iki dereden ṣu getürür āl eyler

3. dumr-i tenüm mi yanar bedr-i dil ḫākinde ʿaceb
tīrüŋ ey ḳaşı kemān sīnemi ġirbāl eyler

ṭoġrulıḳ itdügüm içün midür ol serv-i revān
sāyeveş yirlere çalar beni pā-māl eyler

5. gül yüzüŋsüz idemez ṭabʿ-ı fiġānī efġān
gülşenüŋ bülbülini faṣl-ı ḫazān lāl eyler

422.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ṣabānuŋ ḫāṭırı kūyunda yāruŋ pür-ġubār ancaḳ
benüm gibi o daḫı bir perīṣān-rūzigār ancaḳ

iletdüm tuḥfe-i cānı bir ḥaḳīrüm diyü ʿarż itdüm
gülüp nāz ile ol gül-ruḫ didi bu yādigār ancaḳ

3. elümde al ṭūṭīveş meyi gördü didi ṣūfī
be bu kendü ayaġı ile ele gelmiş şikār ancaḳ

ḳamer bir penbe-i dāġumdurur çarḫ üzre encüm hem
derūn-ı āteşīnümden çıḳar bir ḳaç şerār ancaḳ

5. şeb-i ʿīd eyledi gerdūn hilālüŋ cāmını gerdān
ḫayālī daḫı içmez zāhid-i perhīz-gār ancaḳ

---

421. 73ᵃderkenar: Eẕān-ı Fiġānī: *Fiġānī ve Dīvānçesi:* G. XII / (Karahan, 1966: 42)

1 ḳanını dökmege: dökmege ḳanını.

2 getürür: getürüp.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
dumr-i tenüm mi yanar bedr-i dil ḫākinde ʿaceb: ġam ġubārını elekden geçürüp ḳılmaġa ṣāf.

4 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

422. 73ᵃderkenar: Eẕān-ı Ḫayālī Beg: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* G. 11 / (Tarlan, 1945: 231)

2 Vezin bozuktur.
bir ḥaḳirüm: ḥaḳirüm.
diyü: yāra.

423.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. evvel cihānda laʿnet aŋa kim güzel seve
yā bir çeper saḳallu kekez mübtezel seve

sevmek midür ki sen sevesin dāyim el saŋa
sevmek odur ki sen saŋasın dāyim el seve

3. şol nāzenīni sev ki niyāz ehlin isteye
āvāz ʿāşıḳı ola şiʿr ü ġazel seve

sevmek ḫaṭā imiş sevicek bārī bir kişi
deyr-i cihānda bir ṣanem-i bī-bedel seve

5. ḳaṭʿ-ı ʿalāḳa eyle cihāndan sen āhiyā
şol hīz-i bī-temīzi ḳo mekr ü ḥiyel seve

424.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. kim dimişler es-saḥī māmelek
döneyim yolında döndikçe felek

---

423. 73[b]derkenar: Āhī Çelebī: *Āhī Çelebī Dīvānı:* G. 105 /(Kaçalin, 49)

1 ya bir çeper saḳallu: koca saḳallu cilf.

2 sevmek midür ki: lāyık mıdır ki.
dāyim el: el kuça.
sevmek: dilber.
saŋasın: kuçasın.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
deyr-i cihāŋda: dünyāda seve.

424. 73[b]derkenar: Müfred.

425.

dergāh-ı felek rif'at ve bārigāh-ı keyvān menzilete ʿarż-ı bende-i miḳdār ve zerre-i ḫākisār budur ki: ḥāliyā āsitāne-i saʿādet penāhdan ʿali çavuş bendeleriyle ḥükm-i hümāyun-ı vācibü'l ittibāʿum varduḳda sefer-i hümāyuna ḥāżır u müheyyā olasuz diyü fermān olunduḳda emr-i ʿālīye intiṣāl olunup ḥāżır ve müheyyā olunmuşdur inşāllahü teʿālā bāḳī fermān dergāh-ı muʿallānuŋdur

426.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. gül oturmış çemende nāz eyler
serv ṭurmuş aŋa niyāz eyler

o lebi ġonca açılup gelmez
bād-ı āhumdan iḥtirāz eyler

3. çoḳ yaşasun o serv-i bāġ-ı vefā
baŋa cevr ü cefāyı āz eyler

427.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – / + – –

I

1. ḳadeḥ nūş it felek virmez emānı
leb-i dilber gibi her dem em anı
3. şu ḳoy ġam zevraḳına ġarḳa varsun
dilüŋ deryāsınuŋ gitsün gümānı

425. 74ᵃderkenar: Āsitāye yazı ile.

426. 74ᵃderkenar: [Ġazel-i Sehī]:

427. 74ᵃderkenar: Rubāʿī:

I

428.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. oldı çünkim melaḫ-ı berf havādan nāzil
mezraʿ-ı sebz-i ṭarabdan göŋül umma ḥāṣıl

üştür-i mest gibi ṣaçdı kefin yere seḥāb
baġladı ḳāfile-i ʿişret-i ṣādī maḥmil

3. ṣemʿ-i ḫūrşīd-i cihān-tāb ḳani kim yāḳub
berf pervānelerin ide cihāndan zāʿil

ṣaldı bir ḳalʿa-i pūlād-ı yaḫ içre ṣuyı bād
ṭop-i ḫūrşīd ile feth olmaz ise key müşkil

5. eriyüp yerlere geçse yiridür ḫacletden
berf kim ḫār idüben depdi yüzini yere il

ebr dürdi yüzini bu işe saḫt oldı zemīn
mihr başın aluban ḳaçdı ve māh oldı ḫacil

7. gündüzin ḫalḳ çerāġ ile ararlar güneşi
bulmayup derd ile bir pāre od oldı her dil

bitürürler dem ile ḳuru aġacdan gül-nār
pīr-i berf itdi riyāżatle bu ḫalḳı kāmil

9. ḫışm ile ḫalḳ-ı cihānuŋ yaġar aġzından od
şiʿr-i pür-sūzuŋı sen daḫı göŋül ezber ḳıl

yanasur ruḫlaruŋuŋ şemʿine pervāne-i dil
belī dīvāne olur āteşe ekşer māʿil

11. zülf ü ruḫsāruŋ arasında ḫaṭ-ı kāfir-kīş
beŋzer ol leşkere kim pusuda durup ala dil

bu ḥadīṣ üzre ki şām altıdurur bāġ-ı naʿīm
zāhidā sāye-i zülfinde ruḫın cennet bil

---

428. 74[b]: Ḳaṣīde-i Necātī Beg Selleme Lillāh: *Necātī Beg Dīvānı:* K. 14 / (Tarlan, 1963: 58)
2 ʿişret-i şādī: ʿişret ü şādī.
4 ṣaldı bir: ṣalalı.
5 depdi yüzini: yüzini depdi.
9 göŋül: dilā.
10 yanasur: yaḳışur.
12 üzre: içre.
şām: şam.

13. başın ortaya ḳoyup giceleri irteye degin
şem‘-i dil-sūzum arar ṭapuŋı maḥmil maḥmil

ol perī-çihre eger gizler ise gün yüzini
dün ġarībüŋdürür ey dil ṣaçın elden ḳomaġıl

15. çekerem āh ile ṭāsın feleküŋ olur ise
meh ḫusūfı gibi ruḫsāruŋa zülfüŋ ḥā‘il

zülfüŋüŋ ẓulmini ey dost nice bir çekeyin
demidür vāḳıf ola ḥālüme şāh-ı ‘ādil

17. mihr-i bürc-i kerem ü sāye-i elṭāf-ı ilāh
şāh-ı encüm-ḥaşem ü māh-ı ‘uṭārid-menzil

ḫān muḥammed ki o gerdūn-‘aẓamet der-gehinüŋ
bendesi olmaġa keyḫusrev ü dārā ḳāyil

19. rīsmān-ı zer ile ḥaşre dek ölçerse güneş
bulmaya devletinüŋ baḫrına ‘umḳ u sāḥil

nisbet itme eline özüŋi ey baḫr-i ‘amīḳ
bu yalanuŋ dibi yaḳın olur olma ġāfil

21. eline gönline nisbet ola mı baḫr ile kān
şol kerīmüŋ ki ola ‘āleme cūdı şāmil

baḫrüŋ acır içi kānuŋ yüregi pārelenür
kişi bir gevheri idince bulardan ḥāṣıl

23. dirhemi ‘izzet idüp ṭutduġı el üstine il
şeref-i nām-ı hümāyunıdurur anı bilgil

mihr-i islāmdurur tāc-ı dürefşaŋüŋ şāhā
kim ider küfr şebin rūy-i cihāndan zā‘il

25. perçem-i tūġuŋa dinildi hümā-yi nuṣrat
ki yire ḳonmaz ider rūy-i havāda menzil

her ne ḫıdmet dir iseŋ tīġüŋe baş üstine dir
rūşen oldı bu ki olur bende-i hindū muḳbil

---

13 dil-sūzum: dil-sūz.
degin: dek.
maḥmil maḥmil: maḥfil maḥfil.
15 çekerem: çalaram.
16 vāḳıf ola ḥālüme: ḥālüme ola vāḳıf.
23 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
hümāyunıdürür: hümāyunıdur.
24 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
25 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.
26 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.

27. başın ortaya ḳoyup āteş-i ḳahr ile gezer
ol olur ḳalʿa-i küffār kilīdine dil

āsumāndan irişür dürlü ḳażā düşmenüŋe
yedi ṭāşı geçüp ol resme ki zehr-i ḳātil

29. ẓāhiri rast oluben bāṭını kimüŋ kec ise
ḳaṭ ḳıl ḫāme miṣāli dilin andan iki dil

pāy-i dīvāruŋa sürer ruḫ-i zerdin ḫūrşīd
yaʿnī kim muḥkem olur ḫalṭ olıcaḳ kāh ile gil

31. küre-i ḫāke düşer zelzele ditrer ḫūrşīd
naʿra-i ṭopuŋ ile ḫaşm olısar lā-yaʿḳıl

yüz ṣafā ile güneş daḫı gelür baş üzre
ḳapuŋ üftādesi şāhā yaluŋuz māh degül

33. ḫusrevā çarḫ-ı sitem-gār necātī ḳuluŋı
aġladur dāmen-i luṭf ile gözi yaşın sil

kim izüŋ tozı içün yollara ṣaldum yaşumı
umaram kuḥl-ı cilā-yi baṣar ide ḥāṣıl

---

27 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
gezer: varur.
ol olur: getürür.
kilīdine: kilīdinden.

28 Divanda bu beyit 31. beyit olarak yer almaktadır.

29 Divanda bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.
oluben: olub.
ḳat ḳıl ḫāme miṣāli: ḳelamüŋ gibi ḳalem ḳıl.

30 Divanda bu beyit 33. beyit olarak yer almaktadır.

31 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
ḫaşm olısar: ḫaşmun olur.

32 Divanda bu beyit 34. beyit olarak yer almaktadır.

33 Divanda bu beyit 35. beyit olarak yer almaktadır.
luṭf: raḥm.

34 Divanda bu beyit 36. beyit olarak yer almaktadır.
baṣar: baṣar.

35. şem‘dür terbiyetüŋ dār-ı cihān bir zindān
kişi zindānda bī-şem‘ oturmaḳ müşkil

nice kim ola çeraġ ile müzeyyen meclis
nice kim dende bula nār ile revnaḳ maḥfil

37. ola fānūs-i felek bād-ı ḫaṭardan ḥāfıẓ
gün gibi rūşen ola şem‘-i murāduŋ biŋ yıl

35 Divanda bu beyit 37. beyit olarak yer almaktadır.
36 Divanda bu beyit 38. beyit olarak yer almaktadır.
dende: deyde.
37 Divanda bu beyit 39. beyit olarak yer almaktadır.

429.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ey ʿaceb bu ṭurra mı yā ebr-i müşk-efşān mıdur
naḫl-i gül üstünde yā ḫod deste-i reyḥān mıdur

ḳaş mıdur yā şāhbāz-ı çeşmine iki ḳanad
yā hilāl-i çarḫ yā ḫod ḳıble-i īmān mıdur

3. ḫāllerle ruḫ mı yā ḫod ḫırmen-i ḥüsn ü cemāl
yā ṣüreyyā pāyına düşmüş meh-i tābān mıdur

leb midür yā berg-i gül yā ġonce-i bāġ-ı irem
yā dil-i ʿuşşāḳdan bir ḳaṭre düşmüş ḳan mıdur

5. diş midür yā ġonca içre jāle yā dürr-i ʿaden
çeşm-i ḫūrşīdde yā ḫod encüm ü raḫşān mıdur

ol zenaḫ mı yā raṣad gāh-ı sipihr-i ʿizz ü nāz
ya çeh-i bābil-sitān ya yūsufa zindān mıdur

7. yā rab ol gerden mi yā mihr ü vefā ṭūmarı mı
şemʿ-i kāfūrī midür yā ḫod serīr-i cān mıdur

sīne mi yā ḫod ḥarīr-i ḫām yā kettān-ı mışr
ḳāḳum u rūsī mi yā ḫod vāşak-ı şīrvān mıdur

9. nāfe mi yā sāġar-ı ʿişret mi yā ḥavż-ı behişt
murġ-ı cāna āşiyān yā ḫod neşāṭa kān mıdur

ey ḫayālī ḳaraŋuluḳdur ötesi açmazın
iki sāḳī māhīyān-ı çeşme-i ḥayvān mıdur

---

429. 74[b]derkenar: Ḫayālī Beg: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* G. Tecāhül-ü ʿĀrifeyn / (Tarlan, 1945: 90)

5 yā ḫod encüm ü: yā encüm ü.

10 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.

430.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dervīşüñ olur dilde niyāz elde piyāzı
ʿayb eyleme ṣundumsa faḳīrāne tekellüf

431.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. çünki bünyād eyledi ol āşinā bīgānelik
vaḳtidür sen hem ḳılursuŋ ey gönŋül dīvānelik

tīr ḳıldı yār ʿayşum ṣaçunı bī-mihr olup
men kimüŋ şemʿine yārab eylesem pervānelik

3. eyle ḫ̬ʷārem dost kūyından cüdā vü hicrānda
kim menimle eylemez dünyāda daḫ̬ı hem-ḫ̬ānelik

cān esīr ü dil ḫ̬arāb ü ten żaʿīf ü ʿışḳ perend
ey ecel fırṣat senüŋdür eylegil merdānelik

5. ey sürūrī zülfi sevdāsını ḳoyup cevr-i laʿlini
ʿāḳil ol şerbet içüp ḳılma daḫ̬ı dīvānelik

---

430. 74[b]derkenar: Müfred-i Laʿlī:

431. 75[a]derkenar: Sürūrī Rāst: *Gelibolulu Sürūrī Dīvānı:* G. 259 / (Ünver, 2020: 187)

1 bünyād: peydā.
vaḳtidür sen hem: ṭaŋ degüldür sende.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

5 koyup cevr-i: ḳıvām-ı:

432.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gözlerüm nem-nāk u sīnem çāk u gönlüm derdnāk
dostlar mindin ḥayāt ummaŋ ki min oldum helāk

ʿaḳl u hūş u ṭaḳat u ṣabrum gidip ḳaldı maŋa
dilde nār u gözde āb u elde bād u başda ḫāk

3. şerḥa şerḥa oldı tīġ-i abdāruŋdan cedel
gögsüm ol yir teg kim olur teşnelikden çāk çāk

reng-i bülbüldür gül-i raʿnā-yı ḫandān eyleyen
eyle kim gülden olur āyīnenüŋ ruḫsārı pāk

5. ey sürūrī duḫter-i rez ġonca-yı dil ṭıflına
virmege şīr ü şekker pür ḳıldı bostānını tāk

433.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. vefā ḳimüŋ ile ki ḳıldum cefāya uġraşdum
belī kimüŋle ki didüm [biŋ] belāya uġraşdum

ne perde ki ṭaleb itdüm vefā vü mihr ehlin
fiġān u āhuŋla cevr ü cefāya uġraşdum

3. ne tīre ṭālīʿ imiş yeldürem ki ʿālemde
gözüm açılmadı dāʿim ḳażāya uġraşdum

ġarīb vaḳıʿadur kim cihānı cümle görüp
ne bir efendiye ne bir aġaya uġraşdum

5. sürūriyā ne günāh eyledüm ki ʿālemde
ṣevāb gözledügümden ḫaṭāya uġraşdum

---

432. 75[a]derkenar: Eẕān-ı Sürūrī]: *Gelibolulu Sürūrī Dīvānı:* G. 254 / (Ünver, 2020: 184)

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

5 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

433. 75[a]derkenar: Velehu: *Gelibolulu Sürūrī Dīvānı:* Ġ 217 / (Ünver, 2020: 316)

1 uġraşdum: ṭuş oldum.
belī kimüŋle: kime beli.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

5 uġraşdum: ṭuş oldum.

434.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. sen nihāl-i gülden ayru zār u ser-gerdān olup
lāleveş yanuḳ derūnum gözlerüm giryān olup
3. çeşm-i zār-ı pür-figārum ḫār-ı ġamla ḳan olup
ağlayayın bülbül-āsā gönlüm nālān olup
5. sen cihān bāġında gül ey ġonca leb-i ḫandān olup

II

1. yüzüm üzre işigünde sürüniben sū-be-sū
aḳıdup cūy-ı [sirişküm n'ola itsem] cüst ü cū
3. her zamān ḥüsnüñ temāşāsın iderken ārzū
ayda bir kez görmez oldum yüzüni ey māh-rū
5. gün gibi hercāyī olduñ āfet-i devrān olup

III

1. vireli mihrüñ tennūr-ı sīne-i sūzāna tāb
dil kebāb olur gözüm yaşı şarāb-ı laʿl-i nāb
3. itmedin cām-ı mey-i ʿışḳuñ dili mest ü ḫarāb
götürürdüñ ḫākden ben zinde-yi ey āfītāb
5. bir gice ġam-ḫāneme baṣṣañ ḳadem mihmān olup

IV

1. rāh-ı ṣahrā-yı melāmet ʿazm itdüm ṣubḥ u şām
k'eyleyem varup beyābān-ı ġam-ı ʿışḳı maḳām
3. gördüm ol āhū-yı vaḥşī āḫir olmaz baña rām
niçe bir deşt-i belā vü ġamda ey leylī ḫırām
5. vālih ü ḥayrān gezem mecnūn-ı ser-gerdān olup

V

1. cāy-ı ġamdur saʿyiyā bu ḫānḳāh-ı āb u gül
kendüne vār gūşe-i ʿuzletde mesken istegil
3. pāy-bend olur saña raḫt-ı taʿalluḳdan keder
ḳayd-ı miḥnetden ʿubeydī ger ḫalaṣ isterse dil
5. ʿālem-i ıṭlāḳa düş abdalveş ʿuryān olup

434. 76[a]: [Taḥmīṣ-i ʿUbeydī]:

435.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gelüben ey ḳaşı yā mülket-i oşmāna ṣadaḳ
atdı çün oḳlarını cān-ı ḥorasāna ṣadaḳ

oḳu ile bile iki maḥbūb-ı ḥırām mānend
bir beli bekler aya şāh iki dāne ṣadaḳ

3. vermezüm birini biŋ baġçe-i biŋ şükre
ḳamış oḳlarla şebīh oldı nīstāna ṣadaḳ

rumiyāndur nesi var ise dirīġi yoḳdur
getürür vārını ortaya faḳirāne ṣadaḳ

5. tīrine cān viresin pāyına ḳurbān olasın
daḫı ne yaraşmış eyā enverī cānāna ṣadaḳ

436.

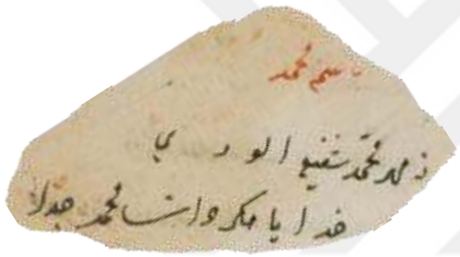

437.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. ʿāşıḳ-ı sādıḳ muḥibb-i evliyā
bende-i faḫr-ı dü ʿālem muṣṭafā

435. 75[b]derkenar: [Ġazel-i Enverī]:

436. 76[a]derkenar: [Farsça]:

437. 76[a]derkenar: (…) Muṣṭafā:

438.

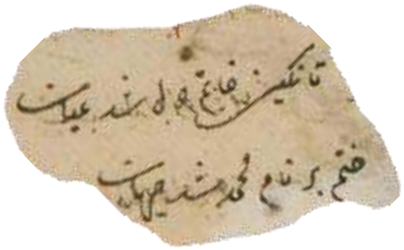

439.

mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ‘āḳıl ne şād olur bu cihānda ne ġam çeker
cāhil hemīşe şād olayın dir elem çeker

440.

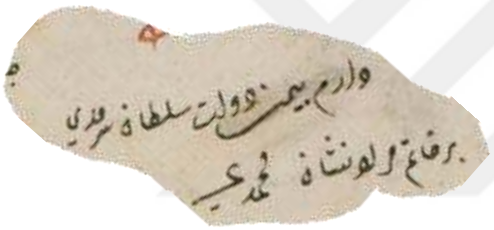

441.

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. vāḳı‘amda dün gice ferhādı gördüm dād ide
āh-ı şīrīnüm diyü gögsün dögüp feryād ide

438. 76[a]derkenar: [Farsça]:
439. 76[a]derkenar: Müfred: [‘Ahdī]:
440. 76[a]derkenar: [Farsça]:
441. 76[a]derkenar: Müfred:

442.

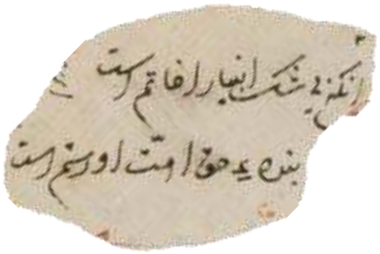

443.

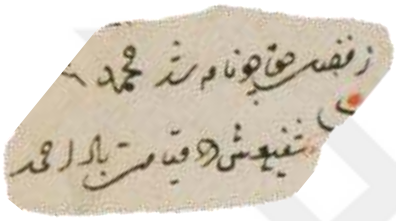

444.

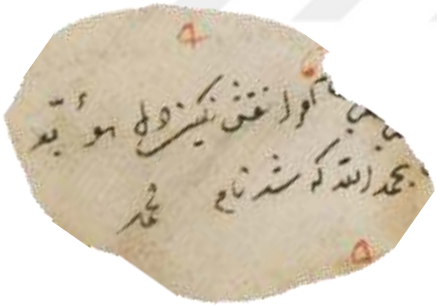

445.

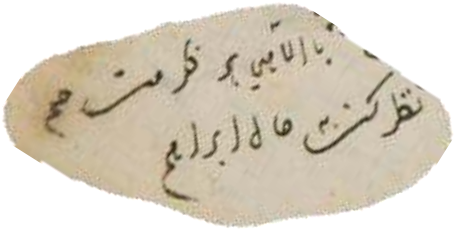

442. 76[a]derkenar: [Farsça]:
443. 76[a]derkenar: [Farsça]:
444. 76[a]derkenar: [Farsça]:
445. 76[a]derkenar: [Farsça]:

446.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. tene tennā diyü mestāne sürūd itseŋ sen
başlar ey rūh-ı revān ditremege dir dir ten

447.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ey hilāl eyleme ebrū-yı nigār ile cedel
tırnaġın kesse olur nice senüŋ gibi hilāl

448.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. eger ḥaşr olmaz isem ol ḳıyāmet-ḳad [nigārumla]
gezem maḥşerde [gögsüm dögerek seng-i mezārumla]

449.

1. senüŋ biŋ ʿāşıḳuŋ [var] (…)
benüm bir kimesnem yokdur (…)

---

446. 76ᵃderkenar: Müfred:

447. 76ᵃderkenar: Müfred:

448. 76ᵃderkenar: Müfred: *Emrī Dīvānı:* Ġ. 473 / (Saraç, 249)

449. 76ᵃderkenar: [Müfred]: Mecmuada mısra sonları siliktir.

450.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

I

1. nedür cennet temāşāsı eyā ḥūri revān sensüz
olur mı ‘āşıḳ-ı dilḫaste ḫandān bir zamān sensüz
3. gözüme ḳaraŋu oldı benüm mülk-i cihān sensüz
göŋül bir dem ḳarar itmez eyā rūḥ-ı revān sensüz
5. fiġān-ı āh u zār eyler tenüm içinde cān sensüz

II

1. anuŋ’çün bu dil-i ġam dīde āh u derd-nāk eyler
o ḫūnī gözlerüŋ ḫışmı beni bildüŋ ki ḫāk eyler
3. dil-i mecrūḥımı tīġ-ı firāḳuŋ çāk-i çāk eyler
ġam u endūh ile fürḳat beni āḫir helāk eyler
5. meded devletlü sulṭānum benüm ḥālüm yamān sensüz

III

1. belā vü miḥnet ü derdi göŋül senden ki yād ister
çemende el açup güller du‘ā-yı ḫayr-ı bād ister
3. ser-ā-ser ḫalḳ-ı ‘ālem sen gül-i ḫandān-ı şād ister
eger ‘ābid eger zāhid senüŋ ḥüsnüŋ ziyād ister
5. ki ḳorḳarlar ḳarār itmez zemīn ü āsümān sensüz

IV

1. baŋa mihr ü vefāŋ ey cism-i ṭūbā kem olalıdan
viṣālüŋ gencine eller senüŋ maḥrem olalıdan
3. belā vü derd ü ḥasretler baŋa hem-dem olalıdan
gice gündüz raḳīb-i dīv saŋa maḥrem olalıdan
5. ‘adem mülkine ‘azm itdüm nigāra ben hemān sensüz

V

1. vefā vü mihrini görseŋ dilā ger ẕerrece yāruŋ
ḳapusunda ḳulı olup göŋül terk eylegil vāruŋ
3. ḳoma elden etegini yolına ḫarc idüp vāruŋ
muḥibbī bendesi olup cihān içre o dildāruŋ
5. ḳamu yārānı terk eyler ḳarār itmez bir ān sensüz

---

450. 76[b]: Muḫammes: Mecmuada muḫammesin son üç mısrası 71[a] varaktadır.

V

3 Mecmuada bu mısra 71[a] varakta yer almaktadır.

4 Mecmuada bu mısra 71[a] varakta yer almaktadır.

5 Mecmuada bu mısra 71[a] varakta yer almaktadır.

451.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. fülān ibn-i falāna ḳādir olsam
aradan ikilik gitse bir olsam

güzeller öpmege ḳucmaġa neydi
şeker-rīz olsa ṭabʿum şāʿir olsam

3. gözüm görüp didi ḥayf ol ʿimāret
yıḳılmazdı eger ben nāẓır olsam

melekler sen perī-yi ġıybet itmiş
nʾolaydı āh eger ben ḥāżır olsam

5. leb-i cān-baḫşını öpmege isḥāḳ
cihānı hep virürdüm ḳādir olsam

452.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. miyānuŋ mūya teşbīh eylemekde ḳīl ü ḳāl itdüm
hilāle beŋzedüp ebrūlaruŋ yaŋlış ḫayāl itdüm

başında devleti varmış fenā deştinde mecnūnuŋ
seg-i leylāyı buldum kellesinden bir sifāl itdüm

3. teʿalallāh ne ṣūretdür gelibdür sūre-i yūsuf
ruḫuŋ yādıyla her muṣḥaf ki açup anda fāl itdüm

arisṭo lāl olup açmadı aġız ey mesīḥā-dem
kitāb-ı ʿilm-i iḥyāda lebüŋden bir suʿāl itdüm

5. maʿārif ehli geymezmiş ḳabā-yı aṭlas-ı şāhī
anuŋʾçün raḥmiyā bende libāsum köhne-şāl itdüm

---

451. 77ᵃ: [Ġazel-i İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 170 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 228)

452. 77ᵃ: [Ġazel-i Bursalı Raḥmī]: *Bursalı Raḥmī Dīvānı:* G. 144 / (Erdoğan, 2017: 236)

1 yaŋlış: egri.

3 ṣūretdür: hikmetdür.
açup: açdum.

4 aġız: aġzın.

453.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ten-i zār u ża‘īfüm mūrveş kim pāy-māl itdüm
süleymān-ı zamānumsın ṭapuŋa ‘arż-ı ḥāl itdüm

dil-i pür-sūzım āhıyla mezārum levḥini yaḳdum
semend-i şehsuvārum vaḫşet eyler iḫtimāl itdüm

3. ‘adem mülkine cān murġını gönderdüm kebūterveş
belā vü derd ü miḥnet oḳlarından perr ü bāl itdüm

belā gülzārıdur sīnem elifler vü dāġlar şaŋman
elümle anda birḳaç gül döküp birḳaç nihāl itdüm

5. vücūdum maḥv iderdüm fevrī ḳaldum żu‘afāsı anuŋ’çün
nişān tīrine bir üstüḫ^{v}ān ḳalsun ḫayāl itdüm

453. 77^{a}: [Ġazel-i Fevrī]:

454.

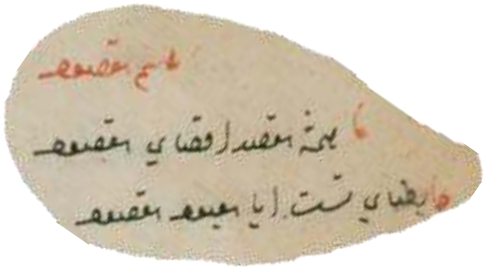

455.

456.

457.

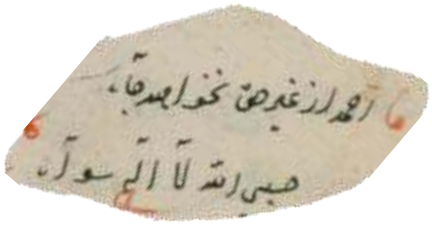

454. 76[b]derkenar: [Farsça]:
455. 76[b]derkenar: [Farsça]:
456. 76[b]derkenar: [Farsça]:
457. 76[b]derkenar: [Farsça]:

458.

459.

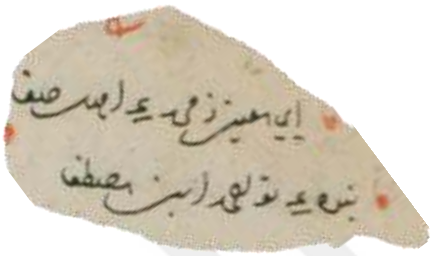

460.

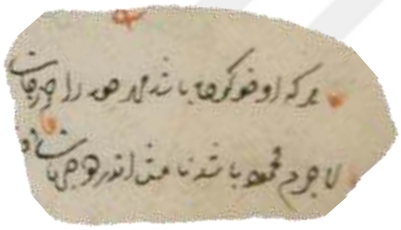

461.

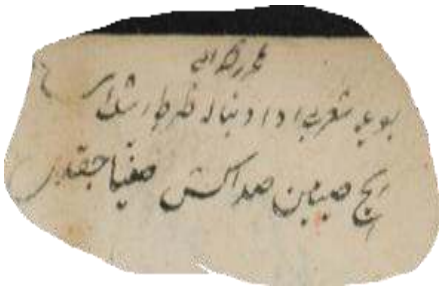

458. 76[b]derkenar: [Farsça]:
459. 76[b]derkenar: [Farsça]:
460. 76[b]derkenar: [Farsça]:
461. 76[b]derkenar: [Farsça]:

462.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. çeküp pirāhenüm çāk-i giribān itdigüm bu kim
bu merd-i cisme çoḳ pirāhen olmaz kefenden yig

begüm eksiklü bir söz diyeyin cümle devāmında
güzeller ḥaḳḳına kim vār ola eksiklü benden yig

3. güzel sevmek ṭutalum ʿayb imiş anca incinme ger eyme
ne denŋliyse seven yigdür muḫayyer sevmeyenden yig

463.

müfteʿilün mefāʿilün müfteʿilün mefāʿilün

recez – + + – / + – + – / – + + – / + – + –

1. ten ḳafesinde murġ-ı cān eglenilmez ḳarārı yoḳ
gülşen-i kūyuŋa uçar ṭurmaġa aŋuŋ yeri yoḳ

vaṣlı güninde itdügi ʿahde dilā inanma kim
vāḳıʿalarda görinen ṣūretüŋ iʿtibārı yoḳ

3. ʿışḳ marīżine devā ṣabr ise ey ṭabīb-i cān
ʿāṣıḳ-ı bī-dilüŋ aŋa nʿeylesün iḳtidārı yoḳ

ḫāme-ṣıfat başını kes ki ol ṭarīḳ-ı ʿışḳda
ʿāṣıḳ-ı ten-nizār olup dīde-i eşk-bārı yoḳ

5. ḳorḳaram isḥāḳ ol ṣanem ʿahdine olmaya dürüst
daḫı ṣınuḳlu gönŋlümüŋ ġayrdan inkisārı yoḳ

---

462. 77[a]derkenar: [Kıtāʿ]:

463. 77[a]derkenar: [Ġazel-i İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 135 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 204)

1 cān: dil.
aŋuŋ yeri: iḫtiyārı.

4 ki ol: ol ki.

464.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. bölük bölük güzeller ārzū-yı temennā iderler
'āşıḳlar ālay ālay yelüp yelüp giderler

ḳurbanlar oldıġum bu güller içün
ṭaḳup kemendi zülüfleriŋe çeküp yederler

3. derd ü ġamuŋ gerçi lüṭfiyle ben 'andelībi
yoḳlarlar ḥüsn ey dil bilmem 'aceb ne derler

ṣahrā-yı 'ışḳ içinde 'aşıḳ ṣobān gibidür
ḳurd ḳorḳusundan ey cān dilberleri güderler

5. deri ḥüsn ki her dem ḳoynuŋa girdügince
ḥammāma girse kişi elbetde daḫı terler

465.

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. cemālüŋ āfitābından temennā-yı viṣāl itdüm
anuŋ'çün ẕerreveş ḳapuŋda cismüm pāy-māl itdüm

ölem ben çıḳma sevdāsı başumdan diyü ey gül
ḫaṭṭı reyḥānı 'anber-bār ki kellem sifāl itdüm

3. cemālüŋ muṣḥafından baŋa baht-ı devlet açıldı
öpüp her nice kim yüzümi sürdüm aŋa fāl itdüm

göŋül levḥinde ḳaşuŋ şeklini şol denlü yazdum kim
felek reşk eyledi cān maṭla'ını pür-hilāl itdüm

5. müdāmī mülk-i naẓmuŋ ḫüsrev-i ḫāḳānī oldum ben
anuŋ'çüŋ sözlerimi ḥaydārı dīvānı kemāl itdüm

464. 77[a]derkenar: [Ġazel]:

465. 77[b]: [Ġazel-i Müdāmī]:

466.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ṣarıġ ruḫsārumı ḳanlu yaşumla pāy-māl itdüm
saŋa ey ḫüsrev-i mülk-i melāḥat ʿarż-ı ḥāl itdüm

gedā-yı kūyuŋ oldum salṭanat terkin urup cāna
işigüŋ itleriyle başumı ṣınmış sifāl itdüm

3. fenā mülkīni terk idüp baḳa mülkine cān itdüm
anuŋ'çün ben libās-ı fāḫirem bir köhne şāl itdüm

olup peyk-i cihān peymā firar itdüm ʿazm itdüm
ṭarīḳ-i ʿışḳa ben mecnūn bir mürşid ḫayāl itdüm

5. şu denlü aġladum yaruŋ şebi hecrüŋde ey seydī
bu eşk-i çeşm-i ḫūn efşānumı ceyḥūn miṣāl itdüm

467.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. gözümden eşk-i ḫūnīnim damıtdum pāy-māl itdüm
saŋa ey serv-ḳadd derd-i derūnum ʿarż-ı ḥāl itdüm

bir aḳça bulmadum raġbet yanuŋda gerçi yıllarla
ḳapuŋda it gibi yerüm yatup ṣaff-ı niʿal itdüm

3. naṣıl gösterdi ey meh-ṭālimde muṣḥaf-ı ḥaṭṭüŋ
aŋa her niçe kim boyın ḳara yazılu fāl itdüm

ölüp ḳurtulmasun ġamdan diyü ihmāl ider olsan
ḥarāmī çeşmüŋe ben ḳanı mı çoḳdan ḥalāl itdüm

5. cebīni ḥasretiyle her gice feryād ḳılmaḳdan
mehī mihrī süleymān ey ġamī serkeşte ḥāl itdüm

---

466. 77[b]: [Ġazel-i Seydī]:

467. 77[b]: [Ġazel-i Ġamī]:

468.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. düşelden ‘ışḳa ey meh elif ḳaddūmī dāl itdüm
serī kūyuŋda cān virüp vücūdüm pāy-māl itdüm

reh-i ‘ışḳuŋda çekdigüm belāyı yazup bir bir
ṭapuŋa ey şeh-i cān baḫş-ı ‘ālem ‘arż-ı ḥāl itdüm

3. irem diyü nigārüŋ la‘line bu maḫzen dilden
düketdüm sīm-eşküm ḫarç idüp çoḳ ṣarf-ı māl itdüm

meyānuŋ bilmek içün ey melek rū-suzdurup yazdum
kemāna beŋzedüm ebrūlaruŋ egri ḫayāl itdüm

5. nedür bu görünen ḳanlu elifler dime ey maḫfī
feżā-yı sīnem içre gül diküp bir ḳaç nihāl itdüm

469.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ḫam ebrūlaruŋ kim nisbeti māh-ı hilāl itdüm
ne nisbet bu hilāle rāyetī egri ḫayāl itdüm

ḳalup sen leblerī şīrin içün dil-i vādī-i ġamda
belā ferhādiyem kim ḫusrevā meskeni cibāl itdüm

3. irüp bezm-i murāda leylā mecnūnu şeydāveş
segi kūyuŋa kellam üstüḫ^{v}ānını sifāl itdüm

uçarsa murġ-ı cānum bu ḳafesden ġam degül cānā
ki perr-i nāveng ile her ṭarafdan perr ü bāl itdüm

5. işiden mürdeler iḥyā olındu ey mesiḥ adem
leb-i cān baḫşıŋuŋ ḥaḳḳında her ki kim maḳāl itdüm

ṭutanlar buldı maḳṣūdın adem ḳılmanuŋ rāhın
anuŋ’çün bu vücūdum milketinden irtiḥāl itdüm

7. ḥaḳīḳat neydügini aŋladum māhīyetin dehrüŋ
civānī ben libāsı fāḫirüm egnümde şāl itdüm

---

468. 78^{a}: [Ġazel-i Maḫfī]:

469. 78^{a}: [Ġazel-i Civānī]:

470.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ṣanemā düşlesem ol laʿl-i nebāṭ eksile mi
yā ṣabūr didüm lebūŋe āb-ḥayāṭ eksile mi

genc-i ḥüsnüŋde eger ḥaḳ yoluna virse lebüŋ
müsteḥaḳ ʿāṣıḳa bir būse zekāt eksile mi

3. bir aġız dişler isem oldı ʿades ḥālüŋe ben
ḫayr içün ḫūn-ı ḫalīlden beraḳāt eksile mi

ger belā-yı ġamı ʿışḳuŋ yolına ʿışḳ ḥüseyn
virse bu teşneye ṣū ṣaṭṭ-ı fırāt eksile mi

5. feṭḥī-i ḫaste dil-i n'ola gelüp ṣabr u sükūŋ
yā senüŋ serv-i ḳaddüŋde ḥarekāt eksile mi

471.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. zülfi baş ḳalurdı sancaḳ çekdi serverler gibi
kāküli baş verdi baş aldı dilāverler gibi

yaḳdı dil derbendini kesdi ḥarāmī ġamzesi
gözleri cān mülkin aldı yine kāfirler gibi

3. ḳaḥbedür ey dil bu dünyā-yı denīye vir ṭalāḳ
cüft idinme kendüŋe ṭāḳ ol yüri erler gibi

ter ġazeller oḳuyup mecmāʿa-i gülden yine
itdiler der-revāna bülbüller ḳalenderler gibi

5. ḥaḳ budur inṣāf idicek ṭatlusın ey ḫayretī
sözde leẕẕetler virürsin şehid şekkerler gibi

---

470. 78[a]: [Ġazel-i Feṭḥī]:

471. 77[b]derkenar: [Ġazel-i Ḥayretī]: *Ḥayreti Dīvānı:* G. 533 / (Musluoğlu, 2022: 693)

2 yaḳdı: gitdi.

3 der-revāna: deryūze.

5 sözde: söze.

472.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. geldi irdi çün yine ḳan ḫaber gibi tırāş
ey dirīġa atdı oḳın yaṣdı yayın göz ü ḳāş

ġalibā āḫir zamān olmış durur yoldāşlar
rūm ilinde her ṭarafdan fitneler ḳıldurdı bāş

3. ʿarızuŋ abında ġarḳ olsun dir iseŋ ḫaṭṭuŋı
ʿasker-i firʿavndur mūsā ile itdür savāş

kimseye barmaḳ baṣmasun ḥarfüŋe dirseŋ dostum
iki günde bir tırāş ol iki günde bir tırāş

5. hīç hesābı ḥaddi yoḳ mūlar bitüpdür ḥayretī
dem-be-dem aḳsa ʿaceb mi gözlerümden ḳanlu yāş

473.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. āzādeliḳ risālesidür ehl-i ʿışḳa ḫaṭ
ḳazıdüŋ ey nigār yazıldı meger ġalaṭ

ben ḳuluŋa efendi ʿıtıḳ-nāme olmadan
ḳatlüme ḥüccet oldıġı çoḳ yeg durur o ḫaṭ

3. bildüŋ nedür rümūz-ı ḫaṭ-ı istivāyı sen
olduŋsa muṣṭafāya eger ümmet-i vasaṭ

terk itdi ḫaṭṭı geldi diyü ṣok ki yārını
yumaz yüzi ḳarasını nīl ü furāt u ṣaṭ

5. āġ u ḳara-yı terk idegör ḫayretī eger
ʿışḳ ise cihānda murāduŋ senüŋ faḳaṭ

ḥüsnüŋ kemālidür ṣanemā ḫaṭ ki muṣṭafā
gördüm didi o rabbümi *fī ṣūretin ḳaṭaṭ*

---

472. 77[b]derkenar: [Ġazel-i Ḥayretī]: *Ḥayreti Dīvānı:* G. 227 / (Musluoğlu, 2022: 406)

473. 78[a]derkenar: [Ġazel-i Ḥayretī]: *Ḥayreti Dīvānı:* G. 235 / (Musluoğlu, 2022: 414)

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

474.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. cān virürsem n’ola bir tāze civānuŋ yolına
kim dürür varını ḫarç itmege anuŋ yolına

ġamzesi tīrini bir kez baŋa gönderse eger
cānı ḳūrbān idem ol ḳaşı kemānuŋ yolına

3. aġladururken beni güldürdiçün bir şebde
nice cān virmeyem ol giceden anuŋ yolına

ġamdan āzād olayın dirse eger ʿālemde
bende ol ḥizmetine bir serv revānuŋ yolına

5. lemʿiyā ṭolu şunduġıçün her ayaġı
terk-i ser ḳıl yüri var pīr-i muġānuŋ yolına

475.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. her dil ki dilberi eşigüŋde ġubār olur
elbetde ol ser-āmedi-i rūzigār olur

miḫnet ġubārını getürüp tevsen-i ṣabā
seyr itdürür görüŋ ne ʿaceb rūzigār olur

3. ḳaşt-ı mücerred ile direnler gül-i murād
ḫār-ı ġam ile bencileyin dil-fikār olur

özge zamānedür ṣarılur bir devr ile misk
hüdhüd gibi yerin ābiden tācidār olur

5. ḳaṭʿ-ı taʿalluḳ eyleyen ādem sipihriyā
ʿīsā gibi melekler ile hem-civār olur

474. 78[a]derkenar: [Ġazel-i Lemʿī]:

475. 78[b]: [Ġazel-i Sipihrī]:

476.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ruḫun şem‘ine yanan aŋladı pervānelik ẕevḳın
düşen bildi ṣaçuŋ zencirine dīvānelik ẕevḳın

şarābuŋ ḳıymetin rind-i meyāşām aŋlamış ancaḳ
neylesün zāhid-i ḫuşk evvelā mestānelik ẕevḳın

3. muḥabbet genci ṣıġmaz şol gönülde ḳ’olmaya vīrān
anuŋ’çün bu yıḳıḳ gönlüm bilür vīrānelik ẕevḳın

‘aceb mi ehl-i diller cān verirse ḫançerüŋ üzre
cihānda merd olanlar bildiler merdānelik ẕevḳın

5. perī peykerlerin şehrüŋ ṣalınur yād olanlarla
sipihrī ṭapmaduŋ ‘ālemde sen bigānelik ẕevḳın

477.

mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. bir cāy-ı dil-güşāda dilerseŋ eger ḳarār
cem‘ eyleyüp levāzımı sivriḥiṣāra vār

kühsārı hep benefşe ve nevrūz-ı lāledür
ṣaḥrāsı bīd ü nārdan ‘ar‘ar u çınār

3. bāġ-ı irem dense ḥiṣār ardına n’ola
her çeşme āb-ı kevṯer her gūşe lālezār

arż-ı muḳaddese dirsem aŋa yeridür
k’anda kerāmet ehli yatur nice iḫtiyār

5. ‘aybı budur hemīn bu diyāruŋ sipihrī
olmaz ḳarīb olanlara dilberleri şikār

476. 78^{b}: [Ġazel-i Sipihrī]:

477. 78^{b}: [Ġazel-i Sipihrī]:

478.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. āşüfteler cefā belāzedeleri belālaruz
deyr-i cihānda bir ṣoḥbete mübtelālaruz

yāruŋ dehānıyla miyānına cān virür
vārını yoġa verici birḳaç gedālaruz

3. bazar-ı ʿışḳı laḥẓada ṭoḳuz ṭolaşıruz
dünyāyı bir iki pula ṣatar bī-nevālaruz

bigāne ṣanma bizi seg-i kūy-ı yār ile
nān u nemek yiyüp dururuz āşinālaruz

5. pervāz-ı āteşin ile degdük livā-yı yāre
şimdi sipihrī mülk-i ġama pādişālaruz

479.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. āvāreler felek-zedeler bī-nevālaruz
ʿālemde bir maḥabbet esīri gedālaruz

aldanmaduḳ bu memleketüŋ tāc u taḫtına
bu taḫt içinde biz de ʿaceb pādişālaruz

3. abdāl-ı pā-bürehne mücerred ḳalenderüz
ḳaḥbe cihāna baḳmayıcı pārsālaruz

her bir nefesde ḥaḳḳ ile yüz ḥaḳḳa uyaruz
ey ḫāce ṣanma tābiʿ-i nefs ü hevālaruz

5. faẓl ile gerçi gün gibi meşhūr-ı ʿālemüz
yirde durur yine yüzümüz ḫāk-i pālaruz

bīgāne olsa cümle cihān bize ġam degül
şükr-i ḫudā ki derdün ile āşinālaruz

7. ḥablüʿl-metīn-i ḥaḳḳı bulup naḥnu aḳrebi
bizde uṣūlī ṣanma ḫudādan cüdālaruz

---

478. 78[b]: [Ġazel-i Sipihrī]:

479. 79[a]: [Ġazel-i Uṣūlī]: *Uṣūlī Dīvānı:* G. 45 / (İsen, 2020: 193)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
bizde: duyduk.

480.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. tāze dāġum ḳırmızı gül zaḫm-ı ṯīġüŋ sūsenüm
bülbülidür bu gülistānuŋ feġān ü şīvenüm

ḫāne-i ḳalbüme ḥüsnüŋ pertevi düşsün diyü
dāġ-ı sīnem cām olupdur zaḫm-ı ṯīrüŋ revzenüm

3. beŋzeyelden mey leb-i gülgūnuna cānānumuŋ
gūşe-i meyḫānedür āvārelerle meskenüm

n'ola dirlerse baŋa aydın gözüŋ ey nūr u ʿayn
çün ḫayālüŋle müşerref oldı çeşm-i rūşenüm

5. olmadum bir dem selāmet ehli ile hem-nişīn
ey ḫayālī olalı kūy u melāmet meskenüm

481.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. evvel ḳaşuŋ miṣāline itmiş müsevvede
yazan hilāl-i şeklini ṭāḳ-i zebercede

meyḫārenüŋ duʿāsı n'ola olsa müstecāb
her dem ḳadeḥ duʿāsın oḳur pīr-i meykede

3. aşuplar ḳoparsa lebüŋden n'ola ḫaṭṭuŋ
şimdi mi oldı bāde-i nāb üzre ʿarbede

gerçeḳdi ṯīġ-i ġamzesi başuma luṭf idüp
irdi bu devlet ile göŋül baḫt-ı sermede

5. kimdür dir iseŋ ey yüzi gün şevḳī-i ġarīb
bir gözi yaşlu yıldızı düşkün felek-zede

---

480. 78[b]derkenar: [Ġazel-i Ḫayālī Beg]: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* G. 16 / (Tarlan, 1945: 277)

3 gülgūnuna: meygūnuna.

4 baŋa aydın gözüŋ: gözüŋ aydın baŋa.

481. 78[b]derkenar: [Ġazel-i Şevḳī]: *Şevḳī* Dīvānı: G. 181 / (Durmuş, Canım, 2018: 318)
Mecmuada 72[b] varakta ilk iki beyit mükerrerdir.

1 Divanda 1. ve 2. mısra yer değiştirmiştir.

3 n'ola ḫaṭṭuŋ: ḫaṭṭuŋ n'ola.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
gerçeḳdi: med çeḳildi.

5 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

482.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. aŋladum çeşmi ne fettān idügini ḳaşından
bilinür reh-zen olan niteki yoldaşından

şeb-i zülfünde ṣaḳın ey dil anuŋ zülfinden
kişi cān ḳurtaramaz rūm-ili evbāşından

3. ḳoparur fitneyi ḫaṭṭuŋ çekilür zülfüŋ adı
ṭutılur yeŋiçeri suçı bölük başından

keh-rübā gibi ḳapar gönlini ben ḫāṣākuŋ
ayrılam ṣanma beni işigünüŋ ṭaşından

5. ayuŋ on dördü gibi bir mehe vir gönlüŋi gel
ḫāverī sev güzeli iki yedi yaşından

483.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳulle-i kūh-ı ʿademden yaŋa gel ʿanḳāya baḳ
ḳāf-ı ʿuzlet içre ṣol simurġ-ı bī-hemtāya baḳ

ʿışḳ zencīrine yapış mecnūnuŋ ḳo kāküli
gel bu ḥabli ele ṭut leylāyı ḳo mevlāya baḳ

3. geç ʿanāṣırdan mesīhā gibi ḳavs-i emelinden ol
ümmühātı ḳo ḫalef-i ferzend olup ābāya baḳ

gül gibi gūş ol sırr-ı sükūta nergis gibi
dışın taḥḳīḳa tarīḳ (…) baḳ

5. ṣubḥa dek şebnem gibi (…)
ey muḥīṭī gözlerüŋ (…) baḳ

---

482. 79[a]derkenar: [Ġazel-i Ḫāverī]: *Ḫāverī ve Dīvānçesi:* G 24 / (Açıl, 2016: 198)

2 zülfinden: ḫālinden.

4 Makalede bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Makalede bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

483. 79[a]derkenar: [Ġazel-i Muḥīṭī]: Mecmuada mısra sonları siliktir.

484.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. devr-i güldür allāh allāh bu ne nāzüg çāġ olur
gül yaŋaġından semen penbe ile ḳan almaġ olur

gözlerümden ayaġuŋ ṭopraġını armaġ istesen
eşk-i çeşmüm yollar üzre dāʿimā ırmaġ olur

3. yüzüŋ aŋup aġladuġumca viṣāl özler göŋül
kim bahār eyyāmınuŋ yaġmurı bal ü yaġ olur

ruḫlaruŋ āyīnesin gösterse ol ḫūr-i behişt
ṭūṭī-i cāna ten-i ḫākī-ḳafes uçmaġ olur

5. yāra cān virdüŋ necātī ḫoş kelām itdüŋ yine
vay ne ḳurtulduŋ seni kimse dimezdi ṣaġ olur

---

484. 79[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 107 / (Tarlan, 1963: 210)

2 ṭopraġını: ṭopraġın.
istesen: istesem.
eşk-i çeşmüm yollar üzre dāʿimā: gözlerümde ayaġuŋ ṭopraġına.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
ruḫlaruŋ: ruḫları.

5 kelām: ḫalāṣ.

485.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

hezec – – + / + – – +/ + – – +/ + – –

1. ḳan itse müjeŋ laʿl-i güher-zāyi ḳınarlar
mūsā içün olur ya kim ʿīsāyı ḳınarlar

her laḥẓa fiġān eylemelüdür ki güzeller
aʿdā sözine uyup aḥibbāyı ḳınarlar

3. aʿdāya hüner ʿayb gelür göge çıḳarsam
gice ile gezermiş diyüben ayı ḳınarlar

eksükligini yüzine urma ḳamerüŋ kim
yoḫsula ʿitāb eyleyicek bayı ḳınarlar

5. ḫarc itme sözüŋ şimdi güzeller ile necātī
söyler diyü ṭūṭī-i şeker ḫāyı ḳınarlar

486.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. lebüŋe cān ü dil ḫaṭṭ-ı semen-bū getürür
ki meyüŋ ṣoḥbetine ādemi ḳayġu getürür

ser-i kūyuŋa şarāb içmek içün varımazın
ten-i ḫāşākümi bu gülşene ol ṣu getürür

3. nice bir zühd ü veraʿ ṣaflarını bozmaġ içün
ḫaṭ u ḫālüŋle müjeŋ leşker-i hindū getürür

baŋa sensüz feleküŋ şehd ü şeker ṣunduġını
ṣanuram kim yedi ṭasdan geçer aġu getürür

5. ser-i kūyuŋa alup gelse necātī göŋlin
aŋa benzer ki şifā-ḫāneye ṣayru getürür

---

485. 79[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 155 / (Tarlan, 1963: 241)

1 ya kim: bu ki.

2 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
her laḥża: feryād ü.

3 ʿayb gelür: ʿaybdürür.
diyüben: diyicek.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
ḫarc itme sözüŋ şimdi güzeller ile: yoḫ yirlere ḫarc eyleme sözüŋi.

486. 79[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 179 / (Tarlan, 1963: 255)

2 içmek içün: içmeyicek.
bu gülşene ol: ol gülşene bu.

487.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. bir ben degülem ol ṣaneme mübtelā geçer
āṣüfte aŋa ṣāh ü vezīr ü gedā geçer

gögsüme ġamzelerin o ḳaṣı kemān-ı tīr
ṣöyle urur ki bir yaŋadan bir yaŋa geçer

3. dilden geçer mi andan öte cāna ḳanup
doġrusı bu ki [ġamzeŋ] oḳı artuġa geçer

ey māh-çihre olma cefāya dilīr kim
eflāk cevşenine ḫadeng-i du'ā geçer

5. ey ümmet-i muḥammed esirgeŋ necātīyi
yıllardurur ki ḫāk-i reh-i muṣṭafā geçer

488.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. devr-i ruḫuŋda 'āṣıḳa ṣun la'l-i nāblar
gül mevsiminde içilür ince ṣarāblar

elden ḳoma ayaġı diyü muttaṣıl baŋa
cām-ı cemüŋ ḥikāyetin eyler ḥabāblar

3. aŋlamayan ḫayālini mecmū'a-i gülüŋ
'ārif degüldür oḳusa yüz bin kitāblar

göstermesün ṣaḳın saŋa parmaḳ ḥisābını
māh-ı felek ki naḳd-i ḥayātuŋ ḥisāblar

5. yaruŋ cemāli nūrı güneşden 'ayān imiş
sendendürür necātī bu deŋlü ḥicāblar

---

487. 79[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 81 / (Tarlan, 1963: 195)
2 ġamzelerin o ḳaşı kemān-ı tīr: tīr-i ġamzesin ol ḳaş arı kemān.
3 geçer mi: geçerdüm.
ḳanup: geçmese.
5 ey: hay.
488. 80[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 105 / (Tarlan, 1963: 209)
5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
sendendürür: kimdendürür.
bu deŋlü: bunca.
imiş: iken.
necātī: necātīye.

489.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. biŋ ṣayd idince yayını bir pehlevān aṣar
ḳāṣuŋ bu resme gün başına bir kemān aṣar

bāzār-ı ḥüsn içinde göŋülden ṣınur ṣaçuŋ
zīrā metāʿ-ı ḳalbdür āḫir ziyān [aṣar]

3. gördüŋ ḳad-i niġārı eyā bāġıbān-ı luṭf
var sende bir bunuŋ gibi serv-i revān aṣar

yazıldı müşg ile şeref-i āfitābdan
ṭūmārlar ki ṭurra-i ʿanber-feşān aṣar

5. zencīr-i zülfi cāmiʿ-i ḥüsninde dilberüŋ
ḳandīl-i āfitāb ü meh-i āsumān aṣar

bir gün ṣaçında boġulur ölür şikeste ḥāl
çoḳlar necātī kendüzini nāgehān aṣar

---

489. 80ᵃ: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 70 / (Tarlan, 1963: 188)

1 bir: her.

2 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 6 beyit olarak yer almaktadır.
bunuŋ: şunuŋ.

4 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
āfitābdan: āfitābda.

5 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.
boġulur: boġınur.
ölür: aġar.
ḥāl: dil.

490.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

çınaruŋ ḳadd-i yāra nisbeti var
eli yufḳa velī ḫoş himmeti var

iki şīşe gözüm izüŋ ḳumından
dolısar āḫir ammā sāʿati var

elüŋ depret yürüt sāḳī ayaġı
ki devrānuŋ beġāyet sürʿati var

lebüŋe beŋzedügi içün mey-i nāb
el üstine ṭutarlar ḥörmeti var

ṣarardur beŋzini zāhid ve līkin
riyāżetle degüldür ʿilleti var

ayaġuŋa yüzin sürer necātī
eyü varur başında devleti var

---

490. 80ᵃ: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 86 / (Tarlan, 1963: 198)

2 āḫir: bir gün.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
üstine: üstinde.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

491.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dil kesilmez ʿışḳ-ı dilberden ḳo nāṣıḥ sözi kes
veh kim bu ḫᵛāb-ı eceldür olımaz māniʿ mekes

ʿāşıḳ olmayınca itmez kimsene dilden fiġān
yola girmeyince ḳılmaz nāle vü zārī ceres

3. ʿāşıḳ içün aġlayanlar ayruḳ acı görmesün
müstedām olsun benimçün aġlayanlar bir nefes

aḫşamın gel dünle git itme raḳībüŋden ḥaẕer
gice gezdüŋ diyebilmez māh-ı tābāna ʿases

5. ḥüsn gülzārında cān bülbüllerin aşmaġ içün
ḳara tellerden düzetmiş zülf-i müşgīnüŋ ḳafes

luṭf u meydānında sen burduŋ çināruŋ pençesin
didi el arḳası yirde ey boyı şimşād pes

7. ey necātī ʿāşıḳ olanlarda neyler ārzū
kendüŋi daġıtma cemʿ olmaz hevā ile heves

---

491. 79[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 246 / (Tarlan, 1963: 295)

1 kim: ki.

3 ayruḳ: ayruġ.
aġlayanlar: ah idenler.

4 git: gel.

6 luṭf u: luṭf.

492.

mef'ūlü mefā'īlün mef'ūlü mefā'īlün

hezec– – + / + – – – / – – + / + – – –

1. doldur var iken sāḳī yāḳūt-ı revāndan ḥaẕ
çün 'ömr degül bāḳī al ḳūt-ı revāndan ḥaẕ

ey şeyḫ nedür tedbīr alnuma benüm taḳdīr
yazmış kim alam dā'im bir ḳaşı kemāndan ḥaẕ

3. nāz ile geçüp bir gün sögmedi du'ācıya
geçdi günüm almadum 'ömr-i güẕerāndan ḥaẕ

ḫaṭṭuŋ geleli meylüm la'lüŋe ziyād oldı
artar ecel irdükde her ḫastaya cāndan ḥaẕ

5. gül-zār-ı cinān ise vuṣlat yolınuŋ bāġı
itmeye ma'āẕallah dil bāġ-ı cināndan ḥaẕ

ol ḳadd-i ḥırāmāna 'arż itme necātī ruḫ
kim serv-i bahār itmez evrāḳ-ı ḫazāndan ḥaẕ

---

492. 80ᵃderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 259 / (Tarlan, 1963: 303)

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 ḫastaya: kişiye.

5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

6 ol ḳadd-i ḥırāmāna 'arż itme necātī ruḫ: ol serv necātīnün baḳmaz yüzine zīrā.
kim serv-i: şimşād-ı.

493.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. şol ki tecrīd olımaz tāc ü ḳabādan geçemez
ḥalḳa-i bezm gibi ehl-i riyādan geçemez

vaṣla māniʿ yoġ idi olmasa seylāb-ı sirişk
ḳamudan geçdi göŋül ḫastası mādan geçemez

3. geçmelü oldı göŋül żaʿf ile çenberlerden
ne havdādur bu ki ol zülf-i dü-tādan geçemez

beli miḥrab-ı ʿibādetde iki büküldi
zāhidi gör ki daḫı bāb-ı riyādan geçemez

5. meyl ider dāne-i teslīme göŋül murġı velī
zülf-i miskīni ḳoyup dām-ı belādan geçemez

sīneme vaʿde-i vaṣl itmiş idi tīr-i müjeŋ
dil teḳāżā ide diyü bu yaŋadan geçemez

7. sāḳīyā cām-ı maḥabbetde necātī-i levend
bādeden geçdi leb-i rūḥ-fezādan geçemez

---

493. 80ᵃderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 224 / (Tarlan, 1963: 283)

1 riyādan: ṣafādan.

2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
teslīme: ḫālüŋe.

6 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

7 cām-ı: bezm-i.

494.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. demī ḫoş gör ki dehrüŋ luʿbeti vār
bu deyrüŋ dürlü dürlü ṣūreti vār

felek ṭamburveş yorup ḳulaġum
yine beŋzer benümle ṣoḫbeti vār

3. revān oldı yitiş ol serve ey dil
ki ʿömr-ı nāzenīnüŋ sürʿati vār

ṣaçuŋ küfrin cemālüŋ muṣḥafından
gider billāhi kim dīn ġayreti vār

5. iŋiler derd ile aġyār ammā
muḥabbetten degül ʿilleti vār

yetişti birlige dilberle sūzī
ḥarīm-i vaṣl içinde vaḥdeti vār

495.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. gülācuŋ laʿl-i yāra nisbeti var
dili yufḳa velī ḫoş himmeti var

bu göŋlüm ḫāki ferhād-ı ġamuŋla
ṭutısar dehri ammā sāʿati var

3. ṭabīb-i çeşmüŋ itdi bu derdüm efzūn
sözüŋ ṣıdġı budur kim ʿilleti var

bize kevṣer-i lebüŋ ziyāde kevṣer
belī her şerbetüŋ bir leẕẕeti var

5. elinden lāmiʿī ḳomaz ayaġı
müdām olsun başında devleti var

494. 80^{b}: [Ġazel-i Sūzī]:

495. 80^{b}: [Ġazel-i Lāmiʿī]:

496.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. cemālüŋ şemʿinüŋ germiyyeti var
beni yaḳmaġa beŋzer niyyeti var

ayaġ üzre yürür bezmüŋde şemʿüŋ
yanar odlar başında ḫizmeti var

3. geçüp dil cām-ı ʿışḳuŋla özinden
benüm rūḫum iken ḫoş ḥürmeti var

ayaġuŋ topraġın virmez cihāne
başında her kimüŋ ki devleti var

5. muḳābil olalı ol āfitābe
mehüŋ gün gibi şemʿī şöhreti var

497.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. yüzüŋe āfitābuŋ nisbeti var
saŋa yirden göge dek minneti var

nigāruŋ gitmedin öp zülfin ey dil
ki ʿömr-i nāzenīnüŋ sürʿati var

3. ḳaşuŋ miḥrābın egmiş yine ṣūfī
namaza durduġına niyyeti var

müneccimdür ruḫuŋ devrinde gerdūn
[kʿ]öŋünde āy ü günden sāʿati var

5. güneş yüzlülere içti ṭoluyı
revānīnüŋ ʿaceb germiyyeti var

---

496. 81ᵃ: [Ġazel-i Şemʿī]: *Şemʿī Dīvānı*: G. 47 / (Karavelioğlu, 2014: 158)

2 yürür: ṭurur.

3 ḥürmeti: rāḥeti.

497. 81ᵃ: [Ġazel-i Revānī]: *Revānī Dīvānı:* G. 95 / (Avşar, 2017: 231)

3 durduġına: durduġından.

498.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. ḳapuŋa ki āsumānuŋ nisbeti var
özine gör ne ʿālī himmeti var

belā ḳaddüŋden irer baŋa āḫir
belī her nesnenüŋ bir āfeti var

3. nigāra cānı mı var kʿola hem-tā
büt-i çīnüŋ nesi ne ṣūreti var

olup māhiyyeti rūşen kemāhī
o māhuŋ şehr içinde şöhreti var

5. olursa daḫı naẓmī sırr-ı ʿışḳuŋ
dime fāş ide ġayra ġayreti var

499.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. seg-i kūyuŋ baŋa da veh dese rūḥum sevinür
bir gedāya bir ulu itse teraḥḥum sevinür

bir ġazel söylese ṭabʿum sevinür cān u göŋül
ḫāceler ṭūṭīleri ḳılsa tekellüm sevinür

3. ʿālem güldükçe niçe ferāḫ olmayayın
ʿāşıḳuŋ cānı nigār itse tebessüm sevinür

gözlerüm aġlaşur al eyledükçe eşküm
al ḫilʿatlerine gerçi ki merdüm sevinür

5. ẕātiyā ben niçesi aġlamayayın her dem
bendenüŋ aġladıġum görse efendim sevinür

---

498. 81[a]: [Ġazel-i Edirneli Naẓmī]: *Edirneli Naẓmī Dīvānı:* G. 1666 / (Üst,2018: 993)

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

499. 81[a]: [Ġazel-i Ẕātī]: *Ẕātī Dīvānı*: Divanda yer almamaktadır.

500.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. baŋa yaruŋ yaŋağı vü lebi vü ḳaddi yeter
üzül ey gül açıl ey ġonca yıḳıl ey ʿar ʿar

baŋa ol ḳāmeti ṭubā lebi ʿunnāb gerek
nideyin görmek ile serv-i çemenden ne biter

3. bir iki gün daḫı sen māha irişmezse eger
yaşum u āhum ider yiri göki zīr ü zeber

göricek derd ile ḳan aġladuġumı ter olur
ḳızarur çihre-i zībāsı nitekim gül-i ter

5. gice gündüz işidür āh-ı fiġān eyledügüm
hīç bir kerre dimez ḫasta necātī neyler

501.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. göremez bād-ı ṣabā rāh-ı ġubārından eṣer
ḫāk-i pāyına irişdüm diyü ṣavurur eṣer

şöyle bay oldı ser-i zülfi yüzi devrinde
genc-i ḥüsninde eli her neye isterse irer

3. mesken olalı senüŋ ḫayl ü ḫayālüŋe göŋül
her dem ol ġamze deler baġrumu ol ġam zedeler

irişür ivme lebümden saŋa bir būse diyü
her nefes bal çalar aġzuma ol laʿli şeker

5. ḳan ile çıḳsa cigerden nʾola peykānı ʿaṭa
bedene cān neyile girdise anuŋla çıḳar

---

500. 80[b]derkenar:[Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 72 / (Tarlan, 1963: 190)

501. 80[b]derkenar: [Ġazel-i ʿAṭā]:

502.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ʿalem-i āteş-i āhı dikelüm eflāke
sürelüm rūy-i niyāzi dil ü cānden ḫāke

hem-demümdür nitekim gözlerimüŋ ḳanlu yaşı
virmezem ḫāk-i der-i meykede-i eflāke

3. kendüye çünki ḥişār eyledi mülk-i ʿademi
leşker-i ġam bulımaz yol benden bī-bāke

görüp anı ṣıġınıyor ol yüzi gül aġyāre
nitekim bād olıcaḳ gül ṣıġınur ḫāşāke

5. şemʿiyā āteş-i ḥasretle seni ḫāk eyler
āb-ı vaṣl irmez ise bu dil-i āteşnāke

503.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ġāfil olma ey melek āhum oḳından ḳıl ḥaẕer
kim ṭoḳuz ḳat cevşen-i eflākden eyler güẕer

ey melek-sīmā beni bir laḥẓa göstermez baŋa
bilmezem n'ister ʿaceb benden sipihr-i kīne-ver

3. āh kim maḥv oldı yaşumdan vücūdum ser-te-ser
yā ilāhī olmasun hīç kimseler benden beter

geldügince sīneme bir laḥẓa ārām eylemez
tīr-i ġamzeŋ ey keman-ebrū igen nāzük geçer

5. leşker-i ġam dostum bu yaŋedan el-bir idüp
bu dil-i virānemüŋ bilsem nesin yaġmā ider

ʿāşıḳ-ı ṣādıḳlara düşmenler itmez itdügin
el-ḥaẕer ey dostlar devrān elinden el-ḥaẕer

7. görinen encüm degül ey māh-rū kevn ü mekān
āteş-i āh-ı dil şemʿiden oldı pür-şerer

---

502. 80[b]derkenar: [Ġazel-i Şemʿī]: *Şemʿī Dīvānı:* G. 165 / (Karavelioğlu, 2014: 225)
3 mülk-i: şehr-i.
benden: bu dil-i.
4 anı: āhüm.
503. 81[a]derkenar: [Ġazel-i Şemʿī]: *Şemʿī Dīvānı:* G. 59 / (Karavelioğlu, 2014: 165)
3 ser-te-ser: ser-be-ser.
6 devrān elinden: ol bī-vefāden.
7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

504.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. cihānuŋ yoġ u varıʿçün ne ġamdur
gel ey ʿāşıḳ cihānda dem bu demdür

saŋa ḳısmet olan rūz-i ezelden
belā vü miḥnet ü derd ü elemdür

3. ṣafā vü ʿişret-i ʿālem didügüŋ
ḥaḳīḳat aŋladusa cümle ṣemdür

yüzüm ḳarasına baḳma ilāhi
kirāmuŋ kāfī sen işüŋ keremdür

5. yüri var kūy-i yāre ḳahrī yüz sür
maḳām-ı ʿāşıḳān beytü'l ḥarāmdur

505.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. çün ḫırāman seyr ide ol serv-i ḳadd gülzārda
ḳaddini görüp ḫacāletden ḳala gülzārda

ṭurrası niçün yüzinden yüz çevirmiş dilberüŋ
naḳṣa ṭapmaḳdur ḫod āyīn mezheb-i küffārda

3. sehv ile ḫaṭṭuŋa beŋzetmiş benefşe kendözin
çekdiler dilin ḳafādan gezdürüp bāzārda

ḳarʿ-ı deryāda ḥayāsından nihān oldı güher
dürc-i dür bulundı çün bu dürc-i gevher bārda

5. dökse ṭaŋ mı ḳanumı mestāne ġamzeŋ dem-be-dem
kimseye olmaz teraḥḥum merdüm-i ḫunḫārda

ey delīlī āferin ol laʿle kim yüz ġunc ile
ġoncaveş çāk-i giribān eyledi güftārda

504. 81[b]: [Ġazel-i Ḳahrī]:

505. 81[b]: [Ġazel-i Delīlī]:

506.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dil ṣaçuŋ gibi dem-a-dem bī-ḳarār olmaḳ neden
ʿaḳl-ı ṭurraŋ gibi her dem tār-u-mār olmaḳ neden

cāna ḳaṣd itdiyse ġamzeŋ billāhi ey göŋlüm alan
tiz olsun aŋa bunca intiẓār olmaḳ neden

3. gözlerümden ṣūretüŋ naḳş itdi çeşmüm merdümi
levḥ-i dilde bir daḫı naḳş-ı nigār olmaḳ neden

tā ṭoġunca mihr-i ḥüsnüŋ ṣubḥa dek ey meh-cebin
eşk-i çeşmüm her gece encüm niṣār olmaḳ neden

5. genc-i dilde ʿışḳıŋuŋ gencini nihān itmiş idim
düzd-i dil ġamzeŋ ucından āṣikār olmaḳ neden

ʿarż ḳılma çeşm-i ruḫsāruŋ çemende dostum
lāle vü nergis görüp ḫāk-i sār olmaḳ neden

7. laʿl ü yaḳut aḳıpdur gözden delīlī dem-be-dem
leblerüŋ devrinde laʿl-i ābdar olmaḳ neden

506. 81[b]: [Ġazel-i Delīlī]:

507.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. geh seḥāb-ı zülfin açup āfitābın gösterür
geh döner hicrān şebinde mah-tābın gösterür

didüm ey cān ḳandan ögrendüŋ bu nāz u şīveyi
gül gibi çıḳardı ḳoynından kitābın gösterür

3. ḥüsn bāzārında dolandurdı zülfi göŋlümi
şimdi durmışdur baŋa barmaḳ ḥesābın gösterür

zülfini geh pīç-i tābeyler gehi pürḫum ḳılur
durmadan ʿāşıḳlara nāz u ʿitābın gösterür

5. ʿışḳ ḥālinden ṭabībe çoḳ suʿal itdüm bugün
derdümi bilmez baŋa şāfī cevābın gösterür

ṭālīʿi gördüm seg-i kūyuŋla şehr-i yār ider
ḫalḳa yaʿnī itlerüŋle intisābın gösterür

---

507. 82ª: [Ġazel-i Ṭalī'i]: *Ṭalī'i Türkçe Dīvānı:* G. 12 (Gedik, 2022: 99)

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
ḥālinden: yolında.

508.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – +/ + – – +/ + – –

1. ṣoḥbetde ḳocalar diyü ol mūy-meyānı
'āṣıḳlarınuŋ bir ḳıla döndi yine cānı

näz ile didi söyle bunuŋ gibi yalānı

3.

görüŋ niçesi şūḫdur ol ġonca dehānı

bir tāze çemendür ḫaṭṭ-ı rūḫsārı ḥüsnde
bir ġonca-i terdür deheni berg-i zebānı

5. ebrūŋı revānī n'ola yalvarup öperse
'ādetdür öperler güzelüm çünki kemānı

508. 82[a]: [Ġazel-i Revānī]: *Revānī Dīvānı:* G. 423 / (Avşar, 2017: 424)

1 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

2 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
Mecmuada 1. mısra yazılmamıştır.

3 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
Mecmuada 1. mısra yazılmamıştır.

4 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

509.

müstefʿilātün müstefʿilātün

recez – – + – – / – – + – –

1. güci çoġ eyler ḳaşuŋ kemānı
çekdi nice kez miskīnler ānı

dilber çoḳ ammā ben sevdügümüŋ
hīçbir güzelde yoḳdur dehānı

3. ḳırduŋ geçürdüŋ ṣāḥib-i dili hep
biz şimdi gördük ṣāḥib-ḳırānı

ḫaṭṭuŋ gelelden maḫv oldı bir zülfüŋ
el ḫaṭṭu bāḳī ve'l ʿömrü fānī

5. ṭabʿī mesīḥī deryāya beŋzer
bir dildür anda gūyā zebānı

510.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gördi bir ṣaçlı perī gözüm bugün ḥammāmda
beŋzemez ḥūr u melek billāh aŋa endāmda

gül yüzüŋ evrādiyesi oḳur her seḥer dil bülbüli
zelili teşbīh ider ṭāvus-ı cānum şāmda

3. kız tenhā bir gösterirsün didüm alnuŋı tamām
didi kim bedr-i ḳamer bir kez ṭoġar eyyāmda

tut eşigin dilberā aġzuŋda şīrīn ü şūr
dürr ü mercān derc olupdur ḥüsnüŋe derc-i cāmda

5. ey ḥamīdī zülfveş yüzinde ol raḳībi bī-dīn
maʿnīde kāfirdür ammā ṣūretā islāmda

---

509. 82[a]: [Ġazel-i Mesīḥī]: *Mesīḥī Dīvānı:* G. 283 / (Mengi, 2020: 298)
2 dilber: güzel.
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
ṣāḥib-i: ehl-i.
4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
deryāya beŋzer: baḥr-i dürerdür.
bir dildür anda: deryāya beŋzer.
510. 81[b]derkenar: [Ġazel-i Ḥamīdī]:

511.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gel külāhuŋdan çıḳar ḥabs itme göster kākülüŋ
boynuna dīvāneŋüŋ bend olmaḳ ister kākülüŋ

ʿārıżuŋ üzre ṣabā ditrendüginde lüṭf ile
ṣu yüzinde sünbüli terkībi ditrer kākülüŋ

3. baş çeküp ḫāl-i siyāhuŋ öŋüne düşmüş meger
oldı rūma gelmege hindūya rehber kākülüŋ

ḫaddüŋüŋ ṣīrīnligin misk-i ḫaddüŋden yazmaġa
oluban ḳıldan ḳalem levḥden defter kākülüŋ

5. kaʿbe-i ḥüsnüŋden ḫaṭṭuŋ nūrdan ḳandilveş
aṣıl u seyrān idüp misk-i muʿanber kākülüŋ

ḫāverī gün geldüginneed niçe ġam-gīn olmasın
ḳara baḫtumdan giceler gibi ister kākülüŋ

512.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. tā ki çıḳdı mülket-i ʿoṣmān içinde bir çerāġ
urdı küffār ehlinüŋ baġrına çünki tāze dāġ

ordugāhın yükledüp itdi ḳızılbaşa sefer
yeryüzin tutdı sipāhī ḫayme vü çadır otāġ

3. şāh-ı ʿālem ḫ^{v}ān selīm itdi çü tedbir-i yarāġ
heybetinden titredi berr ü baḥr u hind u ʿıraġ

ahālīyle taḫt-ı niʿmetinde bu muʿayyen baġladı
mıṣr u şam baṣra vü baġdāda gönderdi yasāġ

5. bu ġulāmī cān ile dāʿim duʿā ḳılmaḳtadur
ḥaḳ teʿālī eylesün dāʿim belālardan ırāġ

511. 81^{b}derkenar: [Ġazel-i Ḫāverī]:

512. 82^{a}derkenar: [Ġazel-i Ġulāmī]:

513.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bend-i zülfüŋle şehā biz boynı baġlu çākerüz
ḳullaruŋ içinde bu ʿunvān ile ser-defterüz

ḫayme-i ʿışḳı ḳurup çalduḳ maḥabbet ṭablını
şimdilik nevbet bizümdür biz de başḳa mehterüz

3. sen ḥarāmī gözlüye çünkim yataḳdur cān u dil
ġaybet eylerseŋ seni biz de cān u dilden isterüz

laʿl-i nābuŋ yādına düşdük şarāba şöyle kim
her ne yerde bir ḫum-ı mey görsevüz küp düşerüz

5. bu ulu nīmet degül midür mesiḥī bize kim
faḳrumuzla bunca ebkār-ı maʿānī beslerüz

514.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. cā-be-cā ey sīm-ten cismümde dāġ ḳılup feşān
aṭlas-ı derd üstine altun beneklerdür hemān

şāh-ı ʿışḳam oldı āfāḳ içre ey ḫūrşīd-ḫad
dūd-ı āhum üstime bir lāciverdī sāye-bān

3. gitdi nālem ʿarş ḳandīlin çıḳup uyarmaġa
dūd-ı āhum anuŋ öŋünce götürdi nerdubān

yirde gökde ẕerreveş ṣabr ü ḳarārum ḳalmadı
göreliden gün yüzüni ey meh-i nā-mihr-bāŋ

5. ey fiġānī dün gice sevdā-yı zülf-i yār ile
dūd-ı āhum başın alup göklere oldı revān

---

513. 82[a]derkenar: [Ġazel-i Mesiḥī]: *Mesiḥī Dīvānı:* G. 99 / (Mengi, 2020: 179)

514. 82[a]derkenar: [Ġazel-i Fiġānī]: *Fiġānī ve Dīvānçesi:* G. LXIII / (Karahan, 1966: 93)

1 cismümde: sīnemde.

515.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫoş gelür ʿuşşāḳa cevr ile cefā cānándan
pes ne maʿnīden şikāyet eyleye cānándan

gülşen-i ḥüsnüŋde dil ḳıldı ʿizārında ḳarār
ʿandelībe seyr-i güldür çün ġaraż bostándan

3. ġamzine uyup raḳībin n'ola ḳatl itse beni
ādem ölmek şimdi mi oldı begüm bühtándan

ṭaŋ mı iʿrāz etse zāhid muṣḥaf-ı ḥüsnüŋ görüp
ey melek şeyṭān olan lā-büd ḳaçar ḳurʿándan

5. gerçi kim lāyıḳ degilsüŋ luṭf-ı yāre saʿdiyā
raḫm idüp n'ola eger yād eylese iḥsándan

516.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. pādişāhum nem ola ol ulı dergāha yarar
cándan özge nesi var ola ḳuluŋ şāha yarar

leblerüŋden bize bir būse buyur başuŋʿiçün
ger bir iş işleyeyin dir-iseŋ allāha yarar

3. günüŋ ey zühre-çebīn günidür gice gibi
pasbān olmaz işigüŋde hemān māha yarar

ey gözüm yaşı dem-ā-dem yire geçsüŋ yiridür
göge çıḳmaḳ dün ü gün nāle ile āha yarar

5. āşikār avla yüri şīr gibi āhūları
siŋe pusa yürimek ṭālīʿ-i rūbāha yarar

---

515. 82[b]: [Ġazel Saʿdī]:

516. 82[b]: [Ġazel-i Ṭālīʿ-i]: *Ṭālīʿ-i Türkçe Dīvānı:* G. 20 (Gedik, 2022: 104)

2 işleyeyin: iyleyeyin.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
günüŋ ey zühre-çebīn günidür gice gibi: güneşüŋ kem durur ey zühre-cebīn giceligi.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 şīr gibi āhūları: āhūları şīr gibi.

517.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. her ḳaçan kim ḫāli ol yāruŋ yaŋaġın yaṣdanur
gūyiyā pervānedür düşmiş çerāġın yaṣdanur

yaṣdanursa çeşm-i ḫūnrīzüŋ ʿacīl olmaz
düzd-i çāpükdür ki içinde bıçāġın yaṣdanur

3. bezm-i ḥüsnüŋde lebüŋ devriyle zülfüŋ sāḳiyā
bir ḳadeḥden mest olup düşmüş ḳabāġın yaṣdanur

müntehā-yı ḳad üzre zülfüŋ düşüpdür ṭoġru
müddet-i ṭāvusı gibi ṭūbā yuvāġın yaṣdanur

5. var ise devlet cemālī dünyede şol başda
ḫ^{v}āba varmışdur cebīnüŋ ayāġın yaṣdanur

518.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿāşıḳuŋ göz açup her dem cemāli yāre baḳ
ʿārifüŋ vaḥdeti bağına gir gülzāra baḳ

almaḳ isterseŋ eger esmā-yı ḥüsnādan ḫaber
ḫāme-i ḳudret ne yazmış ṣafḥa-yı eşk-bāra baḳ

3. ṣāf olup āyineveş gönlünde yoġ ise sürür
gel berü ḳılsun tecellī göz açup dīdāra baḳ

aŋladuŋsa ger ene'l-ḥaḳ sırrını manṣūr-vār
ʿışḳ meydānında başuŋı ḳoyuben dāra baḳ

5. pā-bürehne baş açuḳ kūyında göricek nigār
didi billāhi görüŋ şol kaḫrīyi ḫūn-ḫāra baḳ

517. 82^{b}: [Ġazel-i Cemālī]:

518. 83^{a}: [Ġazel-i Ḳahrī]:

519.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. sen perīnüŋ nār-ı āhumdur yaḳan ḥammāmını
ḳubbe-i mīnāsına çeşmüm ḳoyupdur cānını

ārzū idüp miyānuŋ vaṣlını āh itdiler
fuṭalar cümle göge boyadılar endāmını

3. lūleler āġız açup ṣīrīn lebüŋ ḥayrānıdur
sen gözi mestüŋ görelden peste vü bādāmını

māh-ı nev ṭasıyla ṣu ḳoysa ne var ayāġuŋa
dest-i lüṭfüŋden görüpdür gün gibi inʿāmını

5. gül ṣuyun sende raḥīḳī ol ḳalenderveş tırāş
yār ile itmek dilerseŋ ḥacılar bayramını

520.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. çün dil-i miskīni zülfüŋ ḳıldı sevdā-yı mizāc
ey müferriḥ-leb buyur şehd-i şifāŋ ile ʿilāc

ḳatı göŋülden bu göŋlüm ṣınduġın ʿayb itme kim
idemez ṭaşa taḥammül şīşe-i nāzüg-mizāc

3. ey şeh-i ḥüsn isteme dilden ḳarār ü ṣabr kim
şehr-i vīrāndan hemīşe şehriyār almaz ḫarāc

ṭıynetüŋ taḫmīr olurken beŋzer ey nāzüg-beden
āb-ı ḥayvān ile bulmış ḫāk-i cennet imtizāc

5. dilde çoḳ durmaḳla mihrüŋ ḫāliṣ olduġı bu kim
bāde-i ṣahbāyı egletdükce ṣāf eyler zücāc

aḥmedī dervişi çün oldı gedā-yı kūy-ı yār
ʿālemüŋ sulṭānıdur bī iḫtiyāc-ı taht u tāc

---

519. 83ª: [Ġazel-i Raḥīḳī]:

520. 83ª: [Ġazel-i Aḥmed Pāşā]: *Aḥmed Pāşā Dīvānı:* G. 25 / (Tarlan, 2005: 172)

4 āb-ı ḥayvān ile bulmış ḫāk-i cennet: ḫāk-i cennet āb-ı ḥayvān ile bulmış.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
Taḳdim tehir yapılmıştır.

521.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. nice bir aḳıdalum yaşımızı āb gibi
sen varup seyr idesin ʿālemi mehtāb gibi

ʿışḳ ola ancılayın ʿāşıḳ ferhād-ı dile
zehr-i şīrīn alup nūş ider cüllāb gibi

3. olmaya zerrece gönlünde kudūretden eṣer
ḥilāf-ı meşreb bulunur kim ki mey-i nāb gibi

żamm-ı ebrūnı görüp her ki sücūd eylemeye
ḳıbleden dönsün anuŋ ṣūreti miḥrāb gibi

5. yine ol şevḳ-i ḫarābātı kenār itmek içün
ḳahriyā aġlayayın yaşumı seylāb gibi

522.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. cihānda hep mestlik sāġar-ı peymāneden geldi
oluban döndürdi dil nergīs-i mestāneden geldi

çeküp fürḳat ʿadem-i mülküne biŋ ṣandum merdüm
tutuşmaḳ şemʿ-i rūyuŋ şevḳine dīvāneden geldi

3. ʿālemler dikdi āh-ı āteşüm burc-i eflāke
seḥer çün gördüm o meh ḳandi bīgāneden geldi

ṭavāf-ı kaʿbeyi ḫac ḳabūlü saŋa ey zāhid
baŋa feyż-i ilāhī cānib-i meyḫāneden geldi

5. geçüp dile melāmetden ḳabā-yı tāc-ı ʿizzetden
belā tācın urınmaḳ şūrī-i dīvāneden geldi

---

521. 82[b]derkenar: Ḳahrī:

522. 82[b]derkenar: [Ġazel-i Şūrī]:

523.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – /+ – – – / + – – – / + – – –

1. ṣevāb-ı ḥacc itmekden ṣafāŋ var ise ey dilber
dil-i ʿuṣṣāḳı incitme riʿāyet eylegil ekṣer

. ṣerādan dūd-ı āhumı irürmişem semāvāta
müsāḥib olalı saŋa raḳīb-i kelb-i bed aḫter

3. ṣebātı yoḳdur ey dilber cihānuŋ ġāfil olma kim
niçe ḥüsn ıssınuŋ gördüŋ ḥüsnüni ebter

ṣevābın ḳaṣd idüp cānā kitāb-ı ḥüsnüŋ āyātın
ider her rūz u şeb gönlüm muḳayyet oluben ezber

5. ṣiyābī ile ṣevāb itmek dilerseŋ ey şeh-i ʿādil
dehā vü ḥüsnünde görüp ḳıl nāzük iken bihter

524.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. şeh-i mülk-i cünūnam ḳayd-ı ālemden ferāġum var
ne mīrüm ne vezīrüm vezāretüm ne otāġum var

ezel ṣubḥunda ey ġāfil ebed şāmına dek rūşen
yanar şemʿ-i muḥabbetden uyanmış bir çerāġum var

3. çerāġ-ı ʿāşıḳ-ı şūridenüŋ olmaz ey mehrū
dilin rūşen isterseŋ tenümde tāze dāġum var

külāh-ı maʿnā-yı göge atarsam ṭaŋ mı ey zāhid
elümde gün gibi cām-ı ṣafādan bir ayaġum var

5. saŋa ṣor ḳusūr-ı ṣūfī meydānımuz aŋa şūrī
benüm cennet gibi muḳārin ḫoş ṭaraġum vār

523. 83ᵃderkenar: [Ġazel-i Şiyābī]:

524. 83ᵃ derkenar: [Ġazel-i Şūrī]:

525.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ābdāl-ı dil ki kendüyi zeyn itdi dāġ ile
bāzār-ı ʿışḳa cerre gelüpdür çerāġ ile

feryād ü nāleler göge çıḳmazdı dün gice
āhum yoluna varmasa yalın yaraġ ile

3. ferhād lāle gör keseydi bi̇sütünda
şi̇ri̇ni seyre çıḳdı ṣanurdı otāġ ile

bezm-i cihānda şuʿle-i āhumla āsumān
raḳḳāsa döndi kim döne yalın bıçāġ ile

5. el virmedin bu sāḳi̇-i devrān fiġāniyā
bezm-i cehāletde yıḳdı beni bir ayaġ ile

526.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. yār-ı engüşt leb-i laʿl-i şeker-ḫand içre
beŋzer ol çūb-ı nebāta ki ol ḳand içre

kākülüŋ fikriyile vādi-i hicrānda göŋül
rāh-revdür gice ḳalmış ola derbend içre

3. māh-rūlarda n'ola ḥüsnle mümtāz olsa
şāh olan yūsufıdı böylece ferzend içre

māh-ı nevdür ki şeref burcına ṣalmış pertev
ʿuḳdeler kim ṣanmā ṣarduŋ o dülbend içre

5. raḥmi̇ bir şūḫ-ı ʿacem sevdi lebi şevḳiyile
dāsitān oldı ne çāre o semerḳand içre

---

525. 83^{b}: [Ġazel-i Fiġāni̇]: *Fiġānī ve Dīvānçesi*: G. LXXV / (Karahan, 1966: 105)
2 feryād ü nāleler göge çıḳmazdı: feryādı nālemüŋ göke aġmazdı.
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
gör keseydi: görse idi.
4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
5 virmedin: virmedi.
526. 83^{b}: [Ġazel-i Bursalı Raḥmi̇]: *Bursalı Raḥmī Dīvānı:* G. 203 / (Erdoğan, 2017: 272)
2 fikriyle: hecriyle.
3 māh-rūlarda: hūb-rūlardan.
olsa: olsaŋ.
böylece ferzend: niçe [ki] derbend.

527.

mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. bir alay ‘āṣıḳuz dildārımuz yoḳ
belālı bülbülüz gülzārımuz yoḳ

cefā vü cevri yārüŋ başdan aşdı
diriġā ögmege miḳdārımuz yoḳ

3. degişdük faḳra biz faḫruŋ libāsın
ki ṣanma câme-i dāsitārımuz yoḳ

4. getürdüŋ ḳapuŋa rūy-ı siyāhı
ḳabūl et bundan özge vārımuz yoḳ

5. ezel cāmında olduŋ mest-i emr-i kār
anuŋ’çün ḳahriyā ḫüşyārımuz yoḳ

528.

fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. yārsuz bu cihānda n‘eylersin
serv yoḳ būsitānda n‘eylersin

‘ışḳ-ı leylāyı iste göŋlüŋden
hāy mecnūn yabanda n‘eylersin

3. ey göŋül murġı yüce pervāz it
bu türāb āşiyānda n‘eylersin

tīr-i āhūŋ gibi felekden geç
lā-mekān ol mekānda n‘eylersin

5. çünki ‘āşıḳ degülsin ey emrī
söyle kūy-ı fülānda n‘eylersin

---

527. 83[b]: [Ġazel-i Ḳaḥrī]:

528. 84[a]: [Ġazel-i Emrī]: *Emrî Dîvânı:* G. 414 / (Saraç, 220)

1 serv yoḳ būsitānda: güli yoḳ gülsitānda.

2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

529.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. dehānuŋ işbu çeşm-i ḫurde-bīne
ne yüzden görüne yā rabbi yine

ḳaşuŋa ger hilāl öyküṅdi ise
sen anuŋ ḳalmaġıl eksüklügine

3. yüzüŋe ḫāl u ḫaṭ geldi nitekim
iki kāfir gelür bir günde dīne

ilāhī sen beni sine iletme
nigārı ṣarmadın sīne-be-sīne

5. mesīḥī ḫaṭ görüp yüzüŋde didi
ḳoma kāfir yayıldı rūm iline

530.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. iŋlemekdür ney gibi her dem nevāsı ʿāşıḳuŋ
nʿeylesün nālişden özge yoḳ devāsı ʿāşıḳuŋ

ger ḳıyāma gelse ol serv ḳıyāmetler ḳopar
ḳāmet-i bālā imiş bildüm belāsı ʿāşıḳuŋ

3. bir degül biŋ dāġı bu sīne-i ṣad-pāremüŋ
ya meger seng-i belādandur belāsı ʿāşıḳuŋ

ḫor baḳma zāhidā erbāb-ı ḫālüŋ şānına
ḳara çullar oldı çīn-i fāḫir-i libāsı ʿāşıḳuŋ

5. şemʿ-i rūy-ı şevḳine ol bī-vefānuŋ şūriyā
cānını yaḳmaġ imiş bildüm ṣafāsı ʿāşıḳuŋ

529. 84ª: [Ġazel-i Mesīḥī]: *Mesīḥī Dīvānı:* G. 231 / (Mengi, 2020: 264)

5 mesīḥī ḫaṭ görüp yüzüŋde didi: yüzüŋde ḫaṭ görüp dil müneccim.

530. 84ª: [Ġazel-i Şūrī]:

531.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘ilün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. gerekmez tevsen çarḫ-ı denīden ferāġum var
bu ‘ālem geşt-güzārında ne çiftüm ne orāġum var

başımda ḳoy jülidem benüm çetr-i siyāhumdur
ferāġat mülkine şāhum ne tūġum ne otāġum var

3. binā-yı firāḳ ile senüŋ mührüŋde ey meh-rū
derūn-ı ḫāne-i dilde söyünmez bir çerāġum var

ne seyr-i ḳubbe-i ṣaḥrā ne ṭavḳ-ı yeṣrib ü baṭḥā
ġaribüm şām-ı zülfüŋde ne yurdum ne ṭarāġum var

5. göŋülden dīdeden ḫıżrī çıḳardum āb-ı ḥayvānı
leb-ā-leb ḫūn-ı eşk ile ṭolu iki ḳabāġum var

532.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘ilün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. biḥamdillāh göŋül abdāl olaldan tāze dāġum vār
cihānuŋ tekyegāhında benüm de bir çerāġum vār

ben ol sulṭān-ı ‘ışḳum ki ḳazā-yı mülk-i ḥasretden
şu‘ā-i şu‘leyi yaḳdum derūnumda otāġum vār

3. ‘adem mülkine per açup niçe pervāz edem yā rāb
bu ‘ālem āşiyānında benüm yanar çerāġum vār

el aldımsa hemān mescid bucāġında ḳalayın mı
n’ola meyḫāneye varsam be hey ṣūfī ayāġum vār

5. ḳo minnetsüz ciger ḳanın içeyin lāleveş her dem
firāḳī bezm-i kesretden benüm şimdi ferāġum vār

531. 83[b]derkenar: [Ġazel-i Ḫıżrī]:

532. 83[b]derkenar: [Ġazel-i Firāḳī]:

533.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿilün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. biḥamdillāh ġāmuŋla sīnem üzre tāze dāġum var
belāyuz monla yanar gün gibi rūşen çerāġum vār

niçe aġlamasun bezm-i ġam ile çeşm-i giryānum
leb-i hicr ile ṭolmuşdurur iki ḳabāġum vār

3. tefāḫür baŋa yetmez mi gedā-yı kūy-ı yār oldum
cihānuŋ şöhretiyle mülk-i ʿālemden ferāġum vār

ölürsem pire-zen dünyā elinden almazam nesne
çekişdüm ḫayliden cānā ḥayātumdan ṣāġum vār

5. elümden seyf-i hindīden atıyor tīġ-ı tevhīdüm
pür olmuş tīġ-ı aḫdarla belümde ṣadāġum vār

tamʿa pencīn-i ḳalʿ itsem nʾola bāġ-ı ümīdümden
ḥużur ile ḳanaʿat-ı genc içre durāġum vār

7. ferāġat mülkine şāhum nʾola artursa ʿunvānum
civānī isḥāḳ sāyebān gülgūn otāġum vār

534.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. iden neẓāre verd-i ruḫ-i al-i aḥmede
ṣallī ʿaleyh oḳuya cemāl-i muḥammede

ḥüsn-i ḫaṭṭına vecde gelüp kātib-i sipihr
ruḫsār-ı māha misk ile yazdı müsevvede

3. ferhād olayduŋ ola mı senden baŋa diyü
durup fiġānum ile ider kūh ʿarbede

āhum göge irişdi göŋül tutışup yanar
ḳandil var ki aşıla ṭāḳ-ı zebercede

5. başdan ṣaçı ġamın çek el uzatma ġayrıya
irmek sühāyī ister iseŋ ʿömr ü sermede

---

533. 84[a]derkenar: [Ġazel-i Civānī]:

534. 84[b]: [Ġazel-i Sühāyī]:

535.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. nāzenīnler şehri bir dilber-i zībā gördüm
mūmiyāndur bādāmın bāhir ü peydā gördüm

nāzdan ḫançer-i ḫūnrīz gözi şīve ile
bir içüm ṣu gibi ḳatlüme müheyyā gördüm

3. çıḳdı yaşum gibi hep serv-i cihān gözümden
ṣalınur nāz ile bir dilber-i raʿnā gördüm

söyleşür ṭūṭī gibi destüme āyine ṣunup
mihri vār bendeye ol laʿl-i şekkerḫā gördüm

5. cān çaker-i çāh-ı zenaḫdānı düşüp siḥrī gibi
zülf-i bendinde yaturlar niçe şeydā gördüm

536.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. yine bir derzi güzel sevdi göŋül yāresi çoḳ
rişte-i zülfine baġlu yiler āvāresi çoḳ

sūzün-i mihr ile ol mehrū beni diksüŋ diyü
tende mıḳrāż-ı ġamunuŋ görinür yāresi çoḳ

3. dünyede iki yaḳa ıssı olayın dirsüŋ
sevgil anuŋ gibi bir māh-liḳā pāresi çoḳ

dil-i dīvāneleri baġlamaġa zülfü ile
ḥüsn dükkānına iş açmış ol pāresi çoḳ

5. biŋden artuḳ var ola şimdi celīlī sürinen
yüzi aṣtārı belürsiz yiler āvāresi çoḳ

535. 84^{b}: [Ġazel-i Sihrī]:

536. 84^{b}: [Ġazel-i Celīlī]:

537.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dilberā ḫāl-i lebüŋ rāz-ı dehānuŋ ḳıldı fāş
nitekim esrār-ı ġaybı noḳṭa-i remmāl açar

nitekim ẓulmet çerāġuŋ rūşenāsın arturur
rengini ruḫsāruŋuŋ zülf ile ḫadd u ḫāl açar

3. şād olur olsa necātī işigüŋde pāy-māl
ehl-i dünyā gibi kim göŋlini rūy-ı māl açar

537. 85ª: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 162 / (Tarlan, 1963: 245)

1 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
nitekim: şöyle kim.

2 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
pāy-māl: rūy-māl.

538.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. şol ġoncalar ki laʿlüŋ aŋup aġzın açalar
bād-ı ṣabā irişi şiʿb gelüp aġzına çalar

sen gün ṣıfatlu vaṣf içün ey müşterī-ḥüsn
āheng idince nāleye ben zühre na çalar

3. mıżrāb-ı ʿūd-ı şevḳ ile bülbülüŋ daḫı
ʿışḳum zebūrını oḳuyamaz dili çalar

her kime ġamze eylese ol türk-i nīm-mest
tīġ-i cefā ile ṣanasın ol beni çalar

5. gülşende serv ḳarṣar elin ha ṣalar başın
kendüzi oynar eblehi gör kendüzi çalar

ġam leşkeri ki mülk-i dile ḳonmaḳ isteye
ġamzeŋ ḳulaġuzı gelür evvel yerin çalar

7. bezm-i belāda ḳaddümi ceng eyledi diyü
çoḳdan bu derd-mend necātī anı çalar

---

538. 85ᵃ: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 133 / (Tarlan, 1963: 226)

1 irişi şiʿb: irişi.

2 vaṣf: ay.
ḥüsn: cebīn.

3 ile: iken.
daḫı: dili.

4 ol: kim.

6 yerin: yeri.

7 eyledi: eyledüŋ.

539.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. revā mıdur ki güneş yüzüŋe ḳamer diyeler
gice ile ṭaşra çıḳarsaŋ daḫı neler diyeler

yüzümi ayaġuŋa süreyin nice olsa gerek
nihāyeti bu ki sen dilberi sever diyeler

3. mesīḥa ṭaʿne idüp didi leblerüŋ ne ʿaceb
ki bir ölüyi diri ḳılmaġa hüner diyeler

lebüŋ ḳatında ʿacebdür ki ġoncayı aŋalar
bir iki yaḳası açılmaduḳ ḫaber diyeler

5. levend ü müflis ü mey-ḫūre vü faḳīr ü ḥaḳīr
necātīyem umaram daḫı beş beter diyeler

539. 85[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 117 / (Tarlan, 1963: 216)

1 ṭaşra: seyre.

2 dilberi: serveri.

3 idüp didi leblerüŋ: urup leblerüŋ didi.

4 ʿacebdür: ne lāzım.
yaḳası: yaḫası.

5 mey-hūre: dīvāne.

540.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. gülleri bād-ı ṣabā ḳande bulursa yaḳalar
çāk olupdur ṣanemā ʿışḳuŋ elinden yaḳalar

cūş idüp ḳanlu yaşı lāle gibi ferhāduŋ
al olupdur yine ṭaġlar etegine yaḳalar

3. ne revādur ki bu ben hecr odına yanmış iken
degme ḥayvānı alup vaṣl ṣuyına yıḳalar

sevinür ellerini ḳana boyaduḳca nigār
şol güzeller gibi kim destine ḥınnā yaḳalar

5. hele ben gördügümi yāra necātī diyeyin
nice ola neyleyeler ġāyeti bu kim yaḳalar

541.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. ne ʿışḳa ṣabr ider oldum ne ʿaḳl ile yārum
ne kārı başa iletdüm ne bellü bī-kārum

ne derd çekmeye rāżi ne isterem dermān
ne ṣıḥḥat üzreyüm el-ḥaḳ ne bellü bīmārum

3. belā-yı ʿışḳ ile ḥaḳḳā ki nʿolduġum bilmem
bu aŋlanur elemeden ki ʿāşıḳ-ı zārum

kemāl-i lüṭf ile dilber vefāda bende cefā
ne çārem oldı viṣāle ne bellü nā-çārum

5. semāʿī gibi ben ol bī-ḫodem ki ʿālemde
ne keyf ile mükeyyef ne mest ü ḫayrānum

---

540. 85[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 168 / (Tarlan, 1963: 249)

2 al olupdur: ḳızarupdur.
etegine: etegi ile.

3 ki bu ben: bu ki ben.
alup: iledüp.

4 destine: eline.

5 hele ben gördügümi yāra necātī diyeyin: ey necātī hele ben gördügümi söyleyeyin.

541. 84[b]derkenar: [Ġazel-i Semāʿī]:

542.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. kendüyi taʿrīf idermiş müşg-i ter
öksüz oğlan göbeğin kendü keser

terk ider başın ezilür ḳarşuŋa
rāstı ṣarb aṣılasıdur şeker

3. anuŋ'çün cevr ile çoḳ çoḳ günāh
ḳalbüŋi ṭaṣ eylemişdür dād ger

ḥālümi eşküm didi gūş eyle gūş
söz güherdür pādişāhum söz güher

5. ideyin rüsvā ne ʿavretdür cihān
ẕerre deŋlü himmet itsün baŋa er

göze görünmez necātī şiʿri lik
bir perīdür ādemi bī-hūş ider

7. dimezim şiʿre hünerdürür velī
buncılayın şiʿr dimekdür hüner

---

542. 85ᵃderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 164 / (Tarlan, 1963: 246)

2 terk ider başın: terk-i ser ider.

3 anuŋʿçün cevr ile çoḳ: bī vefādur itdügi içün.
eylemişdür dād ger: itdi allāhum meger.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
dimezim: dimezin.
dimekdür: dimek key.

543.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. şol dil-rübā ki ʿāşıḳa yüzbiŋ cefāsı var
ḥaḳḳā ki her cefāsına biŋ biŋ vefāsı var

yüz biŋ belāsı var ola ʿışḳuŋ belā budur
kim her belāsınuŋ nice biŋ mübtelāsı var

3. aṣḥāb-ı ʿışḳ āh ider aṣḥāb-ı zühd ü hū
lābüd cihānda her bir işüŋ bir hevāsı var

her ḫūb ṣūreti ki görür baġrına baṣar
[āyīnenüŋ güzeller ile ḫoş ṣafāsı var]

5. yā rab ne götürür bu necātī ki her güzel
aŋa söger meger ki mücerreb duʿāsı var

---

543. 85ᵃderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 131 / (Tarlan, 1963: 225)

1 vefāsı: ṣafāsı.

2 var ola: vardurur.

3 aṣḥāb-ı: erbāb-ı.
zühd ü: zühd.
bir işüŋ: kişinüŋ.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
ḫūb ṣūreti ki görür: gördügini yüz pekidüb.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

544.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. yāruŋ cefāsı ġayrīye derd ü belā gelür
ben mübtelā muḥibbine luṭf u vefā gelür

her ṣubḥ u şām işigine benden du'ā [v]arur
andan baŋa melāmet ü zecr ü 'anā gelür

3. ol māh-ı dil-fürūza şebīh olduġı içün
baḳduḳca mihr yüzine gözüm dola gelür

bir şerbet içmişem lebüŋüŋ ḥasreti ile kim
anuŋ ḳatında cevr-i zemāne devā gelür

5. ol serv kimüŋ ahına meyl eyledi 'aceb
ḳanġı yil esdi ol yüzi gül bu yaŋa [gelür]

görsem raḳīb yüzini ġam yimek isterem
lābüd ṭa'āma turşu ile iştihā gelür

7. miskīn necātī ah urur kendüden gider
yāruŋ meger ki cennet-i kūyın aŋa gelür

---

544. 85[b]: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 203 / (Tarlan, 1963: 271)

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
içmişem lebüŋüŋ ḥasreti ile: içdi leblerüŋüŋ fürḳatinde.
anuŋ ḳatında cevr-i zemāne: her derd ḫasta göŋlüme şimdi.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
esdi: esdi ki.

6 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
ġam yimek isterem: artuḳ yirem ġamuŋ.

7 urur kendüden: ider ü kendüden.

545.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. nice bir dil şīşesin seng-i cemāl-i yār ṣır
gel teraḥḥum ḳıl ki gönlüm ġurbet içre yār ṣır

bildügini ʿaḳlumuŋ ol zülf-i serkeş ṭaġıdur
leşkerini ṣabrumuŋ ol ġamze-i ḫūn-ḫār ṣır

3. ḥāşe-lillāh kim nigāruŋ ḥüsnini eksilde cefā
hey maʿāẕallāh ḳaçan gül revnaḳını ḫār ṣır

zülfine ṭolaşmasun dil naḳdini almaġ içün
ġāfil olmasun kişi kim ḳalb ile bāzār ṣır

5. muṣḥaf-ı ḥüsnüŋde ḫaṭṭuŋ yazduġı āyet bu kim
rūm ili yaġmāya varup müʿmini küffār ṣır

ḳāmet-i servi havā-yi ḳadd-i ḫoş-reftār eger
nāfe-i tāṭārı būy-i zūlf-i ʿanber-bār ṣır

7. sen zebūŋ olma necātī gerçi kim çoḳdur günāh
biŋini ʿıṣyān çerisinüŋ bir istiġfār ṣır

---

545. 85[b]: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 187 / (Tarlan, 1963: 260)

1 cemāl-i yār: firāḳ-ı yār.
gönlüm ġurbet içre: ġurbet içre gönlüm.

3 cefā: ḫaṭ.

4 zülfine: zülfe di.
kişi kim: kişiyi

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

546.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. öykündi nāfe zülfüŋe kürkin devürdiler
ṣu 'ārıżuŋı aŋdı yüzin yire sürdiler

göstermez idi gözine dilber melekleri
iŋen göge uçurdılar iŋen çıḳardılar

3. meclisde sāḳī destī ile el bir eyleyüp
şol gül gibi şarābı ayaġa düşürdiler

boġazına çıḳardı ḳadeḥler ṣurāḥīyi
la'līn lebüŋ ṣafāsını başına gördiler

5. meclisde şīşeler gibi miskīn necātīnüŋ
ḳan doldurup yüregini boynını burdılar

546. 86[a]: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 57 / (Tarlan, 1963: 180)

2 uçurdılar iŋen çıḳardılar: çıḳardılar iŋen uçurdılar.

547.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ey ḳaşı yay olan beni inletme ḳıl ḥaẕer
kim āhum oḳı na'l-i hilāle ider güẕer

cān gider oldı gel seni görsün ḳo hecri kim
oruc revā degüldür iden kişiye sefer

3. ben saŋa ḥālüm aġladuġum zaḥmet olmasun
bir ḫasta kim ṭabībe gele derdini döker

ṣıçrar gözime yapışur evvel gözüm yaşı
sen māhı ḳoyup eyler isem mihre bir naẕar

5. kevṣer lebün zülālini görüp ezildi ḳand
şīrīn degül mi kāġıda burar daḫı ṣatar

varup ḥarīm-i kūyuŋa yüzüŋi görmeyen
sa'y ile nūr göremedük ol ḥācīya döner

7. ṭoġrulıcaḳ necātīden ayruġuna tīriŋ
allāh bilür ki ḫasta gönülden neler geçer

548.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. oŋulur oḳ ḳılıç süŋgü yarāsı
oŋulmaz tā ḳıyāmet dil yarası

---

547. 86[a]: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 58 / (Tarlan, 1963: 180)
2 hecri: cevri.
iden kişiye: iderken kişi.
4 gözime: yüzüme.
evvel: anda.
5 degil mi: budur ki.
6 ol ḥācīya: ḥācīya.
7 ṭoġrulıcaḳ: ṭoġruldıcaḳ.
ayruġuna: ayruġa.
tīriŋ: tīrüŋi.
548. 86[a]: [Müfred]:

549.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ḫalḳuŋ kimisi ṣūfī kimi mey-perest olur
ey ḫᵛāce bu mu'āmele rūz-i elest olur

'ışḳum selefden artuḳ olursa 'aceb midür
bezm-i şarāba ṣoŋra gelen ḳatı mest olur

3. dil-dāra yapışursa ḳıyāmetde dād-ḫāh
dāmānı serv gibi ser-ā-pāy dest olur

şeh nāz ider ḫuceste cemāline yaṣdanup
şeh-nāz iken fiġānum anuŋ'çün ḫucest olur

5. olsun necātī naẓmuŋuŋ āvāzesi bülend
ki anuŋ ḳatında çeng ü ney āvāzı pest olur

550.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. güzelde murād ān olur endām degüldür
keyfiyyet olur meyde ġaraż cām degüldür

illerde delü ḳanlu idi bāde be-ġāyet
duruldı biraz şimdi iŋen ḫām degüldür

3. ṭoġrusı budur ḳamet-i dil-dārum öŋinde
serv-i çemenüŋ ṭurışı endām degüldür

ḳış günleri geldi hele ben bildügüm oldur
ḥasretle geçen giceler eyyām degüldür

5. zülf ü ruḫı şeydāsına kimse diye bilmez
kim dün ü günü ḳadr ile bayram degüldür

---

549. 85[b]derkenar: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 100 / (Tarlan, 1963: 206)
2 artuḳ: artuġ.
dür: kim.
5 çeng ü ney āvāzı: bülbülüŋ elḥānı.
550. 85[b]derkenar: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 174 / (Tarlan, 1963: 252)
2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
illerde: ilerde.
3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
budur: bu kim.
5 kimse diye bilmez: kim diye necātī.

551.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. yara neyler ʿārıżuŋda ey boyı serv-i revān
bir elifdür ol ʿıẕāruŋ ortasında bī-gümān

yara ṣanma ʿārıżuŋ nāzüglügidür şīveden
cennete yol kesmek ister bir yaŋaġı erġavan

3. ya meger kim leşker-i firʿavnı ḳılarken helāk
nīl ṣaḳḳ olmışdurur mūsā elinde nā-gehān

sūre-i neml ortasında medd-i bismillāh gibi
ḫaṭṭ-ı ḫaddüŋde çekilmiş ol nişān-ı būsitān

5. sūre-i keşşāf[dur] gūyā ḫaṭ-ı ruḫsār-ı dost
kim çekilmiş sürḫ ile āyātına ṭarrı medd-i beyān

defter-i ḥüsnüŋi tezyīn itmege ḫaṭ çekdiler
yā ḫaṭuŋ yaŋlış diyü [dır]naḳla iderler feşān

7. yara yoḳdur ʿārıżuŋda ol daḫı bir ġamzedür
cānuma oḳ urmaġa ġamzeŋle ey ḳaşı kemān

yoḫsa ḫaṭ yazmaġ içün mecmūʿasına ḥüsnüŋüŋ
yir ider mıṣṭar gibi ol ṭurra-i ʿanber-feşān

9. yara ne eyler ʿārıżuŋda ey boyı serv-i revān
kendü kendünden necātī ṭabʿın eyler imtiḥān

---

551. 86[a]derkenar: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 431 / (Tarlan, 1963: 409)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
ṣanma: ṣanmaŋ.
şīveden: şīvedür.
erġavān: gülistān.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
ḳılarken: iderler.
nā-gehān: bī-gümān.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
bismillāh gibi: bismillāhdur.
nişān-ı būsitān: dil-sitān.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır. Vezin bozuktur.
sūre-i: ṣafḥa-i.

6 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
iderler feşān: itdiler nişān.

7 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
cānuma oḳ urmaġa ġamzeŋle ey ḳaşı keman: cāna oḳ urmaġ içün siḥr ile ey ebrū-kemān.

8 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
yoḫsa: yoksa.

9 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.
ey boyı serv-i revān: ḥāşe lillāh dostum.

552.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. ḫaṭṭ-ı ruḫ-i yār maḥabbet ecelidür
ġāfil yürüme aç gözüŋi gün gicelidür

nergis gözüŋe öyküneli ḳaddüŋe şimşād
bāġuŋ bu görür gözidür ol ṭutar elidür

3. yazıldı ḫaṭuŋ üzre iki ṭurra-i meftūl
gūyā ki ġubār üstine reyḥān-ı celīdür

görse yüzüŋi cümle melekler diye allāh
bu ḥüsn iyesi şāh güzeller güzelidür

5. ey dost bu günlük yā yarınlıḳ degülüz biz
şol 'ışḳa fidā cān ü cihāŋ kim ezelīdür

ṣūfī ki bugün çāresi yoḳ ḳara başına
heyhāt ki bī-fā'ide zühd ü 'amelidür

7. maḥbūb u meye tevbe idem dirse necātī
inanmayasuz sözine zīrā ki delidür

552. 86[a]derkenar: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 102 / (Tarlan, 1963: 207)
2 gözidür: gözi ve.
6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
tevbe idem: tevbelüyem.

553.

ne ḳılay āh ne eyley ne’tey allāh ni eyley maŋa bir şūḫ belā uçradı nā-gāh ni eyley kişi çün derd-i tilindin imes āgāh ni eyley men müselmān-ı sitem-dīde vü ġam-dīde-i ol kāfir-i bed ḫūy-ı belā-cūy-ı sitemkār ki allāhnı bilmes ne’tey allāh ni eyley zār u ḥayrān men özüŋe ḳadd-i raʿnā vü yüzüŋe hem anuŋ ṭurfa ḳaşına hem anuŋ fitne közüŋe dil ü cānumnı birib-men leb-i şīrīn sözüŋe yüzidür bāġ-ı cemāl ü ḳaddidür tāze nihāl ü közidür ṭurfe ġazāl ü lebidür şehd-i zülāl ü ḳaşıdur miṣl-i hilāl ü yüzidür māh ni eyley atı bār u iti bār u ḳuşı bār u ḳulı bār u iti itlerge ẓarīf ve ḳuşı ḳuşlarga ḫarīf ḳulı gül aldıda bülbül atı şāh astıda düldül it itige ḳuş ḳuşıga ḳul ḳulıġa bende bolur-men atı her yirde ḳadem ḳoysa ser efgende bolur men men derviş ü gedādur men vü ol şāh ni eyley gāhī gāhī ki yaraġlab ṣadaġın bilige baġlab ḳuşnı ilige tutup ḳolını aldıġa salıp atını nāz ile sürse iti ardınca yügürse oluban içse şarāb u ḳuş urup ḳılsa kebāb u yoruban cilveler itse turuban aytub işitse men miskīn-i körüp ol ḫaşmet ü ol cāh n’eyley nev-bāhar oldı ve ol gül ḳıladur ʿazm-i tecemmül kiyi-ben ḫilʿat-i zerkeş içi-ben cām-ı muraṣṣaʿ mini-ben ablaḳ-ı serkeş tiki-ben çetr-i mülemmaʿ sebze vü serv ü serv-i semende gül ü gülzār-ı çemende mey içüp mest igende baş urup ʿışḳ digende unutup ger meni yād itmese nā-gāh ni eyley tilerem kim anı körsem aŋa yetgünce yügürsem iligim bilige ursam çekip aldımġa ketürsem baş ayaġına tegürsem vay eger ol meni yād körse yüzni mendin evürse ne ḳılay āh ḳaytıban yolını itürse çapıban atını sürse men gümrāh ni eyle ʿışḳ dāġı ni belādur ki minuŋ cānum aladur ki yine ol çaḳılup cānum içinde yaḳıladur mini öldürdi bu dāġ u mini köydürdi bu dāġı köyüp ölgende külümni dāġı savurdı bu dāġ imdi nitey veh ne ḳılay ḳayda bārāy āh ni eyley yā rāb ol pādişeh olsun şeref evcinde meh olsun göz aŋa cilvegeh olsun baş itige ḫāki reh olsun mülkü’l-ʿarş penāhı vü melāik sipeh olsun yüzi yetdi felek üstide meh-i çārdeh olsun bu ḳızıl yüzni kişi kim tilemes rū-siyeh olsun yüzidür māh yüzüm ḥasretidin gāh ni eyley men hilālī men ü ol māh menem bende ü ol şāh aŋa bende hevāḫāh velī āh ki andın maŋa yoḳ hīç nigāhı ve maŋa hīç günāhı ki nigāh itmese nāgāh bu dervişġa ol şāha diŋüz kim men sergeşte-i gümrāh u hevesnāk ü hevāḫāh ni eyley eyley

553. 86[b]: Baḫr-i Ṭavīl-i Monla Hilālī:

554.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. cānumı virür idüm būse-i cānāna ʿivaż
mümkin olsa yaradılmışda eger cāna ʿivaż

buseŋe cān virürüz gerçi ki dünyā duralı
görmemişdür hīç aḥad baḫşiş-i sulṭāna ʿivaż

3. naḳd-i ʿömr oynadı bir kez eŋegüŋ oḫşamaduḳ
bārī bir alma vir ol genc-i firāvāna ʿivaż

yārı terk eyle ḫalāṣ ol bu belādan dirler
nice bīmār ola cānın vire dermāna ʿivaż

5. dil virüp vuṣlat umar ise necātī heyhāt
kimse gördüŋ mi vire āteş-i sūzāna ʿivaż

555.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. ḳaşuŋla kirpügüŋ elbette cānı gözlerler
ṣan iki atıcılardur nişānı gözlerler

şol iki ṭurra boyun virdi ʿāşıḳa ammā
ol iki āhū-yi miskīn yabanı gözlerler

3. bulımayınca beni ġuṣṣa vu ġam-ı āhumdan
gice ile āteşi gündüz duḫānı gözlerler

ḳara ṣaçuŋ yüzüŋe düşse uşbu ḫalḳ-ı cihān
güneş ṭutuldı diyü āsumānı gözlerler

5. yine güni görecek gözi yoḳ sitārelerüŋ
o māh-ı bürc-i sāʿadet olanı gözlerler

yüzin görince güneş ṭoġdı diyü maġribden
bu zülf-i fitne-i āḫir zemānı gözlerler

7. necātī diyü nigehbān ḥāżır olmaya kim
felek ferişteleri cümle anı gözlerler

---

554. 87[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 257 / (Tarlan, 1963: 302)
Mecmuada bu şiir 89[a] varakta mükerrerdir.

2 hīç: bir.

555. 86[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 159 / (Tarlan, 1963: 243)

7 diyü nigehbān ḥāżır olmaya kim: ol meleke yol bula mı dīv-i raḳīb.

556.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ġamzeler kim cān eline tīr ü müjgān yaġdurur
beŋzer ol tatara kim siḥr ile bārān yaġdurur

fürḳatüŋden gözlerüm geh yaş aḳıdur gāh ḳan
yoluŋa īṣār içün dürr ile mercān yaġdurur

3. leblerüŋüŋ sāġarından sāḳī-i ʿīsī-nefes
cürʿa diyü ehl-i meclis üstine ḳan yaġdurur

şol ḳadar aḳdı gözümüŋ yaşları kim geldi ḳan
şimdiden ṣoŋra aḳan seylābı ḳandan yaġdurur

5. işigüŋde āhum işidüp döker göz yaşların
nitekim ḳıble yili esdükce bārān yaġdurur

zülfüŋ ucından göŋüller düşdügin gören ṣanur
ejdehādur kim aġızdan nār-ı sūzān yaġdurur

7. ey necātī kilk-i gevher-bāruŋa ḳıymet mi var
dürr olur her ḳaṭre kim ol ebr-i nīsān yaġdurur

---

556. 87[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 149 / (Tarlan, 1963: 236)

1 eline tīr ü: iline tīr-i.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
ḳan: cān.

4 şol: ol.
soŋra: gerü.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
işidüp: işiden.
esdükce bārān: esse firāvān.

6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

557.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. n’ola bī-mihr ise dilber biḥamdillāh ki meh-rūdur
şol deŋlü şöhreti var kim hemān bir şehr bir odur

bugün ol fitne-i āḫir zemāna ḥaşr olan ölmez
ḳıyāmet ḳadd ü ḳāmetdür ḳıyāmet çeşm ü ebrūdur

3. benüm sīnemdeki dāġ-ı siyāh olmışdur eglencem
meger mecnūn-ı şeydānuŋ enīsi çeşm-i āhūdur

gel ey pīr-i muġān billāh ne bī-ḥad luṭfdur bu kim
eli boş olan abdāluŋ müdām ayaġı ṭoludur

5. ben izüŋ tozını gördüm ayaġuŋ ṭoprağı ḥaḳḳı
çekilse sürmeden eksük degüldür göz terāzūdur

senüŋ būy-ı mey-i laʿlüŋ ṣabādan işiden ġonca
didi kim ʿāḳıbet bizi yaḳasuz ḳoyacaḳ budur

7. necātī baḥr-i eşʿāruŋ nedendür pür-güher bu ḫod
selāsetde leṭāfetde hemāna bir içim ṣudur

558.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳocmaġa el virmeyen serv-i dilārādan n’olur
a benüm a sevdügüm ḳurı temāşādan n’olur

başdan ayaġa günāh olursa düşmez boynuma
ṣaġlu ṣollu ṣalınan zülf-i semen-sādan n’olur

3. māniʿ olma ḳo ṣalınsun cān ile dil zülfüŋe
ol sevād-ı şāmdur bir iki şeydādan n’olur

geldi ḫaṭṭ-ı müşg-bāruŋ ḳıl vefā didüm didi
daʿvī-i tezvīrden bāṭıl temennādan n’olur

5. çünki bir gice ḳavuşmaz sen meh-i bī-mihr ile
yire geçsün nideyin eşk-i ṣüreyyādan n’olur

rind-i ser-meste naṣīḥat ḫalḳ içinde eyleme
vāʿiẓā hüşyār iseŋ ṣoḥbetde ġavġādan n’olur

---

557. 87[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 191 / (Tarlan, 1963: 262)

1 var kim: vardur.

6 işiden: işidüp.

7 içim: aḳar.

558. 87[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 160 / (Tarlan, 1963: 244)

1 a: çok.

559.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. ġam-ı cānāneyi her cān götürmez
ki degme memleket sulṭān götürmez

kimüŋ başında yoḳ sevdā-yı ḫaṭṭuŋ
kim ola āyet-i kurʿān götürmez

3. alursaŋ cān deger bir būse ṣūfī
leb-i dilber senüŋçün cān götürmez

seni ser-ḫoşlanur öper piyāle
begüm bu şiveyi yārān götürmez

5. necātī bezm-i ḫāṣ ü cürʿa-i dost
bu ululuḳları devrān götürmez

560.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. dem olmaz kim feleklerde melekler āhdan ḳorḳmaz
beni yaḳduŋ günāhum ne be hey allāhdan ḳorḳmaz

gönül sulṭān olur ʿışḳuŋ siyāset-gāhını aŋmaz
ʿalā-üd devledür gūyā hücūm-ı şāhdan ḳorḳmaz

3. cefā vü şīve vü nāz ü ʿitābum hep bilür gönlüm
dirīġā yār ġāfildür dil-i āgāhdan ḳorḳmaz

ṣaçuŋuŋ şāh-rāhında bu gönlüm ġamdan incinmez
kişi bildügi yollarda iken hem-rāhdan ḳorḳmaz

5. ḳara başına ṣūfīnüŋ ne günler geldi ḫüsnüŋden
necātī şeb-rev olanlar kimdir māhdan ḳorḳmaz

---

559. 87ᵇ: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 228 / (Tarlan, 1963: 285)
4 ḫoşlanur: ḫoşlanup.
5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
560. 87ᵇ: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 222 / (Tarlan, 1963: 281)
2 dür gūyā: gibi kim.
3 ʿitābum: ʿitābın.
4 bu gönlüm: gönül.
incinmez: yocunmaz kim.
5 olanlara kimdir: olanlarda kimdür.

561.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. ey rind-i ḫarābāt beni 'ār gerekmez
mest-i mey-i 'ışḳ olana inkār gerekmez

zülf-i ḫaberin bād-ı ṣabādan ne ṣorarsın
bir miskün̆ adın bilmege 'aṭṭār gerekmez

3. ol la'l-i revān-baḫş ile 'īsī̆-i zemānsın
ḳapuṇda senün̆ nāle-i bī̆mār gerekmez

tenhā ṣalın ey dost [sen] aġyārı nidersin
cennet güline bilmesün ḫār gerekmez

5. olsa yaluṇuz diyü necātī̆yi uşanmaṇ
bu 'ışḳ ṭarīḳinde hevā-dār gerekmez

562.

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

remel + + – – / + – + – / + + –

1. yā rab ol serv-i nāzı kim sevmez
veylī̆ 'ömrī̆ dırāzı kim sevmez

nāz eyler ḳadeḥ ṣurāḥī̆ niyāz
böyle nāz ü niyāzı kim sevmez

3. 'ışḳ ile āh ü zārı kim dilemez
bezmde söz ü sāzı kim sevmez

çünki 'ışḳun̆ hümāsın itdi şikār
ḫāṭır-ı ṣāh-bāzı kim sevmez

5. luṭf u ġam her ne geldi ḫoş geldi
yār-ı 'āşıḳ-nevāzı kim sevmez

ḫāṭırın gözleyince maḥmūduṇ
'izz ü nāz u ayazı kim sevmez

7. çün necātī̆ maḳām ola dem-sāz
naġme-i ṣāh-nāzı kim sevmez

---

561. 88[a]: [Ġazel-i Necātī̆ Beg]: *Necātī̆ Beg Dīvānı:* G. 213 / (Tarlan, 1963: 276)
2 misküṇ adın: misk adını.
4 güline bilmesün: gülinüṇ bilesine.
5 olsa: öle.
562. 88[a]: [Ġazel-i Necātī̆ Beg]: *Necātī̆ Beg Dīvānı:* G. 242 / (Tarlan, 1963: 293)
5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

563.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. şevḳ-i ruḫsāruŋla dil zülf-i dü-tādan ḳorḳmaz
ārzū-yi genc idenler ejdehādan ḳorḳmaz

eydüŋüz ʿuṣṣāḳı zāhid nār ile ḳorḳutmasun
ʿārif olan irteye ḳalan belādan ḳorḳmaz

3. ʿışḳ elinden ʿaḳl ʿāciz olduġın ʿayb eyleme
bir raʿiyyet var mıdur kim pādişādan ḳorḳmaz

miḥnet eyyāmında ġamdan incine ṣanma beni
ḳorḳulu yollarda kişi āşinādan ḳorḳmaz

5. eşk ü āhumdan ṣaḳınmaz lā-cerem serv ile gül
cūydan incinmez ü bād-ı ṣabādan ḳorḳmaz

düşmanı yār eyleyüp yārum unutdı vā beni
yarını aŋmaz dirīġā ol ḫudādan ḳorḳmaz

7. ḫavf ider ṣanma maḥalleŋde necātīden raḳīb
pādişāhum bellüdür kim seg gedādan ḳorḳmaz

---

563. 88ª: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 225 / (Tarlan, 1963: 283)

3 eyleme: eylemeŋ.

4 miḥnet: riḥlet.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
eyleyüp: idinüb.
vā beni: yarını.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

564.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. devr-i meclis ki bugün ẕevḳ u ṣafā ḫırmenidür
el açuŋ vaḳt-i ṣabūḥ oldı duʿā ḫırmenidür

gögsümi ṭaşlar alup dögdügümi ṭaŋlama kim
gördügüŋ sīne degül derd ü bela ḫırmenidür

3. ḫaṭṭı sünbül uvaġı däneleridür beŋler
ḫāl ü ḫaṭ ṣanmaŋ aŋı cevrü-cefā ḫırmenidür

nice olur haṭ çekicek çevresine ḫaddüŋ ol ay
zerd aġıllanıcaḳ ḥüsn ü bihā hırmenidür

5. baʿżılar ḥalḳa olup däne-i tesbīḥ ṣayar
ṣūfī ol zühd degül belki riyā ḫırmenidür

devr-i ḥüsnüŋde daḫı deste yatur sünbüller
meger ol bu dil-i maḥrūm u gedā ḫırmenidür

7. şükr allāha necātī yine bir dänedürür
pādişāh işigi gerçi ẕurefā ḫırmenidür

565.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. luṭf idersin sen gelürseŋ mürde cisme cān gelür
näme yazup gönderirseŋ bendeye ʿunvān gelür

dün gice beytüʿl-ḥazende fürḳati ile āh kim
ol ḳadar aġlamışam ki yaş yirine ḳan gelür

3. ġamzeŋe ışmarla ḳatlüm kirpügüŋ gözden ṣavar
çün mesīḥādur lebüŋ ölmek iŋen āsān gelür

müddeʿîler ḳorḳusından dilber-i ʿāşıḳ-nevāz
gün gibi rūşendür ammā cān gibi pinhāŋ gelür

5. rişte-i naẓma naṣīḥat dürlerin düzdüŋ velī
ey necātī dilbere ol sözlerüŋ yalan gelür

---

564. 87[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 112 / (Tarlan, 1963: 214)
2 alup: ile.
565. 87[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 178 / (Tarlan, 1963: 255)
2 ki: kim.

566.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. saŋa ancaḳ ḳamer çāker degüldür
güneş daḫı aŋa beŋzer degüldür

deger ḫāl ü ruḫuŋ rūmūŋ ḫarācı
kek ile beklenür kāfer degüldür

3. gerekse günde biŋ ṣūret degişsün
efendi āyīne dilber degüldür

lebi vü sözleri būse kārı
bularuŋ ḳanġısı şekker degüldür

5. cihān-ı pīre-zāle baş ḳoşanlar
necātī er degüldür er degüldür

566. 88ᵃderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 129 / (Tarlan, 1963: 224)
2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
būse karı: būs ü kināra.
5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

567.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. her ḳaçan bād ile zülf-i ʿanber-efşān ṣarmaşur
dil perīşān olı başlar rişte-i cān ṣarmaşur

ben libās-ı ʿömrüm itdüm dest-i hicrān ile çāk
her yaŋa kākülleri bād ile ʿuryān ṣarmaşur

3. ḳāmet ü zülfüŋ nesīmi ile ḥasretler gibi
ḳoca ḳoca görişür şimşād ü reyḥān ṣarmaşur

sen ṣanavber-ḳāmete ʿāşıḳ olalıdan göŋül
ḳanda kim görürse bir serv-i ḫırāmān ṣarmaşur

5. vaṣf-ı ḥālümden yazardum yāra ammā ḳorḳaram
nāme ile bile gider rişte-i cān ṣarmaşur

ḳoma elden kārbān-ı kūy-i ʿışḳuŋ dāmenin
kaʿbeye gidenlere ḫār-ı muġaylān ṣarmaşur

7. ey necātī yirde gökde bir belāsuz bal yoḳ
māh-ı tābāna seḥāb ü gence ṣuʿbān ṣarmaşur

---

567. 88[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 194 / (Tarlan, 1963: 265)

2 her yaŋa: ah kim.
bād ile: her gice.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

568.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. ġıdā-yı cān gerek ehl-i dil olana şeksüz
güzelsüz olmazuz oluruz etsüz etmeksüz

göreyin iki yaḳa ıssı olmasun ġonca
ki böyle ol ḳodı ben bülbülini gönleksüz

3. ne cān ḳodı ne gönül ġamzeŋ oḳları ṣanemā
neler ider baŋa görʿe bir iki yileksüz

baŋa da bir dilek itsün raḳib itüŋden
ḳapuŋda çünki bir iş bitmez oldı dileksüz

5. necātī yüregüŋi ḳarşu ṭut belā oḳına
ki saŋa dimeyeler yüri bire yüreksüz

569.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. maḫmūr gözler olalı mest-i şarāb ü nāz
her gūşede benüm gibi biŋ var ḫarāb-ı nāz

gül dürlü dürlü nāz ile gönlini bülbülüŋ
alsa ʿaceb mi gitse elinden kitāb-ı nāz

3. maḥşer temām ola vü temām olmaya henüz
yarınki gün ṣorulsa ol aydan ḥisāb-ı nāz

güller çemende şīve ile burtarur yüzin
nite ki lāle-çihreler içer şarāb-ı nāz

5. başı ayaġı oldı belürsüz necātīnüŋ
sāḳī meger ki itdi ayazınuŋ ābın āz

---

568. 88[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 229 / (Tarlan, 1963: 285)
Vezin bozuktur.
4 raḳib: raḳibüŋ.
569. 88[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 234 / (Tarlan, 1963: 288)
1 şarāb ü nāz: şarāb-ı nāz.
2 gitse: düşmez.
4 nite ki: gūyā ki.
5 ki: kim.

570.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ḳanlara döndi göz yaşı ey bī-vefā yetiş
bir dürlü daḫı oldı begüm mācerā yetiş

ẓulmetde ḳaldı ṭālib-i mā'-ül ḥayāt-ı 'ışḳ
ey ḫıżr-ı dil-nevāz ü skender-liḳā yetiş

3. derdüm ḳatıdur āfet-i hicrān-ı yār ile
dermān it ey ecel demidür gel baŋa yetiş

pend ü refīḳ-i ṭa'n-ı raḳīb aldı araya
ortada żāyi' oldı dil-i mübtelā yetiş

5. ben derd-mend itmiş idüŋ va'de-i vefā
luṭfeyle va'de irmedin ey dil-rübā yetiş

bir būse istedüm dil-i bīmāra güldi dost
açıldı ey göŋül der-i dārü'ş-şifā yetiş

7. hep ümmet-i muḥammed olanlar esirgedi
vaḳtidürür necātīye gel muṣṭafā yetiş

571.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫāk-i pāyuŋ tūtiyā-yi dīde-i ḫūn-bār imiş
ḥamdüllillāh kim görecek gözlerümüz var imiş

neylesün gül-zārı 'āşıḳ olmayınca gül-'iẕār
būstān-ı cennete ṣūret viren dīdār imiş

3. ṭıfl iken bir būseŋi azırġanurduḳ cāna āh
ey dirīġā bilmedük bāzār ilk bāzār imiş

bir ben isem de gerekmez kimseye yār olduġuŋ
ey gül-i pākīze-dāmen dimesünler yār imiş

5. būseŋi görmez necātī kendüye lāyıḳ velī
ey lebi sükker ne çāre cāndur[ur] umar imiş

---

570. 88[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 253 / (Tarlan, 1963: 300)

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
pend ü: pend-i.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
dil-rübā: bī-vefā.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

571. 89[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 248 / (Tarlan, 1963: 297)

572.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. cānumı virür idüm būse-i cānāna ʿivaż
mümkin olsa yaradılmışda eger cāna ʿivaż

buseŋe cān virürüz gerçi ki dünyā duralı
görmemişdür bir aḥad bahşīş-i sulṭāna ʿivaż

3. naḳd-i ʿömr oynadı bir kez eŋegüŋ oḫşamaduḳ
bārī bir alma vir ol genc-i firāvāna ʿivaż

yārı terk eyle ḫalāṣ ol bu belādan dirler
nice bīmār ola cānın vire dermāna ʿivaż

5. dil virüp vuṣlat umar ise necātī heyhāt
kimse gödüŋ mi vire āteş-i sūzāna ʿivaż

573.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿīlün feʿilün

muctesṯ + – + –/ + + – – /+ – + – / + + –

1. benüm sevüm ne virür sende himmet olmayıcaḳ
neye yarar iki başdan maḥabbet olmayıcaḳ

keŋez gelür saŋa ṣūfī ʿibādet itme velī
güc olur ādeme her nesne ʿādet olmayıcaḳ

3. şarāb-ı nāb didüklerüŋ nedür nenüŋ emidür
içüp içüp kişi mest ü melāmet olmayıcaḳ

riʿāyet eyle ne deŋlü gerekse ʿuṣṣāḳı
ki pādişāh beg olmaz raʿiyyet olmayıcaḳ

5. necātī ayaġı tozın getürimedüŋ ele çün
ne müşkil olur imiş başda devlet olmıyacaḳ

---

572. 89[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 257 / (Tarlan, 1963: 302)
Mecmuada bu şiir 87[a] varakta mükerrerdir.

4 <nice dermān> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

573. 89[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 275 / (Tarlan, 1963: 313)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
her: bir.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
didüklerün: didügüŋ.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

5 ele çün: ele.

574.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ġamzesine çeşm-i ḫᵛāb-ālūd-ı dilber yaṣdanur
bir dil-āver gibi kim yatduḳça ḫançer yaṣdanur

ḫaṭṭ u ḫaddüŋ ḥasretinden ey leṭāfet gülşeni
sebzeler ṭopraḳ döşenür lāle ṭaşlar yaṣdanur

3. kūyuŋa gelmege senden raḥm umar bī-dīn raḳīb
cennete girmek içün ʿīsāya kāfer yaṣdanur

nice göŋüllenmesün hindū-yi zülfüŋ dostum
girde bāliş yirine ḫāl-i muʿanber yaṣdanur

5. bu meṣeldür dostum ṣaġ baş yaṣduġ istemez
bir zevāli var ḳapuŋ ḫūrşīd-i enver yaṣdanur

ḫāk-i pāyuŋ üzre düşdügüm ṣabādan ḳorḳarum
düzd ḫavfı olıcaḳ tüccār ü cevher yaṣdanur

7. ḳaşuŋ ile zülfiŋi görüp duʿālar itmege
bu necātī rūz ü ṣeb miḥrāb ü minber yaṣdanur

---

574. 88ᵇderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 150 / (Tarlan, 1963: 237)

1 bir: ṣol.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
enver: ḫāver.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
ḳorḳarum: ḳorḳarın.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
görüp: aŋup.

575.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. cedvelden iŋen çıḳma ki pergāra çekerler
ṭoġrı yolına gitmeyeni dāra çekerler

ġāfil yürüme ayaġı tozında gözüŋ aç
ki ol sürmeyi şol dīde-i bīdāra çekerler

3. āşüfteler ol ġamze-i ḫūn-rīzüŋ ucından
ḫançerler ile sīnelere yāre çekerler

şimşād ṣalınmaḳda elüm var dimesün [kim]
güzeller anı şīve-i reftāra çekerler

5. gül yūsufı devrüŋde güzellik ṣatamaz hīç
gün başına bir kūçe-i bāzāra çekerler

gül devridürür sarḫoş olınca bu necātī
ḫaclet raḳamın cebhe-i hüş-yāra çekerler

---

575. 89[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 95 / (Tarlan, 1963: 203)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
kūçe-i: gerçi ki.

6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
olınca bu: ol utanma.

576.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. işigüŋ yaşum ile hem-demdür
ġālib ol kaʿbedür bu zemzemdür

ẕerre deŋlü dehān ü ḳılca miyān
ḫūb-rūlar içinde neŋ kemdür

3. ḳaçma bizden senüŋle buluşuruz
ey yüzi tāze gül bu ʿālemdür

gerçi kim ḫūb olur ferişte vü ḥūr
ol perī-rūyi gör ne ādemdür

5. zülfi uralı kāfiri bünyād
sevgüsi dilde ḳatı muḥkemdür

mey ü neyle seḥer demin ḫoş gör
ki cihān bu bir iki üç demdür

7. āferīnler necātī ṭabʿuŋa kim
ṭarz-ı eşʿārda müsellemdür

576. 89[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 66 / (Tarlan, 1963: 186)

1 ġālib: meger.

2 ḫūb-rūlar: dil-ürbālar.

4 ḫūb olur: ḫūbdur.

5 zülfi uralı: uralı zülfi.

577.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫoşdurur dilde ḫayāl-i laʿl-i cānān beslemek
yaraşur zīrā sifāl içinde reyḥān beslemek

laʿline cān vir gönül benden bilürseŋ kim bugün
öldürür cān üstine ger var ise cān beslemek

3. hey ḳıyāmet ḳaddinüŋ ṣalındığını göreli
baġ-bānuŋ işidür serv-i ḫırāmān beslemek

müşterī çoḳ leblerüŋ tiryākine ḥācet degül
boynuŋa ṣarmaġ içün bir iki ṣuʿbān beslemek

5. yārdan yevmī ġam umarsa necātī n'ola kim
ʿādet-i meşhūrdur ḳulını sulṭān beslemek

578.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. çeksün belālu bülbülüŋ ey gül belāluŋ
her ḫāra hem-dem ol yüri sürsün ṣafālaruŋ

ben sīnemi siper ḳılıcı bir belā-keşem
sen urduġuŋca sīneme tīr-i belāluŋ

3. her ḫaste-[dil] ḳapuŋa yüzin sürdügi bu kim
dāruʿş-şifāsıdur işigüŋ mübtelālaruŋ

gözümde ḳanlu yaşlaruŋ ṣorma ḥālini
kim şerḥin eyleyü bilür ol mācerālaruŋ

5. bigāne gibi baḳduġuŋ oldur necātīye
kim var hezār bencileyin āşināluŋ

---

577. 89[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 304 / (Tarlan, 1963: 331)
1 laʿl-i: ḫaṭṭ-ı.
2 cān üstine ger var ise: ger var ise cān üstine.
3 ḳaddinüŋ: ḳāmetüŋ.
578. 89[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 298 / (Tarlan, 1963: 327)
2 sīneme: cānuma.
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
yaşlaruŋ: yaşlarumuŋ.

579.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. şāḫ-ı güldür sīnem üzre zaḫm-ı şemşīrüŋ senüŋ
ġoncalar zeyn eylemiş eṭrāfına tīrüŋ senüŋ

yāy gibi ḳara baġruma çekersem yaraşur
çār ebrū bir güzel mānendidür tīrüŋ senüŋ

3. sāḳīyā peymāne el virüp olursa dest-yār
şemʿ gibi ṭutuşam olam miyān-gīrüŋ senüŋ

terledüŋ ey ḫaṭ mey-i laʿlin gül-efsūn eyledüŋ
çoḳ degül ṣūfīlere bu deŋlü tezvīrüŋ senüŋ

5. donadursa ḳarşu ḳarşu şehrüŋüŋ dilberlerin
var imiş āyīne gibi ḥüsn-i tedbīrüŋ senüŋ

idemezsin ey göŋül mihr ü vefā ile şikār
veh ki āhū-yi perī-zād oldı naḫcīrüŋ senüŋ

7. oġlan oyuncaġına döndi necātī ʿışḳ-ı pāk
hey necātī böyle mi taʿlīm ider pīrüŋ senüŋ

---

579. 89ᵇ: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 314 / (Tarlan, 1963: 336)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
olursa: alursa.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
hey necātī: yoḫsa saŋa.

580.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. faṣl-ı bahārdur heves-i sebze-zār idüŋ
bir lāle-çihre ile mey-i ḫoş-güvār idüŋ

bir dem içinde biŋ yaşamak ārzū ise
bir laḥẓa serv gibi çemende ḳarār idüŋ

3. nergis gibi cihānda gözüŋüz baḳar iken
bir serv ayaġına zer ü sīmin niṣār idüŋ

ġonca işāret eyledügi āsitīn ile
gül dāmenini sırruŋuza perde-dār idüŋ

5. ʿöẕrini gül diler gibi cümle cerāʿimüŋ
bir gūşe-i çemende gelüŋ iḫtiyār idüŋ

el intiẓār eşeddü minel mevt dür ḥadīṣ
ölen yine dirildi yeter intiẓār idüŋ

7. bir yıl idi ki gül gibi pinhān idi ḳadeḥ
vaḳtidürür necātī gelüŋ āşikār idüŋ

---

580. 90ª: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 320 / (Tarlan, 1963: 340)

3 sīmin: sīmi.

4 āsitīn ile: āsitīnle bu.

581.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ḳulıyuz ḳulı melek yüzlü melik-zādelerüŋ
lebi ġonca beli ince yaŋaġı sādelerüŋ

doġrusın mı diyelüm cān ü gönülden ḳulıyuz
serv gibi yirini bekleyen āzādelerüŋ

3. yār-ı gül çihre gibi āl u ḳırmızı geyüp
ʿaḳl-ı āciz döyemez şīvesine bādelerüŋ

gelmedi gelmesin ey dost gözüŋden acı yāş
bilmeseŋ ʿayb degül ḥālini üftādelerüŋ

5. daḫı çoḳ başlu olur zülfi ḳaṣīr olduḳca
nice ola ḥāli necātī cigeri sādelerüŋ

582.

feʿilātün mefāʿīlün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. derd ile günde biŋ kerre ölmek
kime yalan ise baŋa gerçek

ḳatı eller boyuŋ çınarı ḳatı
dilek ey serv-i gül-ʿiẕār dilek

3. serv-i yāra ayaḳdaş olmaduŋ
ey ṣanevber [bu] şīveden el çek

sāḳīyā döni döni ṣūfī var
çifte çifte doludur iç bize tek

5. azacuḳ cānlusan necātī sen
çürʿa-i laʿl-i yārdan al çek

---

581. 90[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 321 / (Tarlan, 1963: 341)

2 <üftādelerüŋ> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
āl u ḳırmızı: ḳırmızı vü al.
geyüp: geyer.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

582. 89[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 307 / (Tarlan, 1963: 332)

1 kerre: keret.

3 bir: bu.

4 sāḳīyā döni döni ṣūfī var: işte bir būseŋe begüm biŋ cān.
doludur: dolular.
bize: baŋa.

5 yārdan al: yārı al tīz.

583.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ben üzümüŋ ṣuyın severem ṣūfī dānesin
zīrā kimi ḳızını sever kimi anesin

sildüm süpürdüm ādemīyāna gel ey perī
ṣırça sarāy gibi göŋül tāb-ḫānesin

3. ṣabr ideyin cefāŋa eyā cevri çoḳ güzel
yā ben ölem firāḳ ile yā sen uṣanasın

sürdüm raḳībi sürmek içün yirlere yüzüm
süre süre getürdüm ola mı zemānesin

5. yaŋaḳlu sevdi ṭaŋ mı zenāḫdānuŋı göŋül
bülbül cihāna virmez imiş āṣiyānesin

göricek itüŋ izini allāh sevindi dil
[virdiler aŋa götüri dünyāyı ṣanasın]

7. di ġamzeŋe ḳomaduġı yirden götürmesün
yıḳup gidemesün dil ü cānuŋ ḫızānesin

öldürmege behāne gerekmez necātīyi
yetmez mi bu behāne ki sen bī-behānesin

---

583. 89[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 386 / (Tarlan, 1963: 379)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
sildüm süpürdüm: insānlıġ eyle.
ṣırça sarāy gibi: nūr ile rūşen eyle.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

5 yaŋaklu sevdi: ey gül severse.

584.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. dirler lebüŋe ḫalḳ mesīḥā küçücükden
kim oldı mesīḥā gibi gūyā küçücükden

dürler döker ol ḥoḳḳa dehen söze gelicek
atmışlar aŋa lü'lü-yi lālā küçücükden

3. öldürse vefā sögse du'ā dögse ṣafādur
kişi güzeli sevmeye illā küçücükden

arturdı cefā ḳā'idesin yār egerçi
bilmezdi vefā ṣīvesini tā küçücükden

5. şimdengirü allāh bilür nice ola ḥāl
itdi hele 'ālemlere rüsvā küçücükden

bir ṭoġru elif oḳumadan ey boyı şimşād
ḫāceŋ mi didi fitneye başla küçücükden

7. öldür beni luṭf eyle ki bir vaḳtin aŋasın
ki itdügin unutmaz kişi aṣlā küçücükden

cān ü dile el uzadacaġını bilürdüm
fettān idi ol serv-i dil-ārā küçücükden

9. ol ḥoḳḳa-dehen 'ışḳuŋı fāş itdi necātī
kim gizlü ḫaberler olur ifşā küçücükden

---

584. 90[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 401 / (Tarlan, 1963: 388)
2 gelicek: gelince.
3 sögse du'ā dögse ṣafādur: dögse ṣafā sögse du'ādur.
4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
ola: olur.
6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
luṭf eyle: gel şimdi.
8 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
9 ḥoḳḳa: ġonca.
'ışḳuŋı: sırruŋı.

585.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ey gönül aġyār olana yār dirseŋ bilmezin
bī-vefā dilberlere dildār dirseŋ bilmezin

hem güzel hem pādişehdür bilürin ammā ki sen
ol cefā-kāruŋ vefāsı var dirseŋ bilmezin

3. key ḫaṭādur çarḫa isnād-ı vefā ben bildügüm
rūzigāra ẓālim ü ġaddār dirseŋ bilmezin

ben necātīyem güzel sevmek olupdur ṣanʿatüm
sen muʿallim ʿāşıḳ-ı bī-kār dirseŋ bilmezin

586.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. cemālüŋ muṣḥafı ḥaḳḳı mübārek fāldür zülfüŋ
yā ṭavūsi mürekkeble yazılmış dāldür zülfüŋ

meger serv-i bülendüŋden aşaġa düşmiş anuŋ'çün
ḳurumuş cümle endāmı şikeste-ḥāldür zülfüŋ

3. ne cān ile vara dil kim siyāset-gāh-ı ʿışḳuŋda
iki cellāddur ġamzeŋ iki çengāldur zülfüŋ

bugün urmaḳda ṭutmaḳda ḳatı seḥḥārdur ġamzeŋ
bugün aşmaḳda başmaḳda ḳatı ḳattāldür zülfüŋ

5. necātī her müselmānuŋ görür ḳaydını ol kāfir
baŋa geldükçe her dāʿim işi ihmāldür zülfüŋ

---

585. 90[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 379 / (Tarlan, 1963: 375)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

586. 90[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 299 / (Tarlan, 1963: 328)

1 yā: ki.

2 aşaġa: yire.
düşmiş: düşmüşdür.
ḳurumuş: ḳararmış.

3 vara dil kim: duralım biz.

587.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. aġlar dimiş beni leb-i ḫandāna beŋlerüŋ
bilsem niçün şehādet ider ḳana beŋlerüŋ

çāk itdi ṯīr-i miḥnet ile ḳalbi kirpügüŋ
dāġ urdı nār-ı ḥasret ile cāna beŋlerüŋ

3. ortaya ḳoydı 'arṣa-i ḫüsnüŋde başını
ister ki zülfüŋi çeke meydāna beŋlerüŋ

tesbīḥi oldı mescid ü miḥrāb ehlinüŋ
hem-dem olalı zülf-i perīşāna beŋlerüŋ

5. manṣūbe ile sürdi ruḫ üzre piyādesin
şeh-māt itdi 'ālemi ferzāne beŋlerüŋ

bezm-i ruḫuŋda sīb-i muṣaffādur ol ẕeḳan
kim görinür içinde siyeh dāne beŋlerüŋ

7. bir hindū idi mıṣr-ı cemāl oldı menzili
ṭaŋ mı selām virmese sulṭāna beŋlerüŋ

itdüklerün necātīye bir kāfir itmeye
ḥāşā ki beŋzer ola müselmāna beŋlerüŋ

---

587. 90[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 284 / (Tarlan, 1963: 319)
2 ṯīr-i: tīġ-i.
3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
5 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
7 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
8 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
itdüklerün: itdügini.

588.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. didiler dost saŋa yār ola didüm daḫı yeg
mūnis ü hemdem ü dildār ola didüm daḫı yeg

gül ü gülzārı nidersin ruḫ-ı dildārı gözet
cennet olmaz ise didār ola didüm daḫı yeg

3. didiler ʿışḳ eri bī̇mār ola didüm be ne ḫoş
didiler derd ile nāçār ola didüm daḫı yeg

didiler gözlerüŋüŋ ḳanlu yaşınuŋ dem ola
ʿivażı laʿl ü güher-bār ola didüm daḫı yeg

5. didiler vaḳt ola aġyār aradan götürüle
ol semenbū gül-i ruḫsār ola didüm daḫı yeg

didiler ol yüzi gülzār necātī̇ ġālib
gül-i cennet ḳadarı var ola didüm daḫı yeg

---

588. 90[b]: [Ġazel-i Necātī̇ Beg]: *Necātī̇ Beg Dīvānı:* G. 306 / (Tarlan, 1963: 332)

2 gül ü: güli.
dildārı: cānānı.

3 be ne: daḫı.

4 laʿl ü: laʿl-i.

5 semenbū: semen-ber.
ruḫsār: bī̇-ḫār.

589.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ġamzeŋ beni helāk ide göre ṭura gözüŋ
ṭurmaya girü ġamze ḳılıcın ura gözüŋ

biŋ vaʿde ide itmeye birin edā lebüŋ
māʿil olursam ölmemege ḳomaya gözüŋ

3. ḳāʿil olursam ölmege menʿ ide leblerüŋ
biŋ nāvek ata atmaya birin ḫaṭā gözüŋ

ben bu belāya ḳatlanı bilem mi dostum
bir yaŋa laʿlüŋ ide helāk bir yaŋa gözüŋ

5. çoḳdur necātī ġamzeleri şīr merd evet
ādem helāk olur baḳışından ḳara gözüŋ

589. 91ª: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 318 / (Tarlan, 1963: 339)

2 Divanda 2. mısra 3. beytin 2. mısrasıdır.

3 Divanda 2. mısra 2. beytin 2. mısrasıdır.
ölmege: ölmeye.

4 helāk: cefā.

590.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bu ġam eyyāmında sāḳī bizi ḫoş-ḥāl eyledüŋ
rūzigāra bāde-i gülgūn ile āl eyledüŋ

iki bükdüŋ bu ten-i zār ü nizārüm gūyīyā
murġ-ı cān ayaġına altunla ḫalḫāl eyledüŋ

3. lām-ı zülfüŋ ḥasreti dāl idiser ḳaddüŋ didüŋ
üstümüze ey [yüzi] muṣḥaf ʿaceb fāl eyledüŋ

mektebe varup daḫı bir doġru ḥarf ögrenmedüŋ
üstüme ḥarf atmaġ ile ḳaddümi dāl eyledüŋ

5. yaḳmaduŋ ruḫsārına dil virmedüŋ laʿline cān
zāhidā işüŋ ne mūm itdüŋ ne ḫod bāl eyledüŋ

ey necātī şevḳ ile her beyt kim itdüŋ raḳam
sūz-ı dilden dilbere bir nāme irsāl eyledüŋ

---

590. 91[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 294 / (Tarlan, 1963: 325)

2 zār ü: zerd ü.
altunla: altunlu.

3 zülfüŋ: zülfüm.

6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
beyt: beyti.
itdüŋ: ḳılduŋ.

591.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

güzelüm ḫūblar içre saŋa biz şāh didük
ne didük ḳullarıŋuz yārıcuŋ allāh didük

ḳāmetüŋ mülk-i dili almaġa sancaḳ çekicek
ehl-i diller derilüp bir yire allāh didük

gün yüzüŋden uzanup nūr dilerken meh-i nev
gösterüp barmaḳ umar idüŋ ola māh didük

devlet ü ʿizz ü şeref cāhını biz çāh oḳuduḳ
Ẕillet ü faḳr ü fenā çāhına biz çāh didük

bir nefesdür virelüm yāra necātī cānı
dutalum ḥasret ile bir ḳatıraḳ āh didük

591. 91ᵃ: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 324 / (Tarlan, 1963: 343)

2 bir yire: bire bir.

4 fenā: ʿanā.

592.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿilü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. olmayuben cemālüŋe pervāne yanayın
yanmayuben firāḳ odına yana yanayın

başumda od yanar dütünüm çaḳ depemdedür
gelsün bu derdi şemʿ-i şebistāna yanayın

3. merdāne ʿışḳ-ı yār ile meydāna girmişem
meydān içinde ʿışḳ ile merdāne yanayın

zindān içinde çün gice gündüz yanar çerāġ
dünyāda ben de āteş-i hicrāna yanayın

5. ḳanlu cigerden iledüben ġoncaya ḫaber
derd-i derūni lāle-i nuʿmāna yanayın

yanaşduġını ḳāmet-i dil-dāra nār-ven
ṣaḥn-ı çemende serv-i ḫırāmāna yanayın

7. dāʿim necātī nāleye āheng ider göŋül
yā erganūn-ı āh ile efġāna yanayın

---

592. 90[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 380 / (Tarlan, 1963: 375)

2 yanar: yana.

3 ʿaşḳ: hecr.
<çekmişem> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

5 derd-i: dāġ-ı.
iledüben: iledeyin.

7 yā: tā.

593.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. sen ey ḫayāl-i dost gönülden çıḳar mısın
dil şehrini yā şöyle ısuz ḳor yıḳar mısın

cān ile leblerine gönül müşterī iken
baş isteyince büseye almaz bıḳar mısın

3. ey ġam metā'-ı kāsid-i hicrānı gönlüme
bön avlayup daḫı dilegünce dıḳar mısın

ortadan alup ey ḫaṭ öte yanuŋa dili
sen daḫı zülf gibi kenāra çıḳar mısın

5. pīr-i muġānı iŋen ögersen necātiyā
yoḫsa üzüm ṣuyını böylece ṣıḳar mısın

594.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. gönlümi sensüz egleyemez serv ile semen
serv ü semen gelür baŋa tābūt ile kefen

sen sīm-ten nigār ile terlik dekeşdürür
bir pīrehenle sebzeye çıḳdıḳca yāsemen

3. ey māh-ı ḫüsn mihr-i felek bezmüŋe gelüp
ger şem' gibi ḳarşuŋa yanmazsa uşda ben

ṣalma ṣaçuŋı çünki vefāsuzdur ol ẕeḳan
bī-āb olınca çāh ne lāzım aŋa resen

5. cān virme çeşm-i dilbere dirsüz necātiye
hey n'oldı şöyle dirsüŋüz ölsün mi yā seven

---

593. 90[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 409 / (Tarlan, 1963: 394)

3 avlayup daḫı: avladum diyü.

5 yoḫsa: yoksa.

594. 91[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 416 / (Tarlan, 1963: 398)

595.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. cām-ı ʿışḳuŋdur dem ā dem sırrumı fāş eyleyen
nār-ı şevḳuŋdur hemīşe gözlerüm yaş eyleyen

öykünürmiş leblerüŋe laʿl ü yāḳūt ey ṣanem
ġālibā uşbu günehdür anları ṭaş eyleyen

3. ḫāk-i pāyuŋa döküp ṣaçdum gözüm gevherlerin
ārzū-yi kīmyādur beni ḳallāş eyleyen

āhum ile işigüŋ pāk itmege ḳomış beni
bād-ı ṣubḥı gülşenüŋ ṣahnına ferrāş eyleyen

5. sālik-i rāh-ı ḥaḳīḳatdür necātī ḳorḳusuz
dil-rübālar ʿışḳını kendüye yoldaş eyleyen

595. 91[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 393 / (Tarlan, 1963: 384)

596.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿāşıḳ irdi ʿīd-i vaṣla zāhid eyler daḫı şek
kimine yemek naṣīb oldı kimisine emek

bunca yıldur tīr ü āhı düşmen içün ṣaḳlaram
kim dimişler dostum biŋ yıl yaraḳ bir gün gerek

3. şemʿ-i meclis lāf-ı ḥüsn itmezdi ammā bu ṣabāḥ
ölicek ḫasta gibi azıtdı sözin giderek

ol cevān-baḫtuŋ cemālini kemāhī görmege
āy ü günden gözine gözlük ṭutar pīr-i felek

5. itlerüŋe yalvaranlar işigüŋde yir bulur
manṣıb-ı ʿālīdür ol olmayıcaḳ olmaz dilek

dāmdur devr-i sipihr ü dānedür çarḫ-ı zemīn
dāne cürminde vuḥūş-ı ṭayr olmış müşterek

7. dil ḫadeng-i ġamzeŋ ile pārelensün dostum
sīnede bir ḳanlu peyḳānuŋ ḳodum adın yürek

zülfüŋ ucından necātīnüŋ neler çekdügini
biŋ yıl olsa ʿömri biŋde birin olurdı dimek

---

596. 91[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 316 / (Tarlan, 1963: 338)

1 oldı: olur.

2 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.
tīr ü: tīr-i.

3 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
çarḫ-ı: cirm-i.
vuḥūş-ı ṭayr: ṭuyūr u ādem.

7 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
dostum: ġāyeti.
ḳodum: ḳoyan.

8 Divanda bu beyit 12. beyit olarak yer almaktadır.
çekdügini: çekdüklerin.

597.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + /+ – – + / – + –

1. her laḥẓa gün yüzine ṣalar sāye perçemüŋ
her gün kemend-i nāz atar āya perçemüŋ

ṣalın ṣalın ki luṭf ile müşgīn ḥarīrden
ḫil'at 'acebdür ol ḳadd-i ra'nāya perçemüŋ

3. atışmasun ögütle bu ḫasta ile kirpügüŋ
ṭolaşmasun esirge bu şeydāya perçemüŋ

zülfüŋ gibi etegine ṣarmaḳ gerek başın
irmek dilerse ol ruḫ-ı zībāya perçemüŋ

5. ḳaç başı var ki zülf-i siyāhuŋ ṭurur iken
ol āfitāb-ı ḥüsne ṣala sāye perçemüŋ

dildārlıḳda ṣan'ati başa ileteli
baş egmez oldı zülf-i semen-sāya perçemüŋ

7. ṣarmış iken ayaġın etegine zülf-yār
ṣaldı necātīyi yine sevdāya perçemüŋ

---

597. 91[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 328 / (Tarlan, 1963: 345)

2 'acebdür: biçüpdür.

3 bu: o.

7 yār: vār.
sevdāya: ġavġāya.

598.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. siḥr ider reftārda serv-i ḫırāmānuŋ senüŋ
ḳıl yarar güftārda laʿl-i dür-efşānuŋ senüŋ

leblerüŋ mühr-i süleymān olduġı içün ey perī
zülf gibi ejdehālardur nigeh-bānuŋ senüŋ

3. ḳanlu yaş ile doludur gözlerümüŋ merdümi
çeşm-i ser-mestüŋ diyelden içeyüm ḳanuŋ senüŋ

ey kemān-ebrū yüregüm yerine oṭurmadı
basmayınca baġruma şol ḳanlu peykānuŋ senüŋ

5. bülbüli ötdürmez ey gül tāze dīvānum benüm
ġoncayı söyletmez ey şeh laʿl-i ḫandānuŋ senüŋ

şefḳat īmāndan ise ey bī-güneh ḳan idici
kāfirem ger var ise bir ẕerre īmānuŋ senüŋ

7. meryem-āsā ḳaralar geymiş ṣalınur nāz ile
yirde sürür dāmenin zülf-i perīşānuŋ senüŋ

ey kemān-ebrū nice cān virmeyem tīrüŋe kim
cān yerine ḫükm irür bu ḳanlu peykānuŋ senüŋ

9. diş bilermişsin leb-i şīrīn-i yāra vaz gel
ey necātī döymez ol ṭatluya dendānuŋ senüŋ

---

598. 91[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 311 / (Tarlan, 1963: 335)

2 zülf gibi: her yaŋadan.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
merdümi: sāġar.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
oturmadı: oturdı oḫ.
başmayınca: başdum.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
ey gül: oldı.
ey şeh: oldı.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

8 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

9 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

599.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ey ṣabā zülf-i nigārı ʿanber-efşān eyledüŋ
ḫāk olan bī-dillerüŋ tozın perīşān eyledüŋ

yol eri oldur ki [ola] yāruŋ ayaġı ṭopraġı
egledüŋ ey ġam beni yolumda yalan eyledüŋ

3. öldügüm vaḳtin meger ġāʿib namāzın ḳılalar
kim beni żaʿf ile nā-peydā vü pinhān eyledüŋ

işiġüŋi vaʿde itdüŋ itmedüŋ gitdi vefā
söz ile ḳaç kerre beni mışra sulṭān eyledüŋ

5. gāh tevbe gāh mey geh muḥtesib ṭutdı beni
bir iki içim şarābı sen baŋa ḳan eyledüŋ

cevr-i dilber devridür ölmekden āsān nesne yoḳ
müşkilini ʿālemüŋ luṭf itdüŋ āsān eyledüŋ

7. git necātīden kesil ṣaġlıḳla gelme ey raḳīb
derde dermān eyle dirdüm derde dermān eyledüŋ

599. 92ª: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 289 / (Tarlan, 1963: 321)

4 kerre beni mışra: kez beni sen mışra.

7 raḳīb: ṭabīb.

600.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. bahār mevsimidür gülistāna varı görüŋ
güli müşāhede eyleŋ cemāl-i yārı görüŋ

çiçekler ile çemen ṣoḥbetini eylemege
giceye gündüze ḳatup gelür bahārı görüŋ

3. çemende nergis-i şehlāyi ḫoş ṭutuŋ zinhār
hemān anı görüŋ ol çeşm-i pür-ḫumārı görüŋ

görünmez oldı cihānüŋ gözine bāġ-ı cinān
ḫudā kerīmdürür cām-ı ḫoş-güvārı görüŋ

5. necātīye çemen-i eyyāmdur uyarsaŋuz
ṣadā-yı bülbül ile cānuŋuz uyarı görüŋ

600. 92[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 295 / (Tarlan, 1963: 325)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
çemen ṣoḥbetini eylemege: bisāt-ı çemende ḳılmaġa ʿayş.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
görünmez oldı cihānüŋ gözine bāġ-ı cinān: behişt-i naḳdi ḳoman ḫavf idüp cehennemden.

5 necātīye çemen-i eyyāmdur uyarsaŋuz: necātīnüŋ sözi budur ki ḫ[v]āb-ı ġafletden.

601.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. bir içim ṣu umarın ḫançer-i bürrānuŋdan
n'ola bir kez içürürseŋ ne gider yanuŋdan

gül-i cennet gibidür dirmek ile eksilmez
būse luṭf eyle bize ġonca-i ḫandānuŋdan

3. ʿālemi ḫurrem iden būse-i iḥsānuŋdur
sāḳīyā ṣaḳın unutma bizi iḥsānuŋdur

yāra cānum dirmişsin öle mi yāra raḳīb
ölmez isem seni bīzār ideyin cānuŋdan

5. ḳolını çenber idüp pençesini burdı ṣabā
göŋlümi alımadı zülf-i perīşānuŋdan

himmetüŋde yine hicrān görinür cān ü dile
ben senüŋ ḳurtulımayum gibi hicrānüŋdan

7. itlerden bugün öŋ aŋdı necātī seni yār
yine mümtāz olasan gibi hep aḳrānuŋdan

---

601. 91[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 387 / (Tarlan, 1963: 380)

3 būse-i: cūrʿa-i.

4 yāra: bre.

602.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dost itdüm derd-i cānı çünki cānān ile ben
bilmiş ol kim düşmanın ölince dermān ile ben

ṭutalum ḳan aġlamaḳdan ölem utanmaz mısın
varıcaḳ maḥşerde yarın ḥażrete ḳan ile ben

3. nāme-i ḥasret gelür ʿāşıḳlara çoḳ çoḳ velī
hīç mażmūn oḳumadum uşbu ʿunvān ile ben

cānum ü[r]kerdi güzellerden vefā gelmez diyü
bu ʿacebdür kim ḳul oldum tāpuŋa cān ile ben

5. cānı gibi ṣaḳlasun [dünyā] beni kim hīç olur
genc gibi ülfet itmezsem bu vīrān ile ben

rāstı budur ki rüsvāy oldı ṣoŋ ver dāştum
çıḳışımadum necātī āh ü efġān ile ben

603.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. göricek yāruŋ elde oḳu yasın
benüm çün ḫāce başla oḳu yā-sīn

ḳıya baḳdı baŋa şol çeşm-i cādū
bugün bildüm ḳulına o ḳıyasın

3. kebāb oldı ciger bu ḥasret ile
ki beni bezm-i ḫāṣṣa oḳuyasın

bugün ʿuṣṣāḳı zāhid ḳo ki yarın
bilesin sen ḥisābuŋ oḳuyasın

5. ne yirde var ise ʿuṣṣāḳ-ı ġam-gīn
necātīnüŋ idelüm o ḳıyāsın

eger ben āyetʿül kürsī oḳursam
ne mümkindür beni sen okuyasın

---

602. 91[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 402 / (Tarlan, 1963: 389)

1 derd-i cānı çünki: çünki cānı derd-i.
ol kim: oluŋ.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

603. 92[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 419 / (Tarlan, 1963: 400)

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

604.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. dil kebāb ü ḳabaġum yaşı mey-i nāb gerek
lā-cerem ʿayş-ı müdām itmege esbāb gerek

ruḫı şevḳi ile görür ḫaṭṭını zülfinde bu dil
giceler seyr-i çemen itmege meh-tāb gerek

3. nideyin görmek ile serv-i çemenden ne biter
baŋa ol ḳāmeti ṭūbā lebi ʿunnāb gerek

söze gel yoḫsa yaḳar āteş-i laʿlüŋ cānı
mey-i kübrādürür ey dost biraz āb gerek

5. ser-i kūyūŋda belüm iki büküp iŋledügüm
bu ki gülzāra şeref virmege dolāb gerek

şekkerüŋ başına ṣu ḳoydı zülāli lebinüŋ
nideyin ḳandi necātī baŋa cüllāb gerek

---

604. 92[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 309 / (Tarlan, 1963: 333)
2 bu dil: göŋül.
3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
söze gel yoḫsa: ṣun lebüŋ yoksa.
5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
6 nideyin: nidelüm.
baŋa: bize.

605.

mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. elḥamdülillāh eyledi terk-i cefā ḫaṭuŋ
yazdı nigȋn-i la‘lüŋe naḳṣ-ı vefā ḫaṭuŋ

ḥüsnüŋ günine göz ḳamuşur baḳamaz idüḳ
‘āşıḳları esirgedi ey mehliḳā ḫaṭuŋ

3. derc olalı kenāresine dürc-i la‘lüŋüŋ
yāḳūta ḥarf atar senüŋ ey dil-rübā ḫaṭuŋ

uyup ṣabāya ḳaçmış idi ḳara perçemüŋ
efsūn ile çevürdi başın müşg-sā ḫaṭuŋ

5. ġavġā bıraḳdı küfr ile ȋmān ehline
zülf ü ‘iẕār içinde ḳopaldan şehā ḫaṭuŋ

gönlüm çeküp çevürmesün iŋende dostum
bir yaŋa zülf-i ser-keşüŋ ü bir yaŋa ḫaṭuŋ

7. āzād olur ḫaṭ ile ḳul olan necātiyā
āzāde yürür iken ider mübtelā ḫaṭuŋ

---

605. 92[b]: [Ġazel-i Necātȋ Beg]: *Necātȋ Beg Dȋvānı:* G. 283 / (Tarlan, 1963: 318)

5 ehline: arasına.

6 iŋende dostum: iŋen ikide bir.

7 necātiyā: necātȋyi.

606.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. gönŋül ger ḳul iseŋ bir şāh ile ol
belāya ṣabr ḳıl allāh ile ol

yalıŋuzluḳ bir allāha yaraşur
gönŋül gel girye ile āh ile ol

3. şeb-i rıḥletde ey şemʿ-i hidāyet
hele bir laḥẓa ben güm-rāh ile ol

anuŋʿiçün çeker işkence zāhid
ki eydür iḳrārını ikrāh ile ol

5. eyā ṣūfī ḳalenderdür necātī
ögünmez manṣıb ile cāh ile ol

607.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. zāhidā kaʿbeye dayanma gel ey gevden gel
cān ü dil pīş-keş it işigine evden gel

ruḫı şaṭranc-ı maḥabbetde beni māt idicek
beydaġ-ı ḫāl-i siyāhı didi kim ögren gel

3. leblerinden dil ü cān būse temennā idicek
lāġ idüp zülf-i siyāhı didi kim dolan gel

geldi şehbāz-ı maḥabbet kim ide cānı şikār
merḥabā ṭāyiri ferḫunde hemīşe sen gel

5. ḥālet-i ʿışḳı necātīye danışdum didi kim
her cefā-kāra gönŋül virmeyelüm oġlan gel

---

606. 92[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 341 / (Tarlan, 1963: 352)
1 ger: gel.
2 gel: sen.
3 eydür rıḥletde: eder rıḥletdür.
hele: gel'e.
5 ögünmez: öşünmez.
607. 93[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 337 / (Tarlan, 1963: 350)
2 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
beydaġ-ı: beydaḳ-ı.
kim: var.
3 siyāhı didi: siyeh-gārı.
4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
5 danışdum: ṭanışdum.

608.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. bugünden irteye ġama olma göŋül melūl
gökden ne yaġdı kim anı yir itmedi ḳabūl

müjgānuŋ ile eşk-i derūnum olur ziyād
şol ev gibi ki sūzen-i ḫūrşīd ide duḫūl

3. zülf-i siyāhı baş ege mi ben şikesteye
kim yüz vireli dost göŋüllendi ol fuḍūl

ṭūbā-yı ḳaddüŋ ile gören ey gül-i behişt
ḳaddüŋe müntehā didi ṭūbāya bī-uṣūl

5. bād-ı fenā ġubāruŋı tā kim ṣavurmaya
var ey necātī kūyına ḥasret yaşı ile öl

609.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. çün tevbelüsen isteme ey dil şarāb-ı āl
sāḳī sözini ṣıma ayaġı elüŋe al

göŋlümi zülfi ayaġa ṣalarsa ġam degül
bāzār-ı ḥüsn içinde biŋin gör birisin al

3. şöyle revāndurur ki alur yürüyivirür
serv-i sehī yazarlar ise ḳaddüŋe miṣāl

dünyāda her ne var ise terkindedür hüner
ṣanma ki māl üstine kef geçmedür kemāl

5. bayram irişdi her kişi beg gibi şādumān
miskīn necātī mu'tekif-i gūşe-i melāl

---

608. 93[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 329 / (Tarlan, 1963: 346)

1 ol: bu.
irteye ġama: irse tīr-i ġam.
göŋül: dilā.

2 eşk-i: şevk-i.
gibi ki: gibi.

3 yüz vireli dost: dost yüz vireli.

609. 93[a]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 333 / (Tarlan, 1963: 348)

2 ṣalarsa: ururs a.

610.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. gerçi gül-zār-ı cihānda gül olur ḫāra yaḳın
ḥaḳ ıraġ eylesün andan ki ola aġyāra yaḳın

lebüŋ umar varıcaḳ zülfüŋe gönlüm gerçi
kişi cāndan keser ümmīd olıcaḳ dāra yaḳın

3. şükr idüp yirlere sürer yüzini sāye gibi
āfitāb olduġına ḥüsn ile dil-dāra yaḳın

ḳatı çoḳ başludurur zülfine dolaşma gönül
saŋa bir bend geçer olma o bīmāra yaḳın

5. üzülür gül açılur ġonca gülistāndan eger
bu ḫad ü ḫande ile yār ola aġyāra yaḳın

diledüm büse lebinden didi ki cānuŋ idi
hele bir şīvedürür bu aŋa daḫı ikrāra yaḳın

7. lebi şevḳi iledür zülfe necātī gönlin
belī tiryāk olıcaḳ varsa olur māra yaḳın

---

610. 92[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 415 / (Tarlan, 1963: 397)

4 bīmāra: ṭarrāra.
<siḫrāra> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

5 aġyāra: gül-zāra.

6 Vezin bozuktur.
ki: pes.
bu aŋa daḫı: bu daḫı.

611.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. ey ḫāṭır-ı āşüfte şol iki gözüm aydın
cān gibi gönül şehrine gelmiş gözüñ aydın

meh burcine çıḳ gün gibi sen luṭf yüzinden
ẓulmet gicesinde ḳoma 'uşşāḳı ay aydın

3. sergeşte benüm gibi ne yirde ve ne gökde
zülfüñ ġamı ile oldı seḥer yilleri miskīn

ḫāl ü ḫaṭuñuñ ḳıymeti çoḳ rūm ḫarācı
zülf-i siyehüñ muştuluġi çīn ile māçīn

5. ey māh-cebīn saña güneşsen didügin dil
göklerde melekler işidüp eyledi taḥsīn

şi'rinde ruḫuñ vaṣfını itdükçe necātī
mecmū'a-i gül gibi olur sözleri rengīñ

612.

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. lāle yaḳdı cigerini gül-i ḫandānuñ içün
servler kesdi ḳolın ḳadd-i ḫırāmānuñ içün

şovuḳ el degdi şabādan diyü çoḳ söz didiler
şaḥn-ı gülşende bugün serv-i ḫırāmānuñ içün

3. didüm öldürdi müjeñ bizi ḫoş itmez didi dost
dostum böyle dime ġamze-i fettānuñ içün

ḳaraŋudur şeb-i hicrān yolı yaŋıldı ġarīb
raḥm it ey necm-i hidāyet meh-i tābānuñ içün

5. ey necātī gözüñ aç al ayaġı ṭopraġını
tūtiyā ister iseŋ çeşm-i cihān-bānuñ içün

---

611. 92[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 382 / (Tarlan, 1963: 377)
2 sen: ṭoġ.
6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
ola: olur.

612. 93[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 421 / (Tarlan, 1963: 401)
2 serv-i ḫırāmānuñ: zülf-i perīşānuñ.
3 müjeñ bizi: beni ġamze.
itmez: itmiş.
4 <sa'ādet> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.
5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
çeşm-i cihān-bānuñ: dīde-i giryānuñ.

613.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ḳoġıl ey bāġ-bān būy-i vefā gülden ıraġ olsun
hezārān bülbül ölürse ḳayurmaz kendü ṣaġ olsun

yaṣum ‘ummānın āl ile ḳızıl ḳanlara boyaduŋ
yaraduŋ gönlüme vallāhi ey ġam yüzüŋ aġ olsun

3. ġaraż bir būseye cān almaġ ise alduŋ ey dilber
bizümle ḫançer-i ġamzeŋ yiter ḳılıc bıçaġ olsun

ṣu kim dil-dār eşigine ḳulaġuz oldı dünyāda
dilegüm bu ki ‘uḳbāda aŋa cennet duraġ olsun

5. necātī mest-i ‘ışḳam ben benüm ‘aḳl ile işüm yoḳ
bir iki kez aŋa didüm hele benden ıraġ olsun

613. 93[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 414 / (Tarlan, 1963: 397)

614.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ġāret-i dīn iden ancaḳ zülf-i ʿanber-bū degül
ḫaṭṭ u ḫālüŋ daḫı kāfirlerdürür bir bu degül

ḫᵛāb-ı nāz itdügine ol türk-i mestüŋ ey göŋül
zinhār aldanma kim bu fitnedür uyḫu degül

3. ʿışḳ meydānında bir dīvāne gördüm çaġırur
leylī zencīrine mecnūn olmayan uṣlu degül

derd ile aġladuġuma gel taraḥḥum eyle kim
ḥasret ile gözlerümden ḳandur aḳan ṣu degül

5. bir birine baş çatup mekr itse zībā ḳaşlaruŋ
ḳara baḫtumda benüm cāẕūdur ol ebrū degül

aṣulursam sünbülinden virmeye bir bū baŋa
ölür isem cānı bir bū virmeye bir mū degül

7. ey necātī çün ola mecnūna hem-dem bir ġazāl
baŋa ne içün āşinā ol gözleri āhū degül

---

614. 93ᵇ: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 339 / (Tarlan, 1963: 351)

1 ḳāfirlerdürür: ḳāfirledürür.

2 kim bu: kim.
uyḫu: ol uyḫu.

3 meydānında: bāzārında.

4 gel: hey.

5 baḫtumda: baḫtumdur.

6 bū: mū.
cānı bir: cānuma.

7 ola: olur.

615.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. āsumānīler geyüp gün gibi māhum gitme gel
göklere boyanmasun feryād ü āhum gitme gel

hay esirge zülfüŋüŋ zencīrinüŋ şeydāsıyuz
ḳıyma kendü ḳullaruŋdur pādişāhum gitme gel

3. el götürüp rūz u şeb derdüŋi iderdüm ṭaleb
ben elümle itmişem bildüm günāhum gitme gel

defter-i *naḥnu ḳasemnāda* naṣībe yoḳ zevāl
ey belāsı ḳısmet-i luṭf u ilāhum gitme gel

5. ey beni hecri ile ḫāk iden saŋa yalvarmaġa
başdan ayaġa dil olmışdur giyāhum gitme gel

şemʿ gibi bir naẓar bālīnüm üzre ḳıl ḳarār
uş ʿadem ṣaḥrāsına ṭoġruldı rāhum gitme gel

7. ben necātī rūz-ı şeb derdüŋi irürdüm ṭaleb
ben elümle itdüm baŋa gitme günāhum gitme gel

---

615. 93[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 331 / (Tarlan, 1963: 347)

2 şeydāsıyuz: şeydāların.

3 Beyit 3. beyit ile mükerrerdir.
iderdüm: eylerdüŋ.

4 Zuḫruf Suresi 32. Ayet.
luṭf u: luṭf-i.

6 naẓar: nefes.

7 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
Beyit 3. beyit ile mükerrerdir.
ben necātī rūz-ı: el götürüp rūz ü.
irürdüm: eylerdüŋ.
itdüm baŋa gitme: itmişem bildüm.

616.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. mevsim-i nev-bahārı gözleyelüm
bāde-i ḫoş-güvārı gözleyelüm

bize serv ü çınārdan ne biter
varalum ḳadd-i yārı gözleyelüm

3. gül ḥayāsuzluḳ itse yüzleyelüm
sāḳī-i gül-ʿiẕārı gözleyelüm

şemʿ-vār ortaya atılmayalum
biz de rūz-i şumārı gözleyelüm

5. nice bir aldaya şumāra vire
cām gibi kenārı gözleyelüm

düşdi zevraḳ necātī baḥr-i ġama
çāre ne rūzigārı gözleyelüm

7. ġulġuli şīşenüŋ baş aġrısıdur
sāġar-ı bī-ḫumārı gözleyelüm

---

616. 94ª: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 372 / (Tarlan, 1963: 370)

1 bāde-i ḫoş-güvārı: gül-i ruḫsār-ı yārı.

4 Divanda 2. mısra 5. beytin 2. mısrasıdır.

5 Divanda 2. mısra 4. beytin 2. mısrasıdır.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

617.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. işigüŋden yüzüm dönerse dönsün bir yaŋa ḳıblem
ḳapuŋa doġru geldüm ben senüŋ a kaʿbem a ḳıblem

ḳoyup kaʿbe ḳapuŋ ḥāṣā dil itmez ġayrıya secde
olupdur gerçi her yirde namāz itmek revā ḳıblem

3. senüŋ paşmaġuŋ irdügi yire irmez benüm başum
ḳo bārī ideyin secde ıraḳlardan saŋa ḳıblem

iki çeşme ṣu iletmek gibidür kaʿbe şehrine
ḳapuŋda bir kez aŋılsa yaşumdan mācerā ḳıblem

5. ʿaceb midür dolanursa cemālüŋ çevresin zülfüŋ
ṭavāf-ı kaʿbe idermiş işitdük ejdehā ḳıblem

şikāyet eylemiş diyü yeter öldür necātīyi
aŋa itdüklerüŋ sen de n'ola bir kez aŋa ḳıblem

618.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. zaḫm-ı firāḳ oŋulmuş u gitmişdür ey ṣanem
tīrüŋle sīne birlige bitmişdür ey ṣanem

bezm-i ṣafāda laʿlüŋe mānend olunca mey
pīr-i muġān ne cānlar eritmişdür ey ṣanem

3. ḳaddüŋ olalı gülşen-i ḥüsn içre ser-firāz
serv ü ṣanevberüŋ işi bitmişdür ey ṣanem

bülbül söger ḳulaġını dolduru güllere
beŋzer ki vaṣf-ı laʿlüŋ işitmişdür ey ṣanem

5. dil leblerüŋe gelse ḳoyup zülfüŋi ne ṭaŋ
āşüfteliḳle cānına yetmişdür ey ṣanem

gül ruḫlaruŋda sünbülüŋ āşüfte göreli
miskīn necātī ʿaḳlı dağıtmışdur ey ṣanem

---

617. 94ª: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 348 / (Tarlan, 1963: 356)

2 itmek: itmez.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

618. 94ª: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 358 / (Tarlan, 1963: 362)

1 bitmişdür: yetmişdür.

4 güllere: güllerüŋ.

619.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. sūz-ı dil beŋzüm ṣarardur ey yaŋaġı erġavan
ġalibā bu vech ile kūyuŋda olmaz zaʿferān

ey ṣaçı bī̇mār yanın beklemekden dil-şikest
ey gözi aḫşama ḳarşu uyumaḳdan nā-tüvān

3. ḳoşma çeşmüŋe zülfüŋ ḳıyma giriftār olana
ādem ölür virme ol cellād eline rī̇smān

zülf ü ruḫsāruŋ iraḳdan görinür baŋa yaḳın
nite kim gice ile āteş şöyle kim gündüz duḫān

5. ḳaşınuŋ yayı ele girmez ṭutuŋ kirpik oḳın
ṭoġru ṭutulmayıcaḳ egri bulunmaz bī̇-gümān

620.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. zülf-i ʿanber-bār ile yār ister örte ruḫların
hī̇ç ola mı şemʿ-i rūşen perde-i şebde nihān

leblerüŋden fehm olur çün kim dehānuŋ varlıġı
küllü sırrın cāvezeʿl-işneyni şāʿ oldı ʿayān

3. ey necātī̇ şekk ider ʿālem vücūduŋda senüŋ
varlıġuŋ ʿanḳā gibi bir ad olmışdur hemān

---

619. 93[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī̇ Beg]: *Necātī̇ Beg Dī̇vānı:* G. 406 / (Tarlan, 1963: 392)
1 <dil-i siyāh> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.
2 Divanda bu beyit 407. gazelin 2. beytinde yer almaktadır.
3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
çeşmüŋe zülfüŋ: zülfüŋ çeşmüŋe.
4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
620. 93[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī̇ Beg]: *Necātī̇ Beg Dī̇vānı:* G. 407 / (Tarlan, 1963: 393)
1 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
oldı: olur.
3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
olmışdur: ḳalmışdur.
vücūduŋda: vücūduŋdan.

621.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. yār işigidür gedāya cennet-i meʿvā bugün
yār ile ṭursun ṭurursa dostlar dünyā bugün

ṣūfī yarın ilte mi alup elümi cennete
çoḳ gören cānāneler işigini baŋa bugün

3. nev-bahār ile behişt-i cāvidān oldı cihān
ey ʿaceb ne içün ḥalāl olmaz mey ü ṣahbā bugün

başlamışdur gün gibi ḥüsnüŋ cihān-gīr olmaġa
hep senüŋdür ʿālem içinde olan ġavġā bugün

5. hecrüŋ ile yir yüzinde aġladum şol deŋlü kim
iki gözümçün ṭoḳuz oldı yedi deryā bugün

sen melek sīmāya cānlar virdügüm ʿayb itme kim
yirde buldı gökde isterken seni ʿīsā bugün

7. ey necātī ḫançer-i ḫūn-rīz-i yāra teşneyüz
ṣudan artuḳ nesne çekmez gönlümüz ḳaṭʿā bugün

622.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. yüri ferzāne iseŋ cānib-i cānāna degin
n'ola pervāne iseŋ şemʿ-i şebistāna degin

yüri sen and içe gör biz mey-i nāb ey ṣūfī
saŋa peymāne ḳomışlar bize peymāne degin

3. yanarın ḥasret-i şevḳ-i ruḫuŋ ile yanarın
cān atup gitmez isem ṣaḥn-ı gülistāna degin

elüme girmez ise dürr-i şeb-efrūz-ı viṣāl
hele seyl-āb ideyin yaşumı ʿummāna degin

5. yine cellād-ı müjeŋ sīne-i ḫākīde gelüp
ḳılıcın gömmez idi itmese biŋ ḳana degin

dimedüŋ rāzı necātī ile fāş eylemedi
geçmeyince güzelüm ġamzeŋ oḳı cāna degin

---

621. 93[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 428 / (Tarlan, 1963: 406)

1 cennet-i: menzīl ü.

4 <yüzüŋ> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

622. 94[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 429 / (Tarlan, 1963: 407)

2 peymāne: peymānı.

6 dimedüŋ: dildeki.

623.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. neṣāṭ u ʿişreti ne eyler ġamuŋla hem-dem olan
ḳapuŋda cennetüŋ adın aŋar mı ādem olan

ḥaḳīḳaten yine bir demdürür ziyāde degül
saʿādeti şu cemīʿ-i zemāŋda bir dem olan

3. ʿaceb zemāneye ḳalduḳ gel aġlayalum kim
ẕelīldür hüner ü faẓl ile mükerrem olan

yeŋilenür elemi yatmaz eski ġuṣṣa ile
düşinde bir gice nā-gāh şād ü ḫurrem olan

5. benüm ḳatumda ölüm şerbetidür āb-ı ḥayāt
ki bir dem öŋce gidendür hemīşe bī-ġam olan

didüm hezāra ki biŋ söyleyen ölür dirler
didi ne şübhe yiger ġonca gibi ebkem olan

7. ecel gelüp sefere nevbetüŋdürür diyicek
necātiyā ḳara yayadurur müsellem olan

---

623. 94[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 423 / (Tarlan, 1963: 403)

2 bir: her.

3 gel aġlayalum kim: geliŋüz aġlaşalum.

6 ebkem: epsem.

624.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. yoluŋda ḳurdı dīdelerüm ḥalḳa ḥalḳa dām
ṣayd ide tā naẓar seni ey kebk-i ḫoş-ḫırām

raḥm it ki ḳıldı sen gül-i ḫandān firāḳına
yüzüm ṣaḥīfesin cigerüm ḳanı lāle-fām

3. lāyıḳ degül mi şād ola luṭfuŋla bir nefes
şol kim du'ā-yi devletüŋ ider 'aleddevām

ṣūfī lebüŋ meyinden eger içe bir ḳadeḥ
ẕikri ṣurāḥī ḳulḳuli tesbīḥi ola cām

5. zerrāḳ ṣūfī puḫte ile rīvler ḳılup
bāḳī ḳalan ṣarāba dilermiş ki diye ḫām

dilden giderdi ġam gicesinüŋ ḳaraŋluġuŋ
sāġar hilāli olsa necātī kim temām

---

624. 94[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 375 / (Tarlan, 1963: 372)

1 tā: bir.

3 ider: eyler.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
ḳaraŋluġuŋ: ḳaraŋluġı.
kim: meh-i.

625.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. şāmīler itmesün diyü ikide bir hücūm
götürdi zülf ḳāʿidesin yüzden ehl-i rūm

dünyā bütün benüm dise yarım aġız lebüŋ
cān-ı ʿazīze itmeye ayruḳ ecel hücūm

3. cānā güzeller aġzuŋa baḳsa ʿaceb midür
ins ü perī nigīn-i süleymāna oldı mūm

hīç ide bile mi lebüŋüŋ şīvesin mesīḥ
aġızdan ögrenile mi iḥyā gibi ʿulūm

5. ḫālüŋ cefāyı ḫūşe-i zülfüŋden ögrenür
üzüme göre ḳararur ey bī-vefā üzüm

avlamaġa güzelleri māniʿ olur faḳīh
monlālaruŋ şikārda olur liḳāsı şūm

7. ölüm işi ḥaḳ işidürür andan kim incinür
yārı necātī ġayr ile görmekdürür ölüm

---

625. 94[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 360 / (Tarlan, 1963: 363)

7 Vezin bozuktur.
işidürür: işidür.

626.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – – / + – – + / – + –

1. mey-gūn lebüŋ ḫayāli ile ḳan aḳar yaşum
kim didi tīr-i ġamzeŋe kim ḳana ḳar yaşum

çoḳ yaşasun ki çeşm ü dile baḥr ü ber geçüp
geldi getürdi derd-i derūndan ḫaber yaşum

3. kuḥl olmaz ise gözlerine ḫāk-i pāy-i dost
aġlayu aġlayu iki gözden çıḳar yaşum

sen servi ḳıldı gülşen-i ḥüsn içre iḫtiyār
ey bī-bedel degüldür iŋen bī-naẓar yaşum

5. ṣatsın yeridür ayaġı tozını direm direm
çün ḳaṭre ḳaṭre üstine gürler düşer yaşum

ḥaḳḳā ki bir demine viṣālüŋ bedel degül
biŋ yıl olursa ḥasret ile bī-bedel yaşum

7. āhum tütüni göklere çıḳdı necātiyā
bir demde eyledi sefer-i baḥr ü ber yaşum

---

626. 94[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 373 / (Tarlan, 1963: 371)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 yeridür: ṣabā.

6 bī-bedel: dostlar.

7 āhum tütüni göklere çıḳdı necātiyā: bir demde çıḳdı göklere āh-ı cihān-güdāz.

627.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – /+ – + – / + + –

1. gözümde ʿaks-i cemālüŋ bahāra beŋzetdüm
yaşum bahārda ṭaşmış pıŋāra beŋzetdüm

cigerde cemʿ olalı ḳanlu ḳanlu peykānuŋ
derūn-ı sīnemi gördüm enāra beŋzetdüm

3. görince ḥüsn deŋizinde ḫaṭṭuŋuŋ ḳarasın
necāt sāḥili ṣandum kenāra beŋzetdüm

ṣaçuŋ hevāsı ile yolları muʿaṭṭar ider
nesīmi ḳāfile-i müşg-bāra beŋzetdüm

5. güzel görünür ıraḳdan görünse her nesne
anuŋʿiçün güneşi rūy-i yāra beŋzetdüm

sirişk yaġmurı diŋsün ki berḳ-i āhumdan
ḳaraŋu gicelerümi nehāra beŋzetdüm

7. ögerseŋ ol ruḫı ög kim necātī vaṣf ideli
beyān varaḳlarını lāle-zāra beŋzetdüm

628.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. her gün ol gül-ruḫları bāġ-ı cinānı gözlerem
her gice ol zülfi ʿömr-i cāvidānı gözlerem

zülf ü ruḫsāruŋ firāḳı ile ıraḳlardan durup
gice āteş şuʿlesin gündüz duḫānı gözlerem

3. ḥüsnüŋe ins ü melek ḥayrān ben dīvāne-zār
geh zemīne baḳaram geh āsumānı gözlerem

ḥalḳa gibi gözlerüm ḳapuŋda ḳaldı dostum
feṯḥ-i bāb ola diyü ol āsitānı gözlerem

5. rāḥat ü ḳahrına dehrüŋ baş egüp yalvarmazam
ben necātī himmet-i şāh-ı cihānı gözlerem

---

627. 95ª: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 370 / (Tarlan, 1963: 369)

628. 95ª: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 374 / (Tarlan, 1963: 371)

1 gül-ruḫları baġ-ı: ruḫsarı gül-zār-ı.

3 dīvāne-zār: dīvāne-vār.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

629.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gül yüzüŋdür sünbül-i ʿanber-feşānı bilmeyen
oldurur cennetde ʿömr-i cāvidānı bilmeyen

bilmedi ḥüsn āfitābından hilāl olduġumı
yir yüzinde āsumāndan rīsmāŋı bilmeyen

3. dil-rübālıḳ şīvesinde bir nice destān bilür
baŋa ṣorsun gelsün ol şūḫ-ı cihānı bilmeyen

āfet-i ehl-i naẓardur şīvede ben bildügüm
fitne-i āḫir zemāndur bilmez anı bilmeyen

5. cān virür ʿīsī ṣuyı diyü leb-i ḫandānuŋa
ʿömri içinde şarāb-ı erġavānı bilmeyen

naġmesinden bülbülüŋ fehm-i maʿānī bilmedi
gül yüzüŋ vaṣfında bu ḥüsn-i beyānı bilmeyen

7. ey necātī ḫaṭṭ u ḫāl-i zülfe eylesün naẓar
güzel olup fitne-i āḫir zemānı bilmeyen

---

629. 94[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 418 / (Tarlan, 1963: 399)

1 yüzüŋdür: yüzüŋde.
oldurur: oldur ol.

3 dil-rübālıḳ şivesinde bir nice destān bilür: bilmedügi şīve yoḳdur hep bilür bilmezlenür.
gelsün: baŋa.

4 āfet-i ehl-i naẓardur şīvede ben bildügüm: ḫālini miskīn ṣanursız fitnede bir dānedür.
fitne-i āḫir zemāndur: saçları dām-ı belādur.

6 naġmesinden: naġmesinde.
bilmedi: idemez.

7 zülfe: ḥüsne.

630.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. zülfüŋ ġamını 'anber-i sārāya virmezin
la'lüŋ meyini ṣādī-i ṣahbāya virmezin

la'l-i lebüŋ ṣafāsını sāġarda bulalı
meyḫāneler bucaġını dünyāya virmezin

3. izüŋ tozını gün gözine tūtiyā içün
gökden yire inerse mesīḥāya virmezin

cān virüp aşılursa bu miskīn selāsilüŋ
bir ḳılını memālik-i dünyāya virmezin

5. gülşende āsitāne-i bülbül ḳadar yiri
ḳorlarsa baŋa cennet-i me'vāya virmezin

ben mu'teḳid degül miyin allāh ẕikrine
şol deŋlü var ki başumı ġavġāya virmezin

7. yoḳdur çemende serv eli üstinde el velī
reftār-ı yārı serv-i dil-ārāya virmezin

eglenmege necātīye necātīye dīvār sāyesin
gīsū-yi ḥūr u zülf-i semen-sāya virmezin

---

630. 95[a]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 405 / (Tarlan, 1963: 391)

1 ġamını: ḫamını.
meyini: ġamını.

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
dünyāya: dārāya.

5 āsitāne-i: āşiyāne-i.

7 serv: servüŋ.
üstinde: üzre.

8 Vezin bozuktur.
necātīye necātīye: necātīyā.
dīvār: dīvārı.

631.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. leblerüŋ öpdükçe sāġar acısun cān acısun
kimseler görmiş degül bunuŋ gibi cān acısun

ḥaḳ teʿālā acısın göstermesün cānā[ne]nüŋ
ṭatlu ṭatlu içelüm zehr ise yārān acısun

3. acı diller virdi baŋa işidenler didi kim
biz bu deŋlü görmedük gül-berg-i ḫandān acısun

zülf-i ruḫsārı ġamından gice gündüz ḳoŋ beni
aġlayayın ide kim kāfir müselmān acısun

5. iremedüm serv-i ḳaddine döküp ṣaçmaġ ile
yaşumuŋ gevherlerine baḥr-i ʿummān acısun

dirileyin ṣabr ile tek görmeyeyin ey ḥakīm
bir yaŋa derd-i ġamın bir yaŋa dermān acısun

7. ādem olmazmış necātī kişi gögçek ṭon ile
rengi ḫūb olmaḳ gidermezmiş zaʿferān acısun

631. 95ᵃderkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 420 / (Tarlan, 1963: 401)

2 ṭatlu ṭatlu içelüm zehr ise yārān: ben öleyin işiġinde baŋa cānān.

4 zülf-i ruḫsārı ġamından gice gündüz ḳoŋ beni: ben ṣaçından çekdügüm ben ruḫlarından gördügüm.
aġlayayın ide kim kāfir müselmān acısun: şerḥ ideyin kāfir aġlasun müselmān acısun.

6 dirileyin ṣabr ile tek görmeyeyin ey ḥakīm: dün eṭibbādan işitdüm ṣabr imiş dermān-ı ʿışḳ.
bir yaŋa derd-i ġamın bir yaŋa: ḳoŋ öleyin görmeyeyin bārī.

632.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. yāra ne ey müddeʿī̇ çoḳ çoḳ günāhumdan benüm
yüz çevürmez āyi̇̄ne rūy-i siyāhumdan benüm

ey ḳamer biŋ yıldürür kim ölenüŋ dirler günāh
gel berü öldür beni ḳaçma günāhumdan benüm

3. görinen yılduz degül yir yir delinmişdür felek
gün yüzüŋüŋ ḥasreti ile ti̇̄r-i āhumdan benüm benüm

pādişāhum leşker-i miḥnetle sebi̇̄hūn itdügin
işidesen bir gün āh-ı ṣubḥ-gāhumdan benüm

5. zaʿferānın yüzümüŋ küynüklü āhumdur ṣatan
li̇̄kin ol gül-çihre almaz āh-ı āhumdan benüm

ʿāşıḳuŋ baġrında zehr-ālūd peykān olduġın
ḳabrum üstine gelen bilür giyāhumdan benüm

7. gözi ögrenmişdürür ʿāşıḳların öldürmege
ey necāti̇̄ ẓulm gelmez pādişāhumdan benüm

---

632. 95ᵇ: [Ġazel-i Necāti̇̄ Beg]: *Necāti̇̄ Beg Dīvānı:* G. 378 / (Tarlan, 1963: 374)

1 günāhumdan: gün āhumdan.

3 Vezin bozuktur.
benüm benüm: benüm.

4 Vezin bozuktur.
miḥnetle: miḥnet.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
āh-ı āhumdan: āh u vāhumdan.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
peykān: ḫançer.

7 ʿāşıḳların: ʿāşıḳları.

633.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. āteş-i ġamdan yanupdur ḫākdür cismüm benüm
bil ki şol bir āh-ı āteş-nākdür cismüm benüm

himmet ile hem-demi ʿīsā olursam ṭaŋ mı kim
ehl-i diller arasında ḫākdür cismüm benüm

3. bunı bildüm ʿāḳıbet hīç nesne bilmedüm
gerçi başdan ayaġa idrākdür cismüm benüm

avladı öldürdi ġamzeŋ kendüzümden bilmedüm
şeh-süvārā lāyıḳ-ı fitrākdür cismüm benüm

5. ey necātī eyledüm ʿışḳ ejdehāsını zebūn
mār-gīr-i dehr içün tiryākdür cismüm benüm

634.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. gördüm yüzüŋi dīde-i giryāndan el yudum
vurdum cigerde ḳaṭre ḳadar ḳandan el yudum

gördüm yū gitmeyince göŋül yüz yumaz gözüm
şu gibi göŋlüm aḳdı revān andan el yudum

3. ruḫsār-ı dil-firīb-i ʿaraḳ-rīzüŋi görüp
şebnemleri ile ṣaḥn-ı gülistāndan el yudum

uyup hevāya terk-i diyār eylesem n'ola
bir ḳaṭreyem ki lücce-i ʿummāndan el yudum

5. laʿlüŋ yeter necātīye dünyā ve āḫiret
kevṯer ṣuyu ile çeşme-i ḥayvāndan el yudum

---

633. 95^{b}: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 346 / (Tarlan, 1963: 355)

1 hākdür: pākdür.

2 arasında: ayaġında.

3 Vezin bozuktur.
hīç: kim hīç.

4 bilmedüm: ölmedüm.

5 ʿaşḳ: nefs.

634. 95^{b}: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 371 / (Tarlan, 1963: 369)

1 Divanda 2. mısra 2. beytin 2. mısrasıdır.

2 Divanda 2. mısra 1. beytin 2. mısrasıdır.
yū: ki
yumaz gözüm: yumaz.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

635.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. ḳan aġladuŋ görünce ben 'āṣıḳı fütāde
ey çeşm-i ḫūn-feşānum olsun demüŋ ziyāde

çeşmüŋ kimi yıḳarsa çekmege bende anı
almış kemend eline gi̇sūlaruŋ ḳafāda

3. küncü belāda tenhā beyhūde olup yaturken
yanuma ġuṣṣa geldi bilişde āşināda

sen çeşmi ṣāhbāza ṣayd-ı ḥarem olam der
yıllardurur kim uçar di̇l murġı bu havāda

5. teşbi̇̄h sāde virmez zi̇̄net vire ḫayālī̇̄
rengi̇̄n edā gerekdür eş'ār-ı dil-güşāda

635. 96[a]: [Ġazel-i Ḫayālī̇̄ Beg]: *Ḫayālī̇̄ Beg Dī̇̄vānı:* G. 7 / (Tarlan, 1945: 345)

1 fütāde: belāda.

3 beyhūde: bi̇̄mār.

4 kim: ki.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
vire: söze.

636.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

remel – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. āl ile dutdı öpdi la'l-i nigārı bāde
virse 'aceb mi āhum bezm-i fenāyı bāde

şevḳ-ı leb-i nigāra gördüŋ mi öykünürmüş
keyfiyyeti şarābuŋ vay bu ḫarām-zāde

3. deryā-yı mihrüŋ içre derdüŋle āşināyuz
yād eylemezsüŋ ey meh meylüŋ hemīşe yāda

ṭūfān-ı eşk-i çeşmüm teskīn iderseŋ ey dost
mānend-i nūḫ 'ömrüŋ ḳılsun ḫudā ziyāde

5. atı doḳundı düşdüm ol şeh-süvār didi
bu daḫı bir düşüşdür [ḥaẓẓ eyle hey] fütāde

yā ḳaşlaruŋ hilāle teşbīh itdi ẕātī
eksüklük itdi ey meh ma'zūr ṭut bu rāda

637.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. ġamdan helāk olupdur cismüm benüm ziyāde
ey sāḳī-i maḥabbet ṣun baŋa cām-ı bāde

leylī ṣaçuŋ görelden künc-i ġam içre tenhā
vā ḥasretā ki ḳaldum mecnūn gibi belāda

3. naṭ'-i ḫaddüŋde ḫālüŋ düşdi ruḫuŋla şāhum
kim süre süre āḫir ferzīn olur piyāde

āh itdügümce dā'im derd ü belālar içre
taŋ mı yanarsa bu çerḫ döne döne hevāda

5. 'ışḳuŋ meyinden ey meh mest oldı bu faḳīrī
'aks-i lebüŋ görelden cām-ı cihān nümāda

---

636. 96[a]: Naẓīre-i Ẕātī: *Ẕātī Dīvānı III. Cild:* Ġ. 1254 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1987: 159)

1 fenāyı: cihānı.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
ol şeh-süvār didi: didi o şeh-süvārum.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
yā: rā.

637. 96[a]: Faḳīrī:

638.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. nice bir ḫūn dökeyin [bu] dīde-i giryānumdan
nice bir besleyeyin ġamzelerüŋ yanumdan

nice bir ġayr ile sen būseye bāzār ṭutup
beni bī-zer diyü bīzār idesin cānumdan

3. fürḳatüm dostlara bitiyecek nesne degül
ḫaberüm alduŋ ola nāle vü efġānumdan

kesse mıḳrāż-ı ġamuŋ başumı eger şemʿ gibi
yine bir baş çıḳa şevḳ ile girībānumdan

5. bulsa dünyāyı ṭabīb olan iderdi bīmār
dilberüŋ derdi mi var bulmaya dermānumdan

pistenüŋ aġzını ṣoḥbetde bıçaḳlar açamaz
bir söz açılsa benüm ġonca-i ḫandānumdan

7. yirüm idinmiş iken sürdi gedāyı ḳapudan
bunu ummazdı necātī ḳulı sulṭānumdan

benüm eşʿārdur iden yirümi ṣaff-ı niʿāl
oḳuyan maḫlāṣumı aŋlaya dīvānumdan

---

638. 95[b]derkenar: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 424 / (Tarlan, 1963: 403)

1 dīde-i giryānumdan: dil-i biryānumdan.

3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

4 eger: ger.

5 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
bulmaya: böyle ya.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
gedāyı: giderdi.

8 Divanda bu beyit 10. beyit olarak yer almaktadır.

639.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. gülşende gül yüzüŋçün āh eylesem ziyāde
bülbül kebāb olurdı döne döne hevāda

çekdüm kemān-ı 'ışḳuŋ iki bükildi ḳaddüm
ḳaşuŋ firāḳı āḫir itdi beni kepāde

3. naṭ'-i zeminde hālüŋ zād-ı dehr içünde
sürdi ruḫ üzre şāhum āḫir baŋa piyāde

ḳorḳar ki dūd-ı āhum aŋa sirāyet ider
çerḫ-ı felek anuŋ'çün ḳaçar dönüp hevāda

640.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. olsun tena''um içre ol yār-ı rūy-sāde
ḳalsun belā vü ġamda bu 'āşıḳ-ı fütāde

ol şehsüvār-ı meydān binse semend-i nāza
'uşşāḳ öŋince olur ser-cümle hep piyāde

3. ḳaşuŋla ġamzeŋ ey dost yiter cihāna fitne
n'eyler girüp pusuya kāküllerüŋ kafāda

kaşuŋ kemānı pekdür her kim ki çekmek ister
derd ü belā vü miḫnet aŋa gerek kepāde

5. her kim ki şāh olupdur sanmaŋ ḫużūrı vardur
dervīş ki ola ḳāni' 'ömri geçer ṣafāda

gülzār-ı ḫüsnüŋ içre her gīce ṣubḥ olınca
oḳur muḥibbī medḥüŋ bülbülleyin nevāda

---

639. 96[a]derkenar: Naẓīre-i [Faḳīrī]:

640. 96[a]: Muḥibbī: *Muḥibbī Dīvānı:* Ġ. 3095 / (Yavuz, 2016: 1539)

1 yār-ı: māh.

2 öŋince olur: olur öŋince.

3 kāküllerüŋ: gīsūlaruŋ.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
ḳaşuŋ: 'ışḳuŋ.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
ḫużūrı vardur: ḫużūr ider ol.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

641.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. ben zār-ı nā-tüvānuŋ nerd-i ġam-ı belāda
baḫt ḳapusı baġlu mümkin degül güşāda

cānda hevā-yı kākül başda belā-yı müjgān
tūl-ı emel öŋümde tīġ-i ecel ḳafāda

3. 'ayş-i cem u sikender bir ān imiş ser-ā-ser
şöyle didi görenler cām-ı cihān nümāda

naṭ'-ı murāda ey şeh sür esb-i nāz-ı maḳṣūd
manṣūbe ile devrān itmezden ön piyāde

5. ḳavs-i ḳuzaḥdan inse tīr-i ḳażā başuŋa
olġıl helākī dā'im teslīm ile rıżāda

642.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. derdüm ḥikāyet itsem mecnūn-ı nā-murāda
kendin ḳoyup benüm'çün aġlardı ol fütāde

keyfiyyet şarābuŋ ṣoŋunda dirler ammā
ya'ni lebüŋ ḥabābı mest itdi ibtidāda

3. gül-gūnī cāmelerle bezm-i şarāba girme
ey gözleri ḥarāmī ḳan olmasun arada

bu ṭāḳ-i pür-revāḳuŋ gelmezdi hīç naẓīri
cām-ı ḥabāb gibi varmasa ṣoŋı bāda

5. oldum ġazelde kāmī 'allāme-i zamāne
şi'rümden itse ṭaŋ mı şā'irler istifade

641. 96^{b}: Helākī:

642. 96^{b}: Kāmī:

643.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. leylī için ki mecnūn āh eyledi ziyāde
od urdı kāināta murġ uçmadı hevāda

dökme gözüŋ yaşını bāzār-ı 'ışḳ içre
'āşıḳ düşürme her dem gevherlerüŋ kesāda

3. ruḫuŋ yerinde iken al menzilüŋi şāhum
atlı mesāfesini ḳaṭ' idemez piyāde

gel ey melek raḳībe uyma sözin işitme
virmesün ol 'azāzil dimāġuŋı fesāda

5. ṣaḥrā-yı 'ışḳ seyrī mecnūn ile ṣaġışımuz
kim gördi iki şāhı seyrānda bir arāda

644.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. dil uzatmış leb-i dildāre ġonca
ṣabādan yedi anuŋ'çün ṭabanca

düşer mi şānuŋa ey şāne billāh
ṭutuşmaḳ kākül-i yār ile pençe

3. gören dir zülfüŋi ṭarāf-ı lebüŋde
nigāhbān olmuş āh dir gizlüce

ne bir şīrīn gelür dünyāya sence
ne bir ferhād olur 'ālemde bence

5. firāḳī irsem ol serv-i revāna
ṣarılsam ṣarmaşıḳ gibi boyınca

643. 96[b]: [Ġazel-i Seyrī]:

644. 97[a]: Firāḳī:

645.

mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. vefāyi az ider ol cān uruġı
anuŋ’çün cān virürüz aŋa çoġı

muḥabbet bezmīne oturdı ‘uṣṣāḳ
berü gel al ele sāḳī yatuġı

3. çenār ise o bir dağda büyümiş
ṣanevber ise bir bostān oyuġı

üzüm ṣuyına ṣūfī cāŋ virür līk
ṣıdurmaz gözine kimse ḳoruġı

5. olupdur zülfüŋe dolaşalı dil
ḫayālüŋ gibi bir gice ḳonuġı

ümīdüm ḳatı çoḳ ṣabrum ḳatı az
necātīnüŋ bulardur varı yoġı

---

645. 97[a]: Necātī: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 586 / (Tarlan, 1963: 511)

1 cān: ḫ[v]ān.

2 muḥabbet: melāmet.
berü: uru.
ele: berü.
gel: tur.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
dolaşalı: baş ḳoşalı.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

646.

mef'ūlü mefā'īlün mef'ūlü mefā'īlün

hezec – – + / + – – – / – – + / + – – –

1. tā ol büt-i şīrīn-leb şekker-dehen olmışdur
gül ġoncalarınuŋ hep yiri diken olmışdur

ḥüsnüŋ ṣıfatın tā kim diye işide lāle
gülşende gül ü ġonca gūş ü dehen olmışdur

3. ḳaddüŋle 'iẕāruŋdan ayru düşeli vallāh
tābūt u kefen baŋa serv ü semen olmışdur

bīmār-ı ġamem benden bī-çāre ṭabīb el çek
itme emegüŋ żāyī' baŋa olan olmışdur

5. ol zülf-i perīşānı bu vech ile görelden
'ālemde perişānlıḳ bildüm neden olmışdur

bayram-ı viṣālüŋde ṣalınmaġa 'āşıḳlar
meydān-ı cemālüŋde zülfüŋ resen olmışdur

7. ey rūma 'aḳīḳ ilten ṣaḳın ki ziyān eyler
ḳanlu yaşum ucından 'ālem yemen olmışdur

billāhi necātīye bu luṭf u 'aṭāyi gör
şeyḫī olalı ḫusrev naẓmı ḥasen olmışdur

647.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. sāḳī-i bezm-i miḥnet her kime ṣunsa bāda
mest ü ḫarāb ḳodı ḫum-ḫāne-i belāda

---

646. 97[a]: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 84 / (Tarlan, 1963: 196)
1 dehen: şiken.
ġoncalarınuŋ hep: ġoncasınuŋ vallāh.
2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
lāle: dā'im.
3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.
vallāh: cānā.
4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
ol zülf-i perīşānı bu vech ile görelden: ḫaddüŋde görüp zülfüŋ ben güni ḳara 'āşıḳ.
6 Divanda bu beyit yer almamaktadır.
7 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
8 Divanda bu beyit 7 beyit olarak yer almaktadır.
ḫusrev: şeyḫi.
647. 96[b]derkenar: [Ġazel-i Maḥremī]:

648.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. ey meyl iden nuḳūşa bu deyr-i bī-fenāda
ṣarf itme naḳd-i 'ömrüŋ gezme 'abes hevāda

sāḳī-i bezm-i çarḫuŋ bir bāde ṣanma cāmın
cān atma meclisine 'ömrüŋi virme bāda

3. āyine-i sikender mir'āt-ı ḳalb-i 'ārif
illerde bir meṣeldür cām-ı cihān-nümāda

sulṭān eydür kişi'i 'ışḳuŋ bu ḫāletin gör
eg kim gedā baş egmez cemşīd keyḳubāda

5. ża'fī ḳaçan ki buldum seb'ü'l-meṣānī ṣırrın
bildüm nedür kerāmet taḫmīr ü ṭīn-i māda

649.

mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. sūz ile āh ideydüm ḥadden eger ziyāde
ḳuşlar kebāb olurdı döne döne havāda

ferzāne idüm evvel sen şāh öŋinde rūḫum
nerrād-ı dehr āḫir sürdi baŋa piyāde

3. çeke çeke ġamuŋı ḳaddüm kemāna döndi
āh ol ḳaşı hilālüm itdi beni kebāde

iḳbāl-i lā beḳādur 'aksini ṣūretüŋ gör
mersūmdur bu ma'nā cām-ı cihān nümāda

5. ta'lim-i 'ışḳ ideydim ferhāda ger mesīḥī
ḳomazdı iki ṭaş ṭaġlarda bir arada

---

648. 96[b]derkenar: [Ġazel-i Ża'fī]:

649. 96[b]derkenar: [Ġazel-i Mesīḥī]: *Mesīḥī Dīvānı:* G. 235 / (Mengi, 2020: 268)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
hilālüm: kemānum.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

5 ṭaġlarda: 'ālemde.

650.

mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün

– – + / – + – – / – – + / – + – –

1. sözüm sirāyet itse mecnūn u nā-murāda
ḳuşlar kebāb olaydı başındaki yuvāda

neydügini cihānuŋ fikr it ḫabāb-ı meyden
yazmış bu nükteyi cem cām-ı cihān nümāda

3. zühhāda künc ü mescid mesken baŋa ḫarābāt
taḳdīr böyle ḳılmış nem var benüm ārāda

naṭʿ-ı zemīnde oldum ferzānesi cihānuŋ
ferzīn olur oyunda süre süre piyāde

5. [bir yayını çeküpdür ʿaşkuŋ ḫayālī ey meh]
[kim oldı aŋa nisbet ḳavs-i ḳuzaḥ kepāde]

651.

feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + –

1. ey güzellikte bī-bedel ḳadınum
miṣli mānendi yoḳ güzel ḳadınum

652.

feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + –

1. analıḳdan geçüp ebe olası
s* her gice gebe olası

---

650. 96[b]derkenar: [Ġazel-i Ḫayālī Beg]: *Ḫayālī Beg Dīvānı*: G. 6 / (Tarlan, 1945: 345)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
fikr it: fehm it.

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

5 Mecmuada son beyit silik olduğundan divandaki son beyit aynen yazıldı.

651. 97[a]derkenar: [Müfred]:

652. 97[a]derkenar: [Müfred]:

653.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. amuŋ afşār mūḳişin sancaġı ḳadınum
tılaġun bir ḫaṭāyi bayraḳdur

baş ḳoşup germ ile yüz bulalı
dili uzun dehānı yapraḳdur

3. ḥaşerīdür ḳatı ḫayāsızdur
ḳar gibi gerçi aḳ pāḳdur

kīr naḥsine meylī ṣubḥa degin
şaḳa şaḳdur şaḳa şaḳa şaḳdur

654.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫalḳ-ı ʿālem ʿışḳumı āh ü fiġānumdan ṭuyar
gice āteş şuʿlesi gündüz duḫānumdan ṭuyar

tınmamaġ ile yener ol ġonca-leb ben bülbülin
her seḥer derd-i derūnum dāsitānumdan ṭuyar

3. aġzı remzin beli sırrın şerḥ iderdüm mū-be-mū
kimsene yoḳdur benüm rāz-ı nihānumdan ṭuyar

çeşm ü ebrūsı ḫayāli fāş ider sırrum hemān
beg ḳulı olduġumı tīr ü kemānumdan ṭuyar

5. ben necātīyem didügümdür giriftār olduġum
cümle güzeller beni nām ü nişānumdan ṭuyar

---

653. 97[a]derkenar: [Kıṭāʿ-i Meylī]:

654. 97[a]derkenar: Velehu: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 97 / (Tarlan, 1963: 204)

4 hemān: cihān.

655.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ḥüsn ile ol meh bulaldan şehr içinde iştihār
ʿāşıḳ-ı abdālıdur tacın geyer her tāc-dār
3. tekye-i ġamda ḳulı ḳurbānı olursam ne var
ʿāşıḳ-ı pāmālıyum baş açuḳ abdālıyum
5. ḫūblarda taḳyeci dervīşi ḳıldum iḫtiyār

II

1. bir siyāh altunlu ġarrāʿ yapdı ser-māh-ı felek
āfitābuŋ ʿaynıdur tācında her zerrīn benek
3. aṭlas-ı gerdūn gibi āvāresiyem ḥaşre dek
ʿāşıḳ-ı pāmālıyum baş açuḳ abdālıyum
5. ḫūblarda taḳyeci dervīşi ḳıldum iḫtiyār

III

1. çarḫ dükkānı ʿubeydī kendü mihr-i rūşeni
şaʿşaʿā dest-i pür envārında zerrīn sūzeni
3. rāżıyum miḥnet ocāġında ütülerse beni
ʿāşıḳ-ı pāmālıyum baş açuḳ abdālıyum
5. ḫūblarda taḳyeci dervīşi ḳıldum iḫtiyār

655. 97[b]: Der-Maḳām-ı ʿIrāk [ʿUbeydī]:

656.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ḳoyun ala gözleri müjgānını tīġ itmiş āh
dökmek içün ḳanumı dögmüş zenaḫdānında çāh
3. ḳorḳarın bir gün idersin derd-mendi ḫāk-rāh
dilfikārum oldum mışırran o bī-ḳarār oldum āh
5. nev civānum āfetüm ḳaṣṣāb-zāde per-i şāh

II

1. cān ḳoçın ḳurbān idüp ol ḳātil-i erbāb-ı ġam
tīġ-ı bürrāniyle cismüm nīmelerse rāżıyam
3. zülfünüŋ çengālına aṣṣun beni tek dem-be-dem
nev-civānum āfetüm ḳaṣṣāb-zāde per-i şāh

III

1. ey ʿubeydī bir dem içre ġamzeni biŋ ḳan ider
tīġ-ı cevr-i ehl-i ʿışḳuŋ cismini bī-cān ider
3. il görince ʿīd-i vaṣlına bizi ḳurbān ider
nev-civānum āfetüm ḳaṣṣāb-zāde per-i şāh

657.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. manṣıb u cāhıyle bu dünyāda ey maġrūr olan
ḫᵛāb-ı ġafletde ḳalup bī-çāre olma serseri

ʿāḳıbet ser-menzilüŋ ḫāk olısar ey bī-ḫaber
ṭutasın olduŋ bahāneyle cihānuŋ serveri

3. göge çıḳarmaz seni iletür zemīne şöyle bil
ṭaġ ḳadar yıġsaŋ cihān mülkinde ger sīm-i zeri

pāye-i ḳadrüm felekden yücedür dirken bugün
nice bozdı bu cihān mülkinde gör ser ʿaskeri

5. ḳadr ile ʿunvān veren ḫalḳa vezīr-i ʿaẓāmuŋ
ḳatline bu oldı tārīḫ dürüldi defteri

656. 97[b]derkenar: Der-Maḳām-ı Nevā [ʿUbeydī]:

657. 98[a]: Ezān-ı Tārīḫ ez-Berā-yı İbrāhim Pāşā: Mecmuada matla beyti yer almamaktadır.

658.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ẓulmet-i ġamda görenler didiler iskenderi
hey dīrīġā dār-ı dünyādan dürüldi defteri

ins ü cin feryād aġlar didüm biŋ bāş ile
görmedi böyle muṣībet devr-i ādemden beri

3. ḥaşre dek ger an çünki bulmaḳ anı mümkün degül
ḥayf kim ṭopraḳ arasına düşürdük gevheri

rūz-ı şeb ḫurşīd-i pür-nūr itdi ḳoyuben şanmaŋuz
üstine yüz şevḳ ile nūr indi anuŋ enverī

659.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. hevā-yı ḳadd-i ṭubān ile ey serv-i ḫırāmānum
cihānı ġarḳa virdi cūy-ı eşk-i çeşm-i giryānum

görünmezsin baŋa yazuḳ degül midür a sulṭānum
meded öldüm cemālüŋ cennetin ʿarż eyle rıżvānum

3. ruḫ-ı zibāŋı gözler görmemişdür ey perī peyker
meleksin sen benī ādemde bulunmaz saŋa beŋzer

firāḳ-ı kevṣer-i laʿl-i lebüŋden ḳand-i eşk-i ter
meded öldüm cemālüŋ cennetin ʿarż eyle rıżvānum

5. mücellidlik olaldan ṣanʿatüŋ ey ḳāmet-i mevzūn
saŋa bir çini kāse oldı altun ezmege gerdūn

devāt-ı sürḫa döndi aġlamaḳdan dīde-i pürhūn
meded öldüm cemālüŋ cennetin ʿarż eyle rıżvānum

7. revā mı ẓulm ile itmek mekānum duzāḫ-i ḥasret
esirīŋ oldum ise kāfir olmadum be hey āfet

ʿubeydī ḫaste ḥālüŋ cānına kār eyledi fürḳat
meded öldüm cemālüŋ cennetin ʿarż eyle rıżvānum

---

658. 98[a]: [Ġazel-i Enverī]:

659. 97[b]derkenar: Der-Maḳām-ı Dergāh-ı Ḥüseyn [ʿUbeydī]:

660.

I

1. dil verelden sen serv-i bālāya
ḫāk-i pāyine olmuşam sāye
3. gel e raḫm it ben dil-i şeydāya
benüm ey cānum cānum aḥmed[üm]

II

1. ey ṣaçı leylī zülfi pür efsūn
siḥr ile ḳılduŋ sen beni mecnūn
3. ṭaġlarda düşüp gezerüm mecnūn
benüm ey cānum cānum aḥmedüm

III

1. olalı senüŋle āşinā nāşi
oŋulmaz oldı baġrımuŋ yāşı
3. saŋa ḫayr etmez bu gözüm yāşı
benüm ey cānum cānum aḥmedüm

IV

1. bu niṣārīnin cān içre cānı
gözlerinden gel aḳıtma ḳānı
3. ey gözlerüŋ şāh sulṭān ḳızıl bāşı
benüm ey cānum cānum aḥmedüm

661.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. kime kim eylük itseŋ ṣaḳın andan
bulunmaz saŋa düşmen yaḳın andan

662.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

remel – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. sevmez güzel ḳocaldı demişsin nihālī
igen güzelsin ey iki gözüm iken güzel

660. 97[b]derkenar: [Murabbaʿ-ı Niṣārī]:

661. 98[a]derkenar: Müfred:

662. 98[a]derkenar: Müfred:

663.

feʿilātün mefāʿīlün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – – – / + + –

1. virür āḫir fenāya fülk-i teni
nūḥ daḫı olur ise keştībān

her ḳaçan dem çeke neheng-i ecel
gelmeye katrece aŋa ʿummān

3. yūsuf-ı ṣānī idi aḥbāba
görinürdi ʿadū gözine sinān

hatif-i ġayb didi tārīḫin
ṭaldı raḥmet deŋizine ḳapudān

5. siḥriyā gel duʿā-yı ḫayr idelüm
rūḥ-ı pākini şāh ide sübhān

664.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. düşicek ḥāleti nezeʿ didi tāriḫini isḥāḳ
yöneldüm cānib-i ḥaḳḳ'a başum açuḳ yalın ayāḳ

665.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. yine ẓiʿl-ḥiccede ʿazm-i seferüm şām oldı
diledüm yazmaġa tāriḫini ahşām oldı

---

663. 98[a]derkenar: Tāriḫ-i Vefat Sinān Pāşā [Sihrī]:

664. 98[a]derkenar: Tāriḫ-i İsḥāḳ Çelebī:

665. 98[a]derkenar: [Müfred]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* M. 12 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1990: 351) H. 943.

1 yine: şeḥr-i.
diledüm: istedüm.

666.

feʿilātün feʿīlātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + –

1. hey belā hey o nev-civāna dirīġ
bāġ-ı ʿālemden almadı daḫı kām

gitdi dārü'l-ḳarāra ḥasret ile
acıdı cümle aŋa ḥāṣ ile ʿām

3. umarum kim varıcaġız anda
ḥaḳ maḳāmını ide dārü's-selām

hātif-i ġaybden oldı tāriḫ
raḥmetüllāh-i ʿaleyhī bi's-selām

667.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. şemsiyā şāh-ı cihānuŋ bendesiyem şīriyem
kesmege başın ʿadūnuŋ bir yaluŋ şemşīriyem

baŋa iḥsān eyledi şām-ı dilārāyı bugün
yazdılar tāriḫini mirān-ı şāhuŋ mīriyem

668.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. görüp mülki vücūdı ʿālem-i ʿışḳa ḳadem başdum
bugünden ṣoŋra ölmezsem ʿadem iḳlīmidür ḳaşdum

dü-tā olmış beden bir āh idüp cān virdi ṭoġruldı
ġamuŋla ey kemān-ebrū oḳum atdum yayum yaḳdum

3. ḥabāb-ı eşkümi zeyn eyledüm āh u pür-şerār ile
mezārum türbesine nūrdan ḳandīller aṣdum

iki bögrüm biri birine geçdi cismüm ża'fumdan
beden bol geldi cāna sūzen-i hicrān ile ḳaṣdum

5. ṭutuşdum küştgīr-i ġamla fevrī meclis-i meyde
erenler himmetinde bir ayaġ ile anı başdum

---

666. 98[b]: Merḥūm Ḫadīdī:

667. 98[b]: [Ġazel-i Şemsī Pāşā]: Divanda yer almamaktadır.

668. 99[a]: [Ġazel-i Fevrī]:

669.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ben ol rindüm ki ʿarżum bezl-i emel-i taḫt ü tāc itmem
ḫudādan ġayriya ʿālemde ʿarż-ı iḫtiyāc itmem

maḥabbet nūrı şol deŋlü münevver eyledi ḳalbim
ki künc-i vaḥdetümde şemʿ-i ḫūrşīd-i sirāc itmem

3. dil-i bī-çāreye zaḥmet çeküp luṭf it devā itme
ki derd-i ʿışḳa ölsem de ṭabībā ben ilāc itmem

hemān ele ḳalmışdur işi ben maḥremüŋ ḳaṣdı
senüŋ gibi ʿamāl ile fażlıma ben iḫtiyāc itmem

5. baŋa niʿmet yiter fevrī ki bezm-i kāʿināt içre
eliyle ṭatlu ballu dirilüp bir ferdi ac itmem

670.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. feraḥ bīgānedür gönlüm ki ey ġuṣṣā sen evdensin
feraḥ ṣādī gelür gider benümle ḳalacaḳ sensin

alup ben ḫākden būy-ı muḥabbet ḫāṭırum ṣordı
eyitdi kim nire ṭopraġısın mesken ne yerdensin

3. sen ancaḳ başa ḳıyduŋ ben dil ü cānum daḫı virdüm
baŋa öykünme ey ferhād sen ʿışḳ içre yeg fensin

yaḳar her ki seni nār-ı tecellī şöyle beŋzer kim
gönül ya ṭūr u sīnāsın yāḫud vādī-i eymensin

5. şarāb-ı şevḳ ile esrār-ı ʿışḳa dest-res bulduŋ
yine bezm-i ġam engīzi cihānda fevriyā sensin

669. 99ᵃ: [Ġazel-i Fevrī]:

670. 99ᵃ: [Ġazel-i Fevrī]:

671.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. olam nişānesi aḥbāb-ı işṭiyāḳı imiş
olam ki dirler anı dost-ı lā-firāḳı imiş

672.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. faḳīrin zerk içün ṭutma yaḳasın
ṭamudan od alup ḳande yaḳasın

673.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ol siyeh kim cihān ki cānum cefādadur
andan bu ṭıpḳı naẓm ki ben bī-nevādadur

674.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteṣṣ + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. olam nişānesi aḥbāb-ı işṭiyāḳı imiş
olam ki derler anı dost-ı lā-firāḳı imiş

675.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. daḫı ġam çekmezüm billāh ki mektūb-ı ṣafā geldi
niçe ṣād olmayam ġurbet diyārında vefā geldi

676.

1. ʿizzetʿçün allāhum kimseyi derde mübtelā itme
sevdügün yaʿni ʿāṣıḳ-ı zāruŋ yād kimseyle āşinā itme

---

671. 98[b]derkenar: Müfred: Mecmuada aynı varakta 674. şiirle mükerrerdir.
672. 98[b]derkenar: Müfred:
673. 98[b]derkenar: Müfred:
674. 98[b]derkenar: [Müfred]: Mecmuada aynı varakta 671. şiirle mükerrerdir.
675. 98[b]derkenar: [Müfred]:
676. 98[b]derkenar: [Müfred]:

677.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ey ecel ṣabr yoḳ mu nedür bu ʿacele
çoḳ mu gördüŋ baŋa cān virmege ol bī-bedele

ey ṣabr gördüŋ ider seni baŋa bunca ʿacele
ḳo beni cān vireyin yarın ol bī-bedele

678.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. şu deŋlü bī-kesem cānā cihānda acırum yoḳdur
ölürsem meyyitüm defn itmege bir acırum yoḳdur

679.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ser-i kūyuŋ ṣanemā cennet-i aʿlā bilürin
müntehā ḳāmetüŋi sidre vü ṭūbā bilürin

seni yūsufla güzellikde ṣorarlarsa baŋa
yūsufı bilmezin ammā seni raʿnā bilürin

3. bilmezin nʿeyleye derd ü ġam cānāne baŋa
ne müdārāya meded var ne müdāvā bilürin

zāʿil olmaz heves-i zülf-i siyāhuŋ dilden
ḥāṣıl olmayacaġın gerçi bu sevdā bilürin

5. bāḳiyā gülşen-i firdevsi baŋa ʿarż itme
āsitānın ben anuŋ menzil ü meʾvā bilürin

---

677. 98[b]derkenar: [Ḳıṭāʿ]:

678. 99[a]derkenar: [Müfred]:

679. 99[a]derkenar: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* Ġ. 363 / (Küçük, 2019: 324)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

680.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. fürḳat şebine düşmüşem ey māh esirge
çıḳdı felege āh-ı seḥer-gāh esirge

ey gözlerümüŋ aydını vü necm-i sa'ādet
ẓulmetde ḳalupdur dil-i gümrāh esirge

3. hecr ile yaşum yirde gözüm gökde ḳalupdur
ey yiri gögi yaradan allāh esirge

bir ḥācet içün ka'be işigüŋe çekilür
her şām ü seḥer ḳāfile-i āh esirge

5. hey derdüŋ ile bir gün ölür ḫaste necātī
geh cevr ü cefā eyler iseŋ gāh esirge

680. 99[b]: [Ġazel-i Necātī Beg]: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 517 / (Tarlan, 1963: 464)
2 vü: vey.
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

681.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. bāġ-ı cennet ne virür ʿāşıḳ-ı dī̇dārlara
ben o bülbül degülem aldana dī̇dārlara

ḳomazum zülfi kemendin ne çekersem çekerin
böyle olur dolaşan ol ṭurra-i ṭarrārlara

3. çeşm ü ruḫsārı ḫayāli ile ne ṭaŋ nergis ü gül
yüzini gözüni açup gire bāzārlara

işte didügüme geldüŋ vü dil-āzār olduŋ
niye cān virür idüŋ böyle dil-āzārlara

5. çeşm ü ġamzeŋle bilür ḥāl-i necātī̇yi şu kim
ṭuş gelmiş ola baġdādda ġayyārlara

---

681. 99^{b}: [Ġazel-i Necātī̇ Beg]: *Necātī̇ Beg Dī̇vānı:* G. 463 / (Tarlan, 1963: 427)

1 dī̇dārlara: gül-zārlara.
degülem aldana: degülem ki aldana.

2 çekerin: çekeyin.
ol ṭurrā-i: ṭurrası.

3 ḫayāli: havası.
yüzini gözini: yüzin ü gözün.
gire: ger gire.

4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
işte didügüme geldiŋ vü dil-āzār olduŋ: çek dil-āzārlığı derd ile cānuŋ çıḳsun.
niye: neye.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
ġayyarlara: ʿayyārlara.

682.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ey şekker-leb ṭatlu düşnāmuŋ nʿiçün maʿdūmdur
aġzuŋ esrārına ḫod ḥayranlıġum mefhūmdur

bildüm aġzuŋ ölçüsünden zerre deŋlü yoḳluġı
ṭoġışundan ey ḳamer ruḫ ḳutlu gün maʿlūmdur

3. iştihāsı zāhidüŋ meyden velī ḫalḳdan ḳaçar
viremez göŋli murādın fāsıḳ maḫrūmdur

mihr-i vaṣluŋ pertevi olmazsa ey mihr ü māh seher
bezm-i ġamda cān u dil yanmaġa her şemʿ mūmdur

5. derd-i hecr ile ölürsem bulmadan vaṣla sebeb
fī-sebīlillāh ki ġurbetde ölen merḥūmdur

laubāli ʿāşıḳ-ı rinde naẓar bāz ol velī
hem-dem-i āzār olmaya gör kim zīrā mezmūmdur

7. kevṣeri meyḫānede tenhā ṣafāŋa tābiʿ ol
zīrā bu devr içre iḫvān-ı ṣafādan maʿdūmdur

682. 99[b]: [Ġazel-i Ṭābiʿ]:

683.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ṣubḥ-dem alup ʿuṭārid destine zerrīn ḳalem
defter-i sīmāb-gūn-ı ṭāreme çekdi raḳam

emr-i şāhı yazdı bildürdi emīr-i çarḫa kim
cem ʿola kerrūbiyān ḫānında şāhuŋ bīş-i kem

3. sūr-ı şāha oḳımaġa encüm-i seyyāreyi
tevsen-i gerdūna bindi şāh-ı ḫāver ṣubḥ-dem

aṭlas-ı gerdūnı ḳat ḳat eyleyüp yıġdı zuḥal
ḫāk-i pāy-i raḫş-ı şāha ḳılmaġa ferş-i ḳadem

5. altun üsküfle güneş derbān-ı sūr-ı şāh idi
virdi sancaḳ ḳalʿa-i mīnā-nümāya lā-cerem

ẓıll-i yezdān dāver-i devrān süleymān-ı zamān
ḫüsrev-i īrān u tūrān vāli-i vālā-himem

7. ʿarṣayı ḫālī bulup yilmiş yüpürmiş bādveş
rüstem ü isfendiyār ü zāl ü sām ü güstehem

midḥat-i ṭīġuŋ şehā *lā seyfe illā ẕüʾl-fiḳār*
vaṣf ü şān-ı tīr ü ḳavsüŋ āyet-i *nūn veʾl-ḳalem*

9. salṭanat gülzārınuŋ nev-res nihāl-i servisin
ġonce-āsā baş ṣalar eyler duʿā bunca ümem

şol süleymānsın ki ibrāhīm olupdur āṣafuŋ
enbiyānuŋ himmeti üstünde ḥāżır dem-be-dem

11. muṣṭafānuŋ sünneti devründe cārīdür şehā
ehl-i islāma duʿa-yı devletüŋ farż-ı ehem

---

683. 100ª: Ḳaṣīde-i Merḥūm Figānī Çelebī Berā-yı Sünnet-i Sulṭān Muṣṭafā Raḥmetüʿllāhi Aleyh: *Fiġānī ve Dīvānçesi:* K. 2 / (Karahan, 1966: 6)

3 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
ḳılmaġa: itmege.

5 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

8 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.
Ḳālem Suresi 1. Ayet.

9 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.
ṣalar: açup.

10 Divanda bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.

11 Divanda bu beyit 14. beyit olarak yer almaktadır.
ehem: aʿam.

ṣıyt-i nāyuŋ sūrda ṣūr-ı sirāfīl olmasa
dirilüp bir yire gelmezdi şehā bunca ümem

13. nāy-ı rūyınuŋ ṣadāsı gūşına ḳılmaz eṣer
eyledi kūs ü nefīrüŋ ġulġulı ḫalḳı aṣam

ʿarş-āsā ḳurduġuŋ her ḫayme at meydānına
sāyebān-ı ʿarş-ı aṭlas aŋa nisbet pest ü kem

15. her birisi bir şükūfe ṣan dıraḫt-ı ravżadan
ʿayş ü ʿişret itmege altında ġılmān-ı irem

başḳa başḳa cümle maḫlūḳı ḳonuḳladuŋ şehā
oldılar ḫānuŋda envāʿ-ı niʿamdan muġtenem

17. mihr ü meh ḳurṣ oldı nuḳl encüm simāṭı heft çarḫ
yayılupdur yinmege sūruŋda envāʿ-ı niʿam

şöyle sīr itdüŋ cihān ḫalḳın simātuŋdan şehā
iştihāya aş yirerdi māʿideŋde her şikem

19. cümle maḫlūḳāta ṣofraŋdan nevāle ḳasm olup
ger nemek olsa yitişmez maṭbaḫuŋda heft yem

ḳaṭre-i şebnemce gelmez rūz-ı sūruŋda şehā
çeşme-i mihr olsa şerbet kāseler eflāk hem

21. nīze-i zerrīn elinde ḫüsrev-i evreng-i çarḫ
nīze-bāz olmış öŋüŋde ey şeh-i gerdūn-ḫaşem

dikdi bir zerrīn ḳabaḳ meydān-ı gerdūna nişān
tīr atar yir yir şihāb idüp kemān-ı çarḫı ḫam

23. daḳınup mışrī ḳılıç ḳullaruŋ itse cündīlik
bīş olur ol zümrede tīr ü ṣüreyyā ber-ḳadem

---

12 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.
13 Divanda bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.
14 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
ʿarş-ı: çarḫ-ı.
15 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
16 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.
17 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.
18 Divanda bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.
19 Divanda bu beyit 22. beyit olarak yer almaktadır.
20 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
21 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
22 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
23 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.
bīş olur ol zümrede tīr ü ṣüreyyā ber-ḳadem: muş olur ol remzde şīr-i jiyān bebr-i dijem.

ḫüsrevā bezmüŋ neşāṭından zebān-ı ḥāl ile
sāzlar her sū naġam-sāz olup iderler naġam

25. mūmdur yanmaġa bezmüŋ gicesi şemʿ-i ḳamer
şemʿdān-ı nuḳra-kūbuŋdur sipihr-i pür-direm

şöyle rūşen eyledi meh-tāb şām-ı tārı kim
şāh-ı ḫāverden girīzān oldı ṣan cünd-i ẓulem

27. ḳan ḳaşanur tevsen-i gerdūn anı ṣanma şafaḳ
heybetinden rahşuŋuŋ ey ḫüsrev-i mülk-i himem

od ṣaçarken dem-be-dem aġzından ey şāh-ı cihān
cānı yoḳdur ejdehānuŋ kim ura öŋünde dem

29. şāh-ı ḫāver ḳorḳuben çıḳdı ḥişār-ı çāruma
āsumānīler burūc-ı çarḫa [çün] dikdi ʿalem

ʿarṣa-i naẓm içre şāh ögdül virürse baŋa ger
raḫş-ı ṭabʿum eyleye iki cihānı bir ḳadem

31. yaḳam āh-ı āteşīnümle sipihrüŋ dāmenin
dest-i miḫnetden fiġānī ger alınmazsa yaḳam

baġrumı biŋ pāre ḳıldı fāḳa şemşīri şehā
gözlerüm yaşı anuŋ'çün baġladı reng-i baḳam

33. bu meṣel meşhūrdur ellerde manṣıb dest-māl
birini eyle ʿināyet gözlerüm yaşın silem

yeter aġladuŋ yaşuŋdan mā-cerā maʿlūmdur
destüŋi ḳaldur duʿāya cümleden oldur ehem

35. nitekim burc-ı ḳılāʿ-ı çārüm üstinde ola
şehriyār-i çār-bāliş ṣaḥib-i ṭabl ü ʿalem

---

24 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.
25 Divanda bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.
26 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
27 Divanda bu beyit 31. beyit olarak yer almaktadır.
himem: ʿacem.
28 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.
29 Divanda bu beyit 34. beyit olarak yer almaktadır.
ḳorḳuben çıḳdı: ḫavfdan ḳaçdı.
30 Divanda bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.
31 Divanda bu beyit 33. beyit olarak yer almaktadır.
32 Divanda bu beyit 36. beyit olarak yer almaktadır.
33 Divanda bu beyit 37. beyit olarak yer almaktadır.
34 Divanda bu beyit 38. beyit olarak yer almaktadır.
35 Divanda bu beyit 40. beyit olarak yer almaktadır.

eyle ol şāha duʿā kim cümle eylerler duʿā
zāhid-i eknāf-ı kaʿbe sākin-i ṣaḥn-ı ḥarem

37. sūrlar ile ṣafā sür dünye durduḳça şehā
asitānuŋ beklesün elṭāf-ı dārāy-ı ḳıdem

36 Divanda bu beyit 39. beyit olarak yer almaktadır.
zāhid-i: zāyir-i.

37 Divanda bu beyit 41. beyit olarak yer almaktadır.
asitānuŋ: ḫānedānuŋ.

684.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. rūz-i ezelde ḫāk-i vücūdum elenmedin
cān ṭıflı daḫı ten beşigine belenmedin

sergeşteŋ idi żerre gibi cān ile göŋül
mihr ile meh bu dāirede ṭolanmadın

3. ayaġına aḳardı yaşum bir sehi ḳaddüŋ
cān çeşmesārı ḫāk-i bedenle bulanmadın

bir özge 'ālem vār idi 'ışḳ-ı yār ile
ādem henüz ḫ^{v}āb-ı 'ademden uyanmadın

5. ḫākim sirişt ḫāk-i 'ışḳ idi tā kim elenmedin
cānum ṭıfiyli mihr idi mehde belenmedin

bir çehre birle şem'-i göŋül tāb-dār idi
mihr ile meh çenber-i çarḫı ṭolanmadın

7. ṣalmış idi sāye başıma ol serv-i ḳadd-i ḫırām
ġam vādisinde cūy-ı sirişkim bulanmadın

cān ka'beyi ṭavāf ve daḫı ṭālib idi
dil ḥayret içre ḫāk-i ḫ^{v}āb-ı ṣafādan uyanmadın

9. ya ḳadd-i ḫayāl-i 'ışḳ ile siḥrī şehā çeker
fānūs-ı mihr çetr-i felek üzerinde yanmadın

685.

mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. düşürmek ister imiş beni düşmen
'ināyet eyler ise dost düşmen

684. 99^{b}derkenar: (…) [Sihrī]:

685. 100^{a}derkenar: [Müfred]:

686.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. tā ki gördüm ḳaddüŋi ey serv giryānum henüz
geçdi ʿömrüm fikr-i zülfüŋle perīşānum henüz

ḳulaḳuma bir ḫaber ḳoydı tehī iken ġayriden
ol ḫaberden ben daḫı ney gibi nālānum henüz

3. hey ḳıyāmet her kişi dirler günāhınca yanar
duzaḫ-i hecrüŋde ben kāfir miyim yanam henüz

başıma bezm-i muḥabbetde bir āteş yaḳdı ʿışḳ
şemʿveş ʿömrüm dükendi daḫı sūzānum henüz

5. rāst geldüm bir zamān ile o serve ey ġāmī
yoluna cān virmedügime peşimānum henüz

687.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ruḫlarında zülfüni seyrle ḳıla mı ṣoḥbetin
iki günlük ʿömr içinde çekme dünyā miḥnetin

ey ḫalīlim sen büte beŋzetse deyr eṣnāmını
taŋrı ḥaḳḳı rāhibüŋ özinde yüzü ṣūretin

3. çekdi ḫalḳuŋ gönlüni kendüye mıḳnatısveş
kimse bilmez dilberüŋ bu cezbesinüŋ ḥikmetin

yāri mestāne ṭoludur öpmege ḳaṣd idicek
ehl-i bezmüŋ virdi sāḳī ellerine fırṣatın

5. ḫışm idüp bir luʿb ile öldürdi fevrī ḫastayı
aŋa gösterdi yüzüŋ unutma sen cān minnetin

686. 100ᵃderkenar: [Ġazel-i Ġamī]:

687. 100ᵃderkenar: [Ġazel-i Fevrī]:

688.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. künc-i meyḫāne cāy-ı eglence
ḳayd-ı dünyā dilā bir işkence

eblehāne degül mi fikr-i ṭavīl
ʿömr-i kūtehle rūz-ı şeş pençe

3. bir güzel vaṣlına irişmekdür
ḳurı dünyāda uġramak gence

pehlivāndur eline saġar alan
şīr-i ner birle ṭutuşur pençe

5. ne ḳadar ġuṣṣa çekse bu zārī
bir iki cām ile ol düşünce

689.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. yāruŋ ḳaçan ki ḫaṭṭ-ı ġubārı tıraş olur
esrār-ı ʿışḳ ṣūret-i ḥüsninde fāş olur

cemʿ olsa dilde bir yere gelse sipāh-ı ġam
sīnemde dāġ-ı hecri ḳamusına baş olur

3. çoḳdur nişānı ʿāşıḳ-ı miskīn olanlaruŋ
ẓāhir ʿalāmeti bu ki gözinde yaş olur

ceng olsa ʿaḳl u ʿışḳ arasında ʿaceb mi kim
ayıḳ ki meste ulaşa lābüd ṣavaş olur

5. eksük degül demüŋde gelür ġam veẓāyifi
isḥāḳa tā ölince kifaf-ı maʿāş olur

---

688. 101[a]: [Ġazel-i Zārī]:

689. 101[a]: [Ġazel-i Üsküblü İsḥāk Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı:* G. 44 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1990: 143)

3 çoḳdur: yoḳdur.
gözinde: çeşminde.

690.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dilden artuḳ ġuṣṣanuŋ cānā mekānı yoḳ mıdur
ʿāṣıḳun ʿālemde baht ü kamrānī̆ yoḳ mıdur

dört yanum derd ü ḳahr u miḥnet ü ġam aldı āh
yoḫsa bir dem dünyede rāḥat zemānı yoḳ mıdur

3. cānın alur irgürürsin rūz-i vaṣla ʿāmili
yoḫsa ben dil ḫastenüŋ cānā mekānı yoḳ mıdur

bir kemān ebrū bugün bir tī̆r urdı cānuma
ben faḳī̆r üftādede devlet nişānı yoḳ mıdur

5. lücce-i ʿummān-ı ʿışḳa bendeyi ġark eyledüŋ
pādişāhum ʿāṣıḳuŋ billāhi ḳānı yoḳ mıdur

ġoncaya gül aġzuma öykünme var açıl dimez
ẕātiyā ol gül-ruḫuŋ yoḫsa dehānı yoḳ mıdur

---

690. 101[a]: [Ġazel-i Ẕātī̆]: *Ẕātī̆ Dīvānı I. Cild:* G. 192 / (Tarlan, 1968: 192)

1 cānā: yā rab.
ʿāṣıḳuŋ: ʿāṣıḳa.

3 alur: alup.
ʿāmili: ʿālemi.
cānā mekānı: ʿālemde cānı.

4 bir tī̆r urdı: biŋ tī̆r urupdur.

5 ʿaṣḳa: eṣke.

6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

691.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. tīr-i müjeŋ eglenmedi geçdi siperümden
ṭurmadı güzer eyledi cānā güzerümden

'ışḳ āteşinüŋ gözleri odından urur dem
ḥūn-ı cigerüm kim ṣaçılur dīdelerümden

3. nūr-ı baṣarumdur çü benüm ḫāk-i der-i yār
ikṣīr-i ḥayāt ola ḳamuya naẓarumdan

bir ẕerre irerse gözüme ḫāk-i derüŋden
yā rab beni dūr eyleme nūr-ı baṣarumdan

5. fāş itdi beni yine şem'ī gözüm sūz-ı derūnum
yandum n'ideyin n'eyleyeyin eşk-i terümden

691. 100[b]derkenar: [Ġazel-i Şem'ī]: *Şem'ī Dīvānı:* G. 133 / (Karavelioğlu, 2014: 208)

1 cānā: ya'ni.

2 odından: şevḳından.

3 Divanda 2. mısra 4. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.

4 Divanda 2. mısra 3. beytin 2. mısrasında yer almaktadır.

5 gözüm: gibi.

692.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. gird-i rehin ey eşk yuduŋ çeşm-i terümden
terk-i edeb itdüŋ n'ola düşseŋ naẓarumdan

ḫavfı müjelerdür mi veyā merdūm eliyle
oḳlar çekilüp ṭaşra atılmış cigerümden

3. her bāde ki sensüz içerem bezm-i belāda
ḫūn-āb olur elbetde çıḫar dīdelerümden

seyl-āb-ı sirişk ile ḫoşem 'ışḳ yolında
ḫāşāk-i ta'alluḳ ḳoparur reh-güzerümden

5. ṭaşlara dögüp başumı rüsvā gezer oldum
ey 'aḳl ḳaçup ḳurtılagör reh-güzerümden

kes mihrüŋi ey çarḫ güneşden saŋa bu ṣubḫ
bir şu'le yeter āteş-i āh-ı seḫerümden

7. sīm-āb-ı sirişk itdi meni ġarḳa fużūlī
tā devr cüdā ḳıldı meni sīm-berümden

693.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. ṣanma beni nāleyle cihāndan güzer itdüm
gördüm seni ey ġāfil uyursın ḫaber itdüm

gördüm ki kirā ucuz u yoldaş münāsib
cān naḳdini virdüm de ġamuŋla sefer itdüm

3. yaşumla yudum cevher-i ḫāk-i reh-i yāri
ter düşse n'ola dīde aŋa çoḳ żarar itdüm

encüm dime ḫākister-i pür-aḫker-i çarḫı
āhum yeli bile ṭaġıdup pür-şerer itdüm

5. bu ṣūrete ḳoyınca 'ubeydī ben o cānı
ġam potası içinde niçe cānlar itdüm

---

692. 100[b]derkenar: [Ġazel-i Fużūlī]: *Fużūlī Dīvānı:* G. 223 / (Kılınç,2021: 593)

2 ḫavfı: ḫūnīn.
oḳlar: oḫlar.

7 meni: büt-i.

693. 101[a]derkenar: [Ġazel-i 'Ubeydī]:

694.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. gerekmez baŋa ʿömrüm sensüz el-ḥaḳ
viririlerse cihānı baŋa aylaḳ

derūnum sırrını fāş itdi zaḫmum
anuŋ derdinden oldum aġzu yapraḳ

3. ḳomaz zaḫmum beni ḫāk itmeyince
gözi nesne doyurmaz ālā topraḳ

ʿacebdür ḫāceler gūyā kebūter
döner bir ḥabbe üzre biŋ muʿallaḳ

5. şu kim dervīş olıpdur aŋa ẕātī
yeter bāġ-ı cihānda iki yapraḳ

695.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. hīç bilmem gözümüŋ yaşı ne vaḳtin yeŋile
ḳalmadı yüzüm el içre sile sile yeŋile

ḥüsn ʿıydında bugün bir şeh-i iḳlīm-i cemāl
egnüme ṣaldı libās-ı ġam-ı ʿışḳı yeŋile

3. küşte-gīr-i ġam-ı ʿışḳ ile ṭutışmaḳ ne idi
bu ḳadar zecr-i belālar nedür ey dil yeŋile

göricek daġlaruŋ eskisini ḥüsninde yār
didi vār bunları başdan yine bir bir yeŋile

5. dāmen-i yāri bahārī ḳoma elden ola kim
raḥm idüp sile gözüŋ yaşını bir dem yeŋile

---

694. 101[a]derkenar: [Ġazel-i Ẕātī]: *Ẕātī Dīvānı II. Cild:* G. 649 / (Tarlan, 1970: 153)

3 ālā: līk.

695. 101[b]: [Ġazel-i Bahārī]:

696.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. ḳıymasun baŋa yāra yalvarayın
urmasun cāna yara yalvarayın

itmesün rāz-ı ʿışḳı ʿāleme fāş
çeşm-i gevher-niṣāra yalvarayın

3. ḳucmasun ol nigārı ḳarşumda
câme-i zer-nigāra yalvarayın

cān-ı miskīnüme emān virsün
ġam dinen nābe-kāra yalvarayın

5. ḳomasun ḥayretīyi ayaḳda
şāh-ı düldül-süvāra yalvarayın

697.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. yine cān derdine devā buldum
yine dil derdine şifā buldum

yine ey tīre-dil gözüŋ aydın
pertev-i nūr-ı muṣṭafā buldum

3. işigi kaʿbesine yüz sürdüm
merve ḥaḳḳı yine ṣafā buldum

baŋa bīgānelik iden güzeli
ḥamdü liʿllāh ki āşinā buldum

5. āsitān-ı saʿādetine irüp
yine ey ḥayretī ġına buldum

---

696. 101[b]: [Ġazel-i Ḥayretī]: *Ḥayretī Dīvānı:* G. 427 / (Musluoğlu, 2022: 591)

4 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

697. 101[b]: [Ġazel-i Ḥayretī]: *Ḥayretī Dīvānı:* G. 375 / (Musluoğlu, 2022: 543)

1 derdine: zaḫmına.

698.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bülbül-i şeydā n’ola itse fiġān ü nāleler
dişlemişdür ġoncanuŋ gülşende laʿlin jāleler

sūzen-i müjgānlaruŋ biŋ āl ile cān rīştesin
sīne-i ṣad-pāreden göz dikdiler kim alalar

3. eşk-i ḫūn-efşānıdur ferhāduŋ ey şīrīn-süḫān
açılanlar yir yirin deşt-i belāda lāleler

ben zebūnuŋ şehlere lāyık mı ey kebk-i ḫırām
murġ-ı cānın ṣayd içün şehbāz-ı zülfin ṣalalar

5. dāġlardur gūyiyā ben bülbülün cānında āh
āhiyā ol ġoncanuŋ laʿlindeki şebḫālalar

699.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dilber-i sengin-dilüm bir sīm-ten dellākdur
ġamzesi tīrinden anuŋ sīne yir yir çākdur

n’ola ḫammāmın ṣadefdür sīm-gerdānuŋ ol perī
bir dürr-i yek-dāne vü ṣāf-ı laṭīf-i pākdur

3. şöyle gözler cāmlar aḫşam olunca anı kim
gözleri ol āfitāba baḳmadan nem-nākdur

ol mehüŋ mihrinde külḫan ḫalavetdür pür-hevā
āb giryān ṭas sergerdān bahārī ḫākdur

5. kendüsi meh cāmlar encüm fuṭa ebr-i siyeh
ḫaḳ budur ḫammām anuŋ ġayret-i eflākdur

---

698. 101[b]: [Ġazel-i Āhī Çelebī]: *Āhī Çelebī Dīvānı:* G. 26 / (Kaçalin, 13)

3 ḫūn-efşānıdur: ḫūn-feşānıdur.

5 şebḫālalar: teb-hāleler.

699. 102[a]: [Ġazel-i Bahārī]:

700.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. ṭaptuġum taŋrı ḥaḳ’içün ey ṣanem
ṣanmasun cevr itdüginden uṣanam

gerçi çıḳdı gülden ol gül beden
oldı göz ʿaynı baḳam nice baḳam

3. bülbüle āvāzı beŋzer bülbüle
itmese bülbül naġam sāḳī ne ġam

derd ile maḳṣūdumuŋ ʿaksin okur
her gice dirsem kerem ḳıl ḳıl kerem

5. onca var mı ūş erem görem erem

701.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. demeŋ mecnūna fenn-i ʿışḳı tekmīl itdi kāmildür
benüm yanumda ol dīvāne nesne bilmez cāhildür

anuŋ’çün ḥabs ider peykānuŋı dil ey kemān-ebrū
ki ol bir kāfir-i bī-dīn elinden geldi bir dildür

3. göŋül uṣlu iseŋ ol vālih ü şeydāsı bir ḫūbuŋ
şu kim dīvānesidür bir perīnüŋ rind ü ʿāḳildür

dögünsem n’ola ṭaşlarla bugün ol yūsuf ü ḥüsnüŋ
kefine kim direm ḳorsa terāzu-vār mā’ildür

5. ḫayālī rūze-i ġamdan hilāle döndügi bu kim
senüŋ ʿīd-i cemālüŋ görmedi ey māh bir yıldur

---

700. 102[a]: [Ġazel]:

5 Mecmuada 2. mısra yazılmamıştır.

701. 101[b]derkenar: [Ġazel-i Ḫayālī Beg]: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* G. 1 / (Tarlan, 1945: 123)

5 ġamdan: ġamda.

702.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. yāra didüm būse ver bayramlıḳ bayramda
didi bildüŋ kim virilmez neyki bu ibrāmda

dil yüzine meyl iderdi düşdü zülf-i bendine
kaʿbeye ʿazm eyledi ḳaldı diyār-ı şāmda

3. naḳd-i cānı ben aŋa teslīm ḳılmazdum eger
görmeye idüm doġruluḳ ol serv-i sīm-endāmda

yār vaṣfın ey benüm dīvānum içre isteyen
ḳāmeti şiʿri elifde vaṣf-ı zülfü lāmda

5. ey ḫayālī baŋa derdi ḫusrev-i şīrin suḫan
şeyḫ cāmī şiʿr-i rengīnüm işitse cāmda

703.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. tā düşdi gönül senden āyā sīm-ten ayru
cān ayru vu firāḳ oduna yandu beden ayru

bu ḳan olacaḳ ḫūn-ı sirişküm yine sensüz
dilden ṣanma ayru gelür dīdeden ayru

3. gül-ruḫlarıŋuŋ şevḳıyle her şām u seḥer seni
dil ayru eydür nāle-i murġ-ı çemen ayru

dendān-ı lebüŋ vaṣfını ṭurmayup eydürler
dürr-i ʿaden ayru vu ʿaḳīḳ-i yemen ayru

5. ayru düşeli senden āyā şāh bu muḥitī
dil ayru ciger ayru ve ciger-ārā ben ayru

---

702. 101[b]derkenar: [Ġazel-i Ḫayālī Beg]: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* G. 19 / (Tarlan, 1945: 352)

2 zülf-i bendine: bend-i zülfüne.

3 ben aŋa: aŋa ben.
eger: bugün.

5 şīrin: mülk ü.

703. 102[a]derkenar: [Ġazel-i Muḥitī]:

704.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gice didüm ṣoḥbete gel ol meh-i tābānuma
ʿayş u ʿişret şemʿi yaḳdum külbe-i aḥzānuma

ḫākdan götürdi geldi luṭf iledüp ben ẕerreyi
ol ḳamer-i ḫūrşīd-ṭalʿat baḳmadı noḳṣānuma

3. baḳa ḳaldı dīde-i encüm gibi meh-pāreler
meclisüŋ rūşen çerāġı şemʿ-i nūr-efşānuma

yimek içmek resmi gitdi geldi gülmek oynamaḳ
aşıḳ oyunını teklīf eyledüm mihmānuma

5. biz ḳoyun aşıḳlarıyuz ḳaçma oyundan didüm
söz mi ḳaldı dimedük ol āfet-i devrānuma

geldi ʿāşıḳ ortaya otur didiler ṭurmadı
virdi ḥācib ʿāşıḳı ol dilber-i fettānuma

7. baŋa didi var begendügüŋ yere bir gül ḳopar
ben didüm varsam n'ola sen ġonca-i ḫandānuma

evvelā ḫoş dimiş idi soŋra ḫoş geçsün didi
bāʿīş oldı ṣūret-i iḥsān ile ḥırmānuma

9. ben oyundan vaz geldüm būse virmezse eger
būsesüz ṣoḥbet begüm düşmez benüm ʿunvānuma

ḳanı gökde istedügüm yirde bulurdum eger
gökden uçursa nişān olsa ʿulüvv-i şānuma

11. gerçi bizden būsesin menʿ eyledi ṣoḥbet bu kim
istese cānum benüm minnet görürdüm cānuma

---

704. 102[a]derkenar:[Ḳaṣīde-i Üsküblü İsḥāḳ Çelebī]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebī Dīvānı:* K. 14 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 59)

2 iledüp: ile.
ḳamer-i: meh-i.
baḳmadı: ḳalmadı.

3 baḳa: baḳdı.

7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
n'ola: nice.

8 Divanda bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

9 Divanda bu beyit 11. beyit olarak yer almaktadır.
virmezse: virmezseŋ.

10 Divanda bu beyit 12. beyit olarak yer almaktadır.
eger: beni.

11 Divanda bu beyit 13. beyit olarak yer almaktadır.

ṭoymayayın cānuma ṭoyınca öpmezsem lebüŋ
ṭursun ʿāşıḳ gör begüm ṭururmıyam peymānuma

13. ʿāşıḳ oturdı beg oldum imdi ṣıḥḥati gel gör ṣoḥbeti
derdümi viren sebeb düşdi yine dermānuma

kimse söz mi söyler oldı ḥaḳḳa çoḳ şükr eyledüm
ḫūblar cümle iṭāʿat itdiler fermānuma

15. ḫidmete bel baġlayup buyur buyuruŋ didiler
ḳarşuma ṭurdı perīler geldiler dīvānuma

ṭurra-i zülfi hevāsıyla yelen üftādeler
her biri bir cümle ḳıldı cān-ı ser-gerdānuma

17. ol nigāra salṭanat nice olur gel gör didüm
kendüye evvel vezāret virdüm aldum yanuma

bir leb-i meygūnı sāḳī eylemek ḳaṣd eyledüm
ḥācib oldı aşıḳı ḥayfā ki girdi ḳanuma

19. ortada aşıḳ dönerken geldi nevbet ṣūfīye
didi ḥācib ne buyurduŋ zāhid-i nādānuma

var semer ṭoldur didüm ṣūfīne ol ḫar buŋaldı
didi degme ḳāyilim arḳamdaġı pālānuma

21. it raḳīb uş yine ṭurdı beglige ḳaṣd eyledi
aşmaḳ isterdüm anı ṭanışmadın ol ḫānuma

---

12 Divanda bu beyit 14. beyit olarak yer almaktadır.

13 Divanda bu beyit 15. beyit olarak yer almaktadır.
imdi ṣıḥḥati gel gör ṣoḥbeti: ḥaḳḳa çok şükr eyledüm.

14 Divanda bu beyit 16. beyit olarak yer almaktadır.
ḥaḳḳa çok şükr eyledüm: imdi ṣıḥḥati gel gör ṣoḥbeti.
itdiler: eyledi.

15 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
buyuruŋ didiler: ne buyurduŋ didi.

16 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
üftādeler: ʿāşıḳlaruŋ.
bir cümle ḳıldı: raḥm eylediydi.

17 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.

18 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.
ḳaṣd: fikr.

19 Divanda bu beyit 20. beyit olarak yer almaktadır.

20 Divanda bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.
ṣūfīne: gāyetde.
degme ḳāyilim: degmeŋ ḳāyilin.

21 Divanda bu beyit 22. beyit olarak yer almaktadır.
yine ṭurdı: ṭurdı gördüm.

didi ṭaşra çıḳsun aġzıyla getürsün üstüḫʸān
içerü ḳoyma ṣaḳın didüm anı derbānuma

23. dostum her vech ile lāyıḳ degül mi beglige
ṣad hezārān āferīnler ol şeh-i ḫūbānuma

bāġbān-ı cānuma didüm ki ṭur bāġçe ṣuvar
teşne idüm ol lebi ser-çeşme-i ḥayvānuma

25. nāz ile güldi didi bitdi yaḳalı oyunuŋ
tefrika virdi sözi cemʿiyyet-i yārānuma

hey dirīġā bilmedi eksüklik itdi ben ḳuluŋ
virmeliydi begligi sen yūsuf-ı kenʿānuma

27. ḫoş geleydi göŋlüŋe nāgāh ideydüŋ merḥamet
bu dil-i āşüfte-ḥāl ü bī-ser ü sāmānuma

devletinde begligüm vardur geyürdi ʿāḳıbet
fürḳati maʿzūl börkini dil-i şādānuma

29. ṭut ki ol servi kenār itdüŋ ne ḥācet söylemek
ṭoġrusı isḥāḳ inanmaz oldılar yalanuma

---

22 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
ṭaşra çıḳsun: çıḳsun ṭaşra.
anı: ṣaḳın.

23 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
dostum: dilberüm.

24 Divanda bu beyit 26. beyit olarak yer almaktadır.

25 Divanda bu beyit 27. beyit olarak yer almaktadır.

26 Divanda bu beyit 28. beyit olarak yer almaktadır.

27 Divanda bu beyit 29. beyit olarak yer almaktadır.
ḥāl ü: ḥāl-i.

28 Divanda bu beyit 30. beyit olarak yer almaktadır.

29 Divanda bu beyit 32. beyit olarak yer almaktadır.
ṭoġrusı: ṭoġrısı.

705.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. nigāra bāde ṣundum içmedi peymāna döndürdi
elüm ḳaṭʿ itdi gūyā pençe-i mercāna döndürdi

muḫālif rūzgārun āh elinden ṣaldı girdāba
gözüm yaşı vücūdum zevraḳın ʿummāna döndürdi

3. firāḳ-ı laʿl-i cān- baḫşuŋla cānā tāb-ı ruḫsārın
gözüm yaşın şarāba baġrumı biryāna döndürdi

elinden kime feryād eyleyem bezm içre ol sāḳī
ayaġın öpdügümce yüzini yābāna döndürdi

5. görelden ol mehī şām içre ey şemsī ḳararuŋ yoḳ
seni bu çarḫ-ı kej-rev mihr-i nūr-efşā[na] döndürdi

706.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. bugün meclisde sāḳī sāġarı mestāna döndürdi
ġażabdan laʿlinüŋ ʿaksi şarābı ḳana döndürdi

semāʿ-i sūz ile ġam meclisinde girmişem çarḫa
beni şevḳüŋ nigāra gerdiş-i gerdāna döndürdi

3. ruḫuŋ şevḳine cān yaḳduġumı görüp dolaşaraḳ
özin pervāne daḫı şemʿi yana yana döndürdi

ḳara zülfüŋ senüŋ ḳalmışdı cāna küfr-i ẓulmetde
biḥamdillāh yüzüŋ nūrı anı īmāna döndürdi

5. ṣalup şemʿī saʿādeti ey şihābī üstüŋe pertev
beni şām-ı viṣālinde meh-i tābāna döndürdi

---

705. 102[b]: [Ġazel-i Şemsī Pāşā]: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. 415 / (Akkaya, 1992: 633)

5 kej-rev: kec-rev.

706. 102[b]: [Ġazel-i Şihābī]:

707.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. yār ebrūsı ʿaraḳ-rīz [olsa] ḫoş-ter gösterür
zāġalansa nitekim şemşīr cevher gösterür

ʿaks-i laʿlüŋ sāḳīyā sāġarda seyr itsem n'ola
bir ʿaceb āyinedür rūḥ-ı muṣavver gösterür

3. bülbülüŋ ḳanı ṭutup gülşende gül bimārdur
ḫār faṣṣād oldı ḳan almaġa neşter gösterür

ġafil olma māh-ı nevden gāh luʿbet-bāz-ı dehr
ḫalḳı her nevʿ ile oynatmaġa çenber gösterür

5. raḥmīyi nālān idüp aġyārı şād eyler felek
ṭūṭī-i gūyā ṭururken zaġa şekker gösterür

708.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. şāhbāz-ı çeşmüŋ ebrūyı muʿanber gösterür
cilvegāh-ı gülşeni ḥüsn içre şeh-per gösterür

her baḳan bir nevʿ-i zīver ẓāhir eyler ḳadd-i yār
gūyiyā taḫt-ı hünerdür dürlü ezher gösterür

3. ʿāşıḳa laʿl ü lebüŋ ġamz itdi cānā ḫāl ü ḫaṭ
beŋzer ol ṭūṭīya kim hindūya şekker gösterür

ġam şebīnde āteş-i āhum delīlümdür benüm
ʿādetā miḥver ġarībe rāh-ı rehber gösterür

5. ṭīġ-i ḳaddin sīne-i sūzāna ṣādıḳ isterem
merdüm-i çeşmi baŋa mestāne ḫançer gösterür

sūz-ı āhumdan civānī şöyle yanmışdur zebān
her gören ṣanur ki dehenden dilber zer gösterür

---

707. 103ª: [Ġazel-i Bursalı Raḥmī]: *Bursalı Raḥmī Dīvānı:* G. 61 / (Erdoğan, 2017: 185)

3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.
olma: olmaŋ.
oynatmaġa: unutmaġa.

708. 103ª: [Ġazel-i Civānī]:

3 <laʿl> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

709.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. şehr-i ḥüsnünde olupdur gözlerüm saḳḳā ḥüseyn
ʿışḳ ile gördüm sebil eyler yoluŋda yā ḥüseyn

şerḥa şerḥa itdi tīġ-i iştiyāḳuŋ cismini
çaġırup abdāl-ı dil derd ile eydür yā ḥüseyn

3. ṣusuz öldüm kerbelā ʿışḳında ben teşneye
dimedi saḳḳā-yı laʿlüŋ bir içüm ṣu yā ḥüseyn

kerbelā-yı ġamda ʿuşşāḳī şehīd eyler gözüŋ
şehr içünde çoḳ güzeller illā yā ḥüseyn

5. cānını ṣusuz viren şāh-ı şehīdān ʿışḳına
vādi-i dil teşneye ṣun āb-ı laʿlüŋ yā ḥüseyn

709. 103ª: [Ġazel-i ʿUşşāḳī]:

710.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. 'azm-i şikār idince şeh-i ḳahramān-ı ceng
ser-geşte oldı ḫavf ile bu nīl-gūn neheng

aldı kemān-ı rüstemi zāl-i felek ele
derrende cān-verlere atmaġ içün ḫadeng

3. ḳavs-i ḳuzaḫ ḳanadı vü minḳārī māh-ı nev
'anḳā-yı cirm-i çarḫa dıraḫşān-ı mihr ceng

'anḳā iken ḥamāme gibi çizginür döner
ser-geşte oldı ḳorḳuŋ ile çarḫı nīl-reng

5. iskender-i veġa vü nerīmān-ı kār-zār
isfendiyār-ı ma'reke efrāsiyāb-ı ceng

sulṭān-ı berr ü baḥr ü süleymān-ı şarḳ ü ġarb
ṣāḥib-ḳırān-ı dehr ü şehenşāh-ı nīk-neng

7. faḫr eyler idi ey şeh-i gerdūn-kevkebe
ṭutsa rikābın āṣafuŋuŋ ḫusrev ü peşeng

kem ḳullaruŋ durur ki atılmışdur uçlara
sulṭān-ı mısr şāh-ı 'acem erdel ü fireng

9. telḫ olduġına kām-ı baḥr bu durur sebeb
ṣu oldı ḫavf-ı ṭīġuŋ ile zehre-i neheng

şol ḥaddedür sütūn ü vaḳāruŋ ki olmaya
bār-ı girān-ı ḥaşmetüŋe kūh-ı ḳāf deng

11. cāndan ümīd kesdi görüp berḳ-i ṭīġuŋı
gökde bulutla ceng ü cidāle eyleyen peleng

arḳurı gelmesün şehe diyü her bir kūh
baş açdı girdi rezme ḳoyup dāmenine seng

13. olup ḫavale ṣıtma gibi gör ki şeş-perüŋ
dār-ı cihānı eyledi anuŋ peşine teng

---

710. 103[a]:[Ḳaṣīde-i Fiġānī]: *Fiġānī ve Dīvānçesi:* K. 1 / (Karahan, 1966: 3)

2 <ele> mükerrer yazılmıştır. Divanda mevcut değildir. Vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir.

3 cirm-i çarḫa: çarḫa cirm-i.

4 ḳorḳuŋ: ḫavfüŋ.

7 eyler idi: idinürdi.

8 atılmışdur: şalınmışdur.
<u> vezni bozduğu için metne dahil edilmemiştir. Divanda mevcut değildir.

12 her bir: hizebr-i:

13 peşine: gözine.

cān atdı ḳāfa ḫavf ile sīmurġ bāl açup
pervāz idince nāvek-i şāh-ı ḫuceste-neng

15. her kim içerse ḳaṭre-i peykānuŋı geçer
ḳatmışlar aŋa ṣu virür iken meger şereng

fürsüŋ ne cānı var gele ḳarşuŋa kim oḳuŋ
ger kūh-ı ḳāf anı siper eylemez direng

17. her kim tekāvür üzre göre dir seni şehā
sultān-ı ḫāver-i felek-i lāciverd-reng

destüŋe ḳonalı senüŋ ey şāh-bāz-ı ḳadr
oldı sipihr beyżāları ayaġına zeng

19. ṭabʿ-ı fiġānī yüksek uçardı hümā gibi
şāh-ı yegāne itse aŋa raġbet ü güleng

ṭabʿum semendini ḳoşaram ehl-i naẓm olan
meydāna gelsün eylemesün hīç ʿöẕr-i leng

21. terk eyle lāfı dāver-i devrāna ḳıl duʿā
tabʿuŋ çü ḳıldı midḥat-ı ẕātında lāl ü deng

türk-i felek nitekim ala destine kemān
naḫcīr ḳaṣdına ata her yaŋa ḫadeng

23. ḫūrşīd mākiyān[ī] ola bezmüŋe kebāb
muṭrib o bezme zühre-i zehrā-yı şūḫ ü şeng

16 Divanda bu beyit 17. beyit olarak yer almaktadır.
anı: olursa.
17 Divanda bu beyit 18. beyit olarak yer almaktadır.
18 Divanda bu beyit 19. beyit olarak yer almaktadır.
19 Divanda bu beyit 21. beyit olarak yer almaktadır.
raġbet ü: raġbet-i.
20 Divanda bu beyit 22. beyit olarak yer almaktadır.
21 Divanda bu beyit 23. beyit olarak yer almaktadır.
22 Divanda bu beyit 24. beyit olarak yer almaktadır.
23 Divanda bu beyit 25. beyit olarak yer almaktadır.

711.

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. ey kitābı ḥüsne ḳāşı besmele
ḥaḳ budur kim ‘ışḳ müşkil mes‘ele

‘aşıḳ oldur yaḳa āhı her gice
ey melek mülk-i melekde meşġale

3. yolda gördükce beni düşnām ider
yār yolundan ṭaşra iş itmez hele

ser dilermiş iltelüm ayaġına
kim bu fırsat degme kez girmez ele

5. tuḫfeler iltüŋ ẕātī̈-i dil-ḥasteye
ol ṭabī̈b-i cāna şāyed ḫoş gele

711. 103[b]: [Ġazel-i Ẕātī]: *Ẕātī̈ Dīvānı III. Cild:* G. 1382 /(Çavuşoğlu, Tanyeri, 1987: 241)

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

4 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
tuḫfeler: tuḫfe.

712.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ey libās-ı faḳr ile faḫr eyleyen ʿummān ḥaṣan
tāc u taḫṭ-ı ʿāleme baṣ egmeyen sulṭān ḥaṣan

vüsʿat-i küllī bilüp inkārını her bir ḫesün
ḳulaġına ḳoymayup deryā olan ʿummāŋ ḥaṣan

3. āşinā-yı yemm-i vaḥdet ḳulzüm-i ẕāt u ṣıfāt
dürr-i baḥr-i maʿrifet deryā-yı bī-pāyān haṣan

ölmiş idük cehl ile āb-ı ḥayāt-ı nuṭḳdan
bir nefesde feyż-i rūḥ itdüŋ bize hey cān ḥaṣan

5. ʿālemüŋ vīrānesin ʿilm ile maʿmūr eyledüŋ
āferīn ey küntü kenzüŋ gevherine kāŋ ḥaṣan

ḳāf-ı ḳurʿān maʿnisin ḳalbinde taḥrīr eyleyüp
ḥaḳḳ ile bāṭıl arasın farḳ iden furḳān ḥaṣan

7. ẓulmet-i ẓann içre yitürdi uṣūlī rāhını
ḥuccetullāhsın delīl ol aŋa [sen] bürhān ḥaṣan

712. 103[b]: [Ġazel-i Usūlī]: *Usūlī Dīvānı:* G. 126 / (İsen, 2020: 280)
1 ʿummān ḥaṣan: ʿuryān dede.
ḥaṣan: dede.
2 ḥaṣan: dede.
3 ḥaṣan: dede.
4 ḥaṣan: dede.
5 ḥaṣan: dede.
6 ḥaṣan: dede.

713.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. biz melāmet kūşesinde ʿāşıḳ-ı bī-dillerüz
curʿa-i cām-ı şarāb ʿışḳ ile fānī zāʿillerüz

ya hīç bir ḳayd ile ʿālemde muḳayyed olmadıḳ
fāriġ vü āzādeyüz dehr içre deryā dillerüz

3. serv gibi serkeşiz dūn himmete baş egmezüz
ehl-i ʿışḳuŋ ayaġına şu gibi māʿillerüz

cām-ı ʿışḳı nūş idüp dünyā ġamından fāriġüz
mest-i bī-hūş olmuşuz erḳānı lāyākıllerüz

5. almaduk gerçi niyāzī bāb-ı maʿnīden sebaḳ
līk dilber sevmeden mey içen kāmillerüz

714.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. nā-ehle viren āfet-i devrānı s* ben
ʿuşşāḳına raḥm itmeyen oġlanı s* ben

bir yār ile tenhā düşicek meclis-i meyde
engellik iden cāhil ü nā-dānı s* ben

3. ʿuşşāḳa cefā eyleye her gün s* iller
her gice anuŋ gibi çatışḳanı s* ben

olmayıcaḳ her gice bir gerden-i sīme
bu burma bıyıḳda olan ʿunvānı s* ben

5. geç geç gelüp ānīde giden yāri faḳīrī
bir sen daḫı ger olur iseŋ aŋı s* ben

713. 104ᵃ: [Ġazel-i Niyāzī]:

714. 104ᵃ: [Ġazel-i Faḳīrī]:

715.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳayddan āzādeyüz kūy u ḳanāʿat beklerüz
naḳd-i ṣabruŋ genciyüz künc ü ḳanāʿat beklerüz

sākin-i çāh-ı ṭabīʿat edeli devrān bizi
ey ḳamer-ruḫ pertev-i necm-i saʿādet beklerüz

3. ḫayliden pīr-i muġanuŋ sākin-i dergāhıyuz
kāmrān-ı ʿālemüz bāb-ı saʿādet beklerüz

ʿışḳ ili sulṭānınuŋ serdārıyuz mecnūn gibi
ġam sipāhın cemʿ idüp şāhum vilāyet beklerüz

5. çün ḫayālī-nām bir şeydāya uyduŋ ey refīḳ
sen selāmet ol ki biz kūy u melāmet beklerüz

bir ḥarāmī gözlü dildārüŋ elinden āh kim
sīnemüz ṭablın dögüp derbend-i miḥnet beklerüz

716.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. gice gündüz ḳalʿa-i dehr içre nevbet beklerüz
pāsbānı dergehiz burc-i saʿādet beklerüz

işigüŋ dāruʿş-şifāsında yatur bir ḫasteyüz
ṣun ṭabībüm bāde-i laʿlüŋle sıḥḥat beklerüz

3. nār-ı hicrān ile yanup yaḳılup her rūz u şeb
eşk-i ḫūnīn aḳıdup her demde vuṣlat beklerüz

salṭanatdansa gedā-yı kūyuŋ olmak yig durur
āsitānuŋda şehā ṣanma ki rifʿat beklerüz

5. bāde virmez ʿömrümüz laʿlüŋ şarābın ṣun müdām
sāḳiyā ṣun ʿārıżuŋ şevḳiyle ṣoḥbet beklerüz

---

715. 104ª: [Ġazel-i Ḫayālī Beg]: *Ḫayālī Beg Dīvānı:* G. 14 / (Tarlan, 1945: 201)

1 ḳanāʿat: ferāġat.

2 saʿādet: hidāyet.

6 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

716. 104ª: [Ġazel-i Naẓīre-i Meḥmed Paşa]:

2 <şerbet-i> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.

717.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. kūh-ı ġam ḳaplanıyuz deşt-i meşaḳḳat beklerüz
şaḥne-i şehr-i belāyuz mülk-i miḥnet beklerüz

rūy-ı zülfüŋ fürḳatinden baḥr-i ġam mecnūnıyuz
gel gel ey leyl-i ṣıfat derbend-i miḥnet beklerüz

3. ayaġı çoḳdan götürürdük bu miḥnet ḫāneden
devr-i bezmüŋde begüm cām-ı maḥabbet beklerüz

ehl-i sīret ḳulıyuz her sīrete rām olmazuz
bu mecāzī tekyede pīr-i ḥaḳīḳat beklerüz

5. şāh-bāz-ı evc-i tecrīd olmışuz ey ʿişretī
maḥbes-i tenden ḫalāṣ olmaġa furṣat beklerüz

718.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḫaylī yıllardur ser-i kūy-ı melāmet beklerüz
leşker-i sulṭān-ı ʿirfānuz velāyet beklerüz

sākin-i ḫāk-i der-i mey-ḫāneyüz şām u seḥer
irtifāʿ-ı ḳadr içün bāb-ı saʿādet beklerüz

3. cīfe-i dünyā degül kerkes gibi maṭlūbumuz
bir bölük ʿanḳālaruz ḳāf-ı ḳanāʿat beklerüz

ḫᵛāb görmez çeşmümüz endīşe-i aġyārdan
pāsbānuz genc-i esrār-ı maḥabbet beklerüz

5. gāh mecnūn ṭavḳ ider miḥnet ḥarīmin gāhını
ḥāris-i mülk-i ġamuz devr ile nevbet beklerüz

yatdılar ferhād u mecnūn mest-i cām-ı ʿışḳ olup
ey fużūlī biz olar yatduḳça ṣoḥbet beklerüz

---

717. 104ᵇ: [Ġazel-i ʿİşretī]:

718. 104ᵃ: [Ġazel-i Fużūlī]: *Fużūlī Dīvānı:* G. 114 / (Kılınç, 2021: 478)

1 ḫaylī: nice.

5 Divanda bu beyit yer almamaktadır.

6 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.

719.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. yüz sürüp biz āsitānı dār-ı devlet beklerüz
çarḫa çıḳdık biz mesīḥā gibi rifʿat beklerüz

biz gerçi şāh-bāz-ı zübāl-i perden geçmişüz
oturaḳdan çıḳmazuz genc-i ḳanāʿat beklerüz

3. yana yana her gice bir bir afitābuŋ şevḳine
ṣubḥa dek biz şemʿ-i meclis gibi ṣoḥbet beklerüz

rāhib-i deyr-i fenā-yı maʿnīyüz ey refīḳī
ṣanma naḳş eyler bizi yā ḳuru ṣūret beklerüz

5. ḫaṭṭ-ı ġül ol ḳıyāmet birle ḥaşr olsun diyü
niçe yıllardur ki bir eşrāṭ-ı sāʿat beklerüz

720.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḥamdülillāh geldi sulṭān aḥmed oldı pādişāh
rūşen itdi gün gibi dünyā-yı ol ẓıllullāh

maḳdemiyle cümle dünyā-yı müşerref eyledi
taḫta devletle cülūs itdi şeh-i ʿālī penāh

3. ḳulluġun itse revādur ḥüsrev ü ḥāḳān u cem
yeridür cümle mülük olsa yolında ḫāk-i rāh

ol şeh-i ʿālī-cenābuŋ yüz sürer dergāhına
gice vü gündüz gelüp kūyın dolaşur mihr ü māh

5. ḳaplamışdı ẓulm ile hep eṭrāfı aʿdā-yı dīn
şimdi düşmenler günāhın bilüp eyler her gün āh

ber-ḳarār olup serīr-i salṭanatda ʿadl ile
ʿasker-i islām manṣūr oldı düşmenler tebāh

7. şād olup fikrī-i dāʿī didi tārīḫin anuŋ
ḥilm ile şehzāde sulṭān aḥmed oldı pādişāh

---

719. 104[b]: [Ġazel-i Refīkī]:

720. 105[a]: Tāriḫ-i Cülūs u Hümāyūn Ezān Fikrī:

721.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḥamdülillāh yine bir şāh-ı civān baḫt-ı dilir
taḥt-ı ʿoṣmāna cülūs itdi doġup ol meh-cebīn

iḥtilāli var idi dehr-i denīnüŋ ḥaḳ bu kim
ṣadra teşrif idicek şād oldı cümle ʿālemīn

3. ẕāt-ı pākīn yā ilāhi ber-devām it ol şehüŋ
ḥażret-i nūḥ nebī ʿömrin müyesser ḳıl hemīn

devr-i ʿadlinde reʿāyā vü berāyā dem-be-dem
umaruz ẓülm ü sitemden oldılar dāʿim emīn

5. dīn ü devlet düşmeni maġlūp olsun dāʿimā
aŋa rām olsun hemīşe tevsen-i çerḫ-i berīn

görmedi çeşm-i felek bir böyle şāh-ı bī-bedel
ʿāleme sulṭān olaldan āl-i ʿoṣmān-ı güzīn

7. hatif-i ġaybī niyāzī ḳuluna tebşīr idüp
didi tārīḫin bu şāhuŋ ola ḫayruʿl-ḥākimīn

722.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. dostlar şānmayuŋ bizi āmedde ʿizzet beklerüz
gūşe-i divāruŋda yāran ile ẕillet beklerüz

deşt-ārā fermān şāhı birle cemʿiyyetdeyüz
görmeziz ʿahd-i bugün ṣaḥrā-yı miḫnet beklerüz

3. ḫayme-i mīr-i iḥāṭa eylemişüz şöyle kim
ṣubḥa dek göz yummazuz her kim nevbet beklerüz

ḫiẕmetinde bende vār el baġlamışuz rūz u şeb
vācibüʿl-ʿizzet bugün bir ehl-i devlet beklerüz

5. uykumuz yaġmāladup esbābımız ḫıfẓ itmege
virmezüz dülbendimiz uġruna ġayret beklerüz

ey ḥakīm bostanıyuz ḳavun bimārıyuz
kāse-yi ḫarbuzdan bir şāh-ı meveddet beklerüz

7. ey naḥīfī baş açuḳ ḳaşlıyuz meydāndayuz
ʿādet olmuşdur bize bir vaḳitde cürʿet beklerüz

---

721. 105[a]: Tārīḫ-i Diger Ezān Niyāzī:

722. 104[b]derkenar: [Ġazel-i Naḥīfī]:

723.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. meger bir ṣubḥ dem sulṭān-ı ḥāver
şeref burcunda itdi dehr-i tez[y]īn

ḳurup bir taḫt-ı evreng-i saʿādet
düşündü saṭḥ-ı arza ferş-i zerrīn

3. bezendi yer yüzi zeyn oldı ʿālem
bisāṭ u bāliş-i pür naḳş u rengīn

doġup bir neyyir-i māh-ı ḫilāfet
niçe meh āfitāb-ı şarḳ-ı dīn

5. yegāne ḥażret-i şāh-ı civān-baḫt
semiyy-i mehbıṭ-ı ṭahā vü yāsīn

cülūs idince taḫt-ı devlete ol
cihān mülkine virdi ʿizz ü temkīn

7. gül ü lāle ile doldı bāġ-ı ʿālem
açıldı her ṭaraf gülberg-i nesrīn

ḳamū ḫalḳ-ı cihān idüp duʿālar
feleklerde melekler didi āmīn

9. duʿāya sen de el ḳaldur ʿazīzī
ezelden böyledür erkān-ı āyīn

ola ẓill-i hümā-yı himmetinde
şeh-i faġfūr-ı verā çīn ü māçīn

11. cülus-ı taḫtı tārīḫin o şāhuŋ
didi hātif hüve ḫayruʿs-selāṭīn

723. 105[b]: Tāriḫ-i Diger Ezān ʿAzīzī:

724.

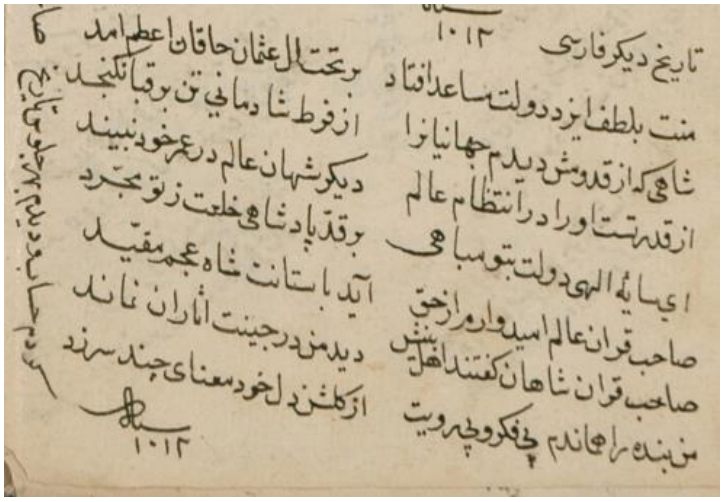

724. 105[b]: [Farsça]:

725.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḥamdülillāh ṣadr-ı ʿaẓam olduŋ ey ṣāḥib-vakār
pādişāh-ı ʿāleme olduŋ vezir-i nāmdār

gūş idüp ʿizz ü vaḳāruŋ çünki sulṭānum senüŋ
devr-i ʿadlüŋde idüpdür eşḳiyā cümle firār

3. bu şecāʿat sendedür olsa n'ola nāmuŋ ʿalī
sell-i seyfiyle ʿadūya hem-çū tīġ-i ẕüʿl-fiḳār

āl-i ʿoşmānuŋ bugün olduŋ vekīli muṭlaḳı
eyle erbāb-ı ʿulūma durma lütf-i bī-şumār

5. görse bu ṭabl u ʿalemle ḥaşmet ü cāhuŋ senüŋ
saŋa ḳul olurdı bir dem rüstem ü isfendiyār

bir ʿalī-sīret ʿömer-ḥaşlet dilāversin şehā
dāʿimā olsun şefāʿatçüŋ resūl-i kirdigār

7. ʿadl ile varduŋ diyār-ı mışrı abād eyledüŋ
şimdiden ṣoŋra diyār-ı rūma eyle ʿitibār

gülşen-i ʿālemde bir dem baŋa dem-sāz olmaya
sen gül-i gül-zār-ı ʿadlüŋ medḥin eylerse hezār

9. ḥaḳ teʿāla eylesün günden güne ʿömrüŋ mezīd
dāʿimā itsün serīr-i devlet üzre ber-ḳarār

devr-i ʿadlünde senüŋ buldı revācın maʿrifet
ehl-i ʿirfāna şehā el virdi devr-i rūzigār

11. dendi hātifden türābī aŋa bir tārīḫ-i ḫūb
dād idüp oldı ʿalī pāşā vezīr-i kāmkār

725. 106ª: Tarīḫ-i Vezīr-i Aʿẓam ʿAlī Pāşā Edām Allāhu Teʿāla İçlalehu [Türābī]:

726.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. biḥamdillāh vezīr-i ‘āẓam oldı devlet ile
‘aṭā kānı seḥāvet ma‘denī ‘ādil ‘alī pāşā

ḳudūmuyle müşerref ḳıldı dīvān-ı hümāyūnı
anuŋ bu ḳubbe içinde naẓīrī gelmedi ḳaṭ‘ā

3. ṣadāḳatle ebūbekr u ‘adāletde ‘ömerdür ol
ḥayāda ṣaŋki ‘oṣmāndur şecā‘atde ‘alī gūyā

ḳoyunla ḳurdı cem‘ itdi zemīn üzre zamānında
ḳulaḳ çekdi görüp ‘adlini hep reşk eyledi dünyā

5. muḳīm olup yerinde re‘y-i ṣā‘ib fikr-i ṣāḳıbla
mü‘ebbed eyleye ṣadr-ı sa‘ādetde anı mevlā

didi lafẓān ve ma‘nen fikrī-i dā‘ī aŋa tārīḫ
biŋ on ikide sa‘y ile vezir oldı ‘alī pāşā

727.

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. āsiyāb-ı felegi dāne-i encümle görüp
kendümi ḫāk iderüm fikr-i daḳīḳ eyleyecek

728.

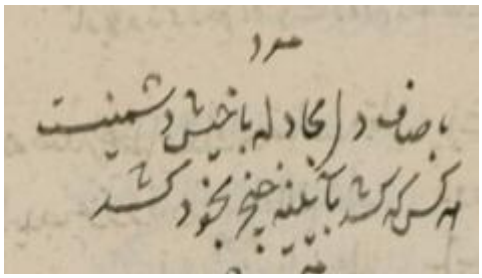

729.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. şu derdler bende kim vardur ba‘īrin başına ḳonsa
çıḳar kāfir cehennemden güler ehl-i ‘‘aẕāb aġlar

---

726. 106[a]: Diġer Ezān Fikrī:

727. 106[b]: Müfred:

728. 106[b]: [Farsça]:

729. 106[b]: Müfred: *Fużūlī Dīvānı:* G. 78 / (Kılınç, 2021: 442)
Divanda fazla beyit olarak oynar redifi ile yer almaktadır.

730.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. fetḥ̄l-i şemʿ-i baḫtum gerçi ol mehrū uyandurdı
çerāġ itdi beni ammā ve lākin yaḳdı yandurdı

731.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

firāḳ̄ nām şāʿir[in] sulṭān selīm ḫ[v]ān ḫażretleri ile ḳarındaşı sulṭān bāyezīd ḫ[v]ān ḥaḳḳında buyurdukları bir ḳıtʿadur yüz filori cāʿize virmişlerdür ḳıṭʿa:

1. çün be-ḥükm-i ḳādir ü ḳayyūm u ḳassām-ı ezel
baḫt ile tāḫta-i tābūtu teslīm itdiler

baḫtı gör kim taḫta-i tābūta bindi bāyezīd
taḫtı bir şāh-ı selīmʿüṭ-ṭabʿa teslīm itdiler

732.

1. nev-bahār irdi gül zamānıdur
ʿıyş u nūş zamānı fānīdür

bülbülüŋ naġmesini gūş eyle
ʿālem-i ġayb nükte-i ẕātıdur

733.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. geçmezem hergiz bī-belā-yı derd-i ʾışḳ-ı yārdan
dönmezem ḳālū belāda itdügüm iḳrārdan

734.

1. kāmilüŋ gitse vücūdı niçe īcādı ḳalur
sen daḫı aŋlayı gör kim er ölür adı ḳalur

730. 106[b]: Müfred-i [Fetḥī]:
731. 107[a]: [Ḳıṭāʿ-ı Selīm-i Ṣānīʿ]:
1 <taḳsīm> vezni bozduğundan metne dahil edilmemiştir.
732. 107[a]: Ḳıṭʿa-ı Sulṭān Selīm Ḫān:
733. 107[a]: Müfred-i [Fevrī]:
734. 107[a]: Müfred:

735.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

remel + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. nedür cennet temāşāsı eyā ḥūr-i cihān sensüz
olur mu ʿāşıḳ-ı dilcūlara rāḥat viren sensüz

736.

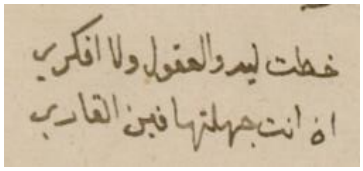

737.

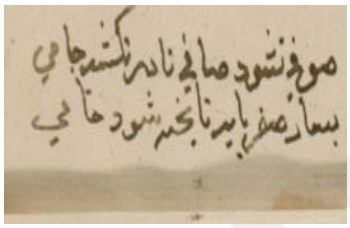

735. 107[a]: [Müfred]: Mecmuada 76[b] varakta şiirin tamamı var. 71[a] varakta mükerrerdir. Ancak mahlası mevcut değildir.

736. 107[a]: [Arapça]:

737. 107[a]: [Farsça]:

738.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ḫor baḳma fuḳarāya ṣaḳın ey ehl-i naẓar
ṣūrete itme naẓar sīrete olur ekṣer
3. düşer erbāb-ı fenā luṭf-ı ḫudāya maẓhar
ḳādir olmazsa da bir ḥabbeye dünyāda eger
5. itme dervīş-i ʿabā-pūşa ḥakāretle naẓar
o da ḥālince fenā mülketinüŋ şāhı geçer

II

1. ādemüŋ fıṭratı oldı ḫüdā-yı müteʿal
kimisin şāh-ı cihān itdi kimisin abdāl
3. kimisine ṣadr naṣīb itdi kimisine ṣaff-ı niʿāl
bu naṣīḥatleri gūş it ṣaḳın ey nīk-ḥişāl
5. itme dervīş-i ʿabā-pūşa ḥakāretle naẓar
o da ḥālince fenā mülketinüŋ şāhı geçer

738. 107[b]: [Müseddes-i Ḳalender Abdāl]:

739.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. reftāre gelüp nāz ile cānāne ṣalındı
eyā ne belādur ki yine cāne ṣalındı

eglendi göŋül ḳadd-i hevāsıyla çemende
dil murġı ḳonup serv-i ḫırāmāna ṣalındı

3. ṣalındı yürek żā'f ile sīnemde ḳaçan kim
gūşundaki ol gevheri yek-dāne ṣalındı

kūyunda revān eyledigim eşk-i maḥabbet
kevṣer ṣuyıdur ravża-i rıḍvāna ṣalındı

5. allah oŋara düşmeye girdāb-ı belāya
'aşḳıŋda göŋül zevraḳı 'ummāna ṣalındı

şemşīri ki bu sīne-i pür-dāġa ṣalupdur
bir āb-ı revāndur ki gülistāne ṣalındı

7. bāḳī görelüm n'olsa gerek deşt-i ḳażādan
şehbāz-ı dil ol kebk-i ḫırāmāna ṣalındı

---

739. 108[b]: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 510 / (Küçük, 2019: 298)

1 cānāne: mestāne.

3 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.

5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.

6 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

7 n'olsa: n'ola.

740.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / – + –

1. cemālüŋ ḳadrini nādān ne bilsün
kelāmullāh nedür civān ne bilsün

baḳıcaḳ ṣūret-i insāna iblis
niçʿ olur ṣūret-i raḥmān ne bilsün

740. 109ª: Allāh u Veliyyü'l Tevfiḳ:

741.

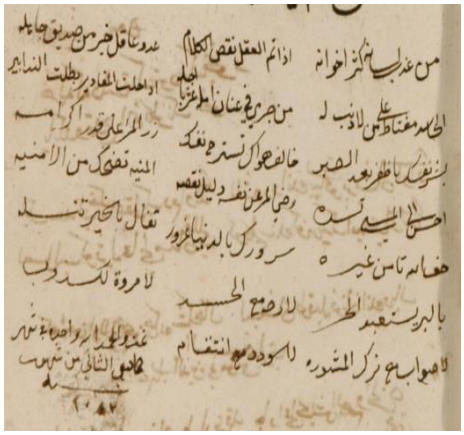

742.

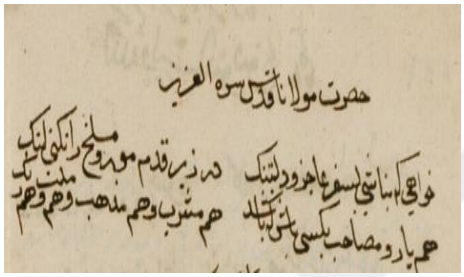

743.

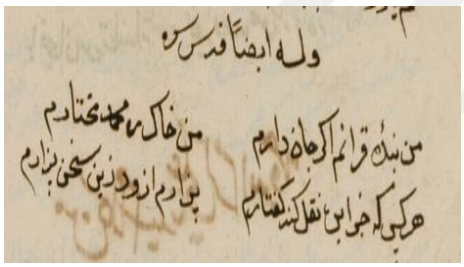

744.

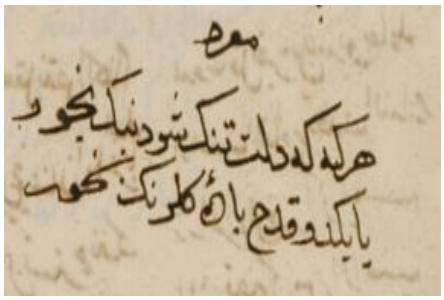

741. 109[a]: [Arapça]:
742. 109[b]: [Farsça]:
743. 109[b]: [Farsça]:
744. 109[b]: [Farsça]:

745.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. iki maʿdenli ruḫuŋ ʿaḳlıma yek-dem oldı
lājiverd anda boyanuḳ ḳo perīşān oldı

laʿl-i leb-i kevşerle ʿālemi mestān ḳılalı
gönlüm sende göre idiŋ ümīdi oldı

746.

1. kāʿbe-i ḥüsn olalı ṣaḥn-ı rūḫuŋda müşk-ḥāl
leb-i ʿuşşāḳ ṭavf ile ḳonan anda vebāl

747.

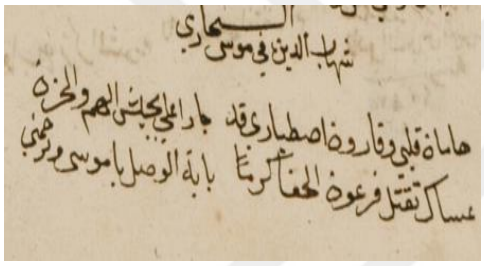

748.

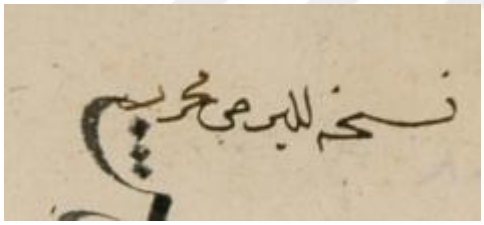

749.

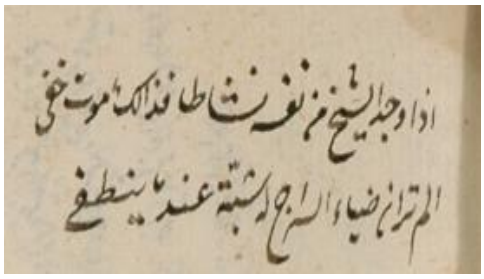

745. 109ᵇ: [Ḳıṭāʿ]:
746. 109ᵇ: Şehābeddin Fi Müse'l Buhārī:
747. 109ᵇ: [Arapça]:
748. 110ᵇ: [Arapça]:
749. 111ᵃ: [Arapça]:

750.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

ḳalem kim bülbül-i dil-keşi bī-nevā-yı bāġ-ı maʿnādur
terennüm sāz-ı neşrim ṣan ʿahd-ı zerrīn-i rāʿdur

keremkārā niyāz-ı ʿafv ider vaṣf-ı nāgāhda
zebān-ı ḫāmeden zīrā ṣudūr iden ḫaṭāyādur

degül mümkin bulunmaḳ vaṣfuŋda şāyeste maʿnā
ki ḥüsn-i ḥulḳ ile ʿālemde ẕātuŋ ferd ü yektādur

ḫüdāvendā kerem-baḫşā ḫidivā maʿdeletkārā
ki ẕātuŋ ʿāleme feyyāż-ı muṭlaḳdan ʿaṭāyādur

devām-ı devletüŋde pāy-māl-i çarḫ-ı dūn olmaḳ
benüm gibi suḫan-vire ki semā anda hemtādur

bugün āyine-i ʿālem-nümā mirʿātı ṭabʿımdur
ḥayāl-i şāhid-i dil-cūy-ı maʿnā anda peydādur

kelām ider feyż-i ḫaşem ne muʿtāden
gelüp rūy-ı ehl-i naẓm u neşr nükte-serādur

ḳalem destümde bir endāze-i kālā-i ʿirfāndur
ḫayālüm kār-gāh-ı maʿnāda nessāc-ı zībādur

nevā-i bī ḫaber ḫāmemden beste ḫayrānı
velīkin nī uṣūl çarḫ-ı çīne ḫasret-efzādur

iderdüm daʿvā-yı yek-nāʾil-i fażl-ı hüner ammā
velī baḫt-ı felekle bāb-ı ābuŋ eski ġavġādur

degül bāḳī alırum ʿarż-ı kālāyı suḫan-dānı
ġaraż ṣıdk u ḫulūṣum der-geh ü ilāhe enhādur

yine ṭabʿ-ı uzatma kākülü dilber gibi naẓmuŋ
demī ṭabʿuŋdan noḳṭa muʿammer ḫaṭṭ-ı maʿnādur

ḫulūṣ u niyyet ile el açup dergāh-ı mevlāya
duʿāʿya başla āmīne melāik hep müheyyādur

niteküm ʿandelib-i naġme-kāruŋla ki muʿciz-dem
naġme-güster terennüm sāz-bāġ-ı şiʿr ü inşādur

cihān durduḳça ol dergāh-ı vālāya devām olsun
ki ẕümrā-kam baḫş-ı cümle erbāb-ı temennādur

750. 111[b]: [Ḳaṣīde-i Ṭabʿī]:

751.

gül ġonca-i bāġ-ı semāḥat ve gülbün-i ḥadīḳa-i saʿādet ʿināyetlü ve mürüvvetlü sulṭānum gülniḥāl ḥażretlerüŋ āyine-yi bāl-i zībāları jengden ve melālinden sāde ve hem-vāre niḥal-i vücūd bā-ʿītidalleri kemāl-i ṭarāvet ile ḥıfẓ u emānı ḫudāda olup ḥażret-i cenāb-ı rabbü'l ʿizzet ol müzeyyen libās-ı fāḫire olan ẕāt-ı ḫuceste fāllerin ve zīb āver-i ḫadīḳa-i devlet olan serv-i sehī ḳaddüŋ bād-ı muḥālif ekdārdan ve mirʿāt-i żamīme-i āf-tāb-ı nihādların ġubār-ı inkisārdan müdām maṣūn idüp çāh-ı nev nīmet-i firdevs-i beyyine vālāsı ʿamm-i tevʿemler içün müddet-i iflās-ı bī-şikār mażmūnu ṣadāḳatince ıṭnāb-ı ḫıyām-ı ʿömr ü devletlerin evtād-ı devām-ı ve ḫulūda merbūṭ u meşdūd ve āf-tāb-ı sipihr rifʿatlerin hemīşe evc-i saʿādetlerinde ḳarīn-i şeref suʿūd idüp gülbün ü saʿādet ve iḳbāllerin ve tūde-i gülbaġçe-i eyyām-ı āsitānı mekārim āşināların melce-i enām ile emin-i (…) rūḥ-ül emīn ḫudāya her gūna ol maḥdūm-u vālākadr-i ẕī-şānuŋ duʿā-yı zīver-i nūḥ u zebān-ı ḥāṣ u ʿām olsun bāḳī külliyesi ṭabb-ı kerem-i nihādların hem-vārensā ve ibtihāc-ı ṣıḥḥat-i vecd-i ol mekārim merām-ı baḫşāları siyeh ibşan raḥmetullāh er selāmet ola āmin

751. 111[b]:

752.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. nedür serv-i semen-simā senüŋ var sū-be-sū meylüŋ
ne ṭāḳat sāyeveş dilde ṭaraf-gīr olmaġa ẕeylüŋ

ne ḫ̲ʷābdan ey deli mecnūn şeb içre bidārsın
ne bu leylüŋ olup rūzi ne rūzi oldı bu leylüŋ

3. ḫ̲aşīn-i ḥüsnüni aldı ḫ̲aṭṭ-ı kāfir diyü ey dil
ne bu giryen ne bu nāleŋ cihānı dutdı vāveylüŋ

dögince sīne-i kūsın eger mıżrāb-ı ʿaşḳuŋla
ne şeşterlik olur hem-dem bu şemʿīye ne ḫ̲od neylüŋ

753.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. kerbelāda bir ḥüseyn teşneyem laʿl-ābına
himmet itmez kāfir ol sūz-ı dilüŋ sīrābına

tīh-i āhum eyledi naʿl-i hilāle çün güzer
itmedi ebrū-kemānuŋ rūy-ı māh-tābına

3. çenge döndi ḳāmetüm eyler ṣadā-yı sūz-nāk
çarḫ̲ gibi gerdūn idüp bu eşküm seylābına

baḥr-i eşkümden ne ān kim ḳurtula dil zevrāḳı
bād-ı āhum gürleyüp ġarḳ eyledi girdābına

5. tīġ-ı şemşir-i muḥabbetle veripdür cānını
şemʿiyā raḥm eyleyüp teblīġ idüŋ aḥbābına

752. 112ᵃ: Şemʿī:

753. 112ᵃ: Velehu:

754.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. hecr-i yār ehl-i dile vuṣlat degil midür begüm
fikr-i dildār ʿāşıḳa ülfet degil midür begüm

ḫayret ile cār-ı kūhsār itdiren ʿāşıḳlara
dīde-i āhū gör ki vaḥşet degil midür begüm

3. serv-i ḳadd-i bülendüŋ ḫāk-i pāyında müdām
sāyeveş yüz sürdügüm rifʿat degil midür begüm

ḥūr-ı gīsū geldügin rūy-ı behişte ġam yeme
cān u dilden ādeme minnet degil midür begüm

5. mive-i ḥüsnüŋ yimez yidürmez eylemişsin niçün
ketm idersin ḥāşılı ḥisset degil midür begüm

cerb-i şīrīn ile şetm eyler iseŋ ḳıldım ḳabūl
kūyuŋa mihmān ile daʿvet degil midür begüm

7. kendüsine bendini çevirmekle şemʿī söyleme
ol semend-i raḫşına zaḥmet degil midür begüm

755.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. begüm sermest iden bizi çeşm-i mestānelerdür hep
çeşm-i mestāne iden sizi bizi ḫūn ḫārelerdür hep

bu gird-i şemʿ-i ruḫsārda siyeh mūlar ki ḫaṭ şanman
dökülmüş dāmen-i şemʿa per u pervānelerdür hep

3. dili ġavvāṣı ġarḳ iden yem-i ḥüsnüŋde ey meh-rū
hevā-yı dīde-i mevci ṣadef-rīz-i güherdür hep

dile rūy-ı behiştüŋde ġıdādur dāne-i fülfül
anı ṭard eyleme şāhum heme ādem beşerdür hep

5. gönül naḳdini ṣarf itdi zülāl-i laʿlüŋe şemʿī
ne dil dirdük ne ḫod laʿlüŋ aṣıl maldan żarardur hep

754. 112ᵃ: Şemʿī:

755. 112ᵃ: Velehu:

756.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. gelür şūḫ-ı cefā-pīşe velīkin çoḳ niyāz ister
olur naḫçīr-i dil ammā ki ṣayyād murġ-ı bāz ister

o bir şirīn-zebāndur ki müdāmī nik-süḫanlarla
olup germ-ā-germ meclis ḳarārı söz ü sāz ister

3. ruḫ-ı gülrenklerüŋ şevḳiyle ʿāşıḳlar terennümde
ki bülbül gibi bī-pervā şehimden iḥtirāz ister

4. dilā bir ṭıfl-ı nevreste seni kim mübtelā ḳıldı
anuŋ faṣl-ı bahārına ḳatı ʿömr-i dırāz ister

5. nedendür şemʿiyā bu kim ilāhī neyyir-i çaġ alsın
ḳavsuŋ māder diyü aġlar seni saŋa ḳomaz ister

757.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. pādişāh-ı ʿālem-ārāsın dilüŋ inkārı yoḳ
bendedür cümle saŋa emrüŋden özge kārı yoḳ

sāye ṣalmış bir hümā-yı ʿālem-i pervāz-bülend
mihr-i devletsin ki hīç mānend ü revnaḳ-dārı yoḳ

3. gör ḫırām-ı ḳaddüŋe öyküngidiçün servünüŋ
yire geçmiş āyaġı biŋ nāz ile reftārı yoḳ

cān virür dil çeşm-i āhū-yı nigāhın almaġa
līk şīr-i ġamze-i ḫunḫār ile bāzārı yoḳ

5. aldanurmış şiʿr ile ol mey-fürūşdan bī-ḥaber
vay āŋā kim şemʿī gibi dil-firīb eşʿārı yoḳ

---

756. 112[a]: Velehu:

757. 112[b]: Şemʿī:

758.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ruḫ-ı āteş-nigīnünŋde gören ḫāl-i siyeh-rūyuŋ
şaçılmış iltihābından söyünmüşdür şerer dirler

yaḳūp nār-ı firāḳuŋla ten-i sīmīn zerd itdüm
anuŋ'çün kim seni cānā esīr-i sīm ü zer dirler

3. gören ebrūlaruŋ şāhum oḫunı dīdeler üzre
güzergāh-ı sirişki ʿāşıḳ iki gözlü kemer dirler

o ḫaṭṭ-ı kāfiri ḳaldır behişt rūnda yüz virme
ḫaṭā itdüŋ sen ey şemʿī āŋa kāfir girer dirler

759.

müstefʿilün müstefʿilün müstefʿitün müstefʿilün

recez – – + – / – – + – / – – + – / – – + –

1. ey dīde-i ḫūnī-nigeh siz mest misiz maḫmūr mısız
yā müje-yi ḫūnrīz içün bir şīşe-i billūr mısız

şehd-i laʿl-i yāre bir dest-i dırāz itmeksizin
urdunuz peykānı ile ey ġamzeler zenbūr mısız

3. sebze-zārı revnaḳ efzā-itdünüz gīsūların
rīşe rīşe dökülüp ey ṭurralar yaġmur mısız

dāne-i fülfül-i siyehle münaḳḳaş gird-i zülf
şekl-i rez-rīze nedür siz salḳım-ı engūr mısız

5. murġ-ı dil büryān olur feryādla bu şemʿīnüŋ
ġālibā ey sīne-yi bī-kīne siz tennūr mısız

---

758. 112[b]: [Velehu]: Mecmuada matla beyti yer almamaktadır.

759. 112[b]: Velehu:

760.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. atma tīr-i ġamze-i ḫūnḫāruŋı ḳana düşer
sīneler olmaz siper eyler güẕer cāna düşer

ẓulmet-i zülfüŋden umsa n'ola laʿluŋ mürde-dil
küştegān kişver-i şeb-i āb-ı ḥayvāna düşer

3. görse şīrīn lebüŋi ger çeşm-i ferhād bile
terk idüp şīrīnini ol dem kühistāna düşer

ḫāk-i pāye rūy-fersūd olsa hep üftādeler
iltifāt idüp dimezsin bunlar āyā ne düşer

5. cāme-i surḫuŋla gördükde seni pervāneler
şemʿī-yāne raḳṣ idüp eṭrāfuŋı yāne düşer

761.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ḫaḳ bu kim özge ṣafā yoḳ mu mey-i ḫamrāda
ola meclisde ḫuṣūṣā o gül-i raʿnāda

gözüme şekl-i beşerde görinür bedr-i münīr
ʿaks-i ḥüsnüŋ ki görüp ben o mey-i ḫamrāda

3. ʿāḳıbet-ḫāk olacaḳ cism içün efkārı gider
ey göŋül ġam mı çeker ʿāḳil olan dünyāda

murġ-i dil fāḫteveş āh u fiġān eylemede
şimdi o serv-i ser-efrāz ise istiġnāda

5. sāyeveş ḥāke düşersem ne ʿacep ey ʿulvī
düşdi bir serv-i ḫırāmāna dil-i üftāde

760. 113ᵃ: Şemʿī:

761. 113ᵃ: [Ġazel-i ʿUlvī]: *Derzi-zāde ʿUlvī Dīvānı:* G. 637 / (Çelik, Kılıç, 2018: 691)

2 görüp ben o: görem cām-ı.

4 şimdi o: ol boyı.

5 dil-i: göŋül.

762.

müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

recez – – + – / – – + – / – – + – / – – + –

1. velvele-i ḥüsnüm benüm virdi cihāna serseri
ānuŋ'içün ki olmuşam hep ḫūblaruŋ ser-defteri

ḳadd-i ḫırāmum servi ʿuryānılaruŋ pāy idüp
reftār-ı dil-sūz şekkerim pā-bend idüpdür ʿarʿarı

3. rūy-ı behiştüm ẕerrece ḥācet ḳomadı cennete
āb-ı zülāl-i laʿlimüz ayaġa çaldı kevṯeri

hem meh-cebīnüm göricek yirlere geçdi mihr ü māh
fülfüllerüm birbirine ḳatdı semāda ülkeri

5. laʿl-i bedaḫşān-ı lebüm yāḳūt-ı ḥamrāya gülüp
dendān-ı dürr-i miskim deryāya ṣaldı gevheri

murġ-ı hümā-yı ḥüsnümüz pervāze āġāz eylemiş
ebrūlarımdur sāyesi gīsūlarum bāl ü peri

7. ruḫsār-ı gülgūnum görüp aġzını açdı ḳaldı gül
ġonca-femüm söyletmedi ol ġonca-i nāzügteri

tūtiyā-yı ḫāk-i pāyimüz tūtyādan oldı muʿteber
būy-ı dil-āviz-i ḫaṭṭum nāçiz idipdür ʿanberi

9. ben yūsuf-ı zībā gibi bulmaya bir yaʿḳūb-ı dil
teşmīr-i dāmān eyleyüp geşt itse heft kişveri

her meh-rū başı ḫūb rūy-ı ʿaṣruŋ dāʿima
ben mihr-i mehden enverüŋ olsa ʿaceb mi çākeri

11. ḥüsnüm gibi ḥüsn-i kemāl rūyum gibi nāzük cemāl
dünyā bula āḫir zevāl gelmeye böyle bir per

teşbīh iderler ehl-i dil her ḥüsni cinsüm bir şeye
inṣāf degildür nīktere teşbīh idilmek kemteri

762. 113[b]: Laṭīfe-i Şemʿī:

763.

müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün

recez – – + – / – – + – / – – + – / – – + –

1. ʿaḳlımız çāk eyledüŋ ey lebleri māh-ı tābān
fikrimiz ḫāk eyledüŋ ey gözleri serv-i revān

şol nergis-i şehlāya kim beŋzer ol ebrū kaşlaruŋ
hem ḳanlıca yoġurduna beŋzer cebinüŋ bī-gümān

3. ruḫsārlaruŋ bülbül gibi her rūz u şeb feryād ider
bu ġonca-i gīsūlaruŋ güftāra eyler imtinān

bir kez tebessüm eyledüŋ pābucumuz hicrān-zede
naʿlince sen ḳılduŋ dūtā ey dişleri şekl-i kemān

5. ol beyża-i murġ-āba kim beŋzer o fülfül beŋlerüŋ
yoḳdur naẓīrüŋ ẕerrece ey āfet-i āḫir zamān

rāh olmuş iken yoluŋa şemʿī gibi nāzük-süḫan
her sırrını rāz eyledüŋ pinhānını itdüŋ nihān

763. 113[b]: Velehu: Matla beytinden sonra vezin değişmektedir.

764.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. rind-i ser pāy-ı bürehne olıgör ey fevzī
ne belādur bu ḳadar bār-ı taḥammül ber-ser

aḥmaḳ oldur ki ola meşġalesi ʿaḳliyyāt
ḳīl ü ḳāl evveli āḫiri yoḳdan ne çıḳar

3. felsefiyātla ger ibn-i ʿalī-i vaḳt olsaŋ
raġbet itmez yine bir kimse saŋa ẕerre ḳadar

hünerün ellisine kimse beş aḳçe virmez
ḫar degülsin ki saŋa medrese iḫsān ideler

5. ehl-i ṣanʿat olayum dirseŋ o güçdür zinhār
ustalar ādemi az şey içün erkāna çeker

ya sipāhī ya müneccüm ya zaʿīm olsaŋ eger
ne belādur ikide bir renc-i mühimmāt-ı sefer

7. ḳādı olsaŋ ne olur yol kesiciyle farḳuŋ
rüşveti sensin alan nāʿibüŋ elbet ister

ya müʿeẕẕīn ya imām olsaŋ o maʿḳūl idi līk
seni isḳāṭ-ı ṣalʿāt aḳçesı gün ḳuzgun ider

9. vāʿiẓ ü ṣūfī vü şeyḫ olmaḳ ise emr-i muḥāl
sende ne zevḳ ü riyā var ne taṣannuʿdan eṣer

kātib olsaŋ giderek aḫīr olursuŋ maʿmūr
şāʿir olsaŋ saŋa bī-meẕheb ü mülḥid dirler

11. intisāb itseŋ eger ḥażret-i monlāya daḫi
nūr-ı çeşmüŋ dökenince gice vü gündüz yaz dir

bir yūġa cānuŋa minnet yazı yazmaḳ ammā
kişi islām müşevveş kölelerden ne çeker

---

764. 114[b]: [Ḳaṣīde-i Fevzī]: *Fevzī Dīvānı:* K. 1 / (Kaplan, 2019: 179)
3 ger ibn-i: bū.
5 zinhār: zīrā.
6 ya müneccüm: vü ya yoldaş.
belādur: belā.
renc-i: derd-i.
7 Divanda bu beyit 8. beyit olarak yer almaktadır.
elbet: ancaḳ.
8 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
9 riyā var: dāver.
12 bir: ya.

13. niʿam-ı mā-kabl başı irse eger eflāke
yine gitmez gözümden aydın peder

şeh-i dehre ya vezir ü nedīm olsaŋ eger
şuʿledür her biri od gibi insānı yaḳar

15. ehl-i ḫizmet yānına varsaŋ o daḫı müşkil
yidigüŋ dehr-i sirişk-i fuḳarā şām u seḥer

māl-ı mevrūṣ gerek tā diyesin bismiʿl-lāh
naḳd-i ḫīcle tolu gencīne ḳodı saŋa peder

17. kişi alnı deriyle kesb-i ḥalāl eyler līk
biz bu żaʿf ile ne ḥammāl oluruz ne rençber

gūṣ-ı cān ile beni diŋlerisеŋ el ḥāṣıl
bir sözüm var diyeyüm saŋa ki dünyā[ya] deger

19. mey-i nāb olmasa zehr-i ġam ile ʿişret ḳıl
felegüŋ körlügüne cūd u seḫāvet göster

sen sen ol ḫāk-i deri pīr-i muġān ol rind ol
bu cihān kimseye ḳalmaz saŋa dosdoġru ḫaber

21. kec-rev ey dil felegüŋ şīve-i murdārından
kimden ögrendi bu evżāʿ-i sipihr-i ebter

bize bu ḳırba büzükli felegüŋ nāzı nedür
naḳd-i cān u dil alur bilmezüz ammā ne ṣatar

23. ṭāliʿ ü baḫt ü felek cümlesi ber-bād olsun
rind-i āzāde sere yār-i dūnān biter

ġam yeme **fevz**ī ki allāh kerīmüʿṣ-ṣāndur
füżelā-yı sülefa el-leyleti ḥublā dediler

25. çarḫ-ı ṭāliʿde keşākeşde iken geldi ṣadā
mevlid ü lihyeŋe tārīḫ ola ʿarż ü maḥżar

765.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳula ḳul itse beni luṭf ile ol sı̄m beden
ādemi bend ider ḳanda ise ḫulḳ-i ḥasen

itmedüŋ bir söz ile mürde-i cism-i iḥyā
söyledi rūh-ı revān nʿeylesün ölsün mü seven

3. gülüŋ inṣāf itdügine ben niçe teşbı̄h ideyüm
fitne o laʿl-i leb ü çeşme-i dı̄vān-ı fiten

ḳoymadı gülşen-i ʿālemde daḫı ancılayın
dilber ü serv-ḳaddi lāle ḫadd-i ġonca-dehen

5. ḥilmiyā ābād ider aḥsen-i idrāke taḥsin
kelimātın eger teşbı̄h-i kemāliyle ḥasen

766.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. dimedüŋ ʿāşık dil-ḫastelere ḥāl nedür
bizi hicrānda ḳoduŋ dimedüŋ ahvāl nedür

ḫayli gün geçdi senüŋ görmeyeli gün yüzüŋi
bir güni biŋ bir olan bu meh bu sāl nedür

3. yūsuf u āġırı misk ile alurlarsa n’ola
saŋa ben cān ile başum vireyin māl nedür

dı̄deden ḳanlu yaşum gibi ḫayalüŋ gitmez
allāh gönlümüz alduŋ bize bu āl nedür

5. nice gün geçdi bu şemsı̄ ḳuluŋu sulṭānum
bir piyāleyle sevindirmedüŋ aḫvāl nedür

765. 117[a]: Ḥilmı̄:

766. 117[a]: Ezān-ı Şemsı̄: *Şemsı̄ Pāşā Dı̄vānı:* G. 127 / (Akkaya, 1992: 345)

1 dimedüŋ: bilmedüŋ.

3 misk: müşk.
vireyin: virürin.

767.

767. 117ª: [Farsça]:

768.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

I

1. nev-bahār oldı güzellendi ser-ā-ser ʿālem
   oldı ezhār ile her gūşe gülistān-ı irem
3. sīneler doldı ṣafā ḳalmadı endūh u ġam
   eyledi müjde-i gül dilleri şād u ḫurrem
5. ġoncanuŋ göŋli açıldı güle düşdi şebnem

II

1. cūy-bāruŋ baŋa ʿarż itme kenārın sensüz
   oda yansun nʿideyin bāġ u bahārın sensüz
3. ʿālemüŋ nʿeyleyeyin bāġ u bahārın sensüz
   bāġ-ı dehrüŋ kim ider geşt ü güzāruŋ sensüz
5. baŋa sen rūḫları gül-zār ile ḫoşdur ʿālem

III

1. nedür ol ʿṭarż-ı reviş şīve-i reftārında
   nedür [ol] ḥüsn-i edā nāz ile güftārında
3. ṣabra ṭāḳat mı ḳalur ceẕbe-i dīdārında
   dāne-i ḫāline baḳ cennet-i dīldārında
5. nice ṣabr eylesün allāhı seversen adem

IV

1. idegör ṣavmaʿa küncinde ʿibādet geh geh
   ḳılaruz anda namāz itmege niyet geh geh
3. demidür sen de idüp luṭf u mürüvvet geh geh
   dil-i şūrīdeye ḳıl pend ü naṣīhat geh geh
5. nefesün gelsün eyā ṣūfī-i nāṣıh geh geh

---

768. 117[a]: Taḥmīs-i Cinānī Ġazel-i Bāḳī: *Cinānī Hayātı Eserleri Dīvānın Tenkidli Metni:* T. 10 (Okuyucu, 1994: 229) Mecmuada Ḥayālī'nin ismi geçmektedir. Ancak Taḥmīs Cinānī'ye aittir.

II

2 bāġ u bahārın: serv ü çenārın.

3 Divanda bu mısra 4. mısrada yer almaktadır.

4 Divanda bu mısra 3. mısrada yer almaktadır.

III

4 dīldārında: ruḫsārında.

IV

1 idegör: iderüz.

V

ey cinānī pür idüp şöhret ile āfāḳı
ḥaşre dek nāmuŋ idüp devr-i felekde bāḳī
dem-be-dem sākin idüp ṣūz-ı dil-i ʿuşşāḳı
āb-dār olsa n'ola miyve-i şiʿr-i bāḳī
urmadı kimse bu bāġ içre daḫı böyle ḳalem

V

2 nāmuŋ: nāmın.

3 dem-be-dem: demidür.

769.

feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + –

I

1. güle ey şūḫ-u bī-nevā bilüp
ḫayr-u fer maʿnā pīşvā bilüp
3. geçdi nülġ-ü ġam-ı āşinā bilüp
nev-bahār oldı ehl-i dil bilüp
5. tā bülbüle eyledi iḳtidā bilüp

II

1. cūşa geldi gürūh-ı ḫamūşān
baḫş olundı cemāda raṭb-ül lisān
3. oldı dīvāne ʿaşḳ ile insān
ne dururs̱un fiġāna başla hemān
5. ʿālem-i velvele-i ḥüsnün bilüp

III

1. seḥerī ʿazm-i gülistān eyle
maḥfel-i naḫle çıḳ fiġān eyle
3. rāz-ı ʿaşḳı bize beyān eyle
bilmezüz nuṭḳuŋı ʿayān eyle
5. ne demekdür terāni bilüp

IV

1. cūş içre zār olan dilden
çeng-i ʿud içre çalup ḳapından
3. veftüŋi ġaflet-i cüdālıḳdan
şıḳḳ-ı nāz-ı sāz-ı kāmilden
5. vireden nāşını ana bilüp

V

1. naġme sāz-ı uṣūle vāḳıf iseŋ
dāʿir-i meclis-i maʿārif iseŋ
3. fenn-i āvāzda muṣannif iseŋ
ʿālem-i edvār-ı meʿmūl iseŋ
5. yaḳalayayum nāz ile hevā bilüp

769. 117[b]: Muḥammes-i Neġāmī:

770.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. yine baġlandı gönül zülf-i siyeh-garuŋ ile
yine daġlandı ciger āteş-i ruḫsāruŋ ile

dirgürem demiş idüŋ ġamzeŋüŋ öldürdigini
yine bir būseŋi alam gibi baḳ iḳrāruŋ ile

3. sürünür ṣu gibi yüz üzre gelür ḳanlu yaşum
ġarażı bu ki müşerref ola dīdāruŋ ile

şāye-perver yaraşur serv-i sehī luṭf eyle
yirlere çalma ben üftādeŋi reftāruŋ ile

5. it gibi ḫār ü ḫacīl olsun iki ʿālemde
ser-i kūyuŋ itini bir gören aġyāruŋ ile

eṣer-i şām u seḥer yoġ idi dünyāda daḫı
ʿaşḳı müşk ider idük ṭurra-i ṭarrāruŋ ile

7. ol degüldür ki gözüŋ yaşın uralar yüzüŋe
yār oldur ki ḳabūl ide seni varuŋ ile

sözüŋüŋ sūzı ile yandı necātī dil ü cān
göreyin kim yan sen odlara eşʿāruŋ ile

771.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. fürḳat-i şemʿ-i rengīnle var mıdur bir gice kim
āteş-i ġamda dil-i büryānum olmaya kebāb

var mıdur bir dem ki hecr-i cān-güdāz yār ile
çehre-i zerdümde ḫūn-ı dil olmaya ḫażāb

---

770. 117[b]: Ezān-ı Necātī: *Necātī Beg Dīvānı:* G. 551 / (Tarlan, 1963: 488)

2 baḳ iḳrāruŋ: iḳrāruŋ.

3 sürünür: sürünüp.

5 Mecmuʿa'da kıvrılma kısmına denk geldiği için okunmuyor.

7 Mecmuʿa'da kıvrılma kısmına denk geldiği için okunmuyor.

8 kim yan sen odlara: odlara yan sen daḫı.

771. 118[a]: [Ḳıṭāʿ]:

772.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. aġla ey göz kim ten-i bīmār cāndan ayrulur
cān ile cism-i raḳīḳ ölmüşdür andan ayrulur

nāle ḳıldı dil ki ṭūṭi-i şekkeristāndan çıḳup
bülbül-i zār-ı belā-keş gülsitāndan ayrulur

773.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. gitme ey rūḥ-ı revān hecrile zār itme beni
yandurup fürḳate bī-ṣabr u ḳarār itme beni

naẓarumdan gül ruḫsāruŋı pinhān itme
ḫār-ḫār-ı ġam ile hecr ile figār itme beni

774.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. müselmānlar ẕikr-i billāh benüm göŋlüm alan ḳanı
ki fürḳatden ciger ḫūndur aḳar her dem gözüm ḳanı

775.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ḫaṭuŋ geldükçe artar ʿārżuŋda tāzelik terlik
berātı ile virilmiş gibi şāhum saŋa dilberlik

776.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. nergisi çeşmüŋe beŋzetdi getürdi naẓara
bāġ-bānı göreyin şāhāne çiçekler çıḳara

---

772. 118ª: [Ḳıṭāʿ]:
773. 118ª: [Ḳıṭāʿ]:
774. 118ª: [Müfred]:
775. 118ª: [Müfred-i Cinānī]: *Cinānī Hayātı Eserleri Dīvānın Tenkidli Metni:* M. 41 / (Okuyucu, 1994: 639)
776. 118ª: [Müfred]:

777.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ġubār-ı āsitān-ı dilbere yüz sürmedür ḳaṣdum
ayaġı ṭopraġından gözlerime sürmedür ḳaṣdum

778.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. yüzüŋi görmese ey yüzi gülşen
seḥergeh açulup gülmezdi gül şen

779.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. meyānuŋla efendi ḳalmadı ḳāim ḳıl ḳadar yoḳdur
leb-i laʿlüŋle şehādet sözüm ammā ḳanı çoḳdur

780.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. fitne-cūdur çeşm-i fettānuŋla ey gül sünbülüŋ
anları başdı velīkin başdan aşdı kākülüŋ

781.

mefʿūlü mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec – – + / + – – – / + – – – / + – –

1. şirīn leb-i nigāruŋ şirīn şekkerdür ammā
luṭf ile ʿāşıḳına bir kez dimez ki em mā

782.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. cüdā düşdüm göçüp menzil-be-menzil kūy-i yārimden
beni āhum diyār-ı hecre ṣaldı rūzigār-āsā

---

777. 118ᵃ: [Müfred]:
778. 118ᵃ: [Müfred]:
779. 118ᵃ: [Müfred]:
780. 118ᵃ: [Müfred]:
781. 118ᵃ: [Müfred]:
782. 118ᵃ: [Müfred]:

783.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + –

I

1. yā ilāhī beyt-i maʿmūruŋ ḥaḳḳı
cennetü'l firdevs ile ḥūruŋ ḥaḳḳı
3. ol recā ḥaḳḳı ki ḥāṣıl eyledüŋ
ādemi ḥavvāya vāṣıl eyledüŋ
5. aḥmede gösterdigüŋ ṭalʿat ḥaḳḳı
ol ṣafā-yı vuṣlat-ı vaḥdet ḥaḳḳı
ḳurtarup bu çāh-ı ġamdan cānımı
baŋa göster vuṣlat-ı cānānımı

784.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. cānā ben eger ẕevḳ-i viṣālüŋle ölürsem
öldür beni bir daḫı bu dünyāya gelürsem

785.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. cihānuŋ cānı sen ey gevher-i pāk
ṣaḳın degme ḫasīse olma me'mūr

çerāġuŋ virmesün her nerme ṣuʿle
yaŋaġuŋ olmasun her bezme manẓūr

3. anuŋ'çün kāʿbe emceddür güneşden
güneş hercāīdür kāʿbe mestūr

786.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. alır zülfüŋle ḫālüŋ naḳd-i cānı çeşm-i rūşenden
bir uġru ṣan kemendiyle çeker esbābı revzenden

---

783. 118[a]: [Müseddes]:
784. 118[a]: [Müfred]:
785. 118[a]: [Ḳıṭāʿ]:
786. 118[b]: [Müfred]:

787.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. aldı cān naḳdini ḫālüŋ rūḥ-ı zibāya ne borç
saŋa dil verdimse zülf-i siyāh-kārum ne borç

788.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. ol māha dedüm būy-ı vefā şemmesi var mı
gül gibi gülüp didi eger olsa ḳoḳardı

789.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. feraḥ bi̇gānedür ey ġam hele bari sen üzesin
feraḥ-şād gelür gider benümle ḳalacak sensin

feraḥ bi̇gānedür neyler gelüp bu ḫāne-i dilden
gelürseŋ sen gel ey tuḥfe hele yarin ödesin

790.

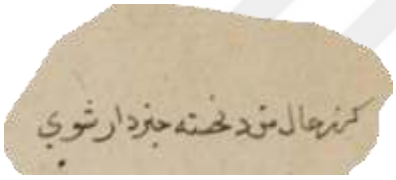

791.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. bu gelür şāhum elüŋden ki beni aŋmayasın
hele bu gelmez elüŋden ki göŋülden çıḳasın

792.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. rāh-ı vaṣla dil sefi̇ne ṣabr lenger āh yel
ġam-zaḫi̇re şevḳ yelken gözlerüm deryā yiter

---

787. 118^{b}: [Müfred]:
788. 118^{b}: [Müfred]:
789. 118^{b}: [Ḳıṭāʿ]:
790. 118^{b}: [Farsça]:
791. 118^{b}: [Müfred]:
792. 118^{b}: [Müfred]:

793.
mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün
hezec + – – – / + – – – / + – –

1. dilerven cānsuz itmesün beni ḥaḳ
ki yaʿnī sensüz itmesün beni ḥaḳ

794.
mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün
hezec + – – – / + – – – / + – –

1. nefs kim sen ferişţehden cüdādur
behişt içre ise bād-ı hevādur

795.
mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün
hezec + – – – / + – – – / + – –

1. güneş yüzüŋde kim ḥaḳdan naẓar var
görürven gerd-i fikretden eṣer var

796.
mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün
hezec + – – – / + – – – / + – –

1. benüm cānum benüm cānum senüŋdür
nem olur ḫānumān ḫānum senüŋdür

797.
feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. bulmadı bir leb-i laʿlüŋ gibi şīrīn meliḥ
aldı gerçi ayaġı altına dünyāyı mesīḥ

798.
mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün
hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. zīr ü zeber olsun felek ol māh-liḳāsuz
yirden yire gecsün çemen ol sebz-ḳabāsuz

---

793. 118[b]: [Müfred]:
794. 118[b]: [Müfred]:
795. 118[b]: [Müfred]:
796. 118[b]: [Müfred]:
797. 118[b]: [Müfred-i Cinānī]: *Cinānī Hayātı Eserleri Dīvānın Tenkidli Metni:* M. 7 / (Okuyucu, 1994: 630)
798. 118[b]: [Müfred]:

799.

feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + –

1. dağları yandurayın sīne-i āteş-nāke
aŋa bir od vireyin dūd çıḳalar felege

800.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. āb-ı tīġüŋ ideli ehl-i hevā olanı ḫāk
ḫavfdan kendözine ṭaşı ḥişār eyledi nār

801.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. kim ki ḫurşīd-i cemālüŋden iderse beni dūr
dilerem dīde-i baḫtı ola dāʿim bī-nūr

802.

1. rūḫum sāza döndi sirişküm meye
tenüm ḥasretüŋle ne beŋzer nesneye

803.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ḳanda baḳsa görürler ġubārı olur rencīde
görmedüm dīde-i ter gibi felekde dīde

804.

müfteʿilün mefāʿilün müfteʿilün mefāʿilün

recez – + + – / + – + – / – + + – / + – + –

1. şeh-peri açdı ḫaṭṭ-ı ʿārıż uçdı murġ-i ḥüsn-i yār
ʿāşıḳ-ı dīdār-ı fāriġüʾl-bāl olursam vechi var

---

799. 118[b]: [Müfred]:
800. 118b: Müfred:
801. 118[b]: [Müfred]:
802. 118[b]: [Müfred]:
803. 118[b]: [Müfred]:
804. 118[b]: [Müfred]:

805.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. surḫ-ı eşk ile yazarken saŋa hicrān ġamını
gözlerümden ḳara ṣu indi mürekkeb yerine

806.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. dūr itdi ben ġarībi ser-i kūy-ı yārdan
niçe şikāyet itmeyeyin rūzigārdan

807.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. hemān dildārveş yaḫşi baḳana ḫūb rengem ben
yamān baḳsa yine dil çeşm-i bedbīne yamānam ben

n'ola düşmezse nāmum bir nefes aʿdānun aġzına
dehānı segle murdār olmayan āb-ı revānem ben

805. 118[b]: [Müfred]:

806. 118[b]: [Müfred]:

807. 119[a]: Kemālpāşāzāde: Divanda yer almamaktadır.

808.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. dāġ-ı ġam naḳd-i dile rūḫ-ı revānum gözedür
dīde-bān oldı meger ḫāne-i cānum gözedür

ġamzeler tīġ-zen olmuşdur ol ebrū ḳavvās
rāh-ı ʿışḳı bugün ol ḳaşı kemānum gözedür

3. ḫirmen-i cān u dile āteş urur giŋ yaḳdan
şerer-i āh ile ālūde duḫānum gözedür

gözeden ʿālemi müjgānuŋ ile ġamzeŋdür
dime ey şāh-ı cihān tīġ u sinānum gözedür

5. çeşm-zaḫm-ı felegi n'eyledi gör ey bāḳī
dime bir daḫı beni şāh-ı cihānum gözedür

808. 119ᵃ: [Ġazel-i Bāḳī]: *Bāḳī Dīvānı:* Ġ. 68 / (Küçük, 2019: 142)

1 dile rūḫ-ı: dil ü raht-ı.

3 yaḳdan: yirden.

809.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. felek ayırdı beni cevr ile cān[ān]umdan
ḥaẕer itmez mi ʿaceb nāle vü efġānumdan

oda yandurmasa bir şuʿle ile nüh-felegi
ne biter āteş-i āh-ı dil-i sūzānumdan

3. ġam-ı pinhān beni öldürdi bu ġam bir ġam kim
gül-rūḫum olmadı āgeh ġam-ı pinhānumdan

āh idi hem nefesüm āh kim ol hem aḫīr
çıḳdı ikrāh ḳılup külbe-i aḫzānumdan

5. ben ne ḫācet ki ḳılam dāġ-ı nihānum şerḥin
ʿāḳıbet ẓāhir olur çāk-ı giribānumdan

ḫaḳ bilür yār degül cān-ı dilümden ġāib
n'ola ger ġāib ise dīde-i giryānumdan

7. cān eger çıḳsa tenümden eṣer-i mihri ile
eṣer-i mihr-i ṣaġınmam ki çıḳar cānumdan

ey fużūlī ġam-ı hecr ile perīşāndur ḫāl
kimse āgāh degül ḫāl-i perişānumdan

---

809. 119[a]: [Ġazel-i Fużūlī]: *Leylā ve Mecnūn:* / (Doğan, 48)
Mesnevide bu gazel Leylī dilindendür.

3 ġam: hem.

4 kim: ki.

8 Mesnevide bu beyit 9. beyit olarak yer almaktadır.

810.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. cān virme ġam-ı 'ışḳa ki 'ışḳ āfet-i cāndur
'ışḳ āfet-i cān olduġı meşhūr-ı cihāndur

sūd isteme bu sevdā-yı ġam-ı 'ışḳda hergiz
kim ḥāṣıl-ı sevdā-yı ġam-ı 'ışḳ ziyāndur

3. her ebrū-yı ġam ḳatlüŋe ki bir ḫançer-i ḫūn-rīz
her zülf-i siyeh ḳatlüŋe bir ef'ī yılandur

yaḫşı görünür ṣūreti mehveşlerüŋ ammā
yaḫşı naẓar itdükde ser-encāmı yamāndur

5. 'ışḳ içre 'aẕāb olduġın andan bilürem kim
her kimse ki 'āşıḳdur işi āh u fiġāndur

yād etme ḳara gözlülerüŋ merdüm-i çeşmin
merdüm deyüp aldanma ki içdükleri ḳandur

7. ger derse fużūlī ki güzellerde vefā yoḳ
aldanma ki şā'ir sözü elbetde yalandur

811.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. 'ışḳ derdi ey mu'ālic ḳābil-i dermān degül
cevherinden eylemek cismi cüdā āsān degül

devr cevrinden şikāyet idene 'āşıḳ deme[n]
'ışḳ mesti vāḳıf-ı keyfiyyet-i devrān degül

3. şehrden ṣaḥrāya bir farḳ olduġın her kim bilür
bilmiş ol kim 'ışḳ saḥrāsında serger-dān degül

her kim idrāk eyler öz keyfiyyet-i ḫālin henüz
dost ruḫsārına 'ayn-ı şevḳ ile ḥayrān degül

5. cānı cānān ittiḥād-ı fāriġ eyler cismden
cismden āgāh olan cān vāḳıf-ı cānān degül

dir imiş düşmen ki hem-demdür fużūlī yār ile
her sözi bühtān ise ḥaḳḳā bu söz bühtān degül

---

810. 119[a]: [Ġazel-i Fużūlī]: *Leylā ve Mecnūn:* / (Doğan, 64)
Mesnevide ġazel-i üstād.

811. 119[b]: [Ġazel-i Fużūlī]: *Leylā ve Mecnūn:* / (Doğan, 67)
Mesnevide bu gazel Mecnūn dilindendir.

812.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. bugün meclisde sāḳī sāġar almaḳ diye dilberden
yamān bir gülü ḳoparmaḳ gibidür şāḫ-ı gülterden

813.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. hele ben şöyle ḳıyās eylerin ey cennet-i ḥūr
kūyuŋa nisbet ola gülşen-i cennetde ḳuṣūr

bezm-i hicrüŋde müjeŋ nişteri mıżrābından
reg-i cān nāle ḳılur niteki tār-ı ṭanbūr

3. leblerüŋ māʿili ḳaçmaz ḫaṭ-ı nev-ḫāsteden
ġam degül ṭālib-i nūş olana nīş-i zenbūr

ser-i kūyuŋda benüm āh-ı seḫer-gāhlarum
ne bilür ʿışḳ elemin çekmedi ol daḫı uyur

5. rūḫlaruŋ medḥini eflāke çıḳardı bāḳī
şevḳden ṭoldı bugün nūr ile beytüʿl maʿmūr

814.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ṭutdı gülşende yine bülbül-i ḫoş-ġū menzil
başlayup devr-i ḳadeḥ oldı müzeyyen maḥfil

812. 119[b]: [Müfred]:

813. 119[b]: [Ġazel-i Bāḳī]]: *Bāḳī Dīvānı:* G. 125 / (Küçük, 2019: 130)

1 cennet-i: ġayret.

814. 119[b]: [Müfred]:

815.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. bülbülün ḥikāyetin kerem it zāġa söyleme
zāġ u zaġan didüklerini bāġa söyleme

ṭūṭī kelāmını dimegil ḳara ḳarġaya
bāz-ı sefīd sırrını çaylaġa söyleme

3. bīmār olan bilür yine bīmār ḥālini
mecrūḥ ḫastenüŋ ḫaberin ṣaġa söyleme

çün her ne söyleseŋ yine söyler saŋa revān
bes yüri var [daḫı] ṭuruben ṭaġa söyleme

5. bir 'użv sırrını dime bir 'użva sen sen ol
başuŋ ṣaḳın başuŋ sözin ayaġa söyleme

mühr ur dehānuŋa dime sırruŋı sen sen ol
bes her ne var dehende dil dudaġa söyleme

7. ādemde[ki] ḳulaġa didi ey rūşenī sözüŋ
ṣaḳuŋ varup eşekdeki ḳulaġa söyleme

815. 119[b]: [Ġazel-i Dede Ömer Rūşenī]: *Dede Ömer Rūşenī Dīvānı:* G. 71 / (Tavukçu, 2020: 124)

816.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. yā rab belā-yı 'ışḳ ile ḳıl āşinā beni
bir dem belā-yı 'ışḳdan itme cüdā beni

az eyleme 'ināyetüŋi ehl-i derdden
ya'ni ki çoḳ belālara ḳıl mübtelā beni

3. olduḳça ben götürme belādan irādetüm
ben ister belāyı çü ister belā beni

temkīnümi belā-yı maḥabbetde ḳılma süst
tā dūst ta'n idüp demeye bī-vefā beni

5. getdükçe ḥüsnin eyle ziyāde nigārumuŋ
getdükçe derdine beter it mübtelā beni

ben ḳande vü mülāzemet-i 'itibār-ı cāh
kıl ḳābil-i sa'ādet-i faḳr u fenā beni

7. eyle ża'īf eyle tenüm fürḳatüŋde kim
vaṣlına mümkün ola yetürmek ṣabā beni

naḫvet ḳılup naṣīb fużūlī gibi baŋa
yā rab muḳayyed eyleme muṭlaḳ baŋa beni

817.

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. dutuşup sūz-ı mihrüŋle ne ten ḳalsun ne cān ḳalsun
vücūdum maḥv olup gitsün ne nām u ne nişān ḳalsun

kilāb-ı kūyuŋa lāyıḳ dirīġā armaġānum yoḳ
ḳapuŋda ḫāk olayın bāri birḳaç üstü-ḫ^{v}ān ḳalsun

3. bilürsün ḳadd-i mevżūŋun ġamından oldı kim cānā
mezārumda degilsün servler yir yir nişān ḳalsun

dil-i maḫzūnumı yıllar geçer bir kerre aŋmazsın
niçe bir unudılsun ey şeh devr-i zamān ḳalsun

5. idüp 'azm-ı sefer ol şeh senüŋ içün dimiş ey 'ulvī
ölince āsitānum beklesün ol nā-tüvān ḳalsun

---

816. 119^{b}: [Ġazel-i Fużūlī]: *Leylā vü Mecnūn:* / (Doğan, 74)
Mesnevide bu gazel Mecnūn dilindendir.

817. 120^{a}: [Ġazel-i 'Ulvī]: *Derzi-zāde 'Ulvī Dīvānı:* G. 496 / (Çelik, Kılıç, 2018: 474)

1 olup: olsun.

3 bilürsün: bilinsün.

5 āsitānum: üstüḫ^{v}ānum.

818.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. garīb ü bī-kesem künc-i belāda maḥremümsin sen
benim çün aġla ey çeşmüm ölince hem-demümsin sen

feraḥla imtizācum yoḳ bilürsin ey ġam-ı dilber
ṣafā-yı ḫāṭırum ẕevḳum sürūrum ‘ālemümsin sen

3. didüm kim göricek pāy-ı semend-i şeh-süvārumda
yürekde tīġ-ı ḥasret yāresine merhemümsin sen

ḥabībim ḳalb-i mü‘min ‘arş-ı ḫaḳdur dirler anuŋ’çün
benüm gönlüm saŋa ‘arş oldı nūr-ı a‘ẓamumsın sen

5. dil-i ‘ulvī gibi dünyā içün ġam çekmezüm hergiz
benim ‘ālemde ancaḳ bā‘iṣ-i ḥüzn-i ġamumsın sen

819.

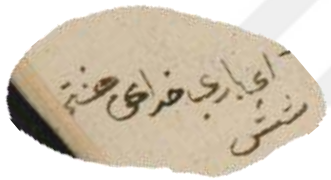

818. 120ª: [Ġazel-i ‘Ulvī]: *Derzi-zāde ‘Ulvī Dīvānı:* G. 425 / (Çelik, Kılıç, 2018: 434)

5 Mecmuada bu beyit mükerrerdir.

819. 120ª: [Farsça]:

820.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. cānlar virüp senüŋ gibi cānāna yetmişem
raḥm eyle kim yetince saŋa cāna yetmişem

şükrāne-i viṣālüŋe cān virdügüm bu kim
çoḳ derd çekmişem ki bu dermāne yetmişem

3. mūr-ı mḥaḳḳarem ki serāsīme çoḳ gezüp
nā-gāh bārgāh-ı süleymāne yetmişem

bir bülbülem ki gülşen olupdur nişīmenüm
yā ṭūṭīyem ki bir şekkeristāne yetmişem

5. devr-i felek müyesser idüpdür murādımı
gūyā ki ṭālib-i güherim kana yetmişem

miskīn fużūlīyem ki saŋa dutmuşam yüzüm
yā bir kemīne ḳaṭre ki 'ummāne yetmişem

821.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. 'ayş u 'işret vaḳtidür irdi çü eyyām-ı bahār
ġāfil olma tīz geçer ẕevḳ eyle hengām-ı bahār

naġme-sāz oldı muġannīler gibi dil bülbüli
gūşına çünkim ṣabādan irdi peyġām-ı bahār

3. bāġa gelsün 'ayş u nūş eyyāmıdur ehl-i ṣafā
lāleler elde ayaġ üzre ṭutar cām-ı bahār

vaṣl-ı gülden ötme ey bülbül saŋa yoḳdur naṣīb
cevri taḳsīm eylemişdür saŋa ḳassām-ı bahār

5. cāmi-i gülşende bülbül şemṣiyā āvāz ile
minberi serv uzun oḳur ḫuṭbe-i nām-ı bahār

---

820. 120[b]: [Ġazel-i Fużūlī]: *Fużūlī Dīvānı:* Ġ. 190 / (Kılınç, 2021: 556)
3 Divanda bu beyit 4. beyit olarak yer almaktadır.
4 Divanda bu beyit 5. beyit olarak yer almaktadır.
5 Divanda bu beyit 6. beyit olarak yer almaktadır.
6 Divanda bu beyit 7. beyit olarak yer almaktadır.
821. 120[b]: [Ġazel-i Şemsī]: *Şemsī Pāşā Dīvānı:* G. Bahārnāme / (Akkaya, 1992: 752)
1 irdi çü: çün irdi.
2 gafil olma: naġme-sāz.
5 bülbül şemsiyā: şemsiyā bülbül.

822.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. nihāl-i ser-bülendüŋ ḥaḳ bu kim bir serv-i balādur
degül ehl-i naẓar yanında mirʿāt-i mücellādur

saŋa rām eyleyen ḫalḳ-ı cihān-ı cān ile dilden
benüm ārām-ı cānum ol cemāl-i ʿālem ārādur

3. nedür ol nāzenüŋlük yā nedür ol nāz-perverlik
cemāl-i bā-kemāl-i vaṣfına gelmez bir temāşādur

līk-ṣun teşne-i dil-i ʿuṣṣāḳa nūş etsin anı her dem
ki gözler görmedük ʿālemde bir cām-ı muṣaffādur

5. ṭoḳundı dürr ü naẓmuŋ süreyyā gūşuna ol māhuŋ
ḳamudan iltifatı anuŋ'çün saŋa āʿlādur

823.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. elüm al dest-gīr ol olmayam tā kimseye mūnis
meded ʿummān-ı ġamda ḳalmışam yā ḥażret-i yunis

824.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. tıraş it leşker-i ḫaṭṭuŋ rūḫuŋda kākülüŋ dursun
ḳırılsa ġam degül ʿasker hemān serdār ṣāġ olsun

822. 120[b]: [Ġazel]:

823. 121[a]: [Müfred]:

824. 121[a]: [Müfred]:

825.

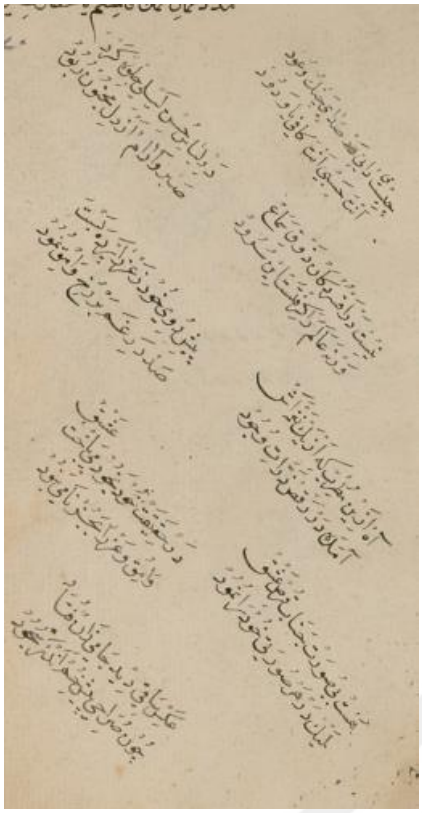

826.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. bülbül gibi 'ışḳ ehli fiġān eylemek olmaz
esrār-ı dili ḫalḳa beyān eylemek olmaz

genc̄ine-i 'uşşāḳa ziyān eylemek olmaz
ser virmek olur sırrı 'ayān eylemek olmaz

827.

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. saŋa kim der ki ey naḫl-i bülendüm serve beŋzersin
o bir ālūde-dāmen sen nihāl-i nāz-perversin

825. 121[a]: [Farsça]:
826. 121[b]: Ḳıṭ'a:
827. 121[b]: [Müfred]:

828.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. demişsin mū-be-mū vaṣf eylesün zülf-i perīşānum
meger kim ḫāṭırum sırıldı sen cemʿiyyet eylersin

829.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. zāhid şol deŋlü māʿildür o tersāye göŋli
müʿmindür yanınca varmaġa kilisāye göŋli

830.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿāşıḳı lāyıḳ mıdur maʿşūḳdan dūr eylemek
bülbüli gülden ne lāzım böyle mehcūr eylemek

831.

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

mucteşş + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. ne ḳılduġıydı yanuŋda ki ol günāh oldı
ḳapuŋda sehv ile bir secde ḳılmışuz farażā

832.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. ʿazm-i sefer itdüm yine cānān ile gitdüm
bir mūr-ı żaʿīfem ki süleymān ile gitdüm

şādum aŋa kim oldı ki benüm dügüm ʿīd
şarḳ illerine bir meh-i tābān ile gitdüm

833.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. sefer eyle didüm ammā gelicek (…) gideyin
sen de bu şekli görüp birden seferden geçeyin

---

828. 121[b]: [Müfred]:
829. 121[b]: [Müfred]:
830. 121[b]: [Müfred]:
831. 121[b]: [Müfred]:
832. 121[b]: Ḳıṭʿa:
833. 121[a]: [Müfred]:

834.

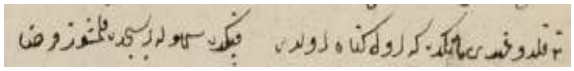

835.

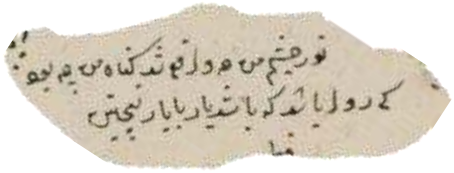

836.

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. ḳan yalaşup lebüŋ ile ṣāġar
oldılar ey ṣanem birāderler

ṣaḳlaram ẓaḫm-ı dilde peyḳānuŋ
ḳanludur ṣoŋra bizden isterler

837.

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ayaġuŋ altına öyle ser (…) ḫāke
şeh-süvārum yiter itdüŋ beni pāy-māl yiter

838.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. dogrulmaz idi kūyına ol ḳıble-i cānuŋ
olmasa demürden yüregi ḳıble-nümānuŋ

---

834. 121[b]: [Farsça]:
835. 121[b]: [Farsça]:
836. 121[b]: Ḳıṭʿa: *Emrī Dīvānı:* Ḳ. 192 / (Saraç, 345)
837. 121[b]: [Müfred]:
838. 121[b]: [Müfred-i ʿUlvī]: *Derzi-zāde ʿUlvī Beg Dīvānı:* G. 422 / (Çelik, Kılıç, 2018: 563)
1 ḳıble-i: kaʿbe-i.

839.

mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. miḥrāb-ı ḳaşın görmege sen ḳıble-i cānuŋ
segirür gözi ditrer yüregi ḳıble-nümānuŋ

840.

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. nedür bu çeşm ü la'lüŋde kirişmeyle tebessümler
efendim ḳan olur ṭāḳat getürmez aŋa merdümler

dedim ṣaḳla ṣaḳın kem güm idersin meh-rū rūyı
sözüm güş itmeyüp sīnemde mādem āh idüp gümler

3. ölüm vaḳtinde sīnemden gelen ṣanmaŋ ki nālemdur
dem-i āzādelikdür murġ-ı rūḥ eyler terennümler

ḳulaḳ ṭut bir nefes-güş it niçe demdür ki efġānum
senüŋ destüŋden a ẓālim saŋa eyler taẓallümler

5. ġarībī bendeni cevr ile öldürmek dilermişsin
nedendür aŋa şāhum bunca şefḳatler teraḥḥümler

839. 121[b]: [Müfred]:

840. 122[a]: Ġarībī:

841.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. meydān-ı ḥüsn içinde gözüŋ ḳahramān geçer
yayını kimseler çekmez pehlevān geçer

oḳ gibi menzil al ṣaḳın eglenme nāgehān
ḳatlanmaz ey göŋül saŋa devr-i zamān geçer

3. hergiz içürmedüŋ dil-i bīmāra tīġıŋı
bir gün ṣu diyü cān virüp ol nā-tüvān geçer

geçse ḳapuŋdan ehl-i dil eyler fiġān raḳīb
cāna meṣel-dur[ur] it ürür kār-bān geçer

5. delmekden ʿulvīnüŋ dil-i mecrūḥını müjeŋ
üstād-ı rūzgār u ferīd-i cihān geçer

842.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ġamzeŋ begüm oḳ atmada ehl-i hüner geçer
naʿl-i hilāli şīşe-i mihri deler geçer

aŋduḳça ġamzen oḳlarını ey ḳaşı kemān
ben bilirüm ki sīneden ol dem neler geçer

3. ol bī-vefāya derd-i dilüm nice bildürem
aġzum açınca medḥ-i ṣenāya söger geçer

bilmez ki ġayra meyl ile ġayretden öldürür
mecrūḥ sīneme müjesi raŋm ider geçer

5. isḥāḳ ġam sipāhına maġlupdur yine
sen padişāhı var ise ġālip sever geçer

---

841. 122[a]: [Ġazel-i ʿUlvī]: *Derzi-zāde ʿUlvī Beg Dīvānı:* G. 255 / (Çelik, Kılıç, 2018: 467)

2 Divanda bu beyit 3. beyit olarak yer almaktadır.

3 Divanda bu beyit 2. beyit olarak yer almaktadır.

4 raḳīb: ḥasūd.

5 delmekden: delmekde.

842. 122[a]: [Ġazel-i Üsküplü İsḥāḳ Çelebi]: *Üsküblü İsḥāḳ Çelebī Dīvānı:* G. 55 / (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 177)

843.

mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. kūy-ı ḥabībe bu gice mihmān olam gibi
hicr āḫir oldı vāṣıl-ı cānān olam gibi

ḫuddām-ı āsitānı ayaġına yüz sürüp
ben bende daḫı 'āleme sulṭān olam gibi

3. baş ḳoyup āsitānına çarḫa ider 'urūc
nā-geh ḳarīn-i 'īsī-i devrān olam gibi

girüp ḥarīm-i cennet-i kūyun idüp ṭavāf
ekṣer muḳīm-i ravża-i rıżvān olam gibi

5. giryān idüm zemān idi hicrān ile bu şeb
esrār-ı vaṣl-ı yār ile ḫandān olam gibi

olup ḥarīm-i kūyına cān ile pās-bān
ḥükm eyleyüp cihāna süleymān olam gibi

7. 'aynı 'ināyetle olup naẓar-ı dost
kuḥl-ı cilā-yı dīde-i a'yān olam gibi

çūş u ḫurūşa başladı deryā-yı luṭf
ey dil sevin ki ġarḳa-i iḥsān olam gibi

9. envār-ı mihr-i dost tecellī idüp bu şeb
başuma gün ṭoġup meh-i tābān olam gibi

pervāne āteş-i şevḳ ile perr ü bāl
yaḳup enīs-i şem'ī şebistān olam gibi

844.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

remel – + – – / – + – – / – + –

1. her gönül kim 'ışḳ ile ma'mūrdur
tā ebed ġam görmez ol mesrūrdur

843. 122[b]: [Terḳīb-i Bend Fevrī]:

844. 122[b]: [Müfred]:

845.

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. sīne-i mecrūḥuŋu ‘arż itdügünden yāre ne
bir oŋulmaz yāredür zaḫm-ı muḥabbet çāre ne

sīnemizden tīġını kesme şehā şimden girü
ṣuya bir hüner eylemekden ölecek bī-māre ne

3. ol büt-i sengīn dile itmez eṣer ma‘nā-yı ‘ışḳ
sen dil-fikār olduġuŋdan ṣūret-i divāra ne

ġonceler dilden ḳuluŋ güller ḳulaḳdan ‘āṣıḳuŋ
cezbe-i ḥüsnüŋ ne ṣalmış bilmezüm gül-zāra ne

5. ḳılma nev‘ī şāhid-i bāzār ile da‘vā-yı ‘ışḳ
‘āṣıḳ-ı dīdar ile yaşa hüner bāzāra ne

846.

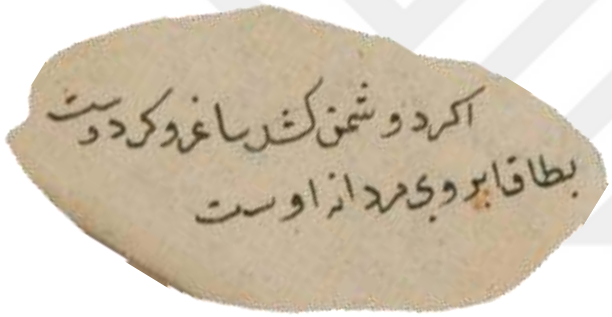

847.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. benüm ḥaddüm degül sevmek seni ey ḫūblaruŋ şāhı
każā-yı āsumānīdür aġam va’llāhi bi’llāhi

848.

müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün

recez – – + – / – – + – / – – + – / – – + –

1. cān ‘ışḳa düşdi ey göŋül yā rab nedür tedbīrimüz
cān neylesün bī-çāre çün ḫaḳdan budur taḳdīrimüz

---

845. 122^{b}: [Ġazel]:
846. 122^{b}: [Farsça]:
847. 127^{b}: Müfred:
848. 127^{b}: Müfred:

849.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. eger cānumı isterse cānān minnet cānuma
cān nedür kim anı ḳurbān itmeyem cānānuma

850.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. eger rūḥ-ı revān bu derdime dermān bulunmaz mı
muḳarrer mi ḳalur bu ḥālin nedür delinmez mi

yeter şāhum şimden gerü seni sana beni bana
gözeldürsiz ḳaldırma ʿālem bana bir yār bulunmaz mı

851.

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. yā rab reh-i ʿışḳuŋda beni şeydā ḳıl
aḥkām-ı ʿibādetin binā icrāʾ ḳıl

852.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. eger yārüm benümle yār olursa
ne ġam bana cihān aġyār olursa

---

849. 127[b]: [Müfred]:

850. 127[b]: [Ḳıṭʿa]:

851. 127[b]: [Müfred-i Fużūlī]: *Leylā ve Mecnūn:* / (Doğan, 74)
Mesnevide bu gazel Mecnūn dilindendir.

852. 127[b]: [Müfred]:

853.

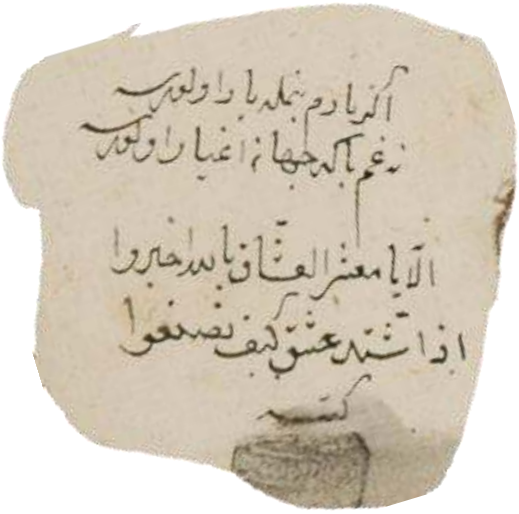

854.

853. 127[b]: [Arapça]:

854. 128[a]: [Arapça]:

855.

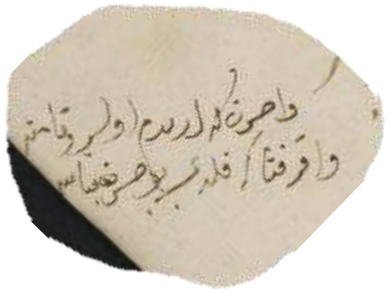

856.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

hezec + – – – / + – – – / + – –

1. müdebbiridür diyü şāh-ı cihānuŋ
vezīr-i aʿẓamı olduḳda lālā

taṣaddur itmemesini sā'irine
ʿaceb çoḳ görmüşdür ehl-i dünyā

3. aŋa şīr-i ecel bir pençe urdı
elinden alamadılar eṭıbbā

çü rıḥlet eyledi dār-ı fenādan
ola menzilgeh-i firdevs-i aʿlā

5. ġamına deger mi cihānuŋ sürurı
dururlar bozarlar aŋı kim ʿaḳl-ı evlā

didi ehl-i ḫıred menḳūṭa tārīḫ
bozar tedbīri çün taḳdīr-i mevlā

855. 128ª: [Arapça]:

856. 129ª: Vezir-i Aʿẓam Merḥūm Lālā'nın Tarīḫidir:

857.

bu ẕikr olunan melāʿîn iki yüz biŋ atlu ve yaya ʿasker ile gelüp ṭoḳsan pāre arı ṭop ve zerbūzanlar ile gelüp ḳoçüstü nām palanġanuŋ ṣaḥrāsında taburuŋ ḳurup mübārek ṣafer ayıŋuŋ yigirmi üçüncü güni sulṭān cānibinden saʿādetli pādişāh ḫażretlerine ḫaber gelüp cāfer paşa nāʾib-i serdār rumeli begler begisi veli paşa ve sivas begler begisi maḥmūd paşayı ve ʿumūmen müteferriḳaları ve ḳapı ḳulu sipāhīleri ve silaḫ-dār ve sāʾir bölüklerden daḫı ʿasākir-i islām mümkin olduḳca cemʿ idüp māh u mezbūrun yigirmi beşinci güni gidip beglerbegi gibi (…) gün muḳābil olup bir gün tamām aḫşāma dek ceng idüp daḫı kāfir ʿaskeri ziyāde olmaġla (…) ve menʾine ḳādir olmayup ordu-yu humāyūna gelüp saʿādetlü pādişāha ʿarż olunduḳda işde ben kendüm varurum diyüp muḳaddem dīn içün müteferriḳa başı ḫandān aġayı çerkez ve tatar nām-dārlar defter ile iki yüz miḳdārı er gönderüp yine ol güni ikindin pādişāha ʿarż idüp kāfirin ne miḳdar olduġu ḫaber alınup ve ziyānları (…) tedārik nedür diyü suʿāl olunduḳda pādişāh kendiye tabur üzere (…) olan görülmeyi dellāl nidāʾ idüp mübārek rabiʾü'l evvelin güni yevm-i hams ve der-i saʿādette ile eger elüŋden ḳalup gelsün buraya ḳonulup mübārek (…)

858.

molla zamānında ṭabur üzerine varup kāfirüŋ alay begi ile muʿāyen olup cemʿ-i irak ʿasākir-i islām üzerinde ḳalʿa-miṣal vurup ol gün aḳşama ḳadar cenk-i sulṭānī olup aḳşam ḳarardıḳdan ṣonra çadırlar ḳurulup ʿasākir-i islām daḫı tedrīc ile kāfirden ayrulup ʿışā vaḳtinde herkes çadıra saʿādetlü pādişāh da otāġ-ı hümayuna nüẕūl idüp iki cānibden kāfire daḫı karavul çıḳun ʿasākiri ḫıfẓ edüp islām alayların düzüp muʿāyin olup kāfir ṭaburları üzerine dek sürüp ikindi zamānıŋa (…) çadırlarına dek getürüp tamām ġayret itmek (…) geldükde ḫaḳ sübhanehü ve taʿālā ʿināyet idüp maġlūbiyyetin ẓuhūra gelüp ʿasākir-i islām kāfirler geldüklerine pişmān olup ġānimi münhezim olup ṭaburlarına dek firār idüp kāfirler ḳılıçdan geçüp ṭaburları yaġmā olunup ṭoḳsan pāre (…) tatar ʿaskeri üç gün ḳurup ḳırḳ biŋden ziyāde eṣīr idüp mezbūr beşinci gün saʿādet pādişāh ṭaburların daḫı kāfirlerin seyr idüp altıncı günü tamām yoḳlama idüp yedinci günü eṣīrler alınugelmişdür

857. 129[a]: (…) yerler kesik olduğu için okunamamıştır.

858. 129[b]: (…) yerler kesik olduğu için okunamamıştır.

859.

860.

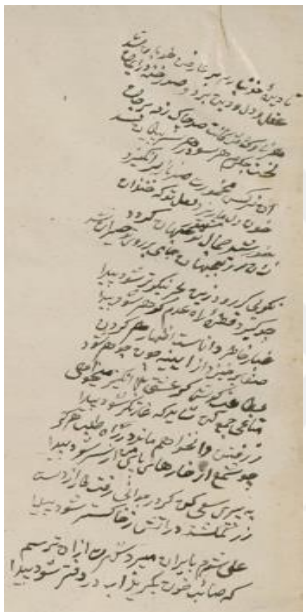

859. 129[b]: [Farsça]:

860. 130[a]: [Farsça]:

5. SONUÇ

Bu tez Milli Kütüphane'de kayıtlı 06 Mil Yz A 715 numaralı Mecmû'a-i Eş'ar'ın transkripsiyonlu metni ve Mecmuaların Sistematik Tasnif Projesi'ne göre (MESTAP) oluşturulmuştur. Mecmua 143 varaktan oluşmakta olup mürettep ve tertip tarihi hakkında bilgi sahibi olmadığımız bir şiir mecmuasıdır.

Mecmuanın ağırlıklı olarak XV. ve XVI. yüzyıllar ile az da olsa XVII. yüzyıl şairlerinin şiirlerinden oluşmakta olup 160 şair bulunmaktadır. Bu şairlerin 57 adetinin yayımlanmış divanı mevcut olup 103 şairin divanı bulunmamaktadır. Mecmuada mahlassız veya şairini tespit edemediğimiz 126 şiir ile birlikte toplam 810 şiir vardır. Bu şiirler 600 gazel, 12 kaside, 3 mersiye, 1 mesnevi, 23 kıt'a, 1 muamma, 1 mu'aşşer, 7 muhammes, 8 murabba, 120 müfred, 1 müsebba, 10 müseddes, 1 müstezat, 4 nazım, 2 rubai, 1 şarkı, 10 tahmis, 1 tesdis ve 4 terci-i bentten ibarettir. Mecmuada en fazla şiiri bulunan şair 148 adet şiirle "Necâtî"dir. Necâtî'yi, 55 şiirle "Şemsî Paşa" takip etmektedir. Mecmuanın aruz kalıpları incelenmiş olup 21 adet aruz kalıbının kullanıldığı görülmüştür. Bu kalıplardan en çok kullanılan vezin remel bahrinin "fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün" kalıbıdır.

Mecmuada divanları olup da divanlarda bulunmayan 35 adet şiir tespit edilmiştir. Bu şiirler içerisinde 12 adet gazel ile ilk sırayı alan Şem'î mahlaslı şairdir. Şem'î mahlaslı şairlerin divanları incelenmiş olup divanlarda tespit edilememiştir. Hangi Şem'î'ye ait olduğuna dair detaylı bir inceleme yapılmış olup makale konusu yapılmıştır. Daha öncede söylediğimiz gibi bu 35 farklı şiirin aynı mahlaslı başka şairlere ait olması da muhtemeldir. Bu şiirlerin net olarak hangi şaire ait olduğu ileri de yapılacak çalışmalarla netlik kazanacaktır.

Mecmuada kullanılan nazım şekilleri de çeşitlilik açısından dikkat çekicidir. Nazım şekillerinde ilk sırayı 600 şiirde kullanılan gazel nazım şekli almakta olup 19 adet nazım şekli kullanılmıştır. Gazel nazım şeklini müfred ve ḳıt'a nazım şekli ile yazılmış şiirler takip etmektedir.

Sonuç itibariyle mecmuanın geniş bir şair kadrosuna sahip oluşu, çeşitli nazım şekillerinde toplanmış olması ve aruz vezni ile yazılmış şiirlerden bir araya getirilmesi edebiyat dünyası için dikkat çekici detaylardır. Geniş bir vezin çeşitliliğinin olması ve divanı bulunmayan şairlerin şiirlerinin tespit edilmesi, divanı olup da divanında şiirleri bulunmayan şairlerin şiirlerinin tespit edilmesi Klasik Türk Edebiyatında yapılacak çalışmalara katkı sağlayacak olup ilerideki akademik çalışmalara da ışık olacaktır. Tüm bunların yanı sıra mecmuanın oluşturulduğu dönemin edebi zevkini yansıtması bakımından büyük önem

taşıdığını ve. bu çalışmanın Türk edebiyatı tarihine ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) katkı sağlaması açısından önem arz edeceği de aşikardır.

KAYNAKÇA

Açıkgöz, N. (2017) (Haz.). *Riyâzü'ş-Şuâra (Tezkiretü'ş-Şuâra).* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Açıl, B. (2016). Hâverî (Ö. 1565) ve Dîvânçesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (8), 172-216. [Erişim: 02.10.2024, https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1716680]

Akın, Ö. (2009). *Harîmî (Şehzade Korkud) Dîvânı'nın Nesre Çevirisi ve İncelemesi.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmalar Enstitüsü, İstanbul.

Akkaya, M. (1992). *Şemsi Paşa Dîvânı.* (Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Arslan. M. (2018) (Haz.). *Mihrî Hâtun Dîvânı.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Avşar, Z. (2017) (Haz.). *Revânî Divânî.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Çavuşoğlu, M. (1977). *Yahyā Bey Dîvânı*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.

Çavuşoğlu, M. (1980). *Vasfî Dîvân (Tenkidli Basım).* İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Çavuşoğlu, M., & Tanyeri, M. A. (1987). *Zatî Dîvânı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı III. Cild.* İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Çavuşoğlu, M., & Tanyeri, M. A. (1990). *Üsküblü İshâk Çelebi Dîvân Tenkidli Basım*. Mimar Sinan Üniversitesi Yayınları.

Çelik, B., & Kılıç, M. (2018). *Derzi-zāde 'Ulvî Dîvânı*. DBY Yayınları.

Çelik, B. (2019). 16. Yüzyıl Şairlerinden Fakîrî ve Şiirleri. *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi,* (2), 787-844 [Erişim: 15.10.2024, https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/794455]

Demirel, M. (1996). *İbn-i Kemâl Dîvân Tenkidli Metin.* Fakülteler Matbaası.

Ersoylu, H. (1981). *Cem Sultan'ın Türkçe Dîvânı.* Kervan Kitapçılık.

Gedik N. (2022). *Klasik Türk Edebiyatında "Ez-Lisân-ı Cânâne" Tarzı, "17. Yy. Işığında Osmanlı*. Hanife Koncu, Nuri Seçgin (Ed.). DBY Yayınları, İstanbul, s. 535-562.

Gedik, N. (2022). *Tâli'î Türkçe Dîvân (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notları)*. Yeditepe Yayınevi T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

Genç. İ. (2018) (Haz.). *Tezkire-i Şu'arā-yı Mevleviyye*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Gıynaş, K. A. (2017). *Pervâne Bey Mecmuası.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Gökyay, O. Ş., Dankoff, R., Kahraman S. A., & Dağlı, Y. (1996). *Evliya Çelebi Seyahatnamesi 1. Kitap*, (*1)*, 263.

Güfta, H. (2009). Mehmed Niyâzî'nin "Taraf-ı Cânândan Uşşâka Hitâb Olarak Kaside" Adlı Eseri Üzerine Bir İnceleme. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (41), 25-34. [Erişim: 18.08.2024, https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/33465]

Gülüm, E. (2022). *Ahmedî Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Basım).* DBY Yayınları.

Halıcı, F. (1982). *Âşık Şem'î Hayatı ve Şiirleri.* Kültür ve Turizm Yayınları.

İnce, M. (2014). "Şem'î Mustafa", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* [Erişim: 18.08.2024, https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/semi-mustafa adresinden]

İpekten, H. (2020) (Haz.). *Karamanlı Nizâmî Dîvânı.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

İpekten, H., & Kut, G. (2017) (Haz.). *Heşt Bihişt.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

İsen, M. (2017) (Haz.). *Künhü'l-Ahbâr'ın Tezkire Kısmı.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

İsen, M. (2020) (Haz.). *Usûlî Dîvânı.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kaçalin, M. S. ts. *Âhî Dîvânı.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kaplan, Y. (2015). Seyrî ve Halep Şehrengizi. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi,* (14), 67-92. [Erişim: 18.08.2024, https://www.devdergisi.com/Makale]

Kaplan, Y. (2019). *Fevzî Dîvânı.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kaplan, Y., & Efe, Z. (2023) (Haz.). *Memû'atü'l-letâ'if sandûkatü'-ma'ârif.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Karagözlü, V. (2013). "Prizrenli Şem'î"*, Türkiye Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* [Erişim: 18.08.2024, https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/semi-prizrenli-semi adresinden]

Karahan, A. (1966). *Figanî ve Divânçesi.* İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Karakuş, Y. (2014). *Seyyid Nizamoğlu Mersiyelerini İçeren Bir Şiir Mecmuası: Mecmû'a-i Kasâ'id*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Karavelioğlu, M. A. (2014). *Prizrenli Şem'î Dîvânı*. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.]

Kaya, B. A. (2017) (Haz.). *Azmîzâde Hâletî Dîvânı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kesik, B. (2021). *Kıbrıslı Şem'i ve Şiirleri.* İksad Yayınevi.

Kılıç, F. (2018) (Haz.). *Meşâ'irü'ş-Şu'arâ.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kılınç, A. (2021) (Haz.). *Fuzûlî Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin)*. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.

Koncu, H. (2006) Refîkî ve Tercî'-Bendi. *Osmanlı Araştırmaları XXVII,* (27), 255-280. [Erişim: 25.09.2024 https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/112356]

Köksal, M. F. (2012). Şiir Mecmû'alarının Önemi ve Mecmû'aların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP). H. Aynur ve M. Çakır vd. (Ed.). *Eski türk edebiyatı çalışmaları VII mecmua:Osmanlı Edebiyatının kırkambarı* 20. Baskı, 417-420. Turkuaz Yayınları.

Köksal, M. F. (2017 (Haz.). *Mecma'u'n-Nezâ'ir.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Kut, G. (2005). *Nâbî'nin Dilber Dilinden Yazdığı İki Gazel ve Dürrî'nin Nazîreleri*. Taç Vakfı Yayınları.

Küçük, S. (2019). *Bâkî Dîvânı Tenkitli Basım*. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Mengi, M. (2020). (Haz.). *Mesîhî Dîvânı.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Musluoğlu, F. (2022). *Hayretî Dîvânı (Tenkitli Metin-Dil İçi Çeviri).* Paradigma Akademi Basın Yayın Dağıtım.

Okuyucu, C. (1994). *Cinânî Hayatı Eserleri Dîvânının Tenkidli Metni*. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Ördek. Ş. (2013). "Şem'î Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 18.08.2024, https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/semi-semi-efendi adresinden]

Özdemir, F. (2011). *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhtevâ II. cilt s. 468-734*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

Öztürk, Ş. (2010). "Şem'î". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* c. 38, s. 503-504.

Peri, B. (2020). "…Beklerüz": 16. Yüzyıldan Kalma Bir Osmanlı Nazire Ağı. *Kültürk Türk Dili ve Edebiyatı Araştırma Dergisi,* (2), 47-79. [Erişim: 18.08.2024, https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1197490]

Samancı, M. (2013). *Mecmū'a-i Neẓâ'ir (vr. 150b -250a) (Süleymaniye Kütüphanesi H. Hüsnü Paşa 1031) İnceleme - Tenkitli Metin.* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

Saraç, M. A. Y. ts. *Emrî Dîvânı.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Sarı, M. (2013). *Mevlevî Âşık ve Şâir Konyalı Şem'î Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Dîvânı.* T.C. Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü.

Sungurhan, A. (2017) (Haz.). *Tezkiretü'ş-Şu'arâ.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Tanrıbuyurdu, G. (2012). *Mu'îdî Dîvânı.* (Doktora Tezi). Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Tarlan, A. N. (1945). *Hayâlî Bey Dîvânı.* İstanbul Üniversitesi Yayınlarından Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dalı.

Tarlan, A. N. (1948). *Şiir Mecmualarında XVI. ve XVII. asır Dîvân Şiiri Rahmî ve Fevrî*. İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Tarlan, A. N. (1948). *Şiir Mecmualarında XVI. ve XVII. asır Dîvân Şiiri Ubeydî-Aşkî-Şem'î-İşretî*. İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Tarlan, A. N. (1963). *Necâtî Beg Dîvânı*. Milli Eğitim Basımevi.

Tarlan, A. N. (1968). *Zatî Dîvânı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı I. Cild.* İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Tarlan, A. N. (1970). *Zatî Dîvânı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı II. Cild.* İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Tarlan, A. N. (2005). *Ahmet Paşa Dîvânı*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Uzun, M. İ. (2003). "Mecmua". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* c. 28, s. 265-268.

Ünver, N. (2020) (Haz.). *Gelibolulu Sürûrî Dîvânı.* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

Walsh, J. R. (1979) (Haz.). "The Divânçe-i Kemâl". *Journal of Turkısh Studies, Türklük Bilgisi Araştırmaları: Ali Nihad Tarlan Hatıra Sayısı*, (3), 403-442

Yavuz, O., & Yavuz, K. (2016) (Haz.). *Muhibbî Dîvânı Bütün Şiirleri 1. Cilt (İnceleme-Tenkitli Metin)*. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.

Yavuz, O., & Yavuz, K. (2016) (Haz.). *Muhibbî Dîvânı Bütün Şiirleri 2. Cilt (İnceleme-Tenkitli Metin)*. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.

Yazıcı, T. (1995). Halep. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,* c. 15, s. 239-245.

Yeniterzi, E. (2010). Klasik Türk Şiirinde Ülke ve Şehirlerin Meşhur Özellikleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi -Prof. Dr. Turgut Karabey Armağanı-*, 3(15), 302-334.

Yıldız, H. (1999). *Şihâbî Dîvânı ve Grameri.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Yılmaz, Ü. (2018). *İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi No: T 1532'de Kayıtlı Şiir Mecmuası İnceleme-metin*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

EKLER

EK.1 Mestap Tablosu

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
1	Nūtkī	Meşnevī / 591 beyit	1b-4b-8a-8b-9a-9b-10a-10b-11a-11b-12a-12b-13a-13b-14a-14b-15a-15b-16a-16b-17a-17b-18a-18b-19a-19b-20a-20b	ilāhī ʿayn-ı ʿaḳlum rūşenā ḳıl cenāb-ı ḥażretüŋle āşinā ḳıl	ümīd oldur ki her yire ki ire duʿālar ideler nuṭkī fakire	16.	*Nuṭḳī'nin Aşḳa Dair Bir Meşnevisi (s.165)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
2	Bāḳī	Ġazel / 5 beyit	5a	göŋül dāġ-ı ġamuŋla sīnede bir şemʿ uyandurmış çerāġ-ı ʿışḳa bir ġarrā ḳızıl altunı yandurmış	bugün bāḳīye ol āfet viṣālin vaʿdeler ḳılmış yalanlar söylemiş miskīni gerçekden inandurmış	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.234)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
3	Ġamī	Ġazel / 5 beyit	5a	dīn-i fıṭratda ol cism-i laṭīfuŋ nūra bandurmış getürmiş şemʿveş-i cānā cihān bezminde yandurmış	ġamī pür sīnemin ancaḳ gine derd ile ḳan aġlar bulanduran bu şuyı çeşmesārından bulandurmış	16.		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
4	Maḫlaşsız	Müfred	5a	ölümün geç bilüben fırşatı ferdāya şalar ḫaberüŋ şıḥḥatini irte muşallāda duyar				*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
5	Maḫlaşsız	Müfred	5a	benüm yüz dutduġum ẕerreveş sen mihr-i ʿālemden				*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				güler yüzdür ġaraż yoḫsa ne umar ādem ādemden				
6	Rif'atī	Taḥmīş / 5 bend	5b	ne dilde arzū-yı ʻıyş-ı nūş ṣoḥbet-i cem var ne mānend-i ṣafā-yı duḫter-i zer gibi maḥrem var getür cām-ı ṣarāb-ı dil-güşāyı bende bir ġam var ne cām-ı bāde-i gül-gūna beŋzer yār-ı hem-dem var ne ṣadr-ı gūşe-i meyḫāne gibi cāy-ı ḫurrem var	ṣadā-yı naẓm-ı dil-sūzuŋ serāpā ṭutdı āfāḳı edā-yı şiʻriŋüŋ cānā cihān ḫalḳı müştāḳı eger yād eylemezse rif'atī gibi seni sāḳī ṣafā-yı ṣafvet-i ṭabʻuŋ ider eglence ey bāḳī bi-ḥamdi'llāh ne ġam yirsin elüŋde sāġar-ı cem var	17.		*mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün*
7	Maḫlaṣsız	Müfred	5b	çü geldük şehrüŋe şāhum müsāfir anı lāyıḳ mı red itmek mücāvīr				*mefāʻīlün mefāʻīlün feʻūlün*
8	Avnī	Müfred	5b	bunca gündür çekerem ʻışḳ ile derd ü elemüŋ ṣabrumuŋ cāmesini doġradı mıḳrāż-ı ġamuŋ		15.	*Avnī Dīvānı ve Şerhī (s. 247)*	*feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün*
9	Kemālpāşāzāde	Ġazel / 5 beyit	6a	baş egmez oldı bize ol ṭurre-i mücaʻad iḳlīm-i ḥüsn içinde olalı şāh-ı sermed	bir vech ile virür nūr āyīne-i cemālüŋ kim yüzini gören dir ṣallī ʻalā muḥammed	16.	*İbn-i Kemāl Dīvān Tenkidli Metin (s.34)*	*mefʻūlü fāʻilātün mefʻūlü fāʻilātün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
10	Şemsî Pāşā	Müfred	6a	ʿayş u ʿişret vaḳtidür irdi çü eyyām-ı bahār ġāfil olma ṭiz geçer ẕevḳ eyle hengām-ı bahār		16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.752)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
11	Ẕihnî	Müseddes / 5 bend	6b	yandı cānum āteş-i fürḳatle nār-ı ḥasrete tende yoḳ tāb-ı taḥammül nār-ı derd-i miḥnete düşdi göŋlüm ḳaṭreveş deryāya meger ḥayrete nice döysün nātuvān cismüm belā-yı fürḳate yoḳ elümde iḫtiyārum neyleyem kim rıḥlete düşmesün kāfir daḫı ḳalam diyār-ı ġurbete	ẕihniyā hecr āteşi ʿuşşāḳa teşʿîr imiş ayru düşmek yār iden billāh ecelle bir imiş çarḫ-ı işin ki tebdîl ki teftîş imiş ġālibā rūz-i ezel fürḳati bende taḳdîr imiş yoḳ elümde iḫtiyārum neyleyem kim rıḥlete düşmesün kāfir daḫı ḳalam diyār-ı ġurbete	15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
12	Semā'î	Müseddes / 5 bend	7a	egerçi devlet-i dünyāya iḳtidārum yoḳ saʿādet ehliyem ammā ki iʿtibārum yoḳ mezemmet eyleseler ʿışḳuŋ ile ʿārum yoḳ cihāna ḥükm ider olsamda iftiḫārum	ben ol semāʿîyem ey pādişāh-ı devr-i cihān devām-ı ʿışḳ ile derdüŋ yiter baŋa dermān ṣafā-yı ḳalb ile yād eyleyüp seni her ān bu maṭlaʿ-ı iderem her nefesde vird-i zebān	16.		*mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				yoḳ seŋünle faḫr iderem senden özge yārum yoḳ ġamuŋla eglenürem ġayrilerle kārum yoḳ	seŋünle faḫr iderem senden özge yārum yoḳ ġamuŋla eglenürem ġayrilerle kārum yoḳ			
13	Aẓmīzāde Ḥāletī	Ġazel / 5 beyit	7a drk.	ġam-ı ʻışḳuŋ ʻalāḳa eylemişdür ḳalb-i nā-şāda daḫı cānā taʻalluḳ ḳılmadan ervāḥ ecsāda	kemīn-gāh-ı cihāna gelmedi ey ḥāletī maḳṣūd şikār itmek durur bir [murġ-ı] şehr- āşūb dünyāda	17.	*Aẓmīzāde Ḥāletī Dīvānı (s.536-544)*	*mefāʻīlün mefāʻīlün* *mefāʻīlün mefāʻīlün*
14	ʻUlvī Beg	Müseddes / 5 bend	7b	ḫalḳ-ı ʻālemden biraz gönlüm cüdā olsun derin ʻārzū-yı cāh-ı devlet hep hebā olsun derin bendeŋ olmaġa şehā senden rıżāʻ olsun derin ḳuluŋa gāhī cefā gāhī vefā olsun derin gönlümi ḳo ʻışḳuŋ ile mübtelā olsun derin ʻāḳıbet bir şāha ḳul olur saŋa olsun derin	ʻulviyā gül-zāra vardum ḳılmaġa defʻ-i melāl şundı bir dīvān elüme ol gül-i bāġ-ı cemāl bir teġāfül idicek geldi bu naẓm-ı pür-ḫayāl oḳıyup ol şāh-ı ḥüsne ḳarşu itdüm arż-ı ḥāl gönlümi ḳo ʻışḳuŋ ile mübtelā olsun derin ʻāḳıbet bir şāha ḳul olur saŋa olsun derin	16.	*Derzi-zāde ʻUlvī Beg Dīvānı (s.279)*	*fāʻilātün fāʻilātün* *fāʻilātün fāʻilün*
15	Farsça		21a					
16	Maḫlaṣsız	Müfred	21a	efendim çün ḳul oġlı dilberidür				*mefāʻīlün mefāʻīlün* *feʻūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				tamāmundan ṣaḳın ey dil geridür				
17	Maḫlaṣsız	Müfred	21a	didüm ṣehā ki ḫayli zamāndür ki cüdā kim didi bilürem ḫayli zamān (...)				*mefā'īlün fe'ūlün* *mefā'īlün fe'ūlün*
18	Maḫlaṣsız	Müfred	21a	ele aldukça cefāya beni bu çarḫı felek ben mi ḳaldı ġam oḳına nişān eyleyecek				*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*
19	Maḫlaṣsız	Müfred	21a	senüñ ġayrūña şehliḳ taḫt u tācı şāh olmaḳ gibidür saṭranç aġacı				*mefā'īlün mefā'īlün* *fe'ūlün*
20	Maḫlaṣsız	Müfred	21a	doludur tīr ü müjgānı siyeh- çeşm ṣadaġında alur dil-kişverin bildüm ḳuṣūrı yoḳ yaraġında				*mefā'īlün mefā'īlün* *mefā'īlün mefā'īlün*
21	Maḫlaṣsız	Müfred	21a	ḳapuñ yārab tagayyür dergehīdür cihān senden ne ṭolu ne tehīdür				*mefā'īlün mefā'īlün* *fe'ūlün*
22	Farsça		21a					
23	Maḫlaṣsız	Müfred	21a	uzatmış ḳor gibi zülf ü ḳolun beŋzer ṭūṭī gibi çeşme-i ḥayvāna beŋzer	gözüñ biri ahūya biri fettāna beŋzer			*Vezin tespit edilememiştir.*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
24	ʿAskerī	Taḥmīş / 7 bend	21b	gönül seyrān idüp berr ile baḥri cümle gördüŋ ṭut yedi iḳlīme şāh olduŋ münaḳḳaş ḫayme ḳurduŋ ṭut bu ʿunvān ile ʿālem içre biŋ yıl ʿömr sürdüŋ ṭut cihān ḫalḳını hep bendeŋ bu fānī mülki yurduŋ ṭut geçüp ʿizzet serīrinde saʿādetle oturduŋ ṭut	gönülden māsivā-yı fikrin gider mirʿatle pāk it yaḳīn āyīne-i ʿālem-nümāsın kendüŋ idrāk it pirüŋ ʿīsā gibi ey ʿaskerī cehd eyle eflāk it vücūduŋ meskenet yolunda gel ey ḫayretī ḫāk it hevā ile nice yıl yel gibi yeldüŋ yöpürdüŋ ṭut	16.		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
25	Necātī Beg	Ḳaṣīde / 65 beyit	22a-22b-72a	ey ceng-cūy u ʿarbede-sāz ü yegāne tīġ vey ḫışm u kīn ü ḥiddet odına zebāne tīġ	rūy-ı zemīn ḳılıcuŋuŋ efgendesi ola ṣalduḳca āfītāb zemīn ü zamāna tīġ tīġ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.48-51)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
26	Maḫlaṣsız	Müfred	21b drk.	daġlar ṣabr idemez sūz-i dile baş degül āteş-i ʿışḳa demürler döyemez ṭaş degül				*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
27	Ḥayālī Beg	Tercīʿ-i Bend / 5 bend	22a drk.-22b drk.	bir güzel gördüm ki reşk-i ṣūret-i büt-ḫānedür kendüsinden ġayrıya āteş gibi bī-gānedür kim zebānından gelen efsūn ile efsānedür müʿmin ü küffār ile hem ṣoḥbet ü hem-ḫānedür cām-ı zerrīn nūş ider bir bī vefā mestānedür nūş ider bir cürʿasın biŋ yıl yeri meyḫānedür tīġ çekmiş bir dilāverdür ki ḳaṣdı cānadur nū[r] u ṭabʿundan çerāġın yaḳmamışdur yā nedür rāstı ben şemʿ-i dil-sūzam ʿadū pervānedür kim dolaşsa āteşe pervāne yā dīvānedür	ey ḥayālī tā ki gördüm ol ḳamer- ruḫsārumı mihr-i ʿālem tābdan germ eyledüm bāzārumı vuṣlatı hicrāna ṣatdum aldılar iḳrārumı deyr-i ʿışḳuŋ rāhibi idüm kesdiler zünnārumı ḥāṣılı aṣnāmdan pāk itdiler ferḫārumı aldı bir şāh-ı cihān göŋlüm ile esrārumı nār-ı ʿışḳuŋla yanup yaḳılma itdüm kārumı mā[h]-rūlar şevḳine nūr eyledüm destārumı rāstı ben şemʿ-i dil- sūzam ʿadū pervānedür kim dolaşsa āteşe pervāne yā dīvānedür	16.	*Ḥayālī Beg Dīvānı (s.71)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
28	Uṣūlī	Murabbaʿ / 2 bend	23a	[işigüŋ ṭaşı başuma efser-i devlet yeter] [itlerüŋle hem- dem olduġum	ben uṣūliyem diyār-ı ġurbete şalduŋ beni göŋlümüŋ dāʿim cehennem odı oldı	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.139)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				baŋa ḥürmet yeter] ḳuluŋa ḳul olduġum ben bendeŋe ʿizzet yeter hey efendim sevdügüm ʿömrüm memi şāhum benüm	meskeni kāfir olmadı ne var bī-çāre sevdiyse seni hey efendim sevdügüm ʿömrüm memi şāhum benüm			
29	Maḫlaṣsız	Taḥmīṣ / 5 bend	23a	yār işiginde sürinür it gibi gerçi raḳīb dilde çünkim ʿışḳa baḳ bir ẕerre mihr itmez ḥabīb derd-i olmayan kişiye ne ʿilāç itsün ṭabīb ḥāk ol ey dil pertev-i ḥüsnünden istersen naṣīb kʿāfitābuŋ tābına menzil türāb üstindedür	sen güzeller şāhısın baş üzre yir eyler sözüŋ saʿd-ı ekberdür şeref burcında doġmuş yıldızuŋ ḥüsn içinde āfitāb-ı ʿālem-ārādur yüzüŋ yüzüŋ üstinde vaṭan dutsa ʿaceb olmaz gözüŋ menzil-i mirrīh [ki] dirler āfitāb üstindedür			*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
30	Şemsī Pāşā	Ġazel / 4 beyit	23a drk.	gerd-i ruḫsārında yāruŋ ḫaṭṭ mıdur sünbül midür yoḫsa māhuŋ çevresinde hāle midür gördügüŋ	şemsiyā laʿlinde yāruŋ zaḫm-ı dendān mı ʿaceb āh-ı ʿāşıḳdan yāḫūd tebḫāle midür gördügüŋ	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.413)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
31	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	23a drk.	ʿışḳ meydānında ʿāşıḳlar helāk olmaḳ gerek dilberüŋ biŋ cān	cān ile ol māha dil virdüŋse el çek ġayrıdan ʿışḳ içinde şemsiyā	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.415)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ile yolında ḫāk olmaḳ gerek	bī-iştirāk olmaḳ gerek			
32	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	23a drk.-23b drk.	ḫadeng-i ġamzesiyle sīnemi cānān delmişdür girüp şırça sarāya ṣanasın bir kān delmişdür	n'ola yaş yirine ḳan aḳıdursa şemsiyā çeşmüm benüm dürr gibi baġrum ġayret-i aḳrān delmişdür	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.262)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
33	Fevrī	Müsebbaʿ / 5 bend	23b-24a	cān çıḳarsa kūy-ı fürḳatde ġam-ı dildārdan baş giderse ʿışḳ içinde cünbiş-i aġyārdan cāme-i ten yansa nār-ı sīne-i bīmārdan tāc-ı ser düşer hevā-yı āh-ı āteş-bārdan el çekem hep cān u baş u cübbe-yi destārdan geçmezem hergiz belā-yı derd-i ʿışḳ-ı yārdan dönmezem ḳālū belāda itdügüm iḳrārdan	cān u dilden varı yoġı ʿāṣıḳuŋ didüm aŋa virsem olmaz mı dehān-ı laʿlüŋe ey bī-vefā didi ancaḳ bunlara dünyā vü ʿuḳbādur behā sen tereddüd eyleyüp baḳup dururken her yaŋa gūş-ı cāna irdi hātifden bu beyt-i cān-fezā irmek isterseŋ dehān-ı laʿl-i yāre fevriyā geç iki ʿālemde el çek cümle yoḳdan vardan	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
34	Yaḥyā Beg	Murabbaʿ / 5 bend	24a	ziyāde olmasun āhum yelinden nār-ı hicrānum żaʿīf ü nā-tuvānam göklere irgürme efġānum	ne var bir laḥẓa gelseŋ derde dermān olsaŋ olmaz mı ölümlükdür senüŋ yaḥyāya loḳmān	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.209)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				yazuḳdur mūr-ı maẓlūma cefālar ḳılma sulṭānum efendim pādişāhum sevdügüm cānum süleymānum	olsaŋ olmaz mı vefālar eyleseŋ cevre peşīmān olsaŋ olmaz mı efendim pādişāhum sevdügüm cānum süleymānum			
35	Selmān	Müseddes / 5 bend	24a-24b	atdı cefā eli beni mülk-i melāmete irmek müyesser olmadı ol şūḫ-āfete şaldı felek fırāḳ ile fülk-i felākete bād-ı fenā çıḳarmadı sūy-ı selāmete vā-ḥasretā ki irmedüm ol serv-ḳāmete vā-fürḳatā [ki] ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete	dimiş o meh ki öldi çü selmān-ı bī-nevā vardum mezārına didüm ehlen ü merḥabā ḫākinden irdi sem‘üme pür-sūz-ı pür-şadā güş eyledüm fiġānlar idüp didi merḥabā vā-ḥasretā ki irmedüm ol serv-ḳāmete vā-fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete	16.		*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün*
36	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	23b drk.	gülşen içre serv gibi ol perī āzādedür āşināsın gözlemez her demde meyli yādadur	ey ṭabībüm la‘l-i nābuŋ şerbetiyle ḳıl ‘ilāc işigüŋde şemşī-i dil-ḫasta bir üftādedür	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.325)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
37	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	23b-24a drk.	bāġ-ı leṭāfetüŋ çemen-ārāsı sen misin gülzār-ı ‘ālemüŋ gül-i ra‘nāsı sen misin	her ġonca gül ki açıla devr-i zamānede şemsī yanında bülbül-i şeydāsı sen misin	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.493)*	*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
38	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	24a drk.	ṭurrasın açsa zülf-i pür-çīnüm açılurdı bu ḳalb-i gam-gīnüm	şemsiyā yārın aŋup āh eyler kim oḳursa bu şi'r-i rengīnüm	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.463)*	*fe'ilātün mefā'ilün* *fe'ilün*
39	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	24a-24b drk.	ġubār-ı ḥaṭṭuŋ esrārıyla [ḫod] ḥayrān-durur gönlüm anuŋ'çün her zamān ey ġonca-leb ḫandān-durur gönlüm	ma'ārif dürrini her āşinā geldükçe beẕl itsem dükenmez şemsiyā hergiz benüm 'ummān-durur gönlüm	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.451)*	*mefā'īlün mefā'īlün* *mefā'īlün mefā'īlün*
40	Vālihî	Müseddes / 5 bend	24b-25a	derd ü belā vü miḥnet ü ġam yetdi ġāyete 'ömr āḫir oldı fürḳat irişdi nihāyete tebdīl olundı kevkeb-i baḫtum sa'ādete girdāb-ı ġuṣṣadan yine çıḳup selāmete minnet ḫudāya irmişem ol serv-ḳāmete şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete	başup o şāh-ı külbe-i aḥzānuma ḳadem şundı elüme sāġar-ı sīm ile cām-ı cem nūş eyleyince ḳalmadı ḫāṭırda hīç elem 'ālemde vālihî daḫı şimden girü ne ġam minnet ḫudāya irmişem ol serv-ḳāmete şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete	16.		*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
41	Ḫayālî Beg	Taḥmîş / 5 bend	25a-25b	'āfiyetden çeksün el yār-ı vefādār isteyen kūy u 'ışḳa gelmesün nāmūs ile 'ār isteyen	ġam nedīmüŋdür ḫayālî ḳalbüŋi mesrūr ṭut ẓāhirüŋ virāne eyle bāṭınuŋ ma'mūr ṭut şalsa pertev	16.	*Ḫayālî Beg Dîvānı (s.78)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				sīnesin pür-dāġ ider bir lāle-zār isteyen ḳan yudarsa ġam degül laʿl-i leb-i yār isteyen cān virür yolında bir zülf ü siyehkār isteyen	cismüŋe nār-ı maḥabbet nūr ṭut bī-vefā yaruŋ muḥibbī cevrini maʿẕūr ṭut yārsuz ḳalur cihānda ʿaybsuz yār isteyen			
42	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	24b	taḫt-ı cemden firār ider gönlüm kūyuŋı iḫtiyār ider gönlüm	ḳaçmasun şemsiyā o kebk-i ḫırām bir gün ānı şikār ider gönlüm	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.465)*	*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
43	Şemsî Pāşā	Muḫammes / 5 bend	24b-25a	ġarḳa varur bu cihān gözlerümüŋ yaşından şanki bir āb-ı revān oldı bıŋar başından nice bir güç çekeyin yāy gibi ḳaşından nice bir ḳan yudayın laʿl-i güher-pāşından göz göre şîşe-i dil şındı cefā ṭaşından	şemsiyā çekdügüm ʿālemde nigāruŋ ġamıdur baḥr-i ḳulzüm ki dinür ḳaṭrece çeşmüm nemidür vaṣl-ı dilber dil-i mecrūḥumuzuŋ merhemidür ey ecel şerbetüŋi necmiye şun kim demidür ki ṭoyupdur felegüŋ minneti çoḳ aşından	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.714)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
44	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	25a drk.-25b drk.	sīneme yara uran ḫançer-i dil-cūyuŋdur beni medhūş iden ol kākül-i gül-būyuŋdur	nice biŋ ḫaste-dili dām-ı belāya şalduŋ bend iden şemsîyi zülfüŋdeki bir müyuŋdur	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.350)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
45	Kerīmī	Müseddes / 2 bend	25b	olmasun şāyed diyü şer‘-i muḥabbetde günāh niçe müddet sırrı ‘ışḳ-ı sīnede ḳıldım tebāh ‘āḳıbet bildüm ki rāzum fāş ider eşk ile āh aŋlasun bu maṭla‘umdan bāri herkes iştibāh biri ‘aşr ḫān sevdi dil-nām şerīfi muṣlī şāh ḥizb-i ‘uşşāḳa cemālī muṣḥaf-ı ḥaḳ nūr-ı ilāh	‘azm-i bāġ-ı rāġ iderler her kişi seyrān içün ḫarc iderler sīm ü zer ‘işret diyü bir an içün bir şeh-i ḥüsne ḳul olur niçeler iḥsān içün ḫalḳ-ı ‘ālem cān virürler vuṣlat-ı cānān içün biri ‘aşr ḫān sevdi dil-nām şerīfi muṣlī şāh ḥizb-i ‘uşşāḳa cemālī muṣḥaf-ı ḥaḳ nūr-ı ilāh	15. 16. ?			*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
46	Şemsī Pāşā	Müfred / 1 mıṣrā‘	26a	[lāle gibi çāk çāk itdüŋ ḳabāyı şemsiyā] deşt-i ġam mecnūnuyuz biz sīnemüz çāk isterüz		16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.364)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
47	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	26a	dil-rübālar var mıdur ‘ālemde hīç aġyārsız ġonca-i ra‘nā olur mı gülşen içre ḫārsız	şemsiyā bākī degül fānīdür ‘ālem bilmiş ol ḳoma elden ayaġı bir laḥẓa olma yārsız	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.365)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
48	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	26a	yöri zāhid ma‘ārif baḫrına sen ṭala-bilmezsin me‘ānī dürrinüŋ	ḫaṭā ḳılmaz olurdı şemsī ol kebg-i ḫırāmānı göŋül şehbāzını sen	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.502)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				biŋde birini āla-bilmezsin	menzilinden ṣala-bilmezsin			
49	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	26a	ey göŋül bir gözelüŋ ʻışḳıyla dāġın yaḳasın uyarup penbe-i dāġuŋla çerāġın yaḳasın	ṣeb-i vuṣlat eger olursa müyesser ṣemsî baġruŋuŋ ṣubḥa degin ṣevḳ ile yaġın yakasın	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.506)*	*feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün*
50	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	25b drk.	bülbül gibi ben eyledüm efġān gice gündüz sen yādlar ile gül gibi ḫandān gice gündüz	devr itse ne ṭaŋ şām u seḥer kūy-ı nigārı lāzım mı degül ṣemsîye cevelān gice gündüz	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.369)*	*mefʻūlü mefāʻîlü mefāʻîlü feʻūlün*
51	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	25b drk.	dilerem şāhum seni ḥaḳdan ḫaṭādan ṣaḳlasun serv-ḳaddüŋ bāġ-ı ʻālemde belādan ṣaḳlasun	yāddan ḫavf eylemez ṣemsî eyā dürr-i yetîm baḥr-i ʻışḳ içre seni bir āşinādan ṣaḳlasun	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.504)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
52	Şemsî Pāşā	Ġazel / 3 beyit	26a drk.	gözlerümde görinen merdüm degüldür dostum ey perî mirʻāt içinde ʻaks-i ḫālüŋdür senüŋ	gerdeninde ol hümā-ṭalʻat nigāruŋ ṣemsiyā zülfi ṣanma boynına düşmiş vebālüŋdür senüŋ	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.426)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
53	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	26a drk.	şuʻle-i āhum olupdur başda tāc-ı devletüm cismüme ḫūn-āb-ı eşkümdür ser-ā-ser ḫilʻatum	ey ṭabîbüm ṣemsî-i dil-ḫastaŋa vir bir cevāb ṭurmayup günden güne artar belā vü ʻilletüm	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.446)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
54	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	26a drk.-26b drk.	başlar üzre olduġiçün dāyimā meʻvā-yı gül	bulmaz idi reng ü rūşen itmeyeydi ṣemsiyā	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.434)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				bu sebepden ʿandelîbe oldı istiġnā-yı gül	sāḳi-i devrān elinden sāġar-ı ṣaḥbā-yı gül			
55	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	26b	beni zāhid içüp meyḫānede ṣanma ki mest olmış müdāmîdür bu keyfiyyet baŋa rūz-ı elest olmış	girüp meyḫāne-i vaḥdetde ẕevḳ itmiş nigār ile şarāb-ı ʿışḳı içmiş şemsî bir evkār-ı mest olmış	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.375)*	*mefāʿîlün mefāʿîlün mefāʿîlün mefāʿîlün*
56	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	26b	müjde ey dil görinen ḳarşuda cānān ancaḳ fer virür ʿāleme bir mihr-i dıraḫşān ancaḳ	ruḫlaruŋ üzre ṭaġılmış yine zülf-i siyehüŋ dil-i şemsî gibi ol daḫı perîşān ancaḳ	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.396)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
57	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	26b	gün yüzüni görelden ṣabr u ḳarāra yir yoḳ ʿışḳ ile mübtelāyam nāmūs u ʿāra yir yoḳ	şemsî didüm nigāra bir būse ide iḥsān nāz ile geldi didi būs u kenāra yir yoḳ	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.398)*	*mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün*
58	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	27a	göŋül benden ferāġat eyledi cānāna ṭapşurdum teni pejmürde ḳaldı cānumı bir cāna ṭapşurdum	temāşā itmegiçün her naẓarda mihr-i ruḫsārın göŋül mirʿātını şemsî şeh-i ḫūbāna ṭapşurdum	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.469)*	*mefāʿîlün mefāʿîlün mefāʿîlün mefāʿîlün*
59	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	27a	cevr oḳlarına sîneмüz ey dil siper olsun yir yir görinen dāġlar āyîneler olsun	raḥm eylemeyen ʿāşıḳ-ı üftādeye şemsî ḥaḳdan dilerem dünyāda benden beter olsun	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.488)*	*mefʿūlü mefāʿîlü mefāʿîlü feʿūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
60	Şemsî Pāşā	Muḫammes / 5 bend	27a-27b	ʻāşıḳa cevr itmegi ġāyetde cānānum sever nāle itdükçe varup kūyında efġānum sever bülbülin zār itmegi ol verd-i ḫandānum sever ḳāmetüm dāl olduġın serv-i ḫırāmānum sever ʻāşıḳa cevr eyleyen cānānı cānānum sever	şaḳlamaġa gevher-i rāzı eyā dil maḥzen ol rāzuŋı fāş eyleme aġyara şaḳın sen sen ol mihr-i ḫāver gibi yāruŋ ruḫların gör rūşen ol şemsiyā ḳarşuŋda aʻdā aġlasun sen gülşen ol ḫurrem ol sen ẕerreyi ḫurşîd-i raḫşānum sever	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.720)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
61	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	26b drk.	ey göŋül gel ʻayş u nūş eyle geçer ṭurmaz gül nāgehān bād-ı ḫazān ile ider pervāz gül	şemsiyā ḫalḳ-ı cihānuŋ başı üzre yeri var ʻandelîbe bāġda eylerse ṭaŋ mı nāz gül	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.435)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
62	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	26b drk.	görür ḫār ile hem-demdür nigārın her zamān bülbül anuŋ'çün eyler ey gül-çihre feryād u fiġān bülbül	kitāb-ı ʻışḳı ḫūb ezberlemişdür yılda birḳaç gün olur hengām-ı gülde şemsiyā bir ḳıṣṣa-ḫān bülbül	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.442)*	*mefāʻîlün mefāʻîlün mefāʻîlün mefāʻîlün*
63	Şihābî Bey	Müfred	27a drk.	ḳadd-i raʻnāsı nigāruŋ serv-i bî-endāzedür şiʻr-i rengînüm gibi ruḫsār-ı gülden tāzedür		16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
64	Şihābî Bey	Müfred	27a drk.	şevḳ-i mihrüŋ birle dāʻim dilleri pür-nūr ṭut		16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				tuḥfemüz mihr ü muḥabbetdür bizüm maḳdūr ṭut				
65	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	27a drk.	bağrum delindi ney gibi cānā firāḳdan nālem cihānı ṭutsa gerek iftirāḳdan	hicrüŋde mihr-i enverüŋ ey mehliḳā senüŋ beŋzi şarardı şemsī gibi iştiyāḳdan	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.517)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
66	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	27a drk.-27b drk.	ey ṭabībüm ḫasta diller derdinüŋ dermānısın mürdedür cismi cihānüŋ sen içinde cānısın	gice gündüz ḫidmetinde mihr ile māh-ı felek şemsiyā bir pādişāhuŋ ḳulısın ḳurbānısın	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.520)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
67	Şemsī Pāşā	Muḫammes / 5 bend	27b-28a	ḥamdülillah kim irişdi yine eyyām-ı [nev]-bahār ber münaḳḳaş ḫayme ḳurdı her dıraḫt şāh-vār geydi zanbaḳ başına tāc-ı muraṣṣa' şāh-vār servler bil bağlayup ḫizmetde kāyimdür çenār seyr-i bāġ it kim temāşā vaḳtidür ey gül-'iẕār	şemsiyā ḳalbüŋde yoḳdur ẕerrece ġamdan eṣer erġuvānī cāmelü maḥbūba döndi her şecer 'āşıḳuŋ mir'āt-ı ḳalbi ṣāfdur ḳonmaz keder aç gözüŋ firdevse döndi şimdi bāġ u deşt ü der seyr-i bāġ it kim temāşā vaḳtidür ey gül-'iẕār	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.716)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
68	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	28a	gülsitān-ı 'ışḳuŋ içre ey gül-i nāzük-nihāl çeşm-i ḫūnīnüm ḳaranfildür serüm aŋa sifāl	şāhbāzuŋdur göŋül murġı ḳoluŋda şemsiyā avıdur ṣayd eylesün gel bir hümā-pervāza ṣal	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.440)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
69	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	28a	ġamdan özge saŋa bir kimse dilā yār degül saŋa cevr eyleyen ʿālemde hemāŋ yār degül	bir yaŋa ḳurb-ı ʿadū bir yaŋadan bād-ı nigār şemsiyā ḥālüŋe ḥîç kimse ḫaber-dār degül	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.441)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
70	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	28a-28b	derd-i dilden nāme yazdum şāhid-i ṭannāzuma bî-ḫaberdür sevdügümden vāḳıf olmaz rāzuma	her seḥer ṭāvūs-ı ḳudsî gibi cevlān eyledüm şemsiyā murġ-ı cihān irmez benüm pervāzuma	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.564)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
71	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	27b drk.	sîne-i ʿāşıḳı ey ḳaşları yā ġamze deler dilde peykānın arar cān virüp ol ġam-zedeler	şemsiyā ney gibi baġrum delinüpdür nice kez nitekim sîne-i mecrūḥumuzı ġamze deler	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.347)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
72	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	27b drk.-28a drk.	ḳapuŋda boynı baġlu çākerem ey serv-ḳāmet ben çekeyin her ne cevrüŋ var ise dünyāda ṣaġ ol sen	o gül yüzlü hevāsında bilürsin dāyimā oldı semender gibi saŋa şemsiyā ʿışḳ āteşi mesken	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.492)*	*mefāʿîlün mefāʿîlün* *mefāʿîlün mefāʿîlün*
73	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	28a drk.	dehānuŋ ġoncadur ey serv-ḳāmet ʿārıżuŋ güldür gönül ḳarşuŋda bir feryād ider şûrîde bülbüldür	gülistān içre nāz ile ṣalın[sun] ey serv-i āzādem ḳapuŋda şemsî-i dil-ḫasta boynı baġlu bir ḳuldur	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.344)*	*mefāʿîlün mefāʿîlün* *mefāʿîlün mefāʿîlün*
74	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	28a drk.	rūy-ı yāra bir naẓar mehtāb beŋzer beŋzemez ḳaşlarınuŋ ṭāḳına	ṭolınup feryād idersin bu cihānı şemsiyā çarḫ içinde	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.358)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				miḥrāb beŋzer beŋzemez	devrüŋe ṭolāb beŋzer beŋzemez			
75	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	28b	ġoncanuŋ gülşende ḫandān olduġından baŋa ne bülbülüŋ bāġ içre nālān olduġından baŋa ne	ẕerre gibi ben olam kūyında yaruŋ ḫāk-sār gün gibi ol māh raḫşān olduġından baŋa ne	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.566)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
76	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	28b	zāl-ı dehre nāẓır olmaz merd olan ehl-i naẓar sākin-i künc-i ḳanā'at olana eyler naẓar	şemsiyā ṭolar dimāġum būy-ı misk ile o dem zülfini yāruŋ ṭaġıtsa her ḳaçan bād-ı seḥer	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.334)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
77	Şemsî Pāşā	Ġazel / 3 beyit	28b	bilmezem la'l-i dil-ārādaki teb-ḫāle midür bāġda ġonca dehānına düşen jāle midür	şöyle feryād ideyin derd ile ey gül-çihre ya'ni bülbüllerüŋüŋ eyledügi nāle midür	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.339)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
78	Necātî Beg	Ḳaṣîde / 31 beyit	29a-29b	yaŋaġuŋ alnını açar ser-i zülf-i perîşānuŋ ḳaraŋu giceler açar cemālin māh-ı tābānuŋ	necātî ber-murād olduŋ du'ā-yi devlete başla du'ā-yı devleti ḥod virdidür bu cümle insānuŋ	15.	*Necātî Beg Dîvānı (s.55)*	*mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün*
79	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	28b drk.	var ḥalḳa gibi ka'be-i kūyında bābın öp ey dil ṣabā-ṣıfat yüzüŋi sür türābın öp	şemsî ḳulından ol şeh-i 'āli-cenāba var ey nāme pāyına yüri yüzsür riḳābın öp	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.238)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'îlü fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
80	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	28b drk.	ʻışḳ āteşine yanmaġı pervāneden ögren kūhsār-ı belā rāhını dîvāneden ögren	dermān idemez şemsî ṭabîb ʻilleti ʻışḳa ḳānunu şifā resmini cānāneden ögren	16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefʻūlü mefāʻîlü mefāʻîlü feʻūlün*
81	Şemsî Pāşā	Ġazel / 1 beyit	28b drk.	hem demüm hem ḳadeḥüm oldı şehā nāle vü ġam sen gidelden berü yār oldı baŋa derd ü elem		16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.447)*	*feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün*
82	Bāḳî	Ġazel / 6 beyit	29a drk.	ruḥuŋ ey ġonca-dehen berg-i gül-i ḫod-rūdur dir gören zülf-i siyeh-kāruŋ çün şeb-būdur	n'ola meyl itseler eşʻāruŋa erbāb-ı şafā bāḳîyā şiʻr degüldür bu bir aḳar ṣudur	16.	*Bāḳî Dîvānı (s.128)*	*feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün*
83	Bāḳî	Ġazel / 5 beyit	29a drk.	zülfüŋi görsem ʻizāruŋ üzre ey ḥūr-ı cemîl şanuram zencîr şeklin baġlamışdur selsebîl	muntaẓır olsa n'ola nergis ġubār-ı kūyına tūtiyāya bākîyā muḥtāc olur çeşm-i ʻalîl	16.	*Bāḳî Dîvānı (s.276)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
84	Bāḳî	Ġazel / 5 beyit	29a drk.-29b drk.	beŋzetdiler o māha diyü mihr-i enveri biri birine ḳoydı fiġānum felekleri	bāḳî ṣarîr-i kilk-i bedāyiʻ nigārdur şeh-bāz-ı dest-i fikretümüŋ ṣît-i şeh-perî	16.	*Bāḳî Dîvānı (s.413)*	*mefʻūlü fāʻilātü mefāʻîlü fāʻilün*
85	Necātî Beg	Ḳaṣîde / 33 beyit	29b-30b	leb-i cān-baḫşuŋ ile ḳāmet-i dil-keş ṣanemā yeter olur ʻāşıḳ-ı dil-ḫastelere bāl ü belā	rūz nevrūz u şebüŋ ḳadr ola baḫtuŋ pîrūz her murāduŋı müyesser ide allāh saŋa	15.	*Necātî Beg Dîvānı (s.24)*	*feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
86	Bāḳī	Ġazel / 5 beyit	29b drk.	dil derdini ġamuŋla dil-efgār olan bilür bimār ḥālini yine bīmār olan bilür	sevdā-yı zülf-i yār ile bāḳī ne çekdügin bend-i kemend-i ʿışḳa giriftār olan bilür	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.151)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
87	Bāḳī	Ġazel / 5 beyit	29b drk.-30a drk.	çekdi zencīre beni ʿışḳuŋ nitekim şīrler eşk-i çeşmüm iki yanumdan iki zencīrler	irmege ṣubḥ-ı viṣāl-i yāre hergiz çāre yoḳ bāḳīyā āfāḳı ṭutdı nāle-i şeb-gīrler	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.165)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
88	Bāḳī	Ġazel / 7 beyit	30a drk.	gül-gūn ḳabāsı ol ṣanemüŋ ṣanki lāledür cism-i laṭīfi lāle-i ḥamrāda jāledür	bāḳī sipihr āhum okına siper ṭutar farḳ-ı felekde ẓāhir olan ṣanma hāledür	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.152)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
89	Bāḳī	Ġazel / 5 beyit	30a drk.-30b drk.	cānān odur ki meyl ide anı görince cān esbāb-ı ḥüsni ḫūb ola ammā be-ṣarṭ-ı ān	aʿdāya baş egdüremez kimse bāḳīyā şemşīr gibi olmayıcaḳ ser-be-ser zebān	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.324)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
90	Bāḳī	Ġazel / 5 beyit	30b	ḫār-ı ġamda ʿandelīb eyler fiġān u zārlar ġoncalarla ṣalınur ṣaḥn-ı çemende ḫārlar	ḥaḳ budur bāḳī naẓīr olmaz bu muʿciz naẓmuŋa şiʿre āġāz itseler şimden girü seḫḥārlar	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.153)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
91	Ḫusrev	Ġazel / 7 beyit	31a	ḫoş yaraşmış dostlar ol yāre yelken taḳyesi gökden inmişdür fikr-i yārana yelken taḳyesi	ḫusrev-i üftādeveş üstine pür pür titreyüp cān virür ol gözleri ʿayyāra yelken taḳyesi	15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
92	Keşfî	Ġazel / 5 beyit	31a	virmege zîver meh-i tābāna yelken taḳyesi şaldı ʿaks-i ʿārıż-ı cānāna yelken taḳyesi	sevdügüm bir ḫūb göricek rūm ili maḥbūbıdur keşfiyā başında bir merdāne yelken taḳyesi	16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
93	Civānî	Ġazel / 7 beyit	31a	ger muḳārin olsa ol cānāna yelken taḳyesi ḫavfdan lābüdd gelür lerzāna yelken taḳyesi	ey civānî her naẓar ḳatl itmede ʿuṣṣāḳını gör ne ẓālimdür boyanmış ḳana yelken taḳyesi	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
94	Bāḳî	Ġazel / 5 beyit	30b drk.	ḫalḳ-ı ʿālem gül seveydi kāşkî bülbül gibi ol lebi ġonca baŋa ḳalurdı tenhā gül gibi	çeşmüm üzre görinen ḫūn-ābe şanma bāḳîyā gözüme geldi şarāb-ı ʿışḳ-ı dilber mül gibi	16.	*Bāḳî Dîvānı (s.406)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
95	Maḫlaṣsız	Müfred	30b drk.	allāh vire mi göstere mi baŋa ol güni oynayavuz emînle peyġamber oyunı				*siliktir*
96	Tācî-zāde Caʿfer Çelebi	Ġazel / 5 beyit	31a drk.	ya rāb sitem ola ide benden peyām aŋa öpüp iki gözin ide biŋ biŋ selām aŋa	ġam nāvekinden irmemege caʿfere elem laʿlîn siper olur ḳadeḥ-i lāle fām aŋa	15.	*Tācî-zāde Caʿfer Çelebi Dîvānı (s.319)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿîlü fāʿilün*
97	Cem Sulṭān	Ġazel / 5 beyit	31a drk.	olıcaḳ zülfüŋ yüzüŋ üzre niḳāb ṣan olur ebr içre pinhān āfîtāb	cān-ı cem yoluŋda olmışdur meşel söz budur vallāhi aʿlem biʿṣ-ṣavāb	15.	*Cem Sulṭān Türkçe Dîvānı (s.78)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
98	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 5 beyit	31a drk.- 31b drk.	ʿāşıḳuŋ gönli şınıḳdur ʿahd ü peymānı dürüst	diŋleseŋ raġbetle bir gün aḥmedüŋ bir beytini	15.	*Aḥmed Pāşā Dîvānı (s.169)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				zāhidüŋ olmaz ṣaçuŋ küfrinsüz īmānı dürüst	gül gibi her yıl çıḳa bir tāze dīvānı dürüst			
99	Amasyalı Refīḳī	Tercī‘-i Bend / 32 Beyit	31b-32a	eydeyin bir ḥikāyet-i nādir ey cihān ḥalḳı diŋle göz vāfir şek ḳomaŋ dilde ẓāhir ü bātın ki bu söz ḥaḳdur evvel ü āḫir ulular maḥreminde ḫalvet-i ḫāṣ ṣalnu yā bir anuŋ gibi kāfir ḳanda var ise bir ‘abūsü‘l-vech ḳodılar adını anuŋ şāṭır ne ḳadar var ise belīd ü pelīd adları oldı ṭayyib ü ṭāhir gitdi leẕẕet meẕāḳ- ı dünyādan ehl-i ‘irfān ṭurup bunı acır muḳbil adın ḳazandı muḳbiller iş eri oldı cānī vü cābir ṭoġrılar oḳ gibi yayındurulup mu‘temed oldı ḫā‘in ü ḫāsir	ṭoldı her sīne fitne vü vesvās az ḳalupdur cihānda ḫayrü‘n- nās ne yapılsun cihān ki bānī-i mülk miḥnet ü ābād ü ẓulme ṣaldı esās çekdiler bār-gāh-ı şer‘a sütūr bir bölük ḫar ne şūm ider ne hirās ẓāhirī ādemī vü bāṭinī dīv şūretā-nās ü ma‘nāda na-şinās yanlarında beraber olmışdur bang-ı ḫar birle ‘īsevī enfās māl-i ḳārūna olanı maḳrūn ‘arż ider kendü ṭonını iflās ‘ulemā böyle idecek yā rab n‘eylesün zümre-i ‘avāmü‘n-nās nekebāt olmaz idi ehl-i berāt ger olaydı cihānda ḳadr-şinās	17.	*Refīḳī ve Tercī‘-Bendi (s.265)*	*fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ḳaldı ʿuryān zümre-i ẓurefā geydi cühhāl ḫilʿat-ı fāḫir ḳayd-ı miḥnetde zāhid ü ʿābid yürür āzāde fāsıḳ u fācir bu zamān bir ʿaceb zamān oldı yaḫşılıḳlar ḳamu yaman oldı	yedi ṭasdan geçer aġu-yı felek içirür teşne dillere ṭas ṭas buŋa ḥad yoḳ taṣavvur olmaz bu bunda virmez netīce fikr ü ḳıyās bu zamān bir ʿaceb zamān oldı yaḫşılıḳlar ḳamu yaman oldı			
100	Tācī-zāde Caʿfer Çelebi	Ġazel / 5 beyit	31b drk.	ḳapuŋdur ḳıble-i erbāb-ı ḥācāt işigüŋ menbaʿ-ı ʿizz ü saʿādet	lebüŋ vaṣf eylese caʿfer gören dir zihī şīrīn-maʿānī ter-ʿibārāt	15.	*Tācī-zāde Caʿfer Çelebi Dīvānı (s.323)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
101	Cem Sulṭān	Ġazel / 2 beyit	31b drk.	dil ṣaçuŋdan oldı sevdā-yı mizāc şerbet-i laʿlüŋ buyur aŋa ʿilāc	dilden umma iḥtimāl-i ṣabrı kim [kim alur dīvāneden bāc ü harāc]	15.	*Cem Sulṭān Türkçe Dīvānı (s.87)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
102	Maḫlaṣsız	Müfred	32a drk.	aḥmedüŋ seyr eylerüz varup				*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cemāl-i bağını ṣaḳlasun başılmadan ḥaḳ nerdūbān ayağını				
103	Maḥlaṣsız	Müfred	32a drk.	dilberüŋ göŋli baŋa aḳmaz dime ey dil aḳar āteş-i ʿışḳa beni yaḳmaz dime yalvar yaḳar				*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
104	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Müfred	32a drk.	ne derd āteş-i ḥasret ne reşk odıyla dağum var ferāġat mülkine şāhum ne tūğum ne otağum var		16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.351)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
105	Ṣadıḳī	Tercīʿ-i Bend / 85 beyit	32b-35a-36b	var idi bir nigār-ı zībācıḳ ki olmuşdı faḳīr aŋa ʿāşıḳ	ki ṭutan hemīn iʿtimādı gözin ʿāḳıbet kör ider murādı gözin	16. ?		*feʿilātün feʿilātün feʿilün*
106	Müdāmī	Müfred	33a	raʿd āvāzı degüldür ey müdāmī görüp her gice ṣubḥa dek biz ḳalʿa-i gerdūnda nevbet beklerüz		16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
107	Sihrī	Ġazel / 5 beyit	33a	ʿışḳa ḳul olduḳ belā bābında ḫizmet beklerüz ṭāleb-i rāh-ı ġamuz kim mülk-i vaḥdet beklerüz	sihriyā şemʿ-i cemāl-i yār içün pervāneveş cān ü dil yaḳup ṭarīḳ içinde ġayret beklerüz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
108	Medḥī	Ġazel / 7 beyit	33a	geh gedāyuz bārigāh-ı burc-ı devlet beklerüz gāh şāhuz taḫt-ı	nice kim cevr itseler yüz döndürüp terk itmezüz	16. 17. ?		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ʿışḳ içinde raġbet beklerüz	medḥī ḫūblar mihridür bu cāna minnet beklerüz			
109	Civānī	Ġazel / 7 beyit	33a-33b	ḫayli demdür gūşe-i künc-i ferāġat beklerüz ehl-i faḳruz ḳalʿa-ı ḳāf-ı ḳanāʿat beklerüz	biz civānī etmişüz çün māsivādan dil berī ʿālem-i ʿuzletdeyüz emr ü irādet beklerüz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
110	Maḫlaṣsız	Ġazel / 2 beyit	32b drk.	ṣormaduŋ bir kerre hīç ḥāl-i perişānum benüm gūşuŋa girmez mi yoḫsa āh u efġānum benüm	raḥm idüp gel yanuma ey derde dermānum benüm āh ümīdüm sevdigümdür tesellī süleymānum benüm			*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
111	Vaṣfī	Ġazel / 5 beyit	33a drk.	ḫaṭṭuŋ ḳaçan ki gün yüzüŋe perdedār olur ʿālem gözüme ḳara ṣaçuŋ gibi tār olur	vaṣfī cihāndan al bile git tīġi zaḥmını ġurbetde yārdan saŋa ol yādigār olur	15.	*Vaṣfī Dīvānı (s.70)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
112	Ṭālīʿī	Ġazel / 5 beyit	33a drk.	ferāġat eyle ey dil gel ümīd-i vaṣl-ı dilberden ki hergiz bu cihān içre vefā gelmez güzellerden	saŋa ey ṭālīʿī hep bu felāketler felekdendür ne lāzım yoḳ yire her dem şikāyet itmek aḫterden	15.	*Ṭālīʿī Türkçe Dīvānı (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notları) (s.142)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
113	Niyāzī	Ġazel / 5 beyit	33a drk.	bir nefes şād olmadı vīrān olan göŋlüm benüm ġuṣṣadan ḳurtulmadı büryān olan göŋlüm benüm	ḳan aġudur gice gündüz bilmez niyāzī kendüyi kāʿināt-ı dehrede ḥayrān olan göŋlüm benüm	15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
114	Muḥibbî	Ġazel / 5 beyit	33b	ḫasteyüz kūyuŋda yıllardur ki ṣıḥḥat beklerüz ey ṭabîb-i dil lebüŋden yaʿnî şerbet beklerüz	bezm-i ġamda ey muḥibbî vāmıḳ u ferhād u ḳays geçdi anlar mest olup biz daḥı ṣoḥbet beklerüz	16.	*Muḥibbî Dîvānı (s.753)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
115	Firdevsî	Ġazel / 5 beyit	33b	kūy-ı yāri ṭolanup her gice ḳat ḳat beklerüz bāġbānüz ʿālem içre bāġ-ı cennet beklerüz	cennet-i ḳoyup vaṭan-ı kūy eyledügi firdevsiyā bu fenā dünyāya geldük şimdi rıḥlet beklerüz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
116	Ḫazānî	Ġazel / 5 beyit	33b-34a	gerçi hecr-i yāre düşdük dār-ı ġurbet beklerüz kesmezüz ümmîdi feṯḥ-i bāb-ı nuṣret beklerüz	ḫānḳāh-ı dehrde olduk mürîd-i pîr-i ʿışḳ er ocaġından ḫazānî şimdi himmet beklerüz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
117	Ṭālibî	Ġazel / 5 beyit	34a	nālelerle kūyuŋı ey serv ḳāmet beklerüz bülbülüz gūyā ki gülzār-ı leṭāfet beklerüz	ġam-ı ḥiṣār-ı bekleyen ferhād ile mecnūn içün ṭālibî çün bize geldi şimdi nevbet beklerüz	16. 17. ?		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
118	Nakşî	Ġazel / 5 beyit	34a	ḳısmet-i rūz-i ezeldür çün muḥabbet beklerüz tā ki biz mest-i elestüz bezm-i vaḥdet beklerüz	ḳulıyuz ehl-i kemālüŋ naḳşiyā ʿār itmezüz cāhile meyl itmezüz ammā ẓarāfet beklerüz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
119	Kesbî	Ġazel / 5 beyit	34a-34b	ṣāhbāz-ı ʿışḳ olup evc-i velāyet beklerüz her cihetden	kesbiyā ʿanḳā ṣıfat ḳāf-ı ḳanāʿat özlerüz ṣanma kim	17.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				server-i erbāb-ı saʿādet beklerüz	dünyāda biz şehr-i selāmet beklerüz			
120	Uṣūlī	Ġazel / 5 beyit	33b drk.	diyār-ı ġurbete düşdüm bu yād illerde yārum yoḳ beni ġam ḥāksār itdi meded bir ġam-güsārum yoḳ	ne işüm var benüm taḳvā ile zühd ile ey zāhid uṣūlīyem bugün bī-kārlıḳdan özge kārum yoḳ	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.216)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
121	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	34a drk.	nev-bahār oldı şükūfeyle bezendi ṣaḥn-ı bāġ lāle gördüm tāzelendi dildeki her eski dāġ	var yüri isḥāḳ ʿuzlet iḫtiyār it ʿārif ol ger şürerseŋ genc-i ʿvuṣlatdur saŋa künc-i ferāġ	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.196)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
122	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	34a drk.	hey yolında öldügüm bilsem ne ḥāl oldı baŋa senden ayru bir nefes dirlik muḥāl oldı baŋa	hīç bir dem gülmedüm isḥāḳ dil-şād olmadum ḳısmet rūz-ı ezel çünkim melāl oldı baŋa	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.114)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
123	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 7 beyit	34a drk.-34b drk.	çün bu vech ile virildi ḥüsn-i bī-hemtā saŋa mübtelā olsa ʿaceb midür bütün dünyā saŋa	zāhidā menʿ eyleme isḥāḳı kūy-ı yārdan ger naṣīb olsun dir iseŋ cennetüʿl-meʿvā saŋa	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.116)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
124	Neşāṭī	Ġazel / 6 beyit	34b	kaʿbe-yi kūyuŋda yaruŋ cāy-ı şefḳat beklerüz bir niçe mücrimlerüz bāb-ı saʿādet beklerüz	ey neşāṭī ʿişret-i aġyārdan fāriġ olup yār ile hem meclis olduḳ şimdi ṣoḥbet beklerüz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
125	Żamīrī	Ġazel / 5 beyit	34b	pāsbānuz serḥad-i ʿışḳ içre nevbet beklerüz	olmayup dünyā-yı dūna ḥalḳ-ı ʿālemden ḳaçup	16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ya‘nī kim sulṭān-ı ‘ışḳuz mülk ü vaḥdet beklerüz	bu żamīrī ḥaste birle genc-i ‘uẕlet beklerüz			
126	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	34b drk.	şāhā yanuŋda neyki güŋāhum benüm ‘aceb ‘azl eylemek neden bu faḳīri bilā-sebeb	dīvānını güzellerüŋ isḥāḳ seyr idüp bu cümleden seni begenüp itdi münteḫab	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.118)*	*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün*
127	Bāḳī	Ġazel / 7 beyit	35a drk.	ol şeh-i ḥüsnüŋ gözi üzre baḳanlar ḳaşına sāye-i perr-i hümā düşmiş şanurlar başına	nakş-ı ḥüsnüŋ kimse bāḳī gibi taṣvīr itmeye ṣafḥa-i eş‘ārda anca ḳalemler aşına	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.360)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
128	Bāḳī	Ġazel / 7 beyit	35a drk.-35b drk.	ḳanā‘at ḳıl dilā pā-būs-ı yāre elinden būse alınmaz ne çāre	saŋa açmaz efendi gerçi bāḳī ġamuŋdan gögsin itdi pāre pāre	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.390)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün*
129	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	35b drk.	fürḳate düşdi göŋül derd ü belāya cān virür cānına kār itdi ġurbet āşināya cān virür	tevbe itdüm dir imiş isḥāḳ dilber sevmeden hey inanmaŋ taŋrı ḥaḳḳı muṣṭafāya cān virür	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.135)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
130	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	35b drk.	diyār-ı ġurbete düşdüm o yār-ı cāna vedā‘ gel ey ecel ider oldum diyār-ı cāna vedā‘	eger seferde ki hem-rāhum ola cānānum yeridür eylesem isḥāḳ ben cihāna vedā‘	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.195)*	*mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün*
131	Uṣūlī	Ġazel / 13 beyit	36a drk.	vücūd-ı muṭlaḳuŋ baḥri ne mevci kim ider peydā ene‘l ḥaḳ sırrını	ḳamu neẕẕārede ebkār-ı ma‘nī muntaẓırlardur uṣūlī gibi tā kim ola ṣāḥib-naẓar peydā	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.144)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				söyler eger maḫfī eger peydā				
132	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	37a	odlara yaḳup beni göz göre giryān eyleme kendüni her ṣoḥbete şem‘-i şebistān eyleme	gözine zindān [idüp] dünyāyı ey yūsuf-cemāl baş ḳoşup aġyār ile yaḥyāyı bī-cān eyleme	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.534)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün* *fā‘ilātün fā‘ilün*
133	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	37a	dilā rāh-ı maḥabbetde belādan ictināb olmaz cefādan incinüp ‘öẕr eylemek hergiz cevāb olmaz	viṣāl isterseŋ ey [yaḥyā] vücūduŋ perdesin çāk it hemīşe ‘āşıḳ u ma‘şūḳ arasında ḥicāb olmaz	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.534)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün* *mefā‘īlün mefā‘īlün*
134	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	37a	dīvāne-i ‘ışḳ olduġum bir ḳayd olur cānānuma bu bir żarūrī derd imiş müşkil belādur cānuma	yaḥyā rıżāsın gözlerin hep aġlamaġ olur işüm ḫoş gelse giryān olduġum ol ġonca-i ḫandānuma	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.534)*	*müstef‘ilün müstef‘ilün* *müstef‘ilün müstef‘ilün*
135	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	36b drk.	baġrumı ḫūn itdi ġam terk-i diyār itmek gerek nāfe gibi būy-ı ‘ışḳı āşikār itmek gerek	ister iseŋ k‘idesin isḥāḳ ‘ālemde ḫużūr ġayreti elden ḳomayup terk-i ‘ār itmek gerek	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.208)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün* *fā‘ilātün fā‘ilün*
136	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	36b drk.	bī-naẓīr ü bī-şebīh ü bī-bedeldür sevdügüm dimek ḫāşılı olmaz ġāyet güzeldür sevdügüm	vir zekāt-ı la‘lüni isḥāḳı maḥrūm eyleme gerçi ḳuluŋdur velī ġāyet maḥaldür sevdügüm	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.234)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün* *fā‘ilātün fā‘ilün*
137	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Müfred	36b drk.	ḫaṭı geldi diyü terk itme dilā ol güzeli		16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.328)*	*fe‘ilātün fe‘ilātün* *fe‘ilātün fe‘ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				be deli olma anuŋ var mı cihānda bedeli				
138	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	37a drk.	[āh u efġān ile artar ṭurmayup ġavġā-yı ʻışḳ] [āh kim bu iki şāhidle olur daʻvā-yı ʻışḳ]	cūş ider şevkā gelür yaḥyā gibi eyler semāʻ ehl-i ḥāli döndürür oḳlı şikāra nāy-ı ʻışḳ	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.408)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
139	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	37a drk.	alsa eline tīġini ol gül-ʻiẕārumuz cān virür ölmege bir uġurdan hezārumuz	yaḥyā bedende ḳalmadı āh itmege mecāl derdā ki geçdi miḥnet ile rūzgārumuz	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.373)*	*mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün*
140	Ẕātī	Ġazel / 5 beyit	37a drk.-37b drk.	seni bir serv-i āzāda efendi mübtelā dirler cihān aŋa ġulām iken ḳul oldı bir şāhā dirler	neler çekdügüŋi cānā sen anuŋ ḳaşı yayından görenler ẕātīye cevr eylemek ḫoş mı idi yā dirler	16.	*Ẕātī Dīvānı I. Cild (s.201)*	*mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün*
141	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	37b	dil-i maḥzūnumı bir gün ger tesellā itseŋ olmaz mı ṭutalum düşmanuŋ oldum müdārā itseŋ olmaz mı	güneş gibi irişüp āsumānı āsitānuŋdan bugün ʻīsā gibi yaḥyāyı iḥyā itseŋ olmaz mı	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.576)*	*mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün*
142	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	37b	gelüŋüz ʻışḳ ile dīvāne vü şeydā olalum yaḳalar çāk idelüm ḫalḳa temāşā olalum	kimi cān naḳdini alsun kimi dil ey yaḥyā varup ol çeşmi ḫarāmīlere yaġmā olalum	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.453)*	*feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
143	Civānī	Ġazel / 5 beyit	37b	ḥālet-i ʿışḳ ile şūrīde vü şeydā olalum nām-ı nengi ḳoyalum ʿāleme rüsvā olalum	be civānī dil ü cān naḳdini alup virelüm göz göre gözi ḥarāmīlere yaġmā olalum	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
144	Yaḥyā Beg	Ġazel / 7 beyit	38a	cihāna ʿışḳumı fāş itmek iftiḫārumdur münāfiḳāne dirilmek benüm [ne] kārumdur	sarāy-ı sırr-ı ḥaḳīḳat gönüldür ey yaḥyā şerīʿat ile ṭarīḳat iki ḥiṣārumdur	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.344)*	*mefāʿilün feʿilātün* *mefāʿilün feʿilün*
145	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	38a	bu āhum ile yaşum bu nāle vü efġānum cānāna beyān eyler aḥvāl-i perīşānum	yaşı gibi yaḥyānuŋ ḳarşuya çıḳar cānı nāz ile ḳaçan gelseŋ ey āfet-i devrānum	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.457)*	*mefʿūlü mefāʿīlün* *mefʿūlü mefāʿīlün*
146	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	38a-38b	yaşamuŋ ḳaṭresi geydür[di] zırhlar tenüme veh ki māniʿ olmaz tīr-i ḫadeng efgenüme	yār dirmiş ki necātīnüŋ elinden ne gelür ah kim beni ḥużūr ile ḳomaz gülşenüme	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.492)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
147	ʿUlvī Beg	Ġazel / 5 beyit	37b drk.	zīr-i ḫāke varısar āḫiri çünkim tenimüz şimdi ḫāk üzre niçün itmeyevüz meskenimüz	aŋalum şol güni ʿulvī ki ecel tīġine āh cümlemüz vaḳt iricek ṭutusaruz gerdenimüz	16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
148	Murādī	Ġazel / 5 beyit	37b drk.-38a drk.	bugün bir gözleri āhū güzel dilber şikār itdüm bu ʿālem ṣayd-gāhında ʿaceb şāhum ne kār itdüm	murādī bir ġazel didüm lebi vaṣfında cānānuŋ ṣulu şeftālūdur güyā ki şöyle āşikār itdüm	15. 16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
149	Maḫlaṣsız	Şarḳı / 2 beyit	38a drk.	sen beni yārab kemāl-i ḥırṣla derbeder gezdirseŋ ne fā'ide	ac idüp nāmerde muḥtāç eyleme rabbenā enzil 'aleynā mā'ide			*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
150	Müdāmī	Ġazel / 5 beyit	38a drk.	dolaşdı dām-ı zülfüŋe murġ-ı dil oldı bend raḥm it aŋa ki ḳaldı şeḫā zār u müstemend	meydān-ı naẓm-ı gūşe müdāmī (…) hüner olur şihāb-ı çarḫ-ı (…)	16. ?		*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
151	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	38a drk.-38b drk.	şarılupdur bedenüm penbe-i dāġ-ı tenüme geymege ẕerrece yer ḳalmadı pīrāhenüme	ṣabrumuŋ ḫırmenidür sīnede cānum isḥāḳ āh [kim] sūz-ı dil āteş bıraġur ḫırmenüme	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.286)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
152	Sehī Beg	Ġazel / 5 beyit	38b	dāġlar ḥalḳası zırıhlar geydürdi tenüme cebe ṣatmak nic' olur göstereyin düşmenüme	feṯḥ-i bāb olup o mihr olsa sehī mihmānum ḥücre nūr ile ṭola cām ola [meh] revzenüme	16.	*Sehī Beg Dīvānı s.(273)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
153	Vaṣfī	Ġazel / 5 beyit	38b	her ki hecrüŋde naẓar eyleye cānā tenüme mūy ṣanur ki ṭolaşmış ola pīrāhenüme	gül yüzi vaṣfını vaṣfiden işidüp didi yār yaraşur kim ola bülbül bu benüm gülşenüme	15.	*Vaṣfī Dīvānı (s.131)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
154	Sihrī	Ġazel / 5 beyit	38b-39a	zülf-i zencīrini dilber daḳalı gerdenüme itdi rüsvāy beni dostumla düşmenüme	aldı dil-i şūrini siḥrī ġam-ı endūh ile mübtelā her biri bir dürlü belālu tenüme	16.		*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
155	Cinānī	Ġazel / 5 beyit	39a	ġam bu dehr-i fānīde fiġān-ı ahdur ancaḳ penāhında ṭutan dā'im beni allāhdur ancaḳ	cinānī herkesi ṣanma ġayb aḥvāline vaḳıf rumūz-ı ḥikmete maḥrem dil-i agāhdur ancaḳ	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
156	Cinānī	Ġazel / 5 beyit	39a	ger çekim bir naḫl-i terdür bāġbānuŋ degmesi gülbün-i himmetdürür şāh-ı cihānuŋ degmesi	ey cinānī ol gülüŋ ḳadd-i bülend-i yādına naḫl-i serv-i tāzedür her bāġbānuŋ değmesi	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
157	Cinānī	Ġazel / 5 beyit	39a	ḥamdülillāh kim olupdur ġam ḥazānı nev-bahār müjde-i himmetle oldı ṣaḥn-ı gülşen her kenār	ey cinānī gözlerüm encüm dökerler pāyīne ḥüsn ile ol māh-çehre buldı tā kim iştihār	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
158	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	38b drk.	nār-ı ġamda naẓar iden kişi tāb-ı tenüme didi fānūs-ı belā perdesi pīrāhenüme	ey muḥibbī dime aġyāra seg-i yār ṣaḳın ne içün beŋzedesin dostumı düşmenüme	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1566)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
159	Tācī-zāde Ca'fer Çelebi	Ġazel / 5 beyit	39a drk.	derūnum āteş-i derde yaḳupdur mihr-i mehrūlar bu cismümden çıḳan yir yir tütünlerdür degül mūlar	didüm āb-ı 'izāruŋda niçün zülfeynüŋ olmaz ter didi ca'fer 'aceb olmaz ṣuya düşmezse ahūlar	15.	*Tācī-zāde Ca'fer Çelebi Dīvānı (s.370)*	*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
160	Revānī	Ġazel / 5 beyit	39a drk.	'āşıḳı odlara yaḳar dil-rübāsı bursanuŋ bilmeyenler dir ki	ısıcaḳ yüz gösterüp dilberlerin öper ḳuçar rind-i 'ālemdür	16.	*Revānī Dīvānı (s.299)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ıssıdur havāsı bursanuŋ	revānī ḳaplucası bursanuŋ			
161	Naẓmī	Ġazel / 6 beyit	39a drk.-39b drk.	dolaşup ḳākül-i perişāna dil-i miskīnüm oldı dīvāna	büyüdi bitdi bugün şimdi çekerem ehl-i naẓmī meydāna	16. ?		*feʿilātün feʿilātün feʿilün*
162	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	39b	vaṣl-ı cānān isteyenler ġam yimezler cān içün yolına bir cān nedür biŋ cān fedā cānān içün	ger buyursaŋ cān fedā ide muḥibbī yoluŋa ādem olan ad u ṣanın terk ḳılmaz cān içün	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1363)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
163	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	39b	dostum görme tehī bu ʿāṣıḳuŋ nem-dīdesin ser-te-ser ġarḳ ola ʿālem döke eşk-i dīdesin	görmese cānā seni olmaz muḥibbīye ḥayāt anuŋʿiçün tende cān çeşmümde nūr-ı dīdesin	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1352)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
164	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	39b	gözüm yaşın revān itdüm benüm bir servi dalum var bi-ḥamdillāh ki ʿışḳıyla benüm bir özge ḥālüm var	muḥibbī ḫalvet-i dilde hemān eglencedür ancaḳ ögünüp şiʿr-ile kimse dimesün kim kemālüm var	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.662)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
165	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	40a	jeng-i ġamdan diler-iseŋ ola gönlüŋ ṣāfī ḳoma elden ḳo[ma] bir laḥẓa ṣarāb-ı ṣāfi	ḳanumı içmege geldükde benüm ġamze-i dost bu muḥibbī dir aŋa cān-ıla ṣıḥḥā ʿāfi	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1702)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
166	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	40a	ne ziyān itdi saŋa ṣūfī ṣarāb-ı ṣāfī yine alup ele ġaybetde çekersin ṣāfī	gelmege ḫavf ider ḫvāb ḫayālī gözüne olalı yaşı ile baḥr-i muḥīṭ eṭrāfı	16.	*Ḫayālī Beg Dīvānı (s.424)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
167	Ẓuhūrī	Ġazel / 8 beyit	40a-40b	gitdi nūş eyler iken ṣūfī ṣarāb-ı ṣāfī nice ṭıfl eyler ile görüŋ onı inṣāfı	dilberüŋ ḳanḳısı ra'nā idigün bilmez iseŋ ṣor ẓuhūriye odurur ḥūblaruŋ ṣarrāfı	16. ?		*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
168	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	39b drk.	bugün gülzār-ı ḥüsn içre biten berg-i semensin sen yāḫūd nāz-ıla reftāra gelen serv-i çemensin sen	muḥibbī şi'r ü eş'āruŋ ḳo dem dem sūzināk olsun kelāmı sūz-ı ḫusrevden yaḳar mīr-i suḫensin sen	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1343)*	*mefā'īlün mefā'īlün* *mefā'īlün mefā'īlün*
169	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	39b drk.-40a drk.	delinüpdür ġam-ı müjeŋle yürek birez ey ḳaşı ya oḳuŋ çekerek	ey muḥibbī daḳīḳ-i naẓmumdan 'aḳd-i pervīne ṭab'um aṣdı elek	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.978)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
170	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	40a drk.	'āşıḳ olan ḳomaz elden ebedī yār etegin ḳoya mı kendü göŋülle kişi dildār etegin	müddeī dāmen-i dildāra irişse ne 'aceb ḳanda kim açıla gül ṭutar anuŋ ḫār etegin	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1363)*	*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*
171	Maḫlaṣsız	Ġazel / 5 beyit	40a drk.-40b drk.	girmeyince onına dilbere el ṣunmayalar seveler hem on ikisinde iki ṣanmayalar	bu derd-i müzmin ileri ki gice andan öte ki şeker-pesend meges gibi aŋa ḳonmayalar			*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
172	Ḥadīṣī	Taḫmiṣ / 5 bend	40b	debreder bād-ı ṣabā zülf-i niḳābın götürür bülbül āşüftelenüp gülde niḳābın götürür baġrımuŋ bir nice	ey ḥadīṣī bu ġam vechine müştāḳ çeker her maḳāmāta yine rāzıḳ-ı rezzāḳ çeker bu cefā kim çekerüm ṣanma ki	?		*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cān naḳdi kebābın götürür bezm-i ġam muṭrībinüŋ sīne rebābın götürür çeşm-i giryān ḳabaġı ṭolu şarābın götürür	āfāḳ çeker ol cefā yüki ne cevr iylese iṣḥāḳ çeker ne ḳadar olsa anuŋ nāz u ʿitābın götürür			
173	Şeyḫī	Muḥammes / 5 bend	41a	nām-ı nengi ḳo elünden ḳoma bir yār etegin ṭutagör yaḫşi müdām ister iseŋ var etegin mesken it bülbül-i şeydā gibi gülzār etegin pend gūş itme dilā alma ele ʿār etegin ḳo ne dirlerse disünler dutagör yār etegin	şeyḫiyā ḫalḳda mürüvvetle ʿaṭā ḳalmadı çün oldı fażl işi kesād şiʿr-i bahā ḳalmadı çün ḫaḳ-şinās kimse yoġ ʿālemde ṣafā ḳalmadı çün ey muḥibbī benī-ʿālemde vefā ḳalmadı çün sen de mecnūn ṣıfat ṭut yüri ṭaġlar etegin	16. ?		*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
174	ʿIşḳī	Taḥmīṣ / 7 bend	41a-41b	ülfet-i ʿışḳ eyleyen ünsiyyet-i cān istemez iltifāt-ı ḫalḳ-ı teklifāt-ı insān istemez terk ider cümle cihān mülkini ʿunvān istemez iḫtiyār-ı faḳr iden dergāh-ı eyvān istemez zād-ı ġamdan özge	ʿışḳiyā cām-ı ezeldür cānı bī-hūş eyleyen yād ḳılmaz ʿālemi kendin ferāmūş eyleyen ḳaṭreye ṣaymaz muḥīti ʿışḳ ile cūş eyleyen ey muḥibbī yār elinden bir ḳadeh nūş eyleyen ḫıżr elinden ger	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				hergiz kendüye nān istemez	olursa āb-ı ḥayvān istemez			
175	Maḫlaṣsız	Müfred	40b drk.	bezm ile ṣunmaz isen bir çanaġa öŋümden ḳalḳanı saŋa ḳoyayın				*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
176	Maḫlaṣsız	Müfred	40b drk.	ādemüŋ yenmez eti gerçi kesilmez derisi[n] yedi ol benüm etüm ki yedüm etüŋ derisin				*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
177	Maḫlaṣsız	Müfred	40b drk.	baŋa balıḳ yemezüm derdüŋ nigāra her zamān gözüm öŋünde yedi ki hele ḳalḳan balığı				*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
178	Maḫlaṣsız	Müfred	40b drk.	ḫākden olan kişi miskĭn gerek ḫāki olana ne kibr ü kĭn gerek				*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
179	Ẕātī	Naẓım / 2 beyit	40b drk.	ey mesīḥī her birisi ʿırż uġrusı ʿayyārdur şehr-i şiʿrüŋ şāhısun bir dürlü daḫı oldı iş	mülk-i naẓm-ı ẕātīnüŋ uġurlanup maʿnāları girüben dīvānuŋa tebdīl-i ṣūret eylemiş	16.	*Mesīḥī Dīvānı (s.10)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
180	Mesīḥī	Naẓım / 2 beyit	40b drk.	ṣaŋma kim maʿnā-yi nādāna beni el uzadan	tendeki rūḥ baŋa ʿāriyyeti olduġıyçün günde biŋ kere	15.	*Mesīḥī Dīvānı (s.10)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				degilüm ṭıfl gibi ḫāyīde idinem ifṭār	iderüm kendü ḥayātümdan ʿār			
181	Necātī Beg	Ḳıṭʿa / 3 beyit	41a drk.	ey destmāl göndereyin seni yāra ḥaḳ kirpiklerümi eyleyeyin çevreŋe ṣaçaḳ	gözüm ḳarasını ezeyin naḳş yazayın bu şīve ile ol ṣanemüŋ var yüzine baḳ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.130)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
182	Necātī Beg	Ḳıṭʿa / 5 beyit	41a drk.	ey destmāl yaruŋ elin ṭut lebini öp sīb ü ṭurunca ṭāʿne iden ġabġabını öp	nā-geh ġubār irerse mübārek żamīrine dūş ayaġına başmaġınuŋ kebkebini öp	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.120)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
183	Aḥmed Pāşā	Ḳıṭʿa / 3 beyit	41a drk.	bir tāze ʿarūs oldı bu dünyā-yı denī gör niçe benzemiş kendüyi ol pīrezeni gör	şol tāze bedenler ki yir altında yaturlar ḥālin dimek içün dil uzatmış çemeni gör	15.		*mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün*
184	Şevḳī	Ġazel / 5 beyit	41a drk.	sen mehliḳāya beŋzeyemez ḥüsnle melek öge öge göge çıḳarur ise ger felek	ruḥṣārıyıla ḳāmeti vaṣfında şevḳiyā şıʿrüŋ laṭīf ü ter ġazelüŋ müntehā gerek	16.	*Şevḳī Dīvānı (s.231)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
185	Vedā'i	Mu'aşşer / 5 bend	42a-42b	şol ḳadar nevrūz ile zeyn itdi dehr-i nev-bahār 'asker-i sermā ḳudūmundan olupdur tāru-mār düşdi hāmūn üzre yir yir ḫayme ḳurdı lāle-zār gül zümürrüd taḫtına geçdi serve ḳarşu şāh-vār nergis-i zerrīn-i ḳabā olmış yine mest ü ḫumār lāle-ḫad bir dil-rübādur gūyiyā (…) şāh-vār naṭ'-ı ḫāke döşemiş ferş-i zümürrüd sebze-vār būy-ı enfāsıyla reşk-i 'adn olupdur her diyār ġāfil olma işbu zīnet dā'im olmaz ber-ḳarār 'ayş u 'işret çāġıdur nūş eyle cām-ı ḫoş-güvār	gördi ezhār ile zeyn oldı felek fevḳaṭṭūrāb verdi aḫmer māh-tāb şāh-ı gültire şihāb döndi raġmından felek didi 'yā leyte nī künt ü turāb' germ olup aldı felekde cengine zemini āsiyāb bezm-i gülşen içre nergis mest-i maḫmūrun olup 'ayş u 'nūş eyyāmıdur gel meyden itme ictināb çarḫ-ı gerdūndan bilirsüŋ eksük olmaz inḳılāb ey vedā'i diymez girmez ele 'ömr ü şebāb dem bu demdür dem bu dem vallāh u 'ālem biş-ṣavāb 'ayş u 'işret çāġıdur nūş eyle cām-ı ḫoş-güvār	16.		*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
186	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	41b drk.	niçe ḫoş vaḫdet idi gice ki cem'iyyetimüz reşk-i firdevs-i	bize şehrüŋ güzeli nāz ider oldı isḥāḳ var gibi şimdi güzel sevmek ile şöhretimüz	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.181)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				berīn olmış idi ṣoḥbetimüz				
187	Maḥlaṣsız	Ġazel / 5 beyit	41b drk.	canda çoḳdur bī-elem dilde ġam-ı yārum var ġam ola gözde daḥı eşk-i kehrübārum var	nice cūş-ı dil olup sā'ī belā küncinde bister-i ġamda taḳdir-i dil-i bimārum var			*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
188	Hilālī	Ġazel / 5 beyit	41b drk.-42a drk.	gün germ olup ineŋde ḥüsnini itmesün 'arż kim farḳ var senünle beyne's-semā'i ve'l-arż	zülf ü raḥuŋ ṣıfātın yazmaġ içün hilālī bir müşg ile varaḳda ḥoş çekdi ṭūl ile 'arż	16.		*mef'ūlü fā'ilātün* *mef'ūlü fā'ilātün*
189	Mesīḥī	Ġazel / 5 beyit	42a drk.	ġoncayla [çü] aġızdan çün o dilber döker elfāẓ dürc-i deheni içre çün olur dürer elfāẓ	taḳdīr-i ma'ānī-i bedi' eylemeyince şi'r içre mesīḥī bulımaz zīb ü fer elfāẓ	15.	*Mesīḥī Dīvānı (s.189)*	*mef'ūlü mefā'īlü* *mefā'īlü fe'ūlün*
190	Ḫayālī Beg	Naẓım / 7 beyit	42a drk.	ma'ānī mülkīni tīġ-ı zebānum birle feṯḥ itdüm ulā-yı pādişāhumsın serīr-i rūm sulṭānı	ḥużūr-ı şāh-ı 'ālemde ne ḥaddüm laflar urmaḳ velī erbāb-ı şi'rüŋ eksük olmaz böyle yalanı	16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefā'īlün mefā'īlün* *mefā'īlün mefā'īlün*
191	Feṯḥī	Taḥmīş / 5 bend	42b-43a	bir 'araḳçin ṭolu miske dime gīsūdur bu dil-i sevdāzedenüŋ başına ḳayġudur bu mor çeker kāküline mār didiler mūdur bu	feṯḥiyā başlayıcaḳ meclise sen ḳul 'amel ḫüsrev-i mülk-i ma'āni sözidür sende emel sen anuŋ şi'rin oḳı kim diye her ṭab'ı güzel	?		*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				nice kākül nice mū sünbül-i gül-budur bu dil-i ʿuşşāḳı perīşān idici budur bu	yine siḥr itdi necātī nice söz nice ġazel leb-i dilber şanʿatinde bir içüm ṣudur bu			
192	Muʿîdî	Taḥmîş / 7 bend	43a-43b	cilve itdi yine bir ḳaç büt-i meh-rū begler niçe büt her biri bir serv ü semen-bū begler ṣalınur nāz ile ʿāşıḳlara ḳarşu begler bir alay oldı perî ṣîveli āhū begler gözi āhūlaruŋ alayına yāhū begler	ey muʿîdî yiter olduŋ bu hevā yolında peyk niçe bir il sözine ola cevābuŋ lebbeyk ḥaḳ ʿināyet ḳıla bir gün diyesin tevbe ʿaleyk ne necātî ne güzeller ne selāmün ne ʿaleyk fāriġüz idemezüz kimseye ṭapu begler	16.	*Muʿîdî Dîvānı (s.425)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
193	Gelibolulu Sürūrî	Ġazel / 5 beyit	42b drk.	çeşm-i pür-ḫūnumda ḫālüŋ naḳşi ey ārām-ı cān miske beŋzer kim ḳızıl vālāda eylerler nihān	ey sürūrî şöyle baş çekdi derūnum şuʿlesi kim eger āh eylesem yanar zemîn ü āsmān	16.	*Gelibolulu Sürūrî Dîvānı (s.235)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
194	Ḫayālî Beg	Ġazel / 5 beyit	42b drk.-43a drk.	çeşm-i pür-ḫūnumda ebrūŋuŋ ḫayālî bî-gümān māh-ı nevdür kim şafaḳ içinde olmuşdur ʿayān	rāvî iltürse ḳaramana ḫayālî şıʿrüŋi bula naẓm-ı rūḥ-baḫşuŋdan niẓāmî tāze cān	16.	*Ḫayālî Beg Dîvānı (s.303)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
195	Aḥmedî	Muʿammā / 7 beyit	43a drk.	nedür ol kim ṣanʿatda ḳuṣa beŋzer al ola gāh ebyāż geh-i çüḫāl ola	işbu vech ile vaṣfın itdügüŋ aḥmedî olmasun ḫayāl ola	15.	*Divanda yer almamaktadır.*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilün*
196	Suʿālî	Müseddes / 4 beyit	43b-44a	yine naḳḳāş-ı ezel naḳş-ı ruḫuŋ sāde ḳodı yüzüŋe ḳarşu göŋül murġını feryāda ḳodı beni göz yaşı gibi bir ulu deryāda ḳodı seni cān gülşenine serv-ḫoş-āzāde ḳodı kimini sevdi ḫudā kimini sevdāda ḳodı gül ārāyiş idüp bülbüli feryāda ḳodı	göreli sen güli nāzüg gibi ḳan oldı yürek göge yir yir diküle āh ü düḫānumla direk naẓar it ḫāl-i suʿālîye gel ey ḳatı yürek beni aġlatma didüm didi o dilber gülerek kimini sevdi ḫudā kimini sevdāda ḳodı gül ārāyiş idüp bülbüli feryāda ḳodı	15.		*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
197	Cevāhirî	Müstezād / 11 bend	44a-44b	geldi yine ḫoş faṣl-ı bahār dem-i nevrūz gitdi ḳamu ġam buldı cihān ṭalîʿ-i fîrūz ʿarż eyledi gül bülbüle dîdār-ı dil- fîrūz gel ṣaḥn-ı çemene bugün ey ʿāṣıḳ-ı cānsūz nergis gibi mest	gel nuṭḳa bugün bir gülgūnu ṣaḥn-ı gülistān ḫoş nāz u niyāz it nitekim bülbül-i nālān sözine şekerüŋ eyā ṭūṭî-i ḫoş el-ḫān keşʿāruŋı gördükde diye saʿdî vü selmān bu daḫı cevāhirî ya			*mefʿūlü mefāʿîlü* *mefāʿîlü feʿūlün-* *mefʿūlü feʿūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				olma ḳoma lāle gibi zinhār elden cem-i cāmı	ḫod-lülü-i şeh-vār ya naẓm-ı niẓāmī			
198	Maḫlaṣsız	Ḳıṭ'a / 2 beyit	43b drk.	muḥibbem saŋa şāhum 'āşıḳāne lebüŋ ḳandine cānum ḳanda ḳāne	yanuŋa gelmedin maḳṣūdı bu kim elüŋe ṭurra uram 'āşıḳāne			*mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün*
199	Maḫlaṣsız	Müfred	43b drk.	ilāhi bu nizār olmış tenüm ḳoyma kefen içre ikimiz girmeyince yār ile bir pirehen içre				*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
200	Maḫlaṣsız	Ḳıṭ'a / 2 beyit	43b drk.	'ilm-i ḥikmetde māhir olsa cuhūd eylemez ḫastaya 'ilāc-ı nef'	eger ol nesne bilse ṣafrāyı kendü başından eylemez miydi def'			*müfte'ilün müfte'ilün fā'ilün*
201	Laṭīfī	Ġazel / 5 beyit	43b drk.	ol ṣanem ḳ'itdi yüzi üzre perīşān kākül oldı āşüfte aŋa niçe perīşān kākül	genc-i ġam ṣaḳlamaġa yaḳdı laṭīfī pençe-i dil yine ejder tīġin eyledi virān kākül	15. 16. ?		*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
202	'Ulvī Beg	Ġazel / 5 beyit	44a drk.	āşyān itmiş idi sīnede 'ışḳuŋ göçdi şimdi şeh-bāz-ı muḥabbet o yuvadan uçdı	tevbesini bozuben sözi uzatdı 'ulvī mest-i 'ışḳ oldı meger cān u cihāndan geçdi	16.	*Derzi-zāde 'Ulvī Dīvānı (s.784)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
203	Neşir	Laṭīfe	45a					
204	Neşir	Laṭīfe	45a -45b					

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
205	Ḥaydarī ?	Müseddes / 5 bend	46a-46b	dūr idüp senden beni ey meh bu çarḫ-ı nīl-gūn āh kim düşdi sitārem baḫtum oldı ser-nigūn ḳaṭre ḳaṭre gözlerümden akıpdur seylāb-ı ḫūn laʿl-i cānāndan beni maḥrūm idelden dehr-i dūn ḫāṭırum maḥzūn baġrum ḫūn baḫtum ser-nigūn ṣabra ṭāḳat ḳalmadı ġāyet zebūn oldum zebūn	gūş idüp feryādumı kūyuŋda ey şīrīn dehen bī-sütūnuŋ nālelerle deldi baġrın kūhken ḥayderīyem boynıma zencīr-i zülfüŋdür resen bir naẓar ḳıl ḥālüme ey ḫüsrev-i şīrīn süḫan ḫāṭırum maḥzūn baġrum ḫūn baḫtum ser-nigūn ṣabra ṭāḳat ḳalmadı ġāyet zebūn oldum zebun	?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
206	Bursalı Raḥmī	Tesdīs / 7 bend	46b-47a	ḳabża-i ḳudretde himmetden kemānum var imiş menzil aldum tīrveş aʿlā nişānum var imiş mihr ile burc-ı şerefde iḳtirānum var imiş ṭālīʿüm ferḫunda ʿömr-i cāvidānum var imiş devlet ü iḳbāl ü baḫt-ı kāmrānum var imiş kim seni bir daḫı	āfītābum gün gibi ḫüsnüŋ olalıdan ʿayān oldı envār-ı cemālüŋden münevver nev-cihān ey gül ister dem-i viṣālu[ŋi] cān-fezāŋı her zamān çün müyesser oldı cismüm ferāḥ buldı tāze cān devlet ü iḳbāl ü baḫt-ı kām-rānum vār imiş	16.	*Bursalı Raḥmī Dīvānı (s.113)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				görmege zamānum var imiş	kim seni bir daḫı görmege zamānum vār imiş			
207	Āhī Çelebī	Ġazel / 5 beyit	47a-48a	çıḳarsa n'ola sīnemden benüm dūd-ı siyāh egri dütüni ṭoġrı çıḳsun tek olursa dūd-gāh egri	gehī meyḫāne güninde gehī mesciddedür āhī ḫarāb-ı mest-i ʻışḳ olmış yürür geh ṭoġrı gāh egri	15.	*Âhî Çelebi Dîvânı (s.54)*	*mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün*
208	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 5 beyit	47a drk.-48a drk.	bugün bir serv-ḳad gördüm girür şeb külāh egri eliyle oynayup zülfin ider geh ṭoġrı gāh egri	ḳadeḫ ṭut lāle-vār aḥmed bu dem kim şevḳ-i bezmüŋle düzer nāzük ḳabāsın gül geyer ġonca külāh egri	15.	*Aḥmed Pāşā Dīvānı (s.414)*	*mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün*
209	Cemālī	Murabbaʻ / 5 bend	47b drk.	bir güzel sevdüm aŋa şāh-ı gedā üftādedür müntehā ḳaddi anuŋ serv-i gibi azādedür vaṣlına irmek diler göŋlüm ʻaceb sevdādadür şehr-i şamuŋ māh-tābānı müʻeẕẕin-zādedür	nūr-i aḥmed pertevünden gāh isterseŋ eṣer ḳıl cemālī āfitābına anuŋ her gün naẓar zemde-i ḫūbān içünde baŋa ol dilber yiter şehr-i şamuŋ māh-tābānı müʻeẕẕin-zādedür	15. 16. ?		*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
210	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 5 beyit	48a	bugün bir māh-ı nev gördüm geyer bir şeb-külāh egri şarāb-ı nāz nūş	kitāb-ı şunʻ-ı yezdān bī-ḫaṭādur ṭoġru baḳ aḥmed ḳalem yazmadı levḥ	15.	*Aḥmed Pāşā Dīvānı (s.414)*	*mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				itmiş yürür geh ṭoġrı gāh egri	üstine bir ḥarf-i siyāh egri			
211	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 5 beyit	48a	gümüş serv üzre ol dilber geyer bir şeb külāh egri ḳamer ol reşkden tācın geyer geh ṭoġrı gāh egri	cemālī ka'besin gördüŋ imām-i 'ışḳa uy aḥmed namāz ol vaḳt müşkildür kim ola ḳıble-gāh egri	15.	*Aḥmed Pāşā Dīvānı (s.413)*	*mefā'īlün mefā'īlün* *mefā'īlün mefā'īlün*
212	Ḥayretī	Ġazel / 5 beyit	47b drk.	ilāhī isterem sīnemde dāyim tāze dāġ olsun münevver eylesün gönlüm evin rūşen çerāġ olsun	şaḳaluŋ 'ışḳ yolında aġardı ḥayretī çün kim bugün bir iḫtiyārısın ṭarīḳüŋ yüzüŋ aġ olsun	16.	*Ḥayretī Dīvānı (s.623)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
213	Maḥlaşsız	Müfred	47b drk.	bir güzel terzinüŋ oldı bu göŋül āvāresi kim anuŋ 'uşşāḳa dā'im eksük olmaz pāresi				*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
214	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 6 beyit	48a drk.	külāhın ol hilāl-ebrū geyer geh ṭoġrı gāh egri bu ḥüsni görse māh-ı nev urınmazdı külāh egri	bugün ber-dār ider dilber giriftār aḥmedüŋ göŋlin anuŋ'çün zülfi çengālin ider geh ṭoġrı gāh egri	15.	*Aḥmed Pāşā Dīvānı (s.412)*	*mefā'īlün mefā'īlün* *mefā'īlün mefā'īlün*
215	Neşir	Neşir	48b-50b					
216	Ẓātī	Ġazel / 5 beyit	49a drk.	senüŋ ḳaşuŋ gibi bir ya ḳurulmaz benüm göŋlüm gibi temhīr urulmaz	niẓāmi görse bu ebyāt-ı ḥamseyi diyeydi ẓātiyā pençeŋ burulmaz	16.	*Ẓātī Dīvānı II. Cild (s.)*	*mefā'īlün mefā'īlün* *fe'ūlün*
217	Ḥayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	49a drk.	görüp cān virdüm ol nā-mihribānı	yolum düşdi ḥayālī kūy u 'ışḳa	16.	*Ḥayālī Beg Dīvānı (s.408)*	*mefā'īlün mefā'īlün* *fe'ūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ḥużūrından uçurdum murġ u cānı	didiler geldi bir mecnūn u şānī			
218	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	49a drk.-49b drk.	gele mi ol gül-i gülzār-ı leṭāfet bu gice ide mi ḫānemüzi gülşen-i cennet bu gice	ġamzesi tīġ çeküp sīneŋi gözler isḥāḳ saŋa çıḳmazsa ʿacebdür yine ṣoḥbet bu gice	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.279)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
219	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	49b drk.	ġamzeŋ begüm oḳ atmada ehl-i hüner geçer naʿl-i hilāli şīşe-i mihri deler geçer	isḥāḳ ġam sipāhına maġlubdur yine sen pādişāhı var ise ġālib sever geçer	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.151)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*
220	Maḫlaṣsız	Ġazel / 5 beyit	49b drk.-50a drk.	bize bir nāzenīn nigār gerek lebleri ġonca gül-ʿiẕār gerek	bāġ-ı sebz derūnunda her gice bize būstan seyrīne bahādur gerek			*feʿilātün mefāʿilün* *feʿilün*
221	Kemālpāşāzāde	Ġazel / 5 beyit	50a drk.	maraż-ı ʿışḳı gör şifā yerine alagör derdini devā yerine	baḳmadan yüziŋe geçüp gitme sög begüm bārī merḥabā yerine	16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*feʿilātün mefāʿilün* *feʿilün*
222	Ḥayretī	Ġazel / 5 beyit	50a drk.-50b drk.	cānā yār ayrılığı kār itdi tīġ-i miḥnet dili figār itdi	ḥayretī her belāŋa sulṭānum hep belī didi iḫtiyār itdi	16.	*Ḥayreti Dīvānı (s.724)*	*feʿilātün mefāʿilün* *feʿilün*
223	Neşir	Neşir	50b					
224	Revānī	Ġazel / 4 beyit	51a	pādişāhsın ḫaṭṭ-ı ʿanberbāruŋı eyle tırāş bir ḳarınca dil uzatmasun süleymānum saŋa	ṣalınup gögüs gerersin çü revāniyi görüp ol sebebden ben didüm serv-i ḫırāmānum saŋa	16.	*Revānī Dīvānı (s.175)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
225	Ḥāfıẓ	Ġazel / 5 beyit	51a	ḫançerüŋle her ḳıyā baḳtuḳça çāk itdüŋ beni n‘eyledüŋ ey gözleri ḫūnī helāk itdüŋ beni	ḥāfıẓ-ı dil ḫaste kim derdüŋde dermān itmeyüp iŋledürsün nālişim pür sūz-nāk itdüŋ beni	?		*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
226	Ḥāfıẓ	Ġazel / 5 beyit	51a	būseye cān virmek ile ṣanma kim bāzār olur māh-rūlar müşterī buldukça ḳıymet-dār olur	ḳand-i la‘lüŋ nūş idüp baḳduḳça ṣol mir‘atıŋa ṭūṭī-i gūyā gibi ḥāfıẓ şeker-güftār olur	?		*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
227	Ḥāfıẓ	Ġazel / 5 beyit	51a-51b	‘izz ü nāz ile ḫırām itdükçe cānānum benüm gürleyüp ol dem ayaġına aḳar cānum benüm	naẓmıma ger ẕerrece raġbet ide ḥāfıẓ nigār gün gibi şöhret bula bir tāze dīvānum benüm	?		*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
228	Arapça-Farsça		50b drk.					
229	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	51a	yoluŋa virmez isem ḫānümānı gösgötüri benümle ḳorḳud efendi cihānı gösgötüri	getürmek olur idi ḳāle ḥāli ey yaḥyā ṣıġaydı ẓarf-ı ḫurūfa ma‘ānī gösgötüri		*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.566)*	*mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün*
230	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 3 beyit	51a drk.	[serv-i āzāde dimeŋ bāġ-ı cihāŋdan çıḳmaz] boynı baġlu ḳulıdur bir yaŋaġı gül-günuŋ	būsem aldı diyü borçlu çıḳarur aḥmed yār gibi cānını alsun nesi var ancılayın medyūnuŋ	15.	*Aḥmed Pāşā Dīvānı (s.288)*	*fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün*
231	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	51a drk.	dāġlar ṭoldı tenüm vuṣlata imkānum yoḳ ḳaldum ayaḳda	baŋa bayram yirini aŋma ṣaḳın ey yaḥyā bile ṣalınmaġa bir	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.411)*	*fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ḳara başuma dermānum yoḳ	serv-i ḫırāmānum yoḳ			
232	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	51a drk.-51b drk.	sevdüm ol yārı mübtelā oldum kendü kendüme bir belā oldum	begligüm var cihānda ey yaḥyā yār işiginde bir gedā oldum	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.447)*	*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
233	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	51b	niçe iŋler dostum bencileyin dolāba baḳ anı gerdūn itdüren çeşmümden aḳan āba baḳ	baḫr-i eşkümden ne mümkin ḳurtıla dil zevrāḳı ey muḥibbī eşk-i çeşm içre olan girdāba baḳ	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.898)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
234	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	51b	olaldan ḫasta-dil ʿışḳıyla şeydā alupdur başına biŋ dürlü ġavġā	içüp rūz-ı ezelde cām-ı ʿışḳı anuŋʿçündür muḥibbī böyle rüsvā	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.137)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
235	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	51b-52a	gözlerümden ḫūn-ı dil turmaz aḳar çün mā gibi mevc urur āhum toḳındukça [aŋa] deryā gibi	başuŋı ṭop it muḥibbī zülfinüŋ çevgānına göklere aġa ṭopuŋ mihr-i cihān-ārā gibi	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1691)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
236	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	52a	olmışam cām-ı lebüŋden ben senüŋ ey yār mest nitekim būy-ı gül ile bülbül-i gülzār mest	gözleri tārāca virdi yine bu dil şehrini şöyle beŋzer kim muḥibbī olmış ol güftār mest	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.261)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
237	Muḥibbī	Ġazel / 8 beyit	52a	iḫtiyār-ı faḳr iden dergāh-ı eyvān istemez zād-ı ġamdan özge hergiz kendüye nān istemez	yār elinden ey muḥibbī bir ḳadeḥ nūş eyleyen ḫıżr elinden ger olursa āb-ı ḥayvān istemez	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.742)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
238	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	51b drk.	dil-i maḥzūnumı bir gün tesellā itseŋ olmaz mı ṭutalum düşmānuŋ oldum müdārā itseŋ olmaz mı	güneş [gibi] irişüp āsitānuŋ āsumānından bugün ʿīsā gibi yaḥyāyı iḥyā itseŋ olmaz mı	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.576)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
239	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	51b drk.	baŋa yitmez mi bu devlet ki cefā eyleyesin vāy aŋa kim ne cefā vü ne vefā eyleyesin	bir gice ḫāne-i yaḥyāya gelem dimiş idüŋ hīç ola mı varasın ʿahde vefā eyleyesin	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.479)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
240	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	52a drk.	gel bir gün öŋürdi beni öldür kerem eyle ḳanumı döküp cānumı al dem ḳadem eyle	ḫūbuŋ çoġ olur ḳahrı döküp ḳaṭra-i eşki yaḥyā yüri ölince ḥisāb it raḳam eyle	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.524)*	*mefʿūlü mefāʿīlü* *mefāʿīlü feʿūlün*
241	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	52a drk.	ḳırmızı cāme geyüp al ile öldürme beni çaḳ boyınca ḳana girmiş dimesün gören seni	ṭaŋ mıdur yaḥyā şafaḳ içre güneşdür dir isem her seḥergeh aṭlas-ı surḫ ile gördükçe anı	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.580)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
242	Āhī çelebī	Ġazel / 5 beyit	52a drk.-52b drk.	ḥükm-i taḳdīrüŋe çün irmedi tedbīr senüŋ fikr-i tedbīr benüm ḳısmet-i taḳdīr senüŋ	kūyınuŋ dār-ı şifāsına varup āhī didi uşda dīvāne benem bend ile zencīr senüŋ	15.	*Āhī Çelebi Dīvānı (s.25)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
243	Muḥibbī	Ġazel / 9 beyit	52b	ey dil-i bī-çāre itme cevr-i dilberden enīn mā-teḳaddemden	niçe şīrīn olmasun cānā muḥibbīnüŋ sözi çünki medḥüŋ	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1362)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				meşeldür nāz ider her nāzenīn	söylerem olur kelāmum şekkerīn			
244	Muḥibbī	Ġazel / 6 beyit	52b	ʿāşıḳ olmışdur meger ol ʿārıż-ı ruḥsāra ṣu anuŋʿiçün ṭaġlara düşüp yürür āvāre ṣu	şām-ı miḥnetde muḥibbī key ḳatı dil-ḫastedür çıḳmadın cānı lebüŋden gel vir ol bīmāra ṣu	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1392)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
245	Yaḥyā Beg	Ġazel / 7 beyit	52b-53a	bende-i faḳr ü fenā teklīf-i dīvān istemez emr-i maʿrūf-ı ḫudādan ġayrı fermān istemez	ʿışḳ-ı dilber şöyle istiġnā virür yaḥyāya kim ḫażret-i loḳmāndan derdine dermān istemez	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.375)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
246	Uṣūlī	Ġazel / 9 beyit	53a	şūfiyā şāfī dil olmazsaŋ şafā gelmez saŋa ḫod-nümāsın zevḳ-i peyġām-ı ḫudā gelmez saŋa	ey uṣūlī ġarḳ olup ʿaynüʿl-ḥayāt-ı vaḥdete ḥayyu lā-yefnāya irişdüŋ fenā gelmez saŋa	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.147)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
247	Uṣūlī	Ġazel / 5 beyit	53a-53b	gerçi zencīr-i ser-i zülfüŋe çoḳdur şeydā delü gönlüm gibi yoḳ vādi-i ġamda tenhā	ḳaldı hecr ile cehennemde uṣūlī miskīn cennet-i vaṣla eger irmez ise vāveylā	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.148)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
248	Vaṣī ?	Ġazel / 5 beyit	52b drk.	bī-ḫużūr olma gönül kim bu bedende ḳalmazuz ṭoġmadan çün ḳalmaduḳ biz ölmeden de ḳalmazuz	dünyede aramaz yoḳ ʿāfiyet fikrindeyüz ḳaṣdımız vaṣī seyāḥatle vaṭandan ḳalmazuz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
249	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 7 beyit	52b drk.-53a drk.	ḫusrevā aldanma sen efsāne-i	ẕerrece ḳalmadı ol gün yüzli dilberde	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.217)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ferhāda gel ṣanʿat ögrenmek dilerseŋ ḳo anı üstāda gel	vefā aġla ey isḥāḳ-ı bī- dil derd ile feryāda gel			
250	Ṭāliʿī	Ġazel / 6 beyit	53a drk.	leylī vü mecnūn oḳırsaŋ ey göŋül üstāda gel ḫüsrev ü şīrīn gerekse ḫidmet-i ferhāda gel	bunca yıldur āsitānuŋda sürinür ṭālīʿi demedüŋ bir kerre gel gel derd-mend üftāde gel	15.	*Ṭālīʿi Türkçe Dīvānı (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notlar) (s.133)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
251	Uṣūlī	Ġazel / 7 beyit	53b	iller ile ṭatlu ṭatlu dilleşür ol dil-rübā el ucıyla bize ırāḳdan dimez bir merḥabā	yolına cānuŋ fidā ḳılma uṣūlī ol perī saŋa yār olmaz ki sensin bir gedā ol pādişā	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.149)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
252	Uṣūlī	Ġazel / 9 beyit	53b-54a	seçer mi ādemi ḫayvān olanlar ne bilsüŋ gevheri nā-dān olanlar	müsellem dutdılar şiʿrüŋ uṣūlī uṣūl-i naẓmda selmān olanlar	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.170)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *feʿūlün*
253	Uṣūlī	Ġazel / 7 beyit	54a	şol göŋül kim şüretüŋ naḳşı temāşāsındadur on sekiz biŋ ʿālemüŋ dāʿim temāşāsındadur	cān ataldan ḳaşlaruŋ yāsına ḳurbān olmaġa çaḳ uṣūlī ḳābe ḳavseynüŋ ev ednāsındadur	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.171)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
254	Uṣūlī	Ġazel / 5 beyit	54a	ḳanı şol gün ki[m] cemāl-i yār idi eglencemüz devletinde her cihetle var idi eglencemüz	ṣoḥbetinde yoġ idi aġyārdan ḫavf u melāl ey uṣūlī bir gül-i bī-ḫār idi eglencemüz	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.191)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
255	Uṣūlī	Ġazel / 7 beyit	54a-54b	buldı ʿāṣıḳ cezbe-i ʿışḳ ile vecd ü ḥāller āḫir olmadı mı ey vāʿiẓ bu ḳīl ü ḳāller	aldar alur [dil] metāʿın gözlerinden ṣaḳınuŋ ḫüsn bāzārına	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.184)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
					gelmiş ol iki ḳattāller			
256	Uṣūlī	Ġazel / 7 beyit	53b drk.	laʿl-i yāre hem-ḳadeḥ olmış yine beŋzer ṣarāb cevher-i cāna ṣafālar virdi ol yāḳūt-ı nāb	bend-i zindān-ı belāda ḳaldı biŋ derd ile āh olmadı ḳaldı uṣūlī bendeŋe bir feṯḥ-i bāb	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.152)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
257	Fiġānī	Ġazel / 5 beyit	53b drk.	gözümüŋ ḳaṣrını idinse ḥayālüŋ n'ola cāy ṣeh-i ʿālemdür idinse yiridür ṣırça sarāy	ayaġı illere taḳsīm idecek bezmgede n'içün ey sāḳī fiġānī ḳuluŋa degmeye pāy	16.	*Fīġānī ve Dīvānçesi (s.126)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
258	Fiġānī	Ġazel / 4 beyit	54a drk.	aġlamazsa beni dem dem acıyup dīdelerüm göreyin ṭursun iki gözine ḫūn-ı cigerüm	ġam-ı hecrüŋle fiġānī ruḥı zer-gün oldı dahı meyl itmemisin aŋa eyā sīm-berüm	16.	*Fīġānī ve Dīvānçesi (s.866)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
259	Saiʿi	Ġazel / 5 beyit	54a drk.	nāleni gözyaşı mı oldı ciger-i büryānum ḫāne-i dilde ḥayālüŋ olalı mihmānum	şerm-sarum baḳalı sāʿī saŋa dilberden üstüḫān-ı tenümi nār-ı dil-i sūzānum	16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
260	Mihrī Ḫātūn	Ġazel / 9 beyit	54a drk.-54b drk.	ḫoş görür benden raḳībi raḥm idüp cānān aŋa nice ḳatlansun bu yürek nice döysün cān aŋa	yollar üzre mihrīnüŋ her dem görür ḫāk olduġın bir naẓar ḳılmaz ʿaceb cürmi nedür sulṭān aŋa	15.	*Mihrī Ḫātūn Dīvānı (s.52)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
261	Uṣūlī	Ġazel / 7 beyit	54b	ey başīretsüz göz aç aġyāra baḳma yāri gör	cevhere ol ḳılma aʿrāżuŋ ḥuṭūṭına naẓar	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.177)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				māsivādan gözüŋi yum ṭal‘at-ı dīdārı gör	bu ḥuṭūṭı seyr ḳıl ol noḳṭa-i seyyārı gör			
262	Sehī Beg	Ġazel / 5 beyit	54b	seni bu ḥüsn ü cemāl ile gören şāh diye dil ü cāndan ḳul olup yārıcun allāh diye	rūḥ-ı selmān irişürse sehī ehliyetüŋe gele diz çöke öŋünde raḍıyallāh diye	16.	*Sehī Beg Dīvānı s.(297)*	*fe‘ilātün fe‘ilātün* *fe‘ilātün fe‘ilün*
263	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	55a	olurdı yārı ḳuçmaḳ pirehensüz eger cān tensüz olsa gül dikensüz	şehā derdü[ŋ] muḥibbīye devādur ki bir laḥẓa degüldür derd-i ġamsuz	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.686)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün* *fe‘ūlün*
264	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	55a	güzeller nāz ile reftār iderler dönerler ġoncaveş güftār iderler	muḥibbī sırr-ı ‘ışḳı itme iẓhār şaḳın manşūrveş ber-dār iderler	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.645)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün* *fe‘ūlün*
265	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	55a	yolına geldi cefālar itdügi cānānumuŋ pür-cefādur sevdügi ol āfet-i devrānumuŋ	n'ola ey yaḥyā şaḳınsam düşmen-i bed-ḫāhdan cānumuŋ cānı degül mi sevdügi cānānumuŋ	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.419)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün* *fā‘ilātün fā‘ilün*
266	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	54b drk.	iŋleden çarḫı dilā feryād-ı zāruŋdur senüŋ görinen encüm degül her şeb şerāruŋdur senüŋ	işiginde itleriyle yār bir görmiş seni devlet el virdi muḥibbī i‘tibāruŋdur senüŋ	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.979)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün* *fā‘ilātün fā‘ilün*
267	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	55a drk.	ezelden nūş olan cāna senüŋ ‘ışḳuŋ şarābıdur anuŋ’çün bezm-i ‘ışḳ içre yanan baġrum kebābıdur	temevvüc itse ṭaŋ mıdur muḥibbī eşk-deryāsı anı cūş itdüren her dem bu göŋlüm ıżṭırābıdur	16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefā‘īlün mefā‘īlün* *mefā‘īlün mefā‘īlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
268	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	55a drk.	gül yüzüŋde ẓāhir oldı çünki ḥaṭṭuŋ mürveş çarḫ elinden iŋler isem ṭaŋ mıdur ṭanbūrveş	ḳaddümi çeng eyleyüp ḳānūna āheng eyledi buralı gūşum muḥibbī bu felek ṭanbūrveş	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.798)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
269	Revānī	Ġazel / 5 beyit	55a drk.-55b drk.	māh-rūlarda seni medḥ iderem çün güzelüm n'ola bir ayda tamām ola benüm her ġazelüm	yoḳ durur çünki ṣarılmaġa revānī çāre eŋegin oḫṣayalum bāri dudaġın emelüm	16.	*Revānī Dīvānı (s.314)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
270	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	55b	çıḳsun ol göz ki senüŋ ġayruŋa ide naẓarı ṭopraġ ol başa ġamuŋ olmaz ise derd-i seri	şiʿr-i yaḥyāyı şaḳın ey gül-i ḫāŋdān oḳıma aġladur bülbüli zīrā ki anuŋ şiʿr-i teri	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.571)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
271	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	55b	āh kim nāme-i ʿışḳuŋ beni bed-nām itdi gözlerüm yaşı gibi ʿışḳumı iʿlām itdi	nāmesi yāruŋ eli gölgesidür ey yaḥyā göricek cān u gönül diŋlenüp ārām itdi	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.560)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
272	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	55b	niçe bir vādī-i ġamda dil-i maḥzūn yerine baġlamaz ol şaçı leylī beni mecnūn yerine	ʿaḳl u fikrüm gider oynar yüregüm ey yaḥyā nev-cüvānum ki gele nāz ile oyun yerine	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.537)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
273	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	55b-56a	aġyārdan yine ḫālī bulup cihānı ben pehlūya çekdüm ol ṣanem-i mihribānı ben	yaḥyā nigārsuz neme yarar benüm cihān bir daḫı görsem iki olur bu cihānı ben	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.470)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
274	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	56a	beni bir kimse yoḳ mı ḳapusında ide biŋ pāre bahāne ola iẓhār-ı maḥabbet itmege yāre	mükedder oldı yaḥyā derd-mendüŋ ḥāli ġāyetde meger allāhdan olur olursa derdine çāre	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.511)*	*mefā'īlün mefā'īlün* *mefā'īlün mefā'īlün*
275	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	56a	vefāda miṣli bulınmaz bugün bir nev-cüvān buldum görince sevdüm anı ölmiş iken tāze cān buldum	bu miḥnetḫāne-i 'ālemde yaḥyā gibi 'uṣṣāḳı esīr ü derd-i hicrāna faḳīr ü nā-tüvān buldum	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.447)*	*mefā'īlün mefā'īlün* *mefā'īlün mefā'īlün*
276	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	55b drk.	fikr-i sevdā-yı ser-i zülfüŋ ucından güzelüm ḳıṣṣa-i leylī vü mecnūna dönüpdür meṣelüm	ben necātī ḳapuŋuŋ ḫākine yüz sürdügüm ol umarum bir gün ire ayaġuŋ öpmege elüm	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.367)*	*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*
277	Muḥibbī	Ġazel / 7 beyit	56a drk.	gele başladı ḫaṭuŋ aŋa ne çāre idelüm giceyi güne ḳatup ṣankim irişür ecelüm	sözümüŋ sūzı ile yansa 'aceb mi dil ü cān yana odlara muḥibbī kim oḳursa ġazelüm	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1213)*	*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*
278	Zamānī	Ġazel / 5 beyit	56a drk.	oġ ise çāre ṣarulmaġa senüŋle güzelüm eŋegün oḫṣayalum bārī dudaġun emelüm	n'ola meşhūr-ı cihān olsa benüm murġ-zāra bu zamānī gibi bir māhlikāyı sevelüm	16.		*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*
279	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	56b	'īd irdi mübtelāları aġlatma dilberā	yaḥyā ne ḳara günlere ḳalduk zemānede	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.284)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü* *fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ʿāşıḳlara el ucı ile ḳılma merḥabā	dehr ise pür-cefā vü nigār ise bī-vefā			
280	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	56b	ġamuŋdan öldi bir ʿāşıḳ senüŋ ʿömrüŋ ziyād olsun mezārın gel ziyāret eyle bārī rūḥı şād olsun	ḳo sögsün dostum düşmān söge bildükçe yaḥyāya yanuŋda bir bahāneyle tek ol miskīne yād olsun	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.488)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
281	Manastırlı Celāl Bey	Ġazel / 5 beyit	56b	gördüm hezār nāz ile ol meh-liḳā gelür cānlar şikār ḳılmaġa ol dil-rübā gelür	dirmiş celālī zülf-i nigārı heves ḳılur bilmez anı ki başına andan belā gelür	16.		*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
282	Manastırlı Celāl Bey	Ġazel / 5 beyit	57a	ḫaddüŋ gibi gül-i ter bir gül-sitānda bitmez ḳaddüŋ miṣāli ʿarʿar bāġ-ı cinānda bitmez	dil-dāra sergüzeştüm nice derem celālī taḳrīre başlar isem iki cihānda bitmez	16.		*mefʿūlü fāʿilātün* *mefʿūlü fāʿilātün*
283	Ẕātī	Ġazel / 5 beyit	57a	zülfüŋ miṣāli sünbül bāġ-ı cinānda bitmez ḫālüŋ gibi ḳaranfül bir gül sitānda bitmez	ol yāri pür-cefādan umma vefāyı ẕātī meşhūrdur ki seyr-i sürūr anda bitmez	16.	*Ẕātī Dīvānı II. Cild (s.)*	*mefʿūlü fāʿilātün* *mefʿūlü fāʿilātün*
284	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	57b	aḫiret yolı gibi ġurbete tenhā gitdüm gitdüm ammā ki ʿaceb vālih ü şeydā gitdüm	çāre yoḳ ṣabra elümden ne gelür ey yaḥyā emr-i taḳdīr-i ḫudā ḳıldı taḳāżā gitdüm	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.445)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
285	Edirneli Naẓmī	Ġazel / 5 beyit	56b drk.	leb ü ruḫsāruŋı medḥ eyledügüm-çün güzelüm	naẓmīyem laʿlüŋe cān virmege ey ḫüsrev-i ḫüsn	16.	*Edirneli Naẓmī Dīvānı (s.2406)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				oldı rengīn ü ter ü tāze benüm her ġazelüm	ʿışḳ-ı şīrīn ile ferhāda dönüpdür meşelüm			
286	Tācī-zāde Caʿfer Çelebi	Ġazel / 7 beyit	56b drk.	dest-būse nitekim saʿy iderüm irmez elüm dostum bāri icāzet vir ayaġuŋ öpelüm	caʿferem şemʿ gibi sözlerümüŋ sūzından dil odlara yine her kim oḳursa ġazelüm	15.	*Tācī-zāde Caʿfer Çelebi Dīvānı (s.420)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
287	Manastırlı Celāl Bey	Ġazel / 5 beyit	57a drk.	müşgini nāfe-i çīnüŋ sere sevdā getürür seḥmi nāvek çekmek dile ġavġā getürür	ḫaste göŋlini celālī ḳulınuŋ ṣormaġa yār pür idüpdür bī-lebine sükkeri ḫurmā getürür	16.		*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
288	Ḫaṭāyī	Ġazel / 5 beyit	57a drk.	demidür ḳanlar aġlarsuŋ benüm ey çeşm-i pür-ḫūnum ḳabāyı al geymişdür bugün ol ḫadd-i gülgūnum	ḫaṭāyī sāyeveş anuŋ n'ola yolında ḫāk olsa ḫırāmānī ḫırāmānī yüri ol serv-i mevzūnum	15. 16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
289	Fevrī	Ġazel / 5 beyit	57a drk.-57b drk.	bāri n'olaydı benüm alsa cānumı ġayrilerle görmesem ol dil-sitānumı	dūd-ı siyāh-ı āhuŋa şehbāz-ı ʿışḳdur jeng eyledüm ayaġuŋa fevrī figānumı	16.		*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*
290	Mesīḥī	Ġazel / 5 beyit	57b	āh ide ide nīzeŋ içün derd-i ġamuŋda dūd-ı siyehüm perçem olupdur ʿalemüŋde	ḳılmazdı mesīḥī heves-i kaʿbe vü nūrın kūyūŋa varup görse yüzüŋi ḫaremüŋde	15.	*Mesīḥī Dīvānı (s.257)*	*mefʿūlü mefāʿīlü* *mefāʿīlü feʿūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
291	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	57b	tīr-i cefālar eyledi baġrum delik delik ġam oḳlarına dopdoluyam nitekim yelik	ḳutlu ḳapu açıldı ḫayālīnüŋ üstine alçaḳ göŋüllü olalıdan nitekim eşik	16.	*Ḫayālī Beg Dīvānı (s.237)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
292	Şem'ī	Ġazel / 5 beyit	57b	incinme gördügümce seni eylesem niyāz cānā cefāyı artuġ iderseŋ vefāyı az	cānlar eritdi şem'ī-yi pür-sūz şevḳ ile tā kim getürdi bezmüŋe bir şi'r-i cān-güdāz	16.	*Şem'ī Dīvānı (s.172)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
293	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	58a	dergāh-ı pādişāh idüp ol serv-ḳāmeti devrān ḳapuya yine getürdi ḳıyāmeti	yaḥyā görince aŋa hemān kendüden giçer derdā ki bār-ı cevr ile ṭāḳ oldı ṭāḳati	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.555)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
294	Revānī	Ġazel / 5 beyit	58a	devr ider ḫurşīde beŋzer gerdişi peymānenüŋ şanāsın ṣaḥn-ı felekdür gerdişi kāşānenüŋ	ḳanı dökülsün revānī öpdi la'lün çünki cām el uzatdı zülfüne eli ḳurusun şānenüŋ	16.	*Revānī Dīvānı (s.292)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
295	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	58a	saŋa kim didi dili derd ile bīmār eyle ey ṭabībüm yüri dil-ḫasteŋe tīmār eyle	bār-ı ġam boynuŋa düşdi yüri var ey isḥāḳ saŋa kim didi ki şu mihrini iẓhār eyle	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.290)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
296	Ẕātī	Ġazel / 5 beyit	58a-58b	bir mehüŋ mihrin vire idi bārī allāhum saŋa gün gibi rūşen olurdı ḥālüm ey māhum saŋa	cennete varmaġa ey ḫūrī-ṣıfat bulur ṭarīḳ ṭoġrı ilterse eger kim ẕātīyi rāhum saŋa	16.	*Ẕātī Dīvānı I. Cild (s.23)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
297	Mihrī Ḫātūn	Ġazel / 5 beyit	57b	n'eyleyem bī-çāre göŋlüm bir dem olmaz yārsuz	ḫūblar[uŋ] mihrini mihrī ölürüz terk itmezüz	15.	*Mihrī Ḫātūn Dīvānı (s.84)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				epsem olmaz nitekim cehd eylerem bu ʿārsuz	kim ne dir ise disün biz olmazuz yārsuz			
298	Mihrī Ḫātūn	Ġazel / 5 beyit	57b drk.-58a drk.	ne ḥüsnüm āfitāb u ne ḥod māh gencidür ne ḳaşlarum keman u ne zülfüm nişāncıdur	her āsitāna yüz süriyüp būse cerr ider mihrī daḫı bu bābda sizden dilencidür	15.	*Mihrī Ḫātūn Dīvānı (s.78)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
299	Mesīḥī	Ġazel / 5 beyit	57b drk.	her kim ki ʿışḳuŋa rām olmadı münselik ʿunṣur degül mizācı ye ṭaşdur ye ḥod çelik	çünki mesīḥī maḳdemüŋe sürmedi yüzin böyle neden ṣarardı ayaġuŋdaġı gelik	15.	*Mesīḥī Dīvānı (s.202)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
300	Ḫıżrī	Ġazel / 5 beyit	58a drk.	çarḫuŋ egerçi māh-ı nev ey ṣāh gencidür ḳaddin anuŋ kemān iden ebrūŋ rencidür	ʿahdum budur ki būseŋe ḳarşuda cān virem ṣun leblerüŋi ṣanma maḳāmī yalancıdur	15. 16. ?		*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
301	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	58a drk.-58b drk.	ʿāḳıbet cevr ile cān almaḳ olupdur ḫū saŋa biz ʿadem mülkine yüz ṭutduḳ benüm yāhū saŋa	ol gözi mestāneye uyduŋ necātī yüri var giceler tā ṣubḥa dek olsun ḥarām uyḫu saŋa	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.150)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
302	Kemālpāşāzāde	Ġazel / 4 beyit	58a drk.	maraż-ı ʿışḳı gör şifā yerine alıgör derdüni devā yerine	[müft] mesken ṣanur cihānı kişi naḳd-ı ʿömrin virür kirā yerine	16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
303	Azād	Ġazel / 5 beyit	58b	itmedi āhum eṣer ey gözleri āhū saŋa bī-vefā dildār imişsin dostum yāhū saŋa	vaz gel [ey] āzād ol serve hevādār olmadan kim neler itmiş	15.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
					durur bilmez misin āh ol saŋa			
304	Revānī	Ġazel / 5 beyit	58b	geh cefā geh cevr ü geh nāz oldı çünkim ḫū saŋa bī-vefā dildār imişsin dostum yāhū saŋa	devr-i ḥüsninde revānī şād-ı ḫandānsın yine luṭfı yüzinden ṭoġupdur beŋzer ol meh-rū saŋa	16.	*Revānī Dīvānı (s.181)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
305	Şūrī	Ġazel / 5 beyit	58b-59a	dil ki deyri 'ışḳda nār-ı muḥabbetden yanar fi'l-meŝel ḳandil-i ḥikmetdür ki ḳudretden yanar	şūri-i pervāne yanduḳça o şem'-i rūşene niçe diller her ṭarafdan nār-ı ḥasretden yanar	16.		*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
306	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	59a	hey benüm cānum yiter cevrüŋle pāmāl it beni yā baŋa raḥm it yā öldür ya bir ḫāl beni	zinde olsun ḥaşre dek yaḥyā gibi adum benüm ey elif-ḳāmet dem-ā-dem derdüŋe dāl it beni	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.582)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
307	Laṭīfī	Ġazel / 5 beyit	59a	ey göŋül ol bī-vefā mihrin yeter umduŋ unut eyle şankim luṭfuna erdüŋ vefālar ḳıldı ṭut	ey laṭīfī dimedüm mi bī-vefā sevme saŋa hecr ile çıḳsun ḳo cānuŋ çünki ṭutmaduŋ ögüt	15. 16. ?		*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
308	Hilālī	Ġazel / 5 beyit	59a-59b	tāb-ı meyden ki 'araḳ 'āriż-ı dildāra düşe beŋzer ol jāleye berg-i gül-i gülzāra düşe	ey hilālī yazuġ ol 'āşıḳ-ı bī-çāreye kim dil-i üftādesi bir yār-ı cefākāra düşe	16.		*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*
309	Şem'ī	Ġazel / 6 beyit	58b drk.	bu kemāl-i ḥüsni kim virmişdür	dūd-ı āhı şem'īnüŋ serkeşlik eyler	16.	*Şem'ī Dīvānı (s.132)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				allāhum saŋa virmemişdür kimseye illā ki ey māhum saŋa	dem-be-dem ḳorḳaram bir gün irişür ey yüzi māhum saŋa			
310	Edirneli Naẓmī	Ġazel / 6 beyit	58b drk.-59a drk.	hey nice ḥüsn ü leṭāfet virmiş allāhum saŋa bir gören biŋ cān u dilden kul olur şāhum saŋa	ḫāk-i pāküŋden ıraġ olmazdı naẓmī derd-mend hem-dem olmasa eger aġyār-ı bed-ḫāhum saŋa	16.	*Edirneli Naẓmī Dīvānı (s.268)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
311	Kemāl-i Zerd	Ġazel / 5 beyit	59a drk.	bilmezem ṭaşdan mı virdi ḳalbi allāhum saŋa k'āhene kār itdi āhum itmedi māhum saŋa	vaşlınuŋ dārü'ş-şifāsından kemāle ḳıl devā kim işi ol ḫastenüŋ ḳalmışdur allāhum saŋa	15.		*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
312	Ẕātī	Ġazel / 5 beyit	59a drk.-59b drk.	her ḳaçan kim sīnemüŋ ey dil nişānı depreşe el urur ol māh-peyker ḳavs ü tīr ü tirkeşe	ẕātī ile ḫaşr olup söyleşmedüŋ itdüŋ helāk hey ḳıyāmet ol ḳıyāmetde senüŋle söyleşe	16.	*Ẕātī Dīvānı III. Cild (s.161)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
313	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 7 beyit	59b	fülk-i dil çıkmadan kenāra daḫı mevc-i ġam şaldı bir diyāra daḫı	hecre isḥāḳ çāre ölmekdür kimse itmez bu derde çāre daḫı	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.316)*	*fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün*
314	Muḥibbī	Ġazel / 5 beyit	59b	maḥabbet cāmın içelden dilā çoḳ derd-i ser çekdüm yanaldan āteş-i 'ışḳa neler çekdüm neler çekdüm	muḥibbī gülşene varma temāşā eyle bu sīnem ḳızıl güller ḳılup dāġum elifden servler çekdüm	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1212)*	*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
315	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	59b-60a	nice bir ḫūn dökeyin bu dil-i biryānumdan nice bir besleyeyin	yine ben baŋa necātī yatacaḳ yir ḳomadum ki uyumaz ḫalḳ-ı	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.403)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ġamzelerüŋ yanumdan	cihān giceler efġānumdan			
316	Ḳadīmī	Ġazel / 5 beyit	60a	nār-ı ḥasret yanalı sīne-i sūzānumda görmez oldum eṣer-i rāḥat ben cānumda	isteyenler dem-i fürḳatde neler çektügimi ey ḳadīmī göreler defter-i dīvānumda	16.		*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
317	Mecdī	Ġazel / 7 beyit	60a	ger laʿl-i ābdāruŋı cānā göre şeker meclisde ḥacletinden o saʿat ezer geçer	ṭoldı göŋül hevāyı ġam-ı ʿışḳ-ı yār ile yerinde şimdi ʿakluŋ eyā mecdī yel eṣer	16. 17. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
318	Yaḥyā Beg	Ġazel / 6 beyit	59b drk.	ġāyetde nā-tüvānem efendi inan baŋa rāh-ı fenāda oldı bār-ı girān cān baŋa	yaḥyā ġazelde çünki ferīd-i zemānemiş elḥaḳ dinürse ḫusrev-i şīrīn-zebān baŋa	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.286)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
319	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	59b drk.-60a drk.	ġaraẓum bu ki muṣāḥib idinem yārı baŋa vāy eger ḥaẓret-i çoḳ ḳılmaz ise yārī baŋa	secde eyler göricek ol güneşi ey yaḥyā öykinür yollarınuŋ sāye-i dīvārı baŋa	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.285)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
320	Ḥarīmī	Ġazel / 5 beyit	60a drk.	ayaġuŋ ṭoprāġına öykündügiyçün tütiyā irişüp anı tozıtdı dostum bād-ı ṣabā	ey ḥarīmī ʿāṣıḳuŋ göŋlin perīşān it diyü ol nigāruŋ zülfini taḥrīk ider bād-ı ṣabā	15.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
321	Żaʿfī	Ġazel / 5 beyit	60a drk.-61b drk.	kīseler zerrīn benekler sīmten cāneler gūyiyā eṭrāfı şemʿe	servüŋ eṭrāfında nergisler açılmış ṣanuram kīse zerrīn benekler żāʿfiyā cānāneler	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cem‘ olur pervāneler				
322	Fevrī	Tercī‘-i Bend / 5 bend	61b-62a	ḳāil-i ḳavl-i elest ü rūḥ-ı a‘ẓam ḥaḳḳı‘çün ‘ālem-i esmā-yi ḥaḳḳ ya‘ni ki ādem ḥaḳḳı‘çün nūḥ-ı idrīs ü ḫalīlullāh ibrāhim ḥaḳḳı‘çün mūsā-yi ‘imrān ile ‘īsā bin meryem ḥaḳḳı‘çün eşref-i ḫalḳ u ḥabīb ḥaḳḳ muḥammed ḥaḳḳı‘çün hem anuŋ alnındaki nūr-ı mükerrem ḥaḳḳı‘çün ‘ābid ü zāhidlerüŋ itdükleri efgān içün ‘āşıḳ u ṣādıḳlaruŋ çeşmündeki nem ḥaḳḳı‘çün cennet ü ṭūba vü ḥūr u kevṣer ü rıżvān ile sidre vü levḥ ü ḳalem ‘arş-ı mu‘aẓẓam ḥaḳḳı‘çün geçmezem hergiz belā-yı derd-i ‘ışḳ-ı	fevrī kim derdüŋle rāh-ı miḥnet içre oldı ḫāk ḫançer-i ‘ışḳuŋla olmuşdur ezelden sīne-çāk tīġ-ı hecrüŋden senüŋ hergiz yüzin döndürmedi olmayınca dilberā şemşīr-i ‘ışḳuŋla helāk çünki te’şīr eyleyüp zaḫmum muḥabbet cānına şevḳ ile ey cān niṣār itdi yoluŋda rūḥ-i pāk seyr iderken uġradum bir gün mezārı yanına sem‘ime ḳabründen irdi bir ṣadā-yı sūz-nāk üstine vardum ḳulaġ urdum mezārından müdām çaġırup derd-i zebān-ı ḥāl ile her żerre ḫāk geçmezem hergiz belā-yı derd-i ‘ışḳ-ı yārdan	16.		*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				yārdan dönmezem ḳāl ü belāda itdügüm iḳrārdan	dönmezem ḳāl ü belāda itdügüm iḳrārdan			
323	Maḫlaṣsız	Murabbaʿ / 5 bend	62a-62b	nāz ile cevr eyleyüp luṭfuŋı az itmek neden ḳarşuŋa ben bendeŋi ehl-i niyāz itmek neden nāz idüp cevr ü cefādan iḥtirāz itmek neden a benüm çoḳ sevdügüm çoḳ böyle nāz itmek neden	tā ki ʿışḳuŋ ġuṣṣasın sen āşinā itdüŋ baŋa nāz ile cevr eyleyüp çoḳ cefā itdüŋ baŋa düşmān itmez anı kim sen bī-vefā itdüŋ baŋa a benüm çoḳ sevdügüm çoḳ böyle nāz itmek neden			*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
324	ʿİşretī	Ġazel / 5 beyit	61b drk.	ṣanma ʿışḳ ehlini mevt ile güẕār eylediler ʿışḳa ḫayr eylemeyüp terk-i diyār eylediler	arḳası üzre yatup ehl-i ḳubūr itdi ḥużūr ġam u miḥnet beni ey ʿişretī zār eylediler	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
325	Żaʿfī	Ġazel / 6 beyit	61b drk.-62a drk.	sevdi bu gönlüm yine bir dilber-i ʿāli-cenāb	aġzı var mı diyü yārüŋ itseler benden suʾāl	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				kimler görmiş dikligin aḳduġını bālāyā āb	bu su'āle ża'fiyā ben bildügüm yoḳdur cevāb			
326	Emrī	Ġazel / 5 beyit	62a drk.	ḳadeḥle meclis-i nā-dāna girme ayaġuŋla varup zindāna girme	ḳabā-yı āl geyme ḳat ḳat ey gül helāk olmasun emrī ḳana girme	16.	*Emrī Dīvānı (s.255)*	*mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün*
327	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	62a drk.	maḥabbet bezminüŋ nūş itmeyen cām-ı muṣaffāsın çeker gerdūn-ı dūnuŋ günde yüz biŋ dürlü ġavġāsın	ma'ārif dürlerin īşār idersin şemsīyā ḥalḳa egerçi ẓāhirā bir ḳaṭresin ma'nīde deryasın	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.486)*	*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
328	Uṣūlī	Murabba' / 5 bend	62b	tāze gülsin dostum gel almaġıl āhum benüm pādişāhsın ḳuluŋa ẓulm eyleme şāhum benüm ger ġarīb isem ne var yoḳ mıdur allāhum benüm hey efendim sevdügüm 'ömrüm memi şāhum benüm	işigüŋ ṭaşı başuma efser-i devlet yiter itlerüŋle ḳaravaş oldıġum baŋa ḥürmet yiter [ḳuluŋa ḳul olduġum ben bendeŋe 'izzet yiter] hey efendim sevdügüm 'ömrüm memi şāhum benüm	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.139)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
329	Şemsī Pāşā	Ġazel / 1 beyit	63a	[şemsiyā ḳorḳum odur kim bu ġazel yārānı] nāgehān bir gün olur baḫşle meydāna çeker		16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.295)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
330	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	63a	cān u dil 'azm eyledi kūy-ı dil-ārādan yaŋa	ol şaçı leylā gözi āhūya çünkim irmez el	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.222)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				şanki varmaḳdur gönül yüz ṭutdı ʿiẕārdan yaña	şemsiyā ʿazm eyle mecnūn gibi ṣaḥrādan yaña			
331	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	63a	güzeller yine bayrama beg olmış donanmış biribirinden yeg olmış	necātī senüñ itdüklerüñ hep ḳamu ʿāṣıḳlaruña örnek olmış	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.300)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
332	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 6 beyit	63a-63b	ol büt-i çīn ü ḫaṭā kim ṭurra-i müşgīni var ne ḫaṭāmuz gördi kim ebrūlarınuñ çīni var	bu sebebden aḥmedüñ ṣormaz ṣınuḳ gönlini kim zülfinüñ her bir ḳılında biñ dil-i miskīni var	15.	*Aḥmet Pāşā Dīvānı (s.195)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
333	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	62b drk.	ʿayş u ʿişret vaḳtidür çün irdi eyyām-ı bahār ġāfil olma tīz geçer çünkim bu eyyām-ı bahār	cāmiʿ-i gülşende bülbül şemsiyā āvāz ile minberi serv uzun oḳur ḫuṭbe-i nām-ı bahār	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.752)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
334	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	62b drk.	ʿāşıḳa dilber viṣālinden ḫayāl eksük degül vuṣlat eyyāmında hicrinden melāl eksük degül	bir ḳalendersin ki devr itdüñ bütün dünyāyı sen şemsiyā ḳarşuñda bir ḳaşı hilāl eksük degül	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.444)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
335	Şemsī Pāşā	Müfred	62b drk.	leblerinde dilberüñ tebḫāle midür gördügüñ ġonca evrāḳında yāḫūd jāle midür gördügüñ		16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.413)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
336	Şemsī Pāşā	Ġazel / 2 beyit	63a drk.	kūyına varduḳça dil görmek diler cānāneyi nitekim dīdār	eyleyem cānum fedā ben vuṣlat-ı cānāna yine ʿālem içre şemsiyā	16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				olupdur ṣūfī cennetden murād	budur muḥabbetden murād			
337	Ṣemsī Pāṣā	Ġazel / 5 beyit	63a drk.	itmedi cān u dile tīġ-i cefā-kār meded meded eyle baŋa ey ṣūḫ-ı cefā-kār meded	ḫārlar dāmenüŋe ṣunmış elin gülşenden eyledi ṣemsīyi bülbül gibi ġam-zār meded	16.	*Ṣemsī Pāṣā Dīvānı (s.253)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
338	Ṣemsī Pāṣā	Ġazel / 5 beyit	63a drk.-63b drk.	ey mey egerçi ṣoḥbetümüzde müdāmsın ġılmān elinden olmayıcaḳ sen ḫarāmsın	evṣāf-ı ḥüsnin eyleyeli māh-rūlaruŋ ṣemsī cihānda ṭūṭī-i şīrīn-kelāmsın	16.	*Ṣemsī Pāṣā Dīvānı (s.479)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*
339	Rūḥī	Ġazel / 6 beyit	63b	ḫūb olanuŋ ḫusrevā billāh düşer mi adına kim görüp kūh-ı belāda baḳmaya ferhādına	rūḥiyā şīrʿüŋ cihānda ṭutmasun mu iştihār başladuŋ tāze güzeller medḥinüŋ bünyādına	15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
340	Bahārī	Ġazel / 5 beyit	63b	ḳanġı āṣüfte ki zāhid der-i cānānda yiler kaʿbe-i vaṣla irer ṣanma beyābānda yiler	raḥm idüŋ ḥāl-i bahārīye kim ol üftāde yıllar oldı ki düşüp vādi-i hicrānda yiler	16.		*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
341	Aḥmed Pāṣā	Ġazel / 5 beyit	63b-64a	ṣaldı āvārelıġa zülfi gibi yār beni ḳıldı sevdā-zede bu baḫt-ı siyeh-kār beni	nāz-perverd-i viṣāluŋde bu aḥmed ḳuluŋı zār idüp hecrüŋ ile ḳılma dilā zār beni	15.	*Aḥmet Pāṣā Dīvānı (s.405)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
342	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 7 beyit	64a	ol bī-vefā ki cevr ü cefādan berī degül nʿiçün görinmez	isḥāḳ ölince cāŋ u göŋülle ḳul olduġı cān mülki şāhıdur	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.218)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ādeme çünkim perī degül	bu cihān begleri degül			
343	Karamanlı Niẓāmī	Ġazel / 5 beyit	64a	ḳanım dökerse ġamzelerüŋ ey perī ṣıfat şekker lebüŋden eyle muʿayyen aŋa diyet	eflāke irdi āhı niẓāmīnüŋ ey ʿaceb nʿiçün işitmez ol meh-i ḫurşīd-menzilet	15.	*Karamanlı Niẓāmī Dīvānı (s.107)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
344	Maḥlaṣsız	Murabbaʿ / 5 bend	64a-64b	ey gözüm nūrı efendim cānımuŋ cānānesi cān u dilden oldı göŋlüm ḫüsnüŋüŋ dīvānesi (…) çāre bir cān ile çāresizler çāresi muṣlı şāhum sevdügüm raḥm eyle cānum pāresi	bu diyār-ı ġurbet içre seni ḳıldum iḫtiyār dilerüm sen de olasın cān u dilden baŋa yār ḫāṭır-ı şān-ı şerīfe gelmesün billāh ġubār muṣlı şāhum sevdügüm raḥm eyle cānum paresi			*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
345	Firāḳī	Ġazel / 5 beyit	63b drk.	vefālar eyle ʿuṣṣāḳa cefākār olma sulṭānum ʿadālet göster āfāḳa sitemkār olma sulṭānum	firāḳī gibi merdāne yüri baş egme devrāna yazıḳdur degme nādāna ṭaleb-kār olma sulṭānum	16.		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
346	Naʿīmī	Ġazel / 5 beyit	63b drk.	cāna zülfüŋ ẓulm elin uzatdı bī-dād itmege ʿadl-i zencīri ḳatı yapışa feryād itmege	bir perīveşdür beni bu āşinādan yād iden ey naʿīmī ḳorḳaram adıyla yād itmege	15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
347	Bāḳī	Ġazel / 5 beyit	63b drk.	ḥaremüŋ ravża-i cennāt yalŋız	elüŋ ol zülfe deġmek ey bāḳī	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.171)*	*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				işigüŋ saḳf-ı āsumāna deger	ḥāşılı ʿömr-i cāvidāne deger			
348	ʿÖmrī	Ġazel / 5 beyit	64a drk.	sīnemi ḫançer-i sitemle yarar anda kirpikleri oḳını arar	ʿömriyā çek cefā-yı ʿāşıḳınuŋ nāza ḳatlan güzellere bu yarar	15.		*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
349	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	64a drk.	bir gülüŋ gülşen-i cināna deger sünbülüŋ ʿömr-i cāvidāna deger	ey necātī güzel dime ḥūra nā-gehān bu ḫaber fülāna deger	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.190)*	*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
350	ʿİlmī	Ġazel / 5 beyit	64a drk.-64b drk.	şarāb içmek güzel sevmek be ṣūfī ḫoşça ḥāletdür eger ol ḥāleti fehm eylemezseŋ ḫoş cehāletdür	cefāya ṣalma cānuŋı delü olma naṣīḥat ṭut vefāsuz yāra dil virmek be hey ʿilmī saʿādetdür	15. 16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
351	Revānī	Ġazel / 5 beyit	64a drk.	dil-rübālar içün ġazel didiler senüŋ içün iŋen güzel didiler	ṣūfiler ile revānī aŋlamaz ḫūblar ṣoḥbetine gel didiler	16.	*Revānī Dīvānı (s.93)*	*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
352	Naʿīmī	Ġazel / 7 beyit	64b	raḳībe rāzuŋ açduŋ maḥrem-i esrār mı ṣanduŋ sen ol aġyār-ı bedḫāhı özüŋe yār mı ṣanduŋ	saŋa ʿāşıḳ geçer şimdi egerçi bī-nihāyetdür naʿīmī gibi yār-ı muvāfıḳ vār mı ṣanduŋ	15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
353	Faẕlı Çelebi	Ġazel / 5 beyit	64b-65a	pīşe-i ʿışḳ içre ferhāduŋ hemān bir ādı var kār-ı ʿışḳı baŋa ṣor kim ṣanʿatuŋ üstādı var	vādi-i tende nice ārām ide rūbāh-ı ʿömr faẕlīyā pīr-i ecel gibi anuŋ ṣayyādı var	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
354	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	65a	duyuldı ʿışḳ-ı pinhānum ziyāde iltiyāmumdan	anuŋçün oḳımaz eşʿārumı cānānum ey yaḥyā	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.473)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				seni sevdügüm aŋlandı tevāżu‘la selāmumdan	şefā‘at eylemek lāzım gelür sūz-ı kelāmumdan			
355	Fiġānī	Ġazel / 5 beyit	65a	murādı göŋlümüŋ senden vefādur ki ol cevr ile çoḳdan mübtelādur	aḳar ṣudur meger göŋlüŋ fiġānī ki her serve aḳar göŋlüŋ belādur	16.	*Fiġānī ve Dīvānçesi (s.56)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün*
356	‘Ömrī	Ġazel / 6 beyit	65a	ṣabā ol serv-i ḫoş reftāre geldi leb-i ġonca yüzi gülzāre geldi	tamām oldı işte ‘ömrī-i zāruŋ niçe zār-ı baḫtıdur sen vāre geldi	15.		*mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün*
357	Aḥmed Pāşā	Naẓım / 3 beyit	64b drk.	ṭapuŋ’çün eyledüm bir meclis-i ḫāṣ ki zühre muṭribīdür māh raḳḳāṣ	yirüŋ ṣorar iseŋ ṣor ṣaḳalara gözüm üstindedür tek gel ḳadem bāṣ	15.	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün*
358	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 4 beyit	64b drk.	elā ey şem‘-i cem‘-i encümen bāb sürūr-ı sīne-i yārān u aḥbāb	gelesüz luṭf idüp sür‘atle bezme ḳurımadan suṭūrında mürekkeb	15.	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün*
359	Laṭīfī	Ġazel / 5 beyit	65a drk.	yüzlerin dūdı benüm şerḥ-i ġamdan nāmeler ḥālime mātem dutup girdi ḳaraya ḫāmeler	ey laṭīfī nāmeye raḥmet anuŋ’çün yazılur dem-be-dem yāre selāmum irgürürsüz nāmeler	15. 16. ?		*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
360	Revānī	Ġazel / 5 beyit	65a drk.	terk itdi kūyuŋı yine aġyār idüp sefer her kim işitdi ki fi‘n-nāri fi‘s-saḳar	tīġ-i ‘itāb ile depelersin revānīyi ölsün mi neylesün seni ey bī-vefā sever	16.	*Revānī Dīvānı (s.213)*	*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
361	Ṣāfī	Ġazel / 5 beyit	65a drk.-65b drk.	boyun bir serv-i raʿnādur güli var semen üzre perīşān kāküli var	inanma zülfinüŋ ʿahdine ṣāfī kiʿanuŋ bir başı ve biŋ dili vār	15. 16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün* *feʿūlün*
362	Maḥlaṣsız	Müfred	65b	zülfinüŋ her bir ḳılında biŋ dil-i miskīnī var				*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
363	Raḥīmī Çelebi	Ġazel / 5 beyit	65b	dirīġā yād idüp bir gün beni ol bī-vefā gelmez firāḳ-ı derd ile öldüm vefā idüp baŋa gelmez	ża'īf ü bī-mecāl oldı raḥīmī ḥasta ey ʿömrüm lebüŋ darüşşifāsından aŋa niçün devā gelmez	16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
364	ʿAzmī	Ġazel / 5 beyit	65b	içelden ẓulm ile ḳanum boyandı leblerüŋ āle şaḳın yazıḳdur aldanma ala gözlüm iken āle	ṣabīdür dilberüŋ ʿazmī virür göŋlüni her şeye gelürse başuŋa ʿaḳluŋ daḥı dil virme meyyāle	16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
365	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 5 beyit	65b	ṣabr idüp ey dil yüri nʿeylerse hicrān aġlama kim ṣoŋu vuṣlatdur anuŋ ey gözüm ḳan aġlama	ġamzesi tīġin çeküp ḳaṭʿ itse aḥmed başuŋı ṭut boyın fermān anuŋ nʿeylerse sulṭān aġlama	15.	*Divanda yer almamaktadır.*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
366	Revānī	Ġazel / 5 beyit	66a	didüm ey meh beni hicrüŋde çoġ aġlatdı felek yaġmuruŋ geçmesine didi ki ṭutma kepenek	gel begüm cān [virelüm] būsene didigüm içün baŋa ol ġonce-dehen gitdi revānī sögerek	16.	*Revānī Dīvānı (s.289)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
367	Ṭālīʿī	Ġazel / 7 beyit	66a	bize şol deŋlü cefā itdi o sengīŋ-dilümüz daḥı güzeller adın	ṭālīʿī ger ṣorarsın cāna cefāsın anuŋ dād u feryād	15.	*Ṭālīʿi Türkçe Dīvānı (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notlar) (s.115)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				aŋmaġa varmaz dilümüz	idüben çaġıra her bir ḳılumuz			
368	Yaḥyā Beg	Ġazel / 5 beyit	66a	ḳalmasun noḳṣānuma gün yüzlü māhum söylesün sevdügümden ġayrı var ise günāhum söylesün	öldügümden ṣoŋra ey yaḥyā zebān-ı ḥāl ile ḥālümi ḳabrümdeki cümle giyāhum söylesün	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.491)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
369	Dehhānī	Ġazel / 5 beyit	65b drk.	ʿaceb bu derdimüŋ dermānı yoḳ mı yā bu ṣabr itmegüŋ pāyānı yoḳ mı	begüm bu aḥmeduŋ ölmezden evvel ṭapuŋa varmaġa imkānı yoḳ mı	15.	*Hoca Dehhānī Dīvānı (s.129)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
370	Şemʿī	Ġazel / 5 beyit	65b drk.-66a drk.	ey lebi ġonce vü beli ince baŋa oldı ḥayālüŋ eglence	kimse ṭaʿn eylemezdi ṣūfiye ger şemʿiyā depreneydi ḥālince	16.	*Şemʿī Dīvānı (s.219)*	*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
371	Ḥayretī	Ġazel / 5 beyit	66a drk.	āh kim ser-menzil-i maḳṣūd uzaḳ ben pā-şikest bir belā vādīsine düşdüm gezer tenhā şikest	ben şikeste-ḳāmetüŋ çoḳ çıḳdı āhı göklere oḳı çıḳmaz ḥayretī gerçi olıcaḳ yā şikest	16.	*Ḥayretī Dīvānı (s.277)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
372	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	66a drk.	aldum aġzuŋ ölçüsini ẕerre deŋlü yoḳ vefā pür-cefāsın hey güneş yüzlü ḥabībüm muṣṭafā	nāmeye ṣıġmaz necātīnün muṭavvel ḳıṣṣası göz yaşı ile ḳapuya ʿarż ola bāḳī mācerā	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.145)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
373	Ẕātī	Ġazel / 5 beyit	66b	indi nūr āyeti rūy-i meh-i tābānuŋ'içün	oḳumuŋ her birisi rūḥa ġıdādur didi yār	16.	*Ẕātī Dīvānı III. Cild (s.27)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				oḳuduḳça dili pür-şevḳ ider anuŋ'içün	ẕātiyā sīnede ṣaḳla kerem it cānuŋ'içün			
374	Ferdī	Ġazel / 6 beyit	66b	titreden cismimi gün ruḥların tāb-ı betidür ḳara günler getüren başıma zülfüŋ şebidür	yeni dīn ṭutdı sever ṣūfī o kāfir becceyi ferdiyā gerçi anuŋ eskiden ol mezhebidür	16.		*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
375	Kemāl-i Zerd	Ġazel / 5 beyit	66b	ey nev-cüvānum eyle baŋa destgīrlük ʿışḳuŋı başa iletmedüm irdi pīrlük	öpüp lebüŋi zülfüŋe el ṣunduġı kemāl tiryākile olur ṣanma mārgīrlük	15.		*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
376	Şeyḫī	Ġazel / 5 beyit	67a	düşeli göŋlüme sen cān u cihānuŋ hevesi ḳalmadı tende ḳarār itmeye cānuŋ hevesi	şeyḫī dirdi hevesini bileli sen ṣanemüŋ girmez oldı gözine ḥūr u cināŋuŋ hevesi	15.	*Şeyḫī Dīvānı (s.196)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
377	Karamanlı Niẓāmī	Ġazel / 6 beyit	67a	ayaġuŋ altına her kim yüzüni ḫāk eyler gün gibi kendüyi tāc-ı ser-i eflāk eyler	zāhid ol ṭurre vü ruḫsārı niẓāmī ne bilür giceden gündüzi aʿmā ḳaçan idrāk eyler	15.	*Karamanlı Niẓāmī Dīvānı (s.125)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
378	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	67a	virelüm şive-i ferhāda ṣūret ki artupdur birāder şimdi ṣanʿat	götürdüŋ bezm-i keşretden ayaġı necātī var imiş başuŋda devlet	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.167)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
379	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	66b drk.	zülf-i dilber dolamış ayaḳ saŋa hay miskīn olmış olacaḳ saŋa	kime şeydāsın necātī dir iseŋ çaḳ saŋa ey gül-ʿiẓārum çaḳ saŋa	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.148)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
380	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	66b drk.	gül yüzüŋde zülfüŋ örter ḫaṭṭ-ı reyḥānı dürüst kim görüpdür kāfiri ḥıfẓ ide īmānı dürüst	olamaz ṭab‘-ı necātī gibi bülbül beẕle-gūy fil-meṣel ḥıfẓ itse ebyāt-ı gülistānı dürüst	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.167)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün* *fā‘ilātün fā‘ilün*
381	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	67a drk.	terk eyle varı dost yolında gedālıġ it ‘ālem içinde başı açuḳ pādişālıġ it	cānā necātī çoḳ seni dünyā ḳadar sever dünyā gibi gel imdi yeter bī-vefālıġ it	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.164)*	*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü* *fā‘ilün*
382	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	67a drk.	pāre pāre eyler ise baġrumı peykān-ı dost dīdeden her pāresi çıḳup diye kim ḳani dost	ka‘be-i dergāhda kimdür necātī dir iseŋ ‘īd-i vaṣla cān virici ya‘nī kim ḳurbān-ı dost	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.163)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün* *fā‘ilātün fā‘ilün*
383	Necātī Beg	Ḳaṣīde / 21 beyit	67b-68a	ḳani ol mihribān olan arpa ṣayruya ṣıḥḥat ata cān arpa	vire ḳadrüŋ ṣṭabl-ı ‘āmireden ḫıng-ı gerdūna cāvidān arpa	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.92)*	*fe‘ilātün mefā‘ilün* *fe‘ilün*
384	Necātī Beg	Merṣiye / 20 beyit	68a-68b	belā yükinde fevt olalı ḳatır şikeste-ḥāl olupdur ḫaylı ḫāṭır	bu ‘āc-ı ābenūsī ola taḫtuŋ ḳamudan yucala iḳbāl ü baḫtuŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.97)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün* *fe‘ūlün*
385	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	67b drk.	devr-i zemāne itmez imiş ādemi feraḥ devr eylesün piyāle gidersün ġamı feraḥ	göz yaşı ile necātiye ġamdan gelür sürür olsa ‘aceb midür kişiye hem-demi feraḥ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.171)*	*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü* *fā‘ilün*
386	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	67b drk.-68a drk.	ele girmez mi begüm āye ḳadar aḳ kāġıd ḳaralama nice ola	sen şeker-lebden umar vaṣl necātīyi ża‘īf ki ṣararlar eyü	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.172)*	*fe‘ilātün fe‘ilātün* *fe‘ilātün fe‘ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				idi iki parmaḳ kāġıd	ḥalvālara alçaḳ kāġıd			
387	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	68a drk.	ol perī perçemlerinden çengine çevgān alur her kimüŋle ḥüsn ṭopın oynasa meydān alur	gerçi ṣaf çekdi necāti ʻaḳl ü nāmūs u ṣalāḥ ġamze-i sāḳī bu resme düşmeni āsān alur	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.178)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
388	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	68a drk.-68b drk.	ḫaṭṭ-ı reyḥān ile ol zībā ʻiẕār ṣanasın muṣḥafdur āyet-ber kenār	bir ıl öŋdin olıgör ḫāk-i ḳadem minnet itmedin necātī rūzigār	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.205)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
389	Necātī Beg	Ḳaṣīde / 44 beyit	68b-69b	ey vezāret eline rāst gelen zer ḫātem görmedi çeşm-i felek bir saŋa beŋzer ḫātem	devletüŋ nāz ile donatmaġ içün bedr ü hilāl gāh āyīne-i sīmīn ola geh zer ḫātem	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.72)*	*feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün*
390	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	68b drk.-69a drk.	devr-i ruḫuŋda ʻāşıḳa ṣun laʻl-i nāblar gül mevsiminde içilür ince ṣarāblar	faṣl-ı bahār ʻayn-ı behişt olmaya idi yazmazdı ṣeyḫ saʻdī gülistāna bāblar	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.209)*	*mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün*
391	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	69a drk.	gülşene serv-i çemen şöyle eli ḳurı varur anuŋ'içün bir adım yir gidemez ṭurı varur	şöyle burdı ḳulaġın dehr necātīnüŋ kim iŋlese zühreye dek nāle-i ṭanbūrı varur	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.244)*	*feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün*
392	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	69a drk.-69b drk.	yine yüzüŋ güneşine meh-i tābān ezilür meh-i tābānı	bu cihān aġzına sen bir şeker ezdüŋ nitekim ey necātī sözüŋe	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.268)*	*feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				görüp nite ki kettān ezilür	nice süḫan-dān ezilür			
393	Necātī Beg	Merşiye / 5 bend	69b-71a	dilā cerīde-yi ülfetten aduŋ eyle tirāş ḳalender ol ki mücerredler ideler sāpāş esirge cānuŋı bil baġlama cihāna göŋül esīr-i çāh-ı belā itdi yūsufı ḳardaş alur gözi ile baḳma cihāna kim güneşüŋ yüzine ṭoġru baḳanuŋ gözinden aḳar yaş vücūd köhne ḳabādur [sen] aŋa aldanma ki çārsūyı-baḳḳāda ziyān ider bu ḳumāş dayanma şol bir avuç ṭopraġa ki yeg andan hezār bār şebāt ü baḳāda bir ḳuru dāş nigūn kāsesi çarḫuŋ ḥayāt ḫānından cihānda kimesneye virmedi doyınca aş	gelin fiġān idelüm rūzigārı aġladalum bu derd ile felek-i bī-ḳarārı aġladalum ne deŋlü ḳara göŋüllü ve ṭaş bağırlu ise ḳara bulutlar ile kūhsārı aġladalum seḫā-yı nefsi fırāḳ ile kānı ıŋladalum ʿaṭā-yı keffīni anup bihārı aġladalum güler yüziyle şīrīn sözini vaṣf idelüm gül ile gülşen içinde hezārı aġladalum düşürdi efser-i şāhenşehīden ecel baş açalum varalum şehriyārı aġladalum bu ṣaʿb vāḳ-ı ʿayi işigine ʿarż idelum bu ḥasret ile ḫudavendigārı aġladalum bu zehr-i ḳahr ile kevn ü mekānı acıdalum bu zehr-i hecr ile dār ü diyārı aġladalum	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.102)*	*mefāʿīlün feʿilātün* *mefāʿīlün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				bu ḥalḳa ḥalḳa olup görineni felek demegil bir ejdehā imiş ol yedi başlu ḥażır baş ol itdi milketī vīrān ol itdi genci nihān ne mülk mülk-i ḳaraman ne genc genc-i nihān				
394	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	69b drk.	dīvāne gibi bāġda gül bī-sebeb güler gördükçe anı gül gibi her ġonca-leb güler	aġlar necātī ḥasret ü derd ü fırāḳ ile dā'im nite ki ḫusrev-i 'ālī-neseb güler	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.239)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
395	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	69b drk.-70a drk.	'āşıḳa cānından ise vaṣl-ı cānān ṭatludur dünyelikden derd-mend olana dermān ṭatludur	ma'rifet virmez necātī cāhile fāḫir libās kimse dimez rengine baḳup za'ferān ṭatludur	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.233)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
396	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	70a drk.-70b drk.	būse ile ġayre dilber cān virür ḳatlümi ol şūḫ ister cān virür	gerçi virür dilbere her kişi cān ey necātī saŋa dilbere cān virür	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.189)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
397	Şehīdī	Ġazel / 5 beyit	71a	ḫāme-i ḳudretle yazdı naḳş-bend-i ḳāf u nūn	bu şehīd-i çeşm-i ḫūnrīz-i cefā engizüŋe	15.		*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ḥüsn-i ḫulḳıyla seni ser-defter-i mā-yenzurūn	eyledi teslim-i cān innā ileyhi rāciʿūn			
398	Fużūlī	Ġazel / 5 beyit	71a	her kitāba kim leb-i laʿlüŋ ḥadīsin tāzeler rişte-yi cān birle ẕevḳ ehli anı şīrāzeler	ey fużūlī yār eger cevr itse andan incinme yār cevri ʿāşıḳa her dem maḥabbet tāzeler	16.	*Fużūlī Dīvānı (s.460)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
399	Fiġānī	Ġazel / 5 beyit	71a	virdüm dehān-ı dilbere dil ġāʿibāne ben miḳdār-ı ẕerre görmedim andan nişāne ben	ʿavn-i ilāh rehber olursa fiġāniyā mülk-i suḥanda beglük idem ḥüsrevāne ben	16.	*Fiġānī ve Dīvānçesi (s.90)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
400	Necātī Beg	Ġazel / 8 beyit	70b drk.	hezār pāre göŋül oldı yine yār ile bir şu resme kim gül-i ṣad-berg ola hezār ile bir	necātiyā yürüyüp ʿışḳuŋ āḫirin ṣanasın ol görʿe çıḳışur mısın intiẓār ile bir	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.264)*	*mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
401	Necātī Beg	Ġazel / 2 beyit	70b drk.	cānā cefāŋı ʿāşıḳ-ı bī-dil vefā bilür her ṭaş ki āta reddüŋ eli müntehā bilür	zülfüŋ hevāsı ile göŋül düşdi ġurbete [boynı uzaḳ yola giden ḫudā bilür]	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.198)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
402	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	71a drk.	yār olaldan raḫş-ı ḥüsn ile cihānuŋ yügrügü eşk-i āhumdur zemīn ü āsumānuŋ yügrügü	şāhbāzuŋdur ḫayālīnüŋ ele al göŋlünü beŋzemez aŋa hezārān āşiyānuŋ yügrügü	16.	*Ḫayālī Beg Dīvānı (s.393)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
403	Ḥamdī	Ġazel / 9 beyit	71a drk.	yār-ı ṣādıḳ dedigüŋ pīç ü vefā çoḳdur mübtezel kevnī	o zamān-ı ḫayrla ḥikāye içün didiler tārīḫ nicāset şoġulcanıdur	15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				mezādda bī-bahā çoḳdur	ḫayliden cümlesi çoḳdur			
404	Necātī Beg	Ḳaṣīde / 51 beyit	71b	ey ʻizzet ü saʻādet ile muʻteber nişān vey nām-ı padişāh-ı cihāna maḳarr nişān	evṣāf-ı şehriyār ile elfāẓ-ı bendeye bu naẓm-ı āb-dār ile yiter muḫtaṣar nişān	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.79)*	*mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün*
405	Şemʻī	Ġazel / 7 beyit	71b drk.	maḥrūse-i şehbāda kim ….ḳızı/ḳurbī (?) dilberi ḫaḳ ʻömrüni ḳılsun mezīd hep ḫalḳ-ı ālem müşteri	bu şehr-i ʻuẓmāda bugün cān ile eyle ki emri olmaḳ ne ḳābil şemʻiyā ol āsitānuŋ mehteri	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*müstefʻilün müstefʻilün müstefʻilün müstefʻilün*
406	Ḥayretī	Ġazel / 5 beyit	72a drk.	göŋül virme bu ẕāl-i dehre ey dil erkek ol erkek tek ü tenhā yüri bir ḳaḥbeye cüft olma şāhum tek	bile yanuŋca ṣalınsa şemşīrüŋ gibi olmaz mı ḳuluŋdur ḫayretī meydānda ṣafī-dil ḳuşaġı pek	16.	*Ḥayretī Dīvānı (s.449)*	*mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün*
407	Maḫlaṣsız	Müfred	72a drk.	sen gidersin kūy-ı yāre ey göŋül ben bunda āh derd-i ġamla mülk-i miḥnetde ġarīb oldum ġarīb				*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
408	Maḫlaṣsız	Müfred	72a drk.	cemālüŋ āfītābını görem diyü seḥergehden açup iki elin cānā ider ḫaḳḳa duʻā revzen				*mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün*
409	Maḫlaṣsız	Müfred	72a drk.	dilberüŋ yā ḳaşların miḥrāba beŋzetdüŋ diyü cumʻada şehrüŋ				*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ḫaṭībi üstüme çekdi ḳılıç				
410	Maḥlaṣsız	Müfred	72a drk.	ḥamdülillāh kim cihānda ṭāli‘īm oldı sa‘id ayaġın öpmek müyesser oldı yāruŋ rūz-ı ‘id				*fā‘ilātün fā‘ilātün* *fā‘ilātün fā‘ilün*
411	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 5 beyit	72b	ḥikāyet-i ġam-ı hicrān ile yārı mı diyelüm şikāyet-i sitem-i rūzigārı mı diyelüm	belālu bülbülin aŋup şorarsa aḥmed dost gülüŋ firāḳını yā zaḫm-ı ḫārı mı diyelüm	15.	*Aḥmed Pāşā Dīvānı (s.302)*	*mefā‘ilün fe‘ilātün* *mefā‘ilün fe‘ilün*
412	Yaḥyā Beg	Merşiye / 7 bend	73a-73b-76a	meded meded bu cihānuŋ yıḳıldı bir yanı ecel celālīleri aldı muṣṭafā ḫānı ṭulundı mihr-i cemāli bozuldı dīvānı vebāle ḳoydılar āl ile āl-i ‘oşmānı geçerler idi geçende o merd-i meydānı felek o cānibe döndürdi şāh-ı devrānı yalancınuŋ ḳurı bühtānı buġż-ı pinhāŋı cināyet itmedi cānī gibi anuŋ cānı	sipihrüŋ āyinesinde göründi rūy-ı fenā ḳodı bu keşret-i dünyāyı ḳıldı ‘azm- i baḳā ġarībler gitdi gibi o yollara tenhāya çekildi ‘ālem-i bālāya hemçü murġ-ı hümā ḫaḳīḳaten sebeb-i rif‘at oldı düşman aŋa naşībi olmasa ṭaŋ mı bu cīfe-i dünyā ḫayāt-ı bāḳīye irişdi rūḥı ey yaḥyā şefīki rūḥ-ı muḥammed refīḳı ẕāt-ı ḫudā enīsi ġayib erenler	16.	*Yaḥyā Beg Dīvānı (s.165)*	*mefā‘ilün fe‘ilātün* *mefā‘ilün fe‘ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				akıtdı yaşumuzı yaḳdı nār-ı hicrānı boġuldı seyl-i belāya ṭaġıldı erkānı n'olaydı görmeye idi bu mācerāyı gözüm yazuḳlar aŋa revā görmedi bu rāyı gözüm	celīsi ehl-i şafā ziyāde ide yaşum gibi raḥmetin mevlā ilāhī cennet-i firdevs aŋa turaġ olsun niẓām-ı ʿālem olan pādişāh saġ olsun			
413	Maḫlaṣsız	Rubāʿī / 1 bend	72b drk.	yüz cefā gördüm ey ṣanem senden bu ne sözdür kim uṣanam senden ṭāliʿimdür seni vefāsuz iden anı ben ṣanma kim ṣanam senden				*feʿilātün feʿilātün feʿilün*
414	Maḫlaṣsız	Müfred	72b drk.	rūz u şeb ḥasretle geçdi günüm āh nidem baŋa ḳısmet ġamuŋı eylemiş allāh nidem				*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
415	Maḫlaṣsız	Müfred	72b drk.	cān virmeden özge yoluŋa cümle ḫalāyıḳ bir tuḥfe arayup bulımazlar saŋa lāyıḳ				*mefʿūlü mefāʿīlü* *mefāʿīlü feʿūlün*
416	Maḫlaṣsız	Müfred	72b drk.	ger ol nūr-ı hidāyetden fetīl-i				*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cāna bir lem‘a irişmezse döner cismüm hemān bir nūrı yoḳ şem‘e				
417	Ḳandī	Müfred	72b drk.	ḳanda ḳandum ey ṣanem cüllāb-ı la‘lüŋ ḳandine ki baŋa ḳandī diyü bühtān idersin her nefes		15. 16. ?		*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
418	Şevḳī	Ġazel / 2 beyit	72b drk.	evvel ḳaşuŋ hilālini itmiş müsevvede yazan hilāl şeklini ṭāḳ-i zebercede	meyḫārenüŋ du‘āsı n'ola olsa müstecāb zīrā ḳadeḥ du‘āsın oḳur pīr-i meygede	16.	*Şevḳī Dīvānı (s.181)*	*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün*
419	Kemāl-i Zerd	Müfred	72b drk.	zāhidlenüp raḳībüŋ mey içmezem dir idi meyḫānede ol iti gördüm yalanı çıḳdı		15.		*mef‘ūlü fā‘ilātün mef‘ūlü fā‘ilātün*
420	Gelibolulu Ṣun‘ī	Ġazel / 5 beyit	73a drk.	bāġ-ı cihānda sen ḳadd-i servi gözetdiler biri birine nergīsi bāġuŋ göz itdiler	dil şīşesinde ḥabs idi ġam dīvi ṣun‘iyā anı da seng-i cevr [ile] perīler uṣatdılar	16.	*Gelibolulu Ṣun‘ī Dīvānı ve Tahlīli (s.464)*	*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün*
421	Fiġānī	Ġazel / 5 beyit	73a drk.	ḳanını dökmege ḥalḳuŋ ki müjeŋ āl eyler bize geldükçe ṭoḳınmaz geçer ihmāl eyler	gül yüzüŋsüz idemez ṭab‘-ı fiġānī efġān gülşenüŋ bülbülini faṣl-ı ḥazān lāl eyler	16.	*Fiġānī ve Dīvānçesi (s.42)*	*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
422	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	73a drk.-73b drk.	ṣabānuŋ ḫāṭırı kūyunda yāruŋ pür-ġubār ancaḳ benüm gibi o daḫı	ṣeb-i ‘īd eyledi gerdūn hilālüŋ cāmını gerdān ḫayālī daḫı içmez	16.	*Ḫayālī Beg Dīvānı (s.231)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				bir perīşān-rūzigār ancaḳ	zāhid-i perhīz-gār ancaḳ			
423	Āhī Çelebī	Ġazel / 5 beyit	73b drk.	evvel cihānda laʿnet aṇa kim güzel seve yā bir çeper saḳallu kekez mübtezel seve	ḳaṭʿ-ı ʿalāḳa eyle cihāndan sen āhiyā ṣol hīz-i bī-temīzi ḳo mekr ü ḥiyel seve	15.	*Āhī Çelebī Dīvānı (s.49)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
424	Maḫlaṣsız	Müfred	73b drk.	kim dimişler es-saḥī māmelek döneyim yolında döndikçe felek				*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
425	Neşir	Neşir	74a drk.					
426	Sehī Beg	Ġazel / 3 beyit	74a drk.	gül oturmış çemende nāz eyler serv ṭurmuş aṇa niyāz eyler	çoḳ yaşasun o serv-i bāġ-ı vefā baṇa cevr ü cefāyı āz eyler			*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
427	Maḫlaṣsız	Rubāʿī / 1 bend	74a drk.	ḳadeḥ nūş it felek virmez emānı leb-i dilber gibi her dem em anı	ṣu ḳoy ġam zevraḳına ġarḳa varsun dilüŋ deryāsınuŋ gitsün gümānı			*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
428	Necātī Beg	Ḳaṣīde / 37 beyit	74b-75b	oldı çünkim melaḫ-ı berf havādan nāzil mezraʿ-ı sebz-i ṭarabdan göŋül umma ḥāṣıl	ola fānūs-i felek bād-ı ḫaṭardan ḥāfız gün gibi rūşen ola şemʿ-i murāduŋ biŋ yıl	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.58)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
429	Ḫayālī Beg	Ġazel / 10 beyit	74b drk.	ey ʿaceb bu ṭurra mı yā ebr-i müşk-efşān mıdur naḫl-i gül üstünde yā ḫod deste-i reyḥān mıdur	ey ḫayālī ḳaraŋuluḳdur ötesi açmazın iki sāḳī māhīyān-ı çeşme-i ḥayvān mıdur	16.	*Ḫayālī Beg Dīvānı (s.90)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
430	La'lî	Müfred	74b drk.	dervîşüñ olur dilde niyāz elde piyāzı 'ayb eyleme şundumsa faḳîrāne tekellüf		16.		
431	Gelibolulu Sürûrî	Ġazel / 5 beyit	75a drk.	çünki bünyād eyledi ol āşinā bî̇gānelik vaḳtidür sen hem ḳılursuŋ ey gönŋül dîvānelik	ey sürûrî zülfi sevdāsını ḳoyup cevr-i la'lini 'āḳil ol şerbet içüp ḳılma daḫı dîvānelik	16.	*Gelibolulu Sürûrî Dîvānı (s.187)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
432	Gelibolulu Sürûrî	Ġazel / 5 beyit	75a drk.	gözlerüm nem-nāk u sînem çāk u göŋlüm derdnāk dostlar mindin ḥayāt ummaŋ ki min oldum helāk	ey sürûrî duḫter-i rez ġonca-yı dil ṭıflına virmege şîr ü şekker pür ḳıldı bostānını tāk	16.	*Gelibolulu Sürûrî Dîvānı (s.184)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
433	Gelibolulu Sürûrî	Ġazel / 5 beyit	75a drk.-75b drk.	vefā ḳimüŋ ile ki ḳıldum cefāya uġraşdum belî kimüŋle ki didüm [biŋ] belāya uġraşdum	sürûriyā ne günāh eyledüm ki 'ālemde şevāb gözledügümden ḫaṭāya uġraşdum	16.	*Gelibolulu Sürûrî Dîvānı (s.217)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
434	'Ubeydî	Taḫmîş / 5 bend	76a	sen nihāl-i gülden ayru zār u ser-gerdān olup lāleveş yanuḳ derūnum gözlerüm giryān olup çeşm-i zār-ı pür-fiġārum ḫār-ı ġamla ḳan olup aġlayayın bülbül-āsā gönŋlüm nālān olup	cāy-ı ġamdur sa'yiyā bu ḫānḳāh-ı āb u gül kendüŋe vār gūşe-i 'uzletde mesken istegil pāy-bend olur saŋa raḫt-ı ta'alluḳdan keder ḳayd-ı miḥnetden 'ubeydî ger ḫalaş isterse dil 'ālem-i ıṭlāḳa düş	16.		*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				sen cihān bāġında gül ey ġonca leb-i ḫandān olup	abdalveş ʿuryān olup			
435	Enverī	Ġazel / 5 beyit	75b drk.	gelüben ey ḳaşı yā mülket-i oṣmāna ṣadaḳ atdı çün oḳlarını cān-ı ḫorasāna ṣadaḳ	tīrine cān viresin pāyına ḳurbān olasın daḫı ne yaraşmış eyā enverī cānāna ṣadaḳ	15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
436	Farsça		76a drk.					
437	Maḫlaṣsız	Müfred	76a drk.	ʿāṣıḳ-ı sādıḳ muḥibb-i evliyā bende-i faḫr-ı dü ʿālem muṣṭafā				*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
438	Farsça		76a drk.					
439	ʿAhdī	Müfred	76a drk.	ʿāḳıl ne şād olur bu cihānda ne ġam çeker cāhil hemīşe şād olayın dir elem çeker				*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
440	Farsça		76a drk.					
441	Maḫlaṣsız	Müfred	76a drk.	vāḳıʿamda dün gice ferhādı gördüm dād ide āh-ı şīrīnüm diyü gögsün dögüp feryād ide				*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
442	Farsça		76a drk.					
443	Farsça		76a drk.					
444	Farsça		76a drk.					
445	Farsça		76a drk.					

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
446	Maḫlaṣsız	Müfred	76a drk.	tene tennā diyü mestāne sürūd itseŋ sen başlar ey rūh-ı revān ditremege dir dir ten				*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
447	Maḫlaṣsız	Müfred	76a drk.	ey hilāl eyleme ebrū-yı nigār ile cedel tırnaġın kesse olur nice senüŋ gibi hilāl				*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
448	Emrī	Müfred	76a drk.	eger ḥaşr olmaz isem ol ḳıyāmet-ḳad [nigārumla] gezem maḥşerde [gögsüm dögerek seng-i mezārumla]		16.	*Emrī Dīvānı (s.249)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
449	Maḫlaṣsız	Müfred	76a drk.	senüŋ biŋ ʿāṣıḳuŋ [var] (…) benüm bir kimesnem yokdur (…)				
450	Maḫlaṣsız	Muḫammes / 5 bend	76b	nedür cennet temāşāsı eyā ḥūri revān sensüz olur mı ʿāṣıḳ-ı dilḫaste ḫandān bir zamān sensüz gözüme ḳaraŋu oldı benüm mülk-i cihān sensüz gönül bir dem ḳarar itmez eyā rūḥ-ı revān sensüz fiġān-ı āh u zār	vefā vü mihrini görseŋ dilā ger ẕerrece yāruŋ ḳapusunda ḳulı olup göŋül terk eylegil vāruŋ ḳoma elden etegini yolına ḫarc idüp vāruŋ muḥibbī bendesi olup cihān içre o dildāruŋ ḳamu yārānı terk			*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				eyler tenüm içinde cān sensüz	eyler ḳarār itmez bir ān sensüz			
451	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	77a	fülān ibn-i falāna ḳādir olsam aradan ikilik gitse bir olsam	leb-i cān-baḫşını öpmege isḥāḳ cihānı hep virürdüm ḳādir olsam	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.228)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
452	Bursalı Raḥmī	Ġazel / 5 beyit	77a	miyānuŋ mūya teşbīh eylemekde ḳīl ü ḳāl itdüm hilāle beŋzedüp ebrūlaruŋ yaŋlış ḫayāl itdüm	maʿārif ehli geymezmiş ḳabā-yı aṭlas-ı şāhī anuŋ̓çün raḥmiyā bende libāsum köhne-şāl itdüm	16.	*Bursalı Raḥmī Dīvānı (s.236)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
453	Fevrī	Ġazel / 5 beyit	77a	ten-i zār u żaʿīfüm mūrveş kim pāy-māl itdüm süleymān-ı zamānumsın ṭapuŋa ʿarż-ı ḥāl itdüm	vücūdum maḥv iderdüm fevrī ḳaldum żuʿafāsı anuŋ̓çün nişān tīrine bir üstüḫvān ḳalsun ḫayāl itdüm	16.		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
454	Farsça		76b drk.					
455	Farsça		76b drk.					
456	Farsça		76b drk.					
457	Farsça		76b drk.					
458	Farsça		76b drk.					
459	Farsça		76b drk.					
460	Farsça		76b drk.					
461	Farsça		76b drk.					
462	Maḫlaṣsız	Ḳıṭʿa / 3 beyit	77a drk.	çeküp pirāhenüm çāk-i giribān itdigüm bu kim	güzel sevmek ṭutalum ʿayb imiş anca incinme ger			*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				bu merd-i cisme çoḳ pirāhen olmaz kefenden yig	eyme ne deŋliyse seven yigdür muḥayyer sevmeyenden yig			
463	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	77a drk.	ten ḳafesinde murġ-ı cān eglenilmez ḳarārı yoḳ gülşen-i kūyuŋa uçar ṭurmaġa aŋuŋ yeri yoḳ	ḳorḳaram isḥāḳ ol ṣanem ʿahdine olmaya dürüst daḥı ṣınuḳlu göŋlümüŋ ġayrdan inkisārı yoḳ	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.204)*	*müfteʿilün mefāʿilün müfteʿilün mefāʿilün*
464	Maḥlaṣsız	Ġazel / 5 beyit	77a drk.-77b drk.	bölük bölük güzeller ārzū-yı temennā iderler ʿāşıḳlar ālay ālay yelüp yelüp giderler	deri ḥüsn ki her dem ḳoynuŋa girdügince ḥammāma girse kişi elbetde daḥı terler			*mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün*
465	Müdāmī	Ġazel / 5 beyit	77b	cemālüŋ āfitābından temennā-yı viṣāl itdüm anuŋ'çün ẕerreveş ḳapuŋda cismüm pāy-māl itdüm	müdāmī mülk-i naẓmuŋ ḥüsrev-i ḥāḳānī oldum ben anuŋ'çüŋ sözlerimi ḥaydārı dīvānı kemāl itdüm	16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
466	Seydī	Ġazel / 5 beyit	77b	ṣarıġ ruḫsārumı ḳanlu yaşumla pāy-māl itdüm saŋa ey ḫüsrev-i mülk-i melāḥat ʿarż-ı ḥāl itdüm	şu denlü aġladum yaruŋ şebi hecrüŋde ey seydī bu eşk-i çeşm-i ḫūn efşānumı ceyḥūn miṣāl itdüm	15. 16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
467	Mehī	Ġazel / 5 beyit	77b	gözümden eşk-i ḫūnīnim damıtdum pāy-māl itdüm saŋa ey serv-ḳadd	cebīni ḥasretiyle her gice feryād ḳılmaḳdan mehī mihrī süleymān ey ġamī serkeşte ḥāl itdüm	15.		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				derd-i derūnum ʿarż-ı ḥāl itdüm				
468	Maḥfī	Ġazel / 5 beyit	78a	düşelden ʿışḳa ey meh elif ḳaddümi dāl itdüm serī kūyuŋda cān virüp vücūdüm pāy-māl itdüm	nedür bu görünen ḳanlu elifler dime ey maḥfī feżā-yı sīnem içre gül diküp bir ḳaç nihāl itdüm	16.		*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
469	Civānī	Ġazel / 7 beyit	78a	ḥam ebrūlaruŋ kim nisbeti māh-ı hilāl itdüm ne nisbet bu hilāle rāyetī egri ḥayāl itdüm	ḥaḳīḳat neydügini aŋladum māhīyetin dehrüŋ civānī ben libāsı fāḥirüm egnümde şāl itdüm	16.		*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
470	Fetḥī	Ġazel / 5 beyit	78a	şanemā düşlesem ol laʿl-i nebāṭ eksile mi yā şabūr didüm lebūŋe āb-ḥayāṭ eksile mi	fetḥī-i ḫaste dil-i n'ola gelüp ṣabr u sükūŋ yā senüŋ serv-i ḳaddüŋde ḥarekāt eksile mi	?		*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
471	Ḥayretī	Ġazel / 5 beyit	77b drk.	zülfi baş ḳalurdı sancaḳ çekdi serverler gibi kāküli baş verdi baş aldı dilāverler gibi	ḥaḳ budur inṣāf idicek ṭatlusın ey ḥayretī sözde leẕẕetler virürsin şehid şekkerler gibi	16.	*Ḥayreti Dīvānı (s.693)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
472	Ḥayretī	Ġazel / 5 beyit	77b drk.-78a drk.	geldi irdi çün yine ḳan ḫaber gibi tırāş ey dirīġa atdı oḳın yaṣdı yayın göz ü ḳāş	hīç hesābı ḥaddi yoḳ mūlar bitüpdür ḥayretī dem-be-dem aḳsa ʿaceb mi gözlerümden ḳanlu yāş	16.	*Ḥayreti Dīvānı (s.406)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
473	Ḥayretī	Ġazel / 6 beyit	78a drk.	āzādeliḳ risālesidür ehl-i ʿışḳa ḫaṭ	ḫüsnüŋ kemālidür şanemā ḫaṭ ki	16.	*Ḥayreti Dīvānı (s.414)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ḳazıdüŋ ey nigār yazıldı meger ġalaṭ	muṣṭafā gördüm didi o rabbümi fī ṣūretin ḳaṭaṭ			
474	Lem‘ī	Ġazel / 5 beyit	78a drk.-78b drk.	cān virürsem n'ola bir tāze civānuŋ yolına kim dürür varını ḫarç itmege anuŋ yolına	lem‘iyā ṭolu ṣunduġıçün her ayaġı terk-i ser ḳıl yüri var pīr-i muġānuŋ yolına	16. ?		*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
475	Sipihrī	Ġazel / 5 beyit	78b	her dil ki dilberi eşigüŋde ġubār olur elbetde ol ser-āmedi-i rūzigār olur	ḳaṭ‘-ı ta‘alluḳ eyleyen ādem sipihriyā ‘īsā gibi melekler ile hem-civār olur	17.		*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün*
476	Sipihrī	Ġazel / 5 beyit	78b	ruḫun şem‘ine yanan aŋladı pervānelik ẕevḳın düşen bildi şaçuŋ zencirine dīvānelik ẕevḳın	perī peykerlerin şehrüŋ şalınur yād olanlarla sipihrī ṭapmaduŋ ‘ālemde sen bigānelik ẕevḳın	17.		*mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün*
477	Sipihrī	Ġazel / 5 beyit	78b	bir cāy-ı dil-güşāda dilerseŋ eger ḳarār cem‘ eyleyüp levāzımı sivriḥişāra vār	‘aybı budur hemīn bu diyāruŋ sipihrī olmaz ḳarīb olanlara dilberleri şikār	17.		*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün*
478	Sipihrī	Ġazel / 5 beyit	79a	āşüfteler cefā belāzedeleri belālaruz deyr-i cihānda bir ṣoḥbete mübtelālaruz	pervāz-ı āteşin ile degdük livā-yı yāre şimdi sipihrī mülk-i ġama pādişālaruz	17.		*mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
479	Uṣūlī	Ġazel / 7 beyit	79a	āvāreler felek-zedeler bī-nevālaruz ʿālemde bir maḥabbet esīri gedālaruz	ḥablüʿl-metīn-i ḥaḳḳı bulup naḥnu aḳrebi bizde uṣūlī ṣanma ḥudādan cüdālaruz	16.	*Uṣūlī Dīvānı (s.193)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
480	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	78b drk.	tāze dāġum ḳırmızı gül zaḫm-ı tīġüŋ sūsenüm bülbülidür bu gülistānuŋ feġān ü şīvenüm	olmadum bir dem selāmet ehli ile hem-nişīn ey ḫayālī olalı kūy u melāmet meskenüm	16.	*Ḫayālī Beg Dīvānı (s.277)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
481	Şevḳī	Ġazel / 5 beyit	78b drk.	evvel ḳaşuŋ miṣāline itmiş müsevvede yazan hilāl-i şeklini ṭāḳ-i zebercede	kimdür dir iseŋ ey yüzi gün şevḳī-i ġarīb bir gözi yaşlu yıldızı düşkün felek-zede	16.	*Şevḳī Dīvānı (s.181)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
482	Ḫāverī	Ġazel / 5 beyit	79a drk.	aŋladum çeşmi ne fettān idügini ḳaşından bilinür reh-zen olan niteki yoldaşından	ayuŋ on dördü gibi bir mehe vir göŋlüŋi gel ḫāverī sev güzeli iki yedi yaşından	16.		*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
483	Muḫīṭī	Ġazel / 5 beyit	79a drk.	ḳulle-i kūh-ı ʿademden yaŋa gel ʿanḳāya baḳ ḳāf-ı ʿuzlet içre ṣol simurġ-ı bī-hemtāya baḳ	ṣubḥa dek şebnem gibi (…) ey muḫīṭī gözlerüŋ (…) baḳ	16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
484	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	79a drk.-79b drk.	devr-i güldür allāh allāh bu ne nāzüg çāġ olur gül yaŋaġından semen penbe ile ḳan almaġ olur	yāra cān virdüŋ necātī ḫoş kelām itdüŋ yine vay ne ḳurtulduŋ seni kimse dimezdi ṣaġ olur	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.210)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
485	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	79b	ḳan itse müjeŋ laʿl-i güher-zāyi ḳınarlar mūsā içün olur ya kim ʿīsāyı ḳınarlar	ḫarc itme sözüŋ şimdi güzeller ile necātī söyler diyü ṭūṭī-i şeker ḫāyı ḳınarlar	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.241)*	*mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün*
486	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	79b	lebüŋe cān ü dil ḫaṭṭ-ı semen-bū getürür ki meyüŋ ṣoḥbetine ādemi ḳayġu getürür	ser-i kūyuŋa alup gelse necātī göŋlin aŋa benzer ki şifā-ḫāneye ṣayru getürür	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.255)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
487	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	79b	bir ben degülem ol ṣaneme mübtelā geçer āṣüfte aŋa şāh ü vezīr ü gedā geçer	ey ümmet-i muḥammed esirgeŋ necātīyi yıllardurur ki ḫāk-i reh-i muṣṭafā geçer	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.195)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
488	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	80a	devr-i ruḫuŋda ʿāṣıḳa ṣun laʿl-i nāblar gül mevsiminde içilür ince ṣarāblar	yaruŋ cemāli nūrı güneşden ʿayān imiş sendendürür necātī bu deŋlü ḥicāblar	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.209)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
489	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	80a	biŋ ṣayd idince yayını bir pehlevān aṣar ḳāṣuŋ bu resme gün başına bir kemān aṣar	bir gün ṣaçında boġulur ölür şikeste ḫāl çoḳlar necātī kendüzini nāgehān aṣar	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.188)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
490	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	80a	çınaruŋ ḳadd-i yāra nisbeti var eli yufḳa velī ḫoş himmeti var	ayaġuŋa yüzin sürer necātī eyü varur başında devleti var	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.198)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
491	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	79b drk.	dil kesilmez ʿışḳ-ı dilberden ḳo nāṣıḥ sözi kes veh kim bu ḫvāb-ı	ey necātī ʿāṣıḳ olanlarda neyler ārzū kendüŋi daġıtma	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.295)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				eceldür olımaz māni‘ mekes	cem‘ olmaz hevā ile heves			
492	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	80a drk.	doldur var iken sāḳī yāḳūt-ı revāndan ḥaẓ çün ‘ömr degül bāḳī al ḳūt-ı revāndan ḥaẓ	ol ḳadd-i ḥırāmāna ‘arż itme necātī ruḥ kim serv-i bahār itmez evrāḳ-ı ḥazāndan ḥaẓ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.303)*	*mef‘ūlü mefā‘īlün* *mef‘ūlü mefā‘īlün*
493	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	80a drk.-80b drk.	şol ki tecrīd olımaz tāc ü ḳabādan geçemez ḥalḳa-i bezm gibi ehl-i riyādan geçemez	sāḳīyā cām-ı maḥabbetde necātī- i levend bādeden geçdi leb-i rūḥ-fezādan geçemez	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.283)*	*fe‘ilātün fe‘ilātün* *fe‘ilātün fe‘ilün*
494	Sūzī	Ġazel / 6 beyit	80b	demī ḫoş gör ki dehrüŋ lu‘beti vār bu deyrüŋ dürlü dürlü ṣūreti vār	yetişti birlige dilberle sūzī ḥarīm-i vaṣl içinde vaḥdeti vār	16. ?		*mefā‘īlün mefā‘īlün* *fe‘ūlün*
495	Lāmi‘ī	Ġazel / 5 beyit	80b	gülācuŋ la‘l-i yāra nisbeti var dili yufḳa velī ḫoş himmeti var	elinden lāmi‘ī ḳomaz ayaġı müdām olsun başında devleti var	16.		*mefā‘īlün mefā‘īlün* *fe‘ūlün*
496	Şem‘ī	Ġazel / 5 beyit	80b	cemālüŋ şem‘inüŋ germiyyeti var beni yaḳmaġa beŋzer niyyeti var	muḳābil olalı ol āfitābe mehüŋ gün gibi şem‘ī şöhreti var	16.	*Şem‘ī Dīvānı (s.158)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün* *fe‘ūlün*
497	Revānī	Ġazel / 5 beyit	81a	yüzüŋe āfītābuŋ nisbeti var saŋa yirden göge dek minneti var	güneş yüzlülere içti ṭoluyı revānīnüŋ ‘aceb germiyyeti var	16.	*Revānī Dīvānı (s.231)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün* *fe‘ūlün*
498	Edirneli Naẓmī	Ġazel / 5 beyit	81a	ḳapuŋa ki āsumānuŋ nisbeti var özine gör ne ‘ālī himmeti var	olursa daḫı naẓmī sırr-ı ‘ışḳuŋ dime fāş ide ġayra ġayreti var	16.	*Edirneli Naẓmī Dīvānı (s.993)*	*mefā‘īlün mefā‘īlün* *fe‘ūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
499	Ẕātī	Ġazel / 5 beyit	81a	seg-i kūyuŋ baŋa da veh dese rūḥum sevinür bir gedāya bir ulu itse teraḥḥum sevinür	ẕātiyā ben niçesi aġlamayayın her dem bendenüŋ aġladıġum görse efendim sevinür	16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
500	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	80b drk.	baŋa yaruŋ yaŋaġı vü lebi vü ḳaddi yeter üzül ey gül açıl ey ġonca yıḳıl ey ʿar ʿar	gice gündüz işidür āh-ı fiġān eyledügüm hiç bir kerre dimez ḫasta necātī neyler	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.190)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
501	ʿAṭā	Ġazel / 5 beyit	80b drk.	göremez bād-ı ṣabā rāh-ı ġubārından eşer ḫāk-i pāyına irişdüm diyü ṣavurur eşer	ḳan ile çıḳsa cigerden n'ola peykānı ʿaṭa bedene cān neyile girdise anuŋla çıḳar	16.		*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
502	Şemʿī	Ġazel / 5 beyit	80b drk.-81a drk.	ʿalem-i āteş-i āhı dikelüm eflāke sürelüm rūy-i niyāzi dil ü cānden ḫāke	şemʿiyā āteş-i ḥasretle seni ḫāk eyler āb-ı vaṣl irmez ise bu dil-i āteşnāke	16.	*Şemʿī Dīvānı (s.225)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
503	Şemʿī	Ġazel / 7 beyit	81a drk.	ġāfil olma ey melek āhum oḳından ḳıl ḥaẕer kim ṭoḳuz ḳat cevşen-i eflākden eyler güẕer	görinen encüm degül ey māh-rū kevn ü mekān āteş-i āh-ı dil şemʿīden oldı pür-şerer	16.	*Şemʿī Dīvānı (s.165)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
504	Ḳahrī ?	Ġazel / 5 beyit	81b	cihānuŋ yoġ u varıʿçün ne ġamdur gel ey ʿāşıḳ cihānda dem bu demdür	yüri var kūy-i yāre ḳahrī yüz sür maḳām-ı ʿāşıḳān beytü'l ḥarāmdur	?		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
505	Delîlî	Ġazel / 6 beyit	81b	çün ḫırāman seyr ide ol serv-i ḳadd gülzārda ḳaddini görüp ḥacāletden ḳala gülzārda	ey delîlî āferin ol laʿle kim yüz ġunc ile ġoncaveş çāk-i giribān eyledi güftārda	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
506	Delîlî	Ġazel / 7 beyit	81b	dil ṣaçuŋ gibi dem-a-dem bî-ḳarār olmaḳ neden ʿaḳl-ı ṭurraŋ gibi her dem tār-u-mār olmaḳ neden	laʿl ü yaḳut aḳıpdur gözden delîlî dem-be-dem leblerüŋ devrinde laʿl-i ābdar olmaḳ neden	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
507	Ṭāliʿî	Ġazel / 6 beyit	82a	geh seḥāb-ı zülfin açup āfitābın gösterür geh döner hicrān şebinde mah-tābın gösterür	ṭālîʿi gördüm seg-i kūyuŋla şehr-i yār ider ḥalḳa yaʿnî itlerüŋle intisābın gösterür	15.	*Ṭālîʿi Türkçe Dîvānı (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notlar) (s.99)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
508	Revānî	Ġazel / 5 beyit	82a	ṣoḥbetde ḳocalar diyü ol mūy-meyānı ʿāṣıḳlarıŋuŋ bir ḳıla döndi yine cānı	ebrūŋı revānî n'ola yalvarup öperse ʿādetdür öperler güzelüm çünki kemānı	16.	*Revānî Dîvānı (s.424)*	*mefʿūlü mefāʿîlü* *mefāʿîlü feʿūlün*
509	Mesîḥî	Ġazel / 5 beyit	82a	güci çoġ eyler ḳaşuŋ kemānı çekdi nice kez miskînler ānı	ṭabʿî mesîḥî deryāya beŋzer bir dildür anda gūyā zebānı	15.	*Mesîḥî Dîvānı (s.298)*	*müstefʿilātün* *müstefʿilātün*
510	Ḥamîdî	Ġazel / 5 beyit	81b drk.	gördi bir ṣaçlı perî gözüm bugün ḥammāmda beŋzemez ḥūr u melek billāh aŋa endāmda	ey ḥamîdî zülfveş yüzinde ol raḳîbi bî-dîn maʿnîde kāfirdür ammā ṣūretā islāmda	15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
511	Ḫāverī	Ġazel / 6 beyit	81b drk.	gel külāhuŋdan çıḳar ḥabs itme göster kākülüŋ boynuna dīvāneŋüŋ bend olmaḳ ister kākülüŋ	ḫāverī gün geldüginceniçe ġam-gīn olmasın ḳara baḫtumdan giceler gibi ister kākülüŋ	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
512	Ġulāmī	Ġazel / 5 beyit	82a drk.	tā ki çıḳdı mülket-i ʿoṯmān içinde bir çerāġ urdı küffār ehlinüŋ baġrına çünki tāze dāġ	bu ġulāmī cān ile dāʿim duʿā ḳılmaḳtadur ḥaḳ teʿālī eylesün dāʿim belālardan ırāġ	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
513	Mesīḥī	Ġazel / 5 beyit	82a drk.	bend-i zülfüŋle şehā biz boynı baġlu çākerüz ḳullaruŋ içinde bu ʿunvān ile ser-defterüz	bu ulu nīmet degül midür mesīḥī bize kim faḳrumuzla bunca ebkār-ı maʿānī beslerüz	15.	*Mesīḥī Dīvānı (s.179)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
514	Fiġānī	Ġazel / 5 beyit	82a drk.-82b drk.	cā-be-cā ey sīm-ten cismümde dāġ ḳılup feşān aṭlas-ı derd üstine altun beneklerdür hemān	ey fiġānī dün gice sevdā-yı zülf-i yār ile dūd-ı āhum başın alup göklere oldı revān	16.	*Fiġānī ve Dīvānçesi (s.93)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
515	Saʿdī	Ġazel / 5 beyit	82b	ḫoş gelür ʿuşşāḳa cevr ile cefā cānāndan pes ne maʿnīden şikāyet eyleye cānāndan	gerçi kim lāyıḳ degilsüŋ luṭf-ı yāre saʿdiyā raḥm idüp n'ola eger yād eylese iḥsāndan	15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
516	Ṭālīʿī	Ġazel / 5 beyit	82b	pādişāhum nem ola ol ulı dergāha yarar cāndan özge nesi	āşikār avla yüri şīr gibi āhūları siŋe pusa yürimek ṭālīʿ-i rūbāha yarar	15.	*Ṭālīʿī Türkçe Dīvānı (İnceleme-Tenkitli Metin-Açıklama ve Notlar) (s.104)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				var ola ḳuluŋ şāha yarar				
517	Cemālī	Ġazel / 5 beyit	82b	her ḳaçan kim ḥāli ol yāruŋ yaŋaġın yaṣdanur gūyiyā pervānedür düşmiş çerāġın yaṣdanur	var ise devlet cemālī dünyede ṣol başda ḥāba varmışdur cebīnüŋ ayāġın yaṣdanur	15. 16. ?		*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
518	Ḳahrī ?	Ġazel / 5 beyit	83a	'āṣıḳuŋ göz açup her dem cemāli yāre baḳ 'ārifüŋ vaḥdeti baġına gir gülzāra baḳ	pā-bürehne baş açuḳ kūyında göricek nigār didi billāhi görüŋ ṣol kaḥrīyi ḥūn-ḫāra baḳ	?		*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
519	Raḥīḳī	Ġazel / 5 beyit	83a	sen perīnüŋ nār-ı āhumdur yaḳan ḥammāmını ḳubbe-i mīnāsına çeşmüm ḳoyupdur cānını	gül ṣuyun sende raḥīḳī ol ḳalenderveş tırāş yār ile itmek dilerseŋ ḥacılar bayramını	16.		*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
520	Aḥmed Pāşā	Ġazel / 5 beyit	83a-83b	çün dil-i miskīni zülfüŋ ḳıldı sevdā-yı mizāc ey müferriḥ-leb buyur şehd-i şifāŋ ile 'ilāc	aḥmedī dervişi çün oldı gedā-yı kūy-ı yār 'ālemüŋ sulṭānıdur bī iḫtiyāc-ı taht u tāc	15.	*Aḥmed Pāşā Dīvānı (s.172)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
521	Ḳahrī ?	Ġazel / 5 beyit	82b drk.	nice bir aḳıdalum yaşımızı āb gibi sen varup seyr idesin 'ālemi mehtāb gibi	yine ol şevḳ-i ḥarābātı kenār itmek içün ḳahriyā aġlayayın yaşumı seylāb gibi	?		*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*
522	Şūrī	Ġazel / 5 beyit	82b drk.-83a drk.	cihānda hep mestlik sāġar-ı peymāneden geldi	geçüp dile melāmetden ḳabā-yı tāc-ı 'izzetden	16.		*mefā'īlün mefā'īlün* *mefā'īlün mefā'īlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				oluban döndürdi dil nergîs-i mestâneden geldi	belâ tâcın urınmaḳ şûrî-i dîvâneden geldi			
523	Şiyâbî	Ġazel / 5 beyit	83a drk.	şevâb-ı ḥacc itmekden ṣafâŋ var ise ey dilber dil-i ʿuṣṣâḳı incitme riʿâyet eylegil ekṣer	ṣiyâbî ile ṣevâb itmek dilerseŋ ey ṣeh-i ʿâdil dehâ vü ḥüsnünde görüp ḳıl nâzük iken bihter	16.		*mefâʿîlün mefâʿîlün* *mefâʿîlün mefâʿîlün*
524	Şûrî	Ġazel / 5 beyit	83a drk.-83b drk.	şeh-i mülk-i cünûnam ḳayd-ı ālemden ferâġum var ne mîrüm ne vezîrüm vezâretüm ne otâġum var	saŋa ṣor ḳusûr-ı ṣûfî meydânımuz aŋa şûrî benüm cennet gibi muḳârin ḫoş ṭaraġum vâr	16.		*mefâʿîlün mefâʿîlün* *mefâʿîlün mefâʿîlün*
525	Fiġânî	Ġazel / 5 beyit	83b	âbdâl-ı dil ki kendüyi zeyn itdi dâġ ile bâzâr-ı ʿışḳa cerre gelüpdür çerâġ ile	el virmedin bu sâḳî-i devrân fiġâniyâ bezm-i cehâletde yıḳdı beni bir ayaġ ile	16.	*Fiġânî ve Dîvânçesi (s.105)*	*mefʿûlü fâʿilâtü mefâʿîlü* *fâʿilün*
526	Bursalı Raḥmî	Ġazel / 5 beyit	83b	yâr-ı engüşt leb-i laʿl-i şeker-ḫand içre beŋzer ol çûb-ı nebâta ki ol ḳand içre	raḥmî bir şûḫ-ı ʿacem sevdi lebi şevḳiyile dâsitân oldı ne çâre o semerḳand içre	16.	*Bursalı Raḥmî Dîvânı (s.272)*	*feʿilâtün feʿilâtün* *feʿilâtün feʿilün*
527	Ḳahrî ?	Ġazel / 5 beyit	83b	bir alay ʿâşıḳuz dildârımuz yoḳ belâlı bülbülüz gülzârımuz yoḳ	ezel cämında olduŋ mest-i emr-i kâr anuŋ'çün ḳahriyâ ḫüşyârımuz yoḳ	?		*mefâʿîlün mefâʿîlün* *feʿûlün*
528	Emrî	Ġazel / 5 beyit	84a	yârsuz bu cihânda nʿeylersin	çünki ʿâşıḳ degülsin ey emrî	16.	*Emrî Dîvânı (s.220)*	*feʿilâtün mefâʿilün* *feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				serv yoḳ būsitānda n'eylersin	söyle kūy-ı fülānda n'eylersin			
529	Mesīḥī	Ġazel / 5 beyit	84a	dehānuŋ işbu çeşm-i ḫurde-bīne ne yüzden görüne yā rabbi yine	mesīḥī ḫaṭ görüp yüzüŋde didi ḳoma kāfir yayıldı rūm iline	15.	*Mesīḥī Dīvānı (s.264)*	*mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün*
530	Şūrī	Ġazel / 5 beyit	84a	iŋlemekdür ney gibi her dem nevāsı 'āşıḳuŋ n'eylesün nālişden özge yoḳ devāsı 'āşıḳuŋ	şem'-i rūy-ı şevḳine ol bī-vefānuŋ şūriyā cānını yaḳmaġ imiş bildüm şafāsı 'āşıḳuŋ	16.		*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
531	Ḫıżrī	Ġazel / 5 beyit	83b drk.	gerekmez tevsen çarḫ-ı denīden ferāġum var bu 'ālem geşt-güzārında ne çiftüm ne orāġum var	göŋülden dīdeden ḫıżrī çıḳardum āb-ı ḥayvānı leb-ā-leb ḫūn-ı eşk ile ṭolu iki ḳabāġum var	15. 16. ?		*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
532	Firāḳī	Ġazel / 5 beyit	83b drk.-84a drk.	biḥamdillāh göŋül abdāl olaldan tāze dāġum vār cihānuŋ tekyegāhında benüm de bir çerāġum vār	ḳo minnetsüz ciger ḳanın içeyin lāleveş her dem fırāḳī bezm-i kesretden benüm şimdi ferāġum vār	16.		*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
533	Civānī	Ġazel / 7 beyit	84a drk.	biḥamdillāh ġāmuŋla sīnem üzre tāze dāġum var belāyuz monla yanar gün gibi rūşen çerāġum vār	ferāġat mülkine şāhum n'ola artursa 'unvānum civānī isḥāḳ sāyebān gülgün otāġum vār	16.		*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
534	Sühāyī	Ġazel / 5 beyit	84b	iden nezāre verd-i ruḫ-i al-i aḥmede	başdan şaçı ġamın çek el uzatma	16.		*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ṣallī ʿaleyh oḳuya cemāl-i muḥammede	ġayrıya irmek sühāyī ister iseŋ ʿömr ü sermede			
535	Sihrī	Ġazel / 5 beyit	84b	nāzenīnler şehri bir dilber-i zībā gördüm mūmiyāndur bādāmın bāhir ü peydā gördüm	cān çaker-i çāh-ı zenaḫdānı düşüp siḫrī gibi zülf-i bendinde yaturlar niçe şeydā gördüm	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
536	Celîlî	Ġazel / 5 beyit	84b	yine bir derzi güzel sevdi göŋül yāresi çoḳ rişte-i zülfine baġlu yiler āvāresi çoḳ	biŋden artuḳ var ola şimdi celîlî sürinen yüzi aştārı belürsiz yiler āvāresi çoḳ	16.		*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
537	Necātī Beg	Ġazel / 3 beyit	85a	dilberā ḥāl-i lebüŋ rāz-ı dehānuŋ ḳıldı fāş nitekim esrār-ı ġaybı noḳṭa-i remmāl açar	şād olur olsa necātī işigüŋde pāy-māl ehl-i dünyā gibi kim göŋlini rūy-ı māl açar	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.245)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
538	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	85a	şol ġoncalar ki laʿlüŋ aŋup aġzın açalar bād-ı şabā irişi şiʿb gelüp aġzına çalar	bezm-i belāda ḳaddümi ceng eyledi diyü çoḳdan bu derd-mend necātī anı çalar	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.226)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
539	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	85a	revā mıdur ki güneş yüzüŋe ḳamer diyeler gice ile ṭaşra çıḳarsaŋ daḥı neler diyeler	levend ü müflis ü mey-ḫūre vü faḳīr ü ḥaḳīr necātīyem umaram daḥı beş beter diyeler	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.216)*	*mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
540	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	85a-85b	gülleri bād-ı ṣabā ḳande bulursa yaḳalar çāk olupdur ṣanemā ʿışḳuŋ elinden yaḳalar	hele ben gördügümi yāra necātī diyeyin nice ola neyleyeler ġāyeti bu kim yaḳalar	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.249)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
541	Semāʾī	Ġazel / 5 beyit	84b drk.	ne ʿışḳa ṣabr ider oldum ne ʿaḳl ile yārum ne kārı başa iletdüm ne bellü bī-kārum	semāʿī gibi ben ol bī-ḫodem ki ʿālemde ne keyf ile mükeyyef ne mest ü ḫayrānum	16.		*mefāʿilün feʿilātün* *mefāʿilün feʿilün*
542	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	85a drk.	kendüyi taʿrīf idermiş müşg-i ter öksüz oġlan göbeġin kendü keser	dimezim şiʿre hünerdürür velī buncılayın şiʿr dimekdür hüner	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.246)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilün*
543	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	85a drk.	ṣol dil-rübā ki ʿāşıḳa yüzbiŋ cefāsı var ḥaḳḳā ki her cefāsına biŋ biŋ vefāsı var	yā rab ne götürür bu necātī ki her güzel aŋa söger meger ki mücerreb duʿāsı var	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.225)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*
544	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	85b	yāruŋ cefāsı ġayrīye derd ü belā gelür ben mübtelā muḥibbine luṭf u vefā gelür	miskīn necātī ah urur kendüden gider yāruŋ meger ki cennet-i kūyın aŋa gelür	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.271)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*
545	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	85b	nice bir dil şīşesin seng-i cemāl-i yār ṣır gel teraḥḥum ḳıl ki gönlüm ġurbet içre yār ṣır	sen zebūŋ olma necātī gerçi kim çoḳdur günāh biŋini ʿışyān çerisinüŋ bir istiġfār ṣır	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.260)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
546	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	86a	öykündi nāfe zülfüŋe kürkin devürdiler şu ʿārıżuŋı aŋdı yüzin yire sürdiler	meclisde şīşeler gibi miskīn necātīnüŋ ḳan doldurup yüregini boynını burdılar	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.180)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
547	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	86a	ey ḳaşı yay olan beni iŋletme ḳıl ḥaẕer kim āhum oḳı naʿl-i hilāle ider güẕer	ṭoġrulıcaḳ necātīden ayruġuna tīriŋ allāh bilür ki ḫasta göŋülden neler geçer	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.180)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
548	Maḫlaṣsız	Müfred	86a	oŋulur oḳ ḳılıç süŋgü yarāsı oŋulmaz tā ḳıyāmet dil yarası				*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
549	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	85b drk.	ḫalḳuŋ kimisi ṣūfī kimi mey-perest olur ey ḫvāce bu muʿāmele rūz-i elest olur	olsun necātī naẕmuŋuŋ āvāzesi bülend ki anuŋ ḳatında çeng ü ney āvāzı pest olur	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.206)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
550	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	85b drk.	güzelde murād ān olur endām degüldür keyfiyyet olur meyde ġaraż cām degüldür	zülf ü ruḫı ṣeydāsına kimse diye bilmez kim dün ü günü ḳadr ile bayram degüldür	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.252)*	*mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün*
551	Necātī Beg	Ġazel / 9 beyit	86a drk.	yara neyler ʿārıżuŋda ey boyı serv-i revān bir elifdür ol ʿıẕāruŋ ortasında bī-gümān	yara ne eyler ʿārıżuŋda ey boyı serv-i revān kendü kendünden necātī ṭabʿın eyler imtiḥān	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.409)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
552	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	86a drk.-86b drk.	ḫaṭṭ-ı ruḫ-i yār maḥabbet ecelidür ġāfil yürüme aç gözüŋi gün gicelidür	maḥbūb u meye tevbe idem dirse necātī inanmayasuz sözine żirā ki delidür	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.207)*	*mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün*
553	Hilālī	Neşir	86b-87a			16.		
554	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	87a	cānumı virür idüm būse-i cānāna 'ivaż mümkin olsa yaradılmışda eger cāna 'ivaż	dil virüp vuṣlat umar ise necātī heyhāt kimse gördüŋ mi vire āteş-i sūzāna 'ivaż	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.302)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
555	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	86b drk.	ḳaşuŋla kirpügüŋ elbette cānı gözlerler şan iki atıcılardur nişānı gözlerler	necātī diyü nigehbān ḥāżır olmaya kim felek ferişteleri cümle anı gözlerler	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.243)*	*mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün*
556	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	87a drk.	ġamzeler kim cān eline tīr ü müjgān yaġdurur beŋzer ol tatara kim siḥr ile bārān yaġdurur	ey necātī kilk-i gevher-bāruŋa ḳıymet mi var dürr olur her ḳaṭre kim ol ebr-i nīsān yaġdurur	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.236)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
557	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	87a drk.-87b drk.	n'ola bī-mihr ise dilber biḥamdillāh ki meh-rūdur şol deŋlü şöhreti var kim hemān bir şehr bir odur	necātī baḥr-i eş'āruŋ nedendür pür-güher bu ḫod selāsetde leṭāfetde hemāna bir içim ṣudur	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.262)*	*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
558	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	87b	ḳocmaġa el virmeyen serv-i dilārādan n'olur a benüm a	rind-i ser-meste naṣīḥat ḫalḳ içinde eyleme vā'iẓā hüşyār iseŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.244)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				sevdügüm ḳurı temāşādan n'olur	ṣoḥbetde ġavġādan n'olur			
559	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	87b	ġam-ı cānāneyi her cān götürmez ki degme memleket sulṭān götürmez	necātī bezm-i ḫāṣ ü cür'a-i dost bu ululuḳları devrān götürmez	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.285)*	*mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün*
560	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	87b	dem olmaz kim feleklerde melekler āhdan ḳorḳmaz beni yaḳduŋ günāhum ne be hey allāhdan ḳorḳmaz	ḳara başına ṣūfīnüŋ ne günler geldi ḥüsnüŋden necātī ṣeb-rev olanlar kimdir māhdan ḳorḳmaz	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.281)*	*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
561	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	88a	ey rind-i ḫarābāt beni 'ār gerekmez mest-i mey-i 'ışḳ olana inkār gerekmez	olsa yaluŋuz diyü necātīyi uşanmaŋ bu 'ışḳ ṭarīḳinde hevā-dār gerekmez	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.276)*	*mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün*
562	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	88a	yā rab ol serv-i nāzı kim sevmez veylī 'ömrī dırāzı kim sevmez	çün necātī maḳām ola dem-sāz naġme-i ṣāh-nāzı kim sevmez	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.293)*	*fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün*
563	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	88a-88b	ṣevḳ-i ruḫsāruŋla dil zülf-i dü-tādan ḳorḳmaz ārzū-yi genc idenler ejdehādan ḳorḳmaz	ḫavf ider ṣanma maḥalleŋde necātīden raḳīb pādiṣāhum bellüdür kim seg gedādan ḳorḳmaz	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.283)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
564	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	87b drk.	devr-i meclis ki bugün ẕevḳ u ṣafā ḫırmenidür el açuŋ vaḳt-i ṣabūḥ oldı du'ā ḫırmenidür	şükr allāha necātī yine bir dānedürür pādişāh işigi gerçi ẕurefā ḫırmenidür	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.214)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
565	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	87b drk.-88a drk.	luṭf idersin sen gelürseŋ mürde cisme cān gelür nāme yazup gönderirseŋ bendeye ʿunvān gelür	rişte-i naẓma naṣīḥat dürlerin düzdüŋ velī ey necātī dilbere ol sözlerüŋ yalan gelür	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.255)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
566	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	88a drk.	saŋa ancaḳ ḳamer çāker degüldür güneş daḥı aŋa beŋzer degüldür	cihān-ı pīre-zāle baş ḳoşanlar necātī er degüldür er degüldür	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.224)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *feʿūlün*
567	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	88a drk.-88b drk.	her ḳaçan bād ile zülf-i ʿanber-efşān ṣarmaşur dil perīşān olı başlar rişte-i cān ṣarmaşur	ey necātī yirde gökde bir belāsuz bal yoḳ māh-ı tābāna seḥāb ü gence ṣuʿbān ṣarmaşur	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.265)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
568	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	88b	ġıdā-yı cān gerek ehl-i dil olana şeksüz güzelsüz olmazuz oluruz etsüz etmeksüz	necātī yüregüŋi ḳarşu ṭut belā oḳına ki saŋa dimeyeler yüri bire yüreksüz	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.285)*	*mefāʿīlün feʿīlātün* *mefāʿīlün feʿīlün*
569	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	88b	maḫmūr gözler olalı mest-i şarāb ü nāz her güşede benüm gibi biŋ var ḫarāb-ı nāz	başı ayaġı oldı belürsüz necātīnüŋ sāḳī meger ki itdi ayazınuŋ ābın āz	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.288)*	*mefʿūlü fāʿīlātü mefāʿīlü* *fāʿīlün*
570	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	88b-89a	ḳanlara döndi göz yaşı ey bī-vefā yetiş bir dürlü daḥı oldı begüm mācerā yetiş	hep ümmet-i muḥammed olanlar esirgedi vaḳtidürür necātīye gel muṣṭafā yetiş	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.300)*	*mefʿūlü fāʿīlātü mefāʿīlü* *fāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
571	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	89a	ḫāk-i pāyuŋ tūtiyā-yi dīde-i ḫūn-bār imiş ḥamdüllillāh kim görecek gözlerümüz var imiş	būseŋi görmez necātī kendüye lāyıḳ velī ey lebi sükker ne çāre cāndur[ur] umar imiş	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.297)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
572	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	89a	cānumı virür idüm būse-i cānāna ʿivaż mümkin olsa yaradılmışda eger cāna ʿivaż	dil virüp vuṣlat umar ise necātī heyhāt kimse gödüŋ mi vire āteş-i sūzāna ʿivaż	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.302)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
573	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	89a-89b	benüm sevüm ne virür sende himmet olmayıcaḳ neye yarar iki başdan maḥabbet olmayıcaḳ	necātī ayaġı tozın getürimedüŋ ele çün ne müşkil olur imiş başda devlet olmıyacaḳ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.313)*	*mefāʿilün feʿilātün* *mefāʿilün feʿilün*
574	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	88b drk.	ġamzesine çeşm-i ḫvāb-ālūd-ı dilber yaṣdanur bir dil-āver gibi kim yatduḳça ḫançer yaṣdanur	ḳaşuŋ ile zülfiŋi görüp duʿālar itmege bu necātī rūz ü şeb miḥrāb ü minber yaṣdanur	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.237)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
575	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	89a drk.	cedvelden iŋen çıḳma ki pergāra çekerler ṭoġrı yolına gitmeyeni dāra çekerler	gül devridürür sarḫoş olınca bu necātī ḫaclet raḳamın cebhe-i hüş-yāra çekerler	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.203)*	*mefʿūlü mefāʿīlü* *mefāʿīlü feʿūlün*
576	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	89a drk.	işigüŋ yaşum ile hem-demdür ġālib ol kaʿbedür bu zemzemdür	āferīnler necātī ṭabʿuŋa kim ṭarz-ı eşʿārda müsellemdür	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.186)*	*feʿilātün mefāʿilün* *feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
577	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	89b	ḫoşdurur dilde ḫayāl-i laʿl-i cānān beslemek yaraşur zīrā sifāl içinde reyḥān beslemek	yārdan yevmī ġam umarsa necātī n'ola kim ʿādet-i meşhūrdur ḳulını sulṭān beslemek	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.331)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
578	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	89b	çeksün belālu bülbülüŋ ey gül belāleruŋ her ḫāra hem-dem ol yüri sürsün ṣafāleruŋ	bigāne gibi baḳduġuŋ oldur necātīye kim var hezār bencileyin āşināleruŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.327)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*
579	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	89b-90a	şāḫ-ı güldür sīnem üzre zaḫm-ı şemşīrüŋ senüŋ ġoncalar zeyn eylemiş eṭrāfına tīrüŋ senüŋ	oġlan oyuncaġına döndi necātī ʿışḳ-ı pāk hey necātī böyle mi taʿlīm ider pīrüŋ senüŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.336)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
580	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	90a	faṣl-ı bahārdur heves-i sebze-zār idüŋ bir lāle-çihre ile mey-i ḫoş-güvār idüŋ	bir yıl idi ki gül gibi pinhān idi ḳadeḥ vaḳtidürür necāti gelüŋ āşikār idüŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.340)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*
581	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	90a	ḳulıyuz ḳulı melek yüzlü melik-zādelerüŋ lebi ġonca beli ince yaŋaġı sādelerüŋ	daḫı çoḳ başlu olur zülfi ḳaşīr olduḳca nice ola ḥāli necāti cigeri sādelerüŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.341)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
582	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	89b drk.	derd ile günde biŋ kerre ölmek kime yalan ise baŋa gerçek	azacuḳ cānlusan necātī sen çürʿa-i laʿl-i yārdan al çek	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.332)*	*feʿilātün mefāʿilün* *feʿilün*
583	Necātī Beg	Ġazel / 8 beyit	89b drk.-90a drk.	ben üzümüŋ ṣuyın severem ṣūfī dānesin	öldürmege behāne gerekmez necātiyi yetmez mi bu	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.379)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				zīrā kimi ḳızını sever kimi anesin	behāne ki sen bī-behānesin			
584	Necātī Beg	Ġazel / 9 beyit	90a drk.	dirler lebüŋe ḫalḳ mesīḥā küçücükden kim oldı mesīḥā gibi güyā küçücükden	ol ḥoḳḳa-dehen ʻışḳuŋı fāş itdi necātī kim gizlü ḫaberler olur ifşā küçücükden	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.388)*	*mefʻūlü mefāʻīlü mefāʻīlü feʻūlün*
585	Necātī Beg	Ġazel / 4 beyit	90a drk.-90b drk.	ey göŋül aġyār olana yār dirseŋ bilmezin bī-vefā dilberlere dildār dirseŋ bilmezin	ben necātīyem güzel sevmek olupdur ṣanʻatüm sen muʻallim ʻāṣıḳ-ı bī-kār dirseŋ bilmezin	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.375)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
586	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	90b	cemālüŋ muṣḥafı ḫaḳḳı mübārek fāldür zülfüŋ yā ṭavūsi mürekkeble yazılmış dāldür zülfüŋ	necātī her müselmānuŋ görür ḳaydını ol kāfir baŋa geldükçe her dāʻim işi ihmāldür zülfüŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.328)*	*mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün*
587	Necātī Beg	Ġazel / 8 beyit	90b	aġlar dimiş beni leb-i ḫandāna beŋlerüŋ bilsem niçün şehādet ider ḳana beŋlerüŋ	itdüklerün necātīye bir kāfir itmeye ḫāṣā ki beŋzer ola müselmāna beŋlerüŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.319)*	*mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün*
588	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	90b	didiler dost saŋa yār ola didüm daḥı yeg mūnis ü hemdem ü dildār ola didüm daḥı yeg	didiler ol yüzi gülzār necātī ġālib gül-i cennet ḳadarı var ola didüm daḥı yeg	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.332)*	*feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün*
589	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	91a	ġamzeŋ beni helāk ide göre ṭura	ḳoḳdur necātī ġamzeleri ṣīr merd	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.339)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				gözüŋ ṭurmaya girü ġamze ḳılıcın ura gözüŋ	evet ādem helāk olur bakışından ḳara gözüŋ			
590	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	91a	bu ġam eyyāmında sāḳī bizi ḫoş-ḥāl eyledüŋ rüzigāra bāde-i gülgün ile āl eyledüŋ	ey necātī ṣevḳ ile her beyt kim itdüŋ raḳam sūz-ı dilden dilbere bir nāme irsāl eyledüŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.325)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
591	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	91a	güzelüm ḫūblar içre saŋa biz şāh didük ne didük ḳullarıŋuz yārıcuŋ allāh didük	bir nefesdür virelüm yāra necātī cānı dutalum ḥasret ile bir ḳatıraḳ āh didük	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.343)*	*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*
592	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	90b drk.	olmayuben cemālüŋe pervāne yanayın yanmayuben firāḳ odına yana yanayın	dā'im necātī nāleye āheng ider gönül yā erganūn-ı āh ile efġāna yanayın	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.375)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü* *fā'ilün*
593	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	90b drk.-91a drk.	sen ey ḫayāl-i dost gönülden çıḳar mısın dil şehrini yā şöyle ısuz ḳor yıḳar mısın	pīr-i muġānı iŋen ögersen necātiyā yoḫsa üzüm şuyını böylece şıḳar mısın	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.394)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü* *fā'ilün*
594	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	91a drk.	gönlümi sensüz egleyemez serv ile semen serv ü semen gelür baŋa tābūt ile kefen	cān virme çeşm-i dilbere dirsüz necātiye hey n'oldı şöyle dirsüŋüz ölsün mi yā seven	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.398)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü* *fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
595	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	91a drk.-91b drk.	cām-ı ʿışḳuŋdur dem ā dem sırrumı fāş eyleyen nār-ı şevḳuŋdur hemīşe gözlerüm yaş eyleyen	sālik-i rāh-ı ḥaḳīḳatdür necātī ḳorḳusuz dil-rübālar ʿışḳını kendüye yoldaş eyleyen	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.384)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
596	Necātī Beg	Ġazel / 8 beyit	91b	ʿāşıḳ irdi ʿīd-i vaṣla zāhid eyler daḫı şek kimine yemek naṣīb oldı kimisine emek	zülfüŋ ucından necātīnüŋ neler çekdügini biŋ yıl olsa ʿömri biŋde birin olurdı dimek	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.338)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
597	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	91b	her laḥẓa gün yüzine ṣalar sāye perçemüŋ her gün kemend-i nāz atar āya perçemüŋ	ṣarmış iken ayaġın etegine zülf-yār ṣaldı necātīyi yine sevdāya perçemüŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.345)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
598	Necātī Beg	Ġazel / 9 beyit	91b-92a	siḥr ider reftārda serv-i ḫırāmānuŋ senüŋ ḳıl yarar güftārda laʿl-i dür-efşānuŋ senüŋ	diş bilermişsin leb-i şīrīn-i yāra vaz gel ey necātī döymez ol ṭatluya dendānuŋ senüŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.335)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
599	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	92a	ey ṣabā zülf-i nigārı ʿanber-efşān eyledüŋ ḫāk olan bī-dillerüŋ tozın perīşān eyledüŋ	git necātīden kesil ṣaġlıḳla gelme ey raḳīb derde dermān eyle dirdüm derde dermān eyledüŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.321)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
600	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	92a-92b	bahār mevsimidür gülistāna varı görüŋ güli müşāhede eyleŋ cemāl-i yārı görüŋ	necātīye çemen-i eyyāmdur uyarsaŋuz ṣadā-yı bülbül ile cānuŋuz uyarı görüŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.325)*	*mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
601	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	91b drk.	bir içim şu umarın ḫançer-i bürrānuŋdan n'ola bir kez içürürseŋ ne gider yanuŋdan	itlerden bugün öŋ aŋdı necātī seni yār yine mümtāz olasan gibi hep aḳrānuŋdan	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.380)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
602	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	91b drk.-92a drk.	dost itdüm derd-i cānı çünki cānān ile ben bilmiş ol kim düşmanın ölince dermān ile ben	rāstı budur ki rüsvāy oldı şoŋ ver dāştum çıḳışımadum necātī āh ü efġān ile ben	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.389)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
603	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	92a drk.	göricek yāruŋ elde oḳu yasın benüm çün ḫāce başla oḳu yā-sīn	eger ben āyetʿül kürsī oḳursam ne mümkindür beni sen okuyasın	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.400)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *feʿūlün*
604	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	92b	dil kebāb ü ḳabaġum yaşı mey-i nāb gerek lā-cerem ʿayş-ı müdām itmege esbāb gerek	şekkerüŋ başına şu ḳoydı zülāli lebinüŋ nideyin ḳandi necātī baŋa cüllāb gerek	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.333)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
605	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	92b	elḥamdülillāh eyledi terk-i cefā ḫaṭuŋ yazdı nigīn-i laʿlüŋe naḳş-ı vefā ḫaṭuŋ	āzād olur ḫaṭ ile ḳul olan necātiyā āzāde yürür iken ider mübtelā ḫaṭuŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.318)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*
606	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	92b-93a	göŋül ger ḳul iseŋ bir şāh ile ol belāya ṣabr ḳıl allāh ile ol	eyā ṣūfī ḳalenderdür necātī ögünmez manṣıb ile cāh ile ol	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.352)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *feʿūlün*
607	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	93a	zāhidā kaʿbeye dayanma gel ey gevden gel	ḥālet-i ʿışḳı necātiye danışdum didi kim her cefā-kāra göŋül	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.350)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cān ü dil pīş-keş it işigine evden gel	virmeyelüm oğlan gel			
608	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	93a	bugünden irteye ġama olma gönül melül gökden ne yaġdı kim anı yir itmedi ḳabūl	bād-ı fenā ġubāruŋı tā kim ṣavurmaya var ey necātī kūyına ḥasret yaşı ile öl	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.346)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
609	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	93a-93b	çün tevbelüsen isteme ey dil şarāb-ı āl sāḳī sözini şıma ayaġı elüŋe al	bayram irişdi her kişi beg gibi şādumān miskīn necātī mu'tekif-i gūşe-i melāl	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.348)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
610	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	92b drk.	gerçi gül-zār-ı cihānda gül olur ḥāra yaḳın ḥaḳ ıraġ eylesün andan ki ola aġyāra yaḳın	lebi şevḳi iledür zülfe necātī göŋlin belī tiryāk olıcaḳ varsa olur māra yaḳın	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.397)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
611	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	92b drk.-93a drk.	ey ḥāṭır-ı āşüfte şol iki gözüm aydın cān gibi göŋül şehrine gelmiş gözüŋ aydın	şi'rinde ruḥuŋ vaşfını itdükçe necātī mecmū'a-i gül gibi olur sözleri rengīŋ	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.377)*	*mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün*
612	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	93a drk.	lāle yaḳdı cigerini gül-i ḫandānuŋ içün servler kesdi ḳolın ḳadd-i ḫırāmānuŋ içün	ey necātī gözüŋ aç al ayaġı ṭopraġını tūtiyā ister iseŋ çeşm-i cihān-bānuŋ içün	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.401)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
613	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	93a drk.-93b drk.	ḳoġıl ey bāġ-bān būy-i vefā gülden ıraġ olsun hezārān bülbül	necātī mest-i 'ışḳam ben benüm 'aḳl ile işüm yoḳ bir iki kez aŋa	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.397)*	*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ölürse ḳayurmaz kendü ṣaġ olsun	didüm hele benden ıraġ olsun			
614	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	93b	ġāret-i dīn iden ancaḳ zülf-i ʿanber-bū degül ḫaṭṭ u ḫālüŋ daḫı kāfirlerdürür bir bu degül	ey necātī çün ola mecnūna hem-dem bir ġazāl baŋa ne içün āşinā ol gözleri āhū degül	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.351)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
615	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	93b	āsumānīler geyüp gün gibi māhum gitme gel göklere boyanmasun feryād ü āhum gitme gel	ben necātī rūz-ı şeb derdüŋi irürdüm ṭaleb ben elümle itdüm baŋa gitme günāhum gitme gel	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.347)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
616	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	94a	mevsim-i nev-bahārı gözleyelüm bāde-i ḫoş-güvārı gözleyelüm	ġulġuli şīşenüŋ baş aġrısıdur sāġar-ı bī-ḫumārı gözleyelüm	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.370)*	*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
617	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	94a	işigüŋden yüzüm dönerse dönsün bir yaŋa ḳıblem ḳapuŋa doġru geldüm ben senüŋ a kaʿbem a ḳıblem	şikāyet eylemiş diyü yeter öldür necātīyi aŋa itdüklerüŋ sen de n'ola bir kez aŋa ḳıblem	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.356)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
618	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	94a-94b	zaḫm-ı firāḳ oŋulmuş u gitmişdür ey ṣanem tirüŋle sīne birlige bitmişdür ey ṣanem	gül ruḫlaruŋda sünbülüŋ āşüfte göreli miskīn necātī ʿaḳlı dağıtmışdur ey ṣanem	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.362)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
619	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	93b drk.	sūz-ı dil beŋzüm ṣarardur ey yaŋaġı erġavan	ḳaşınuŋ yayı ele girmez ṭutuŋ kirpik oḳın	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.392)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ġalibā bu vech ile kūyuŋda olmaz zaʿferān	ṭoġru ṭutulmayıcaḳ egri bulunmaz bī-gümān			
620	Necātī Beg	Ġazel / 3 beyit	93b drk.	zülf-i ʿanber-bār ile yār ister örte ruḫların hīç ola mı şemʿ-i rūşen perde-i şebde nihān	ey necātī şekk ider ʿālem vücūduŋda senüŋ varlıġuŋ ʿanḳā gibi bir ad olmışdur hemān	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.393)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
621	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	93b drk.-94a drk.	yār işigidür gedāya cennet-i meʿvā bugün yār ile ṭursun ṭurursa dostlar dünyā bugün	ey necātī ḫançer-i ḫūn-rīz-i yāra teşneyüz şudan artuḳ nesne çekmez gönlümüz ḳaṭʿā bugün	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.406)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
622	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	94a drk.	yüri ferzāne iseŋ cānib-i cānāna degin n'ola pervāne iseŋ şemʿ-i şebistāna degin	dimedüŋ rāzı necātī ile fāş eylemedi geçmeyince güzelüm ġamzeŋ oḳı cāna degin	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.407)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
623	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	94a drk.-94b drk.	neşāṭ u ʿişreti ne eyler ġamuŋla hem-dem olan ḳapuŋda cennetüŋ adın aŋar mı ādem olan	ecel gelüp sefere nevbetüŋdürür diyicek necātiyā ḳara yayadurur müsellem olan	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.403)*	*mefāʿilün feʿilātün* *mefāʿilün feʿilün*
624	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	94b	yoluŋda ḳurdı dīdelerüm ḥalḳa ḥalḳa dām ṣayd ide tā naẓar seni ey kebk-i ḫoş-ḫırām	dilden giderdi ġam gicesinüŋ ḳaraŋluġuŋ sāġar hilāli olsa necātī kim temām	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.372)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*
625	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	94b	şāmīler itmesün diyü ikide bir hücūm	ölüm işi ḥaḳ işidürür andan kim incinür	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.363)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü* *fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				götürdi zülf ḳa'idesin yüzden ehl-i rūm	yārı necātī ġayr ile görmekdürür ölüm			
626	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	94b-95a	mey-gūn lebüŋ ḫayāli ile ḳan aḳar yaşum kim didi ṯīr-i ġamzeŋe kim ḳana ḳar yaşum	āhum tütüni göklere çıḳdı necātiyā bir demde eyledi sefer-i baḫr ü ber yaşum	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.371)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
627	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	95a	gözümde 'aks-i cemālüŋ bahāra beŋzetdüm yaşum bahārda ṭaşmış pıŋāra beŋzetdüm	ögerseŋ ol ruḫı ög kim necātī vaṣf ideli beyān varaḳlarını lāle-zāra beŋzetdüm	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.369)*	*mefā'ilün fe'ilātün* *mefā'ilün fe'ilün*
628	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	95a	her gün ol gül-ruḫları bāġ-ı cinānı gözlerem her gice ol zülfi 'ömr-i cāvidānı gözlerem	rāḥat ü ḳahrına dehrüŋ baş egüp yalvarmazam ben necātī himmet-i şāh-ı cihānı gözlerem	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.371)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
629	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	94b drk.-95a drk.	gül yüzüŋdür sünbül-i 'anber-feşānı bilmeyen oldurur cennetde 'ömr-i cāvidānı bilmeyen	ey necātī ḫaṭṭ u ḫāl-i zülfe eylesün naẓar güzel olup fitne-i āḫir zemānı bilmeyen	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.399)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*
630	Necātī Beg	Ġazel / 8 beyit	95a drk.	zülfüŋ ġamını 'anber-i sārāya virmezin la'lüŋ meyini ṣādī-i ṣahbāya virmezin	eglenmege necātīye necātīye dīvār sāyesin gīsū-yi ḥūr u zülf-i semen-sāya virmezin	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.391)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
631	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	95a drk.-95b drk.	leblerüŋ öpdükçe sāġar acısun cān acısun	ādem olmazmış necātī kişi gögçek ṭon ile	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.401)*	*fā'ilātün fā'ilātün* *fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				kimseler görmiş degül bunuŋ gibi cān acısun	rengi ḫūb olmaḳ gidermezmiş zaʿferān acısun			
632	Necātī Beg	Ġazel / 7 beyit	95b	yāra ne ey müddeʿī çoḳ çoḳ günāhumdan benüm yüz çevürmez āyīne rūy-i siyāhumdan benüm	gözi ögrenmişdürür ʿāşıḳların öldürmege ey necātī ẓulm gelmez pādişāhumdan benüm	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.374)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
633	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	95b	āteş-i ġamdan yanupdur ḫākdür cismüm benüm bil ki şol bir āh-ı āteş-nākdür cismüm benüm	ey necātī eyledüm ʿışḳ ejdehāsını zebūn mār-gīr-i dehr içün tiryākdür cismüm benüm	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.355)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
634	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	95b	gördüm yüzüŋi dīde-i giryāndan el yudum vurdum cigerde ḳaṭre ḳadar ḳandan el yudum	laʿlüŋ yeter necātīye dünyā ve āḫiret kevṯer ṣuyu ile çeşme-i ḥayvāndan el yudum	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.369)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
635	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	96a	ḳan aġladuŋ görünce ben ʿāşıḳı fütāde ey çeşm-i ḫūn-feşānum olsun demüŋ ziyāde	teşbīh sāde virmez zīnet vire ḫayālī rengīn edā gerekdür eşʿār-ı dil-güşāda	16.	*Ḫayālī Beg Dīvānı (s.345)*	*mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün*
636	Ẓātī	Ġazel / 6 beyit	96a	āl ile dutdı öpdi laʿl-i nigārı bāde virse ʿaceb mi āhum bezm-i fenāyı bāde	yā ḳaşlaruŋ hilāle teşbīh itdi ẓātī eksüklük itdi ey meh maʿzūr ṭut bu rāda	16.	*Ẓātī Dīvānı III. Cild (s.159)*	*mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
637	Faḳīrī	Ġazel / 5 beyit	96a	ġamdan helāk olupdur cismüm benüm ziyāde ey sāḳī-i maḥabbet ṣun baŋa cām-ı bāde	ʻışḳuŋ meyinden ey meh mest oldı bu faḳīrī ʻaks-i lebüŋ görelden cām-ı cihān nümāda	16.		*mefʻūlü fāʻilātün* *mefʻūlü fāʻilātün*
638	Necātī Beg	Ġazel / 8 beyit	95b drk.	nice bir ḫūn dökeyin [bu] dīde-i giryānumdan nice bir besleyeyin ġamzelerüŋ yanumdan	benüm eşʻārdur iden yirümi ṣaff-ı niʻāl oḳuyan maḫlāṣumı aŋlaya dīvānumdan	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.403)*	*feʻilātün feʻilātün* *feʻilātün feʻilün*
639	Faḳīrī	Ġazel / 4 beyit	96a drk.	gülşende gül yüzüŋçün āh eylesem ziyāde bülbül kebāb olurdı döne döne hevāda	ḳorḳar ki dūd-ı āhum aŋa sirāyet ider çerḫ-ı felek anuŋ'çün ḳaçar dönüp hevāda	16.		*mefʻūlü fāʻilātün* *mefʻūlü fāʻilātün*
640	Muḥibbī	Ġazel / 6 beyit	96a	olsun tena‘‘um içre ol yār-ı rūy-sāde ḳalsun belā vü ġamda bu ʻāṣıḳ-ı fütāde	gülzār-ı ḫüsnüŋ içre her gīce ṣubḥ olınca oḳur muḥibbī medḥüŋ bülbülleyin nevāda	16.	*Muḥibbī Dīvānı (s.1539)*	*mefʻūlü fāʻilātün* *mefʻūlü fāʻilātün*
641	Helākī	Ġazel / 5 beyit	96b	ben zār-ı nā-tüvānuŋ nerd-i ġam-ı belāda baḫt ḳapusı bağlu mümkin degül güşāda	ḳavs-i ḳuzaḥdan inse tīr-i ḳażā başuŋa olġıl helākī dāʻim teslīm ile rıżāda	16.		*mefʻūlü fāʻilātün* *mefʻūlü fāʻilātün*
642	Kāmī	Ġazel / 5 beyit	96b	derdüm ḥikāyet itsem mecnūn-ı nā-murāda kendin ḳoyup benümʻçün aġlardı ol fütāde	oldum ġazelde kāmī ʻallāme-i zamāne şiʻrümden itse ṭaŋ mı şāʻirler istifade	16. ?		*mefʻūlü fāʻilātün* *mefʻūlü fāʻilātün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
643	Seyrī	Ġazel / 5 beyit	96b	leylī için ki mecnūn āh eyledi ziyāde od urdı kāināta murġ uçmadı hevāda	ṣaḥrā-yı ʿışḳ seyrī mecnūn ile ṣaġışımuz kim gördi iki şāhı seyrānda bir arāda	16. ?		*mefʿūlü fāʿilātün* *mefʿūlü fāʿilātün*
644	Firāḳī	Ġazel / 5 beyit	97a	dil uzatmış leb-i dildāre ġonca ṣabādan yedi anuŋ'çün ṭabanca	firāḳī irsem ol serv-i revāna ṣarılsam ṣarmaşıḳ gibi boyınca	16.		*mefāʿīlün mefāʿīlün* *feʿūlün*
645	Necātī Beg	Ġazel / 6 beyit	97a	vefāyi az ider ol cān uruġı anuŋ'çün cān virürüz aŋa çoġı	ümīdüm ḳatı çoḳ ṣabrum ḳatı az necātīnüŋ bulardur varı yoġı	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.511)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün* *feʿūlün*
646	Necātī Beg	Ġazel / 8 beyit	97a	tā ol büt-i şīrīn-leb şekker-dehen olmışdur gül ġoncalarınuŋ hep yiri diken olmışdur	billāhi necātīye bu luṭf u ʿaṭāyi gör şeyḫī olalı ḫusrev naẓmı ḥasen olmışdur	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.196)*	*mefʿūlü mefāʿīlün* *mefʿūlü mefāʿīlün*
647	Maḥremī	Müfred	96b drk.	sāḳī-i bezm-i miḫnet her kime ṣunsa bāda mest ü ḫarāb ḳodı ḫum-ḫāne-i belāda		16. ?		*mefʿūlü fāʿilātün* *mefʿūlü fāʿilātün*
648	Żaʿfī	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	ey meyl iden nuḳūṣa bu deyr-i bī-fenāda ṣarf itme naḳd-i ʿömrüŋ gezme ʿabes hevāda	żaʿfī ḳaçan ki buldum sebʿü'l-meṣānī ṣırrın bildüm nedür kerāmet taḫmīr ü ṭīn-i māda	16.		*mefʿūlü fāʿilātün* *mefʿūlü fāʿilātün*
649	Mesīḥī	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	süz ile āh ideydüm ḥadden eger ziyāde ḳuşlar kebāb olurdı döne döne havāda	taʿlim-i ʿışḳ ideydim ferhāda ger mesīḥī ḳomazdı iki ṭaş ṭaġlarda bir arada	15.	*Mesīḥī Dīvānı (s.269)*	*mefʿūlü fāʿilātün* *mefʿūlü fāʿilātün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
650	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	96b drk.	sözüm sirāyet itse mecnūn u nā-murāda ḳuşlar kebāb olaydı başındaki yuvāda	[bir yayını çeküpdür ʻaşkuŋ ḫayālī ey meh] [kim oldı aŋa nisbet ḳavs-i ḳuzaḥ kepāde]	16.	*Ḫayālī Beg Dīvānı (s.345)*	*mefʻūlü fāʻilātün* *mefʻūlü fāʻilātün*
651	Maḫlaṣsız	Müfred	97a drk.	ey güzellikte bī-bedel ḳadınum miṣli mānendi yoḳ güzel ḳadınum				*feʻilātün feʻilātün feʻilün*
652	Maḫlaṣsız	Müfred	97a drk.	analıḳdan geçüp ebe olası s* her gice gebe olası				*feʻilātün feʻilātün feʻilün*
653	Meylī	Ḳıṭʻa / 4 beyit	97a drk.	amuŋ afşār mūḳişin sancaġı ḳadınum tılaġun bir ḫaṭāyi bayraḳdur	kīr naḥsine meylī ṣubḥa degin ṣaḳa ṣaḳdur ṣaḳa ṣaḳa ṣaḳdur	16. ?		*feʻilātün mefāʻilün* *feʻilün*
654	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	97a drk.	ḫalḳ-ı ʻālem ʻışḳumı āh ü fiġānumdan ṭuyar gice āteş ṣuʻlesi gündüz duḫānumdan ṭuyar	ben necātīyem didügümdür giriftār olduġum cümle güzeller beni nām ü nişānumdan ṭuyar	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.204)*	*fāʻilātün fāʻilātün* *fāʻilātün fāʻilün*
655	ʻUbeydī	Muḫammes / 3 bend	97b	ḥüsn ile ol meh bulaldan şehr içinde iştihār ʻāşıḳ-ı abdālıdur tacın geyer her tāc-dār tekye-i ġamda ḳulı ḳurbānı olursam ne var ʻāşıḳ-ı pāmālıyum	çarḫ dükkānı ʻubeydī kendü mihr-i rūşeni şaʻşaʻā dest-i pür envārında zerrīn sūzeni rāżıyum miḥnet ocāġında ütülerse beni ʻāşıḳ-ı pāmālıyum	16.		*fāʻilātün fāʻilātün* *fāʻilātün fāʻilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				baş açuḳ abdālıyum ḫūblarda taḳyeci dervîşi ḳıldum iḫtiyār	baş açuḳ abdālıyum ḫūblarda taḳyeci dervîşi ḳıldum iḫtiyār			
656	ʻUbeydî	Murabbaʻ / 3 bend	97b	ḳoyun ala gözleri müjgānını tīġ itmiş āh dökmek içün ḳanumı dögmüş zenaḫdānında çāh ḳorḳarın bir gün idersin derd-mendi ḫāk-rāh dilfikārum oldum mışırran o bî-ḳarār oldum āh nev civānum āfetüm ḳaṣṣāb-zāde per-i ṣāh	ey ʻubeydî bir dem içre ġamzeni biŋ ḳan ider tīġ-ı cevr-i ehl-i ʻışḳuŋ cismini bî-cān ider il görince ʻîd-i vaṣlına bizi ḳurbān ider nev-civānum āfetüm ḳaṣṣāb-zāde per-i ṣāh	16.		*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
657	Maḫlaṣsız	Ġazel / 5 beyit	98a	manṣıb u cāhıyle bu dünyāda ey maġrūr olan ḫāb-ı ġafletde ḳalup bî-çāre olma serseri	ḳadr ile ʻunvān veren ḫalḳa vezîr-i ʻaẓāmuŋ ḳatline bu oldı tārîḫ dürüldi defteri			
658	Enverî	Ġazel / 4 beyit	98a	ẓulmet-i ġamda görenler didiler iskenderi hey dîrîġā dār-ı dünyādan dürüldi defteri	rūz-ı şeb ḫurşîd-i pür-nūr itdi ḳoyuben şanmaŋuz üstine yüz şevḳ ile nūr indi anuŋ enverî	15. 16. ?		*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
659	ʻUbeydî	Ġazel / 8 beyit	97b drk.	hevā-yı ḳadd-i ṭubān ile ey serv-i ḫırāmānum	ʻubeydî ḫaste ḫālüŋ cānına kār eyledi fürḳat	16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefāʻîlün mefāʻîlün mefāʻîlün mefāʻîlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cihānı ġarḳa virdi cūy-ı eşk-i çeşm-i giryānum	meded öldüm cemālüŋ cennetin ʿarż eyle rıżvānum			
660	Niṣārī	Murabbaʿ / 4 bend	97b drk.	dil verelden sen serv-i bālāya ḫāk-i pāyine olmuşam sāye gel e raḥm it ben dil-i şeydāya benüm ey cānum cānum aḥmed[üm]	bu niṣārīnin cān içre cānı gözlerinden gel aḳıtma ḳānı ey gözlerüŋ şāh sulṭān ḳızıl bāşı benüm ey cānum cānum aḥmedüm			
661	Maḥlaṣsız	Müfred	98a drk.	kime kim eylük itseŋ ṣaḳın andan bulunmaz saŋa düşmen yaḳın andan				*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
662	Maḥlaṣsız	Müfred	98a drk.	sevmez güzel ḳocaldı demişsin nihālī igen güzelsin ey iki gözüm iken güzel				*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
663	Sihrī	Ġazel / 5 beyit	98a drk.	virür āḫir fenāya fülk-i teni nūḥ daḥı olur ise keştībān	siḥriyā gel duʿā-yı ḫayr idelüm rūḥ-ı pākini şāh ide sübhān	16.		*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
664	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Müfred	98a drk.	düşicek ḥāleti nezeʿ didi tāriḫini isḥāḳ yöneldüm cānib-i ḥaḳḳ'a başum açuḳ yalın ayāḳ		16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
665	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Müfred	98a drk.	yine ẕi'l-ḥiccede ʿazm-i seferüm şām oldı		16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.351)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				diledüm yazmaġa tārīḫini aḥşām oldı				
666	Ḫadīdī	Ġazel / 4 beyit	98b	hey belā hey o nev-civāna dirīġ bāġ-ı ʿālemden almadı daḫı kām	hātif-i ġaybden oldı tārīḫ raḥmetüllāh-i ʿaleyhī bi'ş-selām	16.		*feʿilātün feʿilātün feʿilün*
667	Şemsī Pāşā	Ġazel / 2 beyit	98b	şemsiyā şāh-ı cihānuŋ bendesiyem şīriyem kesmege başın ʿadūnuŋ bir yaluŋ şemşīriyem	baŋa iḥsān eyledi şām-ı dilārāyı bugün yazdılar tārīḫini mirān-ı şāhuŋ mīriyem	16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
668	Fevrī	Ġazel / 5 beyit	99a	görüp mülki vücūdı ʿālem-i ʿışḳa ḳadem başdum bugünden ṣoŋra ölmezsem ʿadem iḳlīmidür ḳaşdum	ṭutuşdum küştgīr-i ġamla fevrī meclis-i meyde erenler himmetinde bir ayaġ ile anı başdum	16.		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
669	Fevrī	Ġazel / 5 beyit	99a	ben ol rindüm ki ʿarżum bezl-i emel-i taḫt ü tāc itmem ḫudādan ġayriya ʿālemde ʿarż-ı iḫtiyāc itmem	baŋa niʿmet yiter fevrī ki bezm-i kāʿināt içre eliyle ṭatlu ballu dirilüp bir ferdi ac itmem	16.		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
670	Fevrī	Ġazel / 5 beyit	99a	feraḥ bīgānedür gönlüm ki ey ġuṣṣā sen evdensin feraḥ ṣādī gelür gider benümle ḳalacaḳ sensin	şarāb-ı şevḳ ile esrār-ı ʿışḳa dest-res bulduŋ yine bezm-i ġam engīzi cihānda fevriyā sensin	16.		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
671	Maḫlaṣsız	Müfred	98b drk.	olam nişānesi aḥbāb-ı iştiyāḳı				*mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				imiş olam ki dirler anı dost-ı lā-firāḳı imiş				
672	Maḫlaṣsız	Müfred	98b drk.	faḳīrin zerk içün ṭutma yaḳasın ṭamudan od alup ḳande yaḳasın				*mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün*
673	Maḫlaṣsız	Müfred	98b drk.	ol siyeh kim cihān ki cānum cefādadur andan bu ṭıpḳı naẓm ki ben bī- nevādadur				*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
674	Maḫlaṣsız	Müfred	98b drk.	olam nişānesi aḥbāb-ı iştiyāḳı imiş olam ki derler anı dost-ı lā-firāḳı imiş				*mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün*
675	Maḫlaṣsız	Müfred	98b drk.	daḫı ġam çekmezüm billāh ki mektūb-ı ṣafā geldi niçe şād olmayam ġurbet diyārında vefā geldi				*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
676	Maḫlaṣsız	Müfred	98b drk.	'izzet'çün allāhum kimseyi derde mübtelā itme sevdügün ya'ni 'āşıḳ-ı zāruŋ yād kimseyle āşinā itme				
677	Maḫlaṣsız	Ḳıṭ'a / 2 beyit	98b drk.	ey ecel ṣabr yoḳ mu nedür bu 'acele çoḳ mu gördüŋ	ey ṣabr gördüŋ ider seni baŋa bunca 'acele			*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				baŋa cān virmege ol bī-bedele	ḳo beni cān vireyin yarın ol bī-bedele			
678	Maḫlaṣsız	Müfred	99a drk.	şu deŋlü bī-kesem cānā cihānda acırum yoḳdur ölürsem meyyitüm defn itmege bir acırum yoḳdur				*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
679	Bāḳī	Ġazel / 5 beyit	99a drk.	ser-i kūyuŋ ṣanemā cennet-i a'lā bilürin müntehā ḳāmetüŋi sidre vü ṭūbā bilürin	bāḳiyā gülşen-i firdevsi baŋa 'arż itme āsitānın ben anuŋ menzil ü me'vā bilürin	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.324)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
680	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	99b	fürḳat şebine düşmüşem ey māh esirge çıḳdı felege āh-ı seḥer-gāh esirge	hey derdüŋ ile bir gün ölür ḥaste necātī geh cevr ü cefā eyler iseŋ gāh esirge	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.464)*	*mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün*
681	Necātī Beg	Ġazel / 5 beyit	99b	bāġ-ı cennet ne virür 'āşıḳ-ı dīdārlara ben o bülbül degülem aldana dīdārlara	çeşm ü ġamzeŋle bilür ḥāl-i necātīyi şu kim ṭuş gelmiş ola baġdādda ġayyārlara	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.427)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
682	Ṭab'ī	Ġazel / 7 beyit	99b	ey şekker-leb ṭatlu düşnāmuŋ n'içün ma'dūmdur aġzuŋ esrārına ḥod ḥayranlıġum mefhūmdur	kevşeri meyḫānede tenhā ṣafāŋa tābi' ol zīrā bu devr içre iḫvān-ı ṣafādan ma'dūmdur	15. 16. ?		*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
683	Fiġānī	Ḳaṣīde / 37 beyit	100a-100b	ṣubḥ-dem alup 'uṭārid destine zerrīn ḳalem	sūrlar ile ṣafā sür dünye durduḳça şehā	16.	*Fiġānī ve Dīvānçesi (s.6)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				defter-i sīmāb-gūn-ı ṭāreme çekdi raḳam	asitānuŋ beklesün elṭāf-ı dārāy-ı ḳıdem			
684	Sihrī	Ġazel / 9 beyit	99b drk.	rūz-i ezelde ḫāk-i vücūdum elenmedin cān ṭıflı daḥı ten beşigine belenmedin	ya ḳadd-i ḥayāl-i ʿışḳ ile siḥrī şehā çeker fānūs-ı mihr çetr-i felek üzerinde yanmadın	16.		*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
685	Maḫlaṣsız	Müfred	100a drk.	düşürmek ister imiş beni düşmen ʿināyet eyler ise dost düşmen				*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
686	Ġamī	Ġazel / 5 beyit	100a drk.	tā ki gördüm ḳaddüŋi ey serv giryānum henüz geçdi ʿömrüm fikr-i zülfüŋle perīşānum henüz	rāst geldüm bir zamān ile o serve ey ġāmī yoluna cān virmedügime peşimānum henüz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
687	Fevrī	Ġazel / 5 beyit	100a drk.	ruḫlarında zülfüni seyrle ḳıla mı ṣoḥbetin iki günlük ʿömr içinde çekme dünyā miḥnetin	ḫışm idüp bir luʿb ile öldürdi fevrī ḫastayı aŋa gösterdi yüzüŋ unutma sen cān minnetin	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
688	Zārī ?	Ġazel / 5 beyit	101a	künc-i meyḫāne cāy-ı eglence ḳayd-ı dünyā dilā bir işkence	ne ḳadar ġuṣṣa çekse bu zārī bir iki cām ile ol düşünce	16. ?		*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
689	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	101a	yāruŋ ḳaçan ki ḫaṭṭ-ı ġubārı tıraş olur esrār-ı ʿışḳ ṣūret-i ḫüsninde fāş olur	eksük degül demüŋde gelür ġam veẕāyifi isḥāḳa tā ölince kifaf-ı maʿāş olur	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebi Dīvānı (s.143)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
690	Ẕātī	Ġazel / 6 beyit	101a	dilden artuḳ ġuṣṣanuŋ cānā mekānı yoḳ mıdur ʿāṣıḳun ʿālemde baht ü kamrānī yoḳ mıdur	ġoncaya gül aġzuma öykünme var açıl dimez ẕātiyā ol gül-ruḫuŋ yoḫsa dehānı yoḳ mıdur	16.	*Ẕātī Dīvānı I. Cild (s.192)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
691	Şemʿī	Ġazel / 5 beyit	100b drk.	tīr-i müjeŋ eglenmedi geçdi siperümden ṭurmadı güzer eyledi cānā güzerümden	fāş itdi beni yine şemʿī gözüm sūz-ı derūnum yandum nʿideyin nʿeyleyeyin eşk-i terümden	16.	*Şemʿī Dīvānı (s.208)*	*mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün*
692	Fużūlī	Ġazel / 7 beyit	100b drk.	gird-i rehin ey eşk yuduŋ çeşm-i terümden terk-i edeb itdüŋ nʾola düşseŋ naẕarumdan	sīm-āb-ı sirişk itdi meni ġarḳa fużūlī tā devr cüdā ḳıldı meni sīm-berümden	16.	*Fużūlī Dīvānı (s.593)*	*mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün*
693	ʿUbeydī	Ġazel / 5 beyit	101a drk.	ṣanma beni nāleyle cihāndan güzer itdüm gördüm seni ey ġāfil uyursın ḫaber itdüm	bu ṣūrete ḳoyınca ʿubeydī ben o cānı ġam potası içinde niçe cānlar itdüm	16.		*mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün*
694	Ẕātī	Ġazel / 5 beyit	101a drk.	gerekmez baŋa ʿömrüm sensiz el-ḥaḳ virirlerse cihānı baŋa aylaḳ	şu kim dervīş olıpdur aŋa ẕātī yeter bāġ-ı cihānda iki yapraḳ	16.	*Ẕātī Dīvānı II. Cild (s.)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
695	Bahārī	Ġazel / 5 beyit	101b	hīç bilmem gözümüŋ yaşı ne vaḳtin yeŋile ḳalmadı yüzüm el içre sile sile yeŋile	dāmen-i yāri bahārī ḳoma elden ola kim raḥm idüp sile gözüŋ yaşını bir dem yeŋile	16.		*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
696	Ḥayretī	Ġazel / 5 beyit	101b	ḳıymasun baŋa yāra yalvarayın urmasun cāna yara yalvarayın	ḳomasun ḥayretīyi ayaḳda şāh-ı düldül-süvāra yalvarayın	16.	*Ḥayretī Dīvānı (s.591)*	*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
697	Ḥayretī	Ġazel / 5 beyit	101b	yine cān derdine devā buldum yine dil derdine şifā buldum	āsitān-ı saʿādetine irüp yine ey ḥayretī ġına buldum	16.	*Ḥayretī Dīvānı (s.543)*	*feʿilātün mefāʿilün feʿilün*
698	Āhī Çelebī	Ġazel / 5 beyit	102a	bülbül-i şeydā n'ola itse fiġān ü nāleler dişlemişdür ġoncanuŋ gülşende laʿlin jāleler	dāġlardur gūyiyā ben bülbülün cānında āh āhiyā ol ġoncanuŋ laʿlindeki şebḫālalar	15.	*Āhī Çelebī Dīvānı (s.13)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
699	Bahārī	Ġazel / 5 beyit	102a	dilber-i sengin-dilüm bir sīm-ten dellākdur ġamzesi tīrinden anuŋ sīne yir yir çākdur	kendüsi meh cāmlar encüm fuṭa ebr-i siyeh ḥaḳ budur ḥammām anuŋ ġayret-i eflākdur	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
700	Maḫlaṣsız	Ġazel / 4 beyit 1 mıṣrāʿ	102a	ṭaptuġum taŋrı ḥaḳ'içün ey ṣanem ṣanmasun cevr itdüginden uṣanam	onca var mı ūş erem görem erem			*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
701	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	101b drk.	demeŋ mecnūna fenn-i ʿışḳı tekmīl itdi kāmildür benüm yanumda ol dīvāne nesne bilmez cāhildür	ḫayālī rūze-i ġamdan hilāle döndügi bu kim senüŋ ʿīd-i cemālüŋ görmedi ey māh bir yıldur	16.	*Ḫayālī Beg Dīvānı (s.123)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
702	Ḫayālī Beg	Ġazel / 5 beyit	101b drk.	yāra didüm būse ver bayramlıḳ bayramda didi bildüŋ kim	ey ḫayālī baŋa derdi ḫusrev-i şīrin suḫan şeyḫ cāmī şiʿr-i	16.	*Ḫayālī Beg Dīvānı (s.352)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				virilmez neyki bu ibrāmda	rengīnüm işitse cāmda			
703	Muḥîṭî	Ġazel / 5 beyit	102a drk.	tā düşdi gönül senden āyā sīm-ten ayru cān ayru vu firāḳ oduna yandu beden ayru	ayru düşeli senden āyā şāh bu muḥitī dil ayru ciger ayru ve ciger-ārā ben ayru	16. ?		*mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün*
704	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ḳaṣîde / 29 beyit	102a drk.-103a drk.	gice didüm ṣoḥbete gel ol meh-i tābānuma 'ayş u 'işret şem'i yaḳdum külbe-i aḥzānuma	ṭut ki ol servi kenār itdüŋ ne ḥācet söylemek ṭoġrusı isḥāḳ inanmaz oldılar yalanuma	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebī Dīvānı (s.59)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
705	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	102b	nigāra bāde ṣundum içmedi peymāna döndürdi elüm ḳaṭ' itdi gūyā pençe-i mercāna döndürdi	görelden ol mehī şām içre ey şemsī ḳararuŋ yoḳ seni bu çarḫ-ı kej-rev mihr-i nūr-efşā[na] döndürdi	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.633)*	*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
706	Şihābî Bey	Ġazel / 5 beyit	102b	bugün meclisde sāḳî sāġarı mestāna döndürdi ġażabdan la'linüŋ 'aksi şarābı ḳana döndürdi	ṣalup şem'î sa'ādeti ey şihābî üstüne pertev beni şām-ı viṣālinde meh-i tābāna döndürdi	16.	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
707	Bursalı Raḥmî	Ġazel / 5 beyit	103a	yār ebrūsı 'araḳ-rīz [olsa] ḫoş-ter gösterür zāġalansa nitekim şemşīr cevher gösterür	raḥmîyi nālān idüp aġyārı şād eyler felek ṭūṭî-i gūyā ṭururken zaġa şekker gösterür	16.	*Bursalı Raḥmî Dīvānı (s.185)*	*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
708	Civānî	Ġazel / 6 beyit	103a	şāhbāz-ı çeşmüŋ ebrūyı mu'anber gösterür	sūz-ı āhumdan civānî şöyle yanmışdur zebān	16.		*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				cilvegāh-ı gülşeni ḥüsn içre şeh-per gösterür	her gören ṣanur ki dehenden dilber zer gösterür			
709	ʻUşşāḳī	Ġazel / 5 beyit	103a	şehr-i ḥüsnünde olupdur gözlerüm saḳḳā ḥüseyn ʻışḳ ile gördüm sebil eyler yoluŋda yā ḥüseyn	cānını ṣusuz viren ṣāh-ı şehīdān ʻışḳına vādi-i dil teşneye ṣun āb-ı laʻlüŋ yā ḥüseyn	?		*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
710	Fiġānī	Ḳaṣīde / 23 beyit	103a drk.-104a drk.	ʻazm-i şikār idince şeh-i ḳahramān-ı ceng ser-geşte oldı ḫavf ile bu nīl-gūn neheng	ḫūrşīd mākiyān[ī] ola bezmüŋe kebāb muṭrib o bezme zühre-i zehrā-yı ṣūḫ ü şeng	16.	*Fiġānī ve Dīvānçesi (s.3)*	*mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün*
711	Ẕātī	Ġazel / 5 beyit	103b	ey kitābı ḥüsne ḳāṣı besmele ḫaḳ budur kim ʻışḳ müşkil mesʻele	tuḫfeler iltüŋ ẕātī-i dil-ḥasteye ol ṭabīb-i cāna ṣāyed ḫoş gele	16.	*Ẕātī Dīvānı III. Cild (s.241)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
712	Uṣūlī	Ġazel / 7 beyit	103b	ey libās-ı faḳr ile faḫr eyleyen ʻummān ḥaṣan tāc u taḫṭ-ı ʻāleme baş egmeyen sulṭān ḥaṣan	ẓulmet-i ẓann içre yitürdi uṣūlī rāhını ḥuccetullāhsın delīl ol aŋa [sen] bürhān ḥaṣan	16.	*Usūlī Dīvānı (s.717)*	*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
713	Niyāzī	Ġazel / 5 beyit	103b	biz melāmet kūşesinde ʻāşıḳ-ı bī-dillerüz curʻa-i cām-ı şarāb ʻışḳ ile fānī zāʻillerüz	almaduk gerçi niyāzī bāb-ı maʻnīden sebaḳ līk dilber sevmeden mey içen kāmillerüz	15. 16. ?		*fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün*
714	Faḳīrī	Ġazel / 5 beyit	104a	nā-ehle viren āfet-i devrānı s* ben ʻuşşāḳına raḥm itmeyen oġlanı s* ben	geç geç gelüp ānīde giden yāri faḳīrī bir sen daḫı ger olur iseŋ anı s* ben	16.		*mefʻūlü mefāʻīlü mefāʻīlü feʻūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
715	Ḫayālī Beg	Ġazel / 6 beyit	104a	ḳayddan āzādeyüz kūy u ḳanāʿat beklerüz naḳd-i ṣabruŋ genciyüz künc ü ḳanāʿat beklerüz	bir ḥarāmī gözlü dildārüŋ elinden āh kim sīnemüz ṭablın dögüp derbend-i miḥnet beklerüz	16.	*Ḫayālī Beg Dīvānı (s.201)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
716	Meḥmed Paşa	Ġazel / 5 beyit	104a	gice gündüz ḳalʿa-i dehr içre nevbet beklerüz pāsbānı dergehiz burc-i saʿādet beklerüz	bāde virmez ʿömrümüz laʿlüŋ şarābın ṣun müdām sāḳiyā ṣun ʿārıżuŋ şevḳiyle ṣoḥbet beklerüz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
717	ʿİşretī	Ġazel / 5 beyit	104b	kūh-ı ġam ḳaplanıyuz deşt-i meşaḳḳat beklerüz şaḥne-i şehr-i belāyuz mülk-i miḥnet beklerüz	şāh-bāz-ı evc-i tecrīd olmışuz ey ʿişretī maḥbes-i tenden ḫalāṣ olmaġa furṣat beklerüz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
718	Fużūlī	Ġazel / 6 beyit	104b	ḫaylī yıllardur ser-i kūy-ı melāmet beklerüz leşker-i sulṭān-ı ʿirfānuz velāyet beklerüz	yatdılar ferhād u mecnūn mest-i cām-ı ʿışḳ olup ey fużūlī biz olar yatdukça ṣoḥbet beklerüz	16.	*Fużūlī Dīvānı (s.478)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
719	Refīkī ?	Ġazel / 5 beyit	104b	yüz sürüp biz āsitānı dār-ı devlet beklerüz çarḫa çıḳdık biz mesīḥā gibi rifʿat beklerüz	ḫaṭṭ-ı ġül ol ḳıyāmet birle ḥaşr olsun diyü niçe yıllardur ki bir eşrāṭ-ı sāʿat beklerüz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
720	Fikrī ?	Ġazel / 7 beyit	105a	ḥamdülillāh geldi sulṭān aḥmed oldı pādişāh rūşen itdi gün gibi	şād olup fikrī-i dāʿī didi tārīḫin anuŋ ḥilm ile şehzāde sulṭān aḥmed oldı pādişāh	16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				dünyā-yı ol ẓıllullāh				
721	Niyāzī	Ḳıṭʿa / 7 beyit	105a	ḥamdülillāh yine bir şāh-ı civān baḫt-ı dilir taḫt-ı ʿoṣmāna cülūs itdi doġup ol meh-cebīn	hatif-i ġaybī niyāzī ḳuluna tebşīr idüp didi tārīḫin bu şāhuŋ ola ḫayruʿl-ḥākimīn	15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
722	Naḥīfī	Ġazel / 7 beyit	104b drk.	dostlar şānmayuŋ bizi āmedde ʿizzet beklerüz gūşe-i divāruŋda yāran ile ẓillet beklerüz	ey naḥīfī baş açuḳ ḳaşlıyuz meydāndayuz ʿādet olmuşdur bize bir vaḳitde cürʿet beklerüz	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
723	ʿAzīzī	Ḳıṭʿa / 11 beyit	105b	meger bir ṣubḥ dem sulṭān-ı ḫāver şeref burcunda itdi dehr-i tez[y]īn	cülus-ı taḫtı tārīḫin o şāhuŋ didi hātif hüve ḫayruʿs-selāṭīn	16.		*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
724	Farsça		105b					
725	Türābī	Ġazel / 11 beyit	106a	ḥamdülillāh ṣadr-ı ʿaẓam olduŋ ey ṣāḥib-vakār pādişāh-ı ʿāleme olduŋ vezir-i nāmdār	dendi hātifden türābī aŋa bir tārīḫ-i ḫūb dād idüp oldı ʿalī pāşā vezīr-i kāmkār	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
726	Fikrī ?	Ḳıṭʿa / 6 beyit	106a	biḥamdillāh vezīr-i ʿāẓam oldı devlet ile ʿaṭā kānı seḫāvet maʿdenī ʿādil ʿalī pāşā	didi lafẓān ve maʿnen fikrī-i dāʿī aŋa tārīḫ biŋ on ikide saʿy ile vezir oldı ʿalī pāşā	16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
727	Maḥlaşsız	Müfred	106b	āsiyāb-ı felegi dāne-i encümle görüp kendümi ḫāk				*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				iderüm fikr-i daḳīḳ eyleyecek				
728	Farsça		106b					
729	Fużūlī	Müfred	106b	şu derdler bende kim vardur baʿīrin başına ḳonsa çıḳar kāfir cehennemden güler ehl-i “aẕāb aġlar		16.	*Fużūlī Dīvānı (s.442)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
730	Fetḥī	Müfred	106b	fetīl-i şemʿ-i baḫtum gerçi ol mehrū uyandurdı çerāġ itdi beni ammā ve lākin yaḳdı yandurdı		17.		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
731	Selīm-i Ṣānīʿ	Ḳıṭʿa / 2 beyit	107a	çün be-ḥükm-i ḳādir ü ḳayyūm u ḳassām-ı ezel baḫt ile tāḫta-i tābūtu teslīm itdiler	baḫtı gör kim taḫta-i tābūta bindi bāyezīd taḫtı bir şāh-ı selīmʿüṭ-ṭabʿa teslīm itdiler	16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
732	Selīm-i Ṣānīʿ	Ḳıṭʿa / 2 beyit	107a	nev-bahār irdi gül zamānıdur ʿıyş u nūş zamānı fānīdür	bülbülüñ naġmesini gūş eyle ʿālem-i ġayb nükte-i ẕātıdur	16.		
733	Fevrī	Müfred	107a	geçmezem hergiz bī-belā-yı derd-i ʾışḳ-ı yārdan dönmezem ḳālū belāda itdügüm iḳrārdan		16.		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
734	Maḥlaṣsız	Müfred	107a	kāmilüñ gitse vücūdı niçe īcādı ḳalur				

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				sen daḫı aŋlayı gör kim er ölür adı ḳalur				
735	Maḥlaṣsız	Müfred	107a	nedür cennet temāşāsı eyā ḥūr-i cihān sensüz olur mu ʿāşıḳ-ı dilcūlara rāḥat viren sensüz				*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
736	Arapça		107a					
737	Farsça		107a					
738	Ḳalender Abdāl	Müseddes / 2 bend	107b	ḫor baḳma fuḳarāya ṣaḳın ey ehl-i naẓar ṣūrete itme naẓar sīrete olur ekṣer düşer erbāb-ı fenā luṭf-ı ḥudāya maẓhar ḳādir olmazsa da bir ḥabbeye dünyāda eger itme derv̄îş-i ʿabā-pūşa ḥakāretle naẓar o da ḥālince fenā mülketinüŋ şāhı geçer	ādemüŋ fıṭratı oldı ḫüdā-yı müteʿal kimisin şāh-ı cihān itdi kimisin abdāl kimisine ṣadr naṣīb itdi kimisine ṣaff-ı niʿāl bu naṣīḥatleri gūş it ṣaḳın ey nīk-ḥiṣāl itme dervīş-i ʿabā-pūşa ḥakāretle naẓar o da ḥālince fenā mülketinüŋ şāhı geçer	16.		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
739	Bāḳī	Ġazel / 7 beyit	108b	reftāre gelüp nāz ile cānāne ṣalındı eyā ne belādur ki yine cāne ṣalındı	bāḳī görelüm nʿolsa gerek deşt-i ḳażādan şehbāz-ı dil ol kebk-i ḫırāmāna ṣalındı	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.298)*	*mefʿūlü mefāʿīlü* *mefāʿīlü feʿūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
740	Maḫlaṣsız	Ġazel / 2 beyit	109a	cemālüŋ ḳadrini nādān ne bilsün kelāmullāh nedür civān ne bilsün	baḳıcaḳ ṣūret-i insāna iblis niçʿ olur ṣūret-i raḥmān ne bilsün			*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
741	Arapça		109a					
742	Farsça		109b					
743	Farsça		109b					
744	Farsça		109b					
745	Maḫlaṣsız	Ḳıṭʿa / 2 beyit	109b	iki maʿdenli ruḫuŋ ʿaḳlıma yek-dem oldı lājiverd anda boyanuḳ ḳo perīṣān oldı	laʿl-i leb-i kevṣerle ʿālemi mestān ḳılalı gönlüm sende göre idiŋ ümīdi oldı			*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
746	Şehābeddin Fi Mūse'l Buhārī	Müfred	109b	kāʿbe-i ḥüsn olalı ṣaḥn-ı rūḫuŋda müşk-ḥāl leb-i ʿuṣṣāḳ ṭavf ile ḳonan anda vebāl		?		
747	Arapça		109b					
748	Arapça		110b					
749	Arapça		111a					
750	Ṭabʿī	Ḳaṣīde / 15 beyit	111b	ḳalem kim bülbül-i dil-keşi bī-nevā-yı bāġ-ı maʿnādur terennüm sāz-ı neşrim şan ʿahd-ı zerrīn-i rāʿdur	cihān durduḳça ol dergāh-ı vālāya devām olsun ki ẕümrā-kam baḫş-ı cümle erbāb-ı temennādur	15. 16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
751	Neşir	Neşir	111b					
752	Şemʿī	Ġazel / 4 beyit	112a	nedür serv-i semen-simā senüŋ var sū-be-sū meylüŋ ne ṭāḳat sāyeveş	döginceʃine-i kūsın eger mıżrāb-ı ʿaşḳuŋla ne şeşterlik olur hem-dem bu	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				dilde ṭaraf-gīr olmaġa ẕeylüŋ	şemʿīye ne ḫod neylüŋ			
753	Şemʿī	Ġazel / 5 beyit	112a	kerbelāda bir ḥüseyn teşneyem laʿl-ābına himmet itmez kāfir ol sūz-ı dilüŋ sīrābına	tīġ-ı şemşir-i muḥabbetle veripdür cānını şemʿiyā raḥm eyleyüp teblīġ idüŋ aḥbābına	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
754	Şemʿī	Ġazel / 7 beyit	112a	hecr-i yār ehl-i dile vuṣlat degil midür begüm fikr-i dildār ʿāşıḳa ülfet degil midür begüm	kendüsine bendini çevirmekle şemʿī söyleme ol semend-i raḫşına zaḥmet degil midür begüm	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
755	Şemʿī	Ġazel / 5 beyit	112a	begüm sermest iden bizi çeşm-i mestānelerdür hep çeşm-i mestāne iden sizi bizi ḫūn ḫārelerdür hep	göŋül naḳdini ṣarf itdi zülāl-i laʿlüŋe şemʿī ne dil dirdük ne ḫod laʿlüŋ aṣıl maldan żarardur hep	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
756	Şemʿī	Ġazel / 5 beyit	112a	gelür şūḫ-ı cefā-pīşe velīkin çoḳ niyāz ister olur naḫçīr-i dil ammā ki ṣayyād murġ-ı bāz ister	nedendür şemʿiyā bu kim ilāhī neyyir-i çaġ alsın ḳavsuŋ māder diyü aġlar seni saŋa ḳomaz ister	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
757	Şemʿī	Ġazel / 5 beyit	112b	pādişāh-ı ʿālem-ārāsın dilüŋ inkārı yoḳ bendedür cümle saŋa emrüŋden özge kārı yoḳ	aldanurmış şiʿr ile ol mey-fürūşdan bī-ḫaber vay āŋā kim şemʿī gibi dil-firīb eşʿārı yoḳ	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
758	Şemʿī	Ġazel / 4 beyit	112b	ruḫ-ı āteş-nigīnüŋde gören	o ḫaṭṭ-ı kāfiri ḳaldır behişt rūnda	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ḫāl-i siyeh-rūyuŋ ṣaçılmış iltihābından söyünmüşdür ṣerer dirler	yüz virme ḫaṭā itdüŋ sen ey ṣemʿī āŋa kāfir girer dirler			
759	Ṣemʿī	Ġazel / 5 beyit	112b	ey dīde-i ḫūnī-nigeh siz mest misiz maḫmūr mısız yā müje-yi ḫūnrīz içün bir ṣīṣe-i billūr mısız	murġ-ı dil büryān olur feryādla bu ṣemʿīnüŋ ġālibā ey sīne-yi bī-kīne siz tennūr mısız	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*müstef'ilün müstef'ilün* *müstef'ilün müstef'ilün*
760	Ṣemʿī	Ġazel / 5 beyit	113a	atma tīr-i ġamze-i ḫūnḫāruŋı ḳana düşer sīneler olmaz siper eyler güzer cāna düşer	cāme-i surḫuŋla gördükde seni pervāneler ṣemʿī-yāne raḳṣ idüp eṭrāfuŋı yāne düşer	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
761	ʿUlvī Beg	Ġazel / 5 beyit	113a	ḫaḳ bu kim özge ṣafā yoḳ mu mey-i ḫamrāda ola meclisde ḫuṣūṣā o gül-i raʿnāda	sāyeveş ḫāke düşersem ne ʿacep ey ʿulvī düşdi bir serv-i ḫırāmāna dil-i üftāde	16.	*Derzi-zāde ʿUlvī Dīvānı (s.691)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
762	Ṣemʿī	Ġazel / 7 beyit	113b	velvele-i ḫüsnüm benüm virdi cihāna serseri ānuŋ'içün ki olmuşam hep ḫūblaruŋ ser-defteri	teşbīh iderler ehl-i dil her ḫüsni cinsüm bir şeye inṣāf degildür nīktere teşbīh idilmek kemteri	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*müstef'ilün müstef'ilün* *müstef'ilün müstef'ilün*
763	Ṣemʿī	Ġazel / 6 beyit	113b	ʿaḳlımız çāk eyledüŋ ey lebleri māh-ı tābān fikrimiz ḫāk	rāh olmuş iken yoluŋa ṣemʿī gibi nāzük-süḫan her sırrını rāz	16. ?	*Divanda yer almamaktadır.*	*müstef'ilün müstef'ilün* *müstef'ilün müstef'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				eyledüŋ ey gözleri serv-i revān	eyledüŋ pinhānını itdüŋ nihān			
764	Fevzī	Ḳaṣīde / 25 beyit	114b-115a	rind-i ser pāy-ı bürehne olıgör ey fevzī ne belādur bu ḳadar bār-ı taḥammül ber-ser	çarḫ-ı ṭāliʿde keşākeşde iken geldi ṣadā mevlid ü lihyeŋe tārīḫ ola ʿarż ü maḥżar	17.		*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
765	Ḥilmī	Ġazel / 5 beyit	117a	ḳula ḳul itse beni luṭf ile ol sīm beden ādemi bend ider ḳanda ise ḫulḳ-i ḥasen	ḥilmiyā ābād ider aḥsen-i idrāke taḥsin kelimātın eger teşbīh-i kemāliyle ḥasen	16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
766	Şemsī Pāşā	Ġazel / 5 beyit	117a	dimedüŋ ʿāşık dil-ḫastelere ḥāl nedür bizi hicrānda ḳoduŋ dimedüŋ ahvāl nedür	nice gün geçdi bu şemsī ḳuluŋu sulṭānum bir piyāleyle sevindirmedüŋ aḫvāl nedür	16.	*Şemsī Pāşā Dīvānı (s.345)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
767	Farsça		117a					
768	Cinānī	Taḫmīs / 5 bend	117a-117b	nev-bahār oldı güzellendi ser-ā-ser ʿālem oldı ezhār ile her gūşe gülistān-ı irem sīneler doldı ṣafā ḳalmadı endūh u ġam eyledi müjde-i gül dilleri şād u ḫurrem ġoncanuŋ göŋli	ey cinānī pür idüp şöhret ile āfāḳı ḥaşre dek nāmuŋ idüp devr-i felekde bāḳī dem-be-dem sākin idüp ṣūz-ı dil-i ʿuşşāḳı āb-dār olsa n'ola miyve-i şiʿr-i bāḳī urmadı kimse bu bāġ içre daḫı böyle ḳalem	16.	*Cinānī Hayātı Eserleri Dīvānın Tenkidli Metni (s.229)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				açıldı güle düşdi şebnem				
769	Maḫlaṣsız	Muḫammes / 5 bend	117b	güle ey ṣūḥ-u bī-nevā bilüp ḫayr-u fer maʿnā pīṣvā bilüp geçdi nülğ-ü ġam-ı āşinā bilüp nev-bahār oldı ehl-i dil bilüp tā bülbüle eyledi iḳtidā bilüp	naġme sāz-ı uṣūle vāḳıf iseŋ dāʿir-i meclis-i maʿārif iseŋ fenn-i āvāzda muṣannif iseŋ ʿālem-i edvār-ı meʿmūl iseŋ yaḳalayayum nāz ile hevā bilüp			*feʿilātün feʿilātün feʿilün*
770	Necātī Beg	Ġazel / 8 beyit	117b	yine baġlandı göŋül zülf-i siyeh-garuŋ ile yine daġlandı ciger āteş-i ruḫsāruŋ ile	sözüŋüŋ sūzı ile yandı necātī dil ü cān göreyin kim yan sen odlara eşʿāruŋ ile	15.	*Necātī Beg Dīvānı (s.488)*	*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
771	Maḫlaṣsız	Ḳıṭʿa / 2 beyit	118a	fürḳat-i şemʿ-i rengīnle var mıdur bir gice kim āteş-i ġamda dil-i büryānum olmaya kebāb	var mıdur bir dem ki hecr-i cān-güdāz yār ile çehre-i zerdümde ḫūn-ı dil olmaya ḫażāb			*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
772	Maḫlaṣsız	Ḳıṭʿa / 2 beyit	118a	aġla ey göz kim ten-i bīmār cāndan ayrulur cān ile cism-i raḳīḳ ölmüşdür andan ayrulur	nāle ḳıldı dil ki ṭūṭi-i şekkeristāndan çıḳup bülbül-i zār-ı belā-keş gülsitāndan ayrulur			*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
773	Maḫlaṣsız	Ḳıṭʿa / 2 beyit	118a	gitme ey rūḥ-ı revān hecrile zār itme beni yandurup fürḳate bī-ṣabr u ḳarār itme beni	naẓarumdan gül ruḫsāruŋı pinhān itme ḫār-ḫār-ı ġam ile hecr ile figār itme beni			*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
774	Maḫlaṣsız	Müfred	118a	müselmānlar ẕikr-i billāh benüm gönlüm alan ḳanı ki fürḳatden ciger ḫūndur aḳar her dem gözüm ḳanı				*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
775	Cinānī	Müfred	118a	ḫaṭuŋ geldükçe artar ʿārżuŋda tāzelik terlik berātı ile virilmiş gibi şāhum saŋa dilberlik		16.	*Cinānī Hayātı Eserleri Dīvānın Tenkidli Metni (s.639)*	*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
776	Maḫlaṣsız	Müfred	118a	nergisi çeşmüŋe beŋzetdi getürdi naẓara bāġ-bānı göreyin şāhāne çiçekler çıḳara				*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
777	Maḫlaṣsız	Müfred	118a	ġubār-ı āsitān-ı dilbere yüz sürmedür ḳaṣdum ayaġı ṭopraġından gözlerime sürmedür ḳaṣdum				*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
778	Maḫlaṣsız	Müfred	118a	yüzüŋi görmese ey yüzi gülşen seḥergeh açulup gülmezdi gül şen				*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
779	Maḫlaṣsız	Müfred	118a	meyānuŋla efendi ḳalmadı ḳāim ḳıl ḳadar yoḳdur leb-i laʿlüŋle şehādet sözüm ammā ḳanı çoḳdur				*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
780	Maḫlaṣsız	Müfred	118a	fitne-cūdur çeşm-i fettānuŋla ey gül sünbülüŋ anları başdı velikin başdan aşdı kākülüŋ				*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
781	Maḫlaṣsız	Müfred	118a	şirīn leb-i nigāruŋ şirīn şekkerdür ammā luṭf ile ʿāşıḳına bir kez dimez ki em mā				*mefʿūlü mefāʿīlün* *mefāʿīlün feʿūlün*
782	Maḫlaṣsız	Müfred	118a	cüdā düşdüm göçüp menzil-be-menzil kūy-i yārimden beni āhum diyār-ı hecre ṣaldı rūzigār-āsā				*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
783	Aḥmed	Müseddes / 1 bend	118a	yā ilāhī beyt-i maʿmūruŋ ḥaḳḳı cennetü'l firdevs ile ḥūruŋ ḥaḳḳı ol recā ḥaḳḳı ki ḥāṣıl eyledüŋ ādemi ḥavvāya vāṣıl eyledüŋ aḥmede gösterdigüŋ ṭalʿat ḥaḳḳı		15. 16. ?		*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				ol ṣafā-yı vuṣlat-ı vaḥdet ḥaḳḳı ḳurtarup bu çāh-ı ġamdan cānımı baŋa göster vuṣlat-ı cānānımı				
784	Maḫlaṣsız	Müfred	118a	cānā ben eger ẕevḳ-i viṣālüŋle ölürsem öldür beni bir daḫı bu dünyāya gelürsem				*mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün*
785	Maḫlaṣsız	Ḳıṭ'a / 3 beyit	118a	cihānuŋ cānı sen ey gevher-i pāk ṣaḳın degme ḥasīse olma me'mūr	anuŋ'çün kā'be emceddür güneşden güneş hercāīdür kā'be mestūr			*mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün*
786	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	alır zülfüŋle ḫālüŋ naḳd-i cānı çeşm-i rūşenden bir uġru ṣan kemendiyle çeker esbābı revzenden				*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
787	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	aldı cān naḳdini ḫālüŋ rūḥ-ı zibāya ne borç saŋa dil verdimse zülf-i siyāh-kārum ne borç				*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
788	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	ol māha dedüm būy-ı vefā şemmesi var mı				*mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				gül gibi gülüp didi eger olsa ḳoḳardı				
789	Maḫlaṣsız	Ḳıṭʿa / 2 beyit	118b	feraḥ bi̇gānedür ey ġam hele bari sen üzesin feraḥ-şād gelür gider benümle ḳalacak sensin	feraḥ bi̇gānedür neyler gelüp bu ḫāne-i dilden gelürseŋ sen gel ey tuḥfe hele yarin ödesin			*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
790	Farsça		118b					
791	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	bu gelür şāhum elüŋden ki beni aŋmayasın hele bu gelmez elüŋden ki göŋülden çıḳasın				*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
792	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	rāh-ı vaṣla dil sefi̇ne ṣabr lenger āh yel ġam-zaḫi̇re ṣevḳ yelken gözlerüm deryā yiter				*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
793	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	dilerven cānsuz itmesün beni ḥaḳ ki yaʿni̇ sensüz itmesün beni ḥaḳ				*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
794	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	nefs kim sen feriştehden cüdādur behişt içre ise bād-ı hevādur				*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
795	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	güneş yüzüŋde kim ḥaḳdan naẓar var görürven gerd-i fikretden eşer var				*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
796	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	benüm cānum benüm cānum senüŋdür nem olur ḫānumān ḫānum senüŋdür				*mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün*
797	Cinānī	Müfred	118b	bulmadı bir leb-i la'lüŋ gibi ṣīrīn meliḥ aldı gerçi ayağı altına dünyāyı mesīḥ		16.	*Cinānī Hayātı Eserleri Dīvānın Tenkidli Metni (s.630)*	*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*
798	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	zīr ü zeber olsun felek ol māh-liḳāsuz yirden yire gecsün çemen ol sebz-ḳabāsuz				*mef'ūlü mefā'īlü* *mefā'īlü fe'ūlün*
799	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	dağları yandurayın sīne-i āteş-nāke aŋa bir od vireyin dūd çıḳalar felege				*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
800	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	āb-ı tīğüŋ ideli ehl-i hevā olanı ḫāk ḫavfdan kendözine ṭaşı ḥişār eyledi nār				*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*
801	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	kim ki ḫurşīd-i cemālüŋden iderse beni dūr dilerem dīde-i baḫtı ola dā'im bī-nūr				*fe'ilātün fe'ilātün* *fe'ilātün fe'ilün*
802	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	rūḫum sāza döndi sirişküm meye				

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				tenüm ḥasretüŋle ne beŋzer nesneye				
803	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	ḳanda baḳsa görürler ġubārı olur rencide görmedüm dīde-i ter gibi felekde dīde				*fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün*
804	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	şeh-peri açdı ḫaṭṭ-ı 'ārıż uçdı murġ-i ḥüsn-i yār 'āşıḳ-ı dīdār-ı fāriġü'l-bāl olursam vechi var				*müfte'ilün mefā'ilün müfte'ilün mefā'ilün*
805	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	surḫ-ı eşk ile yazarken saŋa hicrān ġamını gözlerümden ḳara şu indi mürekkeb yerine				*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*
806	Maḫlaṣsız	Müfred	118b	dūr itdi ben ġarībi ser-i kūy-ı yārdan niçe şikāyet itmeyeyin rūzigārdan				*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
807	Maḫlaṣsız	Ḳıṭ'a / 2 beyit	118b	hemān dildārveş yaḫşi baḳana ḫūb rengem ben yamān baḳsa yine dil çeşm-i bedbīne yamānam ben	n'ola düşmezse nāmum bir nefes a'dānun aġzına dehānı segle murdār olmayan āb-ı revānem ben			*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
808	Bāḳī	Ġazel / 5 beyit	119a	dāġ-ı ġam naḳd-i dile rūḫ-ı revānum gözedür dīde-bān oldı	çeşm-zaḫm-ı felegi n'eyledi gör ey bāḳī dime bir daḫı beni	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.142)*	*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				meger ḫāne-i cānum gözedür	şāh-ı cihānum gözedür			
809	Fużūlī	Ġazel / 7 beyit	119a	felek ayırdı beni cevr ile cān[ān]umdan ḥaẕer itmez mi ʿaceb nāle-i efġānumdan	ey fużūlī ġam-ı hecr ile perīşāndur ḥāl kimse āgāh degül ḥāl-i perişānumdan	16.	*Leylā ve Mecnūn (s.48)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
810	Fużūlī	Ġazel / 7 beyit	119a	cān virme ġam-ı ʿışḳa ki ʿışḳ āfet-i cāndur ʿışḳ āfet-i cān olduġı meşhūr-ı cihāndur	ger derse fużūlī ki güzellerde vefā yoḳ aldanma ki şāʿir sözü elbetde yalandur	16.	*Leylā ve Mecnūn (s.64)*	*mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün*
811	Fużūlī	Ġazel / 6 beyit	119b	ʿışḳ derdi ey muʿālic ḳābil-i dermān degül cevherinden eylemek cismi cüdā āsān degül	dir imiş düşmen ki hem-demdür fużūlī yār ile her sözi bühtān ise ḥaḳḳā bu söz bühtān degül	16.	*Leylā ve Mecnūn (s.67)*	*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
812	Maḫlaṣsız	Müfred	119b	bugün meclisde sāḳī sāġar almaḳ diye dilberden yamān bir gülü ḳoparmaḳ gibidür ṣāḥ-ı gülterden				*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
813	Bāḳī	Ġazel / 5 beyit	119b	hele ben şöyle ḳıyās eylerin ey cennet-i ḥūr kūyuŋa nisbet ola gülşen-i cennetde ḳuṣūr	rūḫlaruŋ medḥini eflāke çıḳardı bāḳī şevḳden ṭoldı bugün nūr ile beytü'l maʿmūr	16.	*Bāḳī Dīvānı (s.130)*	*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*
814	Maḫlaṣsız	Müfred	119b	ṭutdı gülşende yine bülbül-i ḫoş-ġū menzil				*feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				başlayup devr-i ḳadeḥ oldı müzeyyen maḥfil				
815	Dede Ömer Rūşenī	Ġazel / 7 beyit	119b	bülbülün ḥikāyetin kerem it zāġa söyleme zāġ u zaġan didüklerini bāġa söyleme	ādemde[ki] ḳulaġa didi ey rūşenī sözüŋ şaḳuŋ varup eşekdeki ḳulaġa söyleme	15.	*Dede Ömer Rūşenī Dīvānı (s.124)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
816	Fużūlī	Ġazel / 8 beyit	119b	yā rab belā-yı 'ışḳ ile ḳıl āşinā beni bir dem belā-yı 'ışḳdan etme cüdā beni	naḥvet ḳılup naṣīb fużūlī gibi baŋa yā rab muḳayyed eyleme muṭlaḳ baŋa beni	16.	*Leylā ve Mecnūn (s.74)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*
817	'Ulvī Beg	Ġazel / 5 beyit	120a	dutuşup sūz-ı mihrüŋle ne ten ḳalsun ne cān ḳalsun vücūdum maḥv olup gitsün ne nām u ne nişān ḳalsun	idüp 'azm-ı sefer ol şeh senüŋ içün dimiş ey 'ulvī ölince āsitānum beklesün ol nā-tüvān ḳalsun	16.	*Derzi-zāde 'Ulvī Dīvānı (s.474)*	*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
818	'Ulvī Beg	Ġazel / 5 beyit	120a	garīb ü bī-kesem künc-i belāda maḥremümsin sen benim çün aġla ey çeşmüm ölince hem-demümsin sen	dil-i 'ulvī gibi dünyā içün ġam çekmezüm hergiz benim 'ālemde ancaḳ bā'iş-i ḥüzn-i ġamumsın sen	16.	*Derzi-zāde 'Ulvī Dīvānı (s.434)*	*mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün*
819	Farsça		120a					
820	Fużūlī	Ġazel / 6 beyit	120b	cānlar virüp senüŋ gibi cānāna yetmişem raḥm eyle kim	miskīn fużūlīyem ki saŋa dutmuşam yüzüm yā bir kemīne ḳaṭre	16.	*Fużūlī Dīvānı (s.556)*	*mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				yetince saŋa cāna yetmişem	ki ʿummāne yetmişem			
821	Şemsî Pāşā	Ġazel / 5 beyit	120b	ʿayş u ʿişret vaḳtidür irdi çü eyyām-ı bahār ġāfil olma tïz geçer ẕevḳ eyle hengām-ı bahār	cāmi-i gülşende bülbül şemşiyā āvāz ile minberi serv uzun oḳur ḫuṭbe-i nām-ı bahār	16.	*Şemsî Pāşā Dîvānı (s.752)*	*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
822	Maḫlaṣsız	Ġazel / 5 beyit	120b	nihāl-i ser-bülendüŋ ḫaḳ bu kim bir serv-i balādur degül ehl-i naẓar yanında mirʿāt-i mücellādur	ṭoḳundı dürr ü naẓmuŋ süreyyā gūşuna ol māhuŋ ḳamudan iltifatı anuŋ’çün saŋa āʿlādur			*mefāʿïlün mefāʿïlün* *mefāʿïlün mefāʿïlün*
823	Maḫlaṣsız	Müfred	120b	elüm al dest-gïr ol olmayam tā kimseye mūnis meded ʿummān-ı ġamda ḳalmışam yā ḫażret-i yunis				*mefāʿïlün mefāʿïlün* *mefāʿïlün mefāʿïlün*
824	Maḫlaṣsız	Müfred	120b	tıraş it leşker-i ḫaṭṭuŋ rūḫuŋda kākülüŋ dursun ḳırılsa ġam degül ʿasker hemān serdār ṣāġ olsun				*mefāʿïlün mefāʿïlün* *mefāʿïlün mefāʿïlün*
825	Farsça		121a					
826	Maḫlaṣsız	Ḳıṭʿa / 2 beyit	121b	bülbül gibi ʿışḳ ehli fiġān eylemek olmaz esrār-ı dili ḫalḳa beyān eylemek olmaz	gencïne-i ʿuşşāḳa ziyān eylemek olmaz ser virmek olur sırrı ʿayān eylemek olmaz			*mefʿūlü mefāʿïlü* *mefāʿïlü feʿūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
827	Maḫlaṣsız	Müfred	121b	saŋa kim der ki ey naḫl-i bülendüm serve beŋzersin o bir ālūde-dāmen sen nihāl-i nāz-perversin				*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
828	Maḫlaṣsız	Müfred	121b	demişsin mū-be-mū vaṣf eylesün zülf-i perīşānum meger kim ḫāṭırum sırıldı sen cemʿiyyet eylersin				*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*
829	Maḫlaṣsız	Müfred	121b	zāhid şol deŋlü māʿildür o tersāye göŋli müʿmindür yanınca varmaġa kilisāye göŋli				*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
830	Maḫlaṣsız	Müfred	121b	ʿāṣıḳı lāyıḳ mıdur maʿṣūḳdan dūr eylemek bülbüli gülden ne lāzım böyle mehcūr eylemek				*fāʿilātün fāʿilātün* *fāʿilātün fāʿilün*
831	Maḫlaṣsız	Müfred	121b	ne ḳılduġıydı yanuŋda ki ol günāh oldı ḳapuŋda sehv ile bir secde ḳılmışuz farażā				*mefāʿilün feʿilātün* *mefāʿilün feʿilün*
832	Maḫlaṣsız	Ḳıṭʿa / 2 beyit	121b	ʿazm-i sefer itdüm yine cānān ile gitdüm bir mūr-ı żaʿīfem ki süleymān ile gitdüm	şādum aŋa kim oldı ki benüm dügüm ʿīd şarḳ illerine bir meh-i tābān ile gitdüm			*mefʿūlü mefāʿīlü* *mefāʿīlü feʿūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
833	Maḫlaṣsız	Müfred	121b	sefer eyle didüm ammā gelicek (…) gideyin sen de bu şekli görüp birden seferden geçeyin				*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
834	Farsça		121b					
835	Farsça		121b					
836	Emrī	Ḳıṭʿa / 2 beyit	121b	ḳan yalaşup lebüŋ ile şāġar oldılar ey ṣanem birāderler	ṣaḳlaram ẓaḥm-ı dilde peyḳānuŋ ḳanludur ṣoŋra bizden isterler	16.	*Emrī Dīvānı (s.345)*	*feʿilātün mefāʿilün* *feʿilün*
837	Maḫlaṣsız	Müfred	121b	ayaġuŋ altına öyle ser (…) ḫāke şeh-süvārum yiter itdüŋ beni pāy-māl yiter				*feʿilātün feʿilātün* *feʿilātün feʿilün*
838	ʿUlvī Beg	Müfred	121b	doğrulmaz idi kūyına ol ḳıble-i cānuŋ olmasa demürden yüregi ḳıble-nümānuŋ			*Derzi-zāde ʿUlvī Dīvānı (s.563)*	*mefʿūlü mefāʿīlü* *mefāʿīlü feʿūlün*
839	Maḫlaṣsız	Müfred	121b	miḥrāb-ı ḳaşın görmege sen ḳıble-i cānuŋ segirür gözi ditrer yüregi ḳıble-nümānuŋ				*mefʿūlü mefāʿīlü* *mefāʿīlü feʿūlün*
840	Ġarībī	Ġazel / 5 beyit	122a	nedür bu çeşm ü laʿlüŋde kirişmeyle tebessümler efendim ḳan olur ṭāḳat getürmez aŋa merdümler	ġarībī bendeni cevr ile öldürmek dilermişsin nedendür aŋa ṣāhum bunca	15. 16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün* *mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
					şefḳatler teraḥḥümler			
841	ʿUlvī Beg	Ġazel / 5 beyit	122a	meydān-ı ḥüsn içinde gözüŋ ḳahramān geçer yayını kimseler çekmez pehlevān geçer	delmekden ʿulvīnüŋ dil-i mecrūḥını müjeŋ üstād-ı rūzgār u ferīd-i cihān geçer	16.	*Derzi-zāde ʿUlvī Dīvānı (s.467)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
842	Üsküblü İsḥāḳ Çelebi	Ġazel / 5 beyit	122a	ġamzeŋ begüm oḳ atmada ehl-i hüner geçer naʿl-i hilāli şīşe-i mihri deler geçer	isḥāḳ ġam sipāhına maġlupdur yine sen padişāhı var ise ġālip sever geçer	16.	*Üsküblü İsḥāḳ Çelebī Dīvānı (s.177)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
843	Fevrī	Ġazel / 10 beyit	122b	kūy-ı ḥabībe bu gice mihmān olam gibi hicr āḫir oldı vāṣıl-ı cānān olam gibi	pervāne āteş-i şevḳ ile perr ü bāl yaḳup enīs-i şemʿī şebistān olam gibi	16.		*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
844	Maḫlaṣsız	Müfred	122b	her göŋül kim ʿışḳ ile maʿmūrdur tā ebed ġam görmez ol mesrūrdur				*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
845	Maḫlaṣsız	Ġazel / 5 beyit	122b	sīne-i mecrūḥuŋu ʿarż itdügüŋden yāre ne bir oŋulmaz yāredür zaḫm-ı muḥabbet çāre ne	ḳılma nevʿī şāhid-i bāzār ile daʿvā-yı ʿışḳ ʿāṣıḳ-ı dīdar ile yaşa hüner bāzāra ne			*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
846	Farsça		122b					
847	Maḫlaṣsız	Müfred	127b	benüm ḥaddüm degül sevmek seni ey ḫūblaruŋ şāhı kažā-yı				*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				āsumānīdür aġam va'llāhi bi'llāhi				
848	Maḫlaṣsız	Müfred	127b	cān ʿışḳa düşdi ey gönül yā rab nedür tedbīrimüz cān neylesün bī-çāre çün ḫaḳdan budur taḳdīrimüz				*müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün*
849	Maḫlaṣsız	Müfred	127b	eger cānumı isterse cānān minnet cānuma cān nedür kim anı ḳurbān itmeyem cānānuma				*fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün*
850	Maḫlaṣsız	Müfred	127b	eger rūḥ-ı revān bu derdime dermān bulunmaz mı muḳarrer mi ḳalur bu ḥālin nedür delinmez mi	yeter şāhum şimden gerü seni sana beni bana gözeldürsiz ḳaldırma ʿālem bana bir yār bulunmaz mı			*mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün*
851	Fużūlī	Müfred	127b	yā rab reh-i ʿışḳuŋda beni şeydā ḳıl aḥkām-ı ʿibādetin binā icrā' ḳıl		16.	*Leylā ve Mecnūn (s.74)*	*mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün*
852	Maḫlaṣsız	Müfred	127b	eger yārüm benümle yār olursa ne ġam bana cihān aġyār olursa				*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*
853	Arapça		127b					
854	Arapça		128a					
855	Arapça		128a					
856	Sürūrī	Ġazel / 6 beyit	129a	müdebbiridür diyü şāh-ı cihānuŋ	didi ehl-i ḫıred menḳūṭa tārīḫ	15. 16. ?		*mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün*

Şiir No.	Mahlas	Nazım Şekli	Varak Numarası	Matla' Beyiti/Bendi	Makta' Beyiti/Bendi	Yy.	İncelenen Eser ve Sayfa Numarası	Vezin
				vezīr-i aʿẓamı olduḳda lālā	bozar tedbīri çün taḳdīr-i mevlā			
857	Neṣir	Neṣir	129a					
858	Neṣir	Neṣir	129b					
859	Farsça		129b					
860	Farsça		130a					